סֵפֶר

אֲשֶׁר בַּנַּחַל

חֵלֶק סב

וְהוּא קֹבֶץ מִכְתָּבִים וּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בַּנַּחַל הַנּוֹבֵעַ מִקּוֹר חָכְמָה יְסֻדָתָם, עִנְיָנִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים, עֲצוֹת יְקָרוֹת, הִתְחַזְּקוּת וְהִתְעוֹרְרוּת לְהִתְקָרֵב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל דַּרְגָּה וְדַרְגָּה מִכָּל מָקוֹם שֶׁהוּא, יְהִיֶה מִי שֶׁיִּהְיֶה.

❖

בָּנוּי וּמְיֻסָּד עַל־פִּי דִּבְרֵי
רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן
בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ
רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ
וְעַל־פִּי דִּבְרֵי תַּלְמִידוֹ, מוֹרֵנוּ הַגָּאוֹן
הַקָּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רָז לֹא אָנִיס לֵיהּ
רַבִּי נָתָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ
וּמְשֻׁלָּב בִּפְסוּקֵי תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמַאֲמְרֵי
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזֹהַר הַקָּדוֹשׁ

❖

הוּבָא לְדְפוּס עַל־יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב
עִיהּ"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

הכתובת להשיג את הספר הזה
ועוד ספרים של אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
וספרי מוהר"אש הצדיק מיבנאל
עיר ברסלב בגליל

* * *

הוצא לאור על ידי
ניצני הקודש הוצאה לאור
יבנאל ת.ד 599
טלפקס: 151-774-419-808
דואר אלקטרוני: nizaniakodes@gmail.com

* * *

להזמנות ספר זה וספרים נוספים
עם אפשרות משלוחים עד בית הלקוח
תוך 48 שעות
"ניצני הקודש הוצאה לאור" - חנות

054-2287882

בני ברק - 052-7138892
הרצליה - 052-2491719

הוצאה לאור
ניצני הקודש

פֶּתַח דָּבָר

הִנֵּה חֶלְקֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנַּחַל", נִדְפְּסוּ כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים בְּכַמָּה מַהֲדוּרוֹת, וְנִתְפַּשְּׁטוּ מְאֹד בָּעוֹלָם, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁמְּחַיִּים וּמְחַזְּקִים עַצְמָם עִם סְפָרִים אֵלּוּ, וְכָל חִיּוּתָם וְהַתְמָדָתָם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, הִיא רַק עַל יָדָם, וּמַה גַּם שֶׁאֲפִלּוּ אֶת הַנְּהָגָתָם בְּגַשְׁמִיּוּת הֵם גַּם־כֵּן לוֹקְחִים מִסְּפָרִים אֵלּוּ, כִּי הַסְּפָרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאָב אֶל בְּנוֹ, וְהָרַב אֶל תַּלְמִידוֹ.

וְהִנֵּה סְפָרִים אֵלֶּה נִדְפְּסוּ עַד עַתָּה שֶׁלֹּא כְּסֵדֶר הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל כֶּרֶךְ מְעֹרָבִים מִכְתָּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, וְכֵן חֲסֵרִים הַרְבֵּה מִכְתָּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, לָזֹאת לָקַחְנוּ עַל עַצְמֵנוּ לְסַדֵּר אֶת כָּל חֶלְקֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנַּחַל", מֵהַמִּכְתָּב הָרִאשׁוֹן שֶׁנִּדְפַּס עַד עַתָּה, דָּבָר הַמִּסְתַּכֵּם בְּיוֹתֵר מֵעֶשְׂרִים אֶלֶף מִכְתָּבִים, וְסִדַּרְנוּ אֶת הַמִּכְתָּבִים עַל־פִּי סֵדֶר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מִכְתָּבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיָדֵינוּ אַחַר־כָּךְ מִכְּתַב יָד, אֲשֶׁר טֶרֶם רָאוּ אֶת עֵין הַדְּפוּס, וּכְמוֹ־כֵן סִדַּרְנוּ אֶת הַמִּכְתָּבִים בְּהַדְפָּסָה מְחֻדֶּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהַיֹּפִי, וְהִכְנַסְנוּ אֶת כָּל מַרְאֵי הַמְקוֹמוֹת מִפְּסוּקֵי תַּנַ"ךְ וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים זַ"ל, כַּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאֶינָה, גַּם הוֹסַפְנוּ מַפְתֵּחַ הָעִנְיָנִים עַל

כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב, הַמֵּבִיא תַּמְצִית הַנּוֹשְׂאִים שֶׁמְּדַבֵּר עֲלֵיהֶם בַּמִּכְתָּב.

וּלְאַחַר עָמָל וִיגִיעָה רַבָּה, אָנוּ מַדְפִּיסִים עַתָּה אֶת כֶּרֶךְ **סב**, וּמְקַוִּים לְהוֹצִיא אַחֲרָיו אֶת כָּל שְׁאָר הַכְּרָכִים כְּפִי סֵדֶר הַשָּׁנִים, כֶּרֶךְ אַחַר כֶּרֶךְ, וּבְלִבֵּנוּ תִּקְוָה, שֶׁכָּל מִי שֶׁיִּקְרָא בָּזֶה, יֵהָנֶה וְיִחַיֶּה אֶת עַצְמוֹ מְאֹד, כִּי מִכְתָּבִים אֵלּוּ הֵם אוֹצָר כְּלִי חֶמְדָּה, הַפּוֹתְחִים דֶּרֶךְ חֲדָשָׁה בְּפֵרוּשִׁים נִפְלָאִים עַל פְּסוּקֵי תַּנ״ךְ וְעַל מַאֲמְרֵי חַזַ״ל הַקְּדוֹשִׁים בִּגְמָרָא וּמִדְרָשִׁים וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ וְכוּ׳, וְגִלּוּיִים חֲדָשִׁים בְּהַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת, מְלֻבָּשִׁים בְּכַמָּה לְבוּשִׁים מְלִבּוּשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר אֲפִלּוּ הַיָּרוּד וְהַנָּמוֹךְ בְּיוֹתֵר, יוּכַל גַּם־כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאֹפֶן נִפְלָא וְנַעֲלֶה מְאֹד, מִשֵּׂכֶל עֶלְיוֹן לְשֵׂכֶל תַּחְתּוֹן, מֵעֵילָא לְעָלוֹל, כַּאֲשֶׁר יוֹדֶה מִי שֶׁרָגִיל בָּהֶם.

וְכָל הַמִּכְתָּבִים הֵם עֵצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֵיךְ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, וְנוֹתְנִים עֵצוֹת נִפְלָאוֹת אֵיךְ לְהִתְמוֹדֵד עִם כָּל בְּעָיוֹת הַחַיִּים שֶׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם מִקָּטֹן וְעַד גָּדוֹל.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁיִּתְמִיד בָּהֶם, וְאָז יַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ עֲרֵבוּת, נְעִימוּת, יְדִידוּת, זִיו וְחִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִזְכֶּה לְאֹשֶׁר אֲמִתִּי וְנִצְחִי לָאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, חַ׳בָּלִים נָ׳פְלוּ לָ׳נוּ בַּ׳נְּעִימִים, אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר עַ׳יִן ל׳א רָ׳אֲתָה אֱ׳לֹקִים זּ׳וּלָתֶךָ יַ׳עֲשֶׂה, וְיִזְכֶּה לִגְאֻלָּה שְׁ׳לֵ׳מָ׳ה׳, אָמֵן וְאָמֵן!

הַמּוֹצִיאִים לָאוֹר

הַקְדָּמָה

מְבאָר בִּלְקוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ס״א: עַל־יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים יְכוֹלִין לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטֵינוּ לָאוֹר.

הַיְנוּ מִכָּל הַלִּמּוּדִים שֶׁאָדָם לוֹמֵד, צָרִיךְ שֶׁיְּקַבֵּל וְיוֹצִיא מֵהֶם מִשְׁפְּטֵי אֱמֶת, שֶׁלֹּא יִהְיֶה מִשְׁפָּט מְעֻקָּל, שֶׁיְּקַבֵּל וְיִלְמַד מִכָּל הַלִּמּוּדִים שֶׁלּוֹמֵד מִשְׁפְּטֵי הַנְהָגוֹת, שֶׁיֵּדַע אֵיךְ לְהִתְנַהֵג — הֵן לְעַצְמוֹ וְהֵן לַאֲחֵרִים, שֶׁמִּתְנַהֲגִים לְפִי דַּעְתּוֹ כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ, וּכְפִי הַמֶּמְשָׁלָה וְהָרַבָּנוּת שֶׁיֵּשׁ לוֹ, הֵן לְרַב אוֹ לְמֵעַט, וְכָל זֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים וְכוּ׳.

וְהִנֵּה עִקַּר שְׁלֵמוּת אֱמוּנַת חֲכָמִים הוּא, כְּשֶׁיִּזְכֶּה לְסַלֵּק אֶת דַּעַת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי, וְיֵדַע וְיָבִין בֶּאֱמֶת בְּאֵיזֶה מַעֲמַד וּמַצָּב אֲנִי נִמְצָא, וְעַל־כֵּן עָלַי לְסַלֵּק אֶת דַּעְתִּי לְגַמְרֵי, וְכָל מַה שֶּׁאוֹמֵר לִי הֶחָכָם הָרַב הָאֱמֶת, אֲנִי צָרִיךְ לְקַבֵּל עָלַי כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר בְּהוּא זֶה — דָּבָר קָטָן וְדָבָר גָּדוֹל, וְלִבְלִי לִנְטוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, מִדְּבָרָיו יָמִין וּשְׂמֹאל, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה (סִפְרִי, שׁוֹפְטִים יא): אַפִּלּוּ אוֹמֵר לְךָ עַל יָמִין שֶׁהוּא שְׂמֹאל וְכוּ׳; וּלְהַשְׁלִיךְ מֵאִתּוֹ כָּל הַחָכְמוֹת, וּלְסַלֵּק דַּעְתּוֹ כְּאִלּוּ אֵין לוֹ שׁוּם שֵׂכֶל בִּלְעֲדֵי אֲשֶׁר יְקַבֵּל מֵהַצַּדִּיק וְהָרַב שֶׁבַּדּוֹר. וְכָל זְמַן שֶׁנִּשְׁאָר אֶצְלוֹ שֵׂכֶל עַצְמוֹ, הוּא אֵינוֹ בִּשְׁלֵמוּת וְאֵינוֹ מְקֻשָּׁר וּמְקֹרָב לַצַּדִּיק, אֲבָל כְּשֶׁזּוֹכֶה לְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אָז

הַצַּדִּיק וְהָרַב הָאֱמֶת, אָז יָכוֹל לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ עֵצוֹת עַל כָּל דָּבָר, הֵן לוֹ וְהֵן לַאֲחֵרִים — הַחֻפְּצִים לִשְׁמֹעַ בְּקוֹלוֹ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קכג), וְגַם יִזְכֶּה לָצֵאת מִשִּׁגְעוֹנוֹ וּמִשְּׁטֻיּוֹתָיו, שֶׁנִּדְבְּקוּ בּוֹ עַל־יְדֵי עֲוֹונוֹתָיו (עַיֵּן שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן סז), כִּי הַצַּדִּיק הוּא מָלֵא עֵצוֹת וְחִדּוּשִׁים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים מִגָּדוֹל וְעַד קָטָן, דָּרֵי מַעְלָה וְדָרֵי מַטָּה, וְעַל־כֵּן עָלֵינוּ רַק לְהַעְתִּיק דִּבְרֵי הַצַּדִּיק כִּפְשׁוּטָם וּלְהַלְבִּישָׁם בְּכֵלִים מִכֵּלִים שׁוֹנִים לְכָל הַשּׁוֹאֲלִים אוֹתָנוּ דְּבַר הַשֵּׁם, וְלִבְלִי לוֹמַר וּלְהַמְצִיא סְבָרוֹת כְּרֵסְיוֹת וְכוּ׳, כִּי כָּל אֵלּוּ הַחוֹלְקִים עַל הַצַּדִּיק, לְמוּדָם הוּא מְמוּתָרוֹת, אֲשֶׁר מִשָּׁם יוֹצֵא מִשְׁפָּט מְעֻקָּל, וְלֹא דַּי שֶׁאֵינָם יְכוֹלִים אֲפִלּוּ לְהַנְהִיג אֶת עַצְמָן, מִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁאֵינָם יְכוֹלִים לְהַנְהִיג אֶת אֲחֵרִים וְכוּ׳.

וְעַל־כֵּן הָעִקָּר לָשׁוּב עַל פְּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים, וּכְשֶׁאֶחָד שׁוֹאֵל אֵיזֶה דָּבָר אוֹ אֵיזוֹ עֵצָה בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, הָעִקָּר לְהָשִׁיב דִּבְרֵי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְעַל־יְדֵי שֶׁזֶּה מַקְשֶׁה וְשׁוֹאֵל, וְזֶה מֵשִׁיב וּמְתָרֵץ אֶת הַשְּׁאֵלָה, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשָׂה סֵפֶר שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְחַדְּשׁוּ הַרְבֵּה סְפָרִים לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת הָרַב הָאֱמֶת, שֶׁהוּא שֵׁכֶל הַכּוֹלֵל כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכָל הַדְּרָגוֹת וְכוּ׳.

וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל: יֵשׁ כַּמָּה סְפָרִים עַכְשָׁו וְגַם עֲתִידִים לִהְיוֹת עוֹד כַּמָּה סְפָרִים, וְכֻלָּם צְרִיכִים לָעוֹלָם, וְאָסוּר לִלְעֹג עֲלֵיהֶם, חַס וְשָׁלוֹם (עַיֵּן לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, קִדּוּשִׁין, הֲלָכָה ג), כִּי רַק הַסְּפָרִים הַמְדַבְּרִים מֵחֲקִירוֹת צְרִיכִין לְהַרְחִיקָם כִּמְטַחֲוֵי קֶשֶׁת, וּלְבַעֲרָם מִבֵּיתוֹ בְּבִעוּר חָמֵץ וּשְׂאוֹר וְיוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכוּ׳, וְרָאוּי לִגְזֹר שֶׁלֹּא לְהַדְפִּיסָם עוֹד, כִּי שׁוֹרְפִים נִשְׁמוֹת הַקּוֹרְאִים בָּהֶם וְכוּ׳, אֲבָל כָּל הַסְּפָרִים הַהוֹלְכִים בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, בְּדֶרֶךְ אֲבוֹתֵינוּ, בְּדֶרֶךְ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, בְּוַדַּאי מִצְוָה גְּדוֹלָה לְהַדְפִּיסָם לְהַרְבּוֹת סְפָרִים כְּחוֹל הַיָּם, כִּי כָּל סֵפֶר שֶׁמְּדַבֵּר מֵעִנְיְנֵי תּוֹרָה הֵן בְּדֶרֶךְ פְּשָׁט, אוֹ דְּרוּשׁ, אוֹ רֶמֶז, אוֹ

סוֹד, אוֹ פֵּרוּשׁ, אוֹ בֵּאוּר, אוֹ סִפְרֵי הַפּוֹסְקִים וּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת, אוֹ סִפְרֵי מוּסָר וְאַגָּדוֹת וְכַיּוֹצֵא בָּהֶם, כֻּלָּם נְכוֹחִים לַמֵּבִין, וְכֻלָּם צְרִיכִים לָעוֹלָם, כֻּלָּם אֲהוּבִים, כֻּלָּם קְדוֹשִׁים, כִּי כֻלָּם מְדַבְּרִים מֵרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, הַנֶּעֱלָם בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְווֹת, וּבְוַדַּאי אָסוּר לָקוּץ בְּרִבּוּי סְפָרִים, כְּמוֹ שֶׁנִּמְצָאִים קְצָת, אֲשֶׁר עֵינָם צָרָה בְּשֶׁרוֹאִים שֶׁנִּתְחַדֵּשׁ עוֹד אֵיזֶה סֵפֶר חָדָשׁ, וְעָתָק יוֹצֵא מִפִּיהֶם כְּאִלּוּ מִצְטַעֲרִים עַל הָרִאשׁוֹנִים, שֶׁכְּבָר יֵשׁ הַרְבֵּה סְפָרִים, וְלָמָּה לָהֶם עוֹד; וּבֶאֱמֶת לֹא בְּדַעַת יְדַבְּרוּ, כִּי "לַכֹּל זְמַן וְעֵת לְכָל חֵפֶץ" (קֹהֶלֶת ג, א), כִּי מִי יַכְרִיחַ אוֹתָם לִלְמֹד זֶה הַסֵּפֶר, וְאִם לֹא יִהְיֶה לָהֶם פְּנַאי לִלְמֹד זֶה הַסֵּפֶר הֶחָדָשׁ, רַק יְבַלּוּ יְמֵיהֶם בִּסְפָרִים שֶׁיֵּשׁ מִכְּבָר, מִי יִמְחֶה בְּיָדָם, וּמָה אִכְפַּת לָהֶם, שֶׁיֵּשׁ עוֹד סְפָרִים בָּעוֹלָם, אוּלַי יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁמִּסָּגֶל לָהֶם זֶה הַסֵּפֶר דַּוְקָא, כְּמוֹ שֶׁרוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁיֵּשׁ לָהֶם חִיּוּת מִסֵּפֶר זֶה, וְיֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁמְּחַיֶּה אוֹתָם סֵפֶר אַחֵר, וְגַם בְּאָדָם אֶחָד בְּעַצְמוֹ יֵשׁ שִׁנּוּיִים בֵּין הַזְּמַן, לִפְעָמִים מִתְעוֹרֵר לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי דָּבָר זֶה שֶׁבְּסֵפֶר זֶה, וְלִפְעָמִים אֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְעוֹרֵר כִּי אִם עַל־יְדֵי דִּבְרֵי תוֹרָה וּמוּסָר שֶׁבְּסֵפֶר אַחֵר, וְגַם מִי שֶׁנַּפְשׁוֹ חָשְׁקָה בַּתּוֹרָה, וּמְבַלֶּה יָמָיו עָלֶיהָ בָּרָאוּי כִּי לְכָךְ נוֹצָר, יֵשׁ פְּנַאי בִּימֵי הָאָדָם אֲשֶׁר הוּא חַי עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה לְעַיֵּן וּלְהַבִּיט בִּסְפָרִים הַרְבֵּה מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁרָאִינוּ כַּמָּה גְּדוֹלִים, שֶׁהָיוּ בְּקִיאִים בְּכַמָּה סְפָרִים הַרְבֵּה מְאֹד, וְלָמָּה לֹא נִלְמַד קַל וָחֹמֶר מֵהַגּוֹיִם, שֶׁלֹּא קִבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְכָל עִנְיְנֵי חָכְמָתָם בְּעִסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהוּא הֶבֶל וָרִיק, צֵל עוֹבֵר, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן יֵשׁ לָהֶם הַרְבֵּה סְפָרִים בַּאֲרִיכוּת גְּדוֹלָה מְאֹד, וּבְכָל מְדִינָה וּמְדִינָה נִתְחַדְּשִׁים אֶצְלָם סִפְרֵיהֶם הַרְבֵּה מְאֹד בְּכָל שָׁנָה וְכִמְעַט בְּכָל יוֹם, וְאֵינָם קָצִים בְּרִבּוּי סִפְרֵיהֶם, וּמַדּוּעַ נִבְגֹּד אֲנַחְנוּ, חַס וְשָׁלוֹם, לְהַקְפִּיד, חַס וְשָׁלוֹם, עַל רִבּוּי הַסְּפָרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר הִיא חַיֵּינוּ וְאוֹרֶךְ יָמֵינוּ בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא, לְעוֹלָם שֶׁכֻּלּוֹ אָרֹךְ וְטוֹב לְעוֹלְמֵי עַד וּלְנֵצַח

נִצָּחִים?! וַהֲלֹא כַּמָּה תַּחְבּוּלוֹת עוֹשִׂים וְכַמָּה סְפָרִים לַאֲלָפִים וְלִרְבָבוֹת מְחַבְּרִים בִּשְׁבִיל עִסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, קַל וָחֹמֶר בֶּן בְּנוֹ שֶׁל קַל וָחֹמֶר כַּמָּה אַלְפֵי אֲלָפִים וְרֹב רִבֵּי רִבְבוֹת רִבְבוֹת וְכוּ׳ סְפָרִים עַד אֵין קֵץ, אָנוּ צְרִיכִים לְחַבֵּר וּלְהַדְפִּיס בִּשְׁבִיל הַתּוֹרָה הָאֲחֲרוֹנָה לָעוֹלָם הַבָּא, כִּי אָנוּ צְרִיכִים לְהָכִין לְעַצְמֵנוּ צֵידָה לְדַרְכֵּנוּ הָרְחוֹקָה מְאֹד מְאֹד, וּכְבָר נִלְכְּדוּ רַבִּים מְאֹד מְאֹד בְּתַאֲוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה וּבַהֲבָלָיו וּבְטָעֲיוֹתָיו וְכוּ׳, וְכַמָּה סְפָרִים וְתַחְבּוּלוֹת אֵין מִסְפָּר אָנוּ צְרִיכִים לְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם, כְּדֵי לִמְצֹא עֵצָה וְתַחְבּוּלָה לְהַצִּיל אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ וְנֶפֶשׁ בָּנֵינוּ וּבְנוֹתֵינוּ וְהַתְּלוּיִים בָּנוּ לְהַצִּיל כֻּלָּם מִנִּי שַׁחַת, וּלְהַחֲיוֹתָם עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה בְּחַיִּים נִצְחִיִּים, לְקָרְבָם אֶל הַתּוֹרָה וְאֶל הָעֲבוֹדָה, וְגַם כִּי הָעוֹלָם אוֹמְרִים בְּשֵׁם הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ, כִּי תּוֹרַת ה׳ תְּמִימָה, כִּי לֹא נָגְעוּ בָּהּ עֲדַיִן.

נִמְצָא, שֶׁכָּל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים וְהַנּוֹרָאִים שֶׁכְּבָר נִמְצָאִים בָּעוֹלָם, עֲדַיִן לֹא נָגְעוּ בְּעֶצֶם הַתּוֹרָה, וְעַתָּה רְאֵה וְהָבֵן כַּמָּה סְפָרִים צְרִיכִים עוֹד, עַד שֶׁנַּתְחִיל לִגַּע בַּתּוֹרָה, מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן לָבוֹא לַחֲדָרֶיהָ וְלֵירֵד לְעָמְקָהּ, עַל־כֵּן כָּל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁחִבְּרוּ עַד הֵנָּה, עֲדַיִן אֵינָם חֵלֶק אֶחָד מֵאֶלֶף מֵעֹמֶק רִבּוּי הַסְּפָרִים שֶׁיִּתְגַּלּוּ עוֹד, בְּעֵת שֶׁיִּתְגַּלּוּ סִתְרֵי וְרָזֵי הַתּוֹרָה הָאֲמִתִּיִּים, עַל־כֵּן צְרִיכִים לְהִזָּהֵר לֹא לִלְעֹג וּלְבַזּוֹת שׁוּם סֵפֶר הַהוֹלֵךְ עַל־פִּי דֶּרֶךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, עַל־פִּי הַגְּמָרָא וְהַמִּדְרָשִׁים וְסִפְרֵי הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ וְהָאֲרִיזַ״ל, כִּי כֻּלָּם צְרִיכִים לָעוֹלָם, וְגַם כִּי יֵשׁ כַּמָּה וְכַמָּה מְדִינוֹת וַעֲיָרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּבִמְקוֹמוֹת אֵלּוּ מִתְפַּשְׁטִים אֵלּוּ הַסְּפָרִים וְהֵם מְחַיִּין אֶת עַצְמָן בָּהֶם, וּבִמְקוֹמוֹת אֲחֵרִים מְחַיִּין אֶת עַצְמָן בִּסְפָרִים אֲחֵרִים דַּיְקָא וְכוּ׳.

וְהִנֵּה תַּמְצִית הַסֵּפֶר הַזֶּה הִיא מִכְתָּבִים, אֲשֶׁר נִכְתְּבוּ לִמְקֹרָבִים חֲדָשִׁים, אֲשֶׁר, תְּהִלָּה לָאֵל, בָּאִים וּמִתְקָרְבִים אֶל הָאוֹר הַגָּנוּז וְהַנֶּעֱלָם, אוֹרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמְרִיצִים מִכְתְּבֵיהֶם לְהוֹרוֹתָם הַדֶּרֶךְ, לִרְאוֹת אוֹר וְלָצֵאת מֵהַחֹשֶׁךְ וְהָרָע שֶׁנִּלְכְּדוּ בּוֹ וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְהַמִּכְתָּבִים הָאֵלּוּ נִכְתְּבוּ תְּשׁוּבוֹת עַל מִכְתְּבֵיהֶם.

וּבֶאֱמֶת לֹא נִתְחַדֵּשׁ בּוֹ שׁוּם דָּבָר, כַּאֲשֶׁר יִרְאֶה הָרוֹאֶה, רַק נִלְקַט מִכָּל סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּכֵלִים מְכֵלִים שׁוֹנִים, וּכְדֶרֶךְ הָרוֹפֵא אֲשֶׁר מְעָרֵב כַּמָּה סַמִּים יַחַד (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נז), כִּי כָּל הָרְפוּאוֹת הֵן הַרְכָּבוֹת, דְּהַיְנוּ שֶׁלּוֹקְחִים סַם פְּלוֹנִי וְעֵשֶׂב פְּלוֹנִי בְּמִדָּה וּבְמִשְׁקָל כָּךְ וְכָךְ, וְכֵן עֵשֶׂב אַחֵר, שֶׁמִּשְׁקָלוֹ כָּךְ וְכָךְ, וְכֵן שׁוֹקְלִים מִכַּמָּה מִינִים, וְכָל עֵשֶׂב וָעֵשֶׂב יֵשׁ לוֹ כֹּחַ אַחֵר, וּמְעָרְבִין אֵלּוּ הַמִּינִים בְּיַחַד, וְעוֹשִׂין מֵהֶם הַהַרְכָּבָה, וְזֹאת הַהַרְכָּבָה יֵשׁ לָהּ כֹּחַ לְרַפֵּא הַחוֹלַאַת, כִּי עִקַּר הָרְפוּאָה הוּא עַל־יְדֵי הַרְכָּבָה דַּיְקָא, שֶׁנַּעֲשָׂה לָהּ כֹּחַ אַחֵר חָדָשׁ, עַל־יְדֵי הַכֹּחַ שֶׁקִּבְּלָה מִכָּל אֵלּוּ הָעֲשָׂבִים שֶׁנִּתְעָרְבוּ, וּבְזֶה הַכֹּחַ הֶחָדָשׁ שֶׁל הַהַרְכָּבָה דַּוְקָא מְרַפְּאִין כָּל מִינֵי חוֹלָאוֹת וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; וְדָבָר זֶה יָכוֹל כָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וּמְחֻיָּב לַעֲשׂוֹתוֹ — לְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם אֶת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת בָּעוֹלָם, וּלְהַצִּיל נְפָשׁוֹת מֵרֶדֶת שַׁחַת, וּבִפְרָט אִם בָּא אֶחָד וְשׁוֹאֵל אוֹתוֹ, מֻטָּל עָלָיו חִיּוּב לַעֲנוֹת לוֹ, כִּי הַרְבֵּה דּוֹרוֹת תְּלוּיִים בְּנֶפֶשׁ זוֹ, וְאִם תִּרַחֵקהוּ בַּעֲנָוָה שֶׁל שֶׁקֶר, אַתָּה הוֹרֵג אוֹתוֹ וְכָל הַתְּלוּיִים בּוֹ וְכוּ׳, וְזֶהוּ הַחֶסֶד הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר בָּעוֹלָם, וְאֵין עוֹד חֶסֶד גָּדוֹל מִזֶּה — כְּשֶׁזּוֹכִין לְהַכְנִיס אֶת הַדַּעַת הָאֱמֶת בַּחֲבֵרָיו, וּבִפְרָט בָּעִתִּים הַלָּלוּ אֲשֶׁר הַחֹשֶׁךְ וְהָאֲפֵלָה נִתְפַּשְׁטוּ בָּעוֹלָם, וְנִתְקַיֵּם בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים (אֵיכָה ד, א): ״תִּשְׁתַּפֵּכְנָה אַבְנֵי קֹדֶשׁ בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת״, דְּהַיְנוּ יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים מִתְגַּלְגְּלִים, רַחֲמָנָא לִצְלָן, בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת, וּבִפְרָטִיּוּת נַעֲרֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר עוֹבְרִים

עֲלֵיהֶם בָּעִתִּים הַלָּלוּ נִסְיוֹנוֹת כָּאֵלּוּ, אֲשֶׁר לֹא שִׁעֲרוּם אֲבוֹתֵינוּ וַאֲבוֹת אֲבוֹתֵינוּ בִּלִי שׁוּם גֶּזְמָא כְּלָל, מַמָּשׁ כְּמוֹ בְּדוֹר הַמַּבּוּל, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְאֵין מִי שֶׁיְּרַחֵם עֲלֵיהֶם כְּלָל, כִּי נִתְפַּשְׁטוּ סִפְרֵי מִינוּת וְנָאוּף לַאֲלָפִים וְלִרְבָבוֹת, אֲשֶׁר רַבִּים נִתְפַּסּוּ בָּזֶה בְּיוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְחַבְרָא חַבְרֵי אִית לֵיהּ, וְחַבְרָא דְּחַבְרֵי חַבְרֵי אִית לֵיהּ, וְאֶחָד מַכְשִׁיל אֶת חֲבֵרוֹ, וְשׁוּם רֹאשׁ יְשִׁיבָה וּמַשְׁגִּיחַ אֵינוֹ יוֹדֵעַ מִזֶּה כְּלָל (אוֹ עוֹשֶׂה אֶת עַצְמוֹ כְּאֵינוֹ יוֹדֵעַ), וְעַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁקָעִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְרַחֵם; עַל־כֵּן הַהֶכְרֵחַ לְהַרְחִיב אֶת הַדִּבּוּר בְּכַמָּה מִינֵי דִּבּוּרִים, כַּאֲשֶׁר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל, לְמוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל: כְּשֶׁיַּגִּיעַ בִּכְתִיבָתוֹ לְעִנְיַן ״אֱמוּנָה״ אוֹ ״צַדִּיק״, יַרְחִיב אֶת הָעֵט, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהִנָּצֵל וְלָצֵאת מֵהַחֹשֶׁךְ, כִּי אִם עַל־יְדֵי הִתְקָרְבוּת אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, אֲשֶׁר מְגַלֶּה אֱמוּנָתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲמִתָּתוֹ יִתְבָּרַךְ וְרַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא הָרוֹפֵא הָאֲמִתִּי, הָרוֹפֵא הַמֻּמְחֶה מְאֹד מְאֹד (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ל), וְהוּא וַאֲנָשָׁיו יְכוֹלִים לֵירֵד אֶל כָּל מִינֵי צְנוֹרוֹת שֶׁל הַסִּטְרָא אַחֲרָא לְהַכְנִיעָהּ, לְשַׁבְּרָהּ וּלְבַטְּלָהּ, וּלְהָרִים אֶת הַנְּפָשׁוֹת שֶׁנִּשְׁקְעוּ שָׁם (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ח).

עַל־כֵּן אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת מִיחִידֵי הַדּוֹרוֹת, שֶׁהוּא גְּמַר כָּל הַתִּקּוּנִים וְכוּ׳, שֶׁהוּא תִּקּוּת כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְתִקּוּת כָּל הַדּוֹרוֹת וְתִקּוּת כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכוּ׳, נַחַל הַנּוֹבֵעַ בּוֹ מְקוֹר הַחָכְמָה הַקְּדוּמָה הַיּוֹצֵאת מִשָּׁלֹשׁ רֹאשׁוֹנוֹת דְּעַתִּיק וְכוּ׳, גְּאֻלָּתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְכוּ׳, וְאֶל אֲנָשָׁיו הַיְקָרִים שֶׁבְּכָל דּוֹר, שֶׁהֵם צַדִּיקֵי הָאֱמֶת שֶׁבַּדּוֹר, כִּי כָּל אֶחָד מֵאֲנָשָׁיו הוּא אֵיבָר לַצַּדִּיק, וּבְהִתְחַבְּרוּתָם יַחַד, שָׁם כָּל הַצַּדִּיק וְכוּ׳.

וְאָז יִזְכֶּה לְתִקּוּן אֲמִתִּי וְנִצְחִי, וְיִזְכֶּה לְהִתְגַּלּוּת הָאוֹר הַגָּנוּז, אֲשֶׁר עַיִן לֹא רָאֲתָה אֱלֹקִים זוּלָתֶךָ יַעֲשֶׂה וְיִזְכֶּה לִגְאֻלָּה שְׁלֵמָה, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן!

סֵפֶר
אֲשֶׁר בַּנַּחַל
כְּרֶךְ סב

י״ב תקפא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרַ וַיִּשְׁלַח, י״ז כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל חֲבוּרַת בַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה, הָרוֹצִים לְהָאִיר אֶת נַפְשָׁם בְּאוֹר הָאוֹרוֹת, צַח הַצַּחְצָחוֹת שֶׁל הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, הַוַיָ״ה עֲלֵיהֶם יַשְׁרֶה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (תַּנְחוּמָא חֻקַּת יח): עַמָּלֵק מֵעוֹלָם הָיָה רְצוּעָה מַרְדּוּת לְיִשְׂרָאֵל. כְּשֶׁעַם יִשְׂרָאֵל הָיוּ בְּמִצְרַיִם, סָבְלוּ מַה שֶּׁסָּבְלוּ מֵהַמְצָרִ־ים בְּרוּחָנִיּוּת וּבַגַּשְׁמִיּוּת, וְעָבְרָה עֲלֵיהֶם שׁוֹאָה בְּגַשְׁמִיּוּת, שֶׁקִּבְּלוּ מַכּוֹת רֶצַח, וּבְרוּחָנִיּוּת רָצוּ לְטַמֵּא אוֹתָם, כִּי מִצְרַיִם הָיְתָה עֶרְוַת הָאָרֶץ, וְכָל הַזְּהָמָה הָיְתָה שָׁם, עַד כְּדֵי כָּךְ, שֶׁאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ז׳): אֵין לְךָ אֻמָּה בָּעוֹלָם, שֶׁהָיְתָה שְׁטוּפָה בִּדְבָרִים מְכֹעָרִים וַחֲשׁוּדִים בְּכִשָּׁפִים וּבְזִמָּה וּבְכָל מַעֲשִׂים רָעִים אֶלָּא הַמִּצְרִים בִּלְבָד; וְכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סִפְרָא אַחֲרֵי יג): מַגִּיד הַכָּתוּב, שֶׁמַּעֲשֵׂיהֶם שֶׁל מִצְרַיִם

מְקַלְקְלִים מִכָּל הָעַמְמִים שֶׁל אֻמּוֹת הָעוֹלָם; וְעַם יִשְׂרָאֵל סָבְלוּ שָׁמָּה סֵבֶל גָּדוֹל מְאֹד. וְהִנֵּה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, יָרַד לְמִצְרַיִם, וְגִלָּה לְכֻלָּם וּפָרַסֵּם אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְעָשָׂה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים, נִסִּים וְנִפְלָאוֹת, וְרִחֵם עַל כָּל יְהוּדִי, כְּמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ז׳), שֶׁהַצַּדִּיק הוּא הָרַחֲמָן, וְזוֹ הָרַחֲמָנוּת שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁמְּרַחֵם עַל כָּל עַם יִשְׂרָאֵל, וּבַמֶּה? לְהוֹצִיאָם מֵעֲוֹונוֹת. זוֹ הָרַחֲמָנוּת הַכִּי גְּדוֹלָה. כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (שַׁבָּת נה.): אֵין יִסּוּרִים בְּלֹא עָוֹן; הַיְנוּ כְּשֶׁאֵין עֲוֹונוֹת זֶה לֹא נִקְרָא יִסּוּרִים, אֵימָתַי זֶה נִקְרָא לִיהוּדִי יִסּוּרִים? כְּשֶׁהוּא נִכְשָׁל, בַּר מִינָן, בַּעֲוֹונוֹת, אֵלּוּ הַיִּסּוּרִים הַכִּי גְּדוֹלִים; וְלָכֵן הַצַּדִּיק הָאֱמֶת מְרַחֵם עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְהוֹצִיא אוֹתָם מֵעֲוֹונוֹת, וּמַחֲזִיר אֶת כֻּלָּנוּ בִּתְשׁוּבָה.

וְלָכֵן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לִשְׁמֹחַ, שֶׁזָּכִינוּ לֶאֱמוּנַת חֲכָמִים, וְאָנוּ מַאֲמִינִים בַּצַּדִּיק הָאֱמֶת רַבֵּנוּ נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב זי״ע. וְהִנֵּה אַחַר כָּל הַנִּסִּים וְהַנִּפְלָאוֹת שֶׁעָשָׂה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עִם עַם יִשְׂרָאֵל, כָּל אֻמּוֹת הָעוֹלָם פָּחֲדוּ לְהַתְחִיל עִמָּהֶם, עַד שֶׁבָּא עֲמָלֵק, שֶׁהָיָה חָצוּף, וְקָפַץ וְהִתְחִיל עִם עַם יִשְׂרָאֵל, וּמֵאָז קֵרֵר אֶת כָּל אֻמּוֹת הָעוֹלָם, שֶׁגַּם הֵם הִתְחִילוּ עִם עַם יִשְׂרָאֵל, כִּי רָאוּ שֶׁיְּכוֹלִים לְהַתְחִיל עִמָּהֶם. וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן יט): מַה זּוֹ קְלִפַּת עֲמָלֵק? אֶבֶן נֶגֶף שֶׁמַּכְנִיס בָּאָדָם כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, מַכְנִיס בָּאָדָם סְפֵקוֹת בֶּאֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יז, ז): ״הֲיֵשׁ ה׳ בְּקִרְבֵּנוּ אִם אַיִן״; זוֹ הָיְתָה קְלִפַּת עֲמָלֵק, לְהַכְנִיס בָּנוּ סְפֵקוֹת בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הִנֵּה אֲנַחְנוּ הוֹלְכִים עִם הָרַגְלַיִם, הִנֵּה אֲנַחְנוּ נוֹשְׁמִים עִם הָאַף, מִסְתַּכְּלִים עִם הָעֵינַיִם, מְדַבְּרִים מֵהַפֶּה, שׁוֹמְעִים דֶּרֶךְ הָאָזְנַיִם, כָּל הַגּוּף מִתְנוֹעֵעַ — מִמָּה, מִמִּי?! הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא בְּתוֹכֵנוּ, וְאִלּוּ הָיָה מוֹצִיא מֵאִתָּנוּ אֶת הַחִיּוּת, הָיִינוּ נִשְׁאָרִים כְּפֶגֶר מֵת. אָדָם שׁוֹאֵל: הֵיכָן הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא? תִּסְתַּכֵּל בְּתוֹךְ עַצְמְךָ, תַּתְחִיל לָלֶכֶת וְתִרְאֶה הֵיכָן הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאִתָּנוּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (וַיִּקְרָא טז, טז): ״הַשֹּׁכֵן אִתָּם בְּתוֹךְ טֻמְאָתָם״, אוֹמְרִים עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֵין רַשׁ״י): בְּתוֹךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד נִמְצָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא,

אֲפִלּוּ שֶׁאָדָם נִמְצָא בַּמְקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים, אוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן יב) גַּם שָׁמָּה נִמְצָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אָסוּר לָנוּ לְהִתְיָאֵשׁ אֲפִלּוּ שֶׁאֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בַּמַּצָּבִים הֲכִי קָשִׁים, רַבֵּנוּ זַ״ל הִכְרִיז (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן עח): אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל, אֵין דָּבָר כָּזֶה לְהִתְיָאֵשׁ. וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן קיב): אִם אַתָּה מַאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִים לְקַלְקֵל, תַּאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִים לְתַקֵּן; וְלָכֵן עֲמָלֵק רָצָה לְהַכְנִיס בְּכָל עַם יִשְׂרָאֵל סְפֵקוֹת בֶּאֱמוּנָה וּבְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא — ״הֵישׁ הֲוָיָ״ה בְּקִרְבֵּנוּ אִם אַיִן״, וְרָצָה לְהַכְנִיס סְפֵקוֹת בַּצַּדִּיק הָאֱמֶת — בְּמשֶׁה רַבֵּנוּ. עֲמָלֵק הוּא בֶּן בְּנוֹ שֶׁל עֵשָׂו, וְשָׁרוֹ שֶׁל עֵשָׂו זֶה הַסָּמ״ךְ־מֵ״ם, הַשָּׂטָן, וְלָכֵן בָּחַר אֶת חֹדֶשׁ אֲדָר לְהַשְׁמִיד אֶת הַיְּהוּדִים, כִּי יָדַע שֶׁאָז נִסְתַּלֵּק מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, אַךְ לֹא יָדַע, שֶׁבַּחֹדֶשׁ הַזֶּה גַּם נוֹלַד מֹשֶׁה (מְגִלָּה יג:), וְלָכֵן רָצָה לַהֲרֹג לְאַבֵּד וּלְכַלּוֹת אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל, מִנַּעַר וְעַד זָקֵן, טַף וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד (אֶסְתֵּר ג, יג). וְהַכֹּל הִתְהַפֵּךְ עַל רֹאשׁוֹ. וְלָכֵן אוֹמֵר הָאֲרִיזַ״ל, שֶׁבְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה כְּשֶׁמַּגִּיעַ חֹדֶשׁ אֲדָר, שׁוּב יוֹרֶדֶת אוֹתָהּ הֶאָרָה, אֲשֶׁר בִּזְכוּתָהּ מַכְנִיעִים אֶת עֲמָלֵק הָרוֹצֶה לְכַלּוֹת אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, וְהַכֹּל הוֹדוֹת לַשִּׁמְחָה שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל שְׂמֵחִים עִם כָּל נְקֻדָּה וּנְקֻדָּה טוֹבָה.

מוֹהֲרַנַ״תְּ זַ״ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, נְפִילַת אַפַּיִם, הֲלָכָה ד׳), שֶׁבָּזֶה שֶׁאָדָם שָׂמֵחַ עִם כָּל מִצְוָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ, וְאֶצְלוֹ יְקָרָה כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה, בָּזֶה הוּא מַכְנִיעַ אֶת הָמָן־עֲמָלֵק; כִּי עֲמָלֵק רוֹצֶה טְעָמִים עַל הַמִּצְוֹות, כְּאִלּוּ כָּל מִצְוָה יֵשׁ לָזֶה טַעַם, בָּרֶגַע שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהוּא יוֹדֵעַ אֶת הַטַּעַם שֶׁל הַמִּצְוָה, אֲזַי הוּא אוֹמֵר: אֲנִי חוֹשֵׁב אַחֶרֶת, וּבֶאֱמֶת מַסְבִּיר רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁאֵין מֶשֶׁג כָּזֶה, שֶׁאֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לְהַשִּׂיג אֶת הַטְּעָמִים שֶׁל הַמִּצְוֹות, אֲפִלּוּ כָּל אֵלּוּ גְּדוֹלֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁכָּתְבוּ טְעָמִים עַל הַמִּצְוֹות, הֵם רַק רְמָזִים, אִם הָיִינוּ יוֹדְעִים מַה זּוֹ מִצְוָה אַחַת, הָיִינוּ רוֹקְדִים כָּל הַיּוֹם רַק עִם מִצְוָה אַחַת שֶׁזּוֹכִים לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין, זוֹ הַשִּׂמְחָה הֲכִי גְּדוֹלָה. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (מְנָחוֹת מד.): כָּל הַמַּנִּיחַ תְּפִלִּין — זוֹכֶה לְחַיִּים; מַמְשִׁיכִים עַל עַצְמֵנוּ חַיִּים נִצְחִיִּים, חַיִּים רוּחָנִיִּים, רַק עַל־יְדֵי הַנָּחַת תְּפִלִּין. כְּשֶׁיְּהוּדִי הוֹלֵךְ עִם צִיצִית, מֵאִיר עָלָיו אוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אֲבָל לֹא כָּל אֶחָד זוֹכֶה

לָזֶה. ומובָא בְּשִׂיחוֹת־הָרַ״ן ((סִימָן קעב): ״שָׁמַעְתִּי בִּשְׁמוֹ, שֶׁפַּעַם אַחַת נָתַן הַטַּלִּית הַיָּשָׁן שֶׁלּוֹ בְּמַתָּנָה לְאֶחָד מֵחֲשׁוּבָיו. עָנָה וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל לְהָאִישׁ הַזֶּה שֶׁנָּתַן לוֹ הַטַּלִּית שֶׁלּוֹ: הִזָּהֵר מְאֹד לְכַבֵּד הַטַּלִּית הַזֶּה, כִּי כְּמוֹ מִסְפַּר הַשְּׂעָרוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּהַטַּלִּית, כָּל־כָּךְ דְּמָעוֹת שָׁפַכְתִּי עַד שֶׁיָּדַעְתִּי מַהוּ טַלִּית. וְלָכֵן מֵאַחַר שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא זָכָה אוֹתָנוּ, שֶׁזָּכִינוּ לְהִבָּרְאוֹת מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, כֻּלָּנוּ בְּנֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, עָלֵינוּ לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ גּוֹי כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת, זוֹ הַשִּׂמְחָה הַכִּי גְּדוֹלָה. אוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן י׳): מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁיֵּשׁ לָנוּ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, יֵשׁ לָנוּ מְזוּזָה עַל פֶּתַח בֵּיתֵנוּ, אֲנַחְנוּ הוֹלְכִים עִם צִיצִית, אֲנַחְנוּ מַנִּיחִים תְּפִלִּין, אֲנַחְנוּ מְדַקְדְּקִים לֶאֱכֹל רַק כָּשֵׁר, יְהוּדִי נִשְׁמָר לֹא לֶאֱכֹל חֲזִיר, לֹא לֶאֱכֹל סַרְטָן, לֹא לֶאֱכֹל כָּל מִינֵי דָּגִים טְמֵאִים, בָּזֶה צְרִיכִים מְאֹד לִשְׂמֹחַ, מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁיְּהוּדִי זוֹכֶה וְשׁוֹמֵר שַׁבָּת, אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא בְּרֵאשִׁית): כָּל הַשּׁוֹמֵר שַׁבָּת וְשָׁמֵחַ עִם הַשַּׁבָּת, כְּאִלּוּ הִתְעַנָּה אֶלֶף תַּעֲנִיּוֹת. בֹּאוּ נַעֲשֶׂה חֶשְׁבּוֹן. הָאַרִיזַ״ל אוֹמֵר, שֶׁעַל כָּל חֵטְא צְרִיכִים לָצוּם הַרְבֵּה מְאֹד צוֹמוֹת, וּמִי יֵשׁ לוֹ כֹּחוֹת לָזֶה — כְּפִי שֶׁחָטָאנוּ וּכְפִי שֶׁקִּלְקַלְנוּ, לֹא מַסְפִּיק הַיָּמִים וְהַשָּׁבוּעוֹת, הֶחָדָשִׁים וְהַשָּׁנִים לְהִתְעַנּוֹת כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה תַּעֲנִיּוֹת. בְּכֵן אִם אָדָם שָׂמֵחַ בְּשַׁבָּת, כְּאִלּוּ הִתְעַנָּה אֶלֶף תַּעֲנִיּוֹת. וַהֲלֹא זֶה כָּל־כָּךְ קַל לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה בְּשַׁבָּת, וְלָכֵן מַדּוּעַ לֹא נִשְׁתַּדֵּל בָּזֶה?!

נָא וְנָא אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם מְאֹד, זְכִיתֶם כֻּלְּכֶם לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, עֲלֵיכֶם לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד עַל עֶצֶם הָאֱמוּנָה שֶׁנִּכְנְסָה בָּכֶם, אֲשֶׁר זֶה צָרִיךְ לִהְיוֹת אִתְּכֶם. רַבֵּנוּ זַ״ל רָצָה מְאֹד מְאֹד שֶׁתָּמִיד נְדַבֵּר מֵאֱמוּנָה, כִּי בֶּאֱמֶת רוֹאִים בְּנֵי־אָדָם מִסְתּוֹבְבִים שְׁבוּרִים וּרְצוּצִים, וְלָמָּה? כִּי אֵין לָהֶם אֱמוּנָה. וּמֵאַיִן אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם אֱמוּנָה אִם לָאו? אֶלָּא אוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סב): אִם אָדָם הָיָה מַאֲמִין שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא פֹּה, הָיָה מְדַבֵּר אֵלָיו. וְזֶה הַמִּבְחָן אִם יֵשׁ לָנוּ אֱמוּנָה — אִם אֲנַחְנוּ פּוֹתְחִים אֶת הַפֶּה וּמְדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן אַשְׁרֵי אָדָם שֶׁזּוֹכֶה ׳לִגְנֹב׳ חָמֵשׁ דַּקּוֹת, וְהוֹלֵךְ לְטַיֵּל לְבַד, וּמַתְחִיל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּשִׂפַת הָאֵם שֶׁלּוֹ, וּמְסַפֵּר לוֹ: ״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם,

אֲנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי רוֹצֶה לִהְיוֹת צַדִּיק, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי רוֹצֶה לַחֲזוֹר בִּתְשׁוּבָה, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי רוֹצֶה לְקַיֵּם אֶת כָּל הַמִּצְוֹות שֶׁלְּךָ, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי רוֹצֶה לִלְמֹד תּוֹרָה, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי רוֹצֶה לִזְכּוֹת לְכָל הַמַּדְרֵגוֹת שֶׁכָּל הַצַּדִּיקִים זָכוּ. אוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהַדִּבּוּרִים הָאֵלּוּ שֶׁאָדָם מְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, זֶה יָבִיא אוֹתוֹ אַחַר־כָּךְ לְכָל הַמַּדְרֵגוֹת שֶׁבָּעוֹלָם.

וְלָכֵן כֵּלְכֶם, מֵאַחַר שֶׁזְּכִיתֶם לַחֲזוֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, תְּקַבְּלוּ עַל עַצְמְכֶם עַכְשָׁו, שֶׁאַתֶּם תִּהְיוּ רַק בְּשִׂמְחָה, כָּל הַחֹדֶשׁ הַזֶּה אַתֶּם הוֹלְכִים לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, זֶה הַתִּקּוּן שֶׁלָּנוּ. רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן תמז): כְּשֶׁאָדָם חָטָא, עַל־יְדֵי שֶׁהוּא הוֹלֵךְ וּמְקָרֵב גַּם אֶת אֲחֵרִים, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מוֹחֵל לוֹ עַל עֲוֹונוֹתָיו. וְלָכֵן כֻּלָּנוּ עָשִׂינוּ שְׁטֻיּוֹת בַּחַיִּים, כֻּלָּנוּ עָשִׂינוּ טָעֻיּוֹת בַּחַיִּים, כְּמוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ עַכְשָׁו חוֹזְרִים בִּתְשׁוּבָה, כְּמוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ עַכְשָׁו מְקַבְּלִים עַל עַצְמֵנוּ לִשְׁמֹר שַׁבָּת בְּשִׂמְחָה, לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין, לָלֶכֶת עִם צִיצִית, הַנָּשִׁים תֵּלַכְנָה בִּצְנִיעוּת, הַנַּעַר יִתְחַתֵּן בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה, בִּזְכוּת זֶה נִזְכֶּה לְקָרֵב עוֹד יְהוּדִים אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁזֶּה הַתִּקּוּן הַכִּי גָּדוֹל שֶׁרַק יָכוֹל לִהְיוֹת; אֵיךְ אֲנִי יָכוֹל לְתַקֵּן אֶת עַצְמִי כְּשֶׁחָטָאתִי כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה? אֵין זֶה אֶלָּא עַל־יְדֵי שֶׁאֶזְכֶּה לְקָרֵב עוֹד יְהוּדִים. וְלָכֵן כָּל אֶחָד וְאֶחָד צָרִיךְ לָקַחַת עַל עַצְמוֹ, שֶׁהוּא יְקָרֵב עוֹד כַּמָּה חֲבֵרִים אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כָּל אִשָּׁה צְרִיכָה לְקַבֵּל עַל עַצְמָהּ, שֶׁתְּקָרֵב עוֹד כַּמָּה נָשִׁים. חָכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְסַפְּרִים עַל רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא (סַנְהֶדְרִין סז:), שֶׁהָיָה כָּל־כָּךְ דָּבוּק בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁאָמַר תָּמִיד: ״אֵין עוֹד מִלְּבַדּוֹ״. וְכֵן אָמַר (חֻלִּין ז:): אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְּמַטָּה, אֶלָּא אִם־כֵּן מַכְרִיזִים עָלָיו מִלְּמַעְלָה; הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה גְּמוּרָה, לֹא מְקַבְּלִים מַכָּה קְטַנָּה בָּאֶצְבַּע הַקְּטַנָּה, אִם לֹא הִכְרִיזוּ קֹדֶם בַּשָּׁמַיִם, כָּל־כָּךְ הָיָה דָּבוּק בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְלָכֵן הוּא זָכָה לַעֲשׂוֹת נִסִּים וְנִפְלָאוֹת. וְהִנֵּה הוּא גָּר בִּדִּירָתוֹ, וְיָשַׁב וְלָמַד וְהִתְפַּלֵּל, וְהִתְבּוֹדֵד לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. יוֹם אֶחָד אִבֵּד אָדָם כַּמָּה תַּרְנְגוֹלִים, שָׂכַח שֶׁהִנִּיחָם סָמוּךְ לְדַלְתּוֹ שֶׁל רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא, רַבִּי חֲנִינָא יָצָא לַחוּץ, וְרָאָה אֶת הָאֲבֵדָה, אַךְ לֹא יָדַע לְמִי לַהֲשִׁיבָהּ, בְּכֵן טִפֵּל

בַּתַּרְנְגוֹלִים, וְהִטִּילוּ בֵּיצִים, וּמֵהַבֵּיצִים נַעֲשׂוּ אֶפְרוֹחִים, וּמֵהָאֶפְרוֹחִים גָּדְלוּ תַּרְנְגוֹלִים, וְכָכָה נִתְרַבּוּ, עַד שֶׁהָיוּ לְמֵאוֹת, וּבַבַּיִת לֹא יָכוֹל הָיָה לְטַפֵּל בָּהֶם, וְהִטְרִידוּהוּ וּבִלְבְּלוּ דַּעְתּוֹ, עַד שֶׁלֹּא יָכוֹל הָיָה לִלְמֹד וּלְהִתְפַּלֵּל כָּרָאוּי, הָלַךְ וְהֶחֱלִיטָם בְּעִזִּים. יוֹם אֶחָד בָּאוּ הַשְּׁכֵנִים וְאָמְרוּ לוֹ: רַבִּי חֲנִינָא, הָעִזִּים שֶׁלָּכֶם עוֹשׂוֹת לָנוּ חֻרְבָּן וָהֶרֶס בֶּחָצֵר, נִכְנָסוֹת וְאוֹכְלוֹת אֶת כָּל אֲשֶׁר נָטַעְנוּ: יְרָקוֹת וּפֵרוֹת, גֵּזֶק גָּדוֹל הוּא לָנוּ. אָמַר רַבִּי חֲנִינָא: לֹא יִתָּכֵן הַדָּבָר, שֶׁהֲלֹא שָׁמַרְתִּי עֲלֵיהֶן שֶׁלֹּא יַזִּיקוּ, הָבָה נִבְדֹּק אִם אֶמֶת בִּדְבָרֵיכֶם. תֵּצֵא כָּל עֵז לַיַּעַר, וְתָבִיא דֹּב קָטָן עַל רֹאשָׁהּ בֵּין קַרְנֶיהָ, וְיִהְיֶה זֶה הַסִּימָן שֶׁלֹּא הִזִּיקוּ, וְכֵן עָשׂוּ, וְהֵבִיאוּ כָּל הָעִזִּים דֻּבִּים קְטַנִּים עַל רֹאשָׁן. וְנוֹכְחוּ כֻּלָּם בְּצִדְקַת רַבִּי חֲנִינָא. בֵּין כָּךְ עָבַר שָׁם אוֹתוֹ אָדָם שֶׁהִנִּיחַ אֶת הַתַּרְנְגוֹלִים, וְנִזְכַּר שֶׁזֶּהוּ הַמָּקוֹם בּוֹ הִנִּיחַ אֶת הַסַּל בֶּעָבָר, וְנִכְנַס אֶל רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא וּשְׁאָלוֹ: ״הֵיכָן הַתַּרְנְגוֹלִים שֶׁלִּי?״ אָמַר לוֹ רַבִּי חֲנִינָא: ״בּוֹא הִסְתַּכֵּל בֶּחָצֵר וּרְאֵה, כָּל הָעִזִּים הַלָּלוּ שֶׁלְּךָ הֵן, וְנָטַל בַּעַל הָאַכְדָּה אֲכַדָּתוֹ (עַיֵּן כָּל זֶה בְּתַעֲנִית כה.). חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (עֵין עֲבוֹדָה זָרָה ב:), כִּי כָּל אָדָם קוֹדֶם שֶׁחוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה, הֲרֵי הוּא מְגֻשָּׁם כְּדֹב. רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר: עֵז מְרַמֶּזֶת עַל עֲזוּת דְּקְדֻשָּׁה (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ל׳); אִם־כֵּן זֶה מַה שֶּׁרַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא אָמַר לַשְּׁכֵנִים: אַתֶּם אוֹמְרִים שֶׁאָנוּ בִּבְחִינַת עִזִּים, הֵינוּ עַזִּים? לֹא וָלֹא, לָנוּ יֵשׁ עַזּוּת דְּקְדֻשָּׁה, וְהָרְאָיָה — אִם חַס וְחָלִילָה, הֵן עַזֵּי פָּנִים, שֶׁהַדֻּבִּים יֹאכְלוּ אוֹתָן, וְאִם לֹא, שֶׁיָּבִיאוּ כָּל אֶחָד דֹּב בְּקַרְנָיו. וְטָמוּן בָּזֶה רֶמֶז נִפְלָא: הֲלֹא דֹּב הִיא חַיָּה מְגֻשֶּׁמֶת מְאֹד, יְשֵׁנָה וְאוֹכֶלֶת, טוֹרֶפֶת וְתוּ לֹא, אָמַר רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא: אִם כָּל אֶחָד מִכֶּם יָבִיא עִם הָעַזּוּת דְּקְדֻשָּׁה שֶׁלּוֹ אֵיזֶה דֹּב, הֵינוּ שֶׁיַּחֲזִיר אֵיזֶה אָדָם בִּתְשׁוּבָה, סִימָן שֶׁיֵּשׁ לוֹ עַזּוּת דְּקְדֻשָּׁה, וְאִם לֹא, סִימָן שֶׁהוּא מַזִּיק. וְלָכֵן בֹּאוּ וְנִקַּבֵּל עַל עַצְמֵנוּ, שֶׁהַחֹדֶשׁ הַזֶּה אֲנַחְנוּ יוֹצְאִים וּמְפִיצִים אֶת כָּל הַחוֹבְרוֹת וְהַקּוּנְטְרֵסִים לְעַם יִשְׂרָאֵל, וּבִזְכוּת זֶה שֶׁאֲנַחְנוּ נַחֲזִיר אֶת אֲחֵרִים בִּתְשׁוּבָה, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שֶׁגַּם אָנוּ נִזְכֶּה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה וְלִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה.

וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, אַל תִּהְיוּ בַּטְלָנִים! כָּל יוֹם וָיוֹם

'תִּגְנְבוּ' חָמֵשׁ אוֹ עֲשֶׂר דַּקּוֹת לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב', סִימָן כה): הִתְבּוֹדְדוּת הִיא מַעֲלָה עֶלְיוֹנָה מִן הַכֹּל; הַיְנוּ כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהִתְבּוֹדֵד לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֵין עוֹד דָּבָר יוֹתֵר חָשׁוּב מִזֶּה. וּבִזְכוּת זֶה שֶׁאַתֶּם תִּתְבּוֹדְדוּ לָפָנָיו יִתְבָּרַךְ, יִפְתַּח לָכֶם לִבְּכֶם וְתַשִּׂיגוּ אֶת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ, וְתַשִּׂיגוּ אֱלֹקוּת, וְיִהְיֶה לָכֶם רַק טוֹב בַּחַיִּים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁנִּזְכֶּה לְכָל טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תקפב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י״ז כִּסְלֵו ה'תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לָלֶכֶת אֶל הַשִּׁעוּר שֶׁנּוֹתְנִים אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בָּעִיר אַשְׁדּוֹד, וּבְוַדַּאי סוֹף כָּל סוֹף תִּזְכֶּה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית, וּבָזֶה שֶׁתִּתְוַעֵד עִמָּם, יִמְחֹל לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל הַכֹּל, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב לִמּוּד תּוֹרָה בָּרַבִּים, וּבִפְרָטִיּוּת כְּשֶׁלּוֹמְדִים דִּבְרֵי תּוֹרָה עַל־פִּי דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁבְּוַדַּאי יֵשׁ בְּכֹחוֹ לְהַחֲזִיר אֶת הָאָדָם בִּתְשׁוּבָה.

רְאֵה לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין חָק וְלֹא יַעֲבֹר. וּרְאֵה לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיְּזַמֵּן לְךָ אֶת בַּת זוּגְךָ הַשַּׁיֶּכֶת לְשׁוֹרֶשׁ נִשְׁמָתְךָ, וְתַעֲזֹב כְּבָר אֶת הַדְּמְיוֹנוֹת שֶׁלְּךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנָּפַח בִּי, מֵרֹב אַהֲבָה שֶׁיֵּשׁ לִי אֵלֶיךָ.

י״ב תקפג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י״ז כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַצֵּ׳ק.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַמְשִׁיךְ עָלֶיךָ חֵן, שֶׁתִּשָּׂא חֵן בְּעֵינֵי כָּל רוֹאֶיךָ, וְתַצְלִיחַ בְּכָל עֲסָקֶיךָ.

עִקַּר הַצְּלָחַת הָאָדָם הִיא עַל־יְדֵי זְרִיזוּת, וְעַל־כֵּן תַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת זָרִיז בְּכָל מַעֲשֶׂיךָ, כִּי הַזְּרִיזוּת הִיא בְּרָכָה בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ בֵּין בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגַשְׁמִי, וְהוּא יִתְבָּרַךְ יוֹלִיךְ אוֹתְךָ בַּדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תקפד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י״ח כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב. הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁתִּצְאִי מֵהַצָּרָה שֶׁנִּלְכַּדְתְּ בָּהּ.

הִנֵּה רִחֵם עָלַיִךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְהֶרְאָה לָךְ כַּמָּה פְּעָמִים, שֶׁלֹּא כְּדַאי לְהִסְתַּבֵּךְ עִם עֲרֵלִים וְכוּ׳, וּבִפְרָט שֶׁהוּא נִפְרַד מִמֵּךְ וְכוּ׳.

רְאִי לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי יְקַבֵּל

אוֹתָךְ בִּתְשׁוּבָה, כִּי רַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו. מַה לָּךְ לִרְעוֹת בִּשְׂדוֹת אֲחֵרִים, הַאִם חָסֵר בַּחוּרִים בְּעַם יִשְׂרָאֵל?!

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם וְלֹא לְהִשָּׁבֵר כְּלָל, וְתֵדְעִי כִּי אַהֲבָה מְסַנְוֶרֶת אֶת הָעֵינַיִם, וְרֹב רֻבָּם כְּכֻלָּם שֶׁל אֵלּוּ שֶׁהִתְחַתְּנוּ עִם עֲרֵלִים, לְבַסּוֹף נִתְפָּרְדָה הַחֲבִילָה, עַל־כֵּן תַּעַזְבִי אוֹתוֹ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ לִמְצֹא בֶּן זוּג מֵאַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

רְאִי לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלַיִךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלַיִךְ, שֶׁתֵּצְאִי מֵהַצָּרָה הַמָּרָה הַזֹּאת שֶׁנָּפַלְתְּ בָּהּ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תקפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י״ח כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאֵה לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי רֹב הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם הֵן שֶׁאֵין הַמְּזוּזוֹת שֶׁלּוֹ כְּשֵׁרוֹת.

רְאֵה לִבְדֹּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ, כִּי הַתְּפִלִּין מַמְשִׁיכִים חַיִּים וַאֲרִיכוּת יָמִים לָאָדָם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ בִּתְפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עַל בִּנְךָ, שֶׁתִּהְיֶה לוֹ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְתֵצֵא מִכָּל מִינֵי צָרוֹת שֶׁבָּעוֹלָם.

הָיָה רָאוּי שֶׁבִּנְךָ יֹאמַר בְּכָל יוֹם מִזְמוֹר כ״ט בִּתְהִלִּים, וְהַקָּדוֹשׁ־

בָּרוּךְ־הוּא יָסִיר מִמֶּנּוּ כָּל מִינֵי רוּחַ רָעָה וְכָל מִינֵי דְּכָאוֹן וְכָל מִינֵי עַצְבוּת וַחֲלָאִים רָעִים, וְתִרְוֶה מִמֶּנּוּ רֹב נַחַת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תקפו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י״ח כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבָּבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יָאִיר.

חֶמְדַּת לִבָּבִי ! רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לְלַקֵּט אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּלְדַבֵּר עִמָּהֶם בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, כְּפִי שֶׁקִּבַּלְתָּ מֵהֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים, וְתִהְיֶה חָזָק בְּדָבָר זֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל מְאֹד בִּקֵּשׁ מֵאִתָּנוּ, שֶׁנְּגַלֶּה וּנְפַרְסֵם אֶת לְמוּדוֹ לְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וּבָזֶה תְּלוּיָה הַגְּאֻלָּה, כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ בְּפֵרוּשׁ (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן שמו), אֲשֶׁר סִפְּרוֹ הוּא אַתְחַלְתָּא דִּגְאֻלָּה, וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לְהַחְדִּיר בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶת לְמוּדוֹ הַטּוֹב שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא לְמוּד הַהִתְחַזְּקוּת, לְמוּד גִּלּוּי הָאֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, לְמוּד גִּלּוּי הַהִתְבּוֹדְדוּת, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי־זֶה מְמַלְּא אַחַר־כָּךְ יַמְשִׁיכוּ אֶת עַצְמָם אֶל סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

וְהָעוֹלֶה עַל הַכֹּל, שֶׁצְּרִיכִים קֹדֶם לְלַקֵּט אֶת כָּל תַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, וּלְחַיּוֹתָם וּלְחַזְּקָם וּלְאַמְּצָם, כִּי הַבַּעַל־דָּבָר אוֹרֵב עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִתַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, לְשַׁבְּרוֹ וּלְבַטְּלוֹ לְגַמְרֵי, כְּמוֹ שֶׁבִּכְלָלִיּוּת יִשְׂרָאֵל כָּל אֻמּוֹת הָעוֹלָם אוֹרְבִים עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְהַפִּילָם וּלְהַשְׁלִיכָם וּלְעָקְרָם, חַס וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ־כֵן בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, אֲלוּ שֶׁכְּבָר נִתְרַחֲקוּ, רוֹצִים מְאֹד לְהִשְׁתַּלֵּט עַל שׁוֹמְרֵי הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת, וּלְבַטְּלָם לְגַמְרֵי, חַס וְשָׁלוֹם, וּכְמוֹ־כֵן בֵּין שׁוֹמְרֵי תּוֹרָה וּמִצְוֹת מִתְגַּבֵּר וּמִתְנַכֵּל הַבַּעַל־דָּבָר מְאֹד לְהַכְנִיס שְׂנָאוֹת וּפֵרוּדִים וְשִׂנְאוֹת חִנָּם וְכוּ׳, כְּמוֹ־כֵן כֻּלָּם נֶגֶד אֵלּוּ הַמְקָרְבִים אֶל דַּעַת רַבֵּנוּ

זַ״ל, וְכֻלָּם מִתְלוֹצְצִים בְּעִנְיַן רַבֵּנוּ זַ״ל וְכוּ׳, וּכְמוֹ־כֵן הוּא בִּפְרָטִיּוּת, אֲפִלּוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מִתְלוֹצְצִים מִתַּלְמִידֵי ״הַיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, וְעַל־כֵּן הַנִּסָּיוֹן גָּדוֹל מְאֹד מִבַּיִת וּמִבַּחוּץ, וְלָכֵן צְרִיכִים לְלַקֵּט וּלְחַזֵּק אֶת תַּלְמִידֵי ״הַיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ וּלְהַחְדִּיר בָּהֶם אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ וְאֶמֶץ הַלֵּב, שֶׁלֹּא יִפְחֲדוּ מֵאַף בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְיַתְמִידוּ בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי זֶה חֶלְקֵנוּ, וּמַה שֶּׁאָדָם יִתְפֹּס בְּכָל יוֹם שִׁעוּר בְּמִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, הֲלָכוֹת וְאַגָּדוֹת, בְּרֵירוֹת וְתוֹסֶפְתּוֹת, זֶה יִשָּׁאֵר לוֹ לָנֶצַח. וְכֵן לְהַחְדִּיר בּוֹ עִנְיַן הַתְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצָּלָחָה נִצְחִית, הַצָּלָחָה כָּזוֹ שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

לָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לִהְיוֹת חָזָק וְאַמִּיץ בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קו): אֵין עֲנִיּוּת אֶלָּא מִן הַדַּעַת (עֵין נְדָרִים מא.); וְעַל זֶה צָרִיךְ רַחֲמָנוּת, כִּי אֵין רַחֲמָנוּת גְּדוֹלָה מִזּוֹ, וַעֲנִיּוּת זֶה בִּכְלָלִיּוּת וּבִפְרָטִיּוּת; בִּכְלָלִיּוּת עַל אִישׁ שֶׁאֵין לוֹ שֵׂכֶל בַּעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא, וְצָרִיךְ הַבַּעַל שֵׂכֶל לְהַשְׁכִּילוֹ, וּבִפְרָטִיּוּת עַל הָאִישׁ עַצְמוֹ, כִּי יֵשׁ זְמַן שֶׁאֵין לוֹ שֵׂכֶל וְנִקְרָא קַטְנוּת הַמֹּחִין, וְצָרִיךְ לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ לָבוֹא לְגַדְלוּת הַמֹּחִין, וּכְשֶׁבָּא לְגַדְלוּת הַמֹּחִין, נִמְתָּקִים כָּל הַדִּינִים, וּמַמְשִׁיךְ עָלָיו חֲסָדִים וְרַחֲמִים גְּדוֹלִים. וְעֵצָה לָזֶה — שֶׁיְּשַׁכְּיל אֲחֵרִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְעוֹרֵר גַּם אֶצְלוֹ.

רוֹאִים מִזֶּה אֵיךְ שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל מְלַמְּדֵנוּ, שֶׁבָּזֶה שֶׁמְּדַבְּרִים עִם אֲחֵרִים, לֹא דַּי שֶׁמְּחַזְּקִים וּמְאַמְּצִים אוֹתוֹ, וּמַגְבִּיהִים אֶת דַּעְתּוֹ וְאֶת מֹחוֹ, אֶלָּא גַּם אֶת עַצְמוֹ הוּא מְחַזֵּק בְּאוֹתָהּ עֵת, כִּי בְּשָׁעָה שֶׁמְּדַבְּרִים עִם אֲחֵרִים, נִתְעוֹרֵר גַּם אֶצְלוֹ; וְעַל־כֵּן רְאֵה לִהְיוֹת חָזָק וְאַמִּיץ מְאֹד עַל־כָּל־פָּנִים פַּעַם אַחַת בְּשָׁבוּעַ לְקַבֵּץ אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁבִּשְׁכוּנָתְךָ, וּלְדַבֵּר עִמָּהֶם מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל. וְרַבֵּנוּ זַ״ל רָצָה שֶׁנִּסַּע נְסִיעוֹת לְמֶרְחַקִּים לְדַבֵּר עִם אֲחֵרִים, וּצְרִיכִים עַל זֶה מְסִירוּת נֶפֶשׁ גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי הַבַּעַל־דָּבָר אוֹרֵב עַל זֶה מְאֹד מְאֹד, כַּיָּדוּעַ אֵיךְ שֶׁהוּא אוֹרֵב עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁיַּחֲזִיק מַעֲמָד.

חֶמְדַּת לְבָבִי! רְאֵה לִהְיוֹת חָזָק בְּעַצְמְךָ בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְזֶה יִתֵּן לְךָ כֹּחַ לְחַזֵּק גַּם אֲחֵרִים; כִּי כָּל זְמַן שֶׁאֵין הָאָדָם חָזָק בְּעַצְמוֹ, אֲזַי קָשֶׁה לוֹ לְחַזֵּק אֲחֵרִים. וּבֶאֱמֶת זֶה תָּלוּי בָּזֶה, כְּפִי שֶׁאָדָם מְחַזֵּק אֶת אֲחֵרִים, כֵּן נַעֲשֶׂה בְּעַצְמוֹ חָזָק, וּכְפִי שֶׁמְּחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי הִתְחַזְּקוּת, אֲזַי יֵשׁ לוֹ כֹּחוֹת לְחַזֵּק אֶת אֲחֵרִים, כִּי זֶה תָּלוּי בָּזֶה.

וּמְסֻפָּר בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁפַּעַם אַחַת בָּא אֶחָד לִפְנֵי מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל, וְהָיְתָה לוֹ מַכָּה קָשָׁה בִּרַגְלוֹ מְלֵאָה מֻגְלָה, וּבָכָה הַרְבֵּה לְפָנָיו, שֶׁיַּמְשִׁיךְ לוֹ רְפוּאָה. וּמוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל רִחֵם עָלָיו מְאֹד, עָנָה וְאָמַר לוֹ בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: דִּי מַכָּה וֶועט אוֹיס פְלַאצִין, וּוי אַזוֹי וֶוייס אִיךְ נִישְׁט; הַמַּכָּה תִּתְפּוֹצֵץ וְתִבָּקַע, וְתִשָּׁפֵךְ הַלֵּיחָה הָרָעָה, אוּלָם אֵיךְ? אֵינִי יוֹדֵעַ. וּבְתוֹךְ זֶה נִכְנָס בְּשִׂיחָה בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבְעִנְיַן הַגְּאֻלָּה וְאָמַר אָז בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִגְמֹר וִינַצַּח בְּוַדַּאי, אוּלָם אֵיךְ? אֵינִי יוֹדֵעַ; (גָאט וֶועט אוֹיס פִירֶען, וּוי אַזוֹי? וֶוייס אִיךְ נִישְׁט); וְרוֹאִים בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ (בְּרֵאשִׁית לז, כ): ״וְנִרְאֶה מַה יִּהְיוּ חֲלוֹמוֹתָיו״, פֵּרֵשׁ רַשִׁ״י: ׳נִרְאֶה דְּבַר מִי יָקוּם — אוֹ שֶׁלָּכֶם אוֹ שֶׁלִּי׳, עַיֵּן שָׁם; וְדָבָר זֶה סוֹבֵב עַל עִנְיַן שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁבְּכָל פַּעַם נִדְמֶה, שֶׁהִנֵּה כְּבָר אָבַד מָנוֹס, וּכְבָר רוֹצִים לְכַסּוֹת אֶת זֶה לְגַמְרֵי, וְרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ צוֹוַחַת: דְּבַר מִי יָקוּם — אוֹ שֶׁלָּכֶם אוֹ שֶׁלִּי.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְקַיֵּם אֶת כָּל זֶה בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ, וְאָז תִּרְאֶה בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תקפז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י״ח כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמוֹעַ הַטּוֹב

מִכֶּם, אֵיךְ שֶׁאַתֶּם מְחַזְּקִים אֶת עַצְמְכֶם יַחַד בְּיַבְנְאֵל ״עִיר בְּרֶסְלֶב״.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לִבְנוֹת בַּיִת, וְיִהְיֶה בֵּיתְכֶם בַּיִת וַעַד לַחֲכָמִים, וְיִהְיוּ רַק שִׂמְחוֹת בְּבֵיתְכֶם תָּמִיד.

נָא וְנָא רְאוּ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, שֶׁתִּהְיֶה אַהֲבָה וְאַחְדוּת בֵּין נְשׁוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְתִרְאוּ לְהִתְאַסֵּף מִפַּעַם לְפַעַם, וּלְהַזְמִין אֶת נְשׁוֹת הַתּוֹשָׁבִים, וּלְהַשְׁפִּיעַ בָּהֶם גַּם־כֵּן רוּחַ הַיַּהֲדוּת וְהָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תקפח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסִדֶּר וַיֵּשֶׁב, י״ח כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיֶּה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ אֵיךְ שֶׁאַתֶּם מְחַזְּקִים אֶת עַצְמְכֶם יַחַד. יַעֲזֹר לָכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּזְכּוּ לְהוֹסִיף כָּהֳנָה וְכָהֳנָה לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, לְאַרְגֵּן כִּנּוּסִים לִנְשׁוֹת תּוֹשָׁבֵי יַבְנְאֵל, וּלְהַחְדִּיר בָּהֶן אֶת רוּחַ הַיַּהֲדוּת וְיִרְאַת שָׁמַיִם וְטָהֳרַת הַמִּשְׁפָּחָה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ — כְּשֶׁזּוֹכִים לְקָרֵב גַּם אֲחֵרִים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁתִּזְכִּי לַעֲבֹר אֶת הַהֶרְיוֹן בְּנָקֵל, וְתוֹלִידִי בְּנָקֵל, וְתִרְוִי רֹב נַחַת מִכָּל הַיְלָדִים, וּתְגַדְּלִי אוֹתָם עַל־פִּי דַּעַת תּוֹרָתֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תקפט.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י״ח כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִכֶּם, אֵיךְ שֶׁאַתֶּם מְחַזְּקִים אֶת עַצְמְכֶם לִהְיוֹת בְּיַחַד, אֲשֶׁר אֵין לְךָ דָּבָר גָּדוֹל מִזֶּה כְּמוֹ אַהֲבָה וְאַחֲוָה בֵּין אִשָּׁה לְרֵעוּתָהּ, כִּי הַכֹּל תָּלוּי כְּפִי הִתְנַהֲגוּת הַנָּשִׁים, כִּי אִם יֵשׁ אַהֲבָה בֵּין הַנָּשִׁים, מִמֵּילָא נִמְשֶׁכֶת אַחַר־כָּךְ אַהֲבָה בֵּין הַגְּבָרִים, כִּי בְּדֶרֶךְ כְּלָל אִשָּׁה מַשְׁפִּיעָה עַל בַּעְלָהּ, וְאִם, חַס וְשָׁלוֹם, הִיא מְסַפֶּרֶת לוֹ לְשׁוֹן־הָרָע וּרְכִילוּת עַל חֲבֵרְתָּהּ וְכוּ׳, מֶה עָשְׂתָה וְכוּ׳, וְכֵיצַד הִתְנַהֲגָה וְכוּ׳ אַחַר־כָּךְ יוֹצְאוֹת מִזֶּה מְרִיבוֹת בֵּין הַגְּבָרִים, ה׳ יִשְׁמְרֵנוּ, וּלְהִפּוּךְ — אִם תָּמִיד דָּנִים אֶת הַזּוּלַת לְכַף זְכוּת, וְרוֹאִים רַק אֶת הַטּוֹב, וּמְסַפְּרִים אֶת זֶה לַבַּעַל, מִמֵּילָא נִתְוַסֵּף אַחְדוּת וְשָׁלוֹם בֵּין הַגְּבָרִים, אֲשֶׁר אֵין לְךָ עוֹד דָּבָר גָּדוֹל מִזֶּה — מֵאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת, וּבְפָרָט בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלּוּ, אֲשֶׁר הַסָּמ״ךְ־מ״ם הִרְבָּה כָּל־כָּךְ בְּשִׁנְאַת חִנָּם, וְעוֹשֶׂה פֵּרוּדִים בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר עַל זֶה צְרִיכִים הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאָנוּ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת הַתְחָלָה, וְלִהְיוֹת דֶּגְמָא אֵיךְ אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לִחְיוֹת יַחַד בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תקצ.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י״ח כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְכֶם הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, וּבִפְרָטִיּוּת בְּעִנְיַן הַדִּירָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁכְּבָר תִּוָּשְׁעוּ, וְיִהְיֶה לָכֶם בַּיִת מִשֶּׁל עַצְמְכֶם, וְלֹא תִּצְטָרְכוּ שׁוּם טוֹבוֹת מִזּוּלַתְכֶם, וְיִהְיֶה בֵּיתְכֶם בֵּית וַעַד לַחֲכָמִים, בַּיִת שֶׁל הַכְנָסַת אוֹרְחִים.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ וְאֶת בַּעְלֵךְ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְתֵדְעִי כִּי כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם — הַכֹּל נִסְיוֹנוֹת מִן הַשָּׁמַיִם, שֶׁמְּנַסִּים אֶתְכֶם לִרְאוֹת אֶל מִי תִּפְנוּ בְּעֵת צָרָה.

עַל־כֵּן הַרְגִּילִי אֶת עַצְמֵךְ מִפַּעַם לְפַעַם לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ — הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית, הַצְלָחָה כָּזוֹ שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תקצא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י״ח כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ אֶת הַפְּעֻלּוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁאַתְּ פּוֹעֶלֶת בִּיבְנְאֵל ״עִיר בִּרְסְלֶב״, וְאַתְּ נוֹתֶנֶת שִׁעוּר בְּדִינֵי טָהֳרַת הַמִּשְׁפָּחָה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה. וְהָיָה רָאוּי לָכֶם לְהִתְוַעֵד מִפַּעַם לְפַעַם, וְלַעֲשׂוֹת כִּנּוּסִים לְכָל נְשׁוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּלְהַזְמִין גַּם אֶת נְשׁוֹת הַתּוֹשָׁבִים, וּלְהַחְדִּיר בָּהֶם אֱמוּנָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם, אֲשֶׁר אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב דָּבָר זֶה.

עָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי הָעֵסֶק שֶׁאַתֶּם עוֹסְקִים בַּהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי זֶה זְכוּי הָרַבִּים, זְכוּת כָּזֹאת אֲשֶׁר לֹא נִתַּן לִכְתֹּב כְּלָל, וּמֵעַט תָּבִינִי מֵעֲצְמְכֶם, אֲקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא,

שֶׁתַּמְשִׁיכוּ לַעֲסֹק בָּזֶה, לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּזֶה תְּלוּיָה כָּל גְּאֻלָּתֵנוּ הַנִּצְחִית.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תקצב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י״ח כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כְּלָלִיּוּת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים ״חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב״, תַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ דִּי בְּכָל אֲתַר וַאֲתַר, הֲוָיָ״ה עֲלֵיהֶם יַשְׁרֶה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד, וַיַּמְשִׁיךְ עֲלֵיהֶם חֲסָדִים וְרַחֲמִים גְּמוּרִים, וְיִתְבָּרְכוּ בְּכָל הַבְּרָכוֹת.

אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! חִזְקוּ וְאִמְצוּ עַצְמְכֶם לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא יְסוֹד וְעִקַּר גָּדוֹל בַּיַּהֲדוּת וּבְקִיּוּם הָאָדָם — גַּם בְּגַשְׁמִי וְגַם בְּרוּחָנִי. וְרַבֵּנוּ זַ״ל הוֹדִיעָנוּ מְאֹד מְאֹד עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה, וְגִלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר מִצְוַת הַשִּׂמְחָה הִיא הַמִּצְוָה שֶׁעוֹלָה עַל כָּל הַמִּצְוּוֹת, כִּי בָּזֶה שֶׁהָאָדָם שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעוֹשֶׂה אֶת הַמִּצְוּוֹת בְּשִׂמְחָה, בָּזֶה הוּא מְגַלֶּה אֶת טֹהַר נַפְשׁוֹ, שֶׁהוּא מַאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי לְמַעְלָה בָּעוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים, מְאֹד מִשְׁתַּבְּחִים עִם בַּר יִשְׂרָאֵל שֶׁמִּסְתּוֹבֵב בְּזֶה הָעוֹלָם הַמָּלֵא קְלִפּוֹת וְהַסְּתָרוֹת וְכִסּוּיִים וְכוּ׳, וְעִם כָּל זֹאת הוּא חָזָק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶה לְמַעְלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת שַׁעֲשׁוּעַ שֶׁאֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי לֹא נִשְׁאָר מֵהָאָדָם רַק הַשִּׂמְחָה וְהָאֱמוּנָה, שֶׁשָּׂמֵחַ וּמַאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְכָל הַצַּדִּיקִים לֹא זָכוּ לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגָתָם, אֶלָּא עַל־יְדֵי תֹּקֶף הַשִּׂמְחָה וְהָאֱמוּנָה, שֶׁשָּׂמְחוּ וְהֶאֱמִינוּ בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים קד, לד): ״יֶעֱרַב עָלָיו שִׂיחִי, אָנֹכִי אֶשְׂמַח בַּה׳, יִתַּמּוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ וּרְשָׁעִים עוֹד אֵינָם״, בָּזֶה שֶׁהָאָדָם שָׂמֵחַ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה מִתְחַזֵּק אֶצְלוֹ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְיָכוֹל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ; כִּי הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא, וְאֵין זוּלָתוֹ נִמְצָא, תָּמִיד יְדַבֵּר רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו בֵּין

בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגַשְׁמִי, הוּא רוֹאֶה שֶׁאֵין מִי שֶׁיַּעֲזֹר לוֹ — רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ, וְעַל־כֵּן אֵין לוֹ אֶל מִי לִפְנוֹת רַק אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה שֶׁיִּמְחֲלוּ לוֹ עַל כָּל עֲוונוֹתָיו, וּכְבָר לֹא יִהְיֶה רָשָׁע, שֶׁזֶּה פֵּרוּשׁ ״יֶעֱרַב עָלָיו שִׂיחִי״, מָתַי עָרַב עָלַי הַשִּׂיחַ וְהַתְּפִלָּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ? כְּשֶׁאֲנִי אֶשְׂמַח בַּה׳, כְּשֶׁאֲנִי שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה ״יִתַּמּוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ״, יִתְבַּטְּלוּ כָּל הַחֲטָאִים וְהָעֲווֹנוֹת, כִּי עִקַּר חֲטָאִים וַעֲווֹנוֹת בָּאִים עַל־יְדֵי עַצְבוּת וּמְרִירוּת וְדָאגָה, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁכְּבָר לֹא יִהְיוּ חֲטָאִים, אֲזַי רְשָׁעִים עוֹד אֵינָם, כְּבָר לֹא יִהְיוּ רְשָׁעִים. וְעַל קֹטֶב זֶה צְרִיכָה לִהְיוֹת כָּל שְׁאִיפָתֵנוּ בְּחַיֵּינוּ — לִזְכּוֹת לְהַגִּיעַ אֶל שִׂמְחָה אֲמִתִּית וְאֶל אֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻכֶּכֶת, וְלִהְיוֹת רָגִיל לְדַבֵּר וּלְסַפֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר וִיסַפֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִוָּשַׁע בִּישׁוּעָה נִצְחִית.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תקצג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י״ח כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת הַמִּכְתָּב, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בִּבְרִיאוּת גּוּפְךָ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל וּמִתְחַנֵּן, שֶׁיַּעֲזֹר לְךָ, וְתִהְיֶה לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, רְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאַת הַגּוּף.

נָא וְנָא רְאֵה לְצַוּוֹת אֶת הַיְלָדִים, שֶׁיִּשְׁמְרוּ שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיהֶם, כִּי מַה נִּשְׁאָר מִן הָאָדָם? רַק מַה שֶּׁזּוֹכֶה לְקַיֵּם אֶת מִצְווֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵין לְךָ עוֹד מַתָּנָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה כְּמוֹ מַתְּנַת הַשַּׁבָּת, שֶׁנָּתַן לָנוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתִּבְדְּקוּ אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, כִּי כָּל הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם הֵן כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַשְׁמִיעַ מִכֶּם תָּמִיד בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תקצד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י״ח כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת וְכוּ׳, עִם הַבֵּן הַזֶּה צְרִיכִים הֲמוֹן סַבְלָנוּת, אִם אֵינְכֶם רוֹצִים לְאַבֵּד אוֹתוֹ, עֲלֵיכֶם לְהִתְאַזֵּר בְּסַבְלָנוּת שֶׁל בַּרְזֶל.

אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה, אֲבָל כְּפִי שֶׁאֲנִי מֵבִין מֵהַמִּכְתָּבִים שֶׁלּוֹ, עוֹבְרִים עָלָיו מַשְׁבְּרִים גְּדוֹלִים מְאֹד, וְהוּא בְּלַחַץ גָּדוֹל, וַאֲנִי אֵין לִי פֹּה שׁוּם אִינְטֶרֶסִים, אֵינִי מַכִּיר אֶתְכֶם וְלֹא אֶת הַבֵּן, אֲנִי עוֹסֵק עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים כְּבָר לְמַעְלָה מֵאַרְבָּעִים שָׁנָה, בְּכֵן מִמֵּילָא אֲנִי יוֹדֵעַ בְּדִיּוּק מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל בְּנֵי הַנְּעוּרִים בְּגִיל כָּזֶה, וְזֶהוּ הַגִּיל הַקָּשֶׁה בְּיוֹתֵר, הַיֶּלֶד אֵינוֹ יוֹדֵעַ הֵיכָן לָלֶכֶת וּלְאָן לָבוֹא, הוּא בְּמָבוֹי סָתוּם, וְהַגִּיל הַזֶּה מְאֹד מְאֹד מְסֻכָּן, כִּי יְכוֹלִים לְהִתְדַּרְדֵּר נַפְשִׁית וְגַם רוּחָנִית, כִּי הַחֵטְא הַזֶּה יָכוֹל לַהֲרֹג אֶת הָאָדָם וּלְהָבִיאוֹ עַד הִתְאַבְּדוּת מַמָּשׁ. וְלָכֵן אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם בַּעֲבוּרְכֶם, שִׁמְרוּ מְאֹד לֹא לְהַלְחִין אוֹתוֹ.

הֵן אֱמֶת שֶׁבְּוַדַּאי לְאַבָּא זֶה כּוֹאֵב בְּמְאֹד מְאֹד, כִּי כָּל אַבָּא רוֹצֶה לִרְאוֹת נַחַת מִבְּנוֹ, אֲבָל יֵשׁ לִפְעָמִים שֶׁצְּרִיכִים לֹא לְמְתֹּחַ אֶת הַחֶבֶל יוֹתֵר מִדַּי, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִקָּרַע, כְּמוֹ־כֵן יֵשׁ לִי הַרְגָּשָׁה עִם הַבֵּן שֶׁלָּכֶם, אִם לֹא תִּדְרְשׁוּ מִמֶּנּוּ יוֹתֵר מִדַּי, וְלֹא תַּעַרְכוּ עָלָיו בְּקֹרֶת, תִּרְאוּ שֶׁיִּשְׁתַּנֶּה. צְרִיכִים לְחַזֵּק אוֹתוֹ וְלִתֵּן לוֹ מַחֲמָאוֹת, שֶׁיֵּשׁ לָכֶם הֲנָאָה

מְמֻנוּ. לְדֻגְמָא כְּשֶׁקָּם וְהוֹלֵךְ לַתְּפִלָּה, נוֹתְנִים לוֹ מַחְמָאָה: ״בְּנִי הַיָּקָר, אֵינְךָ יוֹדֵעַ מֶה עָשִׂיתָ לִי הַיּוֹם, מַמָּשׁ הֶחֱיֵיתָנִי, מִלְּבַד הַמִּצְוַת עֲשֵׂה שֶׁל כִּבּוּד אָב וָאֵם, שֶׁאֵין שָׂכָר לְמִצְוָה זוֹ, אֲזַי גַּם בְּגַשְׁמִיּוּת הֶחֱיֵיתָ אוֹתִי; כִּי כָּךְ אוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת בָּנִים, סִימָן מב): בָּנִים טוֹבִים רְפוּאָה גְּדוֹלָה לָאָבוֹת; אָז אַתָּה עוֹשֶׂה לִי טוֹב, פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ״. וְעִם מַחְמָאוֹת וְקִרּוּב הוּא יִשְׁתַּנֶּה. אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה קָשֶׁה מְאֹד, אֲבָל רֹב רֻבָּם שֶׁל הַהוֹרִים אֵינָם רוֹצִים לְקַבֵּל אֶת הָאֱמֶת כְּמוֹת שֶׁהִיא, וְאֵינָם חֲפֵצִים לִחְיוֹת עִם הַמְּצִיאוּת. וּלְצַעֲרֵנוּ הָרַב, הַיּוֹם זֶה דּוֹר פָּרוּץ מְאֹד, וְהַנּוֹעַר הוֹלֵךְ לָנוּ לְאִבּוּד מֵהַבָּתִּים הֲכִי טוֹבִים: אַדְמוֹרִי״ם וְרַבָּנִים, הַשֵּׁם יִשְׁמֹר, וְלָכֵן הָעֵצָה רַק לְקָרֵב וְלֹא לְרַחֵק.

כְּמוֹ־כֵן גַּם מְאֹד מְסֻכָּן, שֶׁבָּחוּר צָעִיר יִתְחַבֵּר אֶל בַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה, כִּי מַה נִּקְרָא בֶּאֱמֶת בַּעַל תְּשׁוּבָה? לֹא כְּמוֹ הַמֻּשָּׂג שֶׁאֲנַחְנוּ מְקַבְּלִים, אֶלָּא הַלְוַאי שֶׁיְּהוּדִי שֶׁנּוֹלַד מֵאַבָּא וְאִמָּא יְרֵאִים וּשְׁלֵמִים, שֶׁיִּזְכֶּה לְהִקָּרֵא בַּעַל תְּשׁוּבָה, הֵינוּ שֶׁיַּעֲשֶׂה בְּכָל יוֹם וָיוֹם תְּשׁוּבָה וְחֶשְׁבּוֹן הַנֶּפֶשׁ עַל כָּל מַעֲשָׂיו שֶׁעָשָׂה בְּמֶשֶׁךְ הַיּוֹם. אַךְ לְדַאֲבוֹנֵנוּ הַיּוֹם בַּעַל תְּשׁוּבָה הוּא אָדָם שֶׁעָבַר עַל כָּל הָעֲבֵרוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וּכְבָר לֹא מְדַבְּרִים מִכְּתֹבֶת קַעֲקַע שֶׁעַל הַגּוּף, אֲשֶׁר זֶה מְעוֹרֵר שְׂאָט נֶפֶשׁ, וּשְׁאָר עֲבֵרוֹת תּוֹעֵבָה, וְהַנֵּה הוּא עוֹשֶׂה חֲלָקֵ׳ה, וְהוֹרִיד אֶת הַשְּׁעָרוֹת הָאֲרֻכּוֹת, וּמְמֵילָא נִשְׁאָרוֹת לוֹ שְׁתֵּי פֵּאוֹת אֲרֻכִּים, וְחוֹבֵשׁ כִּפָּה לְבָנָה, וְחוֹשֵׁב שֶׁהוּא כְּבָר בַּעַל תְּשׁוּבָה, וְיָכוֹל לְטַיֵּל בְּעוֹלָמוֹת עֶלְיוֹנִים... מֵילָא אַתָּה בַּעַל תְּשׁוּבָה, אַךְ לֵךְ שֵׁב בַּפִּנָּה שֶׁלְּךָ בֵּין תַּנּוּר לְכִירַיִם, וַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה בֶּאֱמֶת עַל כָּל פְּשָׁעֶיךָ, שֶׁעָוִיתָ וּפָגַמְתָּ שָׁנִים עַל גַּבֵּי שָׁנִים. אַךְ דָּא עָקָא שֶׁהוּא כְּבָר הוֹגֶה דֵּעוֹת, וּכְבָר אוֹמֵר לְאֵלּוּ שֶׁנּוֹלְדוּ בִּקְדֻשָּׁה וְטָהֳרָה, לְאֵלּוּ שֶׁלָּמְדוּ מִגִּיל קָטָן א״ב בַּחֻדֶר, וְחֻמָּשׁ וְרַשִׁ״י, מִשְׁנָיוֹת וּגְמָרָא, וְגָדְלוּ בִּקְדֻשָּׁה, לָהֶם הוּא נוֹתֵן הַנְהָגוֹת וּמְבַטֵּל דַּעְתָּם.

וְלָכֵן עָצָתִי לִבְנֵכֶם שֶׁהוּא קָדוֹשׁ וְטָהוֹר מִבֶּטֶן, שֶׁיִּסְתּוֹבֵב בַּחֶבְרָה שֶׁלּוֹ, וְלֹא בֵּין בַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה, בַּעַל תְּשׁוּבָה הוּא בַּעַל עֲבֵרָה, אֲבָל עַכְשָׁו הֶחְלִיט שֶׁיַּעֲזֹב אֶת הַכֹּל, אַךְ הוּא צָרִיךְ רַחֲמִים רַבִּים, שֶׁלֹּא יִפֹּל חֲזָרָה. וּבֶאֱמֶת יְכוֹלִים לִמְצֹא מְעַט בַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה אֲמִתִּיִּים

הָרוֹצִים בֶּאֱמֶת לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, וְלַעֲזֹב אֶת עַבְרָם וּשְׁטֵיוּתֵיהֶם. וְזוֹ בְּעָיָה קָשָׁה בַּדּוֹר הַזֶּה; מִצַּד אֶחָד צְרִיכִים לְקַבֵּל אֶת כֻּלָּם בִּתְשׁוּבָה, כִּי גַּם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְקַבֵּל בִּתְשׁוּבָה, אֲבָל מִצַּד שְׁנֵי לֹא יְכוֹלִים לְעָרֵב בֵּין יְלָדִים שֶׁנּוֹלְדוּ בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה לְבֵין אֵלּוּ שֶׁמִּסְכְּנִים, צְרִיכִים עוֹד הַרְבֵּה תִּקּוּנִים עַל כַּשְׁרוּת הַנְּשָׁמָה.

זוֹהִי דַּעְתִּי, וְהַהֶכְרֵחַ לִי לוֹמַר לָכֶם, שֶׁלֹּא כָּל מִי שֶׁקּוֹרֵא אֶת עַצְמוֹ 'בְּרֶסְלֶב', זֶה בְּרֶסְלֶב, לֹא חָסֵר כָּאֵלּוּ הַמִּסְתּוֹבְבִים בֵּינֵינוּ מְשֻׁגָּעִים וּמְטֹרָפִים, וְזֶה הַצַּעַר הֲכִי גָּדוֹל, שֶׁרוֹאִים רַק אֶת הַמְטֹרָפִים, וְלֹא רוֹאִים אֶת אֵלּוּ הַזּוֹרְחִים, שֶׁלּוֹמְדִים בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה, וְקָמִים בַּחֲצוֹת, וְנִזְהָרִים בִּזְמַנֵּי תְּפִלָּה, וּמִתְפַּלְּלִים וָתִיקִין, וּמִתְנַהֲגִים בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ, אֶת אֵלּוּ לֹא רוֹאִים, רוֹאִים רַק כַּמָּה מְטֹרָפִים עִם הַנ׳ נ״ח׳ נ״ח׳מ׳, שֶׁאֵין לָזֶה שׁוּם קֶשֶׁר לִבְרֶסְלֶב, וְהַכֹּל מָצוּץ מִן הָאֶצְבַּע, אֲשֶׁר זֶהוּ סְתָם שִׁגָּעוֹן וְדִמְיוֹן אֶחָד גָּדוֹל.

אֲבָל מַה לַּעֲשׂוֹת?! אַתֶּם צְרִיכִים רַק לָלֶכֶת אִתּוֹ בְּנַחַת, וְלָתֵת לוֹ מַחֲמָאוֹת, הַבֵּן עוֹבֵר עַכְשָׁו הַרְבֵּה בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, וּכְדֵי לֹא לְאַבֵּד אוֹתוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, לְגַמְרֵי, צְרִיכִים הַרְבֵּה לְקָרֵב אוֹתוֹ. וְאִם תֵּלְכוּ בְּדֶרֶךְ זוֹ תַּצְלִיחוּ.

וְאוֹדוֹת שֶׁשְּׁאַלְתֶּם לְקַחְתּוֹ לְפְסִיכוֹלוֹג, אִם יֵשׁ אֵיזֶה פְּסִיכוֹלוֹג יְרֵא שָׁמַיִם, שֶׁיַּסְבִּיר לוֹ אֵיךְ לְהִתְנַהֵג, זֶה יָכוֹל לַעֲזֹר, אֲבָל אִם הוּא רַק רוֹצֶה אֶת הַכֶּסֶף שֶׁלָּכֶם, לֹא תּוֹעִילוּ בִּמְאוּם, כִּי לְצַעֲרֵנוּ הָרַב, גַּם זֶה הַיּוֹם עֵסֶק רִוְחִי, הֶיוֹת שֶׁלֹּא חֲסֵרוֹת בְּעָיוֹת וְצָרוֹת, וּפְסִיכוֹלוֹג זוֹ הַפַּרְנָסָה שֶׁלּוֹ, וְלָכֵן הוּא מוֹשֵׁךְ עִנְיָנִים לְעִתִּים חֲדָשִׁים וְלִפְעָמִים לְשָׁנָה שְׁנָתַיִם, בְּלִי לְהַגִּיעַ לְפִתְרוֹן, כִּי מַה יֵּשׁ לוֹ לְהַפְסִיד?! הוּא מְקַבֵּל אֶת הַמֵּאָה מָאתַיִם דּוֹלָר בְּכָל בִּקּוּר. אֲבָל אִם זֶהוּ אִישׁ מְקֻצוֹעִי יְרֵא שָׁמַיִם, שֶׁרוֹצֶה בֶּאֱמֶת לְהַדְרִיךְ אֶת הַנַּעַר שֶׁיֵּצֵא מֵהַשְׁגִּיוֹנוֹת שֶׁלּוֹ, כְּדַאי לְנַסּוֹת; כִּי הֲלֹא סְתָם נִדְבָּק בַּיֶּלֶד אֵיזֶה דִּבּוּק. רַבֵּנוּ ז״ל אוֹמֵר, שֶׁאֲפִלּוּ אֵצֶל אִישׁ כָּשֵׁר נִדְבָּק לְעִתִּים אֵיזֶה דִּבּוּק, שֶׁהַיֵּצֶר הָרָע מַדְבִּיקוֹ, שֶׁצָּרִיךְ לְהִתְנַהֵג כָּךְ וְכָךְ. וּבֶאֱמֶת אֵין זֶה אֶלָּא רַק דִּמְיוֹן אֶחָד גָּדוֹל. לָנוּ יֵשׁ, בָּרוּךְ הַשֵּׁם, שֻׁלְחָן עָרוּךְ, שֶׁהוּא דֶּרֶךְ כְּבוּשָׁה עַל

מַה לָּלֶכֶת, וּבְרֵגַע שֶׁסּוֹטִים לְיָמִין אוֹ לִשְׂמֹאל מֵהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, זֶה כְּבָר מַר מָוֶת. שֻׁלְחָן עָרוּךְ זֶה דֶּרֶךְ מְמֻצַּע לְכֻלָּם. וְהַמַּגִּיד אָמַר לַ׳בֵּית יוֹסֵף׳, שֶׁתְּזַכֶּה לְחַבֵּר סֵפֶר, שֶׁיְּקַבֵּל אֶצֶל כָּלַל יִשְׂרָאֵל, וְזֶה מְקֻבָּל אֶצֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמָה אָנוּ צְרִיכִים הַסְכָּמָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזּוֹ עַל הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, שֶׁהִסְכִּימוּ אִתּוֹ בַּשָּׁמַיִם עַל ה׳בֵּית יוֹסֵף׳?! לָנוּ יֵשׁ שֻׁלְחָן עָרוּךְ, וְרַבֵּנוּ זַ״ל מְאֹד מְאֹד הִקְפִּיד עַל שֻׁלְחָן עָרוּךְ, וְאָמַר (שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן כט), שֶׁכָּל יְהוּדִי מֻכְרָח לִלְמֹד בְּכָל יוֹם שֻׁלְחָן עָרוּךְ, וְהִקְפִּיד מְאֹד שֶׁלֹּא לִסְטוֹת מֵהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ כְּהוּא זֶה.

וְאוֹדוֹת וְכוּ׳, זֹאת תֵּדַע, אֲשֶׁר הַלֵּיצָנוּת הִיא קְלָפָה מְאֹד מְאֹד קָשָׁה. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (סוֹטָה מב.): יֵשׁ אַרְבַּע כִּתּוֹת שֶׁאֵינָם מְקַבְּלִים פְּנֵי שְׁכִינָה, אוֹמֵר עַל זֶה הָאֲרִיזַ״ל, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד אַרְבָּעָה עוֹלָמוֹת, וְעַל כַּת לֵצִים הוּא אוֹמֵר שֶׁזֶּה נֶגֶד עוֹלָם הָאֲצִילוּת. וּמַה הַסְּבָרָה? אֶלָּא אַתָּה יָכוֹל לְגַלּוֹת לְמִישֶׁהוּ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עֶצֶם אֲצִילוּת, וְאַתָּה מֵבִיא בְּזֶה הָעוֹלָם עֶצֶם עַצְמִיּוּת אֱלֹקוּת, וּבָא אַחֵר עִם לֵיצָנוּת אַחַת, וְשׁוֹחֵק וְאוֹמֵר: נוּ מָה וְכוּ׳?! וַאֲזַי נִגְמַר כָּל הַסִּפּוּר. וּמוּבָא בְּמִסִּילַת יְשָׁרִים בַּהַקְדָּמָה, שֶׁלֵּיצָנוּת זֶה מָגֵן נֶגֶד מוּסָר וְיִרְאַת שָׁמַיִם, כִּי אֶחָד שֶׁחַי עִם לֵיצָנוּת, הוּא אַף פַּעַם לֹא יְקַבֵּל — לֹא מוּסָר וְלֹא יִרְאַת שָׁמַיִם, כִּי אֶצְלוֹ הַכֹּל צְחוֹק. וּמוֹהַרַנ״תְּ זַ״ל אוֹמֵר, שֶׁאֲבִי אֲבוֹת הַטֻּמְאָה זוֹהִי לֵיצָנוּת, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (שַׁבָּת קד.): הַבָּא לְטַמֵּא פּוֹתְחִים לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי ג, לד): ״אִם לַלֵּצִים הוּא יָלִיץ״, לָמָּה נָטְלוּ דַּיְקָא אֶת הַפָּסוּק הַזֶּה לְהוֹכִיחַ שֶׁהַבָּא לְטַמֵּא פּוֹתְחִין לוֹ? כִּי זֶה בְּעַצְמוֹ הַפָּסוּק מְגַלֶּה, שֶׁאִם אַתָּה רוֹצֶה לִפֹּל בַּשְּׁאוֹל תַּחְתִּית מַטָּה בַּטֻּמְאָה, אֵין זֹאת אֶלָּא עַל־יְדֵי לֵיצָנוּת.

אֲבָל אֲנִי חוֹשֵׁב, שֶׁכָּל זֹאת צָרִיךְ לְהַסְבִּיר לוֹ מִישֶׁהוּ אַחֵר, וְלֹא אַתָּה בְּתוֹר הוֹרֶה, כִּי טֶבַע שֶׁל בֵּן וְאַבָּא שֶׁאוֹהֲבִים אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי מְאֹד מְאֹד, אֲזַי נַעֲשֶׂה קֶצֶר בֵּינֵיהֶם, כָּל חָכְמַת הֲפָקַת הַחֶשְׁמַל הִיא דַּיְקָא שְׁנֵי הַפָּכִים, וְכָךְ מְפִיקִים אוֹר הַמְּאִיר. אֲבָל אַבָּא וּבֵן קְשׁוּרִים זֶה בָּזֶה, כִּי הַבֵּן בָּא מִמֹּחַ הָאָב, וְלָכֵן קָשֶׁה לַבֵּן לְקַבֵּל מִן הָאָב. אֲבָל

אִם אָדָם זָר אוֹמֵר לַבֵּן אֶת אֵלּוּ הַדְּבוּרִים, הוּא בְּוַדַּאי הָיָה מְקַבֵּל יוֹתֵר.

עַל־כָּל־פָּנִים רְאוּ אַתָּה וְאִשְׁתְּךָ לֵילֵךְ אִתּוֹ בַּעֲדִינוּת, חָבָל לָכֶם לְהַפְסִיד אֶת הַבֵּן. אֲנִי מֵבִין אֶתְכֶם הֵיטֵב הֵיטֵב, תַּאֲמִינוּ לִי שֶׁעָבַרְתִּי אֶת זֶה, לְצַעֲרִי הָרַב, בְּמֵאוֹת מִקְרִים, בְּלִי שׁוּם גֵּזֶמָא, לָכֵן אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם מִנְּסָיוֹן, צְרִיכִים לָדַעַת אֵיךְ וּמָה וְאֵימַת, וּלְהַדְרִיךְ אוֹתוֹ כָּרָאוּי עַל־יְדֵי אִישׁ מְקֻצוֹעַ יְרֵא שָׁמַיִם, וְלֹא סְתָם שֶׁיִּסְתּוֹבֵב כִּמְשֻׁגָּע מִבֵּית־הַכְּנֶסֶת לְבֵית־הַכְּנֶסֶת, וְיִפְגֹּשׁ כָּל מִינֵי אִינְשֵׁי דְּלָא מְעַלֵּי.

אֲנִי אֶרְאֶה לִכְתֹּב לוֹ מִכְתָּב, וַאֲקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּהְיֶה לָכֶם הַרְבֵּה נַחַת מִמֶּנּוּ.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תקצה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י״ח כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

הִזְדַּעְזַעְתִּי מְאֹד לִשְׁמֹעַ וְכוּ׳, הֲלֹא נָשִׁים הָיוּ מְשַׁלְּמוֹת מִלְיוֹנִים, שֶׁתִּהְיֶה לָהֶם בַּת אַחַת, וְאַתְּ עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא חֶסֶד, וְנָתַן לָךְ כְּבָר שְׁתֵּי בָּנוֹת, אֵילּוּ מַתָּנוֹת יָפוֹת! וּבִמְקוֹם לְהוֹדוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אַתְּ מוֹרִידָה אֶת הַכִּסּוּי רֹאשׁ?! שְׁמוּ שָׁמַיִם! מָה אִתָּךְ, מַה זֶּה צָרִיךְ לִהְיוֹת?! אַתְּ צְרִיכָה לְהִתְקָרֵב יוֹתֵר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

שׁוֹמְעִים בְּכָל יוֹם כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה אֲסוֹנוֹת, וַאֲנַחְנוּ צְרִיכִים אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וְלָכֵן בָּזֶה שֶׁתֵּלְכִי בִּצְנִיעוּת הַלְּבוּשׁ וְהַדִּבּוּר, יִהְיֶה לָךְ שָׁלוֹם־בַּיִת אֲמִתִּי, וְתִחְיוּ אַתְּ וּבַעְלֵךְ בַּהֲבָנָה הֲדָדִית, כִּי אִם הוֹלְכִים עַל־פִּי סֵדֶר הַתּוֹרָה, הַחַיִּים חַיִּים נְעִימִים וּמְלֵאֵי אשֶׁר.

וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ שֶׁתִּקְחִי אֶת עַצְמֵךְ בְּיָדַיִם, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נָתַן לָךְ שְׁתֵּי מַתָּנוֹת — שְׁתֵּי בְּנוֹת חֶמֶד, בִּשְׁבִיל הַבָּנוֹת הָאֵלֶּה אַתְּ צְרִיכָה לָלֶכֶת עִם כִּסּוּי רֹאשׁ. הֲלֹא כָּתוּב בַּזֹּהַר (ח״ג קכה:), אִשָּׁה הַהוֹלֶכֶת בְּגִלּוּי שֵׂעָר, מְבִיאָה קְלָלָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְהַיְלָדִים אֵינָם חֲשׁוּבִים בַּדּוֹר, וְאֵין הַפַּרְנָסָה מְצוּיָה. וְלָמָּה אַתְּ צְרִיכָה אֶת כָּל זֹאת?! אַדְרַבָּה, תִּתְחַזְּקִי וְתִשְׁתַּדְּלִי מְאֹד מְאֹד לְיַקֵּר אֶת בַּעְלֵךְ, וְתִחְיוּ יַחַד בְּאַחְדוּת וּבְאַהֲבָה גְּדוֹלָה, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ״ל מְאֹד הִקְפִּיד עַל שְׁלוֹם־בַּיִת.

וּמוּבָא בַּסֵּפֶר ״שֶׁמֶשׁ וּמָגֵן״ מֵהַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ רַבִּי שָׁלוֹם מַשָּׁאשׁ, זֵכֶר צַדִּיק וְקָדוֹשׁ לִבְרָכָה, אֲשֶׁר מְדַבֵּר מְאֹד מְאֹד בְּעַד לַחֲבשׁ פֵּאָה, אַף שֶׁהָיָה חָכָם סְפָרַדִּי, הוּא מַסְבִּיר בְּהִגָּיוֹן לָמָּה הַיּוֹם כֵּן כְּדַאי לָנָשִׁים לַחֲבשׁ פֵּאָה וְלֹא מִטְּפַחַת; כִּי רוֹאִים הַרְבֵּה נָשִׁים שֶׁל בְּנֵי תוֹרָה עוֹבְדוֹת בְּמָקוֹם חִילוֹנִי, וּמִתְבַּיְשׁוֹת לֵילֵךְ עִם כִּסּוּי רֹאשׁ, אָז כֵּיוָן שֶׁמַּגִּיעוֹת לַפֶּתַח שֶׁל הַמִּשְׂרָד, מוֹרִידוֹת אֶת הַכִּסּוּי וּמַכְנִיסוֹת לַתִּיק, וְהוֹלְכוֹת בְּגִלּוּי שֵׂעָר, רַחֲמָנָא לִצְלָן, אֲשֶׁר עַל־פִּי הֲלָכָה אִשָּׁה הַהוֹלֶכֶת בְּגִלּוּי שֵׂעָר, מַגִּיעַ לָהּ גֵּט, וְאֵין לָהּ כְּתוּבָה. כָּל־כָּךְ חָמוּר לָלֶכֶת בְּגִלּוּי שֵׂעָר, וְלָכֵן הוּא כּוֹתֵב שָׁם, שֶׁעָדִיף כִּי תֵּלַכְנָה הַנָּשִׁים בְּפֵאָה, וּלְכָל הַיּוֹתֵר הֵן תֵּרָאֵינָה יָפֶה יוֹתֵר, אֲשֶׁר אֵין זֶה אִסּוּר לְאִשָּׁה שֶׁתֵּרָאֶה נָאָה וַחֲסוּדָה. כָּל זֹאת הוּא מֵבִיא בְּשׁוּ״ת שֶׁמֶשׁ וּמָגֵן (חֵלֶק ב׳, סִימָן טו), רָאוּי לְעַיֵּן שָׁם.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תקצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסִדֵּר וַיֵּשֶׁב, י״ח כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחַיֶּה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

אַף שֶׁאָנוּ לֹא מִתְעָרְבִים לְגַמְרֵי בְּפוֹלִיטִיקָה, אַךְ הֱיוֹת שֶׁשָּׁלַחְתְּ לָנוּ מִכְתָּב, וְאַתְּ מְבַקֶּשֶׁת בְּרָכָה.

רְאִי לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת הַבַּיִת אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה אֵיזוֹ מְזוּזָה עַל הַדֶּלֶת. גַּם תִּשְׁמְרִי עַל טָהֳרַת הַמִּשְׁפָּחָה. וְהַבַּעַל יִבְדֹּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלּוֹ, וְאִם לֹא חֲסֵרָה אֵיזוֹ אוֹת בָּהֶן.

שִׁמְרוּ שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לְהַפְקִיד בְּזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא, וּלְהוֹלִיד בָּנִים וּבָנוֹת חַיִּים וְקַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תקצז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י״ח כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל צְעִירֵי הַצֹּאן, בַּחוּרִים יְקָרִים הַלּוֹמְדִים בִּישִׁיבַת בְּרִסְלֶב, הַוַּיָ״ה עֲלֵיהֶם יַשְׁרֶה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, שֶׁזָּכִינוּ לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל. עָלֵינוּ לִשְׂמֹחַ בְּשִׂמְחָה אֵין סוֹפִית, שֶׁיֵּשׁ לָנוּ רַבִּי כָּזֶה, הַמְחַזֵּק אוֹתָנוּ, וּמְעוֹדֵד וּמְשַׂמֵּחַ אוֹתָנוּ, וּמְקָרְבֵנוּ אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. רַבֵּנוּ זַ״ל נִשְׁלַח לְזֶה הָעוֹלָם כְּדֵי לְקָרֵב אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְאָמַר (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן רנ): יֵשׁ לָאֵל יָדִי לְהַחֲזִיר כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ לְמוּטָב, וְלֹא בִּלְבָד אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים, אֶלָּא אֲפִלּוּ צַדִּיקִים וַאֲנָשִׁים גְּדוֹלִים אֲנִי יָכוֹל לְהַחֲזִירָם לְמוּטָב וְכוּ׳, וְלֹא מִבַּעְיָא יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים, אֶלָּא כָּל אֻמּוֹת הָעוֹלָם אֲנִי יָכוֹל לְהַחֲזִירָם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהָיִיתִי יָכוֹל לְהוֹלִיכָם סָמוּךְ לְדַת יִשְׂרָאֵל וְכוּ׳; כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל זֶהוּ אוֹר גָּדוֹל מְאֹד, שֶׁעַדַיִן לֹא הָיָה בָּעוֹלָם, זֶהוּ אוֹרוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ, אֲשֶׁר מָשִׁיחַ יִלְמַד עִם כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ אֶת הַלִּמּוּדִים שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲבָל צְרִיכִים לָדַעַת, שֶׁהַסָּמ״ךְ־מ״ם עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם

לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר, וּלְכַסּוֹת אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, וְכָךְ מוּבָא בִּדְבָרָיו זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן סז), שֶׁהַצַּדִּיק הוּא מְאוֹרֵי אוֹר הַמֵּאִיר לָנוּ אֶת הָאוֹר שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁאֲנַחְנוּ נַרְגִּישׁ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא אִתָּנוּ, עִמָּנוּ וְאֶצְלֵנוּ, אֲפִלּוּ שֶׁאֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בִּמְקוֹר הַטֻּמְאָה, גַּם שָׁמָּה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אַךְ זֶה לְעֵמַת זֶה מִתְפָּרְסְמִים מְפֻרָסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר, שַׁקְרָנִים, רַמָּאִים וּצְבוּעִים, שֶׁהֵם מְאוֹרֵי אֵשׁ, שֶׁהֵם רַק מְעוֹרְרִים אֵשׁ מַחֲלֹקֶת, אֵשׁ הַתַּאֲוֹוֹת. וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל: כְּשֶׁיִּתְגַּלֶּה וְיִתְפָּרְסֵם הַיֵּפִי וְהַחֵן שֶׁל כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, שֶׁזֶּה הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, אָז יִתְבַּטֵּל הַמְאוֹרֵי אֵשׁ, שֶׁזֶּה אֵשׁ הַתַּאֲוֹוֹת, אֵשׁ הַמַּחֲלֹקֶת, וְיִהְיֶה מְאוֹרֵי אוֹר, שֶׁיָּאִירוּ עַל נַפְשָׁם אוֹר הָאוֹרוֹת.

וְלָכֵן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לַעֲסֹק בַּהֲפָצַת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, לֹא לְהִתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה כְּלָל, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְגַלּוֹת אֶת הָאוֹר הַזֶּה לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל, הֵיכָן שֶׁיֵּשׁ רַק קִבּוּץ שֶׁל יְהוּדִים, צְרִיכִים לָלֶכֶת לְהָפִיץ לָהֶם, וְזֶה צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּרֹאשׁ מַעְיָנֵינוּ, מֵאַחַר שֶׁחָטָאנוּ כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה בְּפֹגֶם הַבְּרִית. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נג), שֶׁהַצַּדִּיקִים רוֹדְפִים אַחַר בְּנֵי־אָדָם לְקָרְבָם אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, לֹא מִפְּנֵי שֶׁרוֹצִים כָּבוֹד, אֶלָּא רוֹצִים לְהַשְׁלִים אֶת עַצְמָם. נִמְצָא, כְּשֶׁמְּקָרְבִים עוֹד יְהוּדִים לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, מַשְׁלִימִים אֶת עַצְמֵנוּ, כִּי בָּזֶה שֶׁמְּדַבְּרִים עִם אֲחֵרִים דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, בָּזֶה שֶׁמְּחַזְּקִים אֶת הַשֵּׁנִי, עַל־יְדֵי־זֶה נִגְדָּל הַשֵּׂכֶל. וְלָכֵן תִּרְאוּ לַעֲסֹק בָּזֶה לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, וְאַל תִּהְיוּ בַּטְלָנִים.

וְאִם כְּבָר מְדַבְּרִים מִלְּהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל לַאֲחֵרִים, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל לְעַצְמֵנוּ, צְרִיכִים לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמֵנוּ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם ״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״, וְלוֹמַר עַל כָּל תּוֹרָה תְּפִלָּה, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן כה), שֶׁכְּשֶׁעוֹשִׂים מִתּוֹרוֹת תְּפִלּוֹת עוֹלֶה מִזֶּה שַׁעֲשׁוּעִים גְּדוֹלִים לְמַעְלָה, שֶׁלֹּא עָלוּ עוֹד שַׁעֲשׁוּעִים כָּאֵלּוּ מִימוֹת עוֹלָם. וְלָכֵן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁנוּ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם ״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״, וְלוֹמַר ״לִקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת״. וּמוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל אָמַר פַּעַם, שֶׁהַרְבֵּה אֲנָשִׁים כְּבָר יוֹשְׁבִים בְּגַן־עֵדֶן עַל־יְדֵי הַתְּפִלּוֹת שֶׁלּוֹ. וְלָכֵן בֹּאוּ וְנַעֲשֶׂה הַתְחָלָה עַכְשָׁו לִלְמֹד בְּכָל

יוֹם תּוֹרָה אַחַת מִ״לִּקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״, וּתְפִלָּה אַחַת מִ״לִּקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת״, וְאִם נִהְיֶה חֲזָקִים בָּזֶה בְּמֶשֶׁךְ כַּמָּה חֳדָשִׁים נִזְכֶּה לְסַיְּמָם.

וֶהֱיוֹת שֶׁאֵין עַל כָּל תּוֹרָה תְּפִלָּה, זְכֵנִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְחַבֵּר עַל כָּל הַתּוֹרוֹת שֶׁאֵין עֲלֵיהֶן תְּפִלּוֹת גַּם־כֵּן תְּפִלּוֹת, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לִי, שֶׁאֶזְכֶּה פַּעַם לְהַדְפִּיס אֶת זֶה.

הִשְׁתַּדְּלוּ נָא מְאֹד לִהְיוֹת בְּקִיאִים בְּ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר, שֶׁהַסֵּפֶר הַזֶּה יִפְתַּח אֶת קַשְׁיוּת גִּידֵינוּ, וְיַחֲזִיר אוֹתָנוּ בִּתְשׁוּבָה (חַיֵּי־מוֹהֲר״ן, סִימָנִים: שמז, שמט), וַיַּכְנִיס בָּנוּ הִתְעוֹרְרוּת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְשׁוּקָה בָּזוֹ, שֶׁעוֹד לֹא הָיְתָה תְּשׁוּקָה כָּזוֹ מִימוֹת עוֹלָם. רַבֵּנוּ זַ״ל מְגַלֶּה לָנוּ אֶת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וּבָרֵגַע שֶׁאֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא אִתָּנוּ, עִמָּנוּ וְאֶצְלֵנוּ, כְּבָר מִשְׁתַּנִּים לְטוֹבָה. וְלָמָּה אָדָם כָּל־כָּךְ רָחוֹק מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא? כִּי נִדְמֶה לוֹ כְּאִלּוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עָזַב אוֹתוֹ.

וּבִפְרָט מִי שֶׁפָּגַם בַּבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁזֶּה הֶעָוֹן הֲכִי חָמוּר, כִּי מִכָּל טִפָּה וְטִפָּה יְכוֹלִים לְהוֹלִיד וָלָד, וּבָזֶה שֶׁמּוֹצִיא לְבַטָּלָה, הֲרֵי זֶה הוֹרֵג אֶת הַיְלָדִים שֶׁלּוֹ, וְזוֹ רְצִיחָה מַמָּשׁ. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים הִקְפִּידוּ עַל זֶה כָּל כָּךְ, עַד שֶׁאָמְרוּ (נִדָּה יג:): כָּל הַמּוֹצִיא זֶרַע לְבַטָּלָה חַיָּב מִיתָה; וּבַזֹּהַר כָּתוּב, שֶׁאֵין עַל זֶה תְּשׁוּבָה, בָּא רַבֵּנוּ זַ״ל וְאוֹמֵר (שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן עא), שֶׁאַף אֶחָד אֵינוֹ מֵבִין אֶת הַזֹּהַר הַזֶּה, אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם שֶׁיֵּשׁ תְּשׁוּבָה.

מַסְבִּיר מוֹהֲרַנ״תְּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, תְּפִלִּין, הֲלָכָה ד׳): אֵיךְ יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁהַזֹּהַר אוֹמֵר שֶׁאֵין תְּשׁוּבָה, וּבָא רַבֵּנוּ זַ״ל וְאוֹמֵר שֶׁיֵּשׁ תְּשׁוּבָה, וְאַף אֶחָד אֵינוֹ מֵבִין אֶת הַזֹּהַר? וּמַסְבִּיר, שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ה׳), שֶׁמִּי שֶׁעָבַר עַל הַחֵטְא הַזֶּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית, הוּא צָרִיךְ לִשְׁמֹעַ רִיבּוֹת עַל הַצַּדִּיק, וְלָמָּה? כִּי מִי שֶׁחָטָא בַּחֵטְא הַזֶּה, עָלָיו נֶאֱמַר (מִשְׁלֵי ב, יט): ״כָּל בָּאֶיהָ לֹא יְשׁוּבוּן וְלֹא יַשִּׂיגוּ אָרְחוֹת חַיִּים״, וְלָכֵן הַצַּדִּיק הוּא יוֹרֵד לַבֹּץ שֶׁלָּנוּ, וּמַעֲלֶה אוֹתָנוּ וּמְכַבֵּס אוֹתָנוּ, וּמַלְבִּישֵׁנוּ לְבוּשִׁים, אֲבָל בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן מְקִימִים עָלָיו מַחֲלֹקֶת, וּמְדַבְּרִים עָלָיו, וְעוֹשִׂים מִמֶּנּוּ צְחוֹק.

וְאִם מִתְעַקְּשִׁים וְנִשְׁאָרִים אֵצֶל הַצַּדִּיק הַזֶּה, אָז יֵשׁ לוֹ תִּקּוּן, אֲבָל אִם מִסְכֵּן אָדָם, הוֹלֵךְ אַחַר הַחוֹלְקִים, אָז מָר וָחֹשֶׁךְ לוֹ, וְנוֹפֵל בְּדִכָּאוֹן וּבְיֵאוּשׁ, וּבוֹרֵחַ מֵהַצַּדִּיק, וְאֵינוֹ זוֹכֶה לִתְשׁוּבָה. וְלָכֵן הַזָּהַר אוֹמֵר, שֶׁאֵין עַל זֶה תְּשׁוּבָה בְּשִׁבְיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסָיוֹן, אָדָם רוֹאֶה שֶׁכָּתוּב שֶׁאֵין לוֹ תִּקְוָה, אָז הוּא עוֹזֵב, בָּא רַבֵּנוּ ז״ל וְאוֹמֵר: לֹא, אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם שֶׁיֵּשׁ תְּשׁוּבָה.

וְלָכֵן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהַאֲמִין לְרַבֵּנוּ ז״ל, כִּי רַבֵּנוּ ז״ל נִשְׁלַח לַדּוֹר הַזֶּה לְתַקֵּן אֶת הַחֵטְא הַזֶּה, וְכֻלָּנוּ פְּגוּמִים בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה. וְלָכֵן תִּקְחוּ אֶת עַצְמְכֶם בִּידֵיכֶם. רַבֵּנוּ ז״ל אוֹמֵר (שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן יט): אֲפִלּוּ אוֹתָם הָאֲנָשִׁים שֶׁנָּפְלוּ בַּעֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת, וַעֲדַיִן הֵם עוֹשִׂים עֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת, אִם יַעֲשׂוּ לְעַצְמָם חֹק וְלֹא יַעֲבֹר לִלְמֹד בְּכָל יוֹם כָּךְ וְכָךְ, הַכֹּחַ שֶׁל הַתּוֹרָה יוֹצִיא אוֹתָם מֵהַבֹּץ. וּמְקֻבָּל אֵצֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁכָּךְ וְכָךְ׳ זֶה סוֹבֵב עַל ח״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת; אַשְׁרֵי הַבָּחוּר שֶׁגּוֹרֵס בְּכָל יוֹם ח״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, שֶׁזֶּה שׁוֹרֵף אֶת הַיֵּצֶר הָרָע, זֶה מְבַטֵּל אֶת הַיֵּצֶר הָרָע וְהַשָּׂטָן שֶׁנִּתְלַבֵּשׁ בּוֹ. מִשְׁנ״ה אוֹתִיּוֹת מְשַׁנ״ה, מִשְׁנ״ה אוֹתִיּוֹת נְשָׁמ״ה, שֶׁמְּשַׁנֶּה אֶת הַנְּשָׁמָה לְגַמְרֵי וּמְכַבֶּסֶת אוֹתָהּ.

וְלָכֵן אַל תִּהְיוּ בַּטְלָנִים! תִּלְמְדוּ בְּכָל יוֹם ח״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְזֶה לֹא קָשֶׁה כְּלָל, וּבִפְרָט אִם מְחַלְּקִים אֶת זֶה — שִׁשָּׁה פְּרָקִים לִפְנֵי הַצָּהֳרַיִם, שִׁשָּׁה פְּרָקִים אַחַר הַצָּהֳרַיִם, וְשִׁשָּׁה פְּרָקִים בַּלַּיְלָה, וְכָךְ אֲפִלּוּ לֹא מַרְגִּישִׁים שֶׁגָּרְסוּ ח״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְיֵשׁ אֶחָד שֶׁטּוֹב לוֹ בְּפַעַם אַחַת. כָּל אֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ, אֲבָל אַשְׁרֵי הַבָּחוּר שֶׁזּוֹכֶה לִגְרֹס ח״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְכֻלְּכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ בְּקָרוֹב מְאֹד לְהִתְחַתֵּן, כִּי רַבֵּנוּ ז״ל רָצָה מְאֹד מְאֹד שֶׁיִּתְחַתְּנוּ סָמוּךְ מְאֹד לְפִרְקָם, כְּדֵי לֹא לְהִכָּשֵׁל בִּפְגַם הַבְּרִית. וְלָכֵן אֲנִי מְבַקֵּשׁ אֶת כֻּלְּכֶם, רְאוּ לְהַגִּיד אֶת הַתְּפִלּוֹת שֶׁבַּקּוּנְטֶרֶס ״מְצִיאַת הַזִּוּוּג״, וּמִי שֶׁאָמְרֵם אַרְבָּעִים יוֹם, מֻבְטָח לוֹ שֶׁיִּמְצָא אֶת בַּת זוּגוֹ.

אַל תִּהְיוּ בַּטְלָנִים, תִּרְאוּ לִהְיוֹת דְּבוּקִים בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְתֵדְעוּ לָכֶם, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מַנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת

הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, וּמַה שֶּׁאַתֶּם רוֹאִים, מַה שֶּׁאַתֶּם שׁוֹמְעִים, מַה שֶּׁאַתֶּם מַרְגִּישִׁים, הַכֹּל זֶה אֶלְקוּת וֵאלקוּת זֶה הַכֹּל. אַשְׁרֵי הָאָדָם שֶׁמִּתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה. רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אות אֱמוּנָה, סִימָן לג): עַל־יְדֵי אֱמוּנָה יִסְלַח לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא; וְלָכֵן מִי שֶׁחָזָק בֶּאֱמוּנָה, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מוֹחֵל לוֹ עַל כָּל עֲוונוֹתָיו. וּמַהִי הִתְחַזְּקוּת בֶּאֱמוּנָה? שֶׁאָדָם מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, בָּזֶה מְגַלֶּה שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֱמוּנָה. כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סב): לָמָּה אָדָם מוֹנֵעַ אֶת עַצְמוֹ מִתְּפִלָּה? כִּי הוּא אֵינוֹ מַאֲמִין, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא פֹּה. כִּי בֶּאֱמֶת אִם אָדָם הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְשׁוֹקֵד עַל שְׂפָתָיו, תָּמִיד הָיָה מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן בַּחוּרִים הַפְּגוּמִים בַּבְּרִית, רַחֲמָנָא לִצְלָן, תָּמִיד מְדַבְּרִים לְשׁוֹן הָרָע, רְכִילוּת וְלֵיצָנוּת, וְכָךְ עוֹקְרִים אֶת עַצְמָם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן הַתִּקּוּן הַכִּי גָּדוֹל לְתִקּוּן הַבְּרִית — לִשְׁמֹר עַל הַפֶּה. רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן יט): בְּרִית הַמָּאוֹר וּבְרִית הַלָּשׁוֹן תִּלְוִיוֹת זוֹ בָּזוֹ, כְּפִי שֶׁמְּקַדֵּשׁ אֶת הַדִּבּוּר שֶׁלּוֹ, וְנַעֲשֶׂה בְּחִינַת לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, שֶׁמְּקַדֵּשׁ אֶת הַלָּשׁוֹן שֶׁלּוֹ, כֵּן זוֹכֶה לְתִקּוּן הַבְּרִית, קְדֻשַּׁת וְטָהֳרַת הַבְּרִית.

וְלָכֵן אַל תִּהְיוּ בַּטְלָנִים, הֱיוּ חֲזָקִים מְאֹד מְאֹד לִלְמֹד בְּכָל יוֹם בַּסֵּפֶר ״קְדֻשַּׁת יִשְׂרָאֵל״, שֶׁמְּדַבֵּר מִקְדֻשַּׁת הַבְּרִית, וְתַעֲשׂוּ לְעַצְמְכֶם סֵדֶר בְּסֵפֶר מוּסָר זֶה, אֲשֶׁר יֵשׁ שָׁם עֵצוֹת מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, אֵיךְ לָצֵאת מֵהָרָע הַזֶּה, וְאֵיךְ לְהִתְחַזֵּק לָצֵאת מֵהַדִּמְיוֹן וּמֵהַמְּרִירוּת. וְלָכֵן אַשְׁרֵי הַבָּחוּר הַקּוֹבֵעַ לְעַצְמוֹ קְבִיעוּת בְּכָל יוֹם בַּסֵּפֶר ״קְדֻשַּׁת יִשְׂרָאֵל״, שֶׁזּוֹ קְדֻשַּׁת הַבְּרִית, וְאַשְׁרֵי וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהָפִיץ אוֹתוֹ לְבַחוּרִים, כִּי בָּזֶה שֶׁבָּחוּר חָטָא בְּפִגַּם הַבְּרִית, הַתִּקּוּן שֶׁלּוֹ — שֶׁיַּחֲזִיר גַּם אֲחֵרִים. וְלָכֵן תִּהְיוּ חֲזָקִים מְאֹד מְאֹד בָּזֶה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁמֹר אֶת בְּרִיתְכֶם. הָעִקָּר שֶׁתַּרְגִּילוּ אֶת עַצְמְכֶם לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּשִׂפַת הָאֵם שֶׁלָּכֶם, וְלִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה; כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קסט), שֶׁהַחֵטְא הַזֶּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית מַכְנִיס בָּאָדָם עַצְבוּת וּמְרִירוּת וְדַכָּאוֹן פְּנִימִי, כִּי הַחֵטְא הַזֶּה בָּא מֵהַקְּלִפָּה שֶׁנִּקְרֵאת יְלָלָה — לילי״ת, שֶׁהִיא נוּקְבָא דְּסָמ״ךְ־מ״ם. וְלָכֵן מִי שֶׁשָּׂמֵחַ, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ שׁוֹמֵר לוֹ אֶת הַבְּרִית שֶׁלֹּא יִכָּשֵׁל. וְלָכֵן רְאוּ לִשְׂמֹחַ

מְאֹד מְאֹד, וְאַף שֶׁבָּחוּר מְאֹד קָשֶׁה לוֹ לִשְׁמֹחַ, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (יְבָמוֹת סב:): כָּל יְהוּדִי שֶׁאֵין לוֹ אִשָּׁה, שָׁרוּי בְּלֹא שִׂמְחָה; וְלָכֵן בָּחוּר צָרִיךְ לְמָסֹר אֶת נַפְשׁוֹ לִרְקֹד בְּכָל יוֹם, וְלִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וּבִזְכוּת הַשִּׂמְחָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לָצֵאת מֵהָרַע וְהַשֶּׁקֶר וְהַחֹשֶׁךְ וְהַקְלִפּוֹת שֶׁנִּפַּלְתֶּם אֲלֵיהֶם, וְנִזְכֶּה לִרְאוֹת בְּמוֹ עֵינֵינוּ בִּגְלוּי שְׁכִינָה, שֶׁיִּתְגַּלֶּה אֵלֵינוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ בְּקָרוֹב מְאֹד.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תקצח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י״ח כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לָלֶכֶת לְהָפִיץ סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ, וְאָז לֹא תֶּחְסַר לְךָ פַּרְנָסָה, וְלֹא יֶחְסַר לְךָ מְאוּם. יִהְיֶה לְךָ רַק טוֹב בַּחַיִּים. תְּנַסֶּה וְתִרְאֶה אֲשֶׁר אֵין עוֹד דָּבָר יוֹתֵר טוֹב מֵהֲפָצָה, וּתְעוֹרֵר אֶת כָּל הַחֲבֵרִים רַק לְהָפִיץ, וּתְמַלֵּא אֶת כָּל הָעִיר נְתִיבוֹת עִם סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל. תִּקַּח עַכְשָׁו סִדּוּרֵי תְּפִלָּה, שֶׁכָּל יְהוּדִי יִהְיֶה לוֹ סִדּוּר עִם הַפֵּרוּשׁ שֶׁלָּנוּ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁבְּקָרוֹב מְאֹד נִתְרָאֶה וְנִשְׁמַע בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תקצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י״ח כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת וְכוּ׳, הִנֵּה אָנוּ רוֹאִים כְּשֶׁאָדָם כָּלוּא בְּבֵית־סֹהַר, הוּא יוֹשֵׁב בְּחֶדֶר לְבַד, סְבִיבוֹ אַרְבָּעָה כְּתָלִים אֲפֵלִים, וּמַה הוּא חוֹשֵׁב אָז? מַעֲלֶה בְּדַעְתּוֹ כָּל מִינֵי הַמְצָאוֹת אֵיךְ הוּא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת חוֹר בַּקִּיר וְלִבְרֹחַ, אוֹ אֵיךְ הוּא יָכוֹל לַחְפֹּר תְּעָלָה מִתַּחַת לָאֲדָמָה וְלִבְרֹחַ, אוֹ שֶׁמִּתְבּוֹנֵן בַּחֲלוֹן הַקָּטָן הַנִּצָּב מֵעַל, וְחוֹשֵׁב: ״הַלְוַאי הָיִיתִי רָזֶה וְקָחוּשׁ, וְהָיִיתִי יוֹצֵא דֶּרֶךְ הַחַלּוֹן״; וּשְׁאָר כָּל מִינֵי מַחֲשָׁבוֹת הָעוֹלוֹת עַל דַּעְתּוֹ אֵיךְ יוּכַל לָצֵאת מִמַּאֲסָרוֹ. וּכְשֶׁמַּכִּים אוֹתוֹ הַסּוֹהֲרִים, אֲשֶׁר יֶשְׁנָם רְשָׁעִים אֲרוּרִים שֶׁמִּתְעַלְּלִים בַּאֲסִירִים, אֲזַי כָּל הַמֹּחַ שֶׁלּוֹ יָגֵעַ בְּמַחֲשָׁבָה: ״הַלְוַאי יָבוֹא יוֹם אֶחָד, וְאֶפְרֹץ אֶת בֵּית־הַסֹּהַר וְאֵצֵא, וְלֹא רַק אֲנִי אֵצֵא, אֶלָּא אוֹצִיא אֶת כָּל הָאֲסִירִים מִפֹּה״; כָּל זֶה רַק מָשָׁל, לָמָּה? הִנֵּה אָדָם מְקַבֵּל מַכּוֹת מֵהַסָּמ״ךְ־מֵ״ם, הוּא מַלְאָךְ הַמָּוֶת, הוּא הַיֵּצֶר הָרָע, הַמַּכְשִׁיל אוֹתוֹ בִּפְגָעִים רָעִים, וּמַה צָּרִיךְ אָז לַחֲשֹׁב? ״הִנֵּה אַתָּה נוֹתֵן לִי מַכּוֹת, מְפַתֵּנִי לִדְבַר עֲבֵרָה, מַפִּילֵנִי הַשְׁכֵּם וְהַעֲרֵב בִּירִידוֹת מַטָּה מַטָּה, בְּכֵן אֵלֵךְ וְאָפִיץ אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וַאֲקָרֵב כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה אֲנָשִׁים אֶל הַקְּדֻשָּׁה, אֶתְיַגֵּעַ וְאוֹצִיא אֲנָשִׁים מֵהַמַּלְכֻּדֶת שֶׁלָּכַדְתָּ אוֹתָם״.

וְלָכֵן גַּם אַתָּה, מֵאַחַר שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה, הַסְכֵּת וּשְׁמַע בְּקוֹלִי, לֵךְ נָא לְהָפִיץ וְעוֹד לְהָפִיץ וְעוֹד לְהָפִיץ, כִּי זֶה בְּעֵינֵי הַסָּמ״ךְ־מֵ״ם כְּקוֹץ מַמָּשׁ, כְּאֵשׁ שׁוֹרֵף, וְעַל־יְדֵי־זֶה תֵּצֵא גַּם אַתָּה מֵהַפַּח יָקוּשׁ שֶׁנִּלְכַּדְתָּ בּוֹ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תר.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י״ח כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֶרֶם יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתַּבְכֶם.

נָא וְנָא הִתְחַזְּקוּ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי כָּל הַצָּרוֹת שֶׁלָּכֶם אֵינָם אֶלָּא מֵאַחַר שֶׁנִּפַּלְתֶּם לְעַצְבוּת וּלְמָרָה שְׁחוֹרָה. אִם הֱיִיתֶם בְּשִׂמְחָה, לֹא הָיָה חָסֵר לָכֶם דָּבָר. וְכֵן רְאוּ לִרְקֹד בְּכָל יוֹם, אֲשֶׁר מוֹהַרַנ״תְּ זַ״ל נָתַן תִּקּוּן לְאֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁיִּרְקֹד בְּכָל יוֹם וְיִהְיֶה בְּשִׂמְחָה. גַּם אַתֶּם עֲשׂוּ כֵּן, וְתֹאמְרוּ לְעַצְמְכֶם: אֲנִי תָּמִיד שָׂמֵחַ, לֹא מְעַנְיֵן אוֹתִי שׁוּם דָּבָר, אֲנִי רוֹצֶה רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וַאֲנִי חָפֵץ לְגַלּוֹת אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל, לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּי, וַאֲפִלּוּ לְכָל הַגּוֹיִים אֲנִי רוֹצֶה לְגַלּוֹת אֶת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, (רַק הָעֲמָלֵקִים, שֶׁהֵם יִהְיוּ כַּפָּרָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְהֵיכָן שֶׁיֵּשׁ יְהוּדִי חוֹלֶה, שֶׁהַמַּחֲלָה תַּעֲבֹר אֶל הָעֲמָלֵקִים הַגֶּרְמַנִּיִּים, יִמַּח שְׁמָם וְזִכְרָם, שֶׁזּוֹ טֻמְאַת עֲמָלֵק), וּמִלְּבַדָּם יְכוֹלִים לְקָרֵב אֶת כֻּלָּם לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּבְפָרָט עַם יִשְׂרָאֵל — אוֹתָם צְרִיכִים לְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד וּלְשַׂמֵּחַ. וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתְּעוֹרֵר אֶת הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... נֶרוֹ יָאִיר, שֶׁיָּבוֹא שׁוּב לְלוֹס אַנְג׳לֶס, וְיָפִיץ שָׁם אַלְפֵי אֲלָפִים סְפָרִים, וִיגַלֶּה אֶת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ לְכָל בָּאֵי עוֹלָם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י״ח כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֶרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אַתָּה וְאִשְׁתְּךָ צְרִיכִים עַכְשָׁו לִרְאוֹת וּלְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל מַה זֶּה הַסָּמ״ךְ־מֵ״ם הַטָּמֵא מְטֻמָּא. הֲלֹא מִזְּמַן הָיִיתִי מְחַתֵּן אֶת בְּנֶכֶם, וַהֲיִיתֶם רוֹאִים נַחַת, אַךְ מַה לַּעֲשׂוֹת?!... אֲנִי מַצִּיעַ שֶׁתִּהְיֶה לוֹ עֲבוֹדָה בִּמְקוֹמְכֶם, וְדִבַּרְתִּי כְּבָר עִם ... נֶרוֹ יָאִיר, וַאֲנִי מְקַוֶּה שֶׁיִּצְלִיחַ שָׁם, וְאִם בְּכָל זֹאת לָאו, אֶקַח אוֹתוֹ לְכָאן, וְאֶרְאֶה לִפְעֹל אֶצְלוֹ לְטוֹבָה.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בִּמְאֹד מְאֹד, וּבְמָקוֹם לָשֶׁבֶת בְּמָקוֹם אֶחָד וְלִהְיוֹת בְּדָכָאוֹן, צְרִיכִים לְהַנִּיחַ עַצְמוֹ עַל הָאָרֶץ, וְלִפְשֹׁט אֶת הַיָּדַיִם כְּלַפֵּי מַעְלָה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַשְׁפִּיעַ שֶׁפַע.

אֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה, שֶׁהַכֹּל יִשְׁתַּנֶּה אֶצְלְכֶם לְטוֹבָה, וְתַעַבְרוּ גַּם עַל זֶה, רְאוּ מֶה עָבַר עָלַי מֵהַסָּמ״ךְ־מ״ם הָרָשָׁע, עֲלִילוֹת דַּם וָשֶׁקֶר, בְּזִיּוֹנוֹת וַחֲרָפוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְדִלַּגְתִּי עַל הַכֹּל, וְזָכִיתִי לְמַה שֶּׁזָּכִיתִי לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל כְּסוּפִי וּרְצוֹנִי לְהַרְבּוֹת קְדֻשָּׁה וְטָהֳרָה בְּמַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל. כֵּן גַּם אַתֶּם, חִזְקוּ וְאִמְצוּ, וְהַשֵּׁם הַטּוֹב יוֹשִׁיעֲכֶם.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י״ח כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנֶכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגֹדֶל צַעֲרִי — אֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

מָה אֹמַר לְךָ! אֵין אֲנִי יָכוֹל לְתָאֵר אֵיךְ אֶפְשָׁר לִהְיוֹת בָּחוּר כֹּה רַע, וּלְהִתְנַכֵּל לַאֲחֵרִים בִּרְשָׁעוּת וּבִרְצִיחָה כָּזוֹ; הֲרֵי הַבָּחוּר הַזֶּה שֶׁאַתָּה מַכֶּה אוֹתוֹ, מַשְׁלִיךְ אֶת כּוֹבָעוֹ וְיוֹרֵד לְחַיָּיו, הוּא אֵינוֹ בָּרִיא כְּלָל וְעִקָּר, וְאֵיֵּה הֵיכָן הָרַחֲמָנוּת שֶׁלְּךָ?! מַה יִּהְיֶה אִתְּךָ?! מָתַי תִּקַּח אֶת עַצְמְךָ בַּיָּדַיִם?! אַתָּה כְּבָר בֶּן חֲמֵשׁ־עֶשְׂרֵה... כְּשֶׁהָיִיתִי בְּגִילְךָ, נִכְנַסְתִּי בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּבָעַר לִי הַלֵּב אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וַהֲחִילוֹתִי לִלְמֹד בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְהָלַכְתִּי לְהִתְבּוֹדֵד לִפְנֵיו יִתְבָּרַךְ, וְהִשְׁלַכְתִּי אֶת עַצְמִי עַל הָאָרֶץ, וּבָכִיתִי: ״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי רוֹצֶה לִהְיוֹת כְּמוֹ רַבֵּנוּ זַ״ל, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי רוֹצֶה לִהְיוֹת כְּמוֹ הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי רוֹצֶה לִהְיוֹת כְּמוֹ הָאֲרִיזַ״ל, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי רוֹצֶה לִהְיוֹת כְּמוֹ רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחָאי״, בָּכִיתִי כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְהָיוּ לִי רְצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים לִהְיוֹת צַדִּיק, וַעֲדַיִן אֲנִי בּוֹכֶה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ,

שֶׁאֲנִי רוֹצֶה לִהְיוֹת צַדִּיק. וְאַתָּה בְּגִיל חֲמֵשׁ־עֶשְׂרֵה עוֹשֶׂה שְׁטֻיּוֹת כָּאֵלּוּ, מֵצִיק לְבַחוּרִים, מֵצִיק לָאֲנָשִׁים, מֵצִיק לַהוֹרִים וּמַשְׁבִּיעַ אוֹתָם מְרוֹרִים; לָמָּה לְךָ לִקְנוֹת שֵׁם רַע?! הֲלֹא אַתָּה יָכוֹל לִהְיוֹת בָּחוּר לְהַפְלִיא — אִם תִּקַּח אֶת עַצְמְךָ בַּיָּדַיִם, יֵשׁ בְּךָ מַעֲלוֹת אַדִּירוֹת, וַאֲנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ בִּמְאֹד מְאֹד, רַק תְּשַׁנֶּה דְּרָכֶיךָ וַחֲכַם, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי יַעֲזֹר לְךָ שֶׁתַּצְלִיחַ בְּחַיֶּיךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְצַיֵּת אוֹתִי, וְתַתְחִיל לִלְמֹד ח״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם, אֲשֶׁר זֶה יִשְׁבֹּר אֶת הָרָע שֶׁלְּךָ, זֶה יְטַהֵר אוֹתְךָ מִכָּל הַשְׁטֻיּוֹת וְהַלִּכְלוּךְ שֶׁעָשִׂיתָ, זֶה יִפְתַּח לְךָ פֶּתַח לְהַתְחָלָה חֲדָשָׁה, לְיִרְאַת שָׁמַיִם טְהוֹרָה. אַתָּה יָכוֹל לְהַצְלִיחַ מְאֹד, כֹּחוֹתֶיךָ גְּדוֹלִים, בִּיכָלְתְּךָ לְהַגִּיעַ לִגְדוֹלוֹת וּנְצוּרוֹת, אַךְ כַּלֵּה לְךָ מִדְּרָכֶיךָ הַנְּוֹולוֹת, וְהַתְחֵל דַּף חָדָשׁ בְּחַיֶּיךָ.

אֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁהַדְּבוּרִים הָאֵלּוּ יִכָּנְסוּ עָמֹק בְּלִבְּךָ, וְהַכֹּל יִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה. הֵן לֹא כָּתַבְתִּי לְךָ אוֹתָם לָרִיק, עַל מְנַת שֶׁמָּחָר תַּחֲזֹר לְסוּרְךָ כְּכֶלֶב הַשָּׁב עַל קֵאוֹ, אֶלָּא מֵרֹב אַהֲבָתִי אֵלֶיךָ וְדַאֲגָתִי לַעֲתִידְךָ אֲנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ שֶׁתְּשַׁנֶּה אֶת מִדּוֹתֶיךָ, וְתַתְחִיל לְרַחֵם עַל זוּלָתְךָ, וְהַשֵּׁם הַטּוֹב בְּרַחֲמָיו יִרְאֶה, שֶׁפֶּתַח תִּהְיֶה לוֹ פֶּתַח כְּחוּדּוֹ שֶׁל מַחַט, וּבְוַדַּאי יִפְתַּח לְךָ כָּפֶל כְּפָלַיִם כְּפִתְחוֹ שֶׁל אוּלָם. רַק חֲזַק וֶאֱמַץ, הַסְכֵּת לִדְבָרַי, וְכָתְבֵם עַל לוּחַ לִבֶּךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י״ח כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הַרְבֵּה הִתְחַזְּקוּת, וְעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד מְרִירוּת וְדִינִים, צָרוֹת וְעָגְמַת נֶפֶשׁ וַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת וְכוּ׳

וכו׳, אֲבָל הַכֹּל וְהָעִקָּר — לְהִתְחַזֵּק! רַבֵּנוּ ז״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן מח): וְשָׁמַעְנוּ מִצַּדִּיק אֲמִתִּי שֶׁאָמַר, שֶׁאִם הָיָה אוֹמֵר לוֹ אֶחָד, יִהְיֶה מִי שֶׁיִּהְיֶה בְּעֵת שֶׁעָסַק בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם בִּתְחִלָּתוֹ: אָחִי, חֲזַק וֶאֱחֹז עַצְמְךָ! הָיִיתִי רָץ וּמְזַדְּרֵז מְאֹד בַּעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי גַּם עָלָיו עָבַר כָּל הַנַּ״ל, וְלֹא הָיָה שׁוֹמֵעַ הִתְחַזְּקוּת מִשּׁוּם אָדָם; וּבָרוּךְ הַשֵּׁם, לָנוּ יֵשׁ וְיֵשׁ, יֵשׁ לָנוּ ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״, ״סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת״, ״סֵפֶר־הַמִּדּוֹת״, שִׂיחוֹת־הָר״ן״, ״חַיֵּי־מוֹהַר״ן״ וְ״לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת״, הֵם מַה שֶּׁאוֹמְרִים לָנוּ: ״אָחִי, חֲזַק!״ וּבְפָרָט שֶׁיֵּשׁ לָנוּ סִדְרַת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, ״אוֹצַר הַקּוּנְטְרֵסִים״, מַה צְּרִיכִים יוֹתֵר מִזֶּה?!

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁתִּתְחַזֵּק וְתַחֲזִיק מַעֲמָד, וְתִרְאֶה שֶׁהַשָּׁלוֹם־בַּיִת שֶׁלְּךָ יִהְיֶה שְׁלוֹם־בַּיִת אֲמִתִּי, וְתִקְבַּע לְעַצְמְךָ שְׁעוּרִים בְּ״אוֹצַר הַקּוּנְטְרֵסִים״, וְאָז תִּהְיֶה בָּטוּחַ, שֶׁלֹּא תִּפֹּל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסִדֶּר וַיֵּשֶׁב, י״ח כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הָעִקָּר רְאֵה לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם בִּלְבּוּל, וּתְדַבֵּק אֶת מֹחֲךָ אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְתָמִיד תַּחֲשֹׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְתָשִׂיחַ וּתְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וּבְעֵת הִתְבּוֹדְדוּתְךָ רְאֵה לְבַקֵּשׁ גַּם עָלַי, וְתֹאמַר לְכֻלָּם, שֶׁיִּתְפַּלְּלוּ עָלַי, כִּי אֲנִי צָרִיךְ הַרְבֵּה יְשׁוּעוֹת וְרַחֲמִים רַבִּים, כִּי כָּל הָרָע שֶׁל אוֹתָם בְּנֵי אָדָם שֶׁהוֹצֵאתִי מִן הַבֹּץ — נִדְבַּק בִּי, וַאֲנִי זָקוּק לְרַחֲמֵי שָׁמַיִם. רַבֵּנוּ ז״ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נט), שֶׁהָרָע שֶׁל אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים שֶׁמְּקָרְבִים מַזִּיק, וְיֵשׁ לִי נֶזֶק גָּדוֹל מְאֹד.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁהַסָּמ״ךְ־מ״ם יִתְבַּטֵּל, כִּי כָּל הַצָּרוֹת יֵשׁ לִי מִמֶּנּוּ בְּשֶׁקֶט, וְהוּא מֵסִית וּמַדִּיחַ נוֹרָא מְאֹד, אַךְ גַּם הַסּוֹף שֶׁלּוֹ בּוֹא יָבוֹא. רַק תִּתְחַזֵּק וּתְחַזֵּק אֶת אֲחֵרִים, וּתְעוֹרֲרָם לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל לְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְזֹאת — עַל־יְדֵי הַפָּצַת הַקּוּנְטְרֵסִים הַיְקָרִים מִפַּז וּמִפְּנִינִים, הַמְשִׁיבִים רַבִּים מֵעָוֹן, וְהֵם הֵם הַמְקָרְבִים אֶת הַגְּאֻלָּה, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׂמַח לִבֵּנוּ וְתָגֵל נַפְשֵׁנוּ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרה.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י״ט כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי אַתָּה חָקוּק בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי בְּמִדַּת הַשִּׂמְחָה שָׁם תְּלוּיָה כָּל הַצְלָחַת הָאָדָם — בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי, וְאַף שֶׁהָאָדָם שָׁבוּר מֵרֹב הַתְּלָאוֹת וְהָרִפְתָּקָאוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עָלָיו, עִם כָּל זֶה אִם הוּא מְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, זֶה חָשׁוּב מְאֹד לְמַעְלָה, כִּי אָמַר הַתַּנָּא (אָבוֹת ה, כב): לְפוּם צַעֲרָא אַגְרָא, כְּפִי הַצַּעַר שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם בְּקִיּוּם הַמִּצְוֹות כֵּן שְׂכָרוֹ, וְעַל־כֵּן כְּשֶׁיֵּשׁ אָדָם שֶׁטָּבְעוֹ מוּשָׁךְ רַק לְעַצְבוּת וּמְרִירוּת וְדַכָּאוֹן, וְהוּא עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וְאַף שֶׁזֶּה קָשֶׁה לוֹ מְאֹד, עִם כָּל זֹאת הוּא מִתְגַּבֵּר עַל עַצְמוֹ, וְהוּא תָּמִיד שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ, וּמְקַבֵּל אֶת כָּל אֶחָד בְּסֵבֶר פָּנִים יָפוֹת, הֲרֵי מַעֲלָתוֹ גְּדוֹלָה מְאֹד בַּשָּׁמַיִם, כִּי הַכֹּל נִמְדָּד כְּפִי יְגִיעָתוֹ וְטִרְחָתוֹ.

וְהִנֵּה כְּתִיב (תְּהִלִּים קמז, ג): ״הָרוֹפֵא לִשְׁבוּרֵי לֵב וּמְחַבֵּשׁ׳

לְ׳עַצְבוֹתָם׳; וְיֵשׁ לוֹמַר, כִּי הִנֵּה הָאָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת תָּמִיד עֲנָוְתָן, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת ל:): לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם עֲנָוְתָן כְּהִלֵּל, וְאַל יִהְיֶה קַפְדָּן כְּשַׁמַּאי. וְהִלֵּל הָיָה עָנָו גָּדוֹל מְאֹד, וּכְשֶׁאָדָם עָנָו, שֶׁפִּרוּשׁוֹ שָׁפֵל וְסַבְלָן (כְּמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשׁ״י עַל הַפָּסוּק (בְּמִדְבַּר יב, ג): ״וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד״, עַיֵּן שָׁם), עַל־יְדֵי־זֶה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְרַפֵּא אוֹתוֹ, וּמַמְשִׁיךְ עָלָיו כָּל מִינֵי רְפוּאוֹת, ״כִּי אֶשְׁכּוֹן אֶת דַּכָּא״ (יְשַׁעְיָה נז, טו), מִי שֶׁמַּחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ לְשׁוּם דָּבָר, וְסוֹבֵל כָּל הַבָּא עָלָיו, הֲרֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׁוֹכֵן עִמּוֹ, וּכְשֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׁוֹכֵן עִמּוֹ אֲזַי נִתְרַפֵּא — בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי. וְהִנֵּה כְּשֶׁאָדָם הוּא שָׁבוּר בְּעַצְמוֹ, שָׁפֵל וְסַבְלָן, אָז הוּא בְּסַכָּנָה גְּדוֹלָה שֶׁלֹּא יִפֹּל בְּעַצְבוּת וּמְרִירוּת וְדָכָאוֹן, שֶׁזֶּה כְּבָר מֵהַסִּטְרָא אַחֲרָא, וְהָעֵצָה לְהִנָּצֵל מִזֶּה הִיא עַל־יְדֵי מִדַּת הַשָּׁלוֹם, שֶׁיַּקְדִּים בִּשְׁלוֹם כָּל אָדָם, וְאָז אַף פַּעַם לֹא יִפֹּל בְּדָכָאוֹן וּבְעַצְבוּת, בְּעַצְבוּת וּמְרִירוּת, וְזֶה פֵּרוּשׁ הָ׳רוֹפֵא לִ׳שְׁבוּרֵי לֵ׳ב — רָאשֵׁי תֵּבוֹת: הִלֵּל, מִי שֶׁהוּא עָנָו, שָׁפֵל וְסַבְלָן כְּמוֹ הִלֵּל, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְרַפֵּא אוֹתוֹ, אֲבָל הוּא בְּסַכָּנָה גְּדוֹלָה, שֶׁלֹּא יִפֹּל בְּעַצְבוּת עַל־יְדֵי־זֶה, אֲזַי הוּא נוֹתֵן עֵצָה: וּ׳מְחַבֵּשׁ׳ לְ׳עַצְבוֹתָם׳, שֶׁזֶּהוּ רָאשֵׁי תֵּבוֹת וְסוֹפֵי תֵּבוֹת: שָׁלוֹ״ם, הַיְנוּ עַל־יְדֵי מִדַּת הַשָּׁלוֹם שֶׁמְּקַבֵּל אֶת כָּל אָדָם בְּשָׁלוֹם וְאַהֲבָה, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא חוֹבֵשׁ אֶת הָעַצְבוּת, שֶׁאַף פַּעַם לֹא יָבוֹא לִידֵי עַצְבוּת, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ׳ כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

אָחִיךָ מָסַר לִי עַכְשָׁו דְּרִישַׁת שָׁלוֹם מִמְּךָ, וְאֵיךְ אַתָּה מְחַיֶּה אֶת

עַצְמְךָ עִם הַמִּכְתָּב שֶׁשָּׁלַחְתִּי לְךָ, לָזֹאת אָמַרְתִּי לָרוּץ לְפָנֶיךָ בְּשׁוּרוֹתַיִם אֵלּוּ.

רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּכָל יוֹם רַק בְּשִׂמְחָה. וּבֶאֱמֶת אֵין לְךָ עוֹד שִׂמְחָה כְּשִׂמְחַת הַתּוֹרָה, וּבִפְרָטִיּוּת כְּשֶׁאַתָּה גּוֹנֵב בְּכָל יוֹם שָׁעוֹת רַבּוֹת עַל לִמּוּד הַתּוֹרָה, רָאוּי לְךָ לִשְׂמֹחַ בָּזֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי סוֹף כָּל סוֹף לֹא יִשָּׁאֵר לָנוּ רַק הַתּוֹרָה שֶׁזָּכִינוּ לִלְמֹד, כְּמַאֲמַר הַתַּנָּא הָקָדוֹשׁ (אָבוֹת, פֶּרֶק ו׳): אֵין מְלַוִּין לוֹ לָאָדָם אֶלָּא תּוֹרָה וּמִצְוֹות וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בִּלְבָד; כִּי רַק זֶה מַה שֶּׁנִּשְׁאָר מֵהָאָדָם. וּבְחַסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ כְּבָר עָזַר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַרְבֵּה, שֶׁזָּכִיתָ לְסַיֵּם כַּמָּה פְּעָמִים מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ, רְאֵה עַכְשָׁו לְהַמְשִׁיךְ בְּיֶתֶר שְׂאֵת וּבְיֶתֶר עֹז, וּבִפְרָט בַּשָּׁנָה רִאשׁוֹנָה, שֶׁאָז צְרִיכִים חִזּוּק עָצוּם מְאֹד מְאֹד לְהִשָּׁאֵר בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

וְהָעוֹלֶה עַל הַכֹּל — רְאֵה לִהְיוֹת חָזָק בַּהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב. וְגֹדֶל הַמַּעֲלָה וְהַזְּכוּת הַמַּגִּיעָה לָאָדָם מִזֶּה, אֵינִי צָרִיךְ לְהַסְבִּיר לְךָ, כִּי בְּוַדַּאי רָאִיתָ כְּבָר בְּמֶשֶׁךְ הַשָּׁנִים אֶת גֹּדֶל הַפְּעֻלָּה שֶׁפָּעֲלוּ. וּבִפְרָטִיּוּת עַכְשָׁו בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, רוֹאִים אֶת זֶה בְּחוּשׁ — הַפְּעֻלָּה הַטּוֹבָה שֶׁפּוֹעֲלִים עִם כָּל סֵפֶר וְסֵפֶר שֶׁמְּפִיצִים לְאָחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר בְּוַדַּאי הֵם עוֹשִׂים פְּעֻלּוֹת, אַךְ מַה נַּעֲשֶׂה?! כִּי הַהַעֲלָמָה וְהַהִסְתָּרָה כָּל־כָּךְ גְּדוֹלָה, אֲשֶׁר בְּכָל יוֹם נֶעֱלָם וְנִתְכַּסֶּה וְנִסְתָּר אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל מֵהַמְקֹרָב בְּעַצְמוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אֵיךְ שֶׁנֶּעֱלָם וְנִסְתָּר מֵהָעוֹלָם. וּפַעַם אַחַת דִּבֵּר מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל מִגֹּדֶל הַהִסְתָּרָה וְהַהַעֲלָמָה שֶׁיֵּשׁ בָּעוֹלָם עַל דְּבַר רַבֵּנוּ זַ״ל, הִזְכִּיר אָז גַּם אֶת הַחוֹלֶק שֶׁחָלַק עַל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁבְּתְחִלָּה לֹא הָיָה מְפֻרְסָם בָּעוֹלָם כְּלָל, וְאַף אֶחָד לֹא יָדַע מִמֶּנּוּ, רַק לְאַחַר שֶׁהִתְחִיל לַחֲלֹק עַל רַבֵּנוּ זַ״ל פִּרְסְמוּ הַבַּעַל־דָּבָר מְאֹד בָּעוֹלָם. וְכֵן הַדָּבָר נוֹהֵג בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, עַד שֶׁלֹּא חוֹלְקִים וְלֹא מַסְתִּירִים אֶת דְּבַר רַבֵּנוּ זַ״ל, לֹא יוֹדְעִים מֵהָאָדָם הַזֶּה, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁמַּתְחִיל לַחֲלֹק וּלְהַסְתִּיר אֶת דְּבַר רַבֵּנוּ זַ״ל — נִתְפָּרְסֵם. וְעָלֵינוּ לִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁנוּ וְלֹא לִפְחֹד מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וּלְהִשְׁתַּדֵּל לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ הֲכִי גְּדוֹלָה, אֲשֶׁר גַּם בְּגַשְׁמִיּוּת לֹא מַפְסִידִים מִזֶּה, כְּמַאֲמַר רַבֵּנוּ זַ״ל:

מִמִּי שֶׁאֲנִי לוֹקֵחַ אֲנִי נוֹתֵן; וּתְהִלָּה לָאֵל, הֲמוֹן אַבְרֵכִים מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יֵשׁ לָהֶם פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע מֵהֲפָצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל. לָכֵן רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ עֲבוֹדַת הַהֲפָצָה.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְהִשְׁתַּדֵּל שֶׁאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּמַחֲנֵיכֶם וּבִשְׁכוּנַתְכֶם יִתְקַבְּצוּ עַל־כָּל־פָּנִים פַּעַם אַחַת בַּשָּׁבוּעַ אִם אֶפְשָׁר בְּסְעֻדָּה שְׁלִישִׁית, וּלְדַבֵּר יַחַד מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים חִזּוּק גָּדוֹל, בַּאֲשֶׁר עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים וְכוּ׳, וְכָל אֶחָד יֵשׁ לוֹ הַנְּפִילוֹת וְהַסְּפֵקוֹת וְהַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת שֶׁלּוֹ וְכוּ׳, וְהַבַּעַל־דָּבָר עוֹד רוֹקֵד בֵּינָן וְכוּ׳, וְעוֹשֶׂה פְּרוּדִים בְּכָל פַּעַם וְכוּ׳, לָכֵן צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְקַבֵּץ עַל־כָּל־פָּנִים פַּעַם אַחַת בַּשָּׁבוּעַ, וּלְדַבֵּר מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבְוַדַּאי תִּהְיֶה תּוֹעֶלֶת לְכֻלָּם, וַאֲפִלּוּ שֶׁבְּתְחִלָּה לֹא יָבוֹא כִּי אִם אֶחָד, גַּם־כֵּן כְּדַאי מִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁיִּתְקַבְּצוּ מִנְיָן שָׁלֵם, וּכְשֶׁיִּהְיֶה מִנְיָן, אָז הַשְּׁכִינָה שָׁם.

פַּעַם אַחַת דִּבֵּר מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים בְּהִתְחַזְּקוּת וַעֲצוּת רַבֵּנוּ זַ״ל כְּדַרְכּוֹ, וְהִתְלַהֵב מְאֹד מְאֹד, וּבְאֶמְצַע הַשִּׂיחָה הִתְבַּטֵּא וְאָמַר: אֵיךְ אָנוּ זוֹכִים שֶׁיָּבוֹאוּ אֵלֵינוּ דִּבּוּרִים כָּאֵלּוּ? אֵין זֶה אֶלָּא שֶׁנִּתְקַבַּצְנוּ פֹּה עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים, וְעַל כָּל בֵּי עֲשָׂרָה שְׁכִינְתֵּיהּ שַׁרְיָא (סַנְהֶדְרִין לט.), וְאִם הַשְּׁכִינָה פֹּה, בְּוַדַּאי יֵשׁ דִּבּוּרִים כָּאֵלּוּ, אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁגַּם אֶצְלְכֶם יִקַּיֵּם דָּבָר זֶה, כִּי כְּשֶׁמִּתְקַבְּצִים עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים, יֵשׁ כְּבָר דִּבּוּרִים אֲחֵרִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִשְׁתַּדֵּל בָּזֶה שֶׁתִּתְקַבְּצוּ עַל־כָּל־פָּנִים פַּעַם אַחַת בַּשָּׁבוּעַ, וְאִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יֹאמַר חֲזַק, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי יַצְלִיחַ דַּרְכְּכֶם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנָּפַח בִּי מֵרֹב אַהֲבָתִי אֵלֶיךָ, כַּיָּדוּעַ לְךָ.

י״ב תרז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״א כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יָאִיר.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תַּנִּיחַ בְּעַצְמְךָ הָעַצְבוּת וְהָעַצְלוּת כְּרֶגַע, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן מח), אֲשֶׁר הָעַצְבוּת הִיא הַסִּטְרָא אַחֲרָא, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׂוֹנֵא אוֹתָהּ, וּצְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְהַבַּעַל־דָּבָר אוֹרֵב מְאֹד מְאֹד שֶׁלֹּא יִהְיֶה בְּשִׂמְחָה, כִּי תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל בְּעַצְבוּת, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא תּוֹפֵס אוֹתוֹ, עַל־כֵּן צְרִיכִים לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה, וּמוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל הָיָה תָּמִיד מְעוֹרֵר אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה, וְהָיָה רָגִיל לוֹמַר, כִּי אוֹרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא אוֹר גָּדוֹל כָּזֶה, שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהָפְסוֹ, כִּי אִם עַל־יְדֵי מֹחִין קְדוֹשִׁים, וְאִי אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת לְמֹחִין קְדוֹשִׁים, כִּי אִם עַל־יְדֵי מִדַּת הַשִּׂמְחָה. וּכְבָר גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קסט), שֶׁעַל־יְדֵי שִׂמְחָה, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ יִשְׁמֹר לוֹ אֶת הַבְּרִית, שֶׁלֹּא יִכָּשֵׁל בִּפְגַם הַבְּרִית, עַיֵּן שָׁם.

אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וָיוֹם אֲפִלּוּ כַּמָּה דִּבּוּרִים, כִּי כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצָּלָחָה נִצְחִית, הַצָּלָחָה כָּזוֹ שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, וּמוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל סִפֵּר, אֲשֶׁר בְּשָׁעָה שֶׁגִּלָּה לוֹ רַבֵּנוּ זַ״ל בַּפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה אֶת הָעִנְיָן שֶׁל תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, זֶה הָיָה בַּעֲשֶׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה תקס״ג, כִּי מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל נִתְקָרֵב בֶּאֱלוּל תקס״ב, וּבַעֲשֶׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה נִכְנַס אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְסִפֵּר לְפָנָיו אֶת כָּל לִבּוֹ, וְאָז אָחַז אוֹתוֹ רַבֵּנוּ זַ״ל סְבִיב כְּתֵפוֹ, וְאָמַר לוֹ בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: אוּן וַוייטֶער אִיז זַייער גוּט אַז מֶע רֶעדְט זִיךְ אוֹיס דָאס הַאֶרְץ פַאר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אַזוֹי וִוי מֶע רֶעדְט זִיךְ אוֹיס פַאר אַיין אֶמֶת׳ן גוּטֶען פְרַייִנְד (וְיוֹתֵר מִזֶּה טוֹב מְאֹד כְּשֶׁהָאָדָם זוֹכֶה לְדַבֵּר וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לִבּוֹ,

כַּאֲשֶׁר מְדַבְּרִים וּמְסַפְּרִים לִפְנֵי אוֹהֵב נֶאֱמָן), וְאָמַר מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל, שֶׁאָז נִכְנָס לוֹ בְּדַעְתּוֹ, שֶׁמֵּעַכְשָׁו בְּוַדַּאי אֶזְכֶּה לִהְיוֹת אִישׁ כָּשֵׁר, כִּי כָּל מַה שֶּׁרַק יַעֲבֹר עָלַי, אֲנִי אֲדַבֵּר וַאֲסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְזֶה אֲשֶׁר חִזְּקוֹ וְאִמְּצוֹ כָּל יְמֵי חַיָּיו, עַד שֶׁהִתְפָּאֵר בְּסוֹף יָמָיו: לָמָּה הוֹלֶכֶת לוֹ הָעֲבוֹדָה כְּסֵדֶר? מִפְּנֵי שֶׁלָּקַח אֶת עַצְמוֹ אֶל עֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ שֶׁל הִתְבּוֹדְדוּת וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, עַד שֶׁהוּא אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת אֲפִלּוּ דָּבָר גַּשְׁמִי בְּלִי שֶׁיִּתְבּוֹדֵד וְיִתְיַעֵץ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְזֶה עִקַּר הַשְּׁלֵמוּת שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ, שֶׁיִּהְיֶה כָּל־כָּךְ רָגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁלֹּא יוּכַל לָלֶכֶת לְאֵיזֶה מָקוֹם וְכוּ׳, אוֹ לַעֲשׂוֹת אֵיזֶה דָּבָר בְּלִי הִתְבּוֹדְדוּת.

וְצָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! שֶׁהִתְבּוֹדְדוּת מַכְנִיסָה בָּאָדָם יִשּׁוּב הַדַּעַת, שֶׁהוּא מְיַשֵּׁב אֶת עַצְמוֹ מַה וְלָמָּה לִי לִהְיוֹת בְּכַעַס, וּלְהִתְעַצְּבֵן עַל אִשְׁתִּי וְעַל יְלָדַי, הֲלֹא סוֹף כָּל סוֹף הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וַאֲפִלּוּ שֶׁיֵּשׁ לִי מֵהֶם צָרוֹת וְיִסּוּרִים וְעָגְמַת נֶפֶשׁ, עִם כָּל זֹאת הֲלֹא הוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וַהֲלֹא אֲנִי מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְסַפֵּר לוֹ אֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלַי, וְעַל־כֵּן מַה וְלָמָּה לִי לִהְיוֹת כָּל־כָּךְ מְמֹרָמָר?! יוֹתֵר טוֹב לִי לָלֶכֶת וּלְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא לִהְיוֹת בְּכַעַס עַל אִשְׁתִּי אוֹ עַל יְלָדַי. וּכְשֶׁאָדָם חָזָק בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, שֶׁהִיא תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, אָז בֶּאֱמֶת יַצְלִיחַ דַּרְכּוֹ.

וְעִקַּר הַתְּפִלָּה וְהַהִתְבּוֹדְדוּת צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, לֹא לִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מֻכְרָח לַעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹנִי, רַק לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, אִם יִתֵּן — יִתֵּן, וְאִם לָאו — לָאו, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כ׳ וְסִימָן קצו).

אָחִי הַיָּקָר! אֵין לְךָ טוֹב בְּזֶה הָעוֹלָם מִלִּמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁקָּשֶׁה וְכָבֵד לְךָ לִלְמֹד, רְאֵה לִגְנֹב וְלִגְזֹל מֵהַזְּמַן שֶׁלְּךָ, וְתִלְמַד בְּכָל יוֹם פָּרָשָׁה חֲמֻשׁ וְרַשִׁ״י, וְכַמָּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְשִׁעוּר בַּגְּמָרָא, וְשִׁעוּר בַּמִּדְרָשׁ, וְשִׁעוּר בַּהֲלָכָה, וְשִׁעוּר בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ

זַ״ל, אֲשֶׁר זֶה יָאִיר לְךָ מְאֹד מְאֹד בְּכָל פְּרָטֵי הַחַיִּים, כִּי כְּשֶׁאָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, מְאִירִים לוֹ הַחַיִּים בְּאֹפֶן אַחֵר לְגַמְרֵי, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ כְּלָל.

הֵכֵפֶל הַדָּבָר, רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי עִקַּר הַהִתְחַזְּקוּת הִיא שִׂמְחָה, וְעַל־יְדֵי שִׂמְחָה יְכוֹלִים לְקַבֵּל מֵרַבֵּנוּ זַ״ל הַרְבֵּה מְאֹד.

תַּאֲמִין לִי, שֶׁרָאוּי לָנוּ לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד עַל נֹעַם חֶלְקֵנוּ, אֲשֶׁר בַּנַּחַל שָׂם חֶלְקֵנוּ וְגוֹרָלֵנוּ, וּמֶה הָיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבֵּנוּ זַ״ל?! כִּי הַבַּעַל־דָּבָר אוֹרֵב מְאֹד עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָרוֹצֶה לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְרוֹצֶה רַק לְעָקְרוֹ וּלְהַחֲלִישׁ דַּעְתּוֹ וְכוּ׳, וּלְהַחֲשִׁיךְ לוֹ כְּאִלּוּ אָבַד מָנוֹס וְתִקְוָה וְכוּ׳ — תִּלְעַג לוֹ, וּתְקַיֵּם אֶת כָּל זֶה, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד פַּעַם אַחַת בַּשָּׁבוּעַ, וּבָזֶה נִהְיֶה מְקֻשָּׁרִים תָּמִיד.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצָּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י״ט כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגַם שָׁמַעְתִּי מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכוּ׳.

עָלֶיךָ לָדַעַת, שֶׁכָּל הַצָּרוֹת וְהַבְּעָיוֹת שֶׁאָדָם סוֹבֵל — הֵן מִפְּחָדִים שֶׁל הֶבֶל וְכוּ׳, וְהֵן מִמְּרִירוּת וַעֲצָבוּת וְכוּ׳, וְהֵן שֶׁהוּא עַצְבָנִי וְכַעֲסָן גָּדוֹל, כָּל זֶה בָּא לוֹ מֵחֲמַת פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, כִּי הַחֵטְא הַזֶּה הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וּמַכְנִיס בּוֹ מְרִירוּת וְדַכָּאוֹן וּפְחָדִים שֶׁל הֶבֶל, וּמִתְבַּיֵּשׁ לָצֵאת מֵהַבַּיִת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁקָּשֶׁה לוֹ לְדַבֵּר עִם אֲחֵרִים.

וְעַל־כֵּן רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לוֹמַר בְּכָל יוֹם הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרִים שֶׁגִּלָּה רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר הוּא תִּקּוּן גָּמוּר לְפֻגַּם הַבְּרִית, וְכֵן הוּא תִּקּוּן הַמֹּחִין, וְכֵן הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי שֶׁתִּהְיֶה רָגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, תִּזְכֶּה לְהִנָּצֵל מִכָּל רַע.

רְאֵה לַעֲבֹד עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא רְפוּאָה לַכֹּל, אַשְׁרֵי מִי שֶׁשָּׂמֵחַ תָּמִיד!

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י״ט כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחַיֶּה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאִי לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלַיִךְ, וְכֵן תְּדַקְדְּקִי עַל הַמַּאֲכָלִים שֶׁאַתְּ אוֹכֶלֶת, שֶׁיִּהְיוּ מַאֲכָלִים כְּשֵׁרִים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלַיִךְ, שֶׁתִּזְכִּי לִמְצֹא אֶת בֶּן זוּגֵךְ מִן הַשָּׁמַיִם.

נָא וְנָא אַל תִּהְיִי בָּרָנִית, אֶלָּא הַשְׁדּוּךְ הָרִאשׁוֹן שֶׁיַּצִּיעוּ לָךְ רְאִי לִגְמֹר אֶת זֶה לְטוֹבָה.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תרי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י״ט כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחַיֶּה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלַיִךְ וְעַל אֲחוֹתֵךְ בְּעִנְיַן מְצִיאַת הַזִּוּוּג.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ בְּמִדַּת הַשִּׂמְחָה, כִּי הָעַצְבוּת וְהַדְּכָאוֹן לֹא יָבִיאוּ אוֹתָךְ אֶל שׂוּם דָּבָר, רַק הַיֹּשֶׁר אֶל הַשָּׁאוֹל תַּחְתִּיוֹת, חַס וְשָׁלוֹם. עַל־כֵּן תִּקְחִי אֶת עַצְמֵךְ בְּיָדַיִךְ, וְתִהְיִי שְׂמֵחָה וְעַלִּיזָה, וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁקָּשֶׁה לָךְ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי כָּל זְמַן שֶׁאֵין הָאָדָם מִתְחַתֵּן, הַחַיִּים שֶׁלּוֹ מְרוֹרִים מְאֹד, אֲבָל עִם כָּל זֹאת הַשִּׂמְחָה הִיא יְסוֹד הַצְלָחַת הָאָדָם, וּבִפְרָטִיּוּת בְּעִנְיַן מְצִיאַת הַזִּוּוּג.

נָא וְנָא רְאוּ לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם.

אַל תִּהְיִי בָּרָנִית כָּל־כָּךְ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לִמְצֹא אֶת בֶּן זוּגְכֶם, וְתִתְחַתְּנוּ מַה שֶּׁיּוֹתֵר מַהֵר, וְהַהוֹרִים יִרְווּ מִכֶּם רֹב נַחַת.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תריא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י״ט כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֶפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא הַצְלָחַת הָאָדָם — בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי.

רְאֵה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּבְכָל יוֹם תִּהְיֶה חָזָק בְּמִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, מִכָּל אֶחָד שִׁעוּר אֶחָד. וְכֵן תִּלְמַד בְּכָל יוֹם הֲלָכָה. וְאִם אֶפְשָׁר לְסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת הַהֲלָכוֹת מֵ״הַבֵּן אִישׁ חַי״ — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

רְאֵה לוֹמַר בְּכָל יוֹם הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים שֶׁגִּלָּה רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהֵם ׳תִּקּוּן הַכְּלָלִי׳, תִּקּוּן הַמֹּחַ, תִּקּוּן הַבְּרִית, תִּקּוּן הַגּוּף.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לִמְצֹא אֶת בַּת זוּגְךָ בִּמְהֵרָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תריב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י״ט כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאִי לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה. וְכֵן תְּעוֹרְרִי אֶת הַיְלָדִים שֶׁכֻּלָּם יִבְדְּקוּ אֶת הַמְּזוּזוֹת, כִּי רֹב הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם הֵן כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת בְּפֶתַח בֵּיתוֹ.

תִּשְׁמְרוּ מְאֹד מַה שֶּׁאַתֶּם אוֹכְלִים, שֶׁיִּהְיוּ רַק מַאֲכָלִים כְּשֵׁרִים, כִּי כָּל הַמַּחֲלוֹת שֶׁהָאָדָם סוֹבֵל, הֵן רַק כְּשֶׁאוֹכֵל מַאֲכָלִים שֶׁאֵינָם כְּשֵׁרִים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁתִּהְיֶה לָכֶם הַצְלָחָה וּבְרָכָה, וְיִמְשְׁכוּ יְשׁוּעוֹת בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם, וְתִרְווּ רֹב נַחַת מִכָּל הַיְלָדִים.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תריג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ׳ כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עָלֶיךָ לְהִתְחַזֵּק בִּמְאֹד מְאֹד. אֵין אַתָּה יוֹדֵעַ אֵיזֶה נֵס עָשָׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים: בָּת דִּינָא בָּטֵל דִּינָא, אִם דּוֹחִים אֶת הַדִּין נִתְבַּטֵּל הַדִּין; וְלָכֵן אַל תִּפְחַד, הַגּוֹי הָאָרוּר הַטָּמֵא שֶׁמְּקַטְרֵג עָלֶיךָ, וְרוֹצֶה לְהַפִּיל אוֹתְךָ, הוּא יִתְפַּגֵּר מְהֵרָה.

הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ מִסַּאטְמֶאר זי״ע בָּנָה לְעַצְמוֹ סֻכָּה בְּמִרְפַּסְתּוֹ, וַאֲנִי זוֹכֵר אֶת זֹאת כְּמוֹ הַיּוֹם. וְהִנֵּה בָּאוּ שְׁנֵי פַּקָּחִים גּוֹיִים עֲרֵלִים וְאָמְרוּ, שֶׁצְּרִיכִים לַהֲרֹס אֶת הַמִּבְנֶה תֵּכֶף־וּמִיָּד, וְהָיָה לוֹ צַעַר גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, כִּי עַד אָז, הָיָה צָרִיךְ לָצֵאת כָּל שָׁנָה בַּחוּץ, וְלָלֶכֶת אֲחוֹרֵי הַבִּנְיָן, אֲשֶׁר שָׁם הָיְתָה הַסֻּכָּה שֶׁלּוֹ. וְתֵכֶף כְּשֶׁהָלְכוּ, נָסְעוּ בְּרִכְבָּם כְּעֶשְׂרִים רְחוֹבוֹת, וְנִכְנְסוּ בְּעַמּוּד שֶׁל רַכֶּבֶת וְנֶהֱרְגוּ בַּמָּקוֹם. אֲנִי זוֹכֵר אֶת זֶה כְּמוֹ הַיּוֹם. וְלָכֵן אֵינְךָ צָרִיךְ לִפְחֹד מִשּׁוּם דָּבָר, אִם אַתָּה עוֹזֵר לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ וְכֵן אֶת אָחִיךָ, וּתְחַזֵּק אוֹתוֹ, וַאֲנִי אֲחַזֵּק אוֹתוֹ, וְתִרְאֶה לַעֲזֹר שֶׁנּוּכַל לְהָפִיץ הָלְאָה וָהָלְאָה, וְתִרְאֶה אֵילּוּ נִסִּים הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲשֶׂה לְךָ. רַק רְאֵה לִהְיוֹת חָזָק מְאֹד מְאֹד בָּזֶה, וַאֲנִי מַבְטִיחֲךָ שֶׁתֵּצֵא זַכַּאי.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא חָמֵשׁ דַּקּוֹת בְּכָל יוֹם, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי כָּל דִּבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים עוֹשֶׂה רֹשֶׁם גָּדוֹל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. אָדָם כָּל־כָּךְ שָׁבוּר, עַד שֶׁאֵינוֹ מַאֲמִין לְעַצְמוֹ, וְחוֹשֵׁב: אֲנִי כְּבָר לֹא שָׁוֶה שׁוּם דָּבָר. אוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סא): כְּמוֹ שֶׁצְּרִיכִים לְהַאֲמִין בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כָּךְ צְרִיכִים לְהַאֲמִין בְּעַצְמוֹ, שֶׁגַּם הוּא חָשׁוּב אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (סוֹטָה מח:) עַל הַפָּסוּק (זְכַרְיָה ד, י): ״מִי בַז לְיוֹם קְטַנּוֹת״? מִי גָּרַם לְצַדִּיקִים שֶׁיִּתְבַּזְבְּזוּ שֶׁלְּחָנָם לֶעָתִיד לָבוֹא? קַטְנוּת שֶׁהָיְתָה בָּהֶם; אָדָם אֵינוֹ מַאֲמִין שֶׁהוּא גַּם־כֵּן חָשׁוּב

לְמַעְלָה, וְלָכֵן מִתְרַשֵּׁל. בְּכֵן אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן, רְאֵה לִהְיוֹת חָזָק מְאֹד, וַאֲנִי מַבְטִיחַ לְךָ יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה מְאֹד, רַק תָּפִיץ אֶת אוֹר הַצַּדִּיק, וּמִי שֶׁיִּסְתַּכֵּל עַל אוֹר הַצַּדִּיק, יִהְיֶה לוֹ הִרְהוּר תְּשׁוּבָה.

הֵן אֱמֶת שֶׁהַסָּמ״ךְ־מ״ם מְאֹד מְפַחֵד מֵרַבֵּנוּ זַ״ל. רַבֵּנוּ זַ״ל מְסַפֵּר לָנוּ (סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה ז׳ מֵהַזְּכוּב וְעַכָּבִישׁ), שֶׁקֹּדֶם שֶׁיָּרְדָה נִשְׁמָתוֹ אֶל זֶה הָעוֹלָם, הַסָּמ״ךְ־מ״ם צָעַק: אִם הַנְּשָׁמָה הַזּוֹ תֵּרֵד, אֵין לִי כְּבָר מַה לַּעֲשׂוֹת, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל יַחֲזִיר אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בִּתְשׁוּבָה. אָמְרוּ לוֹ: הַנְּשָׁמָה הַזּוֹ מֻכְרָחָה לָרֶדֶת, וְאַתָּה תִּמְצָא לְעַצְמְךָ עֵצָה. הָלַךְ וְיָצָא בַּחוּץ, וּמָצָא לְעַצְמוֹ עֵצָה — אֵיזֶה זָקֵן שֶׁצּוֹחֵק, וְצָחַקּוּ מִכָּל דְּבַר רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעָשׂוּ הַכֹּל לְלַעַג וּלְקֶלֶס. וְלָכֵן אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן, תָּפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, וְתֵדַע לְךָ, שֶׁהַסָּמ״ךְ־מ״ם הִתְלַבֵּשׁ עָלַי כְּבָר עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה, וְרוֹדֵף אוֹתִי עַד חָרְמָה, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן אֲנִי מִתְחַזֵּק וְאֵינִי מְפַחֵד מִשּׁוּם דָּבָר, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתִי.

רַק חֲזַק וֶאֱמַץ, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תריד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ׳ כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנְכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ! עָלֵינוּ לְדַבֵּר רַק דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, לְעוֹרֵר עַל שִׂמְחָה, שֶׁנִּהְיֶה תָּמִיד שְׂמֵחִים, וְהָעִקָּר שֶׁנְּדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי כָּל דִּבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, זוֹ הַצְלָחָה נִצְחִית, וְכֵן לְהַרְבּוֹת בְּאַהֲבָה וְשָׁלוֹם, וְלַעֲקֹר אֶת הַגְּזָעָנוּת. עַל זֹאת צְרִיכִים לִהְיוֹת כָּל הַדִּבּוּרִים שֶׁלָּנוּ, הֵם הֵם דִּבּוּרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְלֹא כָּל מִינֵי שְׁטוּת וָהֶבֶל. אֲנַחְנוּ צְרִיכִים מְאֹד לִשְׁמֹר עַל הַכֹּל, וְהַקָּדוֹשׁ־

בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתָּמִיד תַּעֲמֹד לִימִינִי וְתַעֲזְרֵנִי, כִּי אֲנִי מְאֹד מְאֹד מַעֲרִיךְ עֲבוֹדָתְךָ וְעֶזְרָתְךָ לְהוֹצִיאֵנִי מֵהַבּוֹץ שֶׁהִפִּילָנִי בּוֹ הַסָּמֶ״ךְ־מֵ״ם, וַאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וְנִרְאֶה עוֹד הַרְבֵּה יְשׁוּעוֹת בְּחַיֵּינוּ.

רְאֵה לְהִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיּוֹצִיא מִמֹּחֲךָ אֶת כָּל הַטִּנּוֹפֶת. רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סא): כְּשֶׁיֵּשׁ טִנּוּף וְצוֹאָה בָּרֹאשׁ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, אָז יֵשׁ פְּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים. וְהַיּוֹם צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים, שֶׁלָּאָדָם לֹא יִהְיוּ לוֹ הִרְהוּרִים רָעִים, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אִם יֵשׁ לָאָדָם הִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אִם אָדָם עוֹשֶׂה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, עֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת, וְהוֹלֵךְ אֶל מְקוֹמוֹת שֶׁל זֶבֶל, אֵיךְ עִם רֹאשׁ כָּזֶה יְכוֹלִים שֶׁתִּהְיֶה לָאָדָם אֱמוּנַת חֲכָמִים, אָדָם שֶׁהִסְתַּכֵּל בְּזֶבֶל, וְחוֹשֵׁב בְּזֶבֶל, וְעָשָׂה זֶבֶל, אֵיךְ תִּהְיֶה לוֹ אֱמוּנַת חֲכָמִים?! רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר בְּפֵרוּשׁ (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לו): וְזֶה כְּלָל גָּדוֹל, שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהָבִין אֶת דִּבְרֵי הַצַּדִּיק, אֶלָּא כְּשֶׁתִּקֵּן אוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ כָּרָאוּי; אוֹמֵר עַל זֶה מוֹהַרַנַ״תְּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, קְרִיאַת שְׁמַע, הֲלָכָה ה׳): הֲרֵי אֵין דָּבָר כָּזֶה לָא שַׁבְקַת חַיֵּי לְכָל חַי, אֶלָּא הוּא אוֹמֵר: אִם אָדָם מִתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה, וְאַף שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁפָּגַם, אַף־עַל־פִּי־כֵן זוֹרֵק אֶת הַשֵּׂכֶל שֶׁלּוֹ וּמַאֲמִין בְּדִבְרֵי הַצַּדִּיק, הוּא יָכוֹל לְטַהֵר אֶת עַצְמוֹ; וְלָכֵן כְּדַאי לְךָ לִלְמֹד אֶת הַמַּאֲמָר הַזֶּה בְּלִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ל״ו, וְלוֹמַר עָלָיו הַתְּפִלָּה מִלִּקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת, וְשָׁם תִּרְאֶה מָה רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר: וְזֶה כְּלָל גָּדוֹל מְאֹד, שֶׁמִּי שֶׁפָּגַם בַּבְּרִית הוּא לֹא יָבִין בְּדִבְרֵי הַצַּדִּיק.

וְכָל זֶה מְאֹד מְאֹד נָחוּץ שֶׁהַבַּחוּרִים יֵדְעוּ, כִּי לְדַאֲבוֹנֵנוּ הָרַב, אֵיזֶה בָּחוּר אֵינוֹ פָּגוּם בִּפְגַם הַבְּרִית?! עַל מִי יְכוֹלִים לַעֲבֹד? עַל עַצְמוֹ וְעַל חֲבֵרָיו, אֲבָל לֹא עַל הַצַּדִּיק. כִּי הַצַּדִּיק יוֹדֵעַ בְּדִיּוּק מָה אָדָם עָשָׂה, אֲבָל אוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ז׳), שֶׁהַצַּדִּיק הוּא רַחֲמָן גָּדוֹל, כִּי עִקַּר הַמַּנְהִיגוּת לְהַכְנִיס אֶת הָרַחֲמָנוּת שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּתוֹךְ כָּל אָדָם, לְהַרְאוֹת לְכֻלָּם שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רַחֲמָן, וּמְצַפֶּה לִרְאוֹת מֵאִתָּנוּ שֶׁנַּחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה. אֵלּוּ הַדִּבּוּרִים אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְדַבֵּר, וְאֵלּוּ הַדִּבּוּרִים אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לִזְכֹּר,

וְעַל אֵלּוּ הַדְּבּוּרִים אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לַחֲזֹר. וְאִם נֵלֵךְ בְּצוּרָה כָּזוֹ, נַצְלִיחַ בִּמְאֹד מְאֹד.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה מַרְחֶבֶת אֶת הַדַּעַת וְהַמֹּחַ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן י׳), וְהַשִּׂמְחָה הִיא הִיא סוֹד הַהַצְלָחָה וְסוֹד הַגְּאֻלָּה.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה לוֹ מָקוֹר בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, חַיֵּי־מוֹהַר״ן, זֶה הַיְסוֹד אֶצְלֵנוּ, אִם אָדָם מְדַבֵּר מַשֶּׁהוּ, צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה הַיְסוֹד שֶׁלּוֹ בָּנוּי עַל דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁיִּהְיוּ מְקֻשָּׁרִים כָּל דִּבּוּרֵינוּ אֶל דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְפַּלֵּל וּלְהַמְשִׁיךְ לְהִתְפַּלֵּל, שָׁמַעְנוּ בְּמֶשֶׁךְ כָּל הַדּוֹרוֹת שֶׁתְּפִלּוֹת שׁוֹבְרוֹת כָּל הַמְּחִיצוֹת, וְאַדְרַבָּה זֶה שֶׁחָפַר אֶת הַבּוֹר, הוּא יִפֹּל בְּתוֹכוֹ, וְיִהְיֶה לְלַעַג וּלְקֶלֶס בְּעֵינֵי כֹּל, זוֹ תִּהְיֶה הַמַּפָּלָה הֲכִי גְּדוֹלָה שֶׁלּוֹ, כְּמוֹ הָמָן הָרָשָׁע, שֶׁבִּתּוֹ שָׁפְכָה עָלָיו כְּלִי שׁוֹפְכִין (מְגִלָּה טז.), אֵין לָנוּ אֶלָּא אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם, וְרַק אֵלָיו אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי יַעֲזֹר לָנוּ, אָסוּר לְהִכָּנֵס בְּלַחַץ, עוֹד תְּפִלָּה וְעוֹד תְּפִלָּה, וּלְבַסּוֹף נִרְאֶה יְשׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת, זֶה מַה שֶּׁלִּמֵּד אוֹתָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, וַאֲנַחְנוּ חֲזָקִים בָּזֶה.

רַק שִׂמְחָה וְעוֹד פַּעַם שִׂמְחָה, וְזֶה יוֹרִיד אֶת כָּל הַדִּינִים מֵאִתְּךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ׳ כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

וְהִנֵּה עֲדַיִן אֵין לִי הֲנָאָה מִמְּךָ, כִּי אַתָּה לֹא שָׂמֵחַ, רָצִיתִי לִרְאוֹת

אוֹתְךָ תָּמִיד שָׂמֵחַ, וַאֲנִי מַבְטִיחַ לְךָ, אִם אַתָּה תִּהְיֶה שָׂמֵחַ, תִּמְצָא שִׂדּוּךְ טוֹב, וְתִבְנֶה בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל. יֵשׁ שִׂיחָה מִמּוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל, שֶׁאָמַר לְאָדָם אֶחָד, שֶׁהִתְלַהֵב מְאֹד מְאֹד לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאַחַר־כָּךְ נָפַל, וְאָמַר לוֹ מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל: אֵין לִי הֲנָאָה מִמְּךָ, אֲנִי רוֹצֶה לִרְאוֹת אוֹתְךָ כְּשֶׁאַתָּה נוֹפֵל — אַתָּה קָם. כְּמוֹ־כֵן אֲנִי אוֹמֵר לְךָ: הִנֵּה מִתְלַהֵב לְךָ הַלֵּב, שֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהִנֵּה אַתָּה מוּכָן לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ בְּשִׁבְיל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהִנֵּה אַתָּה מִתְקָרֵר וּמֻנָּח בַּמִּטָּה כַּחֲתִיכַת קֶרֶשׁ, וְשָׁבוּר בְּדִכָּאוֹן פְּנִימִי, זֶה לֹא טוֹב, כְּלָל וּכְלָל לֹא! אָדָם צָרִיךְ לָקַחַת אֶת עַצְמוֹ בַּיָּדַיִם, אָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה וְלִרְקֹד מֵחֲמַת שִׂמְחָה, וְאִם אֵין לוֹ עִם מִי לִרְקֹד, שֶׁיִּרְקֹד לְבַד בַּחֶדֶר. גַּם צָרִיךְ לִשְׁמֹעַ כְּלֵי זֶמֶר, קְלֶטוֹת שֶׁל שִׂמְחָה, וְלִרְקֹד כָּל יוֹם חֹק וְלֹא יַעֲבֹר, וְאַחַר־כָּךְ צְרִיכִים לִשְׁפֹּךְ אֶת הַלֵּב לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּכְשֶׁאֵין אַף אֶחָד בַּבַּיִת, תַּגִּיחַ אֶת עַצְמְךָ עַל הָאָרֶץ בְּפִשּׁוּט יָדַיִם וְרַגְלַיִם, וְתִבְכֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: ״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, חוּס וַחֲמֹל עָלַי, תִּרְאֶה בְּאֵיזֶה בּוֹר וּבְאֵיזֶה פַּח נָפַלְתִּי, כַּמָּה עֲבֵרוֹת עָשִׂיתִי״, וּתְפָרֵשׁ אֶת כָּל מַה שֶּׁעָשִׂיתָ מֵאָז שֶׁאַתָּה מַכִּיר אֶת עַצְמְךָ, וּתְבַקֵּשׁ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וְיִרַחֵם עָלֶיךָ, וְשֶׁתִּזְכֶּה כְּבָר לָצֵאת מֵהַטִּנּוּף וְהַצּוֹאָה, וְתִזְכֶּה לִדְבֵקוּת עֶלְיוֹנָה.

הֲיוֹדֵעַ אַתָּה מַה זֶּה לִהְיוֹת דָּבוּק בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא?! הֲיוֹדֵעַ אַתָּה מַה זֶּה לְהַרְגִּישׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא?! וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתַּעֲזֹר לִ... גֵּרוֹ יָאִיר, לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בְּלוֹס אַנְגֶ׳לֶס — אַתָּה וְאָחִיךָ, וּבִזְכוּת זֶה אֲנִי מַבְטִיחַכֶם, שֶׁלֹּא יֵאָנֶה לָכֶם כָּל רָע, וְתָשׁוּבוּ אַחַר הַפֶּסַח לָאָרֶץ, וּשְׁנֵיכֶם תִּמְצְאוּ אֶת זִוּוּגְכֶם. רַק תִּהְיוּ בְּלַ״ג בָּעֹמֶר אֵצֶל הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי בַּהִלּוּלָא שֶׁלּוֹ, וַאֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא גַּם־כֵּן לִהְיוֹת אָז, וּבְיַחַד נִתְפַּלֵּל, וַאֲנִי מַבְטִיחַ לִשְׁנֵיכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לְזִוּוּג טוֹב.

בְּכֵן, רְאוּ לִנְסֹעַ לָאָרֶץ אַחַר הַפֶּסַח, כִּי מַה יֵּשׁ לָכֶם לְחַפֵּשׂ פֹּה,

הַזִּווּג שֶׁל שְׁנֵיכֶם נִמְצָא בָּאָרֶץ, וְשָׁם תֵּלְכוּ בִּלְבוּשׁ חֲסִידִי, וְתַמְשִׁיכוּ לִהְיוֹת אֲנָשִׁים יְרֵאִים וּשְׁלֵמִים, וְלֹא יֶחְסַר לָכֶם מְאוּם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁבְּקָרוֹב נִשְׁמַע בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרטז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ׳ כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... שֶׁיִּחְיוּ וְנֵצַח.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתַּבְכֶם.

אֵינְכֶם יְכוֹלִים לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר גֹּדֶל הַגַּעְגּוּעִים שֶׁיֵּשׁ לִי אֶל שְׁנֵיכֶם, אַתֶּם שְׁתֵּי נְשָׁמוֹת הַתְּלוּיוֹת זוֹ בָּזוֹ, וְהַמַּוָּל שֶׁלָּכֶם תָּלוּי אֶחָד בַּשֵּׁנִי, וְלָכֵן אֲבַקְּשָׁכֶם מְאֹד, קְחוּ אֶת עַצְמְכֶם בִּידֵיכֶם. הַסָּמ״ך־מ״ם רוֹצֶה לִשְׁבֹּר אֶתְכֶם, וְלִרְאוֹתְכֶם רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, נוֹפְלִים חֲזָרָה, וְלָכֵן הַהֶכְרֵחַ לָכֶם לַעֲשׂוֹת לְעַצְמְכֶם גֵּדֶר חָזָק לִהְיוֹת בְּכָל יוֹם בְּשִׂמְחָה וְלִרְקֹד, לָקַחַת קַלֶּטֶת שֶׁל נִגּוּנֵי שִׂמְחָה, וְלִשְׁמֹעַ וְלִשְׂמֹחַ בְּצַוָּתָא, אֲשֶׁר זֶה מַכְנִיעַ אֶת הַחִיצוֹנִים.

וְהָיָה רָאוּי לָכֶם לִלְמֹד הַתּוֹרָה בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן מ״א, אֲשֶׁר שָׁם רַבֵּנוּ זַ״ל מְדַבֵּר עַל־פִּי סוֹד גָּדוֹל מַה זֶּה הַבִּרְכַּיִם דִּקְדֻשָּׁה, שֶׁזּוֹכִים עַל־יְדֵי־זֶה לִבְרָכוֹת וְלִבְכוֹרָה, וּמַה זֶּה רְקוּדִים, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מְגָרְשִׁים אֶת הַחִיצוֹנִים. וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, קְחוּ עַצְמְכֶם בִּידֵיכֶם, וְתַפְסִיקוּ לִהְיוֹת בְּעַצְבוּת וּבְדִכָּאוֹן, הִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁאַתֶּם צְרִיכִים לְהִגָּאֵל. וְכָךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ראש השנה יא.): בְּנִיסָן נִגְאֲלוּ וּבְנִיסָן עֲתִידִין לְהִגָּאֵל; וְלָכֵן אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם, אַחַר חֹדֶשׁ נִיסָן תַּחְזְרוּ לָאָרֶץ, וַאֲנִי מַבְטִיחַ לָכֶם בְּל״ג בָּעֹמֶר, שֶׁנִּהְיֶה כֻּלָּנוּ אֵצֶל רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי בְּמֵרוֹן, וְשָׁמָּה נִתְפַּלֵּל, וְלִשְׁנֵיכֶם יִהְיוּ זִוּוּגִים טוֹבִים בָּאָרֶץ, רַק הִתְחַזְּקוּ וְהַחֲזִיקוּ מַעֲמָד, וְעִזְרוּ לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל.

קוּמוּ נָא הִתְעוֹרְרוּ נָא מֵהַשְּׁנָה הָעֲמֻקָּה שֶׁאַתֶּם יְשֵׁנִים בָּהּ, הִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁתַּתְחִילוּ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֵין עוֹד דָּבָר יוֹתֵר חָשׁוּב אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו, וְלָכֵן אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם מְאֹד, שֶׁתִּהְיוּ חֲזָקִים בְּדָבָר זֶה, וּבְוַדַּאי תִּוָּשְׁעוּ בִּישׁוּעָה וְרַחֲמִים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע גַּם אֶת תְּפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מִתְפַּלֵּל עַל שְׁנֵיכֶם, שֶׁתִּצְאוּ כְּבָר מֵהַגָּלוּת הָאֲרֻכָּה, וְתִזְכּוּ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְתַתְחִילוּ לַעֲשׂוֹת הַתְחָלָה חֲדָשָׁה בַּחַיִּים, וְתִהְיוּ הֲכִי מְאֻשָּׁרִים. אַךְ זֹאת אֲבַקְּשָׁכֶם, שֶׁתִּמְסְרוּ אֶת נַפְשְׁכֶם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַסָּמ״ךְ־מ״ם יַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לְשַׁבֵּר אֶתְכֶם שֶׁתִּהְיוּ בְּעַצְבוּת, וְלָכֵן עֲלֵיכֶם לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁכֶם, פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ, לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי שִׂמְחָה זוֹ עֲבוֹדָה הֲכִי קָשָׁה, וְלֹא זוֹכִים לָזֶה, רַק עַל־יְדֵי מְסִירַת נֶפֶשׁ.

נָא וְנָא רְאוּ לְצַיֵּת אוֹתִי, וְלֹא תִּתְחָרְטוּ — לֹא בָּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בָּעוֹלָם הַבָּא.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תריז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ׳ כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הִנֵּה זֶה יָמִים וְשָׁנִים, שֶׁאֲנַחְנוּ מְקֻשָּׁרִים מְאֹד. אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיךְ תָּמִיד לִשְׁאֹל: ״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הֵיכָן אַתָּה, אֲנִי כּוֹסֵף אַחֲרֶיךָ״. רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן יב): אָדָם צָרִיךְ לְצַעֵק לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: אַיֵּה אַיֵּה מָקוֹם כְּבוֹדוֹ, אַיֵּה אַיֵּה הַמָּקוֹם שֶׁאֲנִי יָכוֹל לִמְצֹא אוֹתָךְ?! צְרִיכִים לְחַפֵּשׂ אַחַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, צְרִיכִים לְחַפֵּשׂ אַחַר הַצַּדִּיק.

מַה מְּאֹד אֲנִי שָׂמֵחַ שֶׁחָזַרְתָּ הַבַּיְתָה, עַד שֶׁאֵינְךָ יָכוֹל לְתָאֵר. הִנֵּה שָׁלַחְתִּי לְךָ שֶׁפַע לְשַׁבָּת, שֶׁיִּהְיֶה לָכֶם שַׁבָּת שָׁלוֹם, שַׁבָּת מְבֹרֶכֶת, וְשֶׁיֵּצֵא כְּבָר מִבֵּיתְכֶם הַשָּׂטָן. רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אות מְרִיבָה, סִימָן סו): בְּמָקוֹם מְרִיבָה — שָׁם הַשָּׂטָן; אַתֶּם צְרִיכִים לְהוֹצִיא אֶת הַסָּמ״ךְ־מ״ם הוּא הַשָּׂטָן מֵהַבַּיִת. אָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לִזְכֹּר אֶת הָעֲוֹנוֹת שֶׁעָשָׂה, וְחַ׳טָּאתִי נֶ׳גְדִּי תָּ׳מִיד — רָאשֵׁי תֵּבוֹת: חָתָ״ן, וְאָז יִהְיֶה לוֹ אֶת הַכֹּל; כִּ׳י לַ׳הַוָּ״ה הַ׳מְלוּכָה — רָאשֵׁי תֵּבוֹת: כְּשֶׁהֶחָתָן תָּמִיד זוֹכֵר: חַ׳טָּאתִי נֶ׳גְדִּי תָּ׳מִיד, אוֹי, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! מֶה עָשִׂיתִי וְכוּ׳, אָז תִּהְיֶה כַּלָּה רְאוּיָה, שֶׁזֶּה כִּ׳י לַ׳הַוָּ״ה הַ׳מְלוּכָה; וַאֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר בְּכִי טוֹב.

נָא וְנָא רְאוּ לְהַשְׁלִים בֵּינֵיכֶם, הִנֵּה זְמַן רַב שֶׁלֹּא הָיִיתִי אֶצְלְכֶם, כִּי אִם הָיִיתִי שָׁמָּה, לֹא הָיִיתִי נוֹתֵן לָכֶם שָׁעָה אַחַת לָרִיב, וְלֹא הֱיִיתֶם מַגִּיעִים לְמַה שֶּׁהִגַּעְתֶּם, וְכָל־כָּךְ חֲבָל, וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד רוֹצֶה שֶׁתַּשְׁלִימוּ. חֲבָל עַל הַיְלָדִים, יַלְדֵי חֶמֶד, שֶׁצְּרִיכִים לְהִשָּׁאֵר בְּלִי אַבָּא וְאִמָּא, יְתוֹמִים חַיִּים.

רְאוּ תָּמִיד לָבוֹא לַצַּדִּיק, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ שֶׁיִּתְעָרֵב לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם, כִּי מִי הוּא צַדִּיק? מִי שֶׁעוֹשֶׂה שְׁלוֹם־בַּיִת, מִי שֶׁמְּעַנְיָן לְגָרֵשׁ — זֶהוּ רָשָׁע וְלֹא צַדִּיק. אַהֲרֹן הַכֹּהֵן לֹא הָיוּ לוֹ דְּאָגוֹת אֲחֵרוֹת, הִנֵּה הוּא נִכְנָס לִפְנֵי וְלִפְנִים בְּמָקוֹם שֶׁאַף אֶחָד אָסוּר הָיָה לוֹ לְהִכָּנֵס, וְנִכְנָס לְהַקְטִיר קְטֹרֶת בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים, וְהִנֵּה הוּא יוֹצֵא לַחוּץ, וְרָץ וּמִתְרוֹצֵץ בֵּין זוּגוֹת, וְצָרִיךְ לִשְׁמֹעַ אֶת כָּל הַשִּׂטֵיוֹת וְכָל הַמְּרִיבוֹת שֶׁלָּהֶם, וְעוֹשֶׂה שָׁלוֹם, זֶה סִימָן שֶׁל צַדִּיק. אֲבָל מִי שֶׁהוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת רַק פְּרוּדִים — זֶה רָשָׁע מְרֻשָּׁע. וְלָכֵן זֹאת עֲשׂוּ לְמַעַן הַיְלָדִים, שֶׁלֹּא יִהְיוּ יְתוֹמִים חַיִּים, וּרְאוּ לָדוּן אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי לְכַף זְכוּת.

כָּל בְּנֵי זוּג רַבִּים, עוֹד לֹא הָיָה זוּג שֶׁלֹּא רָבוּ, וּמִתְּחִלַּת הַבְּרִיאָה כְּבָר רָבוּ אָדָם וְחַוָּה; חַוָּה קִבְּלָה נְשִׁיכָה מֵהַנָּחָשׁ, וְהֶעֱבִירָה אֶת הַסַּם לְבַעְלָהּ, כְּמוֹ־כֵן מָצִינוּ שֶׁשָּׂרָה אִמֵּנוּ אוֹמֶרֶת לְאַבְרָהָם (בְּרֵאשִׁית טז, ה): ״חֲמָסִי עָלֶיךָ״ וְגוֹ׳, וּמֵאָז יֶשְׁנָן מְרִיבוֹת בְּתוֹךְ בָּתֵּי יִשְׂרָאֵל, רָחֵל אִמֵּנוּ צוֹעֶקֶת לְיַעֲקֹב (שָׁם ל, א־ב): ״הָבָה לִי בָנִים, וְאִם אַיִן מֵתָה אָנֹכִי״,

יַעֲקֹב אָבִינוּ מֵשִׁיב לָהּ: ״הֲתַחַת אֱלֹקִים אָנֹכִי״ וְכוּ׳, וְאִם־כֵּן הָיוּ דְּבָרִים מֵעוֹלָם, אִשְׁתּוֹ שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ בִּזְוָתָהּ אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי בִּזְיוֹנוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, אַךְ הָעִקָּר לָדוּן זֶה אֶת זֶה לְכַף זְכוּת, אַתֶּם יְכוֹלִים לְחִיּוֹת חַיִּים נְעִימִים, חַיִּים שְׂמֵחִים וְעַלִּיזִים, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עֲזָרְכֶם, וְנָתַן לָכֶם שִׁשָּׁה יְלָדִים, שֵׁשׁ נְשָׁמוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, עֲלֵיכֶם מְאֹד מְאֹד לִשְׂמֹחַ, וְלֹא לְהִתְגָּרֵשׁ, חַס וְשָׁלוֹם, אֲנִי לֹא אֶתֵּן לָכֶם לְהִתְגָּרֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן. כָּל הַבְּעָיוֹת אֶצְלְכֶם הֵחֵלּוּ מֵחֲמַת שֶׁלֹּא הָיִיתִי בָּאָרֶץ, אַךְ מֵעַתָּה וָאֵילָךְ אֶהְיֶה לָכֶם לְעֵזֶר.

וְלָכֵן רְאוּ מְאֹד לְהִתְחַזֵּק וְהַחֲזִיקוּ מַעֲמָד, וּבְוַדַּאי הַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל נָכוֹן.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תריח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ׳ כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעִנְיַן הַבִּלְבּוּלִים שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ וְכוּ׳, דַּע לְךָ, כִּי אֵין עֵצָה אַחֶרֶת, רַק לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, וְזוֹ הַמַּתָּנָה הֲכִי יָפָה שֶׁקִּבַּלְנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל. וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָיוּ רְגִילִים לוֹמַר: אִלְמָלֵא זָכִינוּ לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל אֶלָּא בִּשְׁבִיל עֵצָה נִפְלָאָה זוֹ שֶׁל תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, כְּבָר הָיָה כְּדַאי, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁקִּבַּלְנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל עוֹד עֵצוֹת עַל כָּל פְּרָט מִפְּרָטֵי הַחַיִּים, וּמִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם וְכוּ׳, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה עֵצוֹת עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט מִפְּרָטֵי חַיֵּי הָאָדָם בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת גַּם יַחַד.

עָלֶיךָ לִזְכֹּר דָּבָר אֶחָד; רַשִׁ״י הַקָּדוֹשׁ אוֹמֵר עַל הַפָּסוּק (וַיִּקְרָא כב, ל): ״אֲנִי הַוָי״ה״, דַּע מִי גָּזַר עַל הַדָּבָר, וְאַל יֵקַל בְּעֵינֶיךָ, עַיֵּן

שָׁם; וְדָבָר זֶה כּוֹלֵל עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט מֵהַחַיִּים. וְלָכֵן רְאֵה לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתֵדַע שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תריט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״א כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַדְּבֵק עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִשְׁתַּדֵּל תָּמִיד רַק לַחֲשֹׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל רֶגַע שֶׁרַק חוֹשְׁבִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, מְקַיְּמִים בָּזֶה מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁל ״וּבוֹ תִדְבָּק״ (דְּבָרִים י׳, כ), וְתָמִיד יִהְיֶה שָׁגוּר עַל פִּיךָ, אֲשֶׁר מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא כָּל עָלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיךְ כְּלָל, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, [כְּפִי הַנִּגּוּן הַמּוּשָׁר אֶצְלֵנוּ], וּבָזֶה תַּמְשִׁיךְ עַל עַצְמְךָ הֶאָרַת שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִמְחֹל לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת אֱמוּנָה, סִימָן לג): עַל־יְדֵי אֱמוּנָה יִסְלַח לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ; וּבֶאֱמֶת מִי שֶׁמַּרְגִּיל עַצְמוֹ לְדַבֵּר תָּמִיד רַק דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה, הוּא גּוֹרֵם שְׁתֵּי טוֹבוֹת: הֵן לְעַצְמוֹ וְהֵן לַזּוּלַת, כִּי כָּל אֶחָד יֵשׁ בּוֹ סְפֵקוֹת בֶּאֱמוּנָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, שֶׁזּוֹ קִלְפַּת עֲמָלֵק, שֶׁמַּכְנִיס סְפֵקוֹת בָּאָדָם (שְׁמוֹת יז, ז): ״הֲיֵשׁ ה׳ בְּקִרְבֵּנוּ אִם אָיִן״; אֲבָל בָּזֶה שֶׁמְּדַבְּרִים תָּמִיד אֱמוּנָה, בָּזֶה נִבְנֵית הָאֱמוּנָה, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן מד): הָאֱמוּנָה תּוֹלָה בַּפֶּה שֶׁל הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים פט, ב): ״אוֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ בְּפִי״, וְעַל־יְדֵי שֶׁמְּדַבְּרִים אֱמוּנָה בָּאִים לִידֵי אֱמוּנָה. וְלָכֵן הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד תָּמִיד לְדַבֵּר רַק מֵהָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה.

וּמְסַפְּרִים, אֲשֶׁר הָרַב הַקָּדוֹשׁ מִצַּאנְז זי״ע (בַּעַל מְחַבֵּר סֵפֶר ״דִּבְרֵי חַיִּים״), הָיָה תָּמִיד צוֹעֵק לְעַצְמוֹ בְּמִסִּירוּת נֶפֶשׁ: ״אֵין סוֹף

בָּרוּךְ הוּא״, ״אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא״, וּבָזֶה הִמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ הֶאָרַת זִיו שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּחַזֵּק עַצְמוֹ בָּעִתִּים הַלָּלוּ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר קֹדֶם בִּיאַת מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ הַנְּסָיוֹן הַזֶּה יִהְיֶה מְאֹד גָּדוֹל, הַיְנוּ שֶׁיִּתְפַּשְׁטוּ הַכְּפִירוּת בָּעוֹלָם, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁיִּזְכֶּה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד בֶּאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה.

הַמְצַפֶּה לִרְאוֹתְךָ בְּקָרוֹב...

י״ב תרכ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״א כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מְאֹד מְאֹד צַר לִי, שֶׁאַתָּה שׁוֹבֵר אֶת הַשְּׁלוֹם־בַּיִת שֶׁלְּךָ בְּמוֹ יָדֶיךָ, הֲלֹא הִזְהַרְתִּיךָ וְאָמַרְתִּי לְךָ כַּמָּה פְּעָמִים, שֶׁאִשָּׁה מְאֹד רְגִישָׁה, וְאִם אַתָּה אוֹמֵר לָהּ מִלָּה שֶׁלֹּא בַּמָּקוֹם וְכוּ׳, הִיא מְאֹד נִפְגַּעַת, וְאִם תֹּאמַר: ״לָהּ מֵתֵר לְהַכְאִיב לִי, וְלִי אָסוּר לְהָגִיב?״ הַתְּשׁוּבָה הִיא: לֹא! וְעַל זֶה נָסַב הַפִּתְגָּם הָעַמְמִי: ״תִּהְיֶה חָכָם וְלֹא צוֹדֵק״; כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רב), שֶׁהַנָּשִׁים מַקְפִּידוֹת מְאֹד עַל כְּבוֹדָן, וְרוֹצוֹת מְאֹד אֶת הַכָּבוֹד, וְלָכֵן אוֹי וַאֲבוֹי לְמִי שֶׁנּוֹגֵעַ בִּכְבוֹדָן... וְזוֹ עֲבֵדָא וּמְצִיאוּת וְכוּ׳, וְאִי אֶפְשָׁר לְשַׁנּוֹת אֶת זֶה, וְלָכֵן רְאֵה מֵהַיּוֹם לִשְׁמֹר עַל דִּבּוּרְךָ, וְאַל תַּכְאִיב לְאִשְׁתְּךָ וְכוּ׳, וְאִם הִיא מְבַזֶּה אוֹתְךָ, תְּקַבֵּל אֶת זֶה בְּאַהֲבָה, וּשְׁתֹק שְׁתֹק, כִּי זֶה שָׁוֶה כְּמוֹ אֶלֶף תַּעֲנִיּוֹת. וְתַאֲמִין לִי, שֶׁעֲדִיף לַחֲטֹף בְּזִיּוֹנוֹת מֵאֲשֶׁר לְהִתְעַנּוֹת עַל הַחֲטָאִים, אֲשֶׁר הַיּוֹם יֵשׁ אֲנָשִׁים שֶׁכָּל־כָּךְ פָּגְמוּ בַּבְּרִית, שֶׁצְּרִיכִים לְהִתְעַנּוֹת כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה תַּעֲנִיּוֹת כְּפִי הַתִּקּוּנִים שֶׁל הָאֲרִיזַ״ל, עַד שֶׁהַהֶכְרֵחַ לִחְיוֹת אֶלֶף שָׁנִים וְלָצוּם כָּל יוֹם, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְכִי אֶפְשָׁר דָּבָר זֶה?! וּבָא רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהֶחֱלִיף אֶת הַכֹּל

בְּבִזְיוֹנוֹת, וְאָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ו׳): עִקַּר הַתְּשׁוּבָה, שֶׁיִּשְׁמַע בִּזְיוֹנוֹ וְיִדֹּם וְיִשְׁתֹּק, וְלָכֵן מֵהַיּוֹם שְׁתֹק עַל כָּל בִּזָּיוֹן, וְזֶה יוֹרִיד מִמְּךָ אֶת כָּל הַחֲטָאִים וְהָעֲוונוֹת וְהַפְּשָׁעִים שֶׁלְּךָ.

וּבִכְלַל טוֹב לְהַרְגִּיל עַצְמוֹ לִשְׁתֹּק, כִּי כָּךְ אָמַר הַתַּנָּא (אָבוֹת, פֶּרֶק ב׳): ״סְיָג לַחָכְמָה, שְׁתִיקָה״, וְכֵן אָמַר הֶחָכָם: ״הַשְׁתִּיקָה תְּשׁוּבַת הַכְּסִיל״, אִם בָּאִים לְהִתְוַכֵּחַ עִמְּךָ — שְׁתֹק, שְׁתֹק! כִּי לֹא תִּפְעַל עִם וִכּוּחַ, כִּי הַלָּה רוֹצֶה לְגַלּוֹת לְךָ שֶׁאַתָּה בְּטָעוּת וְכוּ׳, וְלָמָּה לְךָ לַעֲנוֹת לוֹ. וְאָמַר הֶחָכָם: ״כְּשֶׁאֲנִי מְדַבֵּר דִּבּוּר — הוּא מוֹשֵׁל בִּי, וּכְשֶׁאֵינִי מְדַבֵּר דִּבּוּר — אֲנִי מוֹשֵׁל בּוֹ״, כִּי עַד שֶׁלֹּא מוֹצִיאִים אֶת הַדִּבּוּר מֵהַפֶּה, אַתָּה הוּא הַמְנַצֵּחַ, אֲבָל תֵּכֶף שֶׁהוֹצֵאתָ אֶת הַדִּבּוּר מֵהַפֶּה, הַזּוֹלֶת הוּא הַמְנַצֵּחַ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּקַיֵּם אֶת כָּל זֹאת!

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרכא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״א כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֲהוּבִי, יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵךְ אֶת מַר לִבְּךָ מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּבֵיתְךָ וְכוּ׳, וּבִפְרָט מִבִּנְךָ וְכוּ׳.

מָה אֹמַר לְךָ! חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בְּרָכוֹת ה:): לָא חֲשִׁיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דַּעֲבִיד דִּינָא בְּלָא דִּינָא; בְּוַדַּאי יֵשׁ בָּזֶה חֶשְׁבּוֹן צָדָק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאַתָּה מְשַׁלֵּם חוֹב עַל מַשֶּׁהוּ וְכוּ׳, כִּי בְּחִנָּם לֹא בָּאָה לָאָדָם צָרָה מָרָה כָּזוֹ וְכוּ׳, וְלָכֵן אִיעָצְךָ וִיהִי אֱלֹקִים עִמְּךָ, לְךָ לְחֶדֶר שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי אָדָם, וְאִם אֶפְשָׁר בְּשָׂדֶה אוֹ בְּיַעַר — עוֹד יוֹתֵר טוֹב (הָעִקָּר לָלֶכֶת בְּמָקוֹם שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי אָדָם), וְתִזְרֹק עַצְמְךָ עַל הָרִצְפָּה, וְתִבְכֶּה וְתִתְחַנֵּן אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִשְׁפֹּךְ בְּכִיּוֹת כַּמַּיִם, שֶׁיָּסִיר מִמְּךָ אֶת הַגְּזֵרָה הַזֹּאת וְכוּ׳, וְאִם תַּעֲשֶׂה כָּךְ יוֹם אַחַר יוֹם בְּעַקְשָׁנוּת

גְּדוֹלָה, אָז תִּרְאֶה נִסִּים וְהִשְׁתַּנּוּת לְטוֹבָה. מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל אָמַר פַּעַם לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: ״בְּחָנוּנִי נָא בַּזֹּאת, וְתִרְאוּ אִם יִהְיֶה לָכֶם אַרְבָּעִים יוֹם הִתְבּוֹדְדוּת, אִם לֹא תִּרְאוּ שִׁנּוּי לְטוֹבָה״, וְזֶה בָּדוּק וּמְנֻסֶּה. וּבִלְבָד שֶׁיִּהְיֶה בְּלֵב אֱמֶת, לֵב נָכוֹן לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! כָּל הָעִנְיָן שֶׁל תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת זוֹ מַתָּנָה שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְכָל הָעוֹלָם יְקַבְּלוּ אֶת זֶה מִמְּשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, שֶׁאָדָם יֵדַע בִּידִיעָה בְּרוּרָה וּמְזֻקֶּקֶת, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא, וְאֵין בִּלְעָדָיו נִמְצָא, וְהַכֹּל לַכֹּל זֶהוּ אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְלָכֵן אֵין עֵצָה בְּזֶה הָעוֹלָם, אֶלָּא לָבוֹא וּלְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּשְׂפַת הָאֱמֶת שֶׁלּוֹ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְיַדְבִּיק עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין לְךָ עוֹד תַּעֲנוּג יוֹתֵר גָּדוֹל מִתַּעֲנוּג זֶה.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּטֶּה אָזֶן קַשֶּׁבֶת אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמְקַיֵּם זֹאת בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, וְאָז אֶל רַב טוּב הַצָּפוּן וְהַגָּנוּז יִזְכֶּה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרכב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״א כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לִהְיוֹת חָזָק וְאַמִּיץ בְּדַעְתְּךָ, וְשׂוּם דָּבָר בָּעוֹלָם לֹא יוּכַל לִשְׁבֹּר אוֹתְךָ. וְאִם, חַס וְשָׁלוֹם, קוֹרֶה שֶׁאֶחָד מְבַזֶּה אוֹתְךָ, תֹּאמַר לוֹ: ״תּוֹדָה רַבָּה״... וְאִם יִשְׁאַל אוֹתְךָ: ״מַה זֶּה הַ׳תּוֹדָה׳״? תַּעֲנֶה לוֹ, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ו׳), שֶׁעִקַּר הַתְּשׁוּבָה — שֶׁיִּשְׁמַע בְּזִיּוֹנוֹ, וְיִדֹּם וְיִשְׁתֹּק. הֱיוֹת שֶׁצְּרִיכִים מִצַּד הַתְּשׁוּבָה לָצוּם הַרְבֵּה תַּעֲנִיּוֹת לְפִי דִּבְרֵי הָאֲרִיזַ״ל, כִּי כָּל חֵטְא וְעָוֹן יֵשׁ עַל זֶה מִסְפַּר תַּעֲנִיּוֹת וְכוּ׳, כְּפִי הַחֵטְא כַּיָּדוּעַ (עַיֵּן בְּשַׁעַר הַגִּלְגּוּלִים

וּבְשַׁעַר הַיְחוּדִים, כַּמָּה מִסְפָּר תַּעֲנִיּוֹת צְרִיכִים לְהִתְעַנּוֹת עַל כָּל חֵטְא, רַחֲמָנָא לִצְלָן). וּבָא רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהֶחֱלִיף הַכֹּל בִּבְזִיּוֹנוֹת וּבִשְׁפִיכוּת דָּמִים. עַכְשָׁו אֶשְׁאַל אוֹתְךָ מַה יּוֹתֵר קַל — לְהִתְעַנּוֹת הַרְבֵּה תַּעֲנִיּוֹת, אוֹ לִסְבֹּל בְּמָקוֹם זֶה עֶלְבּוֹנוֹת, בִּזְיוֹנוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים?! וְלָכֵן, אֲהוּבִי, יְדִידִי! אַל תִּתְפַּעֵל כָּל־כָּךְ מֵאֶחָד שֶׁמְּבַזֶּה אוֹתְךָ, אַדְרַבָּה תֵּן לוֹ תּוֹדָה, וַאֲפִלּוּ שֶׁהַבְּזָיוֹן יִהְיֶה מִצַּד אִשְׁתְּךָ אוֹ יְלָדֶיךָ — תִּסְבֹּל וּתְקַבֵּל הַכֹּל בְּאַהֲבָה, וְאַל תַּעֲנֶה לִמְחָרְפֶיךָ דָּבָר, וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁזֶּה הַדָּבָר הֲכִי קָשֶׁה לְךָ לְקַבֵּל, מִצַּד הַטֶּבַע שֶׁלְּךָ שֶׁאַתָּה כַּעַסָן וְקַפְדָּן, עִם כָּל זֹאת תַּעֲבֹד עַל מִדּוֹתֶיךָ, וְתַעֲקֹר אֶת הַכַּעַס מִלִּבְּךָ, וְתִתְקֶנֶה לְעַצְמְךָ אֶת הַמִּדָּה הַיְקָרָה שֶׁל סַבְלָנוּת, אַף שֶׁזֶּה בָּא לְךָ מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה לְקַבֵּל, אַךְ כְּבָר אָמַר הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ (אָבוֹת פֶּרֶק ה׳): לְפוּם צַעֲרָא אַגְרָא; כְּפִי הַצַּעַר שֶׁיִּהְיֶה לְךָ לִשְׁבֹּר אֶת הַטֶּבַע הָרַע שֶׁלְּךָ, כְּמוֹ־כֵן תְּקַבֵּל אֶת שְׂכָרְךָ.

וְאָמַרְתִּי לְפָרֵשׁ: ״לְפוּם״ — כְּפִי הַפֶּה, ״צַעֲרָא״ ״אַגְרָא״ — אוֹ תְּקַבֵּל אֶת הַשָּׂכָר, אוֹ תְּקַבֵּל אֶת הַצַּעַר, וְהוּא עַל דֶּרֶךְ שֶׁאָמַר הֶחָכָם מִכָּל הָאָדָם (מִשְׁלֵי יח): ״מָוֶת וְחַיִּים בְּיַד לָשׁוֹן״, הַכֹּל תָּלוּי כְּפִי הַפֶּה שֶׁלְּךָ, אוֹ הַצַּעַר — כְּשֶׁתַּעֲנֶה לִמְחָרְפֶיךָ, אוֹ הַשָּׂכָר — כְּשֶׁתִּשְׁתֹּק לִמְחָרְפֶיךָ וּלְמַבְזֵי נַפְשְׁךָ.

מוּבָא בְּשֵׁם הָאִישׁ הָאֱלֹקִי הַגְּרָ״א זי״ע: אִם הָיָה הָאָדָם יוֹדֵעַ מַה מְּשַׁלְּמִים לְמַעְלָה בַּעֲבוּר צַעַר וְעָגְמַת נֶפֶשׁ וַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, הָיָה שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, אַךְ הָאָדָם אֵינוֹ זוֹכֶה לָדַעַת כָּל זֶה, מִפְּנֵי זֶה הוּא מִצְטַעֵר בְּשָׁעָה שֶׁבָּא לוֹ אֵיזֶה צַעַר אוֹ חֲלִישׁוּת הַדַּעַת וְעָגְמַת נֶפֶשׁ וְכוּ׳. חֲזַק חֲזַק וְתִתְחַזֵּק!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ הַנִּצְחִית...

י״ב תרכג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״א כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גְּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְתַקֵּן רַק אֶת עַצְמְךָ, וְאָז תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁכָּל הָעוֹלָם מְתֻקָּן... בָּרֵגַע שֶׁיֵּשׁ לְךָ טְעָנוֹת וּמְעָנוֹת עַל הַזּוּלַת, וְאַתָּה פּוֹסֵל אֶת כֻּלָּם, דַּע לְךָ שֶׁכְּבָר לֹא טוֹב, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רפב), אֲשֶׁר צָרִיךְ לָדוּן אֶת כָּל אָדָם לְכַף זְכוּת, וַאֲפִלּוּ רָשָׁע גָּמוּר, וְצָרִיךְ לָדוּן אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת, וּלְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ בְּעַצְמוֹ וּבַאֲחֵרִים אֵיזֶה טוֹב, כִּי אִי אֶפְשָׁר שֶׁאֵין בָּהֶם עוֹד מְעַט טוֹב. וְזֶה (תְּהִלִּים לז, י): ״וְעוֹד מְעַט וְאֵין רָשָׁע, וְהִתְבּוֹנַנְתָּ עַל מְקוֹמוֹ וְאֵינֶנּוּ״, הַיְנוּ שֶׁהַפָּסוּק מַזְהִיר שֶׁיִּמְצְאוּ עוֹד מְעַט טוֹב אֲצֶל כָּל אֶחָד, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא כְּבָר אֵינוֹ רָשָׁע, וְהִתְבּוֹנַנְתָּ עַל מְקוֹמוֹ הָרִאשׁוֹן וְאֵינֶנּוּ, כִּי תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁמּוֹצְאִים טוֹב, אֲזַי כְּבָר אֵינוֹ אוֹתוֹ אָדָם, וּבֶאֱמֶת שְׁנֵיהֶם תְּלוּיִים זֶה בָּזֶה, כְּפִי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, הַיְנוּ כְּשֶׁאָדָם דָּן אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת, וּמוֹצֵא בְּעַצְמוֹ טוֹב, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מוֹצֵא גַּם בַּאֲחֵרִים טוֹב, וְדָן אוֹתָם לְכַף זְכוּת, וּכְשֶׁהוּא דָּן אֶת אֲחֵרִים לְכַף זְכוּת, אָז יָדוּן גַּם אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת. הַכְּלָל, שֶׁאָסוּר לְהַשְׁחִיר אֶת כֻּלָּם וְכוּ׳, כִּי אָז סִימָן שֶׁהוּא שָׁחֹר וּמְמֻרְמָר בְּתוֹךְ עַצְמוֹ, וְרוֹאֶה רַק שָׁחֹר, וְרַק מְחַפֵּשׂ וּמוֹצֵא אֶת הָרַע אֲצֶל הַזּוּלַת, וְלָכֵן כַּלֵּךְ מִדַּרְכְּךָ זוֹ.

מוֹהֲרַנ״תְּ זַ״ל הָיָה לוֹ תַּלְמִיד בְּשֵׁם ר׳ מֵאִיר מֵהָעִיר טֶעפְּלִיק, וְהָיְתָה דַּרְכּוֹ לָבוֹא בְּכָל פַּעַם אֶל מוֹהֲרַנ״תְּ זַ״ל, וּלְקַבֵּל מִמֶּנּוּ הִתְחַזְּקוּת בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמוֹהֲרַנ״תְּ זַ״ל הָיְתָה דַּרְכּוֹ לִשְׁאֹל עַל כָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי הָעִיר טֶעפְּלִיק (כִּי רֹב הָעֲיָרָה הָיוּ מְקֹרָבִים אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל), וְלָכֵן שָׁאַל בִּשְׁלוֹם כָּל אֶחָד, וְעַל כָּל אֶחָד הוּא נָטָה עִם הַיָּד כְּאוֹמֵר שֶׁאֵין עִם מִי לְדַבֵּר, וְחָרָה לְמוֹהֲרַנ״תְּ זַ״ל: לָמָּה הוּא מְבַטֵּל אֶת כֻּלָּם, עָנָה וְאָמַר לוֹ מוֹהֲרַנ״תְּ זַ״ל: וּמָה עִמְּךָ? עָנָה וְאָמַר: אֲנִי לְגַמְרֵי אֵינֶנִּי שָׁוֶה שׁוּם דָּבָר, וַאֲנִי הֲכִי גָּרוּעַ וְכוּ׳, עָנָה וְאָמַר לוֹ מוֹהֲרַנ״תְּ זַ״ל: אַתָּה רוֹאֶה, אִם הָיִיתָ מוֹצֵא בְּכָל אֶחָד נְקֻדָּה טוֹבָה, הָיִיתָ מוֹצֵא גַּם בְּעַצְמְךָ נְקֻדָּה טוֹבָה, אֲבָל אִם אַתָּה מַשְׁחִיר אֶת עַצְמְךָ, אֲזַי אַתָּה מַשְׁחִיר אֶת כֻּלָּם.

וְלָכֵן צְרִיכִים לָדוּן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, וְאָז תָּדוּן גַּם אֶת עַצְמְךָ לְכַף זְכוּת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תרכד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״א כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

יְדִידִי הַיָּקָר! דַּע לְךָ, הַכַּעַס זוֹהִי הַמִּדָּה הֲכִי מְגֻנֶּה שֶׁרַק יֵשׁ בָּעוֹלָם, וּמִלְּבַד הָאִסּוּר הֶחָמוּר, עַד כְּדֵי כָּךְ שֶׁהָאֲרִיזַ״ל אוֹמֵר, שֶׁעַל כָּל עֲבֵרָה יֵשׁ תִּקּוּן, כִּי עֲבֵרָה עוֹשָׂה כֶּתֶם עַל הַנְּשָׁמָה, וְעַל־יְדֵי תְּשׁוּבָה מְכַבְּסִים אֶת הַכֶּתֶם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כַּעַס, עַל־יְדֵי־זֶה עוֹקֵר לְגַמְרֵי אֶת הַנְּשָׁמָה, כַּמּוּבָא בַּזֹּהַר (תְּצַוֶּה קפב.) עַל הַפָּסוּק (אִיּוֹב יח, ד): ״טֹרֵף נַפְשׁוֹ בְּאַפּוֹ״, אִיהוּ טָרִיף וְעָקַר נַפְשֵׁהּ בְּגִין רוּגְזֵהּ, וְאַשְׁרֵי בְּגַוְונָא אֵל זָר וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; הַיְנוּ מִי שֶׁכּוֹעֵס עוֹקֵר לְגַמְרֵי אֶת נַפְשׁוֹ, וְנִשְׁאָר בְּלִי נְשָׁמָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן. וְהֶחְמִירוּ עַל זֶה מְאֹד מְאֹד, וּבְבֵית שַׁמַּאי שָׁם כַּעַס, מַשְׁרֶה שָׁם אֶת הַטֻּמְאָה, וּמְגָרֵשׁ אֶת הַקְּדֻשָּׁה, וְהַסָּמ״ךְ־מ״ם נִכְנָס שָׁם בִּמְקוֹמָהּ. וְשָׁמַעְתִּי פַּעַם בְּשֵׁם צַדִּיק אֶחָד שֶׁאָמַר: כְּשֶׁמְּדִינָה כּוֹבֶשֶׁת מְדִינָה אַחֶרֶת מַה קּוֹרֶה? הֲלֹא הַכֹּל נִשְׁאָר אוֹתוֹ דָּבָר, הַדַּאר נִשְׁאָר דַּאר, הָרַכֶּבֶת נוֹסַעַת בְּאוֹתָם מַסְלוּלִים, וְכֵן כָּל פְּרָט מֵהַמְּדִינָה נִשְׁאָר אוֹתוֹ הַדָּבָר, אַךְ מָה הַהֶפְרֵשׁ אַחַר הַכִּבּוּשׁ? מַחֲלִיפִים דֶּגֶל, עַד עַכְשָׁו הָיָה דֶּגֶל שֶׁל מְדִינָה זוֹ, וְעַכְשָׁו מַחֲלִיפִים דֶּגֶל שֶׁל מְדִינָה אַחֶרֶת, כְּמוֹ־כֵן מִי שֶׁכּוֹעֵס, רַחֲמָנָא לִצְלָן, הוּא נִשְׁאָר אוֹתוֹ אָדָם: לוֹמֵד, מִתְפַּלֵּל וְכוּ׳, אֶלָּא הֶחֱלִיף אֶת הַדֶּגֶל, עַכְשָׁו הַסָּמ״ךְ־מ״ם תָּפַס אוֹתוֹ בְּמִצּוּדָתוֹ. וְלָכֵן צְרִיכִים כָּל־כָּךְ לִשְׁמֹר לֹא לְהִכָּנֵס בְּכַעַס וּרְצִיחָה וְכוּ׳, אֶלָּא מָה עוֹשִׂים כְּשֶׁהַלָּה מְצַעֵר אוֹתִי? תְּפִלָּה, וְעוֹד פַּעַם תְּפִלָּה, וְכוּ׳ וְכוּ׳, אֵין עֵצָה אַחֶרֶת רַק תְּפִלָּה, לָבוֹא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִשְׁפֹּךְ דְּמָעוֹת כַּמַּיִם,

אֲבָל עִם כַּעַס לֹא פּוֹעֲלִים שׁוּם דָּבָר, רַק מַשְׁרֶה אֶת הַסָּמ״ךְ־מ״ם בְּקִרְבּוֹ וּבְקֶרֶב בֵּיתוֹ, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן. וּבֶאֱמֶת בְּנֵי אָדָם לֹא שָׂמִים לֵב מַהִי חֶמְרַת הֶעָוֹן שֶׁל כַּעַס וּרְצִיחָה וְכוּ׳, יִהְיֶה מֵאֵיזֶה טַעַם שֶׁרַק יִהְיֶה, כַּעַס מַחֲלִיף אֶת הַהַנְהָגָה אֶצְלוֹ וּבְבֵיתוֹ, עַד עַכְשָׁו הָיָה מִצַּד הַקְּדֻשָּׁה, וְעַכְשָׁו נִכְנְסָה הַטֻּמְאָה, וְהַסָּמ״ךְ־מ״ם יוֹרֵשׁ הַכֹּל: וַי, וַי, צוֹעֶקֶת הַנְּשָׁמָה, מֶה עָשִׂיתָ לִי?! אַשְׁרֵי מִי שֶׁשּׁוֹמֵעַ אֶת צַעֲקַת הַנְּשָׁמָה שֶׁצּוֹעֶקֶת לָאָדָם וְכוּ׳.

הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע בָּא פַּעַם לְבֵיתוֹ שֶׁל תַּלְמִידוֹ (הַהוּא הָיָה בְּאוֹתוֹ יוֹם בְּכַעַס גָּדוֹל), עָנָה וְאָמַר לוֹ: מָה אִתְּךָ, אֲנִי לֹא מַכִּיר אוֹתְךָ, אַתָּה לֹא אוֹתוֹ אָדָם, הַצּוּרָה שֶׁלְּךָ נִתְחַלְּפָה לְחַיָּה, רַחֲמָנָא לִצְלָן; כָּל־כָּךְ הָיָה חָמוּר בְּעֵינָיו כַּעַס.

אֲקַוֶּה שֶׁתָּבִין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר...

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרכה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״א כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת שֶׁשָּׁאַלְתָּ וְכוּ׳, מָה אֹמַר לְךָ, בְּעִנְיַן שִׁיטַת רַבֵּנוּ תָּם בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, זוֹהִי לֹא חֻמְרָא, אַדְרַבָּה זוֹהִי קוּלָא... זֶה יָקֵל מִמְּךָ אֶת אֵשׁ הַגֵּיהִנּוֹם, כִּי יָדוּעַ, שֶׁבְּשִׁשֶּׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה פּוֹעֵל הַגֵּיהִנּוֹם בָּעוֹלָם, שֶׁעוֹבֵר עַל בְּנֵי־אָדָם מַה שֶּׁעוֹבֵר, מַמָּשׁ הַגֵּיהִנּוֹם עַל פְּנֵי אַדָמוֹת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וּבְשַׁבָּת אָז הַגֵּיהִנּוֹם שׁוֹבֶת, וְרַק הַגַּן־עֵדֶן נִמְצָא, וְלָכֵן מוֹסִיפִין בְּשַׁבָּת תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת עוֹד כַּמָּה דַּקּוֹת... אָז מַה בְּכָךְ שֶׁיִּחֲכוּ עַד שִׁיטַת רַבֵּנוּ תָּם, שֶׁזֶּה שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם דַּקּוֹת עַד אַחַר צֵאת הַכּוֹכָבִים, וְלָמָּה צְרִיכִים לָרוּץ כָּל־כָּךְ אֶל הַגֵּיהִנּוֹם?! מַדּוּעַ כָּל־כָּךְ לְמַהֵר?! מֵילָא אָדָם מֻכְרָח לִנְסֹעַ לְאֵיזֶה מָקוֹם, אֲנִי מֵבִין

שֶׁהוּא כָּל־כָּךְ מְמַהֵר... אֲבָל רֹב רֻבָּם שֶׁל בְּנֵי אָדָם, הַסָּמ״ךְ־מ״ם רוֹדֵף אוֹתָם סְתָם וּמְגָרְשָׁם מֵהַשַּׁבָּת, וְלָכֵן כַּאֲשֶׁר מַגִּיעַ מוֹצָאֵי שַׁבָּת, וְהֵם רָצִים אֶל הַזְּמַן הָרִאשׁוֹן... מַה כָּל הָרַעַשׁ הַגָּדוֹל הַזֶּה?! מַה פֶּשֶׁר הַמְּהִירוּת?! מָה אַתָּה כָּל־כָּךְ מְמַהֵר לָצֵאת מֵהַשַּׁבָּת וְלָרוּץ אֶל שֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל. רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ב׳), שֶׁצְּרִיכִים לְהַמְשִׁיךְ קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, וְעַל־כֵּן מַה יֵּשׁ לְמַהֵר כָּל־כָּךְ?! וּבְכֵן לְדַעְתִּי, תַּחֲזִיק שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם דַּקּוֹת אַחַר הַשְׁקִיעָה בְּמוֹצָאֵי־שַׁבָּת כְּשִׁיטַת רַבֵּנוּ תָּם, וְזוֹ לֹא חֻמְרָא, אֶלָּא קוּלָא, לְהָקֵל מִמְּךָ אֶת עָנְשֵׁי הַגֵּיהִנּוֹם.

רַק חֲזַק וֶאֱמַץ בְּיוֹתֵר. וְאוֹדוֹת וְכוּ׳, אֶחָד שֶׁמְּדַבֵּר עָלַי כָּל דָּבָר אָסוּר וְכוּ׳, מָה אֹמַר?! עֲוֹנוֹתַי הִטּוּ אֵלֶּה וְכוּ׳, וּמִסְתָּמָא מַגִּיעַ לִי, אֲבָל זֶה הַמְדַבֵּר הוּא רָשָׁע גָּמוּר, מִמָּה נַפְשָׁךְ, אִם הוּא אֵינוֹ מַכִּיר אוֹתִי, לָמָּה מְדַבֵּר עָלַי? רַק מִפְּנֵי שֶׁשָּׁמַע מִפְּלוֹנִי, שֶׁשָּׁמַע מֵאַלְמוֹנִי וְכוּ׳, הֲרֵי שָׁמַע לְשׁוֹן־הָרָע, וְכָל מִי שֶׁשּׁוֹמֵעַ לְשׁוֹן־הָרָע, רָאוּי לְהַשְׁלִיכוֹ לַכְּלָבִים (מַכּוֹת כג.), וְאִם הוּא כֵּן מַכִּיר אוֹתִי, וְיוֹדֵעַ שֶׁעָשִׂיתִי מַשֶּׁהוּ שֶׁאֵינוֹ כַּשּׁוּרָה, שֶׁיָּבוֹא וְיוֹכִיחַ אוֹתִי, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (וַיִּקְרָא יט, יז): ״הוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ אֶת עֲמִיתֶךָ, וְלֹא תִשָּׂא עָלָיו חֵטְא״, וְלָמָּה הוּא צָרִיךְ לְפַרְסֵם לְכֻלָּם שֶׁיֵּשׁ לִי חֵטְא לְפִי דַּעְתּוֹ... שֶׁיָּבוֹא וְיוֹכִיחַ אוֹתִי מַה לֹּא טוֹב יֵשׁ בִּי... וְאִם זֶה אֶחָד שֶׁלָּמַד אֶצְלִי, וַעֲכְשָׁו הָפַךְ עוֹרוֹ וּמְדַבֵּר עָלַי, הֲרֵי זֶה רָשָׁע מֻרְשָׁע, אֲשֶׁר אֵין לוֹ מְחִילָה עוֹלָמִית, וְכָל הַחוֹלֵק עַל רַבּוֹ כְּחוֹלֵק עַל הַשְּׁכִינָה, כְּשֶׁהָיָה מֻנָּח בְּזֶבֶל וּבְטֻמְאָה וּבָא אֵלַי, אָז הָיִיתִי טוֹב בִּשְׁבִילוֹ?! כְּשֶׁטִּפַּלְתִּי בּוֹ לְהוֹצִיאוֹ מִפְּגַם הַבְּרִית וְהַזְּהָמָא וְהַלְּכְלוּךְ שֶׁהָיָה מֻנָּח בָּהֶם, בָּזֶה הָיִיתִי טוֹב בַּעֲדוֹ?! וַעֲכְשָׁו הוּא שׁוֹפֵךְ עָלַי כָּל מִינֵי לְכְלוּךְ וְכוּ׳, כְּשֶׁחִתַּנְתִּי אוֹתוֹ וּמָסַרְתִּי נַפְשִׁי, פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ, לְחַתֵּן אוֹתוֹ, אָז הָיִיתִי טוֹב בַּעֲדוֹ?! הֲלֹא הוּא בְּעַצְמוֹ יוֹדֵעַ שֶׁהָיָה צָרִיךְ לְחַכּוֹת לְשִׁדּוּךְ טוֹב כְּפִי שֶׁקִּבֵּל — כַּמָּה שָׁנִים, וְגַם אָז סָפֵק וּסְפֵק סְפֵיקָא, וַעֲכְשָׁו שֶׁחִתַּנְתִּי אוֹתוֹ, הוּא מֵעֵז לְדַבֵּר עָלַי?! כַּמָּה פְּעָמִים עָשִׂיתִי לוֹ שְׁלוֹם־בַּיִת, וְהִצַּלְתִּי אֶת הַנִּשּׂוּאִים שֶׁלּוֹ, וְלוּלֵא שֶׁנִּכְנַסְתִּי בָּעֲבִי הַקּוֹרָה — הָיוּ מִתְגָּרְשִׁים, וַעֲכְשָׁו הוּא מְדַבֵּר עָלַי?! הַכֹּל הוּא, הַמַּשְׂכִּיל בָּעֵת הַהִיא יִדֹּם,

צְרִיכִים לִשְׁתֹּק וְלִסְבֹּל עֶלְבּוֹנוֹת, כַּמּוּבָא בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ו׳), שֶׁעִקַּר הַתְּשׁוּבָה — יִשְׁמַע בְּזִיּוֹנוֹ וְיִדֹּם וְיִשְׁתֹּק. וְלָכֵן אִם זֶה תַּלְמִיד שֶׁמְּדַבֵּר עָלַי, הוּא יְקַבֵּל אֶת עָנְשׁוֹ בְּמֻקְדָּם אוֹ בִּמְאֻחָר, הוּא לֹא יֵצֵא נָקִי מִזֶּה, וְאִם זֶה מִישֶׁהוּ אַחֵר, צְרִיכִים לָדַעַת שֶׁהוּא רָשָׁע גָּמוּר, פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁכָּבָר נַעֲשָׂה ״מַשְׁפִּיעַ״ וּמְדַבֵּר עָלַי, זֶה צָחוֹק מַכְאִיב, אַדְרַבָּה, הָבָה וְנִרְאֶה אֶת הַגִּילָאִים, כְּשֶׁהוּא הָיָה עֲדַיִן בַּחִתּוּלִים, אוֹ שֶׁכְּלָל לֹא נוֹלַד, כְּבָר אָז הִדְפַּסְתִּי אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וְהֵפַצְתִּי אוֹתָם בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְסָבַלְתִּי עֶלְבּוֹנוֹת, חֵרוּפִין וְגִדּוּפִין וּשְׁפִיכוּת דָּמִים וְכוּ׳, אוֹ אֲפִלּוּ הוּא יוֹתֵר מְבֻגָּר, בְּשָׁעָה שֶׁעָבַר עַל כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, נוֹלַד מַמְזֵר, אוֹ בֶּן נִדָּה (בְּוַדַּאי) וְעָשָׂה כָּל דָּבָר אָסוּר, חִלֵּל שַׁבָּת וְאָכַל טְרֵפוֹת וּנְבֵילוֹת, וְשִׁקֵּץ וְזֶהֵם עַצְמוֹ בְּטֻמְאַת נאוּף, וַעֲכָשָׁו הוּא אוֹמֵר שֶׁהוּא בַּעַל תְּשׁוּבָה... וְהוּא כְּבָר ״מַשְׁפִּיעַ״, הַאִם אֵינוֹ יוֹדֵעַ בְּשָׁעָה שֶׁעֲדַיִן עָשָׂה אֶת כָּל הַלְּכְלוּךְ וְכוּ׳, כְּבָר אָז הִדְפַּסְתִּי וְהֵפַצְתִּי אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאִם תֹּאמַר: הֲרֵי אָסוּר לְהַזְכִּיר לְבַעַל תְּשׁוּבָה מַעֲשָׂיו הָרִאשׁוֹנִים? הָאֱמֶת אַגִּיד לְךָ, בַּעַל תְּשׁוּבָה אֲמִתִּי אֵינוֹ מְדַבֵּר עַל הַזּוֹלַת, הוּא יוֹשֵׁב בֵּין תַּנּוּר לְכִירַיִם, וְשׁוֹתֵק וְדוֹמֵם, וְשָׁב בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית, וּמִכָּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁזָּכָה לִהְיוֹת ״מַשְׁפִּיעַ״, הוּא בְּוַדַּאי בּוֹכֶה וּמְבַכֶּה שָׁמַיִם, שֶׁלֹּא יַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ, וְלֹא יַטְעֶה אֶת אֲחֵרִים וְכוּ׳. וְלָכֵן אֲנִי חוֹזֵר וְכוֹתֵב לְךָ (וּמִסְתָּמָא יֵדַפֵּס פַּעַם הַמִּכְתָּב הַזֶּה), כָּל מִי שֶׁמְּדַבֵּר עָלַי הוּא בִּכְלַל רָשָׁע, נוֹאֵף, אָרוּר, טָמֵא, וְרָאוּי לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ, מֵילָא אֲנִי, מַגִּיעַ לִי עַל כָּל עֲוֹונוֹתַי הַמְרֻבִּים שֶׁיְּדַבְּרוּ עָלַי, אֲבָל מַדּוּעַ זֶה דַּיְקָא פְּלוֹנִי, אוֹ אַלְמוֹנִי, הֵם הֵם יִהְיוּ הַשְּׁלִיחִים שֶׁיְּדַבְּרוּ?! הֲרֵי אֵינָם מַכִּירִים אוֹתִי, וְלָמָּה לָהֶם לִנְבֹּחַ עָלַי כִּכְלָבִים?! אֵין זֶה אֶלָּא הַסָּמ״ךְ־מ״ם הִתְלַבֵּשׁ עַצְמוֹ בָּהֶם וְכוּ׳.

אוֹדוֹת וְכוּ׳, סֵפֶר שֶׁמַּזְכִּירִים דִּבְרֵי גְּנוּת נֶגֶד רַבֵּנוּ זַ״ל וְכוּ׳, צְרִיכִים לִזְרֹק אוֹתוֹ בָּאֵשׁ, כִּי זֶהוּ סִפְרֵי מִינוּת. מַה נַּעֲשֶׂה?! הַסָּמ״ךְ־מ״ם מְאֹד מְאֹד שׂוֹנֵא אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְלָכֵן מוֹצִיא אֶת הָאֶרֶס שֶׁיֵּשׁ בּוֹ נֶגֶד רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי הוּא מְאֹד מְאֹד מְפַחֵד מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁלְּבַסּוֹף יְחַסֵּל אֶת הַסָּמ״ךְ־מ״ם לְגַמְרֵי, כַּמּוּבָא בִּדְבָרָיו זַ״ל (עַיֵּן

סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה ז׳, מֵהַזְּבוּב וְהָעַכְבִּישׁ), וַאֲנַחְנוּ אָסוּר לָנוּ לְהִתְפַּעֵל מִשּׁוּם רָשָׁע הַמְדַבֵּר נֶגֶד רַבֵּנוּ זַ״ל, וְרָאוּי לָנוּ לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ כִּמְטַחֲוֵי קֶשֶׁת, וְ״צֵא צֵא טָמֵא״ — תֹּאמַר לוֹ.

אַשְׁרֵנוּ שֶׁאֲנַחְנוּ לוֹמְדִים אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְסִפְרֵי תַּלְמִידָיו, וְתַלְמִידֵי תַּלְמִידָיו, וְאֵינֶנּוּ מִתְנַגְּדִים עֲלֵיהֶם, וְכֵן אֵינֶנּוּ מִתְנַגְּדִים עַל שׁוּם בַּר יִשְׂרָאֵל, אַשְׁרֵנוּ!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תרכו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״א כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה יַגִּיעוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ! אַתָּה צָרִיךְ לַעֲבֹד רַק עַל נְקֻדָּה אַחַת בְּחַיֶּיךָ, וְהִיא נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, וְכָל הַיּוֹם וּלְרִבּוֹת הַלַּיְלָה, רַק לְבַקֵּשׁ עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, שֶׁהִיא הַיְסוֹד בְּחַיֵּי הָאָדָם. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן כד): מִצְוָה גְּדוֹלָה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, זוֹ לֹא רַק עֲצָה טוֹבָה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, אֶלָּא ״מִצְוָה גְּדוֹלָה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה״, כִּי בָּזֶה מְגַלֶּה טֹהַר לִבּוֹ שֶׁכַּוָּנָתוֹ רַק לַשָּׁמַיִם. וְכַמּוּבָא בִּדְבָרָיו זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת שִׂמְחָה, סִימָן א׳): כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה מִצְוָה בְּשִׂמְחָה, סִימָן שֶׁלִּבּוֹ שָׁלֵם עִם אֱלֹקָיו; וְלָכֵן רַק עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה תַּעֲבֹד. וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁגַּם חַכְמֵי הָרוֹפְאִים אוֹמְרִים, שֶׁכָּל הַמַּחֲלוֹת וְהֶחָלָאִים רָעִים שֶׁל הָאָדָם שֶׁבָּאִים עָלָיו, זֶהוּ מֵחֲמַת חֶסְרוֹן הַשִּׂמְחָה, וְלָכֵן עַכְשָׁו רְאֵה לַעֲבֹד רַק עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, וְרַק זוֹ צְרִיכָה לִהְיוֹת כָּל הָעֲבוֹדָה שֶׁלְּךָ, וְעַד שֶׁלֹּא עָקַרְתָּ אֶת הָעַצְבוּת וְהַדְּכָאוֹן מִמְּךָ לְגַמְרֵי, אֵין דָּבָר אַחֵר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תרכז.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״ב כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעִנְיַן מְצִיאַת הַזִּוּוּג וְכוּ׳, רֹב הַפְּעָמִים הַקֹּשִׁי שֶׁל מְצִיאַת הַזִּוּוּג זֶה רַק מִפְּנֵי שֶׁהַבָּחוּר הוּא בָּרְרָן, אוֹ הַהוֹרִים שֶׁלּוֹ בָּרְרָנִים וְכוּ׳, כִּי תְּהִלָּה לָאֵל, לֹא חֲסֵרִים שִׁדּוּכִים, אֶלָּא הֵן הַבָּנִים וְהֵן הַבָּנוֹת מְחַפְּשִׂים מַה שֶּׁעֲדַיִן לֹא נִבְרָא, אוֹ אֲפִלּוּ לֹא יִהְיֶה וְכוּ׳, וּמְחַכִּים וּמְחַכִּים, וּלְבַסּוֹף יַחֲלִיטוּ עַל דְּבָרִים הַרְבֵּה יוֹתֵר פְּחוּתִים מִמַּה שֶׁחָלְמוּ וְכוּ׳. לָזֹאת גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן פט), שֶׁהַצַּדִּיק הוּא הַמְשַׁדֵּךְ כָּל הַשִּׁדּוּכִים, כִּי הַצַּדִּיק מַכְנִיס דַּעַת בָּאָדָם, וּבָרֵגַע שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם דַּעַת, כְּבָר מוֹצֵא אֶת הַזִּוּוּג שֶׁלּוֹ.

וְלָכֵן אָדָם צָרִיךְ לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יִרְצֶה רָצוֹן אַחֵר מִבַּלְעֲדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, צְרִיכִים וּמְכֻרָּחִים לְהִתְחַתֵּן מִפְּנֵי שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא צִוָּה כָּךְ, וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּצַיֵּת וּמִתְחַתֵּן לְשֵׁם שָׁמַיִם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תרכח.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״ב כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ה׳): הָעִקָּר הוּא אֱמוּנָה, וְצָרִיךְ לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ בְּעַצְמוֹ אֵיפֹה הוּא אוֹחֵז בֶּאֱמוּנָה, כִּי בֶּאֱמֶת אִם אָדָם יֵשׁ לוֹ אֱמוּנָה, כָּל חַיָּיו כְּבָר חַיִּים אֲחֵרִים לְגַמְרֵי, כִּי הוּא

תָּמִיד מַרְגִּישׁ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ עִמּוֹ וְאֵינוֹ לְבַד, וְהוּא מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן מִי שֶׁאֵין לוֹ אֱמוּנָה, חַיָּיו אֵינָם חַיִּים כְּלָל, וּבְשָׁעָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו אֵיזֶה מַשְׁבֵּר, אֲזַי אֵין לוֹ בַּמֶּה לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ, וְהוּא נִמְצָא תָּמִיד בְּשִׁבְרוֹן לֵב וּבְדַכָּאוֹן פְּנִימִי, וְאֵין לוֹ לְפָנַי מִי לְסַפֵּר אֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, כִּי בְּנֵי אָדָם אֵינָם מְבִינִים כְּלָל אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי, וְלָכֵן מָרִים לוֹ הַחַיִּים מְאֹד.

וְלָכֵן צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה יָקֵל מִמֶּנּוּ הַכֹּל. וּבֶאֱמֶת אַחַר קְצָת יְשׁוּב הַדַּעַת יְכוֹלִים לְזָכוֹת לֶאֱמוּנָה, אִם רַק יִהְיֶה מְקֹרָב אֶל הַצַּדִּיק שֶׁהוּא רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי כָּךְ אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ז׳), שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לֶאֱמוּנָה, רַק עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ תָּמִיד...

י״ב תרכט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״ב כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

אוֹדוֹת וכו׳, לְדַעְתִּי, הָאֱמֶת מִתְעָרֶבֶת בְּחַיֵּי נְשׁוּאֵיכֶם, וּמְנַסָּה לְשַׁבֵּר אֶת בֵּיתְכֶם, יֵשׁ לָךְ בַּעַל נִפְלָא כְּפִי שֶׁהִכַּרְתִּי אוֹתוֹ, מַמָּשׁ לֵב זָהָב, מוֹסֵר נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּרֵךְ, שֶׁלֹּא יֶחְסַר לָךְ כָּל טוּב, נוֹתֵן לָךְ תִּשּׁוּמֶת לֵב מְרַבִּית וְכוּ׳ וְכוּ׳, מִתְחַשֵּׁב בָּךְ, וּמְכַבֵּד אוֹתָךְ מְאֹד, וּמַה גַּם שֶׁעוֹזֵר לָךְ בַּבַּיִת, אֲשֶׁר כַּיּוֹם קָשֶׁה לְמְצֹא בַּעַל כָּזֶה, וְעוֹד הַרְבֵּה מַעֲלוֹת יֵשׁ לוֹ, וְאִמָּא בַּיָּדַיִם רוֹצָה לַהֲרֹס לָךְ אֶת הַבַּיִת, אוֹ מֵחֲמַת קִנְאָה שֶׁהִיא לֹא קִבְּלָה דְּבָרִים כָּאֵלּוּ בְּמֶשֶׁךְ כָּל יְמֵי הַנִּשּׂוּאִים שֶׁלָּהֶם, אוֹ יֵשׁ דְּבָרִים בְּגוֹ וְכוּ׳.

וְלָכֵן לְדַעְתִּי, תִּתְחַזְּקִי וְאַל תִּשְׁמְעִי בְּקוֹלָהּ כְּלָל, מִצְוַת כִּבּוּד אָב

וְאִם הִיא מִצְוָה גְּדוֹלָה מְאֹד, וַחֲמוּרָה שֶׁבַּחֲמוּרוֹת (דְּבָרִים רַבָּה, פָּרָשָׁה ב׳, סִימָן ו׳), אֲבָל לֹא לִתֵּן שֶׁיִּשְׁבְּרוּ לָךְ אֶת הַבַּיִת בְּשׁוּם פָּנִים וְאֹפֶן.

הַנִּרְאֶה בְּעֵינַי אֲנִי כּוֹתֵב לָךְ, וּמְבָרְכְכֶם בִּברכת:

בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״ב כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְחַדֵּשׁ אֶת עוֹלָמוֹ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רֶגַע מֵחָדָשׁ, וְלָכֵן גַּם אָדָם צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת הִתְחַדְּשׁוּת חֲדָשָׁה בְּכָל רֶגַע מַמָּשׁ, וְזֶה תָּלוּי הַצְלָחַת הָאָדָם, שֶׁיִּזְכֶּה לְהַצְלִיחַ בְּחַיָּיו הַפְּרָטִיִּים. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ח׳), שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וְלִמְצֹא אֶת הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, שֶׁיָּכוֹל לְהַכְנִיס בּוֹ חִדּוּשׁ הָעוֹלָם. וְהַכַּוָּנָה בָּזֶה לְהַכְנִיס בּוֹ כָּל עִנְיַן שֶׁל הִתְחַדְּשׁוּת, שֶׁיַּרְגִּישׁ שֶׁיֵּשׁ בּוֹרֵא כָּל הָעוֹלָמִים, וְהוּא מְחַדֵּשׁ בְּטוּבוֹ אֶת כָּל הַבְּרִיאָה מֵחָדָשׁ כָּל יוֹם, כָּל שָׁעָה וְכָל רֶגַע. וְרָאוּי לְךָ לִלְמֹד וּלְעַיֵּן בְּלִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, בָּשָׂר בְּחָלָב, הֲלָכָה ד׳, שֶׁשָּׁם מַרְבֶּה מוֹהֲרַנ״תְ זַ״ל לְדַבֵּר מֵעִנְיַן זֶה, שֶׁצְּרִיכִים לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל פַּעַם, וְלֹא לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ כְּלָל מִשּׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם, אַשְׁרֵי שֶׁיֹּאחַז בָּזֶה, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וָיוֹם. וְדַע לְךָ, שֶׁכָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר עוֹשֶׂה רֹשֶׁם לְמַעְלָה, וְאִם תִּהְיֶה חָזָק בָּזֶה תִּרְאֶה נִפְלָאוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תרלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״ב כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הָעִקָּר הוּא שְׁמִירַת הַזְּמַן, כִּי אֵין לְךָ אֲבֵדָה כַּאֲבֵדַת הַזְּמַן, אֲשֶׁר לֹא יְכוֹלִים לִקְנוֹת אֶת זֶה בְּשׁוּם כֶּסֶף שֶׁבָּעוֹלָם, וּבְנֵי אָדָם אֵינָם קוֹלְטִים וְאֵינָם תּוֹפְסִים, שֶׁבְּכָל רֶגַע אָדָם מֵת, וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִשְׁמֹר עַל זְמַנּוֹ הַיָּקָר, כִּי אָסוּר לְהִסְתּוֹבֵב בָּטֵל, אוֹ מִתְפַּלְּלִים הַתְּפִלּוֹת הַקְּבוּעוֹת: שַׁחֲרִית, מִנְחָה, עַרְבִית, אוֹ שֶׁלּוֹמְדִים מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, הֲלָכָה וְכוּ׳, אוֹ שֶׁמִּתְבּוֹדְדִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אוֹ שֶׁמְּחַזְּקִים יְהוּדִים, אוֹ שֶׁיּוֹצְאִים לַהֲפָצָה, סְתָם כָּךְ לָשֶׁבֶת וּלְהִתְבַּטֵּל, זֶה מֵבִיא אֶת הָאָדָם לְכָל הָאֲסוֹנוֹת שֶׁבָּעוֹלָם עַד כְּדֵי הִתְאַבְּדוּת, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (כְּתֻבּוֹת נט.): הַבַּטָּלָה מְבִיאָה לִידֵי שִׁעֲמוּם (שְׁגָעוֹן) וְלִידֵי זִמָּה וְכוּ׳, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה מְשַׁגֵּעַ אֶת הָאָדָם, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (סוֹטָה ג.): אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה, אֶלָּא אִם־כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת; וְלָכֵן רְאֵה לִשְׁמֹר עַל הַזְּמַן שֶׁלְּךָ, וּמִי יִתֵּן שֶׁאֻזְכֶּה לַחֲזֹר וּלְהַדְפִּיס אֶת סֵפֶר ״שְׁמִירַת הַזְּמַן״, שֶׁהֵם דְּרוּשִׁים מִסְּפְרֵי ״לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת״ עַל מַעֲלַת הַזּוֹכֶה לִשְׁמֹר אֶת זְמַנּוֹ [וְאַגַּב כָּל הַסֵּפֶר כֻּלּוֹ כָּתַבְתִּי בַּדֶּרֶךְ, בְּשָׁעָה שֶׁהֻצְרַכְתִּי לָלֶכֶת בְּגָלוּת וְכוּ׳].

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְחַזֵּק לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה מַרְחֶבֶת אֶת הַדַּעַת, וְאָז יוֹדֵעַ אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בְּכָל דָּבָר, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן י׳): מַה שֶּׁבְּנֵי אָדָם רְחוֹקִים מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, מִפְּנֵי שֶׁאֵין לָהֶם יִשּׁוּב הַדַּעַת, וְלָמָּה אֵין לָהֶם יִשּׁוּב הַדַּעַת? כִּי הֵם לֹא בְּשִׂמְחָה, וְלָכֵן צְרִיכִים לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָ״ה, שֶׁאָז יָכוֹל לְהוֹלִיךְ אֶת הַמַּחֲשָׁבָ״ה, וְזֶה אֲשֶׁר בְּשִׂמְחָ״ה אוֹתִיּוֹת מַחֲשָׁבָ״ה (תִּקּוּנֵי זֹהַר, דַּף סז.), כִּי עִם שִׂמְחָה זוֹכִים לְיִשּׁוּב הַדַּעַת, וּלְהוֹלִיךְ אֶת הַמַּחֲשָׁבָה כִּרְצוֹנוֹ.

מָה אֹמַר לְךָ! אִם בְּנֵי־אָדָם הָיוּ יוֹדְעִים מַה זּוֹ שִׂמְחָה, הָיוּ תָּמִיד

שְׂמֵחִים וְעַלִּיזִים, כִּי הַשְׁמְחָה זוֹהִי הַשְׁכִינָה, הָאֱמוּנָה הַקְדוֹשָׁה, כִּי בַּר יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה וְשָׂמֵחַ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עֲוונוֹתָיו. וְזֶה (תְּהִלִּים קד, לד): ״אָנֹכִי אֶשְׂמַח בַּה׳״, יִתַּמּוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ״, כְּשֶׁאָדָם שָׂמֵחַ, הוּא כְּבָר אֵינוֹ חוֹטֵא, וְעַל־יְדֵי־זֶה כְּבָר לֹא נַעֲשֶׂה מְשֻׁגָּע.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״ב כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לִלְמֹד טוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ הִלְכוֹת בְּרָכוֹת, אֲשֶׁר זֶה מְאֹד נִצְרָךְ לְךָ, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלּוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת לג.): כָּל הַמְבָרֵךְ בְּרָכָה שֶׁאֵינָהּ צְרִיכָה, עוֹבֵר מִשּׁוּם (שְׁמוֹת כ, ז): ״לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם הַוָי״ה לַשָּׁוְא״, וְכֵן נִפְסַק (רַמְבַּ״ם, פֶּרֶק א׳, מֵהִלְכוֹת בְּרָכוֹת הֲלָכָה ט״ו, וְכֵן הוּא בַּשֻׁלְחָן עָרוּךְ, אֹרַח חַיִּים, סִימָן ר״ו, סָעִיף ו׳); וּצְרִיכִים לְשָׁמֹר עַל דָּבָר זֶה מְאֹד, כִּי מִבִּרְכוֹתָיו שֶׁל אָדָם נִכָּר אִם הוּא תַּלְמִיד חָכָם אוֹ עַם הָאָרֶץ (בְּרָכוֹת נ.). וֶהֱיוֹת שֶׁאֵלּוּ הֵן הֲלָכוֹת מְאֹד מְצוּיוֹת, כִּי אָדָם צָרִיךְ לְבָרֵךְ בְּכָל יוֹם מֵאָה בְּרָכוֹת, לָכֵן כְּדַאי שֶׁאַבְרֵךְ יִהְיֶה בָּקִי בְּדִינֵי בְּרָכוֹת, וְאַדְרַבָּה תַּעֲשֶׂה לִקּוּט מֵהַפּוֹסְקִים, וְיִהְיֶה לְךָ לְזִכָּרוֹן, וְזֶה מְאֹד נָחוּץ, כִּי צְרִיכִים אֶת זֶה בְּחַיֵּי יוֹם יוֹם.

מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם תַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לִלְמֹד גַּם בְּכָל יוֹם בַּסֵּפֶר ״קִצּוּר לִקּוּטֵי מוֹהַר״ן״ שֶׁחִבֵּר מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל בַּצִּוּוּי שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהֵם תַּמְצִית דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל לְעֻבְדָּא וּלְמַעֲשֶׂה, הֵן הָעֵצוֹת הַיּוֹצְאוֹת מֵה״לִּקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״, וּתְבַקֵּשׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לְקַיֵּם אֶת הָעֵצוֹת הַנִּפְלָאוֹת הָאֵלּוּ.

הַמְבָרֵךְ אוֹתְךָ בִּבְרַכַת כָּל טוּב...

י״ב תרלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״ב כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאַבְרֵךְ ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תַּאֲמִין לִי, שֶׁאֵין שׁוּם בְּרִיָּה הַחוֹשֶׁבֶת מִמְּךָ, לֹא רַק שֶׁלֹּא מְדַבְּרִים עָלֶיךָ, אֶלָּא לֹא חוֹשְׁבִים מִמְּךָ כְּלָל, וְלָכֵן מַה לְּךָ לִהְיוֹת כָּל־כָּךְ שָׁבוּר וּבִדְמְיוֹנוֹת כָּל הַיּוֹם?! תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת לָצֵאת מֵהַדִּמְיוֹנוֹת. וְרָאוּי לְךָ, שֶׁתִּלְמַד בִּלְקוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כ״ה, אֲשֶׁר שָׁם מְדַבֵּר רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁצָּרִיךְ לְהוֹצִיא עַצְמוֹ מֵהַמַּדְמֶה וְלָבוֹא אֶל הַשֵּׂכֶל, עַיֵּן שָׁם וְתִרְאֶה נִפְלָאוֹת. וּמִי יִתֵּן, שֶׁתִּלְמַד בְּכָל יוֹם וָיוֹם מֵחָדָשׁ אֶת הַמַּאֲמָר הַזֶּה, וְתֹאמַר עָלָיו הַתְּפִלָּה מ״לִּקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת״, וְזֶה יוֹעִיל לְךָ בְּוַדַּאי. כָּל־כָּךְ חָבָל שֶׁמְּבַלִּים אֶת הַיּוֹם הַיָּקָר שֶׁנּוֹתֵן הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּמַתָּנָה בְּהֶבֶל וּבְרִיק, מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים אִם לוֹקֵחַ אֶת עַצְמוֹ בַּיָּדַיִם, וְלוֹמֵד בְּכָל יוֹם כַּמָּה דַּפִּים גְּמָרָא כְּסִדְרָן, וְכַמָּה סִימָנִים שֻׁלְחָן עָרוּךְ בְּהַתְמָדָה רַבָּה, וְאָז אֵין כְּבָר זְמַן לַחֲשֹׁב מַחֲשָׁבוֹת שֶׁל הֶבֶל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁגּוֹרְסִים הַרְבֵּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת כְּסִדְרָן, כִּי אַשְׁרֵי מִי שֶׁיּוֹשֵׁב בְּד׳ אַמּוֹת שֶׁלּוֹ, וְלוֹמֵד בְּהַתְמָדָה וּבִתְשׁוּקָה גְּדוֹלָה, וּכְבָר לֹא אִכְפַּת לוֹ אֲפִלּוּ שֶׁכֵּן מְדַבְּרִים מִמֶּנּוּ, הוּא דָּבוּק בַּתּוֹרָה, וְאֵין לוֹ כְּבָר שׁוּם עֵסֶק עִם שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם.

מָה אֹמַר לְךָ! יְכוֹלִים לִטְעֹם טַעַם עוֹלָם הַבָּא בְּזֶה הָעוֹלָם, אִם מַדְבִּיקִים עַצְמוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא. כָּל־כָּךְ חָבָל שֶׁאֵינְךָ מְעַיֵּן בְּכָל יוֹם בְּכַמָּה מִכְתָּבִים בִּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, וְשָׁם תִּמְצָא מַרְגּוֹעַ לְנַפְשְׁךָ, הֲלֹא יָמֵינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, וְכָל־כָּךְ חָבָל לְאַבֵּד כָּל יוֹם עִם שְׁטֻיּוֹת וַהֲבָלִים, וּדְבָרִים בְּטֵלִים, וְסָתָם לַעֲקֹר עַצְמוֹ מֵהַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אַשְׁרֵי הָאִישׁ שֶׁזּוֹכֶה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וְיוֹצִיא אֶת הַכִּסּוּפִין וְהָרְצוֹנוֹת הַטּוֹבִים שֶׁיֵּשׁ לוֹ. וְרַבֵּנוּ זַ״ל הִפְלִיג בְּמַעֲלָה זוֹ מְאֹד, כַּמּוּבָא בִּדְבָרָיו זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ל״א, וְסִימָן ס״ו; וּבִלְקוּטֵי־הֲלָכוֹת, אֲמָנִין, הֲלָכָה

ד׳), שֶׁשָּׁם מַרְבִּים לְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הָאָדָם הַמּוֹצִיא מִפִּיו אֶת הָרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִין טוֹבִים שֶׁיֵּשׁ לוֹ לְהִכָּלֵל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּמִזֶּה נַעֲשֶׂה צְרוּפִין חֲדָשִׁים בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

רַק חֲזַק וֶאֱמַץ, וּבְרַח לְךָ מִלֵּצִים וְהוֹלְכֵי בָטֵל, תִּסְתַּכֵּל עַל אֵלּוּ הַתַּלְמִידֵי חֲכָמִים וְהַצַּדִּיקִים, שֶׁיָּשְׁבוּ בְּחַדְרָם הַסָּגוּר וּמְסֻגָּר, וְהִתְמִידוּ בַּתּוֹרָה וּבַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין תַּעֲנוּג יוֹתֵר גָּדוֹל מִתַּעֲנוּג זֶה, שֶׁיּוֹשְׁבִים עַל יַד הַגְּמָרָא, אוֹ מִתְבּוֹדְדִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תרלד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״ב כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת צַדִּיק, סִימָן לג): בִּזְכוּת הַצַּדִּיק תַּלְמִידָיו מִתְפָּרְנְסִים; וְלָכֵן אֵינִי מֵבִין לָמָּה תִּפֹּל כָּל־כָּךְ בְּדַעְתְּךָ, אִם אַתָּה בֶּאֱמֶת מְקֹרָב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאִם אַתָּה מִתְבּוֹדֵד כָּל יוֹם וָיוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, מַה לְּךָ לְדְאֹג?! כְּשֶׁאָדָם מַרְגִּיל עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּלְבַקֵּשׁ כָּל דָּבָר שֶׁצָּרִיךְ, וְהוּא עַקְשָׁן גָּדוֹל שֶׁלֹּא יַעֲזֹב אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֲפִלּוּ לְאַחַר כָּל הַנִּסְיוֹנוֹת הַקָּשִׁים וְהַמָּרִים וְכוּ׳, אָז דַּיְקָא יִזְכֶּה לְאוֹר גָּדוֹל וּלְפַרְנָסָה בְּשֶׁפַע. וְהִנֵּה הָאַלְשִׁיךְ הַקָּדוֹשׁ אוֹמֵר (פָּרָשַׁת וַיֵּשֶׁב) בָּזֶה שֶׁיּוֹסֵף רָאָה בַּחֲלוֹם, שֶׁאֻחָיו מְאַלְּמִים אֲלֻמִּים, וְהִנֵּה קָמָה אֲלֻמָּתוֹ וְגַם נִצָּבָה, וַתְּשִׁתַּחֲוֶינָה כָּל הָאֲלֻמּוֹת לַאֲלֻמָּתוֹ, כְּבָר רָמַז לָהֶם, שֶׁבְּפַרְנָסָה יִצְטָרְכוּ לָבוֹא אֵלָיו, וַאֲפִלּוּ שֶׁהֵם יִזְרְעוּ וְכוּ׳, לְבַסּוֹף יִצְטָרְכוּ לָבוֹא אֵלָיו, עַיֵּן שָׁם; כִּי הַמְּמֻשָּׁלָה הִיא אֵצֶל הַצַּדִּיק, כַּמּוּבָא בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לד); וְלָכֵן כָּל הַהַשְׁפָּעוֹת הֵן מִמֶּנּוּ. וְלָכֵן רְאֵה לִלְמֹד

הַרְבֵּה אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַשְׁפִּיעַ עָלֶיךָ פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרלה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״ב כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מַה שֶּׁיֵּשׁ לְךָ קֻשְׁיוֹת וְכוּ׳, כְּבָר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן נב): מַה שֶּׁקָּשֶׁה קֻשְׁיוֹת עַל הַצַּדִּיקִים, בְּהֶכְרֵחַ שֶׁיִּהְיֶה כָּךְ, צַדִּיקִים מִתְדַּמִּים לְקוֹנָם. וּכְמוֹ שֶׁאָדָם אֵינוֹ יָכוֹל לְהָבִין אֶת דַּרְכֵי הַמָּקוֹם בָּרוּךְ הוּא, וְהוּא מָלֵא קֻשְׁיוֹת עַל הַנְהָגוֹתָיו, שֶׁאֵינוֹ מוּבָן לְאָדָם גַּשְׁמִי וְכוּ׳, כְּמוֹ־כֵן אִישׁ מְגֻשָּׁם אֵינוֹ מֵבִין אֶת הַצַּדִּיק הַדָּבוּק לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְהוּא בָּטֵל וּמְבֻטָּל תָּמִיד אֶל עֶצֶם עַצְמִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהוּא מוּכָן לִמְסֹר נַפְשׁוֹ בְּכָל עֵת וָרֶגַע אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, (אֲשֶׁר מִי מַחֲזִיק בָּזֶה?! וְלָכֵן אָדָם מְגֻשָּׁם, הֵיפָּלֵא שֶׁלֹּא יִהְיוּ לוֹ קֻשְׁיוֹת עַל גְּדֻלַּת הַצַּדִּיק?!).

וְרָאִיתִי מַה שֶּׁהָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי קָלוֹנִימוּס קַלְמָן זי״ע, בַּעַל ״מָאוֹר וָשֶׁמֶשׁ״, תַּלְמִידוֹ שֶׁל הָרַב הַקָּדוֹשׁ הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מִלִּיזֶ׳ענְסְק זי״ע מֵבִיא (מָאוֹר וָשֶׁמֶשׁ, פָּרָשַׁת מִקֵּץ) עַל מַאֲמָרָם זַ״ל (יְבָמוֹת פח:): ״וַיַּכֵּר יוֹסֵף אֶת אֶחָיו, וְהֵם לֹא הִכִּרֻהוּ״ (בְּרֵאשִׁית מב, ח); כִּי יָצָא בְּלֹא חֲתִימַת זָקָן, וְעַכְשָׁו הָיָה בַּחֲתִימַת זָקָן; וְהַכַּוָּנָה, כִּי יוֹסֵף עָלָה בְּכָל פַּעַם לְמַדְרֵגוֹת גְּבוֹהוֹת, וְהִשִּׂיג אֶת הַי״ג תִּקּוּנֵי דִּיקְנָא, וּבְכָל פַּעַם עָלָה מַדְרֵגָה אַחַר מַדְרֵגָה כְּדֶרֶךְ הַצַּדִּיקִים, שֶׁאֵינָם עוֹמְדִים בְּמָקוֹם אֶחָד כְּרֶגַע, וְלָכֵן לֹא מַכִּירִים אוֹתָם, וְיֵשׁ עֲלֵיהֶם תָּמִיד קֻשְׁיוֹת, כִּי מִשְׁתַּנִּים תָּמִיד וְכוּ׳, ״קֹדֶם שָׁמַעְתִּי מִפִּי דָּבָר זֶה וְכוּ׳, וְעַכְשָׁו אֲנִי שׁוֹמֵעַ דָּבָר אַחֵר״ וְכוּ׳, וּמִמֵּילָא נוֹפְלִים קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת

עָלָיו, אַךְ הַטְּפָשִׁים אֵינָם שָׂמִים לֵב, כִּי הַצַּדִּיק דָּבוּק לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְהוּא בָּטֵל וּמְבֻטָּל בְּעֶצֶם עַצְמִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן בְּכָל רֶגַע עוֹלֶה מִמַּדְרֵגָה לְמַדְרֵגָה יוֹתֵר גְּבוֹהָה, וְעַל־כֵּן הַשּׂוֹטֶה מָלֵא קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עַל הַצַּדִּיק, כִּי הוּא אֵינוֹ מֵבִין זֹאת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן תַּלְמִידִים יְרֵאִים וּשְׁלֵמִים, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אֱמוּנַת חֲכָמִים, וּמְבִינִים דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר אִיךְ הַצַּדִּיק מוֹסֵר נַפְשׁוֹ בְּכָל פַּעַם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן לֹא בְּחִנָּם שֶׁלֹּא מַכִּירִים אוֹתוֹ, כִּי הוּא מִשְׁתַּנֶּה מִפַּעַם לְפַעַם.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁמִּקָּרֵב אֶל הַצַּדִּיק, וְאֵין לוֹ שׁוּם קֻשְׁיוֹת עָלָיו, אַדְרַבָּה הוּא מְכַבְּדוֹ, שֶׁאָז יֵשְׁפַּע גַּם עָלָיו אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תרלו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״ב כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמְךָ הַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ הַפְּרָטִית, וְזֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי שְׁבִירַת תַּאֲוַת מָמוֹן, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן יג), וְזֶה יְכוֹלִים לְהָבִין גַּם עַל־פִּי שֵׂכֶל, כִּי מִי שֶׁעוֹשֶׂה מִתַּאֲוַת מָמוֹן עִקָּר, וְרָץ וְרוֹדֵף אַחַר הַכֶּסֶף כְּקוֹרֵא בֶּהָרִים וְכוּ׳, מְגַלֶּה שֶׁאֵין לוֹ שׁוּם אֱמוּנָה, כִּי מִי שֶׁמַּאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵינוֹ עוֹשֶׂה שׁוּם דָּבָר, רַק הִשְׁתַּדְּלוּת קְטַנָּה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה אֶת שֶׁלּוֹ, וְזֶה אִי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר, כִּי בְּדֶרֶךְ כְּלָל כָּל הָעוֹלָם מְדַבְּרִים: ״צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת הִשְׁתַּדְּלוּת״, וְאֵינָם יוֹדְעִים שֶׁגַּם הַהִשְׁתַּדְּלוּת הִיא מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל: ״דִּי וֶועלְט זָאגְט דוּ טוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וֶועט הֶעלְפִּין, אִיךְ זָאג הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וֶועט הֶעלְפִּין וֶועט מֶען טְהוּן״ [הָעוֹלָם אוֹמְרִים: אַתָּה תַּעֲשֶׂה, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזֹר, אֲנִי אוֹמֵר:

הַשֵּׁם יַעֲזֹר, אָז תַּעֲשֶׂה]; כְּאוֹמֵר שֶׁגַּם בִּשְׁבִיל הָעֲשִׂיָּה צְרִיכִים סִיּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

מָה אֹמַר לְךָ! אֲנִי רָגִיל לַחֲזֹר עַל מַאֲמַר חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֵין תּוֹסֶפְתָּא בְּרָכוֹת ד, טז): כָּל הַבּוֹרֵחַ מִן הַכָּבוֹד, הַכָּבוֹד רוֹדֵף אַחֲרָיו, וְכָל הָרָץ אַחַר הַכָּבוֹד, הַכָּבוֹד בּוֹרֵחַ מִמֶּנּוּ; אוֹתוֹ דָּבָר זֶה סוֹבֵב עַל כֶּסֶף: כָּל מִי שֶׁבּוֹרֵחַ מֵהַכֶּסֶף וְהַמָּמוֹן, הַמָּמוֹן וְהַכֶּסֶף רָצִים אַחֲרָיו, וְלָכֵן גְּדוֹלֵי וּמֻבְחָרֵי הַצַּדִּיקִים, שֶׁעֲלֵיהֶם אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים קד.): בְּנָם שֶׁל קְדוֹשִׁים זֶה שֶׁאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל בְּצוּרָה שֶׁל זוּזָא, הַיְנוּ שֶׁאֵינוֹ מַכִּיר בְּכֶסֶף, אֵין לוֹ שׁוּם שַׂיָּכוּת אֶל זֶה, וְלָכֵן כָּל הָעוֹלָם זוֹרְקִים עֲלֵיהֶם אֶת כַּסְפָּם וּזְהָבָם, וְגַם אָז אֵינָם לוֹקְחִים וְנֶהֱנִים מִזֶּה כְּלוּם, רַק מְחַלְּקִים אֶת זֶה צְדָקָה לַעֲנִיִּים וְיתוֹמִים וְכוּ׳, אַשְׁרֵי עַיִן רָאֲתָה צַדִּיקִים כָּאֵלּוּ, אֲשֶׁר הֵם דְּבֵקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵין לָהֶם שַׂיָּכוּת עִם כֶּסֶף כְּלָל.

פַּעַם הִתְאַכְסֵן אֶצְלִי הָרַב הַקָּדוֹשׁ מֵרִיבְנִיץ (זי״ע) לְמֶשֶׁךְ שָׁבוּעַ יָמִים תְּמִימִים, וְרָאִיתִי אֶת כָּל הַנְהָגוֹתָיו בְּמֶשֶׁךְ הָעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע שָׁעוֹת וְכוּ׳, וְהָיָה פֶּלֶא לִרְאוֹת אֵיךְ אָדָם לֹא הָיָה נִמְצָא כְּלָל בָּעוֹלָם הַזֶּה, וְעִם כֶּסֶף כְּלָל וּכְלָל לֹא הָיְתָה לוֹ שַׂיָּכוּת. וּכְשֶׁגָּמַר אֶת הַתְּפִלָּה שֶׁלּוֹ, הָיָה כְּבָר לִפְנוֹת עֶרֶב, וְחִכּוּ לוֹ מֵאוֹת אֲנָשִׁים, וְעָבְרוּ אַחַר־כָּךְ זֶה אַחַר זֶה, וְהִנִּיחוּ קְוִויטְל עִם פִּדְיוֹן נֶפֶשׁ עַל הַשֻּׁלְחָן, וְהָיְתָה עֲרֵמָה גְּבוֹהָה שֶׁל פִּתְקָאוֹת וְכֶסֶף, וְהָיָה יָכוֹל לָקוּם פִּתְאֹם וְלִבְרֹחַ וְכוּ׳, וְהַגַּבָּאִים הוֹרִידוּ מֵהַשֻּׁלְחָן אֶת כָּל הַכֶּסֶף, וְהוּא כְּלָל לֹא יָדַע מַה כֵּן הָיָה שָׁם וּמַה לֹא הָיָה שָׁם, לֹא הָיָה מְעַנְיֵן אוֹתוֹ כֶּסֶף כְּלָל (וְעוֹד הַרְבֵּה הַנְהָגוֹת נִפְלָאוֹת)...

וּמְעַט כָּתַבְתִּי לְךָ מֵעִנְיַן הַכֶּסֶף, אֲשֶׁר בָּרֵגַע שֶׁאֵין לָאָדָם מַחֲשָׁבָה שֶׁל כֶּסֶף וְכֶסֶף וְכוּ׳, זֶה סִימָן שֶׁהוּא חַי עִם הַשְׁגָּחָה, וְאֵינוֹ מְפַחֵד שֶׁמָּחָר לֹא יִהְיֶה לוֹ וְכוּ׳.

וְאִם כְּבָר כָּתַבְתִּי לְךָ בְּעִנְיָן זֶה וְכוּ׳, אָמַרְתִּי לָרוֹץ גַּם שׁוּרוֹתַיִם אֵלּוּ, אֲשֶׁר כָּל מִי שֶׁהוֹלֵךְ בַּעֲבוּר שֶׁקֶר, לֹא יִמָּלֵט שֶׁיִּשָּׁלֵם עַל זֶה מְחִיר כָּבֵד, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (פֵּאָה פֶּרֶק ח׳): וְכָל מִי שֶׁאֵינוֹ לֹא חִגֵּר, וְלֹא

סוּמָא, וְלֹא פִּסֵּחַ, וְעוֹשֶׂה עַצְמוֹ כְּאַחַד מֵהֶם, אֵינוֹ מֵת מִן הַזִּקְנָה עַד שֶׁיִּהְיֶה כְּאַחַד מֵהֶם, עַיִן שָׁם. אוֹי לָהֶם שֶׁמַּטְעִים אֶת הַבְּרִיּוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תרלז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״ב כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה תָּמִיד לַחֲשֹׁב עַל הַתַּכְלִית הַנִּצְחִית, ״וְהַחַי יִתֵּן אֶל לִבּוֹ״ (קֹהֶלֶת, ז, ב), צְרִיכִים תָּמִיד לַחֲשֹׁב שֶׁיָּבוֹא הַיּוֹם שֶׁיִּצְטָרֵךְ לַעֲזֹב אֶת זֶה הָעוֹלָם, וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁחַי עִם חֶשְׁבּוֹן הַנֶּפֶשׁ, וְחוֹשֵׁב עַל תַּכְלִיתוֹ הַנִּצְחִית.

מָה אֹמַר לְךָ! מִי שֶׁמַּרְגִּיל עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה נִקְרָא בְּחִינַת מִשְׁפָּט, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן טו), שֶׁצְּרִיכִים לִשְׁפֹּט עַצְמוֹ עַל כָּל מַה שֶּׁהוּא עוֹשֶׂה, וְאָז יִזְכֶּה לָבוֹא לִידֵי יִרְאָה, שֶׁיִּרָא וְיִפְחַד רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, יִרְאָה נְקִיָּה בְּלִי שׁוּם בִּלְבּוּל כְּלָל, וְיִרְאָה מְבִיאָה אַהֲבָה, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ה׳): בְּסוֹד (קִדּוּשִׁין ב:): דַּרְכּוֹ שֶׁל אִישׁ לְחַזֵּר אַחַר אִשָּׁה; קֹדֶם יִרְאָה וְאַחַר־כָּךְ אַהֲבָה.

רַק חֲזַק וֶאֱמַץ, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרלח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״ב כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

מְאֹד מְאֹד צַר לִי לְהוֹדִיעַ לָךְ, שֶׁאַתְּ עוֹשָׂה אֶת הַטָּעוּת הַחֲמוּרָה בְּיוֹתֵר בְּחַיַּיִךְ, וְזֶה הַצַּעַד הֲכִי מְסֻכָּן שֶׁאַתְּ מִתְכּוֹנֶנֶת לַעֲשׂוֹתוֹ וְכוּ׳ — לְהִתְגָּרֵשׁ מִבַּעְלֵךְ.

דְּעִי לָךְ, כִּי אַף אֶחָד לֹא נוֹלַד כְּלִיל הַשְּׁלֵמוּת וְכוּ׳, וְכֵן אֵין דָּבָר כָּזֶה, שֶׁאָדָם יִהְיֶה שָׁלֵם לְגַמְרֵי, אֶלָּא כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ גַּם חִסָּרוֹן, אֶחָד פָּחוֹת אֶחָד יוֹתֵר, וְזֶה אֵצֶל כֻּלָּם בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכְּלָל.

תַּאֲמִינִי לִי, שֶׁהַרְבֵּה נָשִׁים בָּעוֹלָם הָיוּ מְאֻחָלוֹת לְעַצְמָן בַּעַל כְּמוֹ בַּעְלֵךְ, אֲשֶׁר מְכַבֵּד וּמְיַקֵּר אוֹתָךְ, וְקוֹנֶה לָךְ כָּל מַה שֶּׁאַתְּ רוֹצָה וְכוּ׳, אֵינוֹ מַגְבִּיהַּ אֶת הַקּוֹל עָלַיִךְ, עוֹזֵר לָךְ עִם הַיְלָדִים וְכוּ׳, אֲפִלּוּ מְנַקֶּה וּמְכִין אֶת הָאֹכֶל וְכוּ׳, אֵיפֹה יֵשׁ בְּנִמְצָא דָּבָר כָּזֶה?! יֵשׁ לוֹ רַק בְּעָיָה אַחַת לְפִי דִּבְרַיִךְ, שֶׁהוּא יַלְדוּתִי וְכוּ׳, אָז מַה בְּכָךְ?! הֲלֹא הוּא עוֹזֵר לָךְ וְקוֹנֶה לָךְ וְכוּ׳, וּמַה לֹּא?! מָה אַתְּ רוֹצָה? בַּעַל שֶׁיַּשְׁפִּיל אוֹתָךְ וְכוּ׳, שֶׁיַּכֶּה אוֹתָךְ וְכוּ׳, שֶׁיִּהְיֶה קַמְצָן וְכוּ׳, אֲנִי לֹא מֵבִין אוֹתָךְ, דָּבָר אֶחָד אֲנִי אוֹמֵר לָךְ, שֶׁאַתְּ עוֹשָׂה אֶת הַטָּעוּת הֲכִי חֲמוּרָה בְּחַיַּיִךְ, וּבְוַדַּאי תִּתְחָרְטִי עוֹד, אֲבָל אָז כְּבָר יִהְיֶה מְאֻחָר.

הַמְצַפֶּה לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב אֶצְלְכֶם...

י״ב תרלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״ב כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאֵה לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם הָעֵקֶר עַל שִׂמְחָה, כִּי כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא בְּפֹגֶם הַבְּרִית, הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עַל־יְדֵי־זֶה בּוֹרֵא קְלִפּוֹת וּמַשְׁחִיתִים שֶׁהֵם מִתְלַבְּשִׁים בּוֹ, וּמְמָרְרִים לוֹ אֶת הַחַיִּים, וְהוּא נִכְנָס פִּתְאֹם בְּדִכָּאוֹן פְּנִימִי, וְצָרִים וּמָרִים לוֹ

הַחַיִּים, וּמְבַקֵּשׁ אֶת הַמָּוֶת וְכוּ׳, וְלָכֵן רְאֵה לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ עַל אַנְפִּין נְהוֹרִין וְעַל שִׂמְחָה תָּמִיד, וְרַק זֶה תִּקּוּנְךָ — לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְלָכֵן תַּפְסִיק לָרוּץ וּלְחַפֵּשׂ תִּקּוּנִים וְכוּ׳, הַתִּקּוּן שֶׁלְּךָ הוּא שִׂמְחָה, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה י״ג מִיּוֹם ו׳), שֶׁעִקַּר תִּקּוּן הַבַּת מֶלֶךְ, נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל — לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, אֲשֶׁר הַצַּדִּיק שָׂר לְפָנֶיהָ אֶת הָעֲשָׂרָה מִינֵי נְגִינָה, כְּדֵי לְהוֹצִיא אֶת הַחִצִּים שֶׁנִּכְנְסוּ בָּהּ. וְלָכֵן רַק שִׂמְחָה, וְרַק עַל זֶה תִּתְפַּלֵּל כָּל הַיּוֹם וּלְרַבּוֹת הַלַּיְלָה, לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְאָז תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁהַכֹּל יִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״ב כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, רְאִי לְכַבֵּד אֶת בַּעְלֵךְ, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ט׳): אִשָּׁה כְּשֵׁרָה עוֹשָׂה רְצוֹן בַּעְלָהּ.

תַּאֲמִינִי לִי, שֶׁיִּכּוֹלִים תָּמִיד לְהִשְׁתַּנּוֹת, רַק אַתְּ תִּרְאִי לְכַבֵּד אוֹתוֹ בְּלִי שׁוּם תְּנָאִים, וְאָז הַכֹּל יִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה.

בָּזֶה שֶׁאַתְּ כּוֹתֶבֶת, שֶׁאַתְּ מִשְׁתַּדֶּלֶת שֶׁיִּהְיֶה קְצָת שָׁלוֹם... אֵין דָּבָר כָּזֶה, שָׁלוֹם הוּא מִלְּשׁוֹן שְׁלֵמוּת, וְאֵין מֻשָּׂג כָּזֶה קְצָת שָׁלֵם, אוֹ שֶׁזֶּהוּ דָּבָר שָׁלֵם, אוֹ שֶׁזֶּה שָׁבוּר... קְצָת שָׁלֵם... אֵין מִלָּה כָּזוֹ, וְלָכֵן הַשָּׁלוֹם צָרִיךְ לִהְיוֹת בִּשְׁלֵמוּת, דָּבָר שָׁלֵם מַמָּשׁ.

נָא וְנָא רְאִי לִהְיוֹת וַתְּרָנִית, וְאָז הַכֹּל יִסְתַּדֵּר, אֲנִי כּוֹתֵב הַרְבֵּה לְבַעְלֵךְ, וּדְעִי לָךְ שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ (שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן רסג), שֶׁהַסָּמ״ךְ־מ״ם לוֹקֵחַ עַצְמוֹ עַל בְּנֵי הַנְּעוּרִים לְשַׁבֵּר לָהֶם אֶת

הַשָּׁלוֹם־בַּיִת, כְּדֵי לְהַחֲטִיאָם, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְלָכֵן עֲשֵׂי מַה שֶּׁבִּיכָלְתֵּךְ, שֶׁמִּצִּדֵּךְ לֹא תִּהְיֶה שׁוּם מְנִיעָה עַל שְׁלוֹם־בַּיִת.

הַדּוֹרֵשׁ רַק אֶת הַטּוֹב שֶׁלָּכֶם...

י״ב תרמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״ב כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַכֶּסֶף לְהַדְפָּסָה, וּתְשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל זֶה.

רַק חֲזַק וֶאֱמַץ, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וַאֲנִי מַבְטִיחַ לְךָ, שֶׁבְּקָרוֹב תִּרְאֶה יְשׁוּעָה, וְגַם שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, רַק אַתָּה הַדְבֵּק עַצְמְךָ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְתֵדַע שֶׁאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְזֶה הַיְסוֹד וְהָעִקָּר שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל רוֹצֶה לְהַכְנִיס בָּנוּ, שֶׁלֹּא נִשְׁכַּח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּרְצוֹנוֹ הָיָה שֶׁנִּזְכֶּה לִנְהֹם כְּמוֹ חַיּוֹת הַשָּׂדֶה, בְּרִימֶען וִוי דִי חַיּוֹת אִין וַואלְד, הַיְנוּ תָּמִיד לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתָמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, הֵיכָן שֶׁרַק הוֹלְכִים — לְדַבֵּר תָּמִיד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ וְלִנְהֹם: ״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ, זַכֵּנִי לֶאֱהֹב וּלְיִרְאָה מִמְּךָ״ וְכוּ׳ וְכוּ׳, רַק לְדַבֵּר תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה, וְזֶה עִקַּר הַהַצְלָחָה שֶׁלָּנוּ, וְאִם נִצַּיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל — אַשְׁרֵנוּ!

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרמב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״ג כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי

מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, גֵּר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל. וּבִפְרָט שֶׁאַתָּה עוֹסֵק בַּהֲפָצַת הַקּוּנְטְרֵסִים, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וְאַף שֶׁזֶּה נִרְאֶה לִכְאוֹרָה כִּכְלוּם וְכוּ׳, כִּטְפָּה מִן הַיָּם, וּכְמוֹ אֶבֶן שֶׁזּוֹרְקִים לְתוֹךְ הַיָּם וְכוּ׳, שֶׁכָּל זֶה נִדְמֶה לְשׁוּם דָּבָר וְכוּ׳, בֶּאֱמֶת לֹא כֵּן הוּא, כִּי בִּרוּחָנִיּוּת כָּל דָּבָר קָטָן שֶׁרַק עוֹשִׂים — הוּא הַצָּלָחָה אֵין סוֹפִית, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר פַּעַם לְמוֹהַרַנַ״תְ זַ״ל, שֶׁיְּדַבֵּר עִם אֲנָשִׁים, וְשָׁאַל מוֹהַרַנַ״תְ זַ״ל: הֲלֹא מָה אֲנִי יוֹדֵעַ מָה עוֹבֵר עַל זוּלָתִי? וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל: אַתָּה תְּדַבֵּר. וְהֵבִין מוֹהַרַנַ״תְ זַ״ל מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁבְּוַדַּאי פּוֹעֲלִים. וְכֵן הוּא בְּעִנְיַן הַקּוּנְטְרֵסִים, אֲשֶׁר בְּוַדַּאי פּוֹעֲלִים, כִּי אֱמוּנָה הוֹלֶכֶת אֶל אֱמוּנָה, הַיְנוּ כִּי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שָׁרְשָׁם בֶּאֱמוּנָה, וּכְשֶׁרַק מְצָרְפִים אֲלֵיהֶם דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה, הֲרֵי הֵם מִתְחַבְּרִים יַחַד.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לְקָרֵב אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ תַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ אֲשֶׁר בִּשְׁכוּנָתְךָ, וְעַל־כָּל־פָּנִים פַּעַם אַחַת בְּשָׁבוּעַ, כְּגוֹן: בְּסְעֻדָּה שְׁלִישִׁית, תִּלְמְדוּ יַחַד סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וַאֲפִלּוּ שֶׁבְּתְחִלָּה לֹא יָבוֹאוּ כִּי אִם אֶחָד אוֹ שְׁנַיִם — גַּם־כֵּן כְּדַאי, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁאַתָּה יָכוֹל בְּמֶשֶׁךְ הַזְּמַן לְהַמְשִׁיךְ מִנְיָן שָׁלֵם, אֲשֶׁר זֶה עוֹלֶה עַל הַכֹּל, וְתִהְיֶה עֲקֻשָּׁן גָּדוֹל עַל זֶה — לְהַזְמִין אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד אֲשֶׁר יֵשׁ לוֹ אִיזוֹ שַׁיָּכוּת אֵלֵינוּ, וְלֹא לְהִתְרַשֵּׁל מִזֶּה כְּלָל, רַק פַּעַם אַחַר פַּעַם לְבַקְּשׁוֹ בְּדַרְכֵי נֹעַם וּלְהַזְמִינוֹ שֶׁיָּבוֹא אֶל בֵּיתְךָ לְסְעֻדָּה שְׁלִישִׁית, וּבְיַחַד תְּדַבְּרוּ מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר גַּם עַל זֶה סוֹבֵב הַנַּ״ל, שֶׁבְּוַדַּאי פּוֹעֲלִים — אִם מְדַבְּרִים יוֹם אַחַר יוֹם.

וְדַעַת לְנָבוֹן, שֶׁתְּגַלֶּה לָהֶם אֶת הַטּוֹב הַגָּנוּז שֶׁקִּבַּלְתָּ בְּ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״ג כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ, אֵיךְ שֶׁגֵּר חָדָשׁ רוֹצֶה לְהַדְלִיק אֶת עַצְמוֹ עִם אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לְהִשָּׁאֵר אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְשׁוּם רוּחַ וּפְגָעֵי הַזְּמַן לֹא יוּכְלוּ לְבַטְּלְךָ וּלְבַלְבְּלְךָ מִמֶּנּוּ.

אוֹדוֹת הַצָּרוֹת שֶׁיֵּשׁ לְךָ בִּישִׁיבָה, כְּבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בָּבָא מְצִיעָא עה:): מָאן דְּבִישׁ לֵיהּ בְּמָתָא זוֹ יֵלֵךְ לְמָתָא אַחֲרִיתָא, אִם קָשָׁה לְךָ יְשִׁיבָה זוֹ, תַּחֲלִיף לִישִׁיבָה אַחֶרֶת, כִּי לֹא כָּתוּב בְּשׁוּם מָקוֹם שֶׁצְּרִיכִין לִסְבֹּל, כִּי יְשִׁיבָה — תַּכְלִיתָהּ הוּא לִלְמֹד וְלֹא לִסְבֹּל.

וּבָזֶה שֶׁמִּתְרַפִּים וּמְגַדְּפִים יִרְאֵי ה׳ וְכוּ׳, אַל תַּעֲנֶה לָהֶם שׁוּם דָּבָר, כִּי לֹא כְּדַאי לְהִתְעָרֵב עִם לֵצִים הַמִּתְרַפִּים וּמְגַדְּפִים יִרְאֵי ה׳. וְטוֹב מְאֹד עָשִׂיתָ, שֶׁלֹּא חָתַמְתָּ נֶגֶד שׁוּם גְּדוֹל הַדּוֹר, כִּי אֲנִי תָּמִיד מַזְהִיר אֶת תַּלְמִידַי, שֶׁיִּשָּׁמְרוּ עַצְמָם לֹא לַחְתֹּם עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי מִי שֶׁחוֹתֵם עַל זוּלָתוֹ, הוּא בִּכְלַל הַמַּגְבִּיהַּ יָדוֹ עַל חֲבֵרוֹ, שֶׁנִּקְרָא רָשָׁע (סַנְהֶדְרִין נח:), וּמִכָּל שֶׁכֵּן לַחְתֹּם עַל אֵיזֶה צַדִּיק וּגְדוֹל הַדּוֹר, בְּוַדַּאי עָנְשׁוֹ חָמוּר מְאֹד.

הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לַחֲזֹר בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת כְּסִדְרָן, וְכֵן תֹּאמַר בְּכָל יוֹם כַּמָּה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים, כִּי רַק זֶה יִשָּׁאֵר מֵאִתָּנוּ.

רְאֵה לְהִצְטָרֵף בְּכָל לֵיל שְׁלִישִׁי לַשִּׁעוּר שֶׁל הָרַב הֶחָסִיד ... גֵּרוֹ יָאִיר, שֶׁהוּא עִנְיָן נִפְלָא מְאֹד, וְטוֹב שֶׁתָּבִיא עִמְּךָ בְּכָל פַּעַם חֲבֵרִים חֲדָשִׁים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרמד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״ג כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עַל־יְדֵי אָחִיךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

רְאֵה לְהַתְמִיד בְּכָל יוֹם בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה שְׁעוּרִין כְּסִדְרָן, לִלְמֹד פָּרָשָׁה חֻמָּשׁ וְרַשׁ״י וְכַמָּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְכַמָּה דַּפִּים גְּמָרָא, וּמִדְרָשׁ מִפָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ.

אוֹדוֹת שֶׁאַתָּה רוֹצֶה לִקְנוֹת מְכוֹנִית, לְדַעְתִּי, בָּחוּר שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה זֹאת, אֶלָּא אַחַר הַחֲתֻנָּה. וּבֶאֱמֶת אֲנִי מַמְלִיץ, שֶׁכָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ תִּהְיֶה לוֹ מְכוֹנִית, וְכָךְ הוּא עַצְמִאִי, וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְבַטֵּל תּוֹרָה, וְכֵן לֹא יִצְטָרֵךְ לְטַלְטֵל אֶת עַצְמוֹ בַּקַּיִץ וּבַחֹרֶף עִם אוֹטוֹבּוּסִים, אֲשֶׁר הַפְּרִיצוּת שָׁם מְצוּיָה.

רְאֵה לְנַצֵּל אֶת יְמֵי הַנְּעוּרִים שֶׁלְּךָ לְתוֹרָה, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּשׁוּבָה, סִימָן עג): הָעֲבוֹדוֹת שֶׁאָדָם עוֹבֵד אֶת ה׳ בְּבַחֲרוּתוֹ, כָּל יוֹם עֶרְכּוֹ רַב מִשָּׁנִים רַבּוֹת שֶׁל עֲבוֹדָה לְעֵת זִקְנָתוֹ; וְעַל־כֵּן חֲבָל מְאֹד לְבַלּוֹת אֶת יְמֵי נַעֲרוּתוֹ בְּהֶבֶל.

וְדַעַת לְנָבוֹן, שֶׁתִּהְיֶה רָגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית, הַצְלָחָה כָּזוֹ, שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״ג כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי הַחַיִּים מְלֵאִים נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד בְּזֶה הָעוֹלָם, וְשׁוּם דָּבָר לֹא יוּכַל לִשְׁבֹּר אוֹתוֹ. וְזֶה עִקַּר עֲבוֹדָתֵנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם — לְהַחֲזִיק מַעֲמָד וְלֹא לְהִשָּׁבֵר.

אוֹדוֹת מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בִּבְרִיאוּת, תֵּדַע שֶׁרַבֵּנוּ ז״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר כָּל הָרְפוּאוֹת בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת תְּלוּיוֹת בְּמִדַּת הַשִּׂמְחָה, כִּי תֻּכְּךָ־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם בְּעַצְבוּת, הוּא קוֹרֵא עַל עַצְמוֹ כָּל מִינֵי מַחֲלוֹת וּמַכְאוֹבִים וְיִסּוּרִים קָשִׁים וּמָרִים, וּלְהֵפֶךְ כְּשֶׁאָדָם שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ, הֲרֵי הוּא מְגָרֵשׁ מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַמַּחֲלוֹת. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן כד), שֶׁחַכְמֵי הָרוֹפְאִים הָאֱרִיכוּ בָּזֶה, שֶׁכָּל הַמַּחֲלוֹת וְהֶחָלָאִים רָעִים בָּאִים עַל־יְדֵי מָרָה שְׁחוֹרָה וַעֲצָבוּת, וְהַשִּׂמְחָה הִיא רְפוּאָה גְּדוֹלָה. וְצָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר מְאֹד בְּכָל הַכֹּחוֹת לִהְיוֹת אַךְ שָׂמֵחַ תָּמִיד, כִּי טֶבַע הָאָדָם לִמְשֹׁךְ עַצְמוֹ לְמָרָה שְׁחוֹרָה וַעֲצָבוּת, מֵחֲמַת פְּגָעֵי וּמִקְרֵי הַזְּמַן, וְכָל אָדָם מָלֵא יִסּוּרִים, עַל־כֵּן צָרִיךְ לְהַכְרִיחַ אֶת עַצְמוֹ בְּכֹחַ גָּדוֹל לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וּלְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמוֹ בְּכָל אֲשֶׁר יוּכַל.

אַתָּה צָרִיךְ לִשְׁמֹר מְאֹד מָה אַתָּה אוֹכֵל, וּבִפְרָטִיּוּת לְהִזָּהֵר לֹא לֶאֱכֹל מִינֵי דְּבָרִים חֲמוּצִים וּמְלוּחִים, אֲשֶׁר זֶה סַם הַמָּוֶת לְמִי שֶׁסּוֹבֵל עַל לַחַץ דָּם וְעַל אוּלְקוּס. וּזְכֹר דִּבְרֵי רַבֵּנוּ ז״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת שִׂמְחָה, סִימָן ג׳): בִּרְבוֹת הַשִּׂמְחָה יִתְחַזֵּק כֹּחַ הַשִּׂכְלִי, וְהַמַּאֲכָל וְהַמִּשְׁתֶּה הֵם סִבָּה גְּדוֹלָה לְשִׂמְחַת הַלֵּב, וּלְהַרְחִיק הָעַצְבוּת וְהַדְּאָגוֹת, עַיֵּן שָׁם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי

שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁתִּהְיֶה לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, וְתַצְלִיחַ בְּחַיֶּיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרמו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדֵּר וַיֵּשֶׁב, כ״ג כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, וּבִפְרָט מֵהַפַּח יָקוּשׁ שֶׁנָּפַלְתָּ אֵלָיו וְכוּ׳.

וְהִנֵּה זֶה שֶׁזָּכִיתָ לְהִתְוַדַּע וּלְהִתְקָרֵב לְרַבֵּנוּ זַ״ל, זֶהוּ גַּם נִגְלֶה, כִּי עַל־יְדֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּוַדַּאי תִּזָּכֶה לְהַגִּיעַ לְתִקּוּן נִצְחִי. אַךְ עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי עַל חֲטָאִים כָּאֵלֶּה וּבִפְרָט בַּמֶּה שֶׁאַתָּה עָבַרְתָּ וְכוּ׳, עַל זֶה יֵשׁ תִּקּוּנִים רַבִּים, וְרַבֵּנוּ זַ״ל יָכוֹל לְתַקֵּן גַּם אוֹתְךָ וְיוֹתֵר גְּרוּעִים מִמְּךָ, אַךְ הַנִּסָּיוֹן הֲכִי קָשֶׁה שֶׁיָּשִׁימוּ לְךָ — שֶׁתִּשְׁמַע מַחֲלֹקֶת עַל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְתַחֲזִיק מַעֲמָד לֹא לִבְרֹחַ, כִּי זֶה הַנִּסָּיוֹן הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר לְמִי שֶׁפָּגַם בִּבְרִיתוֹ, וְרוֹצֶה לִזְכּוֹת לִתְשׁוּבָה — שֶׁיִּשָּׁאֵר אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל.

וְעַל־כֵּן תְּחִילַת תִּקּוּנְךָ — שֶׁתִּשָּׁאֵר אֵצֶל הָרַב הֶחָסִיד ... גֵּרוֹ יָאִיר, וְתִשְׁתַּדֵּל לָבוֹא אֶצְלוֹ אֶל הַשִּׁעוּר בְּכָל שָׁבוּעַ חֹק וְלֹא יַעֲבֹר, וְכֵן תִּשְׁתַּדֵּל לְהָבִיא עִמְּךָ עוֹד אֵיזֶה בָּחוּר, כִּי כְּנֶגֶד זֶה שֶׁפָּגַמְתָּ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, עִם אֲחֵרִים, רְאֵה לַעֲסֹק בְּתִקּוּנְךָ וּלְהָבִיא עוֹד אֲנָשִׁים אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי שֶׁהֵם יָשׁוּבוּ בִּתְשׁוּבָה, יִהְיֶה לְךָ גַּם־כֵּן תִּקּוּן.

תִּשְׁתַּדֵּל לוֹמַר בְּכָל יוֹם אֶת ה׳תִּקּוּן הַכְּלָלִי׳, שֶׁהֵם הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרִים שֶׁגָּלָה רַבֵּנוּ זַ״ל בִּשְׁבִיל פְּגַם הַבְּרִית, וְתֹאמַר אַחֲרֵיהֶם

הַתְּפִלָּה שֶׁתִּתֵּקֵן מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל, וְזֶה תַּעֲשֶׂה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְאַף שֶׁזֶּה בָּא לְךָ קָצָת קָשֶׁה, תַּאֲמִין לִי, שֶׁתַּעֲנִיּוֹת וְסִגּוּפִים יוֹתֵר קָשֶׁה, וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר: תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְאָמְרוֹ, אֵין לוֹ כְּבָר לִדְאֹג כְּלָל.

רְאֵה לוֹמַר בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת חֹק וְלֹא יַעֲבֹר, כִּי מִשְׁנָ״ה אוֹתִיּוֹת נְשָׁמָ״ה, וְהָרָגִיל בְּמִשְׁנָיוֹת נִצֹּל מִכָּל רַע.

מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם תִּזְכֶּה לִקְבֹּעַ אֶת עַצְמְךָ בַּסֵּפֶר ״שִׁמְירַת הַבְּרִית״, וְשָׁם תִּמְצָא מַרְגּוֹעַ לְנַפְשְׁךָ, וּבִפְרָט בַּהַקְדָּמָה תְּקִיּם כָּל הַנֶּאֱמַר שָׁם, כִּי הֵם יְסוֹדוֹת גְּדוֹלִים בְּתִקּוּנֵי הַבְּרִית.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרמז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״ג כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנֶכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד נִזְדַּעְזַעְתִּי לִקְרֹא אֶת כָּל מַה שֶּׁכָּתַבְתָּ לִי וְכוּ׳.

וְהִנֵּה לְהַאֲרִיךְ לָךְ, אֵינִי יוֹדֵעַ אִם זֶה נוֹשֵׂא לְמִכְתָּב קָצָר, אֲבָל אָמַרְתִּי וִיהִי מָה אֲרוּצָה דְּבָרַי אֵלּוּ.

עָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי חַיֵּי הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם קְצָרִים מְאֹד, כִּי יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה (תְּהִלִּים צ, י), וְגַם עִם זֶה אֵין אָנוּ בְּטוּחִים אֲפִלּוּ כְּרֶגַע אֶחָד. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן סא), שֶׁהַשִּׁבְעִים שָׁנָה הֵם כְּדֶרֶגֶמַת חֲמֵשׁ־עֶשְׂרֵה דַּקּוֹת, וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לְיַשֵּׁב אֶת עַצְמוֹ תָּמִיד — הַאִם בִּשְׁבִיל חֲמֵשׁ־עֶשְׂרֵה דַּקּוֹת כְּדַאי לִי לְהִסְתַּבֵּךְ בְּכָל מִינֵי סִבּוּכִים כְּאִלּוּ אֲנִי מְתַכְנֵן, וּבִפְרָט אַתְּ, שֶׁהִתְגָּרַשְׁתְּ כְּבָר פַּעַם וְכוּ׳, וְעָזַר לָךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְהִתְחַתֵּן עִם בָּחוּר רָוָק וְכוּ׳, וּתְהִלָּה לָאֵל, נוֹלְדוּ לָכֶם שְׁלֹשָׁה יְלָדִים, וְעָבַרְתְּ בַּחַיִּים כְּבָר

הַרְבֵּה הַרְבֵּה מַשְׁבְּרִים וְכוּ׳, לָמָּה לָךְ לַחֲשֹׁב מַחֲשָׁבוֹת כָּאֵלּוּ בְּעִנְיַן גֵּרוּשִׁין?! הֵן אֱמֶת, שֶׁיֵּשׁ לָךְ הַרְבֵּה טְעָנוֹת, אֲבָל תַּאֲמִינִי לִי, שֶׁאֵין בַּיִת שֶׁלֹּא יִהְיוּ סִכְסוּכִים וּטְעָנוֹת כָּאֵלּוּ כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ לָךְ, וְלֹא רָצִים בְּכָל יוֹם אֶל הָרַב לְהִתְגָּרֵשׁ, אֶלָּא מִתְמוֹדְדִים עִם הַבְּעָיוֹת, וּמִשְׁתַּדְּלִים לַעֲבֹר עַל זֶה. וְזֶה עִקַּר גְּדֻלַּת הָאָדָם, שֶׁעַל אַף כָּל הַבְּעָיוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עָלָיו בַּחַיִּים, עִם כָּל זֹאת אֵינוֹ מְאַבֵּד אֶת עַצְמוֹ, רַק עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לְהִתְמוֹדֵד עִם הַכֹּל וּלְהַחֲזִיק מַעֲמָד.

יֵשׁ פִּתְגָּם אֵצֶל הָעוֹלָם, שֶׁהַסּוּס תָּמִיד רוֹאֶה אֶת הַדֶּשֶׁא בַּחֲצַר חֲבֵרוֹ יוֹתֵר יָרֹק מֵהַדֶּשֶׁא בַּחֲצֵרוֹ... לְדַעְתִּי, רְאִי לִהְיוֹת סַבְלָנִית, וַאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִהְיוֹת בְּקָרוֹב בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וְאָז נְדַבֵּר יוֹתֵר בַּאֲרִיכוּת. בְּמִכְתָּב אִי אֶפְשָׁר לְפָרֵט הַכֹּל, וּבִפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת בְּעִנְיָנִים כָּאֵלּוּ.

נָא וְנָא תִּשְׁתַּדְּלִי לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא יְסוֹד וְעִקָּר בְּחַיֵּי הָאָדָם, וְאַף שֶׁקָּשֶׁה לִשְׂמֹחַ מֵרֹב הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם, עִם כָּל זֹאת זֶה עִקַּר גְּדֻלָּתוֹ שֶׁל הָאָדָם, כְּשֶׁהוּא מְהַפֵּךְ אֶת הַיָּגוֹן וַאֲנָחָה לְשִׂמְחָה, וְשָׂשׂ וְשָׂמֵחַ תָּמִיד.

רְאִי לִכְתֹּב לִי תֵּכֶף־וּמִיָּד מִכְתָּב אִם קִבַּלְתְּ אֶת מִכְתָּבִי זֶה, וְזִכְרִי הֵיטֵב, כִּי חָבָל בִּשְׁבִיל חֲמֵשׁ־עֶשְׂרֵה דַּקּוֹת, שֶׁזֶּה כְּלַל כָּל חַיֵּי הָאָדָם לְאַבֵּד אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא, כִּי מִי יִסְבֹּל מִזֶּה? רַק הַיְלָדִים.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תרמח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״ג כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְכֵן אֶת הַסֵּפֶר ״גֵּר לְהַצַּדִּיק״ שֶׁהִדְפַּסְתָּ בְּשָׁנָה זוֹ — תשמ״ט.

מָה אֹמַר לְךָ! אַשְׁרֶיךָ וְאַשְׁרֵי חֶלְקֶךָ, וַאֲנִי מְאֹד מְקַנֵּא אוֹתְךָ, כִּי אֲנַחְנוּ לֹא זָכִינוּ לְהַדְפִּיס בְּשָׁנָה זוֹ, וְאַתָּה כֵּן זָכִיתָ.

בְּעִנְיַן הַדְפָּסַת סֵפֶר ״שְׁמִירַת הַבְּרִית״ עִם נְקוּד — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי הַסֵּפֶר הַזֶּה הוּא זְכוּת הָרַבִּים לְדוֹרֵי דּוֹרוֹת, וּבִפְרָטִיּוּת עַכְשָׁו, אֲשֶׁר הַתַּאֲוֹות וְהַפְּרִיצוּת עוֹשִׂים פְּרָצוֹת בִּנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַדְפִּיסוֹ וְלַחֲזֹר וּלְהַדְפִּיסוֹ.

אוֹדוֹת שְׁאֵלָתְךָ אִם לְתַקֵּן וְכוּ׳, כָּל מַה שֶּׁאַתָּה מֵבִין שֶׁצְּרִיכִים לְתַקֵּן עַל־פִּי דִּקְדּוּק וְכוּ׳, הַטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם עֲשׂוּ, כִּי כְּשֶׁמְּנַקְּדִים סֵפֶר, צְרִיכִים לִרְאוֹת שֶׁיִּהְיֶה הַכֹּל עַל־פִּי דִּקְדּוּק, וְכֵן רְאוּ לִפְתֹּחַ אֶת כָּל הָרָאשֵׁי תֵּבוֹת, כִּי הַיּוֹם רֻבָּם כְּכֻלָּם לֹא יְכוֹלִים לְהָבִין רָאשֵׁי תֵּבוֹת.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ מְאֹד מְאֹד בַּעֲבוֹדַת הַהַדְפָּסָה, אֲשֶׁר אֵין דִּבּוּרִים לְהַסְבִּיר אֶת גֹּדֶל מַעֲלָתָהּ וּזְכוּת הָרַבִּים הַתְּלוּיָה בָּזֶה, וְאֵצֶל מוֹהַרַנ״תְּ זַ״ל הָיְתָה עֲבוֹדַת הַהַדְפָּסָה קֹדֶשׁ קָדָשִׁים. וְקֹדֶם הִסְתַּלְקוּתוֹ כִּשְׁעָתַיִם לְעֵרֶךְ, דִּבֵּר הַרְבֵּה בְּהִתְלַהֲבוּת עֲצוּמָה בְּעִנְיַן הַדְפָּסָה, וְהֶחֱיָה אֶת עַצְמוֹ מְאֹד בָּזֶה שֶׁמַּדְפִּיס סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאָמַר שֶׁרוֹצֶה לְהַדְפִּיס וּלְהַדֵּר אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּתְהִלָּה לָאֵל, אַתָּה זוֹכֶה לְקַיֵּם זֹאת בְּפֹעַל מַמָּשׁ, לָזֹאת אַתָּה צָרִיךְ לִהְיוֹת מְאֹד מְאֹד שָׂמֵחַ בַּעֲבוֹדָתְךָ עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ הַזּוֹ.

הַיּוֹם הוּא עֶרֶב חֲנֻכָּה, נַעֲשָׂה בְּדִיּוּק עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנִים שֶׁהִתְחַלְתִּי לְהִתְכַּתֵּב עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּתְהִלָּה לָאֵל, הַמִּכְתָּבִים שֶׁנִּדְפְּסוּ כְּבָר בִּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, תָּרְמוּ תְּרוּמָה גְּדוֹלָה לַחֲסִידוּת בְּרֶסְלֶב, יְזַכֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְהַדְפִּיסָם פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר, וְלַחֲזֹר לְהַדְפִּיסָם וְלַהֲפִיצָם בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וּבְחַסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ כָּאן הִתְחִילוּ לְהַדְפִּיס וּלְסַדֵּר אֶת כָּל חֶלְקֵי ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״ מְסֻדָּרִים כְּפִי סֵדֶר הַיָּמִים וְהַשָּׁבוּעוֹת וְהֶחֳדָשִׁים וְהַשָּׁנִים, וּמַדְפִּיסִים אֶת זֶה בִּשְׁנֵי טוּרִים בְּפוֹרְמַט גָּדוֹל, וּכְבָר גָּמְרוּ כַּמָּה

כְּרָכִים, יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁיִּזְכּוּ לְסַיֵּם אֶת כָּל חֶלְקֵי ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״.

נָא וְנָא אַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ כְּלָל, רַק תִּהְיֶה שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ תָּמִיד עַל נֹעַם חֶלְקְךָ, אֲשֶׁר בַּנַּחַל שָׂם חֶלְקְךָ וְגוֹרָלְךָ. וְהָעוֹלֶה עַל הַכֹּל, שֶׁזָּכִיתָ כְּבָר לִהְיוֹת בְּצִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״ג כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת, שֶׁהִתְחַלְתָּ לְנַקֵּד אֶת הַסֵּפֶר ״שְׁמִירַת הַבְּרִית״, וְכֵן אַתְּ מַמְשֶׁכֶת לְנַקֵּד אֶת הַסְּפָרִים, אֲשֶׁר הַזְּכוּת הַזּוֹ עוֹלָה עַל כָּל הַזְּכֻיּוֹת, וְכָל זְמַן שֶׁאֲנַחְנוּ מְלֻבָּשִׁים בִּלְבוּשׁ גַּשְׁמִי, אֵין אָנוּ יְכוֹלִים לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר אֶת מַעֲלָתָם.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ לִהְיוֹת תָּמִיד שְׂמֵחָה וְעַלִּיזָה, כִּי הַשִּׂמְחָה, בָּזֶה תְּלוּיָה הַצְלָחַת כָּל הָאָדָם, כִּפְי שֶׁהָאָדָם שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ, כֵּן הוּא מַצְלִיחַ יוֹתֵר.

נָא וְנָא לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם דָּבָר, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לֹא לָקַחַת עַל עַצְמוֹ שׁוּם מְתָחִים, כִּי הַמְּתָחִים הוֹרְסִים אֶת הָאָדָם.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תרנ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״ג כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָרַב ... שְׁלִיטָ״א.

לָאַחֲרוֹנָה אֲנִי מְקַבֵּל הַרְבֵּה מִכְתָּבִים מִבַּחוּרִים צְעִירִים הַבָּאִים אֶל הַשִּׁעוּר שֶׁלְּךָ, וּמְאֹד מִשְׁתּוֹקְקִים לְהִתְקָרֵב וְלֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעַל־כֵּן אֲנִי רוֹאֶה אֶת מַעֲלַת הָעִנְיָן הַזֶּה, לָזֹאת בָּאתִי לְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק אוֹתְךָ, שֶׁתַּמְשִׁיךְ בַּעֲבוֹדָה זוֹ עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ בְּיֶתֶר שְׂאֵת וּבְיֶתֶר עֹז וּבְמְסִירוּת נֶפֶשׁ הֲכִי גְּדוֹלָה, וְאַל תִּתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי אֲנִי רוֹאֶה בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בִּפְעֻלָּתְךָ.

נָא וְנָא לְהוֹסִיף שִׁעוּרִים בְּעוֹד כַּמָּה מְקוֹמוֹת, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל רָצָה שֶׁנִּסַּע נְסִיעוֹת לְקָרֵב אֲחֵרִים לְדַעְתּוֹ. וְתִתְאַמֵּץ בְּעַזּוּת וּבְעַקְשָׁנוּת דִּקְדֻשָּׁה, וְאַל תִּתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה — לֹא מִבִּפְנִים וְלֹא מִבַּחוּץ, וְתִתְאַזֵּר בְּעַזּוּת דִּקְדֻשָּׁה, וּתְהִלָּה לָאֵל, יֵשׁ לְךָ כֹּחוֹת עֲצוּמִים, וְעַל־כֵּן אַל תִּתְרַשֵּׁל בְּעִנְיָנִים אֵלּוּ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרנא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדֵּר וַיֵּשֶׁב, כ״ג כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה בַּמֶּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בִּמְצִיאַת הַזִּווּג.

הָיָה רָאוּי לְךָ, שֶׁתְּעַיֵּן הֵיטֵב בְּקוּנְטְרֵס ״מְצִיאַת הַזִּווּג״, וְכֵן תֹּאמַר הַתְּפִלּוֹת הַמּוּבָאוֹת שָׁם.

רְאֵה לְבַדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין, וְאָז תִּרְאֶה יְשׁוּעוֹת רַבּוֹת שֶׁיֵּעָשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

רְאֵה לָקַחַת אֶת הַשִּׁדּוּךְ הָרִאשׁוֹן שֶׁיַּצִּיעוּ לְךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרנב.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״ג כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאִי לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה.

תִּשְׁתַּדְּלִי לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מַאֲמַצִּים לִהְיוֹת רַק בְּשָׁלוֹם עִם בַּעְלֵךְ.

תַּדְלִיקִי לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ חֲמִשָּׁה נֵרוֹת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְהִתְפַּלֵּל אָז לִפְנֵי הַנֵּרוֹת כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁאִשָּׁה מִתְפַּלֶּלֶת בְּהַדְלָקַת נֵרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצֶּה בַּשָּׁמַיִם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלַיִךְ, שֶׁתַּצְלִיחִי בְּדַרְכֵּךְ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תרנג.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״ג כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְכֶם הַקָּשֶׁה.

רְאִי לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי רֹב הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם הֵן כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

רְאוּ לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם, כִּי הַשַּׁבָּת

מְעַשֶּׁרֶת בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת גַּם יַחַד, וְכָל הַצְלָחַת הָאָדָם בָּאָה לוֹ בִּזְכוּת שַׁבָּת.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תרנד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ״ג כִּסְלֵו ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי אַתָּה חָקוּק מְאֹד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי, כִּי אַתָּה זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים בַּאֲמִירַת שִׁעוּרִים בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

רְאֵה לִהְיוֹת עַקְשָׁן גָּדוֹל עַל דָּבָר זֶה, וְתַמְשִׁיךְ בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ, עֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ — לִהְיוֹת רָגִיל לוֹמַר שִׁעוּרִים לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה בִּזְכוּת הָרַבִּים, וּתְעוֹרְרָם וּתְחַזְּקָם עַל לְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וְעַל שִׂמְחָה וְעַל הִתְבּוֹדְדוּת. וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל לְמוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל: אַתָּה רְאֵה לְדַבֵּר עִם אֲנָשִׁים, וּבְוַדַּאי אַתָּה פּוֹעֵל; כִּי כְּשֶׁמְּדַבְּרִים עִם אֲנָשִׁים — בְּוַדַּאי פּוֹעֲלִים.

רְאֵה לְהַרְבּוֹת לְדַבֵּר דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל לְמוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל: בְּשָׁעָה שֶׁתְּדַבֵּר מֵאֱמוּנָה תַּרְחִיב אֶת הָעֵט.

רְאֵה לִשְׁלֹחַ אֵלַי רְשִׁימָה מִכָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַבָּאִים אֶל הַשִּׁעוּר.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרנה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ה כִּסְלֵו א׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְקָרֵב אֶת זוּלָתוֹ רַק בְּדַרְכֵי נֹעַם. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר הַתּוֹכֵחָה שֶׁמּוֹכִיחִים זֶה אֶת זֶה, צְרִיכָה לִהְיוֹת בְּדַרְכֵי נֹעַם, שֶׁזּוֹ הַתּוֹכֵחָה שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ח׳).

וְאוֹדוֹת מְצִיאַת הַזִּוּוּג, הָיָה טוֹב מְאֹד שֶׁתַּשִּׂיג אֶת הַקּוּנְטְרֵס ״מְצִיאַת הַזִּוּוּג״, וְשָׁם תִּמְצָא עֵצוֹת נִפְלָאוֹת אֵיךְ לִזְכּוֹת לִמְצֹא אֶת הַזִּוּוּג בְּנָקֵל, וְתֹאמַר אֶת הַתְּפִלּוֹת הַמּוּבָאוֹת שָׁם.

רְאֵה לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם, וְתִשְׁמֹר שַׁבַּת־קodֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ה כִּסְלֵו א׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי אָסוּר לַחֲקֹר כָּל־כָּךְ בְּתוֹךְ עַצְמוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁאָסוּר לִשְׂנֹא אֶת עַצְמוֹ. וּכְשֶׁם שֶׁצְּרִיכִים לֶאֱהֹב אֶת זוּלָתוֹ וְלָדוּנוֹ לְכַף זְכוּת, כֵּן צְרִיכִים לְהִשְׁתַּדֵּל לָדוּן אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת, וְלֶאֱהֹב אֶת עַצְמוֹ, וְאָז מַצְלִיחִים בַּחַיִּים.

רְאִי לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלַיִךְ, וְאֵין לָךְ עוֹד מַתָּנָה טוֹבָה כְּמוֹ הַשַּׁבָּת. וְהַזּוֹכֶה לִשְׁמֹר שַׁבָּת, מִתְבָּרֵךְ בַּכֹּל.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תרנז.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ה כִּסְלֵו א׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֵךְ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלַיִךְ.

רְאִי לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מִשּׁוּם דָּבָר. הֵן אֱמֶת שֶׁסִּפּוּר כְּמוֹ הַסִּפּוּרִים שֶׁלָּךְ עוֹד לֹא שָׁמַעְתִּי, אֲשֶׁר זֶה מַמָּשׁ מְזַעְזֵעַ, עִם כָּל זֹאת רְאִי לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְלֹא לְהִשָּׁבֵר כְּלָל. וְזֶה עִקַּר גְּדֻלַּת הָאָדָם — שֶׁמַּחֲזִיק מַעֲמָד וְאֵינוֹ נִשְׁבָּר.

רְאִי לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ שִׁבְעָה נֵרוֹת, וּלְהוֹסִיף עוֹד שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְהִתְפַּלֵּל בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁאִשָּׁה מִתְפַּלֶּלֶת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מִתְפַּלֵּל עָלַיִךְ, שֶׁהַכֹּל יַעֲבֹר בְּשָׁלוֹם, וְתִזְכִּי לְחַתֵּן אֶת כָּל הַיְלָדִים, וּכְבָר תִּהְיִי מְאֻשֶּׁרֶת בְּחַיַּיִךְ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תרנח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ה כִּסְלֵו א׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה בַּמֶּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה. וְהִנֵּה בַּמִּדְרָשׁ פָּרָשָׁה זוֹ אָמְרוּ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה פט, סִימָן א׳): כָּל זְמַן שֶׁיֵּצֵר הָרָע בָּעוֹלָם, אֹכֶל וְצַלְמָוֶת בָּעוֹלָם, נֶעֱקָר יֵצֶר הָרָע מִן הָעוֹלָם, אֵין אֹכֶל וְצַלְמָוֶת בָּעוֹלָם; רוֹאִים מִזֶּה, שֶׁהַיֵּצֶר הָרָע עוֹשֶׂה לָאָדָם אֹכֶל וְחֹשֶׁךְ וְצַל־מָוֶת, וּבִפְרָטִיּוּת מִי שֶׁנִּכְשָׁל בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, לוֹ הַחַיִּים מְרוֹרִים כַּמָּוֶת. וּצְרִיכִים לִרְאוֹת לַעֲקֹר אֶת הַיֵּצֶר הָרָע מִמֶּנּוּ, וְאָז אֵין אֹכֶל וְחֹשֶׁךְ וְצַלְמָוֶת אֶצְלוֹ. וְאֵיךְ זוֹכִים לַעֲקֹר אֶת הַיֵּצֶר הָרָע? עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה. כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (קִדּוּשִׁין ל.): אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, בָּרָאתִי יֵצֶר הָרָע, בָּרָאתִי תּוֹרָה תַּבְלִין כְּנֶגְדּוֹ; כִּי בְּהֶכְרֵחַ שֶׁיִּהְיֶה יֵצֶר הָרָע בָּעוֹלָם, אֲבָל הַתּוֹרָה הִיא הַתַּבְלִין כְּנֶגְדּוֹ. וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לִהְיוֹת חָזָק בַּאֲמִירַת פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֲשֶׁר כָּל פֶּרֶק מִשְׁנָיוֹת מְזַכֵּךְ אֶת הַנֶּפֶשׁ וּמְטַהֲרָהּ מִכָּל מִינֵי זֻהֲמוֹת, וּבִפְרָטִיּוּת מֵהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, כִּי מִשְׁנָ״ה אוֹתִיּוֹת נְשָׁמָ״ה, וּבָזֶה שֶׁאָדָם מַתְמִיד בַּאֲמִירַת מִשְׁנָיוֹת, מְזַכֵּךְ אֶת נִשְׁמָתוֹ, וְזוֹכֶה לִנְשָׁמָה טְהוֹרָה. וְאִם הָיוּ בְּנֵי־אָדָם יוֹדְעִים מַעֲלַת אֲמִירַת מִשְׁנָיוֹת, הָיוּ אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה פְּרָקִים. וְאִם אֶפְשָׁר לוֹמַר בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים — אֵין לְךָ דָּבָר גָּדוֹל מִזֶּה בַּעֲקִירַת וַהֲרִיגַת הַיֵּצֶר הָרָע; כִּי מִי שֶׁרָגִיל לוֹמַר בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, הוּא הוֹרֵג אֶת יְצִרוֹ הָרָע.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי הָעִקָּר בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא הִתְחַזְּקוּת, וַאֲפִלּוּ שֶׁאַתָּה נוֹפֵל בְּכָל פַּעַם בִּבּוֹר עָמֹק, רְאֵה לְטַפֵּס וְלָצֵאת מִשָּׁם. וּכְבָר אָמַר פַּעַם רַבֵּנוּ זַ״ל בִּזּוֹ הַלָּשׁוֹן: אַז מֶע פַאלְט אִין בְּלָאטָע טָאר מֶען דָארְטֶן נִישְׁט בְּלַיְיבֶּן, נָאר אַ פּוּס אַרַיין אוּן פּוּס אֶרוֹיס אַ פּוּס אַרַיין אוּן אַ פּוּס אֶרוֹיס, אוּן דֶער

לֶעצְטֶע פּוס וֶועט שׂוין זַיין אין דְּרוּיסְין (כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל וְשׂוֹקֵעַ לְתוֹךְ בֹּץ וְטִיט, אָסוּר לוֹ לְהִתְמַהְמֵהַּ וּלְהִשָּׁאֵר שָׁם, רַק רֶגֶל בַּחוּץ וְרֶגֶל בְּפָנִים, רֶגֶל בַּחוּץ וְרֶגֶל בְּפָנִים, וְכָךְ כְּבָר הָרֶגֶל הָאַחֲרוֹנָה תִּהְיֶה בַּחוּץ); הַיְנוּ כְּשֶׁאָדָם נִמְצָא בְּתוֹךְ בֹּץ וְרוֹצֶה לָצֵאת, הוּא הוֹלֵךְ עִם רַגְלָיו, וּבְכָל פַּעַם נִכְנָס בְּבֹץ בְּיוֹתֵר, אֲבָל עִם הָרֶגֶל הַשְּׁנִיָּה הוּא יוֹצֵא, וְאַף שֶׁבֵּין כָּךְ הוּא נִכְנָס וְנִתְלַכְלֵךְ שׁוּב, עִם כָּל זֹאת סוֹף כָּל סוֹף הוּא יוֹצֵא. וּצְרִיכִים לִרְאוֹת, שֶׁעַל־כָּל־פָּנִים יֵצֵא מֵהַבֹּץ שָׁלוֹ. וְזֶה מַה שֶּׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים סט, ג): ״טָבַעְתִּי בִּיוֵן מְצוּלָה וְאֵין מָעֳמָד״, וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ רְגִילִים תָּמִיד לוֹמַר כָּךְ: ״טָבַעְתִּי בִּיוֵן מְצוּלָה״, אַף שֶׁשָּׁקַעְתִּי כְּבָר בִּיוֵן מְצוּלָה, עַל־כָּל־פָּנִים עָלַי לְהִשְׁתַּדֵּל שֶׁיִּהְיֶה ״וְאֵין מָעֳמָד״, שֶׁלֹּא אֶשָּׁאֵר שָׁם, רַק אֵצֵא מִשָּׁם.

אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן, רַק חֲזַק וֶאֱמַץ, וּתְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה. וְעִקַּר תִּקּוּן הַבְּרִית הוּא שִׂמְחָה, וְהַשִּׂמְחָה תָּאִיר בְּךָ, וְתִזְכֶּה לְהִתְקָרֵב בֶּאֱמֶת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ; כִּי הַשִּׂמְחָה מַרְחֶבֶת אֶת הַדַּעַת, וְעַל־יְדֵי שִׂמְחָה תִּזְכֶּה גַּם לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

הָיָה אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּשְׁמוֹ הָיָה מֹשֶׁה אֵלִיָּה, וְהוּא נִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל עַל אַף הֱיוֹתוֹ רָחוֹק מְאֹד. וּכְשֶׁבָּא עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל שָׁפַךְ דְּמָעוֹת הַרְבֵּה, וְכֵן כְּשֶׁהָיָה בַּקְלוּיז, כָּל הַתְּפִלּוֹת שָׁפַךְ דְּמָעוֹת כַּמַּיִם. פַּעַם אַחַת נִגַּשׁ אֵלָיו אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וְשָׁאַל אוֹתוֹ: ״לָמָּה אַתָּה בּוֹכֶה כָּל־כָּךְ?״ וּלְקָחוֹ הַצִּדָּה וְסִפֵּר לוֹ אֶת צַעֲרוֹ, שֶׁהוּא מְשֻׁקָּע בְּשִׁבְעִים מְדוֹרִין שֶׁל נְאוּף, וּפְשׁוּט אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְהִנָּצֵל מִזֶּה, ״וּכְשֶׁאֲנִי בָּא אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל״, הֵמְשִׁיךְ וְאָמַר: ״אֲנִי בּוֹכֶה הַרְבֵּה, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאֲנִי יוֹצֵא לַחוּץ, אֲנִי בְּסַכָּנָה גְּדוֹלָה, כִּי אֲנִי נִתְפָּס בַּאֲרִיךְ אַנְפִּין דִּקְלִפָּה״ (עֵץ לְקוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רמב); כִּי הַשָּׂטָן שֶׁלּוֹ שֶׁמֻּכְרָח לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, וְזֶה מֵבִיא אוֹתוֹ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, לִפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה; וּבָכָה הַרְבֵּה מְאֹד. וְהַלָּה מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, נִכְמְרוּ רַחֲמָיו מְאֹד, וְאָמַר לוֹ: מֵאַחַר שֶׁזָּכִיתָ כְּבָר לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, רָאוּי לְךָ לִשְׁמֹחַ, כִּי מָה הָיִיתָ עוֹשֶׂה אִם לֹא הָיִיתָ מִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל.

נָא וְנָא רְאֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וָיוֹם, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית, הַצְלָחָה כָּזוֹ, שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, וְכָל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא כְּלִי לְהַמְשָׁכַת אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ אֶל תּוֹךְ נִשְׁמָתְךָ, וְרַק זֶה יַצִּיל אוֹתְךָ, וִיטַהֵר אֶת נִשְׁמָתְךָ, וְיוֹצִיאֲךָ מִן הַבּוֹץ שֶׁנִּפַּלְתָּ אֵלָיו.

אֲקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁתִּצַּיֵּת אוֹתִי בְּכָל זֶה, וְאָז תִּרְאֶה נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת שֶׁיֵּעָשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרנט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ה כִּסְלֵו א׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְכֵן שָׂמַחְתִּי מְאֹד לִשְׁמֹעַ אֶת קוֹלְךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, כִּי הָאֱמוּנָה מַמְשֶׁכֶת לָאָדָם אֶת כָּל הַיְשׁוּעוֹת, כִּי ״אִישׁ אֱמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת״ (מִשְׁלֵי כח, כ), וֶאֱמוּנָה מַמְשֶׁכֶת בִּטָּחוֹן, וּמִי שֶׁזּוֹכֶה לְבִטָּחוֹן, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹזֵר לוֹ, כִּי מִדַּת הַבִּטָּחוֹן עוֹלָה עַל הַכֹּל. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל בְּעִנְיַן פַּרְנָסָה: ׳רַק בִּטָּחוֹן׳ (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן תקא).

רְאֵה לְהַרְגִּיעַ אֶת אִשְׁתְּךָ תָּמִיד וּתְכַבְּדָהּ מְאֹד, וְעַל־יְדֵי־זֶה יֻשְׁפַּע עָלֶיךָ שֶׁפַע גָּדוֹל, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נח), שֶׁכָּל הַהַשְׁפָּעוֹת לָאָדָם בָּאוֹת רַק בִּזְכוּת אִשְׁתּוֹ.

רְאֵה לִהְיוֹת בְּצַוְותָא עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ תָּמִיד.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ה כִּסְלֵו א׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

בָּזֶה שֶׁכָּתַבְתָּ לִי, שֶׁמֵּעֵת שֶׁהִתְחַלְתָּ לְקָרֵב מְקֻרָבִים אֶל דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, הֵחֵלָּה עָלֶיךָ הִתְנַגְּדוּת, זֶה אֵינוֹ אֶצְלִי חָדָשׁוֹת, כִּי בְּוַדַּאי הַבַּעַל־דָּבָר לֹא יָנִיחַ לְקָרֵב אֶל דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְזֶה דָּבָר גָּלוּי וּמְפֻרְסָם בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁבְּכָל פַּעַם כְּשֶׁהִתְחִילָה לְהֵעָשׂוֹת אֵיזוֹ הִתְעוֹרְרוּת בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, שָׁם הָיְתָה מַחֲלֹקֶת, כִּי הַבַּעַל־דָּבָר מְאֹד שׂוֹנֵא אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל וְאֶת אֲנָשָׁיו הָאֲמִתִּיִּים, וְעַל־כֵּן הוּא מְעוֹרֵר עֲלֵיהֶם תָּמִיד מַחֲלֹקֶת וּמְרִיבוֹת, וְנוֹכֵל אֲלֵיהֶם בְּכָל מִינֵי נִכְלֵי עַרְמֵמִיּוּת וְכוּ׳; וְעַל־כֵּן מִי שֶׁרוֹצֶה לְהַחֲזִיק בְּרַבֵּנוּ זַ״ל, וְלֹא לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ, חַס וְשָׁלוֹם, הוּא צָרִיךְ לִהְיוֹת מוּכָן וּמְזֻמָּן לִסְבֹּל חֲרָפוֹת וּבְזָיוֹנוֹת, וְזֶה עִקַּר תִּקּוּנוֹ. וְדַיְקָא אֵלּוּ שֶׁזָּכוּ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד — הֵם גָּדְלוּ וְהִצְלִיחוּ, אַךְ רֹב הָאֲנָשִׁים שֶׁזָּכוּ לְהִתְקָרֵב, וְלֹא יָכְלוּ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד בְּבִזְיוֹנוֹת וּבְמַחֲלֹקֶת שֶׁעָבְרָה עֲלֵיהֶם, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְרַחֲקוּ.

עַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לִהְיוֹת חָזָק וְאַמִּיץ לְדַבֵּר עִם חֲבֵרֶיךָ מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַל תִּתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה וְכוּ׳. וְדַעַת לְנָבוֹן, שֶׁהַכֹּל צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּהַצְנֵעַ לֶכֶת, וְלֹא בְּגִלּוּי וּבְפִרְסוּם, כִּי לֹא כָּל אֶחָד יָכוֹל לַעֲמֹד נֶגֶד הַלַּחַץ הַכָּבֵד שֶׁעוֹשֶׂה נֶגְדּוֹ הַסָּמ״ךְ־מ״ם.

תְּהִלָּה לָאֵל, זֶה לִי כ״ה שָׁנִים, שֶׁאֲנִי מִתְכַּתֵּב עִם אַלְפֵי אֲנָשִׁים, בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְבָר נִדְפְּסוּ הַמִּכְתָּבִים בִּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, וְהַסָּמ״ךְ־מ״ם גָּרַם מַה שֶּׁגָּרַם וְכוּ׳, וְהִפְעִיל עָלַי לְחָצִים כְּבֵדִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְגָרַם עָלַי מַחֲלֹקֶת וּמְרִיבוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, הַשְׁפָּלוֹת וּבְזָיוֹנוֹת, חֵרוּפִין וְגִדּוּפִין מֵרְשָׁעִים אֲרוּרִים נוֹאֲפִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְעִם

כָּל זֹאת, בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵינִי מִתְפַּעֵל מִכֻּלָּם, וַאֲנִי מַמְשִׁיךְ לֵילֵךְ בְּתֻמִּי לְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם.

לְדַעְתִּי, בָּחוּר צָרִיךְ לֵישֵׁב וְלִלְמֹד, וְלֹא לָצֵאת לַחוּץ, כִּי יְמֵי הַבַּחֲרוּת הֵם הַיָּמִים הֲכִי מְתוּקִים וְטוֹבִים לְהַצְלִיחַ בָּהֶם בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן אַל תִּסְתּוֹבֵב בְּשׁוּם מָקוֹם, רַק רְאֵה לָשֶׁבֶת וְלִלְמֹד.

אוֹדוֹת הָרְהוּרִים רָעִים וְכוּ׳, אַל תִּסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶם כְּלָל, וְרָאוּי לְךָ לִלְמֹד הַתּוֹרָה בְּלִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ע״ב, וְלוֹמַר עָלֶיהָ הַתְּפִלָּה, וְהַתּוֹרָה הַזֹּאת תִּהְיֶה רָגִיל בָּהּ מְאֹד מְאֹד, וּתְקַיֵּם כָּל מַה שֶּׁנֶּאֱמַר בָּהּ, וְשָׁם תִּמְצָא מַרְגּוֹעַ לְנַפְשְׁךָ.

הַלִּמּוּדִים יְכוֹלִים לִלְמֹד הַכֹּל כְּסִדְרָן, וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל כְּלָל.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לִמְצֹא אֶת בַּת זוּגְךָ בִּמְהֵרָה, וְהָעִקָּר — אַל תִּהְיֶה בָּרָן, אֶלָּא הַשְׁדּוּךְ הָרִאשׁוֹן שֶׁמַּצִּיעִים לְךָ תַּסְכִּים.

הֶכְפֵּל הַדָּבָר — רְאֵה לְדַבֵּר עִם חֲבֵרֶיךָ מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וּתְקָרְבָם, אֲבָל הַכֹּל בְּדַעַת וּבְשֵׂכֶל.

רְאֵה לָבוֹא תָּמִיד אֶל הָרַב הֶחָסִיד ... וְכֵן תָּבִיא אֵלָיו עוֹד בַּחוּרִים, וְתִשְׁתַּדְּלוּ שֶׁיִּהְיֶה לָכֶם שִׁעוּר פַּעַם אַחַת בְּשָׁבוּעַ, וְתָבִיא הַרְבֵּה בַּחוּרִים לַשִּׁעוּר, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁתִּהְיֶה לָכֶם הַצְלָחָה מְרֻבָּה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרסא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסִדֶּר מִקֵּץ, כ״ה כִּסְלֵו א׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה.

אוּדוֹת מַה שֶּׁקָּרָה לְךָ עִם בִּתְּךָ וְכוּ׳, צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע כִּי רַחֲמָיו יִתְבָּרַךְ מְרֻבִּים, וּבְוַדַּאי עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה, יְכוֹלִים לְשַׁנּוֹת אֶת הַגְּזֵרָה. וְהָיָה רָאוּי שֶׁאַתְּךָ תַּדְלִיק חֲמִשָּׁה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְהִתְפַּלֵּל בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת עַל רְפוּאַת הַבַּת, כִּי מַה שֶּׁתִּפְלָה פּוֹעֶלֶת, שׁוּם דָּבָר בָּעוֹלָם אֵינוֹ פּוֹעֵל. וְרַבֵּנוּ זַ״ל הִפְלִיג מְאֹד בִּתְפִלַּת הַנָּשִׁים, וּבִפְרָטִיּוּת הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת וּמִתְפַּלֶּלֶת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

אֵין לָכֶם לִדְאֹג עַל הַיְלָדִים הַבָּאִים, אַדְרַבָּה תְּקַוּימוּ מִצְוַת פְּרִיָּה וּרְבִיָּה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁמֹר אֶתְכֶם מִכָּל רַע.

מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם תּוּכְלוּ לְאָרֵחַ אֵיזֶה אוֹרֵחַ לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, כִּי הַכְנָסַת אוֹרְחִים מְבִיאָה בְּרָכָה וְהַצָּלָחָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצָּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרסב.

בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ה כִּסְלֵו א׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלַיִךְ.

לְדַעְתִּי, רְאִי לָצֵאת לְפֶנְסְיָה, וּמַה שֶּׁאַתְּ חוֹשֶׁשֶׁת שֶׁהַמְנַהֵל לֹא יַסְכִּים, אֲזַי יֵשׁ חֹק, וְיכוֹלִים לָקַחַת עוֹרֵךְ דִּין וּלְסַדֵּר אֶת הַכֹּל.

לֹא כְּדַאי לְהַמְשִׁיךְ כָּכָה עִם עֲצַבִּים, כְּבָר הִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁתִּקְחִי אֶת עַצְמֵךְ בְּיָדַיִךְ, וּלְבַל יַהֲרֹס אוֹתָךְ הַמַּצְפוּן, תִּהְיִי רְגוּעָה, הֲלֹא עָשִׂית אֶת הָעֲבוֹדָה כְּמִיטַב יְכָלְתֵּךְ בְּעֶשְׂרִים הַשָּׁנִים שֶׁעָבָרוּ.

עָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי זֶה טֶבַע שֶׁל בְּנֵי אָדָם, שֶׁאֵינָם מַכִּירִים טוֹבָה לְמִי שֶׁעוֹשֶׂה לָהֶם טוֹב, וּצְרִיכִים לְהִתְמוֹדֵד עִם הַבְּעָיָה הַזּוֹ וּלְהַחֲזִיק מַעֲמָד.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלַיִךְ, שֶׁתִּזְכִּי לִמְצֹא אֶת בֶּן זוּגֵךְ הָאֲמִתִּי.

נָא וְנָא אַל תִּהְיִי בָּרְנָנִית, אֶלָּא הַשִּׁדּוּךְ הָרִאשׁוֹן שֶׁיַּצִּיעוּ לָךְ, רְאִי לִגְמֹר בְּכִי טוֹב.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תרסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ה כִּסְלֵו א׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאֵה לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי רֹב הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם בָּאוֹת כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

רְאֵה לִשְׁמֹר מְאֹד עַל שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלַיִךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁיַּרְחִיב לָכֶם, וְתֵצְאוּ מִכָּל הַצָּרוֹת, וְיִמְתְּקוּ מִכֶּם כָּל הַדִּינִים, וְיִהְיֶה לָכֶם כְּבָר מֻעַכְשָׁו רַק טוֹב.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרסד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ה כִּסְלֵו א׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאִי לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ שִׁבְעָה נֵרוֹת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ אָז בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלַיִךְ וְעַל בַּעְלֵךְ וְעַל כָּל הַיְלָדִים שֶׁלָּכֶם, שֶׁיִּהְיֶה לָכֶם רַק טוֹב בַּחַיִּים, וְכֻלָּם יַחְזְרוּ בִּתְשׁוּבָה, וְתִהְיֶה בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרסה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ה כִּסְלֵו א׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, גֶּר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! רְאֵה לִשְׂמֹחַ בְּשִׂמְחָה אֵין סוֹפִית, שֶׁזָּכִיתָ לְהִתְקָרֵב וּלְהִתְוַדַּע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי עֲצוּתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁמְּלַמְּדֵנוּ, בְּוַדַּאי תִּזְכֶּה סוֹף כָּל סוֹף לָצֵאת מֵהַצָּרוֹת וְהַמְּרִירוּת שֶׁנִּסְתַּבַּכְתָּ בָּהֶם וְכוּ׳, הֵן אֱמֶת שֶׁעַל כָּל מְקֹרָב וּמְקֹרָב עוֹבֵר מַה שֶּׁעוֹבֵר בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת וְכוּ׳, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל מוֹצִיא מִמְּקֹרָבָיו אֶת גַּשְׁמִיּוּת הָעוֹלָם הַזֶּה לְגַמְרֵי, כִּי הוּא מַכְנִיס בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִמְּקֹרָבָיו הָאֲמִתִּיִּים אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי רַב כָּזֶה, עַד אֲשֶׁר

נִתְבַּטֶּלֶת מִלְּפָנָיו עֵינָיו גַּשְׁמִיּוּת הָעוֹלָם וְכוּ׳, אֲבָל אַחַר־כָּךְ נֶעֱלָם וְנִסְתָּר הַגִּלּוּי הַזֶּה מֵהַמְקֹרָב, וְעָלָיו לַעֲבֹד הַרְבֵּה בְּכֹחוֹת עַצְמוֹ, כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה בְּחִירָה, וְעַל־כֵּן עוֹבֵר אָז עַל כָּל מְקֹרָב וּמְקֹרָב מַה שֶּׁעוֹבֵר, כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא יוֹדֵעַ שֶׁאֵינוֹ כְּלוּם, וְאֶל הָעוֹלָם הַבָּא רוּחָנִיּוּת אֱלֹקוּת, עֲדַיִן לֹא זָכָה, עַל־כֵּן הוּא אֵינוֹ בָּעוֹלָם הַזֶּה וְאֵינוֹ בָּעוֹלָם הַבָּא, וְאָז רַע וָמָר לוֹ מְאֹד מְאֹד. וּבִשְׁבִיל זֶה צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת עֲצוּמָה לְהִשָּׁאֵר חֲזָקִים אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי בְּוַדַּאי עוֹבֵר מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל כָּל מְקֹרָב וּמְקֹרָב, אֲבָל מִי שֶׁעֵינָיו שֻׂכְלוֹ, וְיוֹדֵעַ אֶת אֲמִתַּת דִּבּוּרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, מְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי אֻפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְסוֹף כָּל סוֹף זוֹכֶה לָרֶשֶׁת אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה וְאֶת הָעוֹלָם הַבָּא גַּם יַחַד, וּמִתְקַיֵּם אֶצְלוֹ ״עוֹלָמְךָ תִּרְאֶה בְּחַיֶּיךָ״.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי הַיְסוֹד וְהָעִקָּר בְּדַעַת רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא הִתְחַדְּשׁוּת, אֲשֶׁר כָּל זֶה הוּא הָעִנְיָן שֶׁל חֲנֻכָּה, כִּי חֲנֻכָּה הוּא סוֹד הַחִנּוּךְ, שֶׁמְּחַנְּכִים אֶת עַצְמָם בְּכָל פַּעַם בְּמִדּוֹת טוֹבוֹת, בְּשִׂמְחָה וּבְסַבְלָנוּת, בֶּאֱמוּנָה וּבְבִטָּחוֹן, שֶׁזֶּה נִקְרָא חֲנֻכָּ״ה — לְשׁוֹן חִנּוּךְ, וְעִקַּר הַחִנּוּךְ הוּא שֶׁמַּתְחִילִים בְּכָל פַּעַם מֵחָדָשׁ, וְאָסוּר לְהִיוֹת זָקֵן כְּלָל, כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁאָסוּר לְהַחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ זָקֵן כְּלָל — הֵן חָסִיד זָקֵן, הֵן לַמְדָן זָקֵן, זָקֵן אֵינוֹ טוֹב כְּלָל (עֵין שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן נא), רַק בְּכָל פַּעַם צְרִיכִים לְחַדֵּשׁ עַצְמוֹ, וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְחַדֵּשׁ עַצְמוֹ, אֲזַי זוֹכֶה לְהִתְעַלּוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר כָּל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, שֶׁזָּכוּ לְמָה שֶׁזָּכוּ לְהַגִּיעַ בְּזֶה הָעוֹלָם — לֹא הָיָה אֶלָּא עַל־יְדֵי הִתְחַזְּקוּת, שֶׁחִזְּקוּ אֶת עַצְמָם, וְעַל־יְדֵי הִתְחַדְּשׁוּת, שֶׁחִדְּשׁוּ אֶת עַצְמָם, וְסִפֵּר רַבֵּנוּ זַ״ל עַל אֵיזֶה צַדִּיק מִפַּרְסָם וְכוּ׳, שֶׁלִּעֵת זִקְנָתוֹ נָפַל, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא חִדֵּשׁ עַצְמוֹ, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל פַּעַם, אֲשֶׁר כָּל זֶה הוּא סוֹד חֲנֻכָּה — לְחַנֵּךְ אֶת עַצְמוֹ בְּכָל פַּעַם מֵחָדָשׁ, וּכְמוֹ שֶׁמְּחַנְּכִים יֶלֶד קָטָן, וּצְרִיכִים עִמּוֹ סַבְלָנוּת אֵין סוֹפִית, כְּמוֹ־כֵן צְרִיכִים לְחַנֵּךְ אֶת עַצְמוֹ, וּלְהַגִּיעַ אֶל מִדַּת הַסַּבְלָנוּת אֵין סוֹפִית, כִּי הָעִקָּר תָּלוּי בְּסַבְלָנוּת, כִּי מֵרֹב צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוּת וְהַרְפַּתְקָאוֹת שֶׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, הוּא צָרִיךְ לְחַנֵּךְ אֶת עַצְמוֹ בְּמִדַּת הַסַּבְלָנוּת.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! מֶה עָבַר עָלֶיךָ בִּימִים וּבְשָׁנִים אֵלּוּ מֵעֵת שֶׁזָּכִיתָ לְהִתְוַדַּע אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ כְּלָל, כִּי מֶה הָיִיתָ עוֹשֶׂה בְּלִי רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי הֲלֹא בְּלִי רַבֵּנוּ זַ״ל הָיָה לְךָ הַרְבֵּה יוֹתֵר מָר מֵאֲשֶׁר מָר לְךָ עַתָּה, וְעַל־כֵּן רְאֵה לָקַחַת אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְתַעֲשֶׂה הַתְחָלָה חֲדָשָׁה עַל־כָּל־פָּנִים מֵעַכְשָׁו, לִהְיוֹת שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ עַל הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לִתְפֹּס בְּכָל יוֹם, אֲשֶׁר סוֹף כָּל סוֹף רַק זֶה יִשָּׁאֵר מִמְּךָ. בָּזֶה שֶׁאַתָּה מַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין, רָאוּי לְךָ לִשְׂמֹחַ וְלִרְקֹד מְאֹד מְאֹד, כִּי הַתְּפִלִּין הֵם מֹחִין עִלָּאִין, מֹחִין הַמַּמְשִׁיכִין דְּבֵקוּת אֶל הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וְרָאוּי לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל בְּשָׁעָה שֶׁמַּנִּיחַ תְּפִלִּין, לְהִתְעוֹרֵר בְּהִתְעוֹרְרוּת עֶלְיוֹנָה וְנוֹרָאָה מְאֹד מְאֹד, כִּי הֲלֹא הוּא מַלְבִּישׁ עַצְמוֹ עַכְשָׁו עִם כֶּתֶר הַמֶּלֶךְ, וְכֵן רָאוּי לְךָ לִשְׂמֹחַ עִם הַצִּיצִית שֶׁעָלֶיךָ, שֶׁהִיא לְבוּשׁ הַמֶּלֶךְ, וְתָמִיד תִּסְתַּכֵּל בָּהֶם וְתַזְכִּיר אֶת עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶה סוֹד הַצִּיצִית וְהַתְּפִלִּין, הַצִּיצִית הִיא הַלְּבוּשׁ שֶׁל הַמֶּלֶךְ, וְהַתְּפִלִּין הֵם הַכֶּתֶר שֶׁל הַמֶּלֶךְ; אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִלְבֹּשׁ אֶת לְבוּשׁ הַמֶּלֶךְ בְּכָל יוֹם, וּמִתְעַטֵּר בְּכֶתֶר הַמֶּלֶךְ בְּכָל יוֹם, אֲשֶׁר זֶה הַצִּיצִית וְהַתְּפִלִּין; וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נד), כִּי הַצִּיצִית הִיא סוֹד הַצְּמָצוּם, וְהַתְּפִלִּין הֵם הַמֹּחִין, עַיֵּן שָׁם; הַיְנוּ כִּי קֹדֶם שֶׁזּוֹכִים לְהִתְגַּלּוּת הַמֹּחִין לְהַכִּיר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מִכָּל פְּרָט מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, וְלִזְכּוֹת לְקַבֵּל רְמָזִים מִכָּל פְּרָט וּפְרָט מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, צְרִיכִים קֹדֶם לְצִמְצוּם, כְּדֵי שֶׁלֹּא יֵצֵא מִמֹּחוֹ וְהַשָּׂגָתוֹ לְגַמְרֵי, חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁזֶּה כְּלַל כָּל הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת וְהַהִשְׁתַּלְכוּת שֶׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְאִם הָאָדָם זוֹכֶה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד בְּעֵת צִמְצוּמָיו וְקַטְנוּתוֹ וְכוּ׳, אָז זוֹכֶה אַחַר־כָּךְ לְהַגִּיעַ לְמֹחִין עִלָּאִין, מֹחִין כָּאֵלּוּ הַדְּבוּקִים תָּמִיד בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

עַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק וּלְחַדֵּשׁ אֶת עַצְמְךָ עַכְשָׁו דַּיְקָא בְּשָׁעָה שֶׁעוֹבֶרֶת עָלֶיךָ מְרִירוּת דִּמְרִירוּת וְכוּ׳ וְכוּ׳, צָרוֹת וְיִסּוּרִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, חוֹבוֹת וְהַרְפַּתְקָאוֹת וְכוּ׳, וְתֵדַע שֶׁכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, זֶה בִּכְלַל הַצִּיצִית, שֶׁהֵם הַצְּמָצוּמִים שֶׁצְּרִיכִים לַעֲבֹר לִפְנֵי הַשָּׂגַת הַמֹּחִין, שֶׁהֵם הַתְּפִלִּין, וְאָז אִם תַּחֲזִיק מַעֲמָד וּתְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ, וּתְחַדֵּשׁ אֶת עַצְמְךָ בְּכָל פַּעַם בְּפַעַם, תִּזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל הִתְגַּלּוּת

אֱלקוּת כָּזוֹ, עַד שֶׁלֹּא יִרְאֶה לִפְנֵי מַרְאֶה עֵינֶיךָ רַק אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִזְכֶּה לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל, אֲשֶׁר הוּמַם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּתְקַבֵּל רְמָזִים מִכָּל פְּרָט וּפְרָט מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה.

וּבֶאֱמֶת בְּשָׁעָה שֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהַגִּיעַ אֶל דְּבֵקוּת אֲמִתִּית בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הֲרֵי הוּא נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּרוּחָנִיּוּת, וְאָז אֵינוֹ רוֹאֶה רַק שְׁמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וּמַה שֶּׁאָדָם אֵינוֹ זוֹכֶה לָזֶה, מִפְּנֵי שֶׁאֵין לוֹ הַהִתְחַזְקוּת הָאֲמִתִּית; כִּי בֶּאֱמֶת עַל כָּל נְשִׁימָה וּנְשִׁימָה תְּהַלֵּל יָ״ה, אִם הָאָדָם הָיָה מְיַשֵּׁב אֶת עַצְמוֹ בֶּאֱמֶת, הָיָה רוֹאֶה וּמֵבִין וּמַרְגִּישׁ, אֲשֶׁר אֵין לוֹ מִי שֶׁיָּכוֹל לַעֲזֹר לוֹ — רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ, כִּי עַל כָּל אָדָם עוֹבֵר מַה שֶּׁעוֹבֵר, אַךְ אֵינוֹ יוֹדֵעַ לְמִי לִפְנוֹת, וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ אֶת הַסּוֹד, שֶׁאֵין לִפְנוֹת לְאַף אֶחָד, אֶלָּא אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, לָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ יְחִידִי, בְּמָקוֹם שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וּלְהַתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מַה שֶּׁלּוֹחֵץ לוֹ עַל הַלֵּב, וּמַה שֶּׁכּוֹאֵב לוֹ, וּמַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, הַכֹּל לַכֹּל יְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁאָדָם חָזָק וְאַמִּיץ בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, אָז דַּיְקָא סוֹף כָּל סוֹף נִתְגַּלֶּה עָלָיו אוֹר כָּזֶה, שֶׁהוּא רוֹאֶה רַק אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְאֶל דָּבָר זֶה כָּל אֶחָד וְאֶחָד יָכוֹל לִזְכּוֹת בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכְּלָל, אִם רַק יַחֲזִיק מַעֲמָד עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! הָיוּ אֵצֶל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ אֲנָשִׁים כָּאֵלּוּ, אֲשֶׁר קֹדֶם שֶׁנִּתְקָרְבוּ הָיוּ מְלֻכְלָכִים מְאֹד מְאֹד, רַחֲמָנָא לִצְלָן, בְּכָל מִינֵי חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת, וְהָיוּ אֲנָשִׁים פְּגוּמִים וּמְלֻכְלָכִים וְגַם רוֹצְחִים, בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁזָּכוּ לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, רַבֵּנוּ זַ״ל רָחַץ וְנִקָּה אוֹתָם לְגַמְרֵי, וְחָזְרוּ בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית כָּזוֹ, עַד שֶׁבְּכָל יוֹם וָיוֹם בָּכוּ בִּבְכִיּוֹת עֲצוּמוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מָחַל לָהֶם, וְזָכוּ לְמַה שֶּׁזָּכוּ, וּכְבָר אָמַר מוֹהֲרַנ״תְ זַ״ל לִפְנֵי הִסְתַּלְקוּתוֹ: אַפִּלּוּ הֲכִי גָּרוּעַ וַאֲפִלּוּ הַבַּעַל עֲבֵרָה הֲכִי גָּדוֹל, אִם רַק יַחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ בְּרַבֵּנוּ זַ״ל, יֵשׁ לוֹ תִּקְוָה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה. וְדָבָר זֶה רָאוּ בְּחוּשׁ בְּכָל הַדּוֹרוֹת, כָּל אֵלּוּ שֶׁהִתְקָרְבוּ אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל עִם אֱמֶת,

זָכוּ לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עָזַר לָהֶם, וְזָכוּ לְמַה שֶׁזָּכוּ — אַשְׁרֵיהֶם וְאַשְׁרֵי חֶלְקָם, יְהִי חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם! וּמִי יִתֵּן, שֶׁגַּם אֲנַחְנוּ כְּבָר נַתְחִיל לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ ז״ל בְּהִתְקָרְבוּת אֲמִתִּית וּלְצַיֵּת אוֹתוֹ, וְלִהְיוֹת כָּל יוֹם בְּשִׂמְחָה עַל הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּנוּ, וְלָדוּן אֶת עַצְמֵנוּ לְכַף זְכוּת. וְהָעוֹלֶה עַל הַכֹּל — לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ.

הָיָה אִישׁ אֶחָד בַּעַל עֲגָלָה וּמְגַשֵּׁם מְאֹד, וּשְׁמוֹ הָיָה מֹשֶׁה צָדוֹק, וְהָיָה רוֹצֵחַ מַמָּשׁ, כִּי הָרַג כַּמָּה אֲנָשִׁים, וְהוּא נִתְחַבֵּר עִם הַקּוֹמוּנִיסְטִים שֶׁהָיוּ נִקְרָאִים אָז בַּאנְדֶּס, הַיְנוּ קֹדֶם מִלְחֶמֶת הָעוֹלָם הָרִאשׁוֹנָה, כְּשֶׁנַּעֲשְׂתָה מַהְפֵּכָה בְּרוּסְיָה, הִתְחַבְּרוּ חֲבוּרוֹת חֲבוּרוֹת רוֹצְחִים, וְהָלְכוּ מֵעִיר לְעִיר וּמִכְּפָר אֶל כְּפָר, וּמִישׁוּב אֶל יִשּׁוּב, וְרָצְחוּ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, אֶת הָעֲשִׁירִים, וּבָזְזוּ מֵהֶם אֶת כַּסְפָּם, כִּי לֹא הָיְתָה אָז מוֹרָאָה שֶׁל מַלְכוּת. וְהָאִישׁ הַזֶּה מֹשֶׁה צָדוֹק גַּם־כֵּן נִתְחַבֵּר עִם הַבַּאנְדֶּס הָרוֹצְחִים, וְרָצַח כַּמָּה אֲנָשִׁים, בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, מֵאַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אַךְ מֵחֲמַת שֶׁכָּל יְהוּדִי נוֹלַד עִם טוֹב וְכוּ׳, הָיָה נִתְעוֹרֵר בִּתְשׁוּבָה מִפַּעַם אֶל פַּעַם, וְהִתְחָרֵט עַל מַעֲשָׂיו הָרָעִים, אַךְ לֹא יָדַע אֶת דֶּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה, וּבִפְרָטִיּוּת שֶׁכָּל הָאֲנָשִׁים לֹא רָצוּ שֶׁיִּהְיֶה לָהֶם מַגָּע וּמַשָּׂא עִם הָאָדָם הַזֶּה, כִּי הָיָה רוֹצֵחַ מְפֻרְסָם, וְהָיָה גָּר בָּעִיר אוּמַן. וּפַעַם הוֹדִיעוּ לוֹ שֵׁמֶת אָבִיו, וּכְדֶרֶךְ שֶׁל אִישׁ מְגַשֵּׁם כְּמוֹתוֹ, וּמַה גַּם שֶׁהָיָה רוֹצֵחַ, לֹא הָיָה בְּהַלְוָיָה שֶׁל אָבִיו, אַךְ אַחַר־כָּךְ נִתְעוֹרֵר מְאֹד בִּתְשׁוּבָה, וְהִתְחָרֵט עַל מַעֲשָׂיו, וְרָצָה לְהִכָּנֵס אֶל בֵּית־הַכְּנֶסֶת לוֹמַר קַדִּישׁ, וּבְשׁוּם בֵּית־הַכְּנֶסֶת לֹא רָצוּ לְהַנִּיחַ אוֹתוֹ לְהִכָּנֵס, כִּי יָדְעוּ אֶת מַעֲשָׂיו הַמְכֹעָרִים שֶׁעָשָׂה, אֲבָל בָּעַר בּוֹ מְאֹד לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה וְלוֹמַר קַדִּישׁ אַחַר אָבִיו, וֶהֱיוֹת שֶׁגֵּרְשׁוּ אוֹתוֹ מִכָּל הַבָּתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וּבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת בָּעִיר אוּמַן, אֲזַי בָּא גַּם אֶל הַקְּלוֹיז שֶׁלָּנוּ, וְנִכְנַס וְאָמַר קַדִּישׁ, וְעָמַד בְּסוֹף הַקְּלוֹיז עַל יַד הַתַּנּוּר בְּלִי תְּפִלִּין וְכָךְ אָמַר קַדִּישׁ, וּפָחַד שֶׁמָּא יְגָרְשׁוּ אוֹתוֹ, אֲבָל דֶּרֶךְ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָאֲמִתִּיִּים לֹא לְגָרֵשׁ וְלֹא לְרַחֵק אֶת אַף אֶחָד, וְכָךְ נֶאֱרַע עִמּוֹ, שֶׁאָמַר קַדִּישׁ בְּלִי תְּפִלִּין וּבְלִי טַלִּית, כִּי לֹא הָיָה לוֹ. וּכְשֶׁאָמַר קַדִּישׁ, הִתְבּוֹנֵן בּוֹ אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ ר׳ יַעֲקֹב מֵעִיר זִיטָאמִיר, אֵיךְ שֶׁהוּא

אוֹמֵר קַדִּישׁ בְּלִי טַלִּית וּתְפִלִּין, וְנִגַּשׁ אֵלָיו, וְנָתַן לוֹ אֶת הַטַּלִּית וּתְפִלִּין שֶׁלּוֹ, וְאָמַר לוֹ בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: מֹשֶׁה צָדוֹק, בִּיסְט שׁוֹין דָּא לַייג חָאטְשָׁע טַלִּית וּתְפִלִּין (מֹשֶׁה צָדוֹק, אַתָּה כְּבָר פֹּה, תַּנִּיחַ טַלִּית וּתְפִלִּין); וְהוּא עָשָׂה אֶת זֶה בְּשִׂמְחָה, כִּי הָיָה מָלֵא פְּחָדִים, שֶׁהָאָדָם הַזֶּה בָּא לְגָרֵשׁ אוֹתוֹ, כְּמוֹ שֶׁמְּגָרְשִׁים אוֹתוֹ מִכָּל בָּתֵּי הַכְּנֶסֶת, וּפֹה לֹא רַק שֶׁלֹּא מְגָרְשִׁים אוֹתוֹ, אֶלָּא נוֹתְנִים לוֹ טַלִּית וּתְפִלִּין לְהִתְעַטֵּר בָּהֶם. וְעָשָׂה אֶת זֶה בְּחֵפֶץ לֵב. וְרֹ׳ יַעֲקֹב זִיטָאמִירֶער הֵחֵל לְדַבֵּר עִמּוֹ מִדִּבּוּרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, עַד שֶׁנִּתְהַפֵּךְ לִהְיוֹת בַּעַל תְּשׁוּבָה גָּדוֹל, וְהִתְחִיל לְהַצְמִיחַ זָקָן וּפֵאוֹת, וּבָא בְּכָל פַּעַם לְהִתְפַּלֵּל בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְהַתְּפִלּוֹת שֶׁלּוֹ הָיוּ בִּבְכִיּוֹת עֲצוּמוֹת, עַד שֶׁבְּמֶשֶׁךְ הֶחָדָשִׁים הָיוּ עֵינָיו נְפוּחוֹת מֵרֹב בְּכִי, וּפָנָיו הָיוּ רְחוּצוֹת בְּדְמָעוֹת. וְהוּא מָסַר אַחַר־כָּךְ אֶת נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּר אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, בְּעֵת שֶׁכְּבָר נִכְנְסוּ הַקּוֹמוּנִיסְטִים, וְסָגְרוּ אֶת כָּל הַבָּתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וְהַמִּקְוָאוֹת, אֲזַי עָשָׂה הוּא מִקְוֶה טָהֳרָה בָּרֶפֶת שֶׁל הַסּוּסִים שֶׁלּוֹ, שֶׁלֹּא יִתְוַדַּע לְאַף אֶחָד, וְשָׁם הָיָה לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מִקְוֶה. וּמָסַר אֶת נַפְשׁוֹ עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם. רוֹאִים מִזֶּה אֶת גֹּדֶל כֹּחוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁאֲפִלּוּ אִישׁ מְגֻשָּׁם וְרוֹצֵחַ כָּזֶה, גַּם־כֵּן זָכָה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, וּבָכָה בְּכָל יוֹם בִּבְכִיּוֹת עֲצוּמוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁעָזַר מְאֹד לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּהַרְבֵּה בְּחִינוֹת, וּבִפְרָטִיּוּת שֶׁיִּהְיֶה לָהֶם מִקְוֶה טָהֳרָה. וְכֵן יֵשׁ עוֹד הַרְבֵּה סִפּוּרִים, אֵיךְ שֶׁהִתְקָרְבוּ אֲנָשִׁים מְגֻשָּׁמִים מְאֹד, וּלְבַסּוֹף עַל־יְדֵי רַבֵּנוּ זַ״ל זָכוּ לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה.

הָיָה אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וּשְׁמוֹ: מֹשֶׁה אֵלְיָהוּ, וְהוּא נִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל עַל־יְדֵי אֵיזֶה סֵפֶר שֶׁמָּצָא, וּכְשֶׁבָּא פַּעַם הָרִאשׁוֹנָה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, שָׁפַךְ שָׁם דְּמָעוֹת הַרְבֵּה בְּעֶרֶב רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וּבָכָה בִּדְמָעוֹת שָׁלִישׁ, וְכֵן כָּל הָרֹאשׁ הַשָּׁנָה בַּקְּלוּיז שָׁפַךְ דְּמָעוֹת הַרְבֵּה, וּבָכָה בִּבְכִיּוֹת עֲצוּמוֹת כָּל הַתְּפִלּוֹת, וְעָמַד בְּקֶרֶן זָוִית. וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְאֹד הִתְפַּעֲלוּ עַל אָדָם זָר זֶה — מִי הוּא?! וּמַה הוּא?! וְלָמָּה בּוֹכֶה כָּל־כָּךְ?! אֲבָל כְּדֶרֶךְ שֶׁל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁכָּל אֶחָד עָסוּק בַּתְּשׁוּבָה שֶׁלּוֹ, אֲזַי לֹא בִּלְבְּלוּהוּ, וְהוּא הִמְשִׁיךְ לִבְכּוֹת, וּבְכָל פַּעַם כְּשֶׁבָּא אֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל בָּכָה בִּדְמָעוֹת שָׁלִישׁ. וְהוּא הִתְאַכְסֵן אֵצֶל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ. וְהַלָּה רָאָה אֶת גֹּדֶל בְּכִיּוֹתָיו, אֵיךְ שֶׁאוֹמֵר

קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמִּטָּה בִּבְכִיּוֹת עֲצוּמוֹת, וַאֲפִלּוּ בִּבְרִכַּת־הַמָּזוֹן שֶׁבֵּרֵךְ אַחַר סְעֻדָּתוֹ בָּהּ בִּדְמָעוֹת שָׁלִישׁ, אֲזַי שָׁאַל אוֹתוֹ דֶּרֶךְ אַגַּב: מַה פֵּשֶׁר הַבְּכִיּוֹת שֶׁלּוֹ, אֲזַי נִפְתַּח לִבּוֹ, וְהִתְחִיל לְסַפֵּר לוֹ: ״תֵּדַע, שֶׁאֲנִי מְשֻׁקָּע בְּתַאֲוַת נְאוּף, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וּבוֹעֲרִים בִּי כָּל הַשִּׁבְעִים מְדוֹרִים שֶׁל נְאוּף״, וְהוּא מְשֻׁקָּע בַּאֲרִיךְ אַנְפִּין דִּקְלִפָּה, שֶׁעַל כָּל אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב הוּא מֻכְרָח לְהִסְתַּכֵּל וְכוּ׳, וְהוּא מָלֵא הִרְהוּרִים רָעִים, וֶהֱיוֹת שֶׁזָּכָה לְהִתְוַדַּע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, רַבֵּנוּ זַ״ל פָּתַח אֶת לִבּוֹ עַד כְּדֵי כָּךְ, שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהַפְסִיק מִלְּבְכּוֹת מֵרֹב דְּבֵקוּת וּתְשׁוּקָה אֲחָרָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵיךְ שֶׁמִּתְחָרֵט עַל מַעֲשָׂיו הָרָעִים.

תַּאֲמִין לִי, יְדִידִי הַיָּקָר! שֶׁיֵּשׁ אֶצְלִי סְפוּרִים כָּאֵלּוּ לְמֵאוֹת, מַה שֶּׁעָשָׂה רַבֵּנוּ זַ״ל לִמְקָרָבָיו. וּבְוַדַּאי גַּם אַתָּה תָּבִין מֵעַצְמְךָ מֶה עָשָׂה עִמְּךָ רַבֵּנוּ זַ״ל וְכוּ׳, וְרָאוּי לָנוּ לְהוֹדוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל הַחֶסֶד חִנָּם, שֶׁאָנוּ זוֹכִים לֵידַע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁלְּבַל יִקָּחֵנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל; כִּי הַבַּעַל־דָּבָר אוֹרֵב מְאֹד מְאֹד עַל כָּל מְקָרָב שֶׁיִּתְרַחֵק מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וּבְוַדַּאי יְדוּעָה לְךָ גְּדֶל הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁעוֹבֶרֶת עָלַי זֶה יָמִים וְשָׁנִים עַל לֹא דָּבָר, רַק מִפְּנֵי שֶׁאֲנִי זוֹכֶה לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, אֲשֶׁר הַסָּמ״ךְ־מ״ם שׂוֹנֵא אֶת זֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי כָּל הָעִנְיָן שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא לְצַנִּינִים וּלְקוֹצִים בְּעֵינָיו, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל מַכְנִיס בְּמִקְרָבָיו תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלָצֵאת מִידֵי הַסָּמ״ךְ־מ״ם, וְעַל־כֵּן כָּתַב רַבֵּנוּ זַ״ל לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בִּמְכִתָּבוֹ הַמְפֹרָסָם: ״אֲשֶׁר הַסָּמ״ךְ־מ״ם עֵינָיו לָטַשׁ וְשִׂנָּיו חָרַק עָלַי, עַל שֶׁאֲנִי מַחֲזִיר אֶתְכֶם לְמוּטָב״; וְלָכֵן עָלֵינוּ לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְאַזֵּר לְהַחֲזִיק בְּרַבֵּנוּ זַ״ל בְּכָל מִינֵי אֻפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וּלְהִשְׁתַּדֵּל לְהַחֲזִיק אֶת עַצְמֵנוּ בְּיַחַד, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁאָנוּ אוֹחֲזִים אֶת עַצְמֵנוּ בְּיַחַד, עַל־יְדֵי־זֶה שׁוּם בְּרִיָּה לֹא תּוּכַל לָנוּ. וְכַמּוּבָא בַּמִּדְרָשׁ (תַּנְחוּמָא נִצָּבִים א׳), אֲשֶׁר קָנֶה אֶחָד בְּנָקֵל לִשְׁבֹּר, אֲבָל כְּשֶׁקּוֹשְׁרִים הַרְבֵּה קָנִים, אִי אֶפְשָׁר לְשַׁבְּרָם, כְּמוֹ־כֵן כְּשֶׁאֶחָד הוּא בְּעַצְמוֹ יְכוֹלִים לְשַׁבְּרוֹ וּלְהַחֲלִישׁ אֶת דַּעְתּוֹ, וּלְהַרְחִיקוֹ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, אֲבָל כְּשֶׁאוֹחֲזִים אֶת עַצְמָם בְּיַחַד, אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן לְגָרְשׁוֹ וּלְהַרְחִיקוֹ. וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לִהְיוֹת רָגִיל לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל

שָׁבוּעַ, וּבָאֹפֶן הַזֶּה נִהְיֶה מְקֻשָּׁרִים יַחַד, וְאָז אַף פַּעַם לֹא תּוּכַל לְהִתְרַחֵק מֵרַבֵּנוּ זַ״ל. וְתַאֲמִין לִי, שֶׁהַרְבֵּה הַרְבֵּה עָבַר עָלַי כְּבָר בְּזֶה הָעוֹלָם — בִּזְיוֹנוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים, מַחֲלֹקֶת וּמְרִיבוֹת, וְכָל זֶה רַק מִפְּנֵי שֶׁהַסָּמ״ךְ־מ״ם אֵינוֹ סוֹבֵל, שֶׁזֶּה לִי עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנִים רְצוּפוֹת, שֶׁאֲנִי מַדְפִּיס וּמֵפִיץ וּמְגַלֶּה וּמְפַרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שֶׁנִּזְכֶּה לֶאֱחֹז אֶת עַצְמֵנוּ בְּיַחַד, וְאִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יֹאמַר חֲזַק, וְעַל־יְדֵי־זֶה בֶּאֱמֶת נִזְכֶּה לִתְשׁוּבָה אֲמִתִּית, וּבִפְרָט עַכְשָׁו בִּימֵי הַחֲנֻכָּה, שֶׁהֵם יְמֵי תּוֹדָה וְהוֹדָאָה וִימֵי חִנּוּךְ, עָלֵינוּ לִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל גֹּדֶל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שֶׁזָּכִינוּ לְהִתְוַדַּע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְעַל גֹּדֶל הַחֶסֶד חִנָּם שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵאוֹרוֹת כָּאֵלּוּ, עֵצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת כָּאֵלּוּ, גִּלּוּיִים נִפְלָאִים בְּהִתְגַּלּוּת אֱלֹקוּת כָּאֵלּוּ, וְנִשְׁתַּדֵּל לְחַנֵּךְ אֶת עַצְמֵנוּ לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְלִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה וּבְסַבְלָנוּת, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִזְכֶּה לְכָל טוּב אֲמִתִּי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרסו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ה כִּסְלֵו א׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ אֶת הַפְּעֻלּוֹת שֶׁאַתְּ פּוֹעֶלֶת בְּיַבְנְאֵל ״עִיר בְּרֶסְלֶב״ בֵּין נְשׁוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וּבֵין נְשׁוֹת הַמָּקוֹם. יַעֲזֹר לָךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתַּצְלִיחִי בְּכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי.

מָה אֹמַר לָךְ ! אֵין עוֹד דָּבָר גָּדוֹל מִלְקָרֵב רְחוֹקִים וּלְהַחְדִּיר בָּהֶם יִרְאַת שָׁמַיִם, וּבִפְרָט לְהַכְנִיס בַּנָּשִׁים טָהֳרַת הַמִּשְׁפָּחָה, אֲשֶׁר זֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב וְעִקָּר בַּיַּהֲדוּת.

רְאִי לְשַׂמֵּחַ אֶת בַּעְלֵךְ, וְאַל תִּתְפַּעֲלִי מִשּׁוּם בְּרִיָה שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תַּנִּיחִי שֶׁהַשָּׂטָן יִכָּנֵס בֵּינֵיכֶם, חַס וְשָׁלוֹם.

לְדַעְתִּי, שָׁלְחוּ לָךְ מִן הַשָּׁמַיִם שָׁלִיחַ, שֶׁיַּרְאֶה לָךְ כִּי לֹא טָעִית וְכוּ׳, אֶלָּא אַתְּ הוֹלֶכֶת בַּדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה, כִּי בֶּאֱמֶת הַרְבֵּה פְּעָמִים הָאָדָם נוֹפֵל בַּחֲלִישׁוּת הַדַּעַת גְּדוֹלָה, וְנִדְמֶה לוֹ כְּאִלּוּ אָבַד מָנוֹס וְתִקְוָה מִמֶּנּוּ, וּכְאִלּוּ אֵינוֹ הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ הַיָּשָׁר, וּכְאִלּוּ הַכֹּל הֶבֶל, חַס וְשָׁלוֹם וְכוּ׳, וְאָז דַּיְקָא שׁוֹלֵחַ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שָׁלִיחַ, וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, אֵיךְ שֶׁתְּהִלָּה לָאֵל, רַבֵּנוּ זַ״ל מוֹלִיךְ אוֹתָנוּ בַּדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה, בְּדֶרֶךְ אֲמִתִּית, בְּדֶרֶךְ הָאֱמוּנָה, בְּדֶרֶךְ הַשִּׂמְחָה, בְּדֶרֶךְ הַשָּׁלוֹם־בַּיִת, בְּדֶרֶךְ הַדְּבֵקוּת, בְּדֶרֶךְ הַיִּרְאָה; אַשְׁרֵי מִי שֶׁיְּצִיתֵ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל וְאֶת תַּלְמִידָיו הָאֲמִתִּיִים, וְאָז טוֹב לוֹ בָּזֶה וּבַבָּא.

הֵכִפַּל הַדָּבָר, אַל תִּתְפַּעֲלִי כְּלָל מֵאֲנָשִׁים הַבָּאִים לְהַטְרִיחַ לָךְ מוּסָר, תִּלְעֲגִי לָהֶם בְּלִבֵּךְ, וְתַמְשִׁיכִי לְקַיֵּם כְּפִי שֶׁקִּבַּלְתְּ אֶצְלֵנוּ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלַיִךְ, שֶׁתִּזְכִּי לְהַצְלִיחַ, וְלֶאֱסֹף אֶת כָּל הַיְלָדִים בְּיִבְנְאֵל פַּעַם אוֹ פַּעֲמַיִם בְּשָׁבוּעַ, וּלְדַבֵּר עִמָּהֶם דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה. וּמַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם הָיִית מְצָרֶפֶת לַעֲבוֹדָתֵךְ אֶת שְׁאָר נְשׁוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תרסז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ה כִּסְלֵו א׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיֶּה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי שָׂמֵחַ לִשְׁמֹעַ שֶׁאַתְּ עוֹסֶקֶת גַּם־כֵּן בִּפְעִילוּת, וְרָאוּי לָךְ לַעֲסֹק בָּזֶה בְּיֶתֶר שְׂאֵת וּבְיֶתֶר עֹז לְעָזֹר לְקַבֵּץ אֶת כָּל

הַיְלָדִים מִיַּלְדֵי יַבְנְאֵל בְּיַחַד, וּלְדַבֵּר עִמָּהֶם פַּעַם אוֹ פַּעֲמַיִם בַּשָּׁבוּעַ דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית וְסִפּוּרֵי צַדִּיקִים.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת בַּעְלֵךְ שֶׁיִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה, וְתַרְאִי לוֹ אַהֲבָה, וְתִדְעִי, כִּי הַכְּלִי נֶשֶׁק מָצוּי בְּיַד הָאִשָּׁה, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (יְבָמוֹת קטו.): אִשָּׁה — כְּלִי זֵינָהּ עָלֶיהָ; כִּי הָאִשָּׁה יֵשׁ לָהּ כֹּחוֹת עֲצוּמִים לְחַזֵּק אֶת בַּעְלָהּ, וּלְהַגְדִּילוֹ וּלְפָאֲרוֹ וְלַהֲבִיאוֹ אֶל מַדְרֵגוֹת גְּדוֹלוֹת, אוֹ חַס וְשָׁלוֹם, לְהֶפֶךְ — לְשָׁבְרוֹ וּלְהַשְׁפִּילוֹ וּלְהַשְׁלִיכוֹ אֶל שְׁאוֹל תַּחְתִּיוֹת, חַס וְשָׁלוֹם. עַל־כֵּן רְאִי לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לְכַבֵּד אֶת בַּעְלֵךְ, וּלְהַרְאוֹת לוֹ תְּשׁוּמֶת־לֵב יוֹצֵאת מִן הַכְּלָל, וְתִמְסְרִי אֶת עַצְמֵךְ אֵלָיו, וְאָז תִּרְאִי אֵיךְ שֶׁמַּצָּב רוּחוֹ יִשְׁתַּנֶּה לְגַמְרֵי.

אוֹדוֹת הַבַּלְבּוּלִים שֶׁיֵּשׁ וְכוּ׳, אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁבְּוַדַּאי סוֹף כָּל סוֹף הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, שֶׁיִּכָּנְסוּ לָגוּר עוֹד הַרְבֵּה אֲנָשִׁים, וְלֹא נִצְטָרֵךְ לְטוֹבוֹת בְּעִנְיַן מִנְיָן, רַק יִהְיֶה מִנְיָן אַחַר מִנְיָן, וְכָל אֶחָד יִבְחַר אֶת הַמִּנְיָן שֶׁנּוֹחַ לוֹ, הַיְנוּ שֶׁבְּכָל שָׁעָה מִנְּיַן הַחֲמָה יִהְיֶה מִנְיָן: בְּשֵׁשׁ, וּבְשֶׁבַע, וּבִשְׁמוֹנֶה, וּבְתֵשַׁע, כָּךְ — שֶׁכָּל אֶחָד יִצְטָרֵךְ וְיִתְפַּלֵּל לַמִּנְיָן שֶׁנּוֹחַ לוֹ, כִּי מַעֲלַת הַתְּפִלָּה בְּמִנְיָן — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, וְכֵן בִּתְפִלַּת מִנְחָה וּמַעֲרִיב וְכוּ׳. אֲבָל לְעֵת עַתָּה צְרִיכִים הַרְבֵּה סַבְלָנוּת, כִּי בְּלִי סַבְלָנוּת אִי אֶפְשָׁר לַעֲבֹר אֶת הַחַיִּים, עַל־כֵּן רְאִי לְחַזֵּק אֶת בַּעְלֵךְ, וְעוֹד תִּרְאוּ יְשׁוּעוֹת נִפְלָאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

רְאִי לְהַמְשִׁיךְ לְהִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁכְּבָר אֶזְכֶּה לָצֵאת מִכָּאן, וְלָבוֹא וּלְהִתְגּוֹרֵר בְּיַבְנְאֵל, כִּי עֲדַיִן אֲנִי צָרִיךְ עַל זֶה רַחֲמִים רַבִּים, וּבִפְרָטִיּוּת שֶׁאֲנִי עָסוּק עַכְשָׁו בְּעִנְיַן בִּנְיַן בֵּית־הַמִּדְרָשׁ הַגָּדוֹל, שֶׁיִּהְיֶה תֵּל תַּלְפִּיּוֹת לְכָל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תרסח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ה כִּסְלֵו א׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחַיֶּה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִכֶּם, וְאֵיךְ שֶׁאַתְּ מְחַזֶּקֶת אֶת בַּעְלֵךְ, וְאַתֶּם גָּרִים בְּיַחַד בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת, אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי זֶה הַיְסוֹד בַּבַּיִת הַיִּשְׂרְאֵלִי, שֶׁהַבַּעַל וְהָאִשָּׁה יָדוּרוּ יַחַד בְּאַהֲבָה רַבָּה וּבַהֲבָנָה הֲדָדִית וְאֶחָד יַעֲזֹר לְהַשֵּׁנִי בְּכָל הָעִנְיָנִים, וְלֹא חַס וְחָלִילָה, שֶׁאֶחָד יַשְׁפִּיל אֶת הַשֵּׁנִי וְכוּ׳, אוֹ חַס וְחָלִילָה, אֶחָד יָרִיב עִם הַשֵּׁנִי וְכוּ׳, אוֹ אֶחָד לֹא יָבִין אֶת הַשֵּׁנִי וְכוּ׳, אֲשֶׁר כָּל זֶה הוֹרֵס אֶת הַבַּיִת לְגַמְרֵי, וּכְשֶׁהַבַּיִת הָרוּס, הַשֵּׁם יִשְׁמֹר, גַּם הַיְלָדִים מְקַבְּלִים חִנּוּךְ כָּזֶה, עַל־כֵּן מְאֹד מְאֹד אֲנִי שָׂמֵחַ, שֶׁיֵּשׁ בֵּינֵיכֶם הֲבָנָה הֲדָדִית וְעֵזֶר הֲדָדִי, כֵּן יַעֲזֹר לָכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא תָּמִיד.

נָא וְנָא רְאִי לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא יְסוֹד הַכֹּל, וּבִפְרָט אִשָּׁה שֶׁטִּבְעָהּ לִהְיוֹת עֲצָבְנִית וּמְדֻכֵּאת וּמֻשְׁפֶּלֶת וְכוּ׳, וּבִפְרָטִיּוּת כְּשֶׁעֲבְרָה כְּבָר מַה שֶּׁעָבְרָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, שֶׁזֶּה מַכְנִיס בָּהּ חֲלִישׁוּת גְּדוֹלָה וְכוּ׳, וְנִדְמֶה לָהּ כְּאִלּוּ הִיא לֹא שָׁוָה מְאוּם וְכוּ׳, דַּיְקָא אִשָּׁה כָּזוֹ צְרִיכָה לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְאַמֵּץ בְּיֶתֶר שְׂאֵת לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְהַשִּׂמְחָה בֶּאֱמֶת תָּבִיא לָךְ רְפוּאָה, שֶׁתִּזְכִּי בֶּאֱמֶת לִרְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ לְהִפָּקֵד בְּזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא, וְתוֹלִידִי עוֹד בָּנִים וּבָנוֹת חַיִּים וְקַיָּמִים, וְתִרְוִי רֹב נַחַת מֵהֶם.

נָא וְנָא לְחַזֵּק אֶת בַּעְלֵךְ בְּיֶתֶר שְׂאֵת וּבְיֶתֶר עֹז, וְאָז כַּמַּיִם הַפָּנִים אֶל הַפָּנִים תִּרְאִי שֶׁגַּם בַּעְלֵךְ יְחַזֵּק אוֹתָךְ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תרסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ה כִּסְלֵו א׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כְּלָלִיּוּת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, ״חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב״, תַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, הַגָּרִים בְּיִבְנְאֵל ״עִיר בְּרֶסְלֶב״, הֲוָיָ״ה עֲלֵיהֶם יַשְׁרֶה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד, וְיַמְשִׁיךְ לָהֶם הַשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת.

אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! חִזְקוּ וְאִמְצוּ לִהְיוֹת בְּיַחַד בְּשָׁלוֹם וּבְאַהֲבָה גְּדוֹלָה, כִּי הָעִקָּר לְקַבֵּל אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל תָּלוּי כְּפִי הָאַהֲבָה וְהָאַחְדוּת וְהַשָּׁלוֹם שֶׁיֵּשׁ בֵּין אֲנָשָׁיו. וְרַבֵּנוּ זַ״ל מְאֹד רָצָה, שֶׁתַּלְמִידָיו יִהְיוּ תָּמִיד בְּאַחְדוּת כְּמוֹ אַחִים, כִּי תְּהִלָּה לָאֵל, יֵשׁ לָנוּ אָב רַחֲמָן, שֶׁהוּא רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר הוּא דּוֹאֵג בַּעֲדֵנוּ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, וְעוֹזֵר לָנוּ לְהִתְקָרֵב אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמְגַלֶּה עֵינֵינוּ לִרְאוֹת נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת בְּגִלּוּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, וּמַה יָּפָה יְרֻשָּׁתֵנוּ עַל נַעַם חֶלְקֵנוּ, ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״ שָׁם גּוֹרָלֵנוּ, וּמֶה הָיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבֵּנוּ זַ״ל.

אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! אַל תִּתְאַכְזְבוּ, חַס וְחָלִילָה, שֶׁעֲדַיִן אֵינִי גָּר שָׁם, כִּי, תְּהִלָּה לָאֵל, אֲנִי עוֹשֶׂה פֹּה כָּל מִינֵי מַאֲמַצִּים בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת בְּאֹפֶן שֶׁאוּכַל לִבְנוֹת בֵּית־מִדְרָשׁ עֲנָקִי, וְכֵן חַדְרֵי לִינָה לַהֲמוֹן אוֹרְחִים, וְכֵן אוּלָם שְׂמָחוֹת, שֶׁכָּל זֶה יְשַׁמֵּשׁ לֶעָתִיד הַקָּרוֹב אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁיָּבוֹאוּ וְיִכָּנְסוּ לָגוּר בְּיִבְנְאֵל.

הֵן אֱמֶת, שֶׁהַכֹּל נִרְאֶה עֲדַיִן כַּחֲלוֹם, וּבִפְרָטִיּוּת כְּשֶׁהַמְּנִיעוֹת וְהָעִכּוּבִים מְסַבְּבִים אוֹתָנוּ כְּחוֹמוֹת בַּרְזֶל, עִם כָּל זֹאת אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַכֹּל יָכוֹל לִהְיוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַתֹּם אֶל הֶחָכָם: ״אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַכֹּל יָכוֹל לִהְיוֹת״, כִּי עַל־יְדֵי תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת יְכוֹלִים לִזְכּוֹת אֶל הַמַּדְרֵגוֹת הֲכִי גְּדוֹלוֹת, וּבִפְרָטִיּוּת עָלֵינוּ לֹא לִשְׁכֹּחַ כְּרֶגַע, שֶׁאֲנַחְנוּ תַּלְמִידֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וַאֲנַחְנוּ מְמַלְּאִים אֶת רְצוֹנוֹ וּמְשַׁמְּשִׁים אוֹתוֹ, וְעַל־כֵּן בְּוַדַּאי לֹא יַאַכְזְבֵנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל.

חִזְקוּ וְאִמְצוּ מְאֹד לְהִתְפַּלֵּל בְּיַחַד בְּמִנְיָן עֶרֶב וָבֹקֶר, אֲשֶׁר עִנְיַן

הַתְּפִלָּה בְּמִנְיָן עוֹלֶה עַל הַכֹּל, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (בְּרָכוֹת ח.): תְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּצִבּוּר — נִשְׁמַעַת וְנִתְקַבֶּלֶת בְּנָקֵל, כִּי אֵימָתַי עֵת רָצוֹן? בְּשָׁעָה שֶׁהַצִּבּוּר מִתְקַבְּצִים. וְכֵן תִּתְקַבְּצוּ בְּכָל מוֹצָאֵי שַׁבָּת, וְתַעֲשׂוּ סְעֻדַּת מְלַוֶּה מַלְכָּה לִכְבוֹד דָּוִד הַמֶּלֶךְ בְּרִקּוּדִים וּבִכְלֵי זֶמֶר, וּלְהַזְמִין אֶת אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם, וּלְהוֹסִיף שְׂכֵנִים, וּבִזְכוּת הַשִּׂמְחָה תִּזְכּוּ שֶׁיִּתְרַבֶּה הַקִּבּוּץ שֶׁלָּנוּ.

נָא וָנָא, אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! תְּחַזְּקוּ אֶת עַצְמְכֶם בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, עַל אַף כָּל הַקְּשָׁיִים שֶׁעוֹבְרִים עֲלֵיכֶם, וְתֵדְעוּ כִּי סוֹף כָּל סוֹף תִּרְאוּ נִסִּים וְנִפְלָאוֹת כָּאֵלּוּ, שֶׁלֹּא חֲלַמְתֶּם שֶׁלְּפֶתַע יַתְחִילוּ לִבְנוֹת דִּירוֹת, וְתִכָּנְסָנָה לָגוּר קְבוּצוֹת קְבוּצוֹת שְׁלֵמוֹת שֶׁל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְיִהְיֶה מְאֹד שָׂמֵחַ, כִּי הַמָּקוֹם בְּיִבְנְאֵל הוּא מָקוֹם רוּחָנִי מְאֹד, וְעַל־כֵּן הַסָּ״ךְ־מ״ם אוֹרֵב עַל הַמָּקוֹם הַזֶּה יוֹתֵר מִכֹּל, וּמִי שֶׁעֵינַיִם לוֹ וּמִסְתַּכֵּל בְּרוּחָנִיּוּת הַמָּקוֹם, יַרְגִּישׁ שָׁם הֶאָרָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁעוֹד יִהְיֶה לָנוּ שָׁם תַּלְמוּד תּוֹרָה גָּדוֹל לְבָנִים, וּבֵית־סֵפֶר לְבָנוֹת, וִישִׁיבָה לְבַחוּרִים, וְכוֹלֵל לְאַבְרֵכִים, וְיִהְיֶה הַמָּקוֹם מְקוֹם תּוֹרָה וְיִרְאָה. הָעִקָּר סַבְלָנוּת, וּלְהַרְבּוֹת בִּתְפִלָּה, שֶׁנִּזְכֶּה לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל אֶת כָּל זֶה, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׂמַח לִבֵּנוּ, וְתָגֵל נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרע.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ו כִּסְלֵו ב׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ.

רְאִי לְהַדְלִיק חֲמִשָּׁה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת

שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ אָז בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת וּמִתְפַּלֶּלֶת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

רְאִי לְבְדֹק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עַל הַיְלָדִים שֶׁלָּכֶם, שֶׁיִּהְיֶה לָהֶם כָּל טוּב, וַיַּחְזִרוּ בִּתְשׁוּבָה, וְיִתְחַתְּנוּ מַה שֶּׁיּוֹתֵר מַהֵר, וְיוֹלִידוּ בָּנִים וּבָנוֹת, וְתִרְוֵי רֹב נַחַת מֵהֶם.

נָא וְנָא לֹא לִפֹּל בְּדַעְתֵּךְ כְּלָל, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּמַה שֶּׁתְּפִלָּה פּוֹעֶלֶת, שׁוּם דָּבָר בָּעוֹלָם אֵינוֹ פּוֹעֵל, אַשְׁרֵי מִי שֶׁחָזָק בִּתְפִלָּה בְּכָל יוֹם, וְאָז יִרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמּוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תרעא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ו כִּסְלֵו ב׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, וּבִפְרָט שֶׁזָּכִיתָ לְהַכְנֵס לְדִירָה חֲדָשָׁה, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁבֵּיתְךָ יִהְיֶה בֵּית וַעַד לַחֲכָמִים, וְתִזְכֶּה לְהוֹלִיד בָּנִים וּבָנוֹת חַיִּים וְקַיָּמִים.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁסּוֹף כָּל סוֹף נִזְכֶּה לִבְנוֹת אֶת יַבְנְאֵל ״עִיר בְּרֶסְלֶב״, וְגַם אַתָּה תָּבוֹא וְתִצְטָרֵף לְשָׁם. אֲבָל לְעֵת עַתָּה תִּכָּנֵס לַדִּירָה הַחֲדָשָׁה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי יַעֲזֹר לְךָ.

הָעִקָּר רְאֵה לִהְיוֹת סַבְלָן גָּדוֹל בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרִים מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְאִי אֶפְשָׁר לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּלִי סַבְלָנוּת.

רְאֵה לְכַבֵּד אֶת אִשְׁתְּךָ מְאֹד מְאֹד, כַּאֲשֶׁר הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָנִים: רסג, רסד), וְזֶה הַיְסוֹד בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל — לְצַיֵּת אוֹתוֹ.

אוֹדוֹת שֶׁכָּתַבְתָּ, שֶׁרָאִיתָ בְּסֵפֶר שֶׁהִדְפִּיסוּ עַכְשָׁיו בְּשֵׁם ״שִׂיחַ שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ״, שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל הִקְפִּיד שֶׁיִּקְרְאוּ ׳שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם׳ בְּעֶרֶב שַׁבַּת־קֹדֶשׁ דַּוְקָא, תֵּדַע כִּי זֶה אֵינוֹ נָכוֹן כְּלָל, וּבִכְלָל כָּל הַסֵּפֶר מָלֵא שִׁבּוּשִׁים, וְרַק קְטָעִים קְטַנִּים מִשִּׂיחוֹת שְׁלֵמוֹת וַאֲרֻכּוֹת הֵן אֱמֶת, וּמַה שֶּׁהוּא כּוֹתֵב, שֶׁהָרַב הֶחָסִיד ר׳ לֵוִי יִצְחָק, נֵרוֹ יָאִיר (זַ״ל) עָבַר עַל זֶה, אַךְ מִי שֶׁיּוֹדֵעַ וּמַכִּיר עַכְשָׁו אֶת ר׳ לֵוִי יִצְחָק, הוּא בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים סַגִּי נְהוֹר, וּבְעַצְמוֹ אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲבֹר עַל זֶה, וְעַל כֵּן הַהוּא שֶׁלִּקֵּט אֶת הַשִּׂיחוֹת רַק קָרָא לְפָנָיו, וּמַה שֶּׁיָּדַע שֶׁהוּא יָגִיב עַל זֶה — דִּלֵּג... כִּי הֲרֵי בְּוַדַּאי הוּא לֹא יִרְאֶה אֶת מַה שֶּׁדִּלֵּג.

תְּהִלָּה לָאֵל, זָכָנִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְשַׁמֵּשׁ אֶת ר׳ לֵוִי יִצְחָק עוֹד לִפְנֵי עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנִים, וְשָׁמַעְתִּי מִמֶּנּוּ כַּמָּה אַלְפֵי שִׂיחוֹת וְסִפּוּרִים, וְרָשַׁמְתִּי אֶת זֶה אֶצְלִי, וְיַעְזְרֵנִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹד לְהַדְפִּיסָם. וּכְבָר זָכִיתִי לְהַדְפִּיס הַרְבֵּה בְּסִפְרֵי ״אֵילָן הַחַיִּים״, וּבְוַדַּאי יָבוֹא הַיּוֹם שֶׁאַדְפִּיס אֶת כָּל הַשִּׂיחוֹת. אַךְ בַּסֵּפֶר הַנַּ״ל הַהוּא רַק כָּתַב קְטָעֵי שִׂיחוֹת, כִּי בְּכָל שִׂיחָה יֵשׁ בָּזֶה סִפּוּר אָרֹךְ, עִם כָּל זֹאת טוֹב עָשָׂה, כִּי כְּשֶׁאֲנִי אַדְפִּיס אֶת הַשִּׂיחוֹת, שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ שֶׁהֵן פְּרִי דִּמְיוֹן.

עַל־כָּל־פָּנִים בְּעִנְיַן לִקְרוֹת שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם, תֵּדַע שֶׁעַל־פִּי כִּתְבֵי הָאֲרִיזַ״ל הַמִּצְוָה מִן הַמֻּבְחָר הִיא בְּעֶרֶב שַׁבָּת אַחַר חֲצוֹת, כַּמּוּבָא בַּבָּאֵר הֵיטֵב, סִימָן רפ״ה: ״וְעִקַּר הַמִּצְוָה לִקְרוֹת אַחַר חֲצוֹת, וְאַחַר שֶׁקָּרָא יֵלֵךְ לְבֵית הַמֶּרְחָץ וְיִטְבֹּל״, וְכֵן מוּבָא בְּלִקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת, תְּפִלָּה י״ט: ״וְתַעְזְרֵנוּ תָּמִיד לְהַשְׁלִים כָּל פָּרָשִׁיּוֹתֵינוּ עִם הַצִּבּוּר, שֶׁנִּזְכֶּה לִקְרוֹת הַפָּרָשָׁה שֶׁל הַשָּׁבוּעַ בְּכָל עֶרֶב שַׁבָּת ׳שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם׳ בְּכַוָּנָה גְּדוֹלָה וַעֲצוּמָה בְּקְדֻשָּׁה וְטָהֳרָה״, אֲשֶׁר

בְּוַדַּאי זוֹ מִצְוָה מִן הַמֻּבְחָר, אֲבָל הֱיוֹת שֶׁיָּדוּעַ לָנוּ שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר פַּעַם לְמוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל, שֶׁרְצוֹנוֹ מְאֹד שֶׁיִּהְיֶה רַב, וְשָׁאַל מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל: הֲלֹא אֵינִי יוֹדֵעַ אֵיךְ לִפְסֹק וְכוּ׳, הַיְנוּ בְּאֵיזֶה פּוֹסֵק לִתְלוֹת אֶת פְּסָקַי? עָנָה וְאָמַר לוֹ רַבֵּנוּ זַ״ל: אִם יֵשׁ רַק פּוֹסֵק אֶחָד, יְכוֹלִים לִתְלוֹת עָלָיו. וְזֶה אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל לְגַבֵּי אִסּוּר וְהֶתֵּר. וְהִנֵּה מוּבָא בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, סִימָן רפ״ה, סָעִיף ג׳: ״מִיּוֹם רִאשׁוֹן וָאֵילָךְ חָשׁוּב עִם הַצִּבּוּר״; וְיָדוּעַ שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר פַּעַם לְאֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהֶרְאָה לוֹ אֶת חִדּוּשָׁיו שֶׁחִדֵּשׁ עַל ה״לִּקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״, עָנָה וְאָמַר לוֹ רַבֵּנוּ זַ״ל: אַתָּה יָכוֹל לְקַמֵּט אֶת הַסֵּפֶר שֶׁלִּי אֵיךְ שֶׁאַתָּה רוֹצֶה, הָעִקָּר לֹא לָצֵאת מִסָּעִיף קָטָן שֶׁבַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ. וְרַבֵּנוּ זַ״ל מְאֹד הִקְפִּיד, שֶׁנִּנְקֵים אֶת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ בִּתְמִימוּת וּבְפִשְׁיטוּת, וְאָמַר, שֶׁחוֹב קָדוֹשׁ עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁיִּלְמַד בְּכָל יוֹם פּוֹסְקִים (עֵין שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן כט); וְהִנֵּה יֵשׁ לָנוּ סָעִיף מְפֹרָשׁ בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ: ״מִיּוֹם רִאשׁוֹן וָאֵילָךְ חָשׁוּב עִם הַצִּבּוּר״; וְכֵן מוּבָא בְּלִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, קְרִיאַת הַתּוֹרָה, הֲלָכָה ו׳, שֶׁהַפָּרָשִׁיוֹת מְחֻלָּקוֹת כְּפִי סֵדֶר הַיָּמִים, וְכָל יוֹם יוֹנֵק מֵאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁל הַפָּרָשָׁה, עַל כָּל זֶה יֵשׁ לָנוּ עַל מַה לִּסְמֹךְ לְסַיֵּם בְּכָל יוֹם פָּרָשָׁה חֲמָשׁ וְרַשׁ״י, כַּמּוּבָא שָׁם בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, אֲשֶׁר יְרֵא שָׁמַיִם יִקָּרֵא גַּם תַּרְגּוּם וְגַם פֵּרוּשׁ רַשׁ״י. וְהִנֵּה מוּבָא בַּמִּשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם בְּשֵׁם הַפּוֹסְקִים, דְּאִם הוּא קוֹרֵא מִתְּחִלַּת הַשָּׁבוּעַ וָהָלְאָה, הוּא גַּם־כֵּן בִּכְלַל ׳מִצְוָה מִן הַמֻּבְחָר׳. וְכָתַב שָׁם, שֶׁכֵּךְ הָיְתָה הַנְהָגַת הַגְּרָ״א, שֶׁהָיָה נוֹהֵג תֵּכֶף אַחַר הַתְּפִלָּה בְּכָל יוֹם לִקְרֹא מִקְצָת מֵהַסִּדְרָא ׳שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם׳, וּמְסַיֵּם בְּעֶרֶב שַׁבָּת, אֲזַי יֵשׁ לָנוּ עַל מַה לִּסְמֹךְ.

וְהִנֵּה בְּוַדַּאי מִי שֶׁיָּכוֹל, אֵין שׁוּם סָפֵק שֶׁיַּעֲבֹר אֶת הַסִּדְרָא ׳שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם׳ בְּעֶרֶב שַׁבָּת — כִּדְעַת הָאֲרִיזַ״ל, אֲבָל הַמְּציאוּת מֹרֶה, שֶׁאִם מַנִּיחִים אֶת זֶה לְעֶרֶב שַׁבָּת, לֹא עוֹבְרִים אֶת הַסִּדְרָא, וְעוֹבֵר שָׁבוּעַ אַחַר שָׁבוּעַ, וְלֹא מְסַיְּמִים אֶת ׳שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם׳, עַד שֶׁיֵּשׁ אֲנָשִׁים, שֶׁרֹב הַשָּׁנָה אֵינָם נִזְהָרִים בָּזֶה, וְכָל הַצָּרוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עֲלֵיהֶם, הֵן רַק בִּשְׁבִיל זֶה; כִּי כְּשֶׁאָדָם אֵינוֹ עוֹבֵר אֶת הַסִּדְרָא ׳שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם׳ בְּאֵיזֶה שָׁבוּעַ, יֵדַע שֶׁבְּשָׁבוּעַ זֶה

יִהְיוּ עָלָיו צָרוֹת (ה׳ יִשְׁמְרֵנוּ). וּבִפְרָטִיּוּת בִּימֵי הַחֹרֶף, שֶׁאָז הַיָּמִים קְצָרִים, וּבְעֶרֶב שַׁבַּת־קֹדֶשׁ הָאָדָם טָרוּד מְאֹד בְּטִרְחוֹת הַשַּׁבָּת, אֲזַי קָשֶׁה לְסַיֵּם בְּעֶרֶב שַׁבָּת אֶת הַסִּדְרָא, וְדוֹחִים אֶת זֶה, וְעַל־יְדֵי־זֶה מִתְעַצְּלִים לְגַמְרֵי וְכוּ׳. עַל־כֵּן צְרִיכִים לִרְאוֹת אֶת הַמְּצִיאוּת, שֶׁיּוֹתֵר טוֹב לְהַתְחִיל מִיּוֹם רִאשׁוֹן וָאֵילָךְ, שֶׁאָז נִקְרָא עִם הַצִּבּוּר, וּבִפְרָטִי פְּרָטִיּוּת שֶׁיֵּשׁ לָנוּ עַל מַה לְּסָמְךְ — עַל הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ הַקָּדוֹשׁ, וְעַל־כֵּן אֵיךְ יְכוֹלִים לְהַדְפִּיס דִּבּוּר בְּשֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל הִקְפִּיד שֶׁיִּקְרְאוּ ׳שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם׳ בְּעֶרֶב שַׁבָּת דַּוְקָא. וַאֲנִי קִבַּלְתִּי מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁאֵין זֶה נָכוֹן.

עַל־כָּל־פָּנִים עָלֵינוּ לִרְאוֹת לֹא לְהַטְעוֹת אֶת עַצְמֵנוּ. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר, שֶׁבִּזֶּה הָעוֹלָם צְרִיכִים לִהְיוֹת חָכָם גָּדוֹל, וּכְמוֹ שֶׁהִתְבַּטֵּא פַּעַם לִפְנֵי מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, שֶׁהִפְלִיג מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל לִפְנֵי רַבֵּנוּ זַ״ל אֶת הָרַב הַקָּדוֹשׁ ר׳ צְבִי אַרְיֵה מֵאָלִיק, שֶׁזָּכָה לְמַדְרֵגוֹת גְּדוֹלוֹת בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, כִּי הָיָה יָרֵא וְחָרֵד. עָנָה רַבֵּנוּ זַ״ל: הָעִקָּר שֶׁהִצְלִיחַ מֵחֲמַת שֶׁהָיָה חָכָם, וַוייל עֶר אִיז גִיוֶוען קלוג נִישְׁט פְרוּם; כִּי הָעִקָּר בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם הוּא חָכְמָה, לֵידַע מָה וְאֵיךְ לְהִתְנַהֵג, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר עַל עַצְמוֹ, שֶׁבִּימֵי קַטְנוּתוֹ הָיָה חָכָם גָּדוֹל, וְהֵבִין עַל־פִּי חָכְמָתוֹ, שֶׁבַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם אָסוּר לִהְיוֹת חָכָם, וּכְמוֹ־כֵן הוּא הַדָּבָר הַזֶּה, מִי שֶׁרוֹצֶה אֶת הָאֱמֶת, הוּא יָבִין אֶת הָאֱמֶת שֶׁכָּךְ הוּא, שֶׁמִּי שֶׁרוֹצֶה לִזְכּוֹת לְסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ ׳שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם׳ עִם פֵּרוּשׁ רַשׁ״י, עֲצָתוֹ — שֶׁיַּתְחִיל מִיּוֹם רִאשׁוֹן, וְאָז עַד יוֹם שִׁשִּׁי יִזְכֶּה לְסַיֵּם אֶת כָּל הַסִּדְרָא, וּבָאֹפֶן הַזֶּה יִזְכֶּה לְעַיֵּן בְּכָל יוֹם גַּם קְצָת בָּרַמְבַּ״ן הַקָּדוֹשׁ וּבָאוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ, אֲשֶׁר הֵם מָתוֹק לַנֶּפֶשׁ.

חֶמְדַּת לִבָּבִי! רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר לָנוּ: רָאוּ שֶׁהָעוֹלָם לֹא יַטְעֶה אֶתְכֶם, כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה מַטְעֶה מְאֹד (עֵין שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן נא), וְעַל זֶה צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי גַּם בְּדַעַת רַבֵּנוּ זַ״ל צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים, שֶׁלֹּא יַטְעֶה אוֹתוֹ שׁוּם דָּבָר. וְהִנֵּה בַּסֵּפֶר הַנַּ״ל עִרְבֵּב מְאֹד: שִׂיחוֹת הַשַּׁיָּכוֹת לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אָמַר אֶת זֶה בְּשֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל, וְשִׂיחוֹת שֶׁל מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, אֲמָרָם בְּשֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל, וְשִׂיחוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל אֲמָרָם בְּשֵׁם מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, וְיֵשׁ שָׁם עִרְבּוּב דְּבָרִים הַרְבֵּה מְאֹד.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָנוּ לָקַחַת אֶת הָרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, אֶת הַיִּרְאַת שָׁמַיִם מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, אֶת הָעֲצוּת מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְאָז שׁוּם דָּבָר לֹא יוּכַל לְבַלְבֵּל אוֹתָנוּ.

הַדְבֵּק עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַדְּבֵקוּת תָּבִיא אוֹתְךָ אֶל סַבְלָנוּת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרעב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ו כִּסְלֵו ב׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֳפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וְאַל תְּדַקְדֵּק עַל עַצְמְךָ כָּל־כָּךְ, רַק תִּרְאֶה לָדוּן אֶת עַצְמְךָ תָּמִיד לְכַף זְכוּת, כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רפב), אֲשֶׁר זֶה יְסוֹד גָּדוֹל בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — לָדוּן אֶת עַצְמוֹ תָּמִיד לְכַף זְכוּת, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִהְיֶה בְּשִׂמְחָה.

יֵשׁ דִּבּוּר מִמּוֹהֲרַנ״תְּ זַ״ל שֶׁאָמַר, שֶׁיֵּשׁ חִסָּרוֹן גָּדוֹל אֵצֶל אֲנָשִׁים, שֶׁמַּחֲמַת שֶׁחֲפֵצִים לְהַדֵּר בְּאֵיזֶה דָּבָר מִצְוָה יוֹתֵר מִדַּאי, עַל־יְדֵי־זֶה אֵינָם מְקַיְּמִים כְּלָל אֶת הַמִּצְוָה, הַיְנוּ כִּי הַטֶּבַע שֶׁל הָאָדָם, שֶׁרוֹצֶה שֶׁיֵּלֵךְ לוֹ מֵאָה אָחוּז, וְאִם לֹא הוֹלֵךְ לוֹ מֵאָה אָחוּז, אֲזַי הוּא נִשְׁבָּר לְגַמְרֵי. וּבֶאֱמֶת זֶהוּ חִסָּרוֹן גָּדוֹל, כִּי לְאַף אֶחָד לֹא הוֹלֵךְ מֵאָה אָחוּז, וּבְכָל יוֹם וָיוֹם יֵשׁ לָאָדָם בִּלְבּוּלִים חֲדָשִׁים וִירִידוֹת וּנְפִילוֹת אֲחֵרוֹת, עַל־כֵּן צְרִיכִים לְתָפֹס כָּל פַּעַם אֲפִלּוּ חֲמִשָּׁה אָחוּז אוֹ עֲשָׂרָה אָחוּז, וְלִשְׁמֹחַ בָּזֶה הַרְבֵּה מְאֹד, הַיְנוּ אֶחָד רוֹצֶה לִלְמֹד ח״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם וְלֹא הוֹלֵךְ לוֹ, אֲזַי נִשְׁבָּר וְאֵינוֹ לוֹמֵד כְּלָל, אָז טוֹב שֶׁיִּלְמַד פֶּרֶק אֶחָד לְיוֹם, אוֹ שְׁנֵי פְּרָקִים, וּכְמוֹ־כֵן בְּעִנְיַן אֲמִירַת תְּהִלִּים, רוֹצֶה לוֹמַר אֶת כָּל הַתְּהִלִּים בְּכָל יוֹם, וְאִם לֹא אֲזַי אֵינוֹ אוֹמֵר כְּלָל, אוֹ רוֹצֶה לְסַיֵּם יוֹם שֶׁלֵּם שֶׁל תְּהִלִּים, וְאִם אֵינוֹ הוֹלֵךְ לוֹ, אֵינוֹ אוֹמֵר

כְּלָל, וְזֶה אֵינוֹ נָכוֹן, שֶׁיֹּאמַר רַק חֲמִשָּׁה מִזְמוֹרִים, וּלְמָחָר עוֹד חֲמִשָּׁה וּלְמָחֳרָתַיִם עוֹד חֲמִשָּׁה, וְכָךְ לְאַט לְאַט יִזְכֶּה לְסַיֵּם אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים. וְכֵן הוּא בִּגְמָרָא, וְכֵן הוּא בַּזֹּהַר, וְכֵן הוּא בִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, אֲפִלּוּ כַּמָּה דִּבּוּרִים זֶה יָקָר מְאֹד. אַךְ יֵשׁ אָדָם שֶׁרוֹצֶה שָׁעָה אַחַת, וּמֻחֲמֶת שֶׁרוֹאֶה שֶׁשָּׁעָה אֵינוֹ יָכוֹל לְקַיֵּם, אֲזַי אֵינוֹ מְקַיֵּם כְּלָל, אָז הָעִקָּר צְרִיכִים לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמוֹ אֲפִלּוּ עִם חֲמִשָּׁה אָחוּז אוֹ עִם עֲשָׂרָה אָחוּז, וְלֹא יְחַכֶּה לְהַדֵּר עַל הַמְּצָוָה עַד שֶׁיֵּצֵא מֵאָה אָחוּז, שֶׁאָז אַף פַּעַם לֹא יַעֲשֶׂה. וּזְכֹר כְּלָל זֶה, וְאָז תַּצְלִיחַ בְּחַיֶּיךָ.

אָחִי, אָחִי! עוֹד תִּרְאֶה נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּיַבְנְאֵל ״עִיר בְּרֶסְלֶב״, רַק תַּחֲזִיק מַעֲמָד, וְאָז הַכֹּל יִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנָּפַח בִּי, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לִתֵּן הַרְצָאוֹת, כִּי יֵשׁ לְךָ כֹּחַ הַדִּבּוּר נִפְלָא, וְאַל תִּהְיֶה קָטָן בְּעֵינֶיךָ, כִּי רֹאשׁ שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אַתָּה (עַיֵּן שְׁמוּאֵל־א׳ טו, יז), אֲבָל הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לֵילֵךְ בְּדַרְכְּךָ זוֹ — לֹא לְחַכּוֹת עַד שֶׁיֵּלֵךְ לְךָ בְּמֵאָה אָחוּז, אֶלָּא תִּשְׂמַח אֲפִלּוּ עִם חֲמִשָּׁה אוֹ עֲשָׂרָה אָחוּז, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרעג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ו כִּסְלֵו ב׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּהְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

הַקְפִּידִי לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלַיִךְ, וְכָל הַבְּרָכוֹת שֶׁל הָאָדָם בָּאוֹת רַק בִּזְכוּת שְׁמִירַת שַׁבָּת, וְכָל הַזְּהִיר בְּשַׁבָּת, הֲרֵי כָּל הַבְּרָכוֹת מְצוּיוֹת אֶצְלוֹ.

רְאִי לוֹמַר בְּכָל יוֹם הֲעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים שֶׁגִּלָּה רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהֵם מְסֻגָּלִים מְאֹד לְהַצְלָחָה וְלִפְתֹּחַ אֶת הַמַּזָּל, וְהֵם: מִזְמוֹר ט״ז, ל״ב, מ״א, מ״ב, נ״ט, ע״ז, צ׳, ק״ה, קל״ז, ק״נ. וְתֹאמְרִי אֶת זֶה בְּכָל יוֹם, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִפְתַּח אֶת מַזָּלֵךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֶּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֵךְ, שֶׁתִּזְכִּי לִמְצֹא אֶת בֶּן זוּגֵךְ הָאֲמִתִּי מִן הַשָּׁמַיִם.

נָא וְנָא אַל תִּהְיִי בָּרְנִית, אֶלָּא הַשְׁדּוּךְ הָרִאשׁוֹן שֶׁיַּצִּיעוּ לָךְ רְאִי לִגְמֹר אִתּוֹ בְּכִי טוֹב.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תרעד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ו כִּסְלֵו ב׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... שֶׁיִּחְיוּ.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתַּבְכֶם.

הַרְגִּילוּ אֶת עַצְמְכֶם לְתֵת בְּכָל יוֹם תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁהִשְׁאִיר אֶתְכֶם בַּחַיִּים, וּבְזְכוּת הַתּוֹדָה וְהַהוֹדָאָה שֶׁתִּזְכּוּ לְהוֹדוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּכָל יוֹם, עַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכּוּ לְהֻלֶּדֶת זֶרַע שֶׁל קַיָּמָא.

רְאוּ לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה. וְכֵן הַבַּעַל יִבְדֹּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלּוֹ.

רְאִי לְהַדְלִיק אַרְבָּעָה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ אָז מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ עַל יְלָדִים, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְרֻצָּה וּמְקֻבֶּלֶת בַּשָּׁמַיִם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי

שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁתִּתְפָּקְדוּ בְּזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא, וּתְבַשְּׂרוּ לִי בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסִדְרַ מִקֵּץ, כ״ו כִּסְלֵו ב׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֵךְ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלַיִךְ.

רְאִי לִהְיוֹת סַבְלָנִית, כִּי הַסַּבְלָנוּת הִיא עִקָּר בַּחַיִּים, וּבִפְרָטִיּוּת בְּהַנְהָגַת הַבַּיִת.

רְאִי לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי רֹב הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם הֵן כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

תִּשְׁמְרוּ הֵיכָן אַתֶּם קוֹנִים אֶת הַבָּשָׂר, שֶׁלֹּא יִהְיֶה, חַס וְשָׁלוֹם, אֵיזֶה טְרֵפוֹת וּנְבֵלוֹת, וּבְזְכוּת זֶה שֶׁתִּזָּהֲרוּ לֹא לְקָנוֹת שׁוּם בָּשָׂר מְפֻקְפָּק, יַעֲזֹר לָךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּשֶׁפַע גָּדוֹל.

רְאוּ לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עַל יְלָדַיִךְ, שֶׁיֵּלְכוּ בְּדֶרֶךְ הַיָּשָׁר, וְתִרְוִי מֵהֶם רֹב נַחַת, וְיִמְצְאוּ זִוּוּגָם, וְיִהְיוּ לָהֶם יְלָדִים, וְתִהְיוּ בְּרִיאִים.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרעו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ו כִּסְלֵו ב׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלַיִךְ.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ מְאֹד וּלְהַחֲזִיק מַעֲמָד, כִּי אֵין זוֹ עֵצָה לְהִשָּׁבֵר. וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁמָּרִים לָךְ הַחַיִּים מְאֹד מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עַל בַּעְלֵךְ, שֶׁנִּמְכַּר לְסַמִּים וְכוּ׳, רַחֲמָנָא לִצְלָן, עִם כָּל זֹאת אֵין זוֹ עֵצָה לְהִשָּׁבֵר כְּלָל.

רְאִי לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ אַרְבָּעָה נֵרוֹת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

אוֹדוֹת בַּעְלֵךְ, הָיָה רָאוּי שֶׁתִּסְעִי אֶל צִיּוּן רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס, וְשָׁם תַּדְלִיקִי כּוֹס שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּתְבַקְּשִׁי הַרְבֵּה עַל בְּרִיאוּת בַּעְלֵךְ וְהַצָּלָחָתוֹ, כָּל זְמַן שֶׁהַנֵּר דּוֹלֵק, וְאַחַר כָּךְ תִּכְבִּי אֶת הַנֵּר, וְתִשְׁפְּכִי אֶת הַשֶּׁמֶן לְתוֹךְ בַּקְבּוּק, וּמֵהַשֶּׁמֶן הַזֶּה תַּכְנִיסִי בָּאֹכֶל שֶׁל בַּעְלֵךְ שְׁתֵּי טִפּוֹת בְּכָל יוֹם, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעְזֹר לָךְ, שֶׁיֵּצֵא מֵהַמַּחֲלָה הָרָעָה הַזּוֹ, וְיַתְחִיל לְתַפְקֵד כְּמוֹ בַּתְּחִלָּה.

רְאִי לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל זֹאת, וְאָז תִּרְאִי נִסִּים וְנִפְלָאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצָּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרעז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ו כִּסְלֵו ב׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ אֶת הַטּוֹב מִמֵּךְ, אֵיךְ שֶׁצִּיֵּת אוֹתִי, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עָזַר לָךְ וְנַעֲשֵׂית בְּרִיאָה, וְזָכִית לִמְצֹא אֶת בֶּן זוּגֵךְ, אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר אֶת שִׂמְחָתִי, וּמַה גַּם שֶׁזָּכִית לְהַפְקֵד, יַעֲזֹר לָךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתּוֹלִידִי בְּנָקֵל, וְהַכֹּל יַעֲבֹר בְּשָׁלוֹם.

נָא וְנָא רְאִי לְכַבֵּד מְאֹד אֶת בַּעְלֵךְ, כִּי זוֹ הַמַּתָּנָה שֶׁנָּתַן לָךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאִם תְּכַבְּדִי אֶת בַּעְלֵךְ, תַּצְלִיחִי מְאֹד בַּחַיִּים, וְיִהְיֶה לִשְׁנֵיכֶם הַצְלָחָה רַבָּה בְּפַרְנָסָה, וּבֵיתְכֶם יִהְיֶה מַמָּשׁ גַּן־עֵדֶן.

תִּשְׁתַּדְּלוּ לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם. וּמוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (עַיֵּן חֵלֶק ב׳ פח:), שֶׁכָּל הַבְּרָכוֹת בָּאוֹת לָאָדָם בִּזְכוּת שַׁבָּת.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרעח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ו כִּסְלֵו ב׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ אֶל ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאֵה לִנְסֹעַ מִדֵּי פַּעַם בְּפַעַם אֶל צִיּוֹן רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס, וְתַדְלִיק שָׁם נֵר שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּתְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ שֶׁתַּצְלִיחַ בְּדַרְכֵּךְ, וִילָדֶיךְ וְאִשְׁתְּךָ יִהְיוּ בְּרִיאִים, וְאַחַר הַתְּפִלָּה שֶׁתִּתְפַּלֵּל שָׁם, תִּקַּח אֶת הַשֶּׁמֶן בְּבַקְבּוּק, וְתָבִיא אוֹתוֹ לַבַּיִת, וְתִשְׁפֹּךְ בְּכָל חֶדֶר כַּמָּה

טִפּוֹת, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יוֹרִיד אֶת הָעַיִן הָרָע מִבֵּיתְכֶם, וְתִשְׁרֶה בֵּינֵיכֶם אַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת, וַיַּתְחִיל הַמַּזָּל שֶׁלָּכֶם לְהִתְעַלּוֹת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרעט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ו כִּסְלֵו ב׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֵךְ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלַיִךְ.

רְאִי לְהַדְלִיק חֲמִשָּׁה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

רְאִי לְכַבֵּד מְאֹד אֶת בַּעְלֵךְ, וּלְשַׁבְּחוֹ וּלְפָאֲרוֹ וּלְהַגְבִּיהַּ אֶת רוּחוֹ, וְתַרְאִי לוֹ תְּשׁוּמֶת־לֵב, וּבָזֶה תִּתְרוֹמֵם דַּעְתּוֹ וְיַבְרִיא לְגַמְרֵי. וְאַף שֶׁעַל־פִּי־רֹב צָרִיךְ לִהְיוֹת הַהֵפֶךְ, שֶׁהַבַּעַל יְשַׁמַּח אֶת אִשְׁתּוֹ, אֲבָל אְצְלֵךְ צָרִיךְ לִהְיוֹת כָּךְ, שֶׁאַתְּ תְּשַׂמְּחִי אֶת בַּעְלֵךְ, וּתְכַבְּדִי וּתְיַקְּרִי אוֹתוֹ, וְאָז בֶּאֱמֶת יִתְרַפֵּא.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עַל בַּעְלֵךְ, שֶׁיִּנָּצֵל מִכָּל רַע, וְיַצְלִיחַ אֶת דַּרְכּוֹ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

אֶשְׁתַּדֵּל לִכְתֹּב לוֹ בְּכָל פַּעַם, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר שֶׁיִּתְחַזֵּר לִלְמֹד וּלְהִתְעַלּוֹת בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

י״ב תרפ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ו כִּסְלֵו ב׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה רוֹצֶה לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמְךָ אֶת עֲרֵבוּת נְעִימוּת יְדִידוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאַתָּה רוֹצֶה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה.

עָלֶיךָ לִנְסֹעַ לִירוּשָׁלַיִם, וְתֵלֵךְ אֶל שַׁעַר הַשָּׁמַיִם הַכֹּתֶל הַמַּעֲרָבִי, וְשָׁם תִּתְפַּלֵּל תְּפִלָּתְךָ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ מַה לַּעֲשׂוֹת, וְשָׁם תִּמְצָא יְשׁוּעָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרפא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ו כִּסְלֵו ב׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבָּבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

חֶמְדַּת לִבָּבִי, מָה אֹמַר לְךָ! אֵין מִלִּים בְּפִי לְהַסְבִּיר לְךָ אֶת מַעֲלָתְךָ בַּשָּׁמַיִם, בָּזֶה שֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ וּמֵפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בַּשְּׁוָקִים וּבָרְחוֹבוֹת, כִּי תְּהִלָּה לָאֵל, אֲנִי מְקַבֵּל בְּכָל יוֹם בֵּין שְׁלֹשִׁים לְאַרְבָּעִים וְלִפְעָמִים חֲמִשִּׁים וְשִׁשִּׁים מִכְתָּבִים, וַהֲמוֹן מִכְתָּבִים בָּאִים רַק עַל־יְדֵי שֶׁזָּכִיתָ אוֹתָם עִם הַקּוּנְטֶרְסִים הַחֲדָשִׁים, וְכֻלָּם מִשְׁתּוֹקְקִים לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה. וְרָאוּי לְךָ לִשְׁמֹחַ מְאֹד מְאֹד בָּזֶה, כִּי בֶּאֱמֶת הָאָדָם בְּעַצְמוֹ אֵיךְ יוּכַל לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה?! אֲבָל בָּזֶה שֶׁהוּא מַחֲזִיר גַּם אֲחֵרִים בִּתְשׁוּבָה, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מוֹחֵל גַּם לוֹ (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן תמז).

זְכֹר אֶת הַנִּסִּים וְנִפְלָאוֹת שֶׁעָשָׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּמִצִיאַת זִוּוּגְךָ, וְעָזַר לְךָ עִם יְלָדִים בְּרִיאִים, וְהִצִּילְךָ מֵהַפַּח יָקוּשׁ

שֶׁנִּפְלְתָּ בּוֹ, וְעַל־כֵּן רָאוּי לְךָ לִשְׁמֹחַ מְאֹד עַל נֵעֶם חֶלְקְךָ, שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לְהַדְפִּיס אֶת הַסְּפָרִים וְלַהֲפִיצָם, וּרְאֵה לְהִשְׁתַּדֵּל לָלֶכֶת בְּיֶתֶר שְׁאֵת וּבְיֶתֶר עֹז לְהָפִיץ מַה שֶּׁיּוֹתֵר סְפָרִים, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי יַצְלִיחַ אֶת דַּרְכְּךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תַּשְׂכִּיל וְתַצְלִיחַ.

רְאֵה לְכַבֵּד אֶת אִשְׁתְּךָ, כִּי כָּל הַבְּרָכוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם בָּאוֹת בִּזְכוּת הָאִשָּׁה (בָּבָא מְצִיעָא נט.), וְכֵן הַפַּרְנָסָה בָּאָה בִּזְכוּת הָאִשָּׁה (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סט).

וְתִהְיֶה עַקְשָׁן גָּדוֹל מְאֹד עַל הַדְפָּסַת וַהֲפָצַת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, כִּי אַתָּה פּוֹעֵל נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת עַד מְאֹד, וּמִי יִתֵּן שֶׁתִּזְכֶּה לְהַדְפִּיס עוֹד פַּעַם אֶת הַקּוּנְטְרֵס ״סַם הַמָּוֶת״, כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, הַנֹּעַר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לוֹקְחִים סַמִּים, וְהֵם מְכוּרִים לָזֶה. וְכֵן תַּדְפִּיס אֶת הַקּוּנְטְרֵס ״שִׁטְיפַת מֹחַ״, כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, הָעִתּוֹנִים מְלֵאִים שִׁטְיפַת מֹחַ נֶגֶד כָּל הַקָּדוֹשׁ לַיְּהוּדוּת, וְאָנוּ צְרִיכִים לִלְחֹם עִמָּהֶם עַל יְדֵי הֲפָצַת הַסְּפָרִים.

רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִזְכּוֹת לְהַגִּיעַ אֶל מִדַּת הַשִּׂמְחָה, שֶׁהִיא הָעִקָּרִית בְּקִיּוּם הָאָדָם בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, וְכָל מַה שֶּׁתַּרְבֶּה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, יוֹתֵר יִתְרַחֲקוּ מִמְּךָ הַסִּטְרָא אָחֳרָא וְהַקְּלִיפּוֹת, שֶׁהֵם הָעַצְבוּת וְהַמָּרָה שְׁחוֹרָה, וְהֵם הַמַּחֲטִיאִים אֶת הָאָדָם בְּפֹגֶם הַבְּרִית וּבְהִרְהוּרִים רָעִים, רַחֲמָנָא לִצְלָן. וְעַל־כֵּן כָּל מַה שֶּׁתִּתְחַזֵּק בְּמִדַּת הַשִּׂמְחָה, כֵּן יִתְרַחֲקוּ מִמְּךָ הַהִרְהוּרִים רָעִים, וְתִנָּצֵל מִפֹּגֶם הַבְּרִית. וּרְאֵה לְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אֶת אִשְׁתְּךָ מְאֹד, כִּי תְּהִלָּה לָאֵל, זְכֵה אוֹתְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עִם אִשָּׁה מַשְׂכֶּלֶת.

רְאֵה לְהִתְאַזֵּר בְּמִדַּת הַסַּבְלָנוּת, כִּי אִי אֶפְשָׁר לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם רַק עִם סַבְלָנוּת.

הֶכְפֵּל הַדָּבָר, שֶׁתִּשְׁתַּדֵּל לְהַדְפִּיס וּלְהָפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים בְּיֶתֶר שְׁאֵת וּבְיֶתֶר עֹז, וְאִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ אֶת מַעֲלָתְךָ בַּשָּׁמַיִם, הָיִיתָ קוֹפֵץ וְרוֹקֵד מֵרֹב שִׂמְחָה, כִּי הַמְּסִיּוֹן, יְמַח שְׁמָם וְזִכְרָם, עוֹבְדִים מְאֹד בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וּמְמַלְּאִים אֶת הָאָרֶץ לְאָרְכָּהּ

וּלְרָחְבָּהּ עִם סִפְרֵי פְּסִילֵיהֶם, וּכְשֶׁאַתָּה בָּא לְגַלּוֹת אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, בָּזֶה אַתָּה מְבַעֵר אֶת הַקְּלִפּוֹת.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ לִבְנוֹת בַּיִת וְדִירָה בִּיבְנְאֵל ״עִיר בְּרֶסְלֶב״, וְיִהְיֶה בֵּיתְךָ בֵּית וַעַד לַחֲכָמִים, בַּיִת שֶׁל הַכְנָסַת אוֹרְחִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנְפַּח בִּי.

י״ב תרפב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ז כִּסְלֵו ג׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

בָּאתִי לְעוֹרֵר אוֹתְךָ וּלְחַזְּקְךָ, שֶׁתִּרְאֶה לְקַבֵּץ אֶת כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַגָּרִים בִּשְׁכוּנָתְךָ, וְתִתְוַעֵד עִמָּהֶם עַל־כָּל־פָּנִים פַּעַם אַחַת בַּשָּׁבוּעַ, אִם אֶפְשָׁר בִּסְעֻדָּה שְׁלִישִׁית — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וּבָאֹפֶן הַזֶּה סוֹף כָּל סוֹף תּוּכְלוּ לַעֲשׂוֹת מִנְיָן שֶׁל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְכֵן תִּשְׁתַּדֵּל לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה הָיָה יְסוֹד גָּדוֹל אֵצֶל מוֹהַרַנַ״תְ זַ״ל, שֶׁבְּכָל יוֹם דִּבֵּר עִם אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהָיוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ רְגִילִים לְהִכָּנֵס אֶל בֵּיתוֹ, וּבְיוֹם אֶחָד שֶׁלֹּא בָּאוּ, הִשְׁתַּדֵּל לָצֵאת לַחוּץ וּלְחַפֵּשׂ אַחַר אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ. וְזֶה דָּבָר מְאֹד הֶכְרֵחִי — הֵן לְעַצְמוֹ, כִּי בָּזֶה שֶׁהוּא מְדַבֵּר עִם אֲחֵרִים, הֲרֵי הוּא מִתְחַזֵּק, וְהֵן לְדַבֵּר עִם אַחֵר, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מְחַזְּקִים אֲחֵרִים, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד כָּל מִינֵי חֲלִישׁוּת הַדַּעַת, וּכְשֶׁרַק מְדַבְּרִים עִמּוֹ מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, כְּבָר נִכְנֶסֶת בּוֹ תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

הָעִקָּר רְאֵה לַעֲבֹד, שֶׁלֹּא תִּהְיֶה לְךָ חֲלִישׁוּת הַדַּעַת מְשׁוּם בְּרִיָּה

שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי הָאָדָם הַזּוֹכֶה לִהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵינוֹ רוֹצֶה שׁוּם רָצוֹן אַחֵר מִבִּלְעֲדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, לוֹ לֹא תִּהְיֶה אַף פַּעַם חֲלִישׁוּת הַדַּעַת, מֵאַחַר שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה שׁוּם דָּבָר — רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ.

רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עַצְמְךָ הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּתְבַקֵּשׁ גַּם הַרְבֵּה עָלַי, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתְךָ.

חֶמְדַּת לִבָּבִי! רְאֵה לְהַכְנִיס בְּאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אֶת הַלִּמּוּדִים שֶׁלָּמַדְתָּ וְקִבַּלְתָּ בְּ״הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ״, וּבִפְרָטִיּוּת הַגִּלּוּי שֶׁל ״אֲזַמְּרָה לֵאלֹקַי בְּעוֹדִי״, שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רפב) בְּעִנְיַן לָדוּן לְכַף זְכוּת. וּבֶאֱמֶת רָאוּי לִזְכֹּר שֶׁהָעִנְיָן שֶׁל לָדוּן לְכַף זְכוּת, שֶׁהִזְהִירָנוּ כָּל־כָּךְ רַבֵּנוּ זַ״ל, כּוֹלֵל גַּם אֶת אִשְׁתּוֹ, כְּשֶׁאָדָם דָּן תָּמִיד אֶת אִשְׁתּוֹ לְכַף זְכוּת, יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, עַל־יְדֵי־זֶה יִהְיֶה לוֹ שָׁלוֹם־בַּיִת. וְזֶה מַה שֶּׁאָמַר הֶחָכָם מִכָּל הָאָדָם (מִשְׁלֵי כד, ג): ״בְּחָכְמָה יִבָּנֶה בַּיִת״, דַּיְקָא עִם חָכְמָה כָּזוֹ, שֶׁאָדָם דָּן אֶת אִשְׁתּוֹ לְכַף זְכוּת, עַל־יְדֵי־זֶה יִבָּנֶה בֵּיתוֹ.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! הָעִנְיָן שֶׁל לָדוּן לְכַף זְכוּת, הוּא לִמּוּד עָמֹק עָמֹק, וּצְרִיכִים לִלְמֹד הַרְבֵּה הַרְבֵּה לִזְכּוֹת לְהַגִּיעַ לְזֶה, שֶׁכָּל מַה שֶּׁעוֹשֶׂה לִי הָרָשָׁע עַוְלוֹת, אֲנִי צָרִיךְ לְקָרְבוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְבַּיֵּשׁ יוֹתֵר, וְיָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה. אֲבָל אִם אָדוֹן אוֹתוֹ לְכַף חוֹב, עַל־יְדֵי־זֶה אֲנִי עוֹקֵר אוֹתוֹ לְגַמְרֵי. וְאַף שֶׁכּוֹאֵב לִי מְאֹד מְאֹד, וּמִדֵּי פַּעַם אֲנִי מַפְלִיט אֵיזֶה דִּבּוּר רַע נֶגֶד הָרָשָׁע, עִם כָּל זֹאת זֶה רַק מִכְּאֵב, אֲבָל אָדָם צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, לְהִשְׁתַּדֵּל לָדוּן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, וּכְשֶׁבָּא לְמַדְרֵגָה זוֹ, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְגַלֶּה לוֹ הַרְבֵּה תּוֹרָה וְגִלּוּיִים וְסִתְרֵי נִסְתָּרוֹת, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לָדוּן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת!

נָא וְנָא רְאֵה אֶת הַלִּמּוּדִים הָאֵלּוּ לְהַכְנִיס בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ. אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבֵּנוּ זַ״ל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרפג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ז כִּסְלֵו ג׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַטְּשֶׁעק וְעִם הַמָּעוֹת מְזֻמָּן, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּשֶׁפַע בְּרָכָה, וְתִרְוֶה רֹב נַחַת מִילָדֶיךָ, וְתַצְלִיחַ בְּכָל עֲסָקֶיךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי זֶה הַיְסוֹד בִּדְרָכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַף שֶׁזֶּה בָּא מְאֹד קָשֶׁה לָאָדָם, כְּבָר אָמַר הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ (אָבוֹת ה, כב): ׳לְפוּם צַעֲרָא אַגְרָא׳; הַיְנוּ לְפִי הַצַּעַר שֶׁבַּדָּבָר — כֵּן הַשָּׂכָר. אִם טִבְעוֹ שֶׁל אָדָם לִהְיוֹת אִישׁ קָשֶׁה רוּחַ, וּבָא לוֹ מְאֹד קָשֶׁה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וּבְכָל אֹפֶן הוּא בְּשִׂמְחָה, אֲזַי שְׂכָרוֹ מְרֻבֶּה מְאֹד בַּשָּׁמַיִם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּתְבַּשֵּׂר לִי תָּמִיד בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרפד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ח כִּסְלֵו, ד׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

לְדַעְתִּי, אֵין לַעֲנוֹת לָרָשָׁע וְלַכְּסִיל דָּבָר וְכוּ׳, בָּרֵעַ שֶׁאָחַד מְדַבֵּר פָּתוּחַ נֶגֶד רַבֵּנוּ זַ״ל, הוּא מְגַלֶּה אֶת פַּרְצוּפוֹ הַטָּמֵא, וְאֶת מַעֲשֵׂי הַנְּבָלָה שֶׁעוֹשֶׂה בַּסֵּתֶר, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּעֲנִית ז:): כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ עַזּוּת, בְּיָדוּעַ שֶׁנִּכְשָׁל בְּאֵשֶׁת אִישׁ; וְלָכֵן עַז פָּנִים רָשָׁע וּכְסִיל כָּזֶה, שֶׁמְּדַבֵּר נֶגֶד רַבֵּנוּ זַ״ל, לֹא כְּדַאי לְהָגִיב לִדְבָרָיו מְאוּם, אֶלָּא בַּסּוֹף קְלוֹנוֹ יִתְגַּלֶּה בָּרַבִּים. וְעָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל, שֶׁקֵּרְבָנוּ

אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאֵין אָנוּ מִתְנַגְּדִים עָלָיו, וּכְבָר לֹא יוֹעִיל לְשׂוּם מִתְנַגֵּד עָלָיו, רַבֵּנוּ זַ״ל יִתְגַּלֶּה לְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְכֻלָּם יַחְזְרוּ בִּתְשׁוּבָה עַל־יְדֵי עֲצוּתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, עָלֵינוּ רַק לַעֲזֹר לְהָפִיץ אֶת הָאוֹר הַזֶּה כִּי טוֹב.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תרפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ח כִּסְלֵו, ד׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אַל תִּתְפַּעֵל מֵאֵלּוּ הָרוֹצִים לְהַחֲלִישׁ אֶת דַּעְתְּךָ, יוֹתֵר טוֹב לְךָ שֶׁתִּבְרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתַרְגִּיל עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, אֲשֶׁר אֵין טוֹב מִזֶּה, כִּי בָּזֶה שֶׁאָדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא מְגַלֶּה אֶת טַהַר לִבּוֹ, שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֱמוּנָה בְּרוּרָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי לֹא יְדַבֵּר אָדָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ אֶלָּא אִם יֵּשׁ לוֹ אֱמוּנָה, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא, וְאֵין מִלְּבַדּוֹ נִמְצָא, וְהוּא מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וּבָרֵגַע שֶׁאָדָם חָזָק בֶּאֱמוּנָה, אֲזַי עוֹבֵר עַל הַכֹּל, וְחַי בְּעוֹלָם הַחֵרוּת, וְהוּא כְּבָר אֵינוֹ קָשׁוּר אֶל אַף אֶחָד בָּעוֹלָם.

רְאֵה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד מִשְׁנָיוֹת, כִּי מִשְׁנָ״ה אוֹתִיּוֹת נְשָׁמָ״ה, אֲשֶׁר לִמּוּד זֶה מְטַהֵר אֶת הַנְּשָׁמָה מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה שֶׁנִּדְבְּקוּ בָהּ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרפו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ח כִּסְלֵו, ד׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... נֵרוֹ יָאִיר.

מִכְתָּבְךָ עִם הַכֶּסֶף לְהַדְפָּסָה קִבַּלְתִּי, וּתְשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל זֶה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַמְתִּיק מִמְּךָ כָּל הַדִּינִים עַל־יְדֵי פֶּלֶא עֶלְיוֹן.

בְּעִנְיַן הַסְּפָרִים שֶׁזָּכָנִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְחַדֵּשׁ בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, הִנְנִי מְגַלֶּה אֶת דַּעְתִּי, שֶׁאֵין בָּזֶה ״כָּל הַזְּכֻיּוֹת שְׁמוּרוֹת״, וְאֵין לְאַף אֶחָד לֶאֱסֹר לְהַדְפִּיסָם, אֲפִלּוּ יְלָדֵי אֵין לָהֶם בָּהֶם שׁוּם חֲזָקָה וְקִנְיָן, אֶלָּא אַדְרַבָּה כָּל מִי שֶׁרוֹצֶה לְהַדְפִּיסָם הָרְשׁוּת בְּיָדוֹ, וְתָבוֹא עָלָיו בְּרָכָה, וְיוּפַץ בְּכָל קַצְוֵי תֵּבֵל, וּבִלְבָד שֶׁיַּדְפִּיסֵם כְּפִי הַמַּתְכֹּנֶת שֶׁהִדְפִּיס הָאַבְרֶךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר, הוּא וְאִשְׁתּוֹ מַמָּשׁ מָסְרוּ אֶת נַפְשָׁם עַל עֵסֶק הַדְּפָסָה, וְהֵם אֲשֶׁר הִדְפִּיסוּ אֶת זֶה קֹדֶם בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהַיֹּפִי, וְלָכֵן אֲנִי רוֹצֶה שֶׁיַּדְפִּיסוּ אֶת זֶה כְּפִי שֶׁהֵם הִדְפִּיסוּ, וְאֵין לְאַף אֶחָד רְשׁוּת לְסָרֵס אֶת הַסְּפָרִים וְכוּ׳, רַק לְהַדְפִּיסָם כְּמוֹ שֶׁהוּא, וְיִתְבָּרֵךְ מִפִּי עֶלְיוֹן, וּבִפְרָטְיוּת סִפְרֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, מִי שֶׁיַּדְפִּיס כֶּרֶךְ יִרְאֶה יְשׁוּעָה, כִּי אֵלּוּ הַסְּפָרִים נִכְתְּבוּ בְּדֶרֶךְ גַּס נִפְלָא מְאֹד וְכוּ׳, וּמֵרֹב תְּשׁוּקָה שֶׁל בַּחוּרִים וַאֲבֻרְכִים שֶׁעָבַר עֲלֵיהֶם מַה שֶּׁעָבַר, וְעַל־יְדֵי גֹּדֶל כִּסּוּפָם, נִכְתְּבוּ בִּישׁוּעַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְרַבִּים וְכֵן שְׁלֵמִים מְקַבְּלִים מִשָּׁם חִיּוּת וְהִתְחַזְּקוּת וְכוּ׳, וַאֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה עוֹד לְהַדְפִּיסָם בְּמַהֲדוּרָה מֻגְדֶּלֶת בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהַיֹּפִי, כִּי הַסְּפָרִים הָאֵלּוּ מְחַיִּים כְּבָר מֵאוֹת וְאַלְפֵי בַּחוּרִים וַאֲבֻרְכִים הַיּוֹנְקִים מִשָּׁם חִיּוּתָם וְהִתְחַזְּקוּתָם, אֲבָל גַּם אֶת זֶה אֲנִי רוֹצֶה וְחָפֵץ שֶׁיַּדְפִּיסוּ בְּדִיּוּק כְּמוֹ שֶׁהָאַבְרֶךְ ... נֵרוֹ יָאִיר, וְאִשְׁתּוֹ הִדְפִּיסוּ אֶת זֶה, רַק לְהַגְדִּילוֹ בְּאוֹתָהּ צוּרַת הַדַּף. וּמַגִּיעַ לָהֶם ״יִישַׁר כֹּחַ״ גָּדוֹל עַל גֹּדֶל טִרְחָתָם וִיגִיעָתָם וּמְסִירוּת נַפְשָׁם, שֶׁהִדְפִּיסוּ אֶת כָּל כְּרָכֵי ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, אֲשֶׁר אֲנִי מְקַנֵּא בְּגֹדֶל זְכוּתָם בַּשָּׁמַיִם, וּמִי יִתֵּן שֶׁעוֹד רַבּוֹת בַּשָּׁנִים יוֹצִיאוּ עוֹד כֶּרֶךְ אַחַר כֶּרֶךְ, כִּי לְפִי הַעֲרָכָתִי, יֵשׁ לְכָל הַפָּחוֹת עוֹד אַרְבַּע־מֵאוֹת כְּרָכִים, בְּלִי שׁוּם גֶּזֶמָא, וּמִי יִתֵּן שֶׁהַכֹּל יֵדַפֵּס עוֹד בַּחַיִּים חַיּוֹתִי, וְהָיָה זֶה שְׂכָרִי, כִּי הַרְבֵּה יָגַעְתִּי בִּכְתִיבַת הַמִּכְתָּבִים הָאֵלּוּ בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה, וְהִצַּלְתִּי עַל יָדָם רַבִּים מִמָּוֶת לְחַיִּים, פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ, וְעוֹד זֹאת שֶׁמֵּאוֹת וַאֲלָפִים חָזְרוּ בִּתְשׁוּבָה הוֹדוֹת הַמִּכְתָּבִים הָאֵלּוּ.

וְלָכֵן אַשְׁרֶיךָ וְאַשְׁרֵי חֶלְקֶךָ, שֶׁאַתָּה עוֹזֵר לִי לְהַדְפִּיס אֶת

הַסְּפָרִים, וּבִזְכוּת זֶה תִּזְכֶּה לְזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא חַיִּים וּבְרִיאִים, וּמֻצְלָחִים בְּתוֹרָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם, וְגַם עִסְקְךָ בְּפַרְנָסָה יַעֲלֶה מַעְלָה מַעְלָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תרפז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ח כִּסְלֵו, ד׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁתִּהְיֶה עַתָּרָן בְּמִדּוֹתֶיךָ, כִּי אֵין עוֹד מִדָּה יָפָה לָאָדָם כְּמִי שֶׁהוּא עַתָּרָן, לְהַרְגִּיל עַצְמוֹ לָעַתֵּר. וְדַעַת לְנָבוֹן, שֶׁלְּבַל תִּהְיֶה הַעַתָּרָנוּת עַל חֶשְׁבּוֹן הַיַּהֲדוּת, עַל זֶה צְרִיכִים לִמְסֹר נַפְשׁוֹ, פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ, לֹא לָזוּז אֲפִלּוּ עַל קוֹצוֹ שֶׁל יו״ד, וְזֶה מַה שֶּׁגָּרְמוּ הָרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים, הָעֵרֶב־רַב הַמַּשְׂכִּילִים לְמִינֵיהֶם, שֶׁהִתְחִילוּ לְשַׁנּוֹת מֵהַיַּהֲדוּת וְכוּ׳, וְהָיוּ לָהֶם טְעָנוֹת וּמְעָנוֹת לָמָּה לֹא מְוַתְּרִים לָהֶם, וְלָמָּה יָצְאוּ כָּל גְּדוֹלֵי וַחֲכְמֵי יִשְׂרָאֵל הָאֲמִתִּיִּים נֶגְדָּם בְּשֶׁצֶף קֶצֶף וְכוּ׳, וְהֵם אֵינָם יוֹדְעִים, שֶׁזּוֹהִי עֲצַת הַיֵּצֶר הָרָע, הַיּוֹם אוֹמֵר לְךָ עֲשֵׂה כָּךְ, וּלְמָחָר אוֹמֵר לְךָ עֲשֵׂה כָּךְ, עַד שֶׁאוֹמֵר לְךָ עֲבֹד עֲבוֹדָה זָרָה (שַׁבָּת קה:). וְזֶה לְצַעֲרֵנוּ הָרַב, רָאִינוּ בְּמוֹ עֵינֵינוּ, אֵיךְ שֶׁאֵלּוּ הָעֵרֶב־רַב עָקְרוּ מִלְיוֹנִים מֵאַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵהָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְשִׁנּוּ אֶת חַיֵּיהֶם עַד שֶׁנַּעֲשׂוּ כְּגוֹיִים גְּמוּרִים מַמָּשׁ, וְעַל זֶה הָיָה דָּוֶה לִבֵּנוּ וְעַל אֵלֶּה חָשְׁכוּ עֵינֵינוּ (אֵיכָה ה, יז), וְלָכֵן כְּשֶׁבָּא לְעִנְיְנֵי יַהֲדוּת אֵין שׁוּם פְּשָׁרוֹת כְּלָל, לְעַם יִשְׂרָאֵל יֵשׁ שֻׁלְחָן עָרוּךְ, וְאָסוּר לִנְטוֹת מִדֶּרֶךְ הַתּוֹרָה כִּי הוּא זֶה, וְרַבֵּנוּ זַ״ל הִקְפִּיד מְאֹד מְאֹד עַל לְמוּד שֻׁלְחָן עָרוּךְ, וְאָמַר (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן כט), שֶׁכָּל בַּר יִשְׂרָאֵל מְחֻיָּב לִלְמֹד בְּכָל יוֹם הֲלָכָה פְּסוּקָה, וְכֵן אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סב), שֶׁלְּמוּד פּוֹסְקִים מְסֻגָּל לְהוֹצִיא מֵהָאָדָם אֶת הַכְּפִירוֹת, וְלִבְנוֹת אֶצְלוֹ אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה. וְלָכֵן בַּיַּהֲדוּת אֵין עִנְיָן שֶׁל מִדַּת הַעַתָּרָנוּת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּכָל דָּבָר אַחֵר שֶׁאֵינוֹ קָשׁוּר לְדַת, צְרִיכִים לִקָּנוֹת לְעַצְמוֹ מִדַּת

הַוַּתְרָנוּת וְלִהְיוֹת וַתְרָן, אֲשֶׁר שְׁכָרוֹ — שֶׁהוּא תָּמִיד רַק מַרְוִיחַ, כִּי הַוַּתְרָן הוּא הַמְנַצֵּחַ בְּכָל דְּרָכָיו, כַּאֲשֶׁר רָאוּ אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁלֹּא הִתְעַקֵּשׁ עַל שׁוּם דָּבָר, וּלְבַסּוֹף נַעֲשָׂה כְּמוֹ שֶׁהוּא רָצָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תרפח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ח כִּסְלֵו, ד׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בַּמֶּה שֶׁכָּתַבְתָּ וְכוּ׳, עָלֶיךָ לָדַעַת שֶׁהַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה מְטַמְטֵם אֶת הַדַּעַת וְהַשֵּׂכֶל, וּמְשַׁגֵּעַ אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וּמַכְנִיס בּוֹ מְרִירוּת וַעֲצָבוּת, שֶׁיִּהְיֶה אָדָם מְמֻרְמָר וְעָצוּב, וְתָמִיד תִּכָּנְסָנָה בּוֹ מַחֲשָׁבוֹת שֶׁל הִתְאַבְּדוּת וְכוּ׳, וְתָמִיד יַרְגִּישׁ חֹשֶׁךְ וְכוּ׳, וְלֹא יוּכַל לִסְבֹּל בְּנֵי אָדָם, וְיִרְצֶה לִהְיוֹת תָּמִיד לְבַד, וְזֶה סִימָן שֶׁהַקְלִפּוֹת שֶׁבָּרָא מֵחֲמַת הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה וְהַמְּזֻהָם הַזֶּה מְסוֹבְבִים אוֹתוֹ, וְהוּא שָׁרוּי בְּיֵאוּשׁ עָמֹק, וְאֵינוֹ רוֹאֶה שׁוּם אוֹר וְכוּ׳, וְהָעֵצָה לָצֵאת מֵהַפַּח הַיָּקוּשׁ הַזֶּה שֶׁנָּפַל אֵלָיו הוּא — לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת שֶׁבַּדּוֹר הַזֶּה, שֶׁהוּא רַבֵּנוּ זַ״ל בְּעַצְמוֹ, וְיִתְחַבֵּר עִם אֲנָשָׁיו הָאֲמִתִּיִּים, וְיִדְבַּק נַפְשׁוֹ בְּסָפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וְשָׁם יִמְצָא מַרְגּוֹעַ לְנַפְשׁוֹ, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל נִשְׁלַח אֶל דּוֹרוֹתֵינוּ אֵלּוּ לְתַקֵּן וּלְהָרִים אֶת כָּל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנָּפְלוּ לְעִמְקֵי הַשְּׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו, וּבִפְרָטִיּוּת אֵלּוּ שֶׁנָּפְלוּ וְנִכְשְׁלוּ בְּפֶגַם הַבְּרִית, וְהוּא הַבָּעְטֶלִיר שֶׁאָמַר (סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה י״ג מִיּוֹם שִׁשִּׁי): אוֹן אֵיךְ הֵייל זִיא אֲנִי מְרַפֵּא אוֹתָהּ; כִּי יֵשׁ לוֹ כֹּחַ לְהוֹצִיא אֶת הַחִצִּים אֲפִלּוּ אַחַר שֶׁנִּזְרְקוּ, שֶׁזֶּה סוֹבֵב עַל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁהֵם חִצִּים (עַל שֵׁם יוֹרֶה כַּחֵץ), וְאֵיךְ הוּא מְרַפֵּא אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל? עַל־יְדֵי הָעֲשָׂרָה מִינֵי נְגִינָה, שֶׁזֶּה הַ׳תִּקּוּן הַכְּלָלִי׳, הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים, שֶׁרָאוּי לְאָמְרָם כָּל יוֹם כָּל יְמֵי חַיָּיו, וְזֶה מַכְנִיס שִׂמְחָה בְּלֵב הָאָדָם, כִּי הַצַּדִּיק הַזֶּה (רַבֵּנוּ זַ״ל), הוּא הַמְנַחֵ״ם

הַכֹּל, וּמְשַׁמֵּ״חַ הַכֹּל, וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרָא רַבִּי נַחְמָ״ן בֶּן שִׂמְחָ״ה, כִּי אֵלּוּ הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנָּפְלוּ לְעֻמְקָא דִּתְהוֹמָא רַבָּה, צְרִיכִים לְנַחֵם אוֹתָם וּלְשַׂמְּחָם.

וְלָכֵן הָעֵצָה לְמִי שֶׁכְּבָר פָּגַם בַּבְּרִית וְכוּ׳, וַעֲדַיִן עוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר, שֶׁיִּשְׁתַּדֵּל לְהָפִיץ אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם וְיִקָּרֵב רְחוֹקִים, וְאָז גַּם לוֹ יִהְיֶה תִּקּוּן, כִּי בָּזֶה שֶׁמְּאִירִים אֶת הָאוֹר הַגָּנוּז הַזֶּה, שֶׁהוּא אוֹרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, עַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה שֶׁגַּם עָלָיו יָאִיר הָאוֹר הַזֶּה.

וְלָכֵן מֵאַחַר שֶׁעָבַר עָלֶיךָ כְּבָר מַה שֶּׁעָבַר בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, רְאֵה לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל עַל־יְדֵי לִמּוּד סְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים. קֹדֶם תִּהְיֶה בָּקִי הַרְבֵּה בְּשִׂיחוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, בְּסִפְרֵי ״שִׂיחוֹת־הָרַ״ן״ ״וְחַיֵּי־מוֹהַרַ״ן״, אֲשֶׁר בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ (עַיֵּן חַיֵּי־מוֹהַרַ״ן, סִימָן שנח), שֶׁעִם כָּל שִׂיחָה שֶׁלּוֹ יְכוֹלִים לִהְיוֹת אִישׁ כָּשֵׁר, כְּמוֹ שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ מַה זֶּה אִישׁ כָּשֵׁר, וְלָכֵן צְרִיכִים לַחֲזֹר הַרְבֵּה בְּשִׂיחוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, שֶׁהֵן הַנְהָגוֹת יְשָׁרוֹת, וְיִקַּיֵּם כָּל שִׂיחָה כְּמוֹת שֶׁהִיא, בְּלֹא כַּחַל וּשְׂרָק, וּבִפְרָטְיוּת הַשִּׂיחָה בְּשִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן ע״ו, רָאוּי שֶׁתַּחֲזֹר עַל זֶה פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר, כִּי הַיּוֹם יֵשׁ כָּל מִינֵי לֵצִים שֶׁעוֹשִׂים מִזֶּה לֵיצָנוּת, וּמִי שֶׁמְּצַיֵּת מַה שֶּׁרַבֵּנוּ זַ״ל מְלַמֵּד אוֹתָנוּ — עֵצָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה אֵיךְ לִזְכּוֹת לִלְמֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, יִזְכֶּה לְסַיֵּם אֶת כָּל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. וְהִיא עֵצָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה לְמִי שֶׁמְּבִינָהּ, וְכָל מִי שֶׁצַּיֵּת אוֹתִי וְקַיֵּם אֶת הַשִּׂיחָה הַזּוֹ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, זָכָה לַעֲבֹר וּלְטַיֵּל וְלִהְיוֹת בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּלְהִפּוּךְ — כָּל אֵלּוּ שֶׁהִתְלוֹצְצוּ מִמֶּנִּי, וְאָמְרוּ שֶׁאֵינִי מֵבִין פֵּרוּשָׁהּ שֶׁל הַשִּׂיחָה... כְּבָר עָבְרוּ עָלָיו שְׁלֹשִׁים שָׁנָה שֶׁמִּתְפָּאֵר שֶׁמְּקֻרָּב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וַאֲפִלּוּ פַּעַם אַחַת לֹא סִיֵּם אֶת הַתַּנַ״ךְ, אֶת שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, וּבְרַדַאי וּבְרַדַאי לֹא זָכָה לְסַיֵּם אֶת הַשַּׁ״ס כֻּלּוֹ, וְכֵן אֶת אַרְבַּעַת חֶלְקֵי שֻׁלְחָן עָרוּךְ. וְלָכֵן צְרִיכִים לְבָרֵחַ מִלְּצִים בּוּרִים וְעַמֵּי אֲרָצִים הָאֵלּוּ, כְּמוֹ שֶׁבּוֹרְחִים מֵאֵשׁ שׁוֹרֵף, וּלְקַיֵּם אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאָז תֵּצֵא מֵהַפַּח יָקוּשׁ שֶׁנָּפַלְתָּ אֵלָיו, כִּי מִי שֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מוֹחֵל לוֹ עַל כָּל עֲוֹונוֹתָיו. אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ, וְרוֹצֶה לִזְכּוֹת לְתִקּוּן

מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַחֲרֵי שֶׁתִּהְיֶה בָּקִי הֵיטֵב בְּשִׂיחוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, אָז תַּתְחִיל לִלְמֹד ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן״, וְתֹאמַר עַל כָּל תּוֹרָה הַתְּפִלָּה שֶׁשַּׁיֶּכֶת אֵלֶיהָ מ״לִקּוּטֵי תְּפִלּוֹת״. וְרָאוּי לְךָ גַּם לְעַיֵּן וְלִלְמֹד אֶת כָּל הַהֲלָכוֹת הַשַּׁיָּכוֹת אֶל תּוֹרָה זוֹ מִסִּפְרֵי ״לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת״, וְאָז תַּרְגִּישׁ נֹעַם וַעֲרֵבוּת בְּהִתְקָרְבוּתְךָ אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּכְבָר לֹא תִּצְטָרֵךְ אַף אֶחָד, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל יִפְתַּח אֶת לִבְּךָ וּפִיךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְאַט לְאַט יוֹרִיד מִמְּךָ אֶת הַבֹּץ הָעָב וְהַגַּס שֶׁנָּפַל עַל נִשְׁמָתְךָ, אֲשֶׁר מִשָּׁם נִמְשָׁכוֹת הָעֲצָבוּת וְהָעַצְלוּת הַסּוֹבְבוֹת אוֹתְךָ. וְאִם תִּהְיֶה חָזָק וְאַמִּיץ לְדַבֵּר תָּמִיד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּבָר לֹא תִּהְיֶה אַף פַּעַם לְבַד, כִּי תָּמִיד תַּרְגִּישׁ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ עָלֶיךָ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תֵּצֵא מֵעַצְמְךָ וְתָבוֹא עַל תִּקּוּנְךָ. וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת אֱמוּנָה, סִימָן לג): עַל־יְדֵי אֱמוּנָה יִסְלַח לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס דִּבּוּרִים אֵלּוּ בְּתוֹךְ לִבּוֹ, וְאָז בֶּאֱמֶת תָּאִיר עַל נַפְשׁוֹ הֶאָרַת זִיו אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרפט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ח כִּסְלֵו, ד׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעִנְיַן מַיִם מְגֻלִּים וְכוּ׳, יֵשׁ שֶׁגַּם הַיּוֹם מַקְפִּידִין לֹא לִשְׁתּוֹת מַיִם שֶׁהָיוּ מְגֻלִּים כָּל הַלַּיְלָה, וְלֹא מִפְּנֵי חֲשַׁשׁ נָחָשׁ וְכַדּוֹמֶה, אֶלָּא יֵשׁ רוּחַ רָעָה הַשּׁוֹרָה עַל מַיִם מְגֻלִּים בַּלַּיְלָה, וְלָכֵן מַקְפִּידִין.

אִם אָדָם מַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֶל תּוֹךְ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וּמְצַיֵּר בְּדַעְתּוֹ אֵיךְ שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל זֶה אוֹר הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְהוּא נִמְצָא בְּתוֹךְ הָאוֹר, אָז טוֹעֵם חַיֵּי עוֹלָם הַבָּא בָּעוֹלָם הַזֶּה מַמָּשׁ, כִּי הַכֹּל מְסֻבָּב עִם אוֹר, וְאֵין טוּב וְנֹעַם וְזִיו וְחִיּוּת

יוֹתֵר מִזֶּה, שֶׁאָדָם מַרְגִּישׁ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ וּמְסַבֵּב אוֹתוֹ. וְאֶל כָּל זֶה מְזַכְּנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, עַל־יְדֵי שֶׁמְּעוֹרֵר וּמְחַזֵּק אוֹתָנוּ לִהְיוֹת רְגִילִים לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, בְּתָמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת כְּלָל, וּמִי שֶׁמַּרְגִּיל עַצְמוֹ בְּהַנְהָגָה זוֹ, מַרְגִּישׁ טַעַם עוֹלָם הַבָּא בָּעוֹלָם הַזֶּה.

הַמְצַפֶּה לִרְאוֹתְךָ בְּקָרוֹב...

י״ב תרצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ח כִּסְלֵו, ד׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֵינִי יוֹדֵעַ לָמָּה אַתָּה צָרִיךְ לִהְיוֹת כָּל־כָּךְ מְמֹרָמָר, הֲלֹא רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רפב), אֲשֶׁר אָדָם צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וְלִמְצֹא בְּעַצְמוֹ נְקֻדָּה טוֹבָה, אֲפִלּוּ שֶׁהוּא רָשָׁע גָּמוּר (חַס וְשָׁלוֹם), עִם כָּל זֹאת אֵיךְ אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא עָשָׂה אֵיזֶה טוֹב מִיָּמָיו; וּבִפְרָטִיּוּת אִם נִתְבּוֹנֵן, יֵשׁ בְּכָל אֶחָד הֲמוֹן מִצְוֹת בְּכָל יוֹם: צִיצִית, תְּפִלִּין, מְזוּזָה, צְדָקָה, זָקָן וּפֵאוֹת וְכוּ׳, תּוֹרָה תְּפִלָּה וְכוּ׳ וְכוּ׳, וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בְּרָכוֹת נז.): אֲפִלּוּ הָרֵיקָנִין שֶׁבָּךְ מְלֵאִים מִצְוֹת כָּרִמּוֹן, וְלָכֵן לָמָּה אַתָּה לֹא מְחַפֵּשׂ וּמְבַקֵּשׁ אֶצְלְךָ אֵיזוֹ נְקֻדָּה טוֹבָה, כִּי הֲרֵי אַתָּה מָלֵא מִצְוֹת, אֵין זוֹ עֵצָה לְהַפִּיל עַצְמְךָ בְּעֵינֶיךָ, וְלַעֲשׂוֹת עַצְמְךָ רָשָׁע וְכוּ׳, כִּי זֶה יָבִיא אוֹתְךָ לַאֲבַדּוֹן, חַס וְשָׁלוֹם. וְדַע לְךָ שֶׁעִנְיַן לְאַבֵּד עַצְמוֹ לָדַעַת, זֶה לֹא רַק שֶׁאֶחָד הִשְׁתַּגַּע וְהִשְׁלִיךְ אֶת עַצְמוֹ אֶל תּוֹךְ הַיָּם, אוֹ קָפַץ מִבִּנְיָן רַב קוֹמוֹת וְנֶהֱרַג, רַחֲמָנָא לִצְלָן, שֶׁעַל זֶה אָמְרוּ: 'הַמְאַבֵּד עַצְמוֹ לָדַעַת אֵין לוֹ חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא', אֶלָּא אֲפִלּוּ אָדָם שֶׁמְּיַאֵשׁ אֶת עַצְמוֹ מֵהַחַיִּים, וּמֵרֹב יֵאוּשׁ כְּבָר אֵינוֹ עוֹשֶׂה כְּלוּם וְכוּ׳ וְכוּ׳, רַק שׁוֹכֵב בַּמִּטָּה וְכוּ׳, וְנִכְנָס בְּתוֹךְ עַצְמוֹ, אוֹ מוֹצִיא אֶת הָעֲצַבִּים שֶׁלּוֹ עַל אִשְׁתּוֹ וִילָדָיו וְכוּ׳, זֶה גַּם־כֵּן בִּכְלַל מְאַבֵּד עַצְמוֹ לָדַעַת.

תַּאֲמִין לִי, אִם הָיָה לְךָ סֵדֶר קָבוּעַ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה אֲפִלּוּ מְעַט מִכָּל לִמּוּד, אֲבָל שֶׁיִּהְיֶה קָבוּעַ, יוֹם אַחַר יוֹם בְּלִי לְהַפְסִיק, הָיִיתָ מַרְגִּישׁ טַעַם אַחֵר בְּחַיֶּיךָ, כִּי הַתּוֹרָה מְאִירָה אֶת הָעֵינַיִם, וּמַה שֶּׁאַתָּה לֹא לוֹמֵד וְכוּ׳, כִּי אַתָּה רוֹאֶה שֶׁיֵּשׁ כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה לִלְמֹד, וְאַתָּה שׁוֹאֵל אֶת עַצְמְךָ מָתַי אוּכַל לִלְמֹד כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה, אֲזַי אֵינְךָ לוֹמֵד כְּלוּם. וּבֶאֱמֶת זֶה מַאֲמַר חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה יט, סִימָן ב׳): הַטִּפֵּשׁ אוֹמֵר, מִי יָכוֹל לִלְמֹד אֶת הַתּוֹרָה, מִי שֶׁפִּקֵּחַ אוֹמֵר, הֲרֵינִי שׁוֹנֶה ב׳ הֲלָכוֹת הַיּוֹם, ב׳ הֲלָכוֹת לְמָחָר, עַד שֶׁאֲנִי שׁוֹנֶה אֶת כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ.

מָה אֹמַר לְךָ! אֲנִי הִכַּרְתִּי אֲנָשִׁים כָּמוֹךָ, שֶׁרָצוּ כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה, וּלְבַסּוֹף מְאוּמָה לֹא עָלְתָה בְּיָדָם, וּכְבָר יָדוּעַ שֶׁמּוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל סִפֵּר, שֶׁעָבְרוּ עָלָיו הַרְבֵּה בִּלְבוּלִים קֹדֶם שֶׁהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבְכָל יוֹם וָיוֹם הָיוּ לוֹ טְרָדוֹת וּרְדִיפוֹת, וְצָרוֹת אֲחֵרוֹת וְכוּ׳, וְהָיָה מִתְבַּטֵּל וְכוּ׳, כֵּיוָן שֶׁהִגִּיעַ אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, אָמַר לוֹ רַבֵּנוּ זַ״ל: ׳אַבִּיסָעל אִיז אוֹיךְ גוּט׳, מְעַט גַּם־כֵּן טוֹב, וְכָךְ הִרְגִּיל עַצְמוֹ מְעַט מְעַט, עַד שֶׁנַּעֲשָׂה מַתְמִיד גָּדוֹל. וְדָבָר זֶה שַׁיָּךְ עַל כָּל דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי זֶה כְּלָל נִפְלָא בְּחַיֵּי הָאָדָם, אֲפִלּוּ בְּגַשְׁמִיּוּת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּרוּחָנִיּוּת, קֹדֶם הָאָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת שָׂמֵחַ עִם עַצְמוֹ וְלֹא יִשְׂנָא אֶת עַצְמוֹ, כִּי כְּמוֹ שֶׁאָסוּר לִשְׂנֹא אֶת הַזּוּלַת, כְּמוֹ־כֵן אָסוּר לִשְׂנֹא אֶת עַצְמוֹ, וְיוֹתֵר מִזֶּה, כִּי מַה יֵּשׁ לְךָ עִם הַזּוּלַת?! אֲבָל עַצְמְךָ, זֶהוּ עַצְמְךָ, זֶה לְבוּשׁ עַל נִשְׁמָתְךָ, וְאִם לֹא תִּשְׁמֹר עַל עַצְמְךָ, מַה יִּהְיֶה מִמְּךָ?! הֲרֵי זֶה יַהֲרֹס לְךָ אֶת כָּל הָעֲצָבִים עַד שֶׁתֵּצֵא מִדַּעְתְּךָ לְגַמְרֵי. כִּי בְּפֵרוּשׁ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (כְּתֻבּוֹת נט.): הַבַּטָּלָה מְבִיאָה לִידֵי שְׁעָמוּם (שְׁגָעוֹן) וְלִידֵי זִמָּה, וְלָכֵן רְאֵה לִהְיוֹת שָׂמֵחַ בְּחֶלְקְךָ, וְתֹאמַר לְעַצְמְךָ: ״זֶהוּ ׳אַתָּה׳ עִם כָּל הַחֶסְרוֹנוֹת שֶׁאַתָּה מְדַמְיֵן שֶׁיֵּשׁ לְךָ, וְלָכֵן ׳אַתָּה׳ צָרִיךְ לְדַאֹג רַק לְעַצְמְךָ״, וְתַתְחִיל לַעֲשׂוֹת חֶשְׁבּוֹן הַנֶּפֶשׁ מַה יֵּשׁ לְךָ וּמֶה חָסֵר לְךָ וְכוּ׳, וּלְאַט לְאַט תּוּכַל לִקְנוֹת לְעַצְמְךָ. כְּגוֹן בְּגַשְׁמִיּוּת: אַתָּה צָרִיךְ אֵיזֶה דָּבָר, אוֹ רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת אֵיזֶה דָּבָר, צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע שֶׁאִי אֶפְשָׁר בְּפַעַם אַחַת, אֶלָּא כָּל יוֹם קְצָת וְעוֹד קְצָת, עַד שֶׁתִּגְמֹר אֶת הַדָּבָר בִּשְׁלֵמוּת, כְּמוֹ־כֵן בְּרוּחָנִיּוּת, כָּל יוֹם לוֹמְדִים קְצָת וְעוֹד קְצָת, עַד

שֶׁתִּזְכֶּה לְסַיֵּם, הָעִקָּר לֹא לְהִכָּנֵס בִּפְתָחִים שֶׁל הֶבֶל, וְלֹא לִהְיוֹת נִרְדָּף מֵעַצְמְךָ, וְשׁוּם דָּבָר אֵינוֹ מֻכְרָח, אֵין דָּבָר כָּזֶה אֲנִי מֻכְרָח (עַיֵּן בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן ש״ה, שֶׁאָמַר: אֵין לָאָדָם מַה לַּעֲשׂוֹת, וְזוֹ עֵצָה נִפְלָאָה, עַיֵּן שָׁם); הַיְנוּ כִּי אָסוּר לִדְחֹק עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא מֻכְרָח, אֵין דָּבָר כָּזֶה מֻכְרָח, רַק דָּבָר אֶחָד אַתָּה מֻכְרָח — לָמוּת... מִזֶּה אִי אֶפְשָׁר לְהִתְחַמֵּק, וְלָכֵן כָּל זְמַן שֶׁאַתָּה חַי רְאֵה רַק לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, ״לִהְיוֹת שָׂמֵחַ בְּחֶלְקְךָ״, שֶׁזּוֹ הַבְּרָכָה הֲכִי גְּדוֹלָה, לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם בְּרִיָה, וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָה שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַחַר־כָּךְ רְאֵה לַחֲטֹף בְּכָל יוֹם קְצָת חֻמָּשׁ וְרַשׁ״י עִם הַתַּרְגּוּם מִפָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ, פֶּרֶק מִשְׁנָיוֹת עִם פֵּרוּשׁ בַּרְטְנוּרָא, דַּף גְּמָרָא לַחֲזֹר עָלָיו כַּמָּה פְּעָמִים, אִם תִּזְכֶּה עִם רַשׁ״י וְתוֹסְפוֹת — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁתְּעַיֵּן גַּם בַּמְּפָרְשִׁים, זוֹהִי זְכוּת לַנְּשָׁמָה בְּיוֹתֵר, וְכֵן קְצָת מִדְּרָשׁ רַבָּה וּמִדְּרָשׁ תַּנְחוּמָא מִפָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ, וְכֵן כָּל יוֹם כַּמָּה דַּפִּים זֹהַר וְתִקּוּנִים, אֲפִלּוּ בַּאֲמִירָה בְּעָלְמָא — זֶהוּ זְכוּךְ הַגֶּפֶשׁ, וְעַל כֻּלָּם — הַתְמֵד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁעֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת יַחֲזִיקוּ אוֹתְךָ שֶׁלֹּא תִּפֹּל, חַס וְשָׁלוֹם, וְכֵן בְּסִפְרֵי חֲסִידוּת, בְּכָל פַּעַם קְצָת וְעוֹד קְצָת, מִכָּל סֵפֶר תְּעַיֵּן קְצָת, עַד שֶׁבְּמֶשֶׁךְ כַּמָּה וְכַמָּה שָׁנִים תִּזְכֶּה לַעֲבֹר וְלִהְיוֹת וּלְטַיֵּל בְּכָל הַסְּפָרִים, וְאָז תַּרְגִּישׁ אָדָם אַחֵר לְגַמְרֵי, וְלֹא יִהְיֶה לְךָ כָּל־כָּךְ מְשַׁעֲמֵם, וְלֹא תִּהְיֶה מְמֻרְמָר, וְלֹא תִּשְׁתַּגַּע מִשְּׁעַמּוּם וּבַטָּלָה, וְדָבָר זֶה אִי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר, רַק אַתָּה בְּעַצְמְךָ תָּבִין אֶת זֶה, וְלָכֵן רְאֵה לְעַיֵּן בִּמְכְתָּבִי זֶה כָּל יוֹם, וְתִמְצָא בּוֹ עֵצוֹת טוֹבוֹת בַּעֲבוּרְךָ.

דַּע לְךָ, כִּי הַבְּחִירָה הִיא בְּיָדֶיךָ — אִם לְקַבְּלָהּ אוֹ לֹא, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ...

י״ב תרצא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ח כִּסְלֵו, ד׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

דַּע לְךָ, אִם אַתָּה רוֹצֶה לִפְעֹל מַשֶּׁהוּ, זֶה רַק עַל־יְדֵי תְּפִלָּה, כִּי הַתְּפִלָּה, אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן פד), זֶהוּ הַשַּׁעַר שֶׁעַל יָדוֹ נִכְנָסִין אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְאָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ב׳), שֶׁהַתְּפִלָּה זוֹהִי חַרְבּוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ, שֶׁעַל יָדָהּ יִכְבֹּשׁ אֶת הָעוֹלָם, וְלָכֵן אִם אַתָּה רוֹצֶה לִכְבֹּשׁ מַשֶּׁהוּ, אוֹ אֶת מִישֶׁהוּ, אוֹ לְנַצֵּחַ וְלִפְעֹל, הָעֵצָה זֶה רַק תְּפִלָּה, וּצְרִיכִים סַבְלָנוּת גְּדוֹלָה לֹא לִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה בִּתְפִלָּה, רַק לְבַקֵּשׁ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, אִם יִתֵּן — יִתֵּן, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כ׳, וְסִימָן קצז), שֶׁאִי אֶפְשָׁר לָקַחַת בְּחָזְקָה בִּתְפִלָּה, רַק בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, וָאֶתְחַנַּן — לְשׁוֹן תַּחֲנוּנִים.

הַמְצַפֶּה לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ...

י״ב תרצב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ח כִּסְלֵו, ד׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

דַּע לְךָ, כִּי שָׁלוֹם הוּא שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלָכֵן צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם שֶׁמִּצִּדְךָ לֹא תִּהְיֶה מַחֲלֹקֶת, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים קכ, ז): ״אֲנִי שָׁלוֹם וְכִי אֲדַבֵּר הֵמָּה לַמִּלְחָמָה״; דָּוִד הַמֶּלֶךְ תָּמִיד חִפֵּשׂ אַחַר שָׁלוֹם, אֲבָל כָּל מַה שֶּׁדִּבֵּר, חָשְׁבוּ שֶׁהוּא רוֹצֶה רַק מִלְחָמָה; וְלָכֵן תַּעֲשֶׂה אֶת זֶה לְמַעַן הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. עֲשֵׂה שָׁלוֹם, וּמִצִּדְךָ יִהְיֶה רַק שָׁלוֹם. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לג): צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ תָּמִיד אַחַר הַשָּׁלוֹם,

הֵן שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בְּעַצְמוֹ, שֶׁלֹּא תִּהְיֶינָה לוֹ קֶשְׁיוֹת עַל עַצְמוֹ וְכוּ׳, וְלֹא יִשְׂנָא אֶת עַצְמוֹ, וְיִהְיֶה שָׁלוֹם בְּעַצְמוּתָיו, וְשֶׁלֹּא יִהְיֶה חָלוּק בְּמַאֲרָעוֹתָיו — הֵן לְטוֹב וְהֵן לְהִפּוּךְ, תָּמִיד יִמְצָא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַנִּקְרָא שָׁלוֹם, וְהֵן צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בְּבֵיתוֹ, אֲשֶׁר אֵין טוֹב מִזֶּה, כִּי הַבְּרָכָה הֲכִי יָפָה לָאָדָם זֶהוּ שָׁלוֹם. וְלָכֵן תִּרְאֶה שֶׁמִּצִּדְּךָ תָּמִיד יִהְיֶה שָׁלוֹם, וְאָז אֵין לְךָ מַה לִּפְחֹד מִשּׁוּם דָּבָר, מֵאַחַר שֶׁאַתָּה נִמְשָׁךְ אַחַר שָׁלוֹם.

מָה אֹמַר לְךָ! אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה שֶׁאָדָם מַרְגִּיל עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְעַל זֶה גַּם־כֵּן צְרִיכִים שָׁלוֹם, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רלט), שֶׁעִקַּר הַדִּבּוּר הוּא רַק מִשָּׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קכב, ח): ״אֲדַבְּרָה נָּא שָׁלוֹם״, וּבִשְׁבִיל זֶה תִּקֵּן הָאַר״י זַ״ל, שֶׁקֹּדֶם הַתְּפִלָּה לְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁל ״וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ״, וְעַל־כֵּן כְּשֶׁאַתָּה רַק מְחַפֵּשׂ אַחַר הַשָּׁלוֹם, הַדִּבּוּר הוֹלֵךְ כְּבָר בְּאֹפֶן אַחֵר, מֵאַחַר שֶׁאֵינוֹ חָפֵץ בְּשׁוּם דָּבָר, רַק בֶּאֱמֶתֹּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

נָא וְנָא רְאֵה לְחַזֵּק עַצְמְךָ בְּכָל מְחִיר, וְאַל תִּשָּׁבֵר מִשּׁוּם דָּבָר, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, קַח גְּמָרָא וְתַתְחִיל מִמַּסֶּכֶת בְּרָכוֹת, וְתִלְמַד דַּף אַחַר דַּף כְּסִדְרָן, וְתִהְיֶה עַקְשָׁן עַל דָּבָר זֶה, וְתִשְׁתַּדֵּל שֶׁלֹּא יִהְיֶה לְךָ שׁוּם עֵסֶק עִם שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, הַדְּבֵק עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתָמִיד תְּצַיֵּר בְּדַעְתְּךָ, אֲשֶׁר מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וּבָזֶה תִּנָּצֵל מִכָּל רַע, וְכֵן הַדְּבֵק בַּגְּמָרָא הַקְּדוֹשָׁה יוֹתֵר מִכָּל הַלִּמּוּדִים, וּמַה גַּם הַחֲזֵק בְּמִשְׁנָיוֹת, וְזֹהַר וְתִקּוּנִים כְּסִדְרָן דַּיְקָא, וְאָז עוֹלָמְךָ תִּרְאֶה בְּחַיֶּיךָ, וְעַל כֻּלָּם — רְאֵה לְהַתְמִיד ״בִּלְקוּטֵי־מוֹהֲר״ן״, שֶׁזֶּה יִפְתַּח קֶשְׁיוֹת גִּידֶיךָ, וְיעוֹרֵר אוֹתְךָ מֵהַשָּׁנָה הָעֲמֻקָּה שֶׁאַתָּה יָשֵׁן בָּהּ, וְכֵן תַּתְמִיד ״בִּלְקוּטֵי־הֲלָכוֹת״, שֶׁהוּא שֻׁלְחָן עָרוּךְ לְהִתְחַזְּקוּת.

מָה אֹמַר לְךָ! הָאָדָם בּוֹנֶה לְעַצְמוֹ אֶת הַגַּן־עֵדֶן שֶׁלּוֹ אוֹ אֶת הַגֵּיהִנּוֹם שֶׁלּוֹ, אִם הוּא שׁוֹמֵר עַל דִּבּוּרוֹ, וְאֵינוֹ מְדַבֵּר כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחוֹ, וְיוֹשֵׁב בְּד׳ אַמּוֹתָיו וְלוֹמֵד תּוֹרָה לְשֵׁם אֵל עוֹלָם, אֲזַי עוֹלָמוֹ

יִרְאֶה בְּחַיָּיו, וְיֵשֵׁב בְּגַן־עֵדֶן, וּלְהִפּוּךְ אִם יִהְיֶה כַּעֲסָן, וְיִהְיֶה בְּרִיב וּמַחֲלֹקֶת עִם כָּל אֶחָד, אֲזַי אֶת הַגֵּיהִנּוֹם יִרְאֶה עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם, רַחֲמָנָא לִצְלָן. וְלָכֵן הַבּוֹחֵר — יִבְחַר. וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כב): הַגֵּיהִנּוֹם וְהַגַּן־עֵדֶן הֵם בְּזֶה הָעוֹלָם, עַיֵּן שָׁם וְתָבִין.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תרצג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ח כִּסְלֵו, ד׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנְכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי שָׂמֵחַ שֶׁחָזַרְתָּ אֶל אִשְׁתְּךָ וְכוּ׳, כִּי אֵין אַתָּה יָכוֹל לְתָאֵר אֵיזֶה צַעַר וְיִסּוּרִים הָיוּ לִי כְּשֶׁהָיִיתָ פָּרוּד מֵאִשְׁתְּךָ וְכוּ׳, אַחֲרֵי הַכֹּל אֲנִי הָיִיתִי הַשַּׁדְכָן, וְתָמִיד אֲנִי מְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁלֹּא תֵּצֵא תַּקָּלָה תַּחַת יָדִי.

מָה אֹמַר לְךָ! אִם אַתָּה רוֹצֶה לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, עָלֶיךָ לִקְנוֹת לְעַצְמְךָ מִדָּה הַיְקָרָה שֶׁל סַבְלָנוּת, לִסְבֹּל כָּל הַבָּא עָלֶיךָ, וְהַסַּבְלָנוּת זֶה הַנִּצָּחוֹן, כִּי מִי שֶׁהוּא סַבְלָן, הוּא תָּמִיד מְנַצֵּחַ, וְזוֹ הַהִתְגַּלוּת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְלָכֵן הוּא זַ״ל אַף פַּעַם לֹא הִתְעַקֵּשׁ, וּלְבַסּוֹף תָּמִיד נִגְמַר כְּמוֹ שֶׁהוּא רָצָה, וְיֵשׁ בָּזֶה סוֹד נִפְלָא, כִּי מִי שֶׁדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזַי אַף פַּעַם לֹא יֵלֵךְ נֶגֶד, ״אֵין דָּבָר כָּזֶה לִהְיוֹת מִתְנַגֵּד״, מִתְנַגֵּד פֵּרוּשׁוֹ שֶׁהוּא מִתְנַגֵּד לֶאֱלֹקוּת, אָדָם תָּמִיד צָרִיךְ לִהְיוֹת בָּטֵל וּמְבֻטָּל לָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְתָמִיד יִתְרַצֶּה עִם רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה סוֹד מַה שֶּׁהַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ אָמַר (אָבוֹת, פֶּרֶק ב׳): בַּטֵּל רְצוֹנְךָ מִפְּנֵי רְצוֹנוֹ, כְּדֵי שֶׁיְּבַטֵּל רְצוֹן אֲחֵרִים מִפְּנֵי רְצוֹנֶךָ; וְזֶה כְּלָל גָּדוֹל וְעָמֹק בְּחַיֵּי הָאָדָם, וְתָמִיד תִּזְכֹּר, שֶׁלֹּא צְרִיכִים לַעֲנוֹת לַזּוֹלֶת, תֵּן לוֹ שֶׁהוּא יִהְיֶה צוֹדֵק... מָה אִכְפַּת לְךָ, הֲרֵי אַתָּה לֹא רוֹצֶה שׁוּם

דָּבָר — רַק אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאֶת זֶה לֹא יְכוֹלִים לָקַחַת מִמְּךָ, בְּנֵי אָדָם יְכוֹלִים לְהַסִּית נֶגְדְּךָ, אֲבָל אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לֹא יְכוֹלִים לָקַחַת מִמְּךָ, וְזֶה הָעִקָּר.

זְכֹר הֵיטֵב, אִם תִּהְיֶה בָּטֵל וּמְבֻטָּל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, לְבַסּוֹף כֻּלָּם יִפְלוּ תַּחְתֶּיךָ, כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ זֶה לְבוּשׁ לְגַבֵּי אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְלָכֵן אִם תִּהְיֶה בָּטֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, לְבַסּוֹף כָּל שׁוֹנְאֶיךָ יִפְלוּ תַּחְתֶּיךָ, רַק חֲזַק וֶאֱמַץ לִהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הָאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לַעֲשׂוֹת עַצְמוֹ מֻרְכָּבָה לִשְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּשְׁרֶה עָלָיו שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תרצד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ח כִּסְלֵו, ד׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לָנְכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

זְכֹר גַּם זְכֹר, שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן מח), שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לַעֲבֹר עַל גֵּשֶׁר צַר מְאֹד, וְהַכְּלָל וְהָעִקָּר, שֶׁלֹּא לְהִתְפַּחֵד כְּלָל; וְאָמַר: מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ לֵב אַמִּיץ וְחָזָק, אֵינוֹ מִתְפַּחֵד כְּלָל, וְיָכוֹל לַעֲשׂוֹת גְּבוּרוֹת נוֹרָאוֹת; וְלָכֵן תִּהְיֶה חָזָק בֶּאֱמוּנָה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ, אַתָּה תַּעֲשֶׂה כָּל מַה שֶּׁבִּיכָלְתְּךָ לִבְרֹחַ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתָמִיד תְּדַבֵּר רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִשְׁתַּדֵּל לִשְׁפֹּךְ אֶת לִבְּךָ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין טוֹב מִזֶּה.

עִם בְּנֵי־אָדָם תְּדַבֵּר תָּמִיד בִּדְבָרֵי חֵן וְנַחַת, כִּי ״דִּבְרֵי חֲכָמִים בְּנַחַת נִשְׁמָעִים״ (קֹהֶלֶת ט, יז), וּבִפְרָט בְּבֵיתְךָ, אֲבָל זְכֹר — לִפְעָל פּוֹעֲלִים רַק אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא בַּעַל־הַבַּיִת שֶׁל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְלָכֵן עִם

בְּנֵי אָדָם תְּדַבֵּר בְּנַחַת וְכוּ׳, אַל תִּכָּנֵס בַּעֲצַבִּים וְכוּ׳, כִּי סוֹף פָּסוּק זֶה רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרצה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ח כִּסְלֵו, ד׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חֲזַק וֶאֱמַץ, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (קִדּוּשִׁין ל.): בְּכָל יוֹם וָיוֹם יֵצְרוֹ שֶׁל הָאָדָם מִתְחַדֵּשׁ עָלָיו לַהֲמִיתוֹ, וְאִלְמָלֵא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹזְרוֹ לֹא יוּכַל לוֹ; וְעִקַּר הָעֵזֶר שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹזֵר לָאָדָם — עַל־יְדֵי שֶׁשּׁוֹלֵחַ צַדִּיקִים הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהֵפְכוּ גַּם אֶת גּוּפָם הַגַּשְׁמִי לְרוּחָנִי, וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁמִּתְקָרֵב אֲלֵיהֶם, גַּם הוּא יָכוֹל לַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲפִלּוּ שֶׁיִּהְיֶה הַכִּי רָחוֹק, כִּי עֶצֶם זֶה שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת מִקָּרֵב אֶל אִישׁ רוּחָנִי, גַּם הַגַּשְׁמִיּוּת שֶׁלּוֹ תִּזְדַּכֵּךְ. אֲבָל צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ הַרְבֵּה אַחַר צַדִּיק כָּזֶה, שֶׁיָּכוֹל לְזַכֵּךְ אֶת הַמְּדַמֶּה שֶׁלּוֹ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ח׳), שֶׁצְּרִיכִים לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ אַחַר הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, שֶׁיָּכוֹל לְהַכְנִיס בְּאָדָם חִדּוּשׁ הָעוֹלָם, שֶׁיּוֹרִיד מִמֶּנּוּ אֶת הַמְּדַמֶּה, כִּי זֶה לֹא בָּא בְּקַלּוּת לִמְצֹא צַדִּיק כָּזֶה, כִּי עַל צַדִּיק כָּזֶה שֶׁיָּכוֹל לַעֲשׂוֹת לוֹ טוֹבָה נִצְחִית, יֵשׁ הַרְבֵּה חוֹלְקִים וּמִתְנַגְּדִים, שֶׁהַסָּמ״ךְ־מֵ״ם מִשְׁתַּדֵּל לְהַעֲלִימוֹ וּלְכַסּוֹתוֹ וּלְהַסְתִּירוֹ מִכָּל הָעוֹלָם, כִּי הוּא מְאֹד מִפְּחִד שֶׁהַצַּדִּיק הַזֶּה יִתְגַּלֶּה בָּעוֹלָם, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן סז), שֶׁהַצַּדִּיק יְסוֹד עוֹלָם הוּא הַחֵן וְהַיְפִי וְהַפְּאֵר שֶׁל כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְהוּא הַמְגַלֶּה אֶת אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה בְּחִינַת מְאוֹרֵי אוֹר, וְלָכֵן הוּא מַעֲלִימוֹ וּמַסְתִּירוֹ מִכָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ. וְיוֹתֵר טוֹב לוֹ לְפַרְסֵם אֶת הַמְפֻרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר שֶׁהֵם טָאטָארִין

הַמַּגְבִּירִים מְאוֹרֵי אֵשׁ, שֶׁהוּא אֵשׁ הַתַּאֲוּוֹת, בִּבְחִינַת (איכה ד, א): ״תִּשְׁתַּפֵּכְנָה אַבְנֵי קֹדֶשׁ בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת״; וְלָכֵן עָלֵינוּ מֻטֶּלֶת חוֹבַת הַיּוֹם לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, שֶׁהוּא הַחֵן וְהַיֹּפִי וְהַפְּאֵר שֶׁל כָּל הַדּוֹר, וּכְשֶׁהוּא יִתְגַּלֶּה אֲזַי יִתְגַּלֶּה אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִפְתַּח אֶת הָעֵינַיִם שֶׁל כָּל אֶחָד שֶׁיִּזְכֶּה לִרְאוֹת בִּגְדֻלָּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהָעִקָּר — לְהִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ, אֵיךְ שֶׁאוֹחֵז בְּתִקּוּן הַד׳ יְסוֹדוֹת שֶׁלּוֹ, וְלָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תרצו.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ח כִּסְלֵו, ד׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הָעִקָּר שֶׁהַכֹּל תָּלוּי בּוֹ, אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קכג) הוּא הִתְקָרְבוּת לַצַּדִּיקִים, וְכָל אֲשֶׁר יֹאמְרוּ כִּי הוּא זֶה יְקַיֵּם — דָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן; וְזוֹ נִקְרֵאת שְׁלֵמוּת הַהִתְקָרְבוּת — לְצַיֵּת אֶת הַצַּדִּיקִים עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמְרוּ כִּי הוּא זֶה. הַיְנוּ לְסַלֵּק אֶת דַּעְתּוֹ וְחָכְמָתוֹ הַמְדֻמֶּה לְגַמְרֵי בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת כְּלָל, וְכָל זְמַן שֶׁנִּמְצָאוֹת אֶצְלוֹ עֲדַיִן אֵילוּ חָכְמוֹת, אֵין הִתְקָרְבוּתוֹ הִתְקָרְבוּת כְּלָל. וּמַה זֶּה שַׁיָּךְ אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל? אֶלָּא צְרִיכִים לָדַעַת, אֲשֶׁר מוּבָא בִּדְבָרָיו זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קצב), כִּי פָּנָיו, שִׂכְלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק נִמְצָאִים בְּתוֹךְ תּוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, וְלָכֵן צְרִיכִים לָדַעַת, אֲשֶׁר בְּכָל שִׂיחָה, בְּכָל תּוֹרָה, בְּכָל מַאֲמָר שֶׁלּוֹ נִמְצָא פָּנָיו, שִׂכְלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ, וְלָכֵן צְרִיכִים לְקַיֵּם דְּבָרָיו כְּמוֹת שֶׁהוּא — לֹא לִגְרֹעַ, וְלֹא לְהוֹסִיף, אָז תִּהְיֶה שְׁלֵמוּת לְהִתְקָרְבוּתוֹ. וּבְפֵרוּשׁ אָמַר (עֵץ חַיִּי־מוֹהֲר״ן, סִימָן שנח), אֲשֶׁר עַל־יְדֵי כָּל שִׂיחָה שֶׁלּוֹ יְכוֹלִים לִהְיוֹת אִישׁ כָּשֵׁר, כְּמוֹ שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ מַה זֶּה אִישׁ כָּשֵׁר. וְלָכֵן אִם רוֹצִים לִהְיוֹת בֶּאֱמֶת מְקֻרָבִים אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, צְרִיכִים לִהְיוֹת בְּטֵלִים וּמְבֻטָּלִים לְגַמְרֵי אֶל דְּבָרָיו

הַקְּדוֹשִׁים, וְכָל אֲשֶׁר אוֹמֵר כִּי הוּא זֶה צְרִיכִים לְקַיֵּם — דָּבָר גָּדוֹל אוֹ דָּבָר קָטָן, כָּל שִׂיחָה וְשִׂיחָה שֶׁלּוֹ צְרִיכִים לְקַיֵּם עַד הַסּוֹף בְּמִסִּירוּת נֶפֶשׁ הֲכִי גְּדוֹלָה, לְסַלֵּק אֶת הַדַּעַת וְהַשֵּׂכֶל לְגַמְרֵי, וְכֵן בְּכָל תּוֹרָה וּמַאֲמָר אוֹ סִפּוּר, הַכֹּל לַכֹּל לְצַיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל כְּמוֹ שֶׁאוֹמֵר, לֹא לְצַבֵּעַ אוֹ לְעַקֵּם אֶת דְּבָרָיו, רַק כְּמוֹ שֶׁכְּתוּבִים, וְאָז דַּיְקָא יִהְיֶה אִישׁ כָּשֵׁר. וְזֶה שַׁיָּךְ גַּם הַיּוֹם, וְאַדְרַבָּה ׳גְּדוֹלִים צַדִּיקִים בְּמִיתָתָם יוֹתֵר מִבְּחַיֵּיהֶן׳ (חַיֵּי מוֹהַר״ן ז׳), וּבִפְרָטִיּוּת אֲשֶׁר הַצַּדִּיקִים נִקְרָאִים חַיִּים, וְהָרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ שֶׁלָּהֶם נִמְצֵאת בְּדִבְרֵיהֶם וּבְסִפְרֵיהֶם, וְהֵם הִשְׁאִירוּ אֶת הַהֶאָרָה שֶׁלָּהֶם לְכָל הַדּוֹרוֹת הַבָּאִים עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת, וְרוֹאִים בְּחוּשׁ מִי שֶׁלּוֹמֵד סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, נִתְעוֹרֵר עַד מְאֹד בְּצוּרָה מְיֻחֶדֶת מַמָּשׁ, מַרְגִּישׁ שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל מְדַבֵּר אֵלָיו, וְכָל דִּבּוּר וְדִבּוּר שַׁיָּךְ אֵלָיו מַמָּשׁ (וְדָבָר זֶה לֹא רוֹאִים בְּשׁוּם סֵפֶר שֶׁבָּעוֹלָם, כַּיָּדוּעַ לַיּוֹדְעִים, אֵיךְ שֶׁדַּיְקָא בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל כָּל אֶחָד מוֹצֵא אֶת עַצְמוֹ). וְלָכֵן אִם אַתָּה רוֹצֶה לִהְיוֹת מְקֹרָב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, הַתְחֵל לְהַתְמִיד בְּסִפְרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וּבִפְרָט בְּסִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״, אֲשֶׁר בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ, שֶׁסִּפְרוֹ זֶה הוּא אַתְחַלְתָּא דִּגְאֻלָּה (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן שמו), וְתִשְׁתַּדֵּל לְהִתְבּוֹדֵד עַל כָּל תּוֹרָה וּמַאֲמָר שֶׁלּוֹ, וּתְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁתִּזְכֶּה לְקַיֵּם כָּל הַנֶּאֱמָר שָׁם, וְתִשְׁתַּדֵּל לְחַדֵּשׁ בְּכָל תּוֹרָה (וְאִם לֹא תּוּכַל, עַל־כָּל־פָּנִים שֶׁיִּהְיֶה בְּהִתְחַדְּשׁוּת חֲדָשָׁה, וְאִם תִּרְצֶה לְעַיֵּן גַּם בְּפֵרוּשִׁי ״שְׂפַת הַנַּחַל״ — מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, כִּי אֶת זֶה קִבַּלְתִּי מֵרַבֵּנוּ זַ״ל מַתָּנָה, עַל־יְדֵי שֶׁטָּעַמְתִּי אֶלֶף טַעֲמֵי מִיתָה, וּבְזִיּוֹנוֹת וּרְדִיפוֹת בְּלִי סוֹף, וְהָעוֹלֶה עַל הַכֹּל — שֶׁהִשְׁלַכְתִּי אֶת נַפְשִׁי מִנֶּגֶד, וְהִדְפַּסְתִּי אֶת כָּל סְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וְזָכִיתִי לַהֲפִיצָם בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְכֵן הֵקַמְתִּי כְּבָר שְׁלֹשָׁה דּוֹרוֹת מַדְפִּיסִים, כִּי כֻּלָּם עָבְרוּ דֶּרֶךְ ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, כַּיָּדוּעַ לַיּוֹדְעִים).

עַל־כָּל־פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא הַתְמֵד הַרְבֵּה גַּם בְּשִׂיחוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, אֲשֶׁר כָּל שִׂיחָה וְשִׂיחָה בַּסֵּפֶר ״חַיֵּי־מוֹהַר״ן״, ״וְשִׂיחוֹת־הָר״ן״, הֵן הַנְהָגוֹת כְּלָלִיּוֹת לְכֻלָּם, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּטֶּה אָזֶן קַשֶּׁבֶת לִדְבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וְאָז טוֹב לוֹ לָנֶצַח נְצָחִים.

וְכָאן הַמָּקוֹם לְעוֹרֵר, כִּי כָּל מִי שֶׁנִּמְשָׁךְ אֶל דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל,

יִרְאֶה לְקַיֵּם בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת כָּל אֲשֶׁר נֶאֱמַר שָׁם, וְלֹא לְהַטְעוֹת עַצְמוֹ כְּלָל, הָעִקָּר לִזְכֹּר אֶת דִּבְרֵי מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל, שֶׁאָמַר: אֶת הָעֵצוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל צְרִיכִים לִשְׁטֹחַ הַרְבֵּה עִם תְּפִלּוֹת, וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ [דָּאס בַּאוַוסְערִין מִיט תְּפִלָּה], כִּי זֶה הַיְסוֹד וְהַבְּרִיחַ הַמַּבְרִיחַ מִן הַקְּצָה אֶל הַקְּצֶה, כִּי בְּלֹא תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת לֹא יַצְלִיחַ כְּלָל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תרצז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ח כִּסְלֵו, ד׳ דַּחֲנָפָה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֹךְ.

וְהִנֵּה לְהָשִׁיב לְךָ תִּקְצָרְנָה הַמּוֹן יְרִיעוֹת, כְּפִי רִבּוּי הַצָּרוֹת שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ וְכוּ׳, אַךְ לְדַעְתִּי, כְּבָר נִדְפְּסוּ כַּמָּה כְּרָכִים שֶׁל שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, מִכְתָּבִים שֶׁנִּכְתְּבוּ לְבַחוּרִים וְאַבְרֵכִים וְהֵם כֻּלָּם נִכְתְּבוּ גַּם בַּעֲבוּרְךָ, וְלָכֵן אִיעָצְךָ, שֶׁתַּעֲשֶׂה לְעַצְמְךָ שִׁעוּר, וּתְעַיֵּן בְּכָל יוֹם בְּכַמָּה מִכְתָּבִים כְּסִדְרָן, וְתוֹצִיא לְעַצְמְךָ חִיּוּת וְהִתְחַזְּקוּת, כִּי הַכֹּל נִכְתַּב בַּעֲבוּרְךָ, וְתַאֲמִין לִי, שֶׁכָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב זֶה מַתָּנָה מֵהַשָּׁמַיִם, כִּי כְּשֶׁאֲנִי הוֹלֵךְ לִכְתֹּב — אֵין מִלָּה בְּפִי, וּכְשֶׁאֲנִי מַתְחִיל לִכְתֹּב, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַכְנִיס בִּי דִּבּוּרִים כְּפִי תִּשּׁוּקַת הָרוֹצֶה לִשְׁמֹעַ דִּבְרֵי אֱלֹקִים חַיִּים מִבְּאֵר מַיִם חַיִּים, שֶׁנּוֹבֵעַ מֵהַנַּחַל הַנּוֹבֵעַ בּוֹ מְקוֹר חָכְמָה הָעֶלְיוֹנָה.

כִּי בֶּאֱמֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בָּאִים מִמָּקוֹם שֶׁאַף אֶחָד עוֹד לֹא הָיָה, כַּיָּדוּעַ מַה שֶּׁהִתְפָּאֵר עַל עַצְמוֹ רַבֵּנוּ זַ״ל, וְרוֹאִים בְּחוּשׁ אֲשֶׁר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל יֵשׁ כֹּחַ עֶלְיוֹן כָּזֶה, שֶׁמִּצַּד אֶחָד הֲכִי גָּרוּעַ יָכוֹל לְקַבֵּל חִיּוּת מִדְּבָרָיו, וּמִצַּד שֵׁנִי אֲפִלּוּ לַמָּדָן וְיוֹדֵעַ סֵפֶר גַּם־כֵּן מְקַבֵּל הִתְחַזְּקוּת מִדְּבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, כָּל אֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ — הַקָּטָן וְהָרָחוֹק, וְהַגָּדוֹל וְהַקָּרוֹב אֶל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כֻּלָּם מְקַבְּלִים חִיּוּת מִדְּבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים,

וְכָל אֵלּוּ הַמִּכְתָּבִים הֵם מַיִם חַיִּים שֶׁשָּׁאַבְתִּי מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמִדִּבְרֵי תַּלְמִידוֹ מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, מִתֵּבָל בִּדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים: בִּגְמָרָא, וּבְמִדְרָשִׁים, וְזֹהַר הַקָּדוֹשׁ וְכִתְבֵי הָאֲרִ״י זַ״ל, וְלָכֵן רְאֵה לְעַיֵּן בָּהֶם בְּכָל יוֹם וָיוֹם בְּקִבְיעוּת, וְאָז תִּהְיֶה לְךָ הִתְחַזְּקוּת עֲצוּמָה לְחַזֵּק עַצְמְךָ לַעֲמֹד עַל עַצְמְךָ וְלִבְלִי לִפֹּל.

וְדַע, שֶׁעַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרִים כָּל מִינֵי מְרִירוּת דִּמְרִירוּת וְכוּ׳, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַחַיּוֹת עַצְמוֹ רַק בְּדֶרֶךְ הַתֹּם וְהַפְּשׁוּט שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבִלְבָד שֶׁיִּזְרֹק מֵעַצְמוֹ כָּל מִינֵי מַחֲשָׁבוֹת שֶׁל כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת וְכוּ׳, הַנּוֹבְעִים מִלֵּיצָנוּת, כִּי לֵיצָנוּת זֶהוּ אֲבִי אָבוֹת הַטֻּמְאָה, וּכְבָר אָמַר מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, אֲשֶׁר הַלֵּיצָנוּת זֶהוּ אֲבִי אָבוֹת הַטֻּמְאָה וְהַפֶּתַח לְהִכָּנֵס אֶל הַשְּׁאוֹל תַּחְתִּית, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (שַׁבָּת קד:): הַבָּא לְטַמֵּא פּוֹתְחִים לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי ג, לד): ״אִם לַלֵּצִים הוּא יָלִיץ״ וְגוּ׳, וּמְדַיֵּק לָמָּה הֵבִיא רְאָיָה מִפָּסוּק זֶה דַּיְקָא? אֶלָּא לְהוֹרוֹת, שֶׁעִקַּר הַפֶּתַח לִפֹּל אֶל אֲבִי אָבוֹת הַטֻּמְאָה זֶהוּ עַל־יְדֵי לֵיצָנוּת.

וּבְדֶרֶךְ כְּלָל הַלֵּצִים אֵינָם יְכוֹלִים לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אוֹת צַדִּיק, סִימָן קסג): לָרֹב הַנּוֹאֲפִים מִתְנַגְּדִים עַל הַצַּדִּיק; וְלָכֵן הַרְחֵק מֵהֶם כִּמְטַחֲוֵי קֶשֶׁת, כִּי הֵם יוֹלִיכוּ אוֹתְךָ בַּשְּׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו, וּמְאוּמָה לֹא יִהְיֶה לְךָ בְּחַיֶּיךָ; וְדָבָר זֶה קָשֶׁה לְהַסְבִּיר לִבְנֵי־אָדָם, וַחֲבָל מְאֹד מְאֹד שֶׁבְּכָל יְשִׁיבָה יֵשׁ כַּמָּה בַּחוּרִים לֵצִים, אֲשֶׁר הֵם פְּגוּמִים מְאֹד בְּפֻגַם הַבְּרִית, וּכְשֶׁרוֹאִים שֶׁבָּחוּר אֶחָד לוֹמֵד, אוֹ מְעַיֵּן בְּסֵפֶר, אוֹ בְּקוּנְטְרֵס שֶׁל סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, מַתְחִילִים לְהִתְלוֹצֵץ מִמֶּנּוּ וְכוּ׳, וּמְקָרְרִים אוֹתוֹ מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹי לָהֶם וְאוֹי לְנַפְשָׁם, כִּי לֹא דַּי שֶׁהֵם חוֹטְאִים בְּעַצְמָם בְּפֻגַם הַבְּרִית, וְהֵם נוֹאֲפִים כִּכְלָבִים, אֶלָּא עוֹד מַחֲטִיאִים אֶת אֲחֵרִים.

וְלָכֵן רְאֵה לְהִתְחַבֵּא בְּתוֹךְ סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּתְעַיֵּן בְּכָל יוֹם בְּכַמָּה מִכְתָּבִים בִּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, וְשָׁם תִּמְצָא מַרְגּוֹעַ לְנַפְשְׁךָ, רַק אַל תִּתְבַּלְבֵּל מֵאֲחֵרִים כְּלָל, וְאָז טוֹב לְךָ לָנֶצַח. וּמִי יִתֵּן שֶׁתַּעֲזֹר לְהַדְפִּיסָם, כִּי יֵשׁ עוֹד רִבְבוֹת מִכְתָּבִים בְּלִי שׁוּם גֻּזְמָא בִּכְתָב

יָד, וַחֲבָל שֶׁלֹּא יֵדַפֵּס, וַאֲנִי מַבְטִיחַ: מִי שֶׁרַק יַעֲזֹר לְהַדְפִּיס חֵלֶק, אֲזַי אִם צָרִיךְ יְשׁוּעָה אוֹ נֵס — יִרְאֶה בְּלִי שׁוּם סָפֵק, כִּי מַעֲלַת הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים — אֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי כָּל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, אֵין חֵטְא בָּא עַל יָדוֹ (יוֹמָא פז.), וְאַדְרַבָּה זְכוּתוֹ גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, וְהוּא פָּשׁוּט מַצִּיל נְפָשׁוֹת רַבּוֹת, שֶׁלֹּא יִפְּלוּ בַּשְּׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו. וְאִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ כַּמָּה אֲלָפִים וְכוּ׳ מְקַבְּלִים חִיּוּת מִסִּפְרֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, הָיִיתָ מוֹסֵר אֶת נַפְשְׁךָ לְהַדְפִּיס כֻּלָּךְ אַחַר כֻּלָּךְ.

וַאֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה שֶׁיְּדַפֵּס פַּעַם גַּם בִּכְרָכִים גְּדוֹלִים מְאִירֵי עֵינַיִם, עִם מַפְתְּחוֹת וּמַרְאֵי מְקוֹמוֹת, כִּי עַל־פִּי־רֹב אֲנִי כּוֹתֵב אֶת הַמִּכְתָּבִים עַל הַדֶּרֶךְ בְּלֹא סְפָרִים, רַק עַל־פִּי הַזִּכָּרוֹן וְכוּ׳, וַחֲבָל שֶׁלֹּא יִרְשְׁמוּ מַרְאֵי מְקוֹמוֹת, שֶׁהַכֹּל לְקוּחִים מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וּמִמַּאֲמְרֵי חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים: מִגְּמָרָא, וּמִדְרָשִׁים, וְזֹהַר וְתִקּוּנִים, וּמֵחֲמַת שֶׁסָּבַלְתִּי בְּחַיַּי עֶלְבּוֹנוֹת, בְּזִיּוֹנוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים וְכוּ׳, וַעֲדַיִן אֵינִי נָקִי מִזֶּה, שֶׁקָּמִים עָלַי בְּכָל פַּעַם נְחָשִׁים וְעַקְרַבִּים וְלֵצִים, שׁוֹעָלִים קְטַנִּים הָרוֹצִים לְחַבֵּל אֶת כַּרְמִי וְכוּ׳, לָכֵן קִבַּלְתִּי מַתָּנָה מֵרַבֵּנוּ זַ״ל אֶת הַמִּכְתָּבִים הָאֵלּוּ. הֶחָדֵל — יֶחְדַּל, וְהֶחָפֵץ בַּחַיִּים — יֹאחַז בָּהֶם, עוֹד מְעַט מִמֵּילָא אֲנִי כְּבָר לֹא אֶהְיֶה בְּזֶה הָעוֹלָם וְכוּ׳, וְגַם הָרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים הַלֵּצִים הַכְּלָבִים וְכוּ׳, שֶׁנּוֹבְחִים עָלַי וְכוּ׳, גַּם־כֵּן לֹא יִהְיוּ בָּעוֹלָם וְכוּ׳, וּמַה שֶּׁיִּשָּׁאֵר מִמֶּנִּי? כָּל כְּרָכֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, אֲשֶׁר מְחַיִּים נְפָשׁוֹת רַבִּים, וְעוֹד יִחְיוּ רִבְבוֹת רִבְבוֹת נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת, וְיִדְפֵּס וְיַחֲזֹר וְיִדְפֵּס, וּמִי שֶׁיִּהְיֶה לוֹ חֵלֶק בְּהַדְפָּסָתָם, אִם יִצְטָרֵךְ יְשׁוּעָה אוֹ נֵס — יִרְאֶה אֶת זֶה בְּוַדַּאי.

וַאֲנִי מְגַלֶּה אֶת דַּעְתִּי, שֶׁאֵין לְאַף אֶחָד בָּעוֹלָם לוֹמַר: ״כָּל הַזְּכֻיּוֹת שְׁמוּרוֹת״, כִּי כָּל מִי שֶׁרוֹצֶה לְהַדְפִּיסָם — הָרְשׁוּת בְּיָדוֹ, וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יִסְרְסָם (הַיְנוּ לֹא לְהַדְפִּיס רַק קְטָעֵי מִכְתָּבִים, אוֹ לַהֲפֹךְ אֶת הַסֵּדֶר, כִּי עַל זֶה אֲנִי מַקְפִּיד), מִי שֶׁיִּרְצֶה לְהַדְפִּיסָם כְּמוֹ שֶׁמֻּדְפָּס עַל־יְדֵי הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר, וְאִשְׁתּוֹ תִּחְיֶה, אֲשֶׁר מָסְרוּ אֶת נַפְשָׁם, פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ, לְהַדְפִּיסָם וּלְסַדְּרָם בְּסֵדֶר נִפְלָא, כְּפִי

סֵדֶר הַשָּׁנִים מְנֻקָּד וְכוּ׳, אִם יִרְצֶה אֶחָד לַחֲזֹר וּלְהַדְפִּיסָם בְּאוֹתָהּ מַתְכֹּנֶת — תָּבוֹא עָלָיו בְּרָכָה, וְיִתְבָּרֵךְ מִפִּי אֵל עֶלְיוֹן.

אֲבָל לְדַעְתִּי, כְּדַאי לְהַדְפִּיס אֶת הַכְּתָב יָד, שֶׁעַדַיִן לֹא נִדְפַּס אַף פַּעַם, כִּי חֲבָל מְאֹד עֲלֵיהֶם, כִּי סֵפֶר נִשְׁאָר לְדוֹרוֹת, וְהַכִּתְבֵי־יָד מִי יוֹדֵעַ מַה יִּהְיֶה עִמָּהֶם וְכוּ׳.

אֶת כָּל זֶה הֶאֱרַכְתִּי לְךָ, כִּי שָׁמַעְתִּי מֵהָאַבְרֵךְ ... נֵרוֹ יָאִיר, שֶׁאַתָּה עוֹזֵר לוֹ הַרְבֵּה לְהַדְפִּיס וּלְהָפִיץ אֶת סִפְרֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, וְלָכֵן אָמַרְתִּי לָרוּץ אֵלֶיךָ בְּשׁוּרוֹתַיִם אֵלּוּ לְעוֹרֵר אוֹתְךָ עַל סְפָרִים אֵלּוּ דַּיְקָא, וּרְאֵה גַּם אַתָּה לְעַיֵּן בָּהֶם, וְשָׁם תִּמְצָא מַרְגּוֹעַ לְנַפְשֶׁךָ שֶׁעוֹלָה וְיוֹרֶדֶת. וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן עט), שֵׁשׁ תְּשׁוּבָה שֶׁל שֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, שֶׁתָּמִיד מִתְחַלֵּף אֶצְלוֹ: פַּעַם כָּשֵׁר, פַּעַם פָּסוּל, פַּעַם אָסוּר, פַּעַם מֻתָּר, פַּעַם טָמֵא, פַּעַם טָהוֹר, אֲבָל תְּשׁוּבָה שֶׁל שַׁבָּת, שֶׁיֵּשׁ בּוֹ נַיְחָא, וְהוּא שָׁמֵחַ בְּחֶלְקוֹ תָּמִיד (רָאשֵׁי תֵּבוֹת שַׁ׳בָּ׳ת׳), שֶׁכְּבָר אֵינוֹ נוֹפֵל, רַק רוֹאֶה אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד לְפָנָיו עֵינָיו, וּכְבָר לֹא אִכְפַּת לוֹ שׁוּם דָּבָר, אֶצְלוֹ אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרֵךְ כְּלָל. אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס אֶת דְּבָרֵי אֵלּוּ בְּתוֹךְ לִבּוֹ וְדַעְתּוֹ, וְטוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הֶחָפֵץ בְּטוֹבָתְךָ הַנִּצְחִית...

י״ב תרחצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ח כִּסְלֵו, ד׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַכֶּסֶף לְהַדְפָּסָה, וּתְשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל זֶה, כִּי מַה יִּשְׁאַר מִמְּךָ? רַק הַצְּדָקָה הַזּוֹ שֶׁנָּתַתָּ בַּעֲבוּר זְכוּת הָרַבִּים, אֲשֶׁר מוֹהֲרַנ״תְּ זַ״ל פֵּרֵשׁ (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, בִּרְכוֹת הַשַּׁחַר, הֲלָכָה ה׳) אֶת הַפָּסוּק (תְּהִלִּים קיט, קמב): ״צִדְקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת״, אֵיזוֹ צְדָקָה נִשְׁאֶרֶת לְעוֹלָם? כְּשֶׁזּוֹכִים לְנַדֵּב עַל הַדְפָּסַת תּוֹרַת אֱמֶת

מֵהַצַּדִּיק הָאֱמֶת. וְכֵן מֵבִיא (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, גְּזֵלָה, הֲלָכָה ה׳) אֶת מַאֲמָרָם זַ״ל (בֵּיצָה כט.): גָּזַל וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ לְמִי גָּזַל — יַעֲשֶׂה מֵהֶם צָרְכֵי רַבִּים; אִם אָדָם חָטָא, וְעַל־יְדֵי־זֶה גָּרַם שֶׁעוֹד נְפָשׁוֹת יֶחֱטְאוּ, וְעַכְשָׁו כְּשֶׁרוֹצֶה לָשׁוּב, אֵינוֹ יוֹדֵעַ עוֹד כַּמָּה נְפָשׁוֹת הֶחֱטִיא, רַחֲמָנָא לִצְלָן, עֲצָתוֹ — שֶׁיִּתֵּן לְמַעַן הַדְפָּסַת סִפְרֵי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת הַמַּחֲזִירִים בְּנֵי־אָדָם בִּתְשׁוּבָה; וְלָכֵן אַשְׁרֶיךָ, שֶׁכָּל הַצְּדָקוֹת אַתָּה נוֹתֵן לְהַדְפָּסַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל. רְאֵה לַעֲזֹר לִי עוֹד, כִּי עַכְשָׁו אֲנִי עוֹמֵד לְהַדְפִּיס עוֹד פַּעַם אֶת כָּל סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּתַכְלִית הַהִדּוּר וְהַיֹּפִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תרצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ח כִּסְלֵו, ד׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת עֵצָה וְכוּ׳, הָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתְּעַיֵּן בְּדִבְרֵי מוֹהַרַנ״תְּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, תַּעֲנִית, הֲלָכָה ד׳), שֶׁשָּׁם מַרְבֶּה לְדַבֵּר בְּעִנְיַן תִּקּוּן הָעֵצָה, עַיֵּן שָׁם בַּאֲרִיכוּת גְּדוֹלָה; כִּי בֶּאֱמֶת בְּעִנְיַן תִּקּוּן הָעֵצָה, צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיֵּדַע אֵיךְ לָתֵת עֵצָה לְנַפְשׁוֹ בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת, כִּי בִּלְאֹ עֵצָה שְׁלֵמָה הָאָדָם אָבוּד, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ בְּאֵיזֶה דֶּרֶךְ לֵילֵךְ. וְעַיֵּן בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ד׳): כֵּיוָן שֶׁמַּגִּיעַ אֶל הַצַּדִּיק שֶׁהוּא אֲבוּקָה, שֶׁאָבִיק בְּאוֹר הַתּוֹרָה, אֲזַי יוֹדֵעַ כְּבָר בְּאֵיזֶה דֶּרֶךְ לְהַלֵּךְ; כִּי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת בִּדְבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים מַמְשִׁיךְ עֵצוֹת נוֹרָאוֹת לְכָל הַחֲפֵצִים לִשְׁמֹעַ בְּקוֹלוֹ.

וּפַעַם אַחַת דִּבֵּר רַבֵּנוּ זַ״ל עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם כְּדַרְכּוֹ, וּבַפְּנָה עָמַד אָדָם וְהִתְפַּלֵּל עַרְבִית, וּכְשֶׁבָּא אֶל בִּרְכַּת ״הַשְׁכִּיבֵנוּ״ חָטַף אֶת הַמִּלִּים: ״וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ״ וְכוּ׳, עָנָה וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל: רְאוּ אֵיךְ שֶׁחוֹטֵף אֶת הַתְּפִלָּה הַזּוֹ, הֲלֹא אָדָם

צָרִיךְ לְכַוֵּן מְאֹד בְּאוֹמְרוֹ תְּפִלָּה זוֹ, כִּי עַל תִּקּוּן הָעֲצָה צְרִיכִים הַרְבֵּה תְּפִלּוֹת וּבַקָּשׁוֹת וְכוּ׳. וּמִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל הֵבִינוּ אֲנַשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֵיךְ שֶׁבִּבְרִכַּת ״הַשְׁכִּיבֵנוּ״ צְרִיכִים לְכַוֵּן מְאֹד. וְלָכֵן כָּל אֲנַשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּשָׁעָה שֶׁאוֹמְרִים ״וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ״, הֵם מְאֹד מַאֲרִיכִים בָּזֶה, וּמוֹשְׁכִים אֶת הַתֵּבוֹת, כִּי צְרִיכִים עֵצוֹת רַבּוֹת לֵידַע אֵיךְ לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲשֶׁר הַיְסוֹד בַּיְהֲדוּת הֵן הַשָּׁלֹשׁ תְּפִלּוֹת: שַׁחֲרִית, מִנְחָה, עַרְבִית; כִּי זֶה מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ח׳): מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל כַּמָּה הָוֵי? תִּלְתָּא פַּרְסֵי, הַיְנוּ הַשָּׁלֹשׁ תְּפִלּוֹת, עַיֵּן שָׁם; וְלָכֵן כָּל תְּפִלָּה צְרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל בִּזְמַנָּהּ, תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁרַק יְכוֹלִים לְהִתְפַּלֵּל. שַׁחֲרִית — שֶׁיָּרוּץ לְהִתְפַּלֵּל, וְלֹא יְדַבֵּר קֹדֶם הַתְּפִלָּה כְּלָל, וְכֵן הַזְּמַן הָרִאשׁוֹן אַחַר הַצָּהֳרַיִם — מִנְחָה קְטַנָּה, תֵּכֶף כְּשֶׁיְּכוֹלִים לְהִתְפַּלֵּל לֹא יִתְעַצֵּל כְּלָל, אֶלָּא תֵּכֶף־וּמִיָּד יָרוּץ וְיִתְפַּלֵּל, וּכְמוֹ־כֵן עַרְבִית, תֵּכֶף שֶׁרַק מַגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁל תְּחִלַּת צֵאת הַכּוֹכָבִים, שֶׁיִּתְפַּלֵּל כְּבָר וְלֹא יְחַכֶּה כְּלָל, כִּי כְּפִי מַעֲלַת הַתְּפִלָּה, מִי יוֹדֵעַ אִם עוֹד יִזְכֶּה לְהִתְפַּלֵּל (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן לא), וְיִתְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד לְקַשֵּׁר אֶת הַמַּחֲשָׁבָה אֶל הַדִּבּוּר, שֶׁזֶּה נִקְרָא תְּפִלָּה בְּכֹחַ, כִּי צְרִיכִים כֹּחוֹת עֲצוּמִים לְכַוֵּן פֵּרוּשׁ הַמִּלּוֹת, שֶׁיְּכַוֵּן אֶל מַה שֶּׁמְּדַבֵּר. וְאָמַר הָרַב הַקָּדוֹשׁ הַשַּׁר שָׁלוֹם מִבֶּעלְז זי״ע: מִי שֶׁיְּכַוֵּן פֵּרוּשׁ הַמִּלּוֹת מֵהַתְּחָלַת הַתְּפִלָּה עַד סוֹפָהּ, יָכוֹל לִזְכּוֹת עַל־יְדֵי־זֶה לְרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ מַמָּשׁ; וְלָכֵן צְרִיכִים כֹּחוֹת עֲצוּמִים לְכַוֵּן פֵּרוּשׁ הַמִּלּוֹת, כִּי הַמַּחֲשָׁבָה לֹא נָחָה כְּרֶגַע. וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ל׳), שֶׁבְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה נִתְעוֹרְרִין כָּל הַמַּחֲשָׁבוֹת זָרוֹת וְכוּ׳, וּבֶאֱמֶת כְּבָר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל לְאֶחָד שֶׁהִתְאוֹנֵן שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת בְּתוֹךְ תְּפִלָּתוֹ וְכוּ׳, עָנָה וְאָמַר לוֹ רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁזֶּה הָעַוּוֹנוֹת שֶׁלּוֹ וְכוּ׳. וְלָכֵן צְרִיכִים לְקַשֵּׁר הֵיטֵב הֵיטֵב אֶת הַמַּחֲשָׁבָה אֶל הַדִּבּוּר, וִיכַוֵּן פֵּרוּשׁ הַמִּלּוֹת, שֶׁבָּהֶן כְּבָר כְּלוּלוֹת כָּל הַכַּוָּנוֹת וְכוּ׳.

וְדַעַת לְנָבוֹן, שֶׁצְּרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן דַּיְקָא אֶת הַשָּׁלֹשׁ תְּפִלּוֹת בְּכָל יוֹם וָיוֹם, וְאָז מֻבְטָח לוֹ שֶׁיִּהְיֶה לוֹ דָּבָר שֶׁבְּמִנְיָן, הַיְנוּ פַּרְנָסָה

בְּשֶׁפַע, וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל אֶת הַשָּׁלֹשׁ תְּפִלּוֹת מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר דַּיְקָא, שֶׁאָז יִרְאֶה אֶת תֵּבוֹת הַתְּפִלָּה. וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ט׳, וְסִימָן קיב), אַשְׁרֵי תֵּבַת הַתְּפִלָּה הִיא תֵּבַת נֹחַ, שֶׁיִּתְחַבֵּא מִמֵּי הַמַּבּוּל וְכוּ׳. וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן מד), שֶׁהַמַּבּוּל מִלְּשׁוֹן בִּלְבּוּל, הַיְנוּ מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת הָרוֹצוֹת לִשְׁטֹף אֶת הָאָדָם וְכוּ׳, וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר. וְהָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי״ע, הִתְפַּלֵּל מִסִּדּוּר שֶׁכָּתוּב הַשֵּׁם הֲוָי״ה, וְלֹא בְּסִדּוּר שֶׁכָּתוּב רַק יְיָ, וְאָמַר שֶׁזֶּה מֵאִיר לוֹ (עַיִן מָאוֹר וָשֶׁמֶשׁ, פָּרָשַׁת עֵקֶב); אַשְׁרֵי מִי שֶׁיִּתְפַּלֵּל מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר, וְיכַוֵּן אֶל פֵּרוּשׁ הַמִּלּוֹת. וְתַלְמִידֵי רַבִּי חַיִּים מִוָּואלָזִ׳ין זי״ע אָמְרוּ, שֶׁרַבָּם לֹא לָמַד מוּסָר, אֶלָּא אָמַר, שֶׁהַשָּׁלֹשׁ תְּפִלּוֹת זֶהוּ הַמּוּסָר שֶׁלּוֹ, שֶׁמַּדְבִּיק עַצְמוֹ אָז בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה מְעוֹרֵר אוֹתוֹ וּמוֹשֵׁךְ אֶת לִבּוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

אַשְׁרֵנוּ, שֶׁזָּכִינוּ לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חִנָּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַמְצַפֶּה לִרְאוֹתְךָ בְּקָרוֹב...

י״ב תש.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ט כִּסְלֵו, ה׳ דַּחֲנָבָה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר וְיִזְרַח.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ! הֶחָכָם מִכָּל הָאָדָם אוֹמֵר (קֹהֶלֶת ט׳): ״דִּבְרֵי חֲכָמִים בְּנַחַת נִשְׁמָעִים״; רִאשִׁית — חָכָם אֵינוֹ צוֹעֵק וְכוּ׳, אֶלָּא תָּמִיד מְדַבֵּר בְּנַחַת, וְשֵׁנִית — אִם מְדַבְּרִים בְּנַחַת, הַדִּבּוּר נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל יוֹתֵר.

וְלָכֵן תַּרְגִּיל עַצְמְךָ לֹא לִהְיוֹת בְּכַעַס, וְלֹא לָקַחַת כָּל דָּבָר כָּל־כָּךְ בִּרְצִינוּת וְכוּ׳, אֶלָּא הַכֹּל בְּנַחַת, וְאָז יְקַבְּלוּ מִמְּךָ, אֲבָל אִם תִּצְרַח וְתִצְעַק וְכוּ׳, אַף אֶחָד לֹא יְקַבֵּל אֶת דְּבָרֶיךָ, וְאַדְרַבָּה יִבְרְחוּ מִמְּךָ וְיִצְחֲקוּ עָלֶיךָ, וְיֹאמְרוּ שֶׁאַתָּה כְּסִיל וּפֶתִי, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (קֹהֶלֶת ז, ט):

״כַּעַס בְּחֵיק כְּסִילִים יָנוּחַ״, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁאַף אֶחָד לֹא יִרְצֶה לַעֲשׂוֹת מַה שֶּׁאַתָּה מְבַקֵּשׁ. וְאֶת הַכֹּל הַזֶּה תִּקַּח הֵיטֵב הֵיטֵב בְּחַיֶּיךָ, בְּחַיֵּי הַיּוֹם יוֹם שֶׁלְּךָ, כִּי תִּצְטָרֵךְ אוֹתוֹ, כִּי אֵינְךָ חַי לְבַד בְּזֶה הָעוֹלָם, יֵשׁ עוֹד אֲנָשִׁים וְכוּ׳, וְאַתָּה לֹא בַּעַל־הַבַּיִת עַל אַף אֶחָד, וְאַף אֶחָד בְּרִיָּה אֵינוֹ אוֹהֵב שֶׁצּוֹעֲקִים עָלָיו וְנוֹתְנִים לוֹ פְּקֻדּוֹת. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כט): טוֹב — הַכֹּל חֲפֵצִים לִשְׁמֹעַ; כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם מַה שֶּׁעוֹבֵר, וְאַף אֶחָד אֵינוֹ מְעֻנְיָן לִשְׁמֹעַ בְּקֻרַת וְכוּ׳, כָּל אֶחָד רוֹצֶה לִשְׁמֹעַ הִתְחַזְּקוּת, לְהַחֲיוֹת עַצְמוֹ וּלְשַׂמֵּחַ וּלְבַדֵּחַ אֶת דַּעְתּוֹ, וְזֶה יְסוֹד מוּסָד — לֹא לְסַפֵּר לַזּוּלַת צָרוֹתֶיךָ. רֵאשִׁית הוּא אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲזֹר לְךָ, וְכֵן לִפְעָמִים אֵינוֹ רוֹצֶה לַעֲזֹר לְךָ, וְלָכֵן לָמָּה תַּשְׁפִּיל עַצְמְךָ לְפָנָיו? ! וְשֵׁנִית, טֶבַע שֶׁל בְּנֵי אָדָם, שֶׁאֵינָם רוֹצִים לִשְׁמֹעַ צָרוֹת זוּלָתָם, יֵשׁ לָהֶם הַצָּרוֹת שֶׁל עַצְמָם, וְלָכֵן הֵם אֵינָם מְעֻנְיָנִים לִשְׁמֹעַ צָרוֹת שֶׁל אַף אֶחָד, כִּי לְכָל אֶחָד יֵשׁ חֲבִילָה צָרוֹת מִשֶּׁלּוֹ, וְלָכֵן הוּא אֵינוֹ רוֹצֶה לִשְׁמֹעַ מַה שֶּׁקּוֹרֶה אֵצֶל הַזּוּלַת.

וְאִם תַּכְנִיס דְּבָרִים אֵלּוּ הֵיטֵב אֶל לִבְּךָ וְדַעְתְּךָ, אָז תַּעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, וְתָמִיד תִּהְיֶה שָׂמֵחַ, וְיִבְרְחוּ וְיִתְבַּטְּלוּ מִמְּךָ כָּל הָעַצְבוּת וְהַמְּרִירוּת, וְתִזְכֶּה לְהִכָּלֵל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תשא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ט כִּסְלֵו, ה׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

חֲזַק וֶאֱמַץ מְאֹד בְּמִדַּת הַסַּבְלָנוּת, שֶׁזֶּה הַלִּמּוּד שֶׁל אֲרִיכַת אַפַּיִם שֶׁזּוֹכִים עַל־יְדֵי אֱמוּנָה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קנה); כִּי אֱמוּנָה וַאֲרִיכַת אַפַּיִם תְּלוּיוֹת זוֹ בָּזוֹ, כִּי הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי, שֶׁמַּאֲמִין שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, לֹא יִהְיֶה בְּכַעַס כְּלָל, וְלֹא

יִהְיֶה אִכְפַּת לוֹ שׁוּם דָּבָר בָּעוֹלָם, כִּי הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ הַפְּרָטִית, יוֹדֵעַ וָעֵד כְּשֶׁמַּגִּיעַ לוֹ אֵיזֶה דָּבָר בִּלְתִּי רָצוּי, שֶׁהוּא בָּא לוֹ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ לְכַפָּרַת עֲוֹונוֹת. וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּקַבֵּל כָּל הַבָּא עָלָיו בְּאַהֲבָה.

וְאֵיךְ יוֹדְעִים בֶּאֱמֶת אִם מְקַבֵּל אֶת הַכֹּל בְּאַהֲבָה? אִם הוּא שׁוֹתֵק, וְאֵינוֹ עוֹנֶה לִמְחָרְפוֹ וּלְמְבַזּוֹ דָּבָר, וְשׁוֹמֵעַ בִּזְיוֹנוֹ וְדוֹמֵם, זֶהוּ סִימָן גָּדוֹל שֶׁהוּא מָלֵא אֱמוּנָה, כִּי מִי שֶׁרוֹצֶה לְנַצֵּחַ אֶת הַזּוּלַת, וְעוֹנֶה לִמְחָרְפוֹ וְלִמְבַזּוֹ, וְתָמִיד רוֹצֶה לִהְיוֹת עַל הַגַּבַּהּ וְכוּ׳, זֶהוּ מֻחָמַת שֶׁהוּא מָלֵא כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, כִּי אִם הָיְתָה לוֹ אֱמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהָיָה יוֹדֵעַ וּמַאֲמִין, שֶׁדָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, הָיָה מְקַבֵּל הַכֹּל בְּאַהֲבָה, וְהָיָה שׁוֹתֵק וְדוֹמֵם. וְאַף שֶׁזֶּה כּוֹאֵב מְאֹד מְאֹד כְּשֶׁאֶחָד קָם וּמְחָרֵף וּמְבַזֶּה אוֹתוֹ, אוֹ אֶחָד מְצַעֲרוֹ וְשׁוֹפֵךְ אֶת דָּמוֹ, וְהַכְּאֵב כְּבָר בִּלְתִּי נִסְבָּל, עִם כָּל זֹאת הוּא שׁוֹתֵק וְדוֹמֵם, זֶהוּ סִימָן שֶׁהָאָדָם הַזֶּה מָלֵא אֱמוּנָה, וְהוּא יְנַצֵּחַ אֶת כֻּלָּם לְבַסּוֹף. וּמָה עוֹשִׂים עַד אָז? בּוֹרְחִים רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, וּמְדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, וְאִם הַמַּצָּב בְּכִי רַע, רַחֲמָנָא לִצְלָן, שֶׁקָּשֶׁה הַסֵּבֶל, אוֹ מִשָּׁכֵן רַע, אוֹ מֵאִשָּׁה רָעָה, אוֹ מֵהַיְלָדִים, אֲזַי מַשְׁלִיכִים עַצְמוֹ עַל הָרִצְפָּה בְּפִשּׁוּט יָדַיִם וְרַגְלַיִם, וְשׁוֹפְכִים לִבּוֹ כַּמַּיִם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּבוֹכִים וּמִתְוַדִּים עַל כָּל הֶעָבָר, הָעִקָּר לֹא לַעֲנוֹת לִמְחָרְפוֹ וּלְמְבַזּוֹ, אַדְרַבָּה בְּתוֹךְ לִבּוֹ יִהְיֶה שָׂמֵחַ, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא דּוֹאֵג לוֹ לְכַפֵּר עַל כָּל עֲוֹונוֹתָיו.

מָה אֹמַר לְךָ! אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה דָּבָר קָשֶׁה, אֲבָל זֶהוּ יְסוֹד מוּסָד בֶּאֱמוּנָה, אִם הוּא שׁוֹמֵעַ בִּזְיוֹנוֹ וְצַעֲרוֹ וְחֶרְפָּתוֹ וְשׁוֹתֵק, אֲזַי לְבַסּוֹף יַגִּיעַ אֶל גְּלוּיִים כָּאֵלּוּ, שֶׁאֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל, וְעוֹלָמוֹ יִרְאֶה בְּחַיָּיו. הַכְּלָל הוּא, שֶׁהָעִקָּר מַה שֶּׁאָדָם צָרִיךְ לִשְׁמֹר — זֶהוּ הַדִּבּוּר, כִּי אֵין עוֹד כְּלִי יָקָר כְּמוֹ הַדִּבּוּר, שֶׁמִּצַּד אֶחָד יְכוֹלִים עַל יָדוֹ לְהַגִּיעַ אֶל הַמַּדְרֵגוֹת הֲכִי גְּבוֹהוֹת, וּמִצַּד שֵׁנִי יְכוֹלִים לִפֹּל עַל יָדוֹ בְּנוּקְבָא דִּתְהוֹמָא רַבָּה. אִם אָדָם שׁוֹמֵר עַל דִּבּוּרוֹ, וְאֵינוֹ מְדַבֵּר כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחוֹ, אוֹ שְׁאָר דִּבּוּרִים יְתֵרִים, רַק מַה שֶּׁשּׁוֹאֲלִים אוֹתוֹ הוּא

מֵשִׁיב — לֹא פָּחוֹת וְלֹא יוֹתֵר, וְכָל הַזְּמַן הוּא מְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, וְעוֹשֶׂה חֶשְׁבּוֹן הַנֶּפֶשׁ וּמַרְבֶּה לְדַבֵּר דִּבּוּרֵי תּוֹרָה, לוֹמֵד אֶת הַשְּׁעוּרִים שֶׁלּוֹ בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה, בִּגְמָרָא, בְּמִדְרָשׁ, בְּרַמְבַּ״ם, טוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ, בְּזֹהַר וּבְתִקּוּנִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְכֵן כְּשֶׁמְּדַבֵּר כְּבָר עִם אֲנָשִׁים, כָּל הַדִּבּוּרִים נְקִיִּים מִלְּשׁוֹן־הָרָע, וּמֵרְכִילוּת וְלֵיצָנוּת וְכוּ׳, רַק מְדַבֵּר דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וּמְחַזֵּק אֲחֵרִים, וּמְדַבֵּר עַל לִבָּם שֶׁלֹּא יִתְמוֹטְטוּ מֵרֹב הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁעוֹבְרִים עֲלֵיהֶם, אִם אָדָם מִתְנַהֵג כָּךְ עִם דִּבּוּרוֹ, אֲזַי אֵין דַּרְגָּה בָּעוֹלָם שֶׁלֹּא יַגִּיעַ אֵלֶיהָ, אֲבָל לְהַפּוֹךְ — אִם אָדָם מַפְקִיר אֶת דִּבּוּרוֹ, וּמְדַבֵּר כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחוֹ, וְתָמִיד מִשְׁתַּדֵּל לְהַצְדִּיק אֶת עַצְמוֹ, וּמְמַלֵּא אֵינוֹ נִמְנָע מִלָּרִיב עִם הַזּוֹלֶת וְכוּ׳, וּבָא עַל־יְדֵי־זֶה לִידֵי בִּטּוּל תּוֹרָה וּתְפִלָּה, אֲזַי עוֹקֵר עַצְמוֹ לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְנִכְנָס בַּעֲצַבִּים, וְנַעֲשֶׂה כַּעֲסָן גָּדוֹל, וְעוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר וְכוּ׳, וְהוּא תָּמִיד מְבֹהָל וּמְבֻלְבָּל. וּכְמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לח) אֶת הַפָּסוּק (תְּהִלִּים קמח, ח): ״רוּחַ סְעָרָה עֹשָׂה דְּבָרוֹ״, מַה מֵּבִיא לָאָדָם רוּחַ סְעָרָה בְּמוֹחוֹ? רַק הַדִּבּוּר שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ. וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כט), שֶׁעַל־יְדֵי הַדִּבּוּר שֶׁאֵינוֹ כָּרָאוּי, יָכוֹל לָבוֹא לִידֵי נְפִילָה בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, כִּי הַדָּמִים מַתִּיזִין אֶל הַמֹּחִין, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁשּׁוֹמֵר מְאֹד עַל דִּבּוּרֵי פִּיו, וְאָז אֶל רַב טוּב הַגָּנוּז יִזְכֶּה.

וְשָׁמַעְתִּי פַּעַם מָשָׁל נָאֶה עַל כָּל זֶה: יֶשְׁנָם שְׁנֵי בְּרָזִים, שֶׁמֵּהֶם יוֹצְאִים מַיִם, בֶּרֶז אֶחָד אֵין עָלָיו מִסְגֶּנֶת, וְלָכֵן יוֹרְדִים הַמַּיִם בְּשֶׁפַע וּבְכֹחַ גָּדוֹל, אֲבָל כַּמּוּבָן עִם הַרְבֵּה לִכְלוּךְ וְכוּ׳ — עָפָר וְאָבָק וּשְׁרָצִים וְכוּ׳, הַמְצוּיִים בַּמַּיִם, בֶּרֶז שֵׁנִי יֵשׁ עָלָיו מִסְגֶּנֶת, וְהַמַּיִם יוֹרְדִים לְאַט לְאַט, אֲבָל נְקִיִּים עַד מְאֹד, וְשָׁאַל הַבֶּרֶז הָרִאשׁוֹן אֶת הַשֵּׁנִי: לָמָּה אֲצִלִּי הַמַּיִם יוֹצְאִים בְּשֶׁפַע וּבְכֹחַ גָּדוֹל, וּלְהִפּוּךְ אֲצִלְךָ הַמַּיִם יוֹצְאִים רַק טִפִּין טִפִּין? וְהֵשִׁיב לוֹ הַבֶּרֶז הַשֵּׁנִי: אֲצִלְךָ אֵין מִסְגֶּנֶת, אֲזַי הַמַּיִם יוֹצְאִים בְּכֹחַ גָּדוֹל וּבְשֶׁפַע, אֲבָל מְלֵאִים עָפָר וְאָבָק וְלִכְלוּךְ, וּלְהִפּוּךְ אֲצִלִּי יֵשׁ מִסְגֶּנֶת, וְלֹא עוֹבְרִים כִּי אִם מַיִם נְקִיִּים, אַף שֶׁזֶּה יוֹצֵא רַק מְעַט, כְּמוֹ־כֵן הוּא בְּעִנְיַן הַדִּבּוּר, אִם יֵשׁ מִסְגֶּנֶת

וְשׁוֹמְרִים מַה שֶּׁמְּדַבְּרִים, אֲזַי יוֹצְאִים דִּבּוּרִים מְיֻשָּׁבִים עַד מְאֹד, וּלְהַפּוּךְ — מִי שֶׁמְּדַבֵּר כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה הַדִּבּוּר שׁוֹטֶף, וְהַמֹּחַ מְבֹהָל וּמְבֻלְבָּל, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

אֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה, שֶׁמַּעַכְשָׁו תַּחֲשֹׁב פַּעֲמַיִם הַאִם כְּדַאי לְהַפְקִיר אֶת הַדִּבּוּר?! הַאִם צְרִיכִים לְהַצְדִּיק עַצְמוֹ לִפְנֵי כֻּלָּם?! הַאִם זֶה יוֹעִיל?! הַאִם אֵינוֹ כְּדַאי לִהְיוֹת תָּמִיד מְיֻשָּׁב בְּדַעְתּוֹ, וְיִהְיֶה חָזָק וְאַמִּיץ בְּעַצְמוֹ בְּכָל מַה שֶּׁקּוֹבֵעַ לְעַצְמוֹ?!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תשב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסִדְרַ מִקֵּץ, כ״ט כִּסְלֵו, ה׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ הַמָּלֵא כְּאֵב וְצַעַר וְכוּ׳, מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכוּ׳.

וְהִנֵּה לַהֲשִׁיבְךָ, הֲלֹא כָּל סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּיָדֶיךָ, וּבִפְרָטִיּוּת הַשִּׂיחוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהֵן: ״שִׂיחוֹת־הָרַ״ן״, ״וְחַיֵּי מוֹהָרַ״ן״, שֶׁהֵן הָיוּ הַשִּׂיחוֹת חֲלִין שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעַל זֶה אַתָּה צָרִיךְ לַחֲזֹר פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר, עַד שֶׁיִּהְיֶה שָׁגוּר עַל פִּיךָ, וּמַה גַּם תִּרְאֶה לְקַיֵּם כָּל שִׂיחָה וְשִׂיחָה כְּמוֹת שֶׁהִיא, אַל תּוֹסִיף וְאַל תִּגְרַע, רַק מַה שֶּׁרַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר תְּקַיֵּם, וְאָז תִּהְיֶה אִישׁ כָּשֵׁר כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (חַיֵּי־מוֹהָרַ״ן, סִימָן שנח): שֶׁבְּכָל שִׂיחָה וְשִׂיחָה שֶׁהָיָה מֵשִׂיחַ וּמְדַבֵּר עִמָּנוּ, יְכוֹלִים לִהְיוֹת עַל יָדָהּ אִישׁ כָּשֵׁר, וַאֲפִלּוּ צַדִּיק גָּמוּר כָּל יְמֵי חַיָּיו, כְּמוֹ שֶׁאֲנִי רוֹצֶה, כְּמוֹ שֶׁאֲנִי מִתְכַּוֵּן — אֵין גּוֹטֶער יוּד. וְלָכֵן הַתְמֵד בָּהֶם מְאֹד, וּתְקַיֵּם כָּל שִׂיחָה וְשִׂיחָה, וְאָז תִּרְאֶה אֵיךְ יִהְיֶה לְךָ קֶשֶׁר פְּנִימִי עִם רַבֵּנוּ זַ״ל הַמְלַמְּדֵנוּ אֵיךְ לִהְיוֹת אִישׁ כָּשֵׁר, שֶׁקּוֹרִין ״עֶרְלִיכֶער אִיד״, בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת כְּלָל, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁתִּהְיֶה בָּקִי בְּשִׂיחוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, אָז כְּבָר תּוּכַל

לְהַתְחִיל לִלְמֹד אֶת סִפְרוֹ הַגָּדוֹל ״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״, וְתַעֲשֶׂה מִכָּל תּוֹרָה — תְּפִלָּה, כִּי הַסֵּפֶר הַזֶּה יִפְתַּח אֶת קַשְׁיוּת גִּידֶיךָ, וְאֶת לְבָבְךָ הַסָּגוּר וְהַסָּתוּם, וְתִפְתַּח פִּיךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכַמּוּבָא בִּדְבָרָיו זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ס׳): כְּשֶׁשּׁוֹמְעִין בְּקוֹל הַצַּדִּיק, אֲזַי נִתְעוֹרְרִין מֵהַשֵּׁנָה, וּמַתְחִילִים לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן זֶה הַסִּימָן אִם אֶחָד כְּבָר שָׁמַע אֶת קוֹל הַצַּדִּיק — אִם כְּבָר מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְעַצְמְךָ שְׁעוּר בְּ״סֵפֶר־הַמִּדּוֹת״, כִּי הַמִּדּוֹת הֵן עִקַּר הָאָדָם, כִּי בְּלֹא מִדּוֹת אָדָם הוּא חַיָּה בְּצוּרַת הָאָדָם, כִּי גַּם לְחַיָּה אֵין שׁוּם מִדּוֹת.

וְעַל כֻּלָּם — כְּדַאי וּכְדַאי לְהַתְמִיד הַרְבֵּה בְּסִפְרֵי ״לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת״, שֶׁהֵם מַיִם שֶׁאֵין לָהֶם סוֹף בְּהִתְחַזְּקוּת, כִּי רַק מוֹהַרַנ״תְּ זַ״ל יָרַד לְסוֹף דַּעְתּוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהוּא מְפָרֵשׁ אֶת דְּבָרָיו זַ״ל לְעֻבְדָּא וּלְמַעֲשֶׂה.

אוֹדוֹת לִמּוּד קַבָּלָה וְכוּ׳, זֶה טוֹב לִלְמֹד לְעַצְמוֹ וְלֹא בְּחַבְרוּתָא, וְכַמּוּבָא בַּהַנְהָגוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל הָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי״ע, וְלֹא כְּמוֹ שֶׁנּוֹהֵג הַיּוֹם, שֶׁלּוֹמְדִים בְּצוּתָא וְכוּ׳, עִם כּוֹס תֵּה... אוֹ עִם סִיגָרִיָּה בַּיָּד... בְּשָׁעָה שֶׁלּוֹמְדִים פֹּה מִסְתְּרֵי נִסְתָּרוֹת גְּדֻלָּתוֹ יִתְבָּרַךְ וְכוּ׳, וּצְרִיכִים לִלְמֹד אֶת הָ׳עֵץ חַיִּים׳, וּ׳פְּרִי עֵץ חַיִּים׳, וְהַשְּׁמוֹנָה שְׁעָרִים וְכוּ׳, בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה, בְּרֶתֶת וּבְזִיעַ וּבְפַחַד גָּדוֹל, כִּי הֲלֹא מְדַבְּרִים וְלוֹמְדִים מִכָּל פַּרְצוּף הָעוֹלָמוֹת, וְלָכֵן אִם אֵין לוֹמְדִים בְּדֶרֶךְ זוֹ, הֲרֵי אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל: קַבָּלָ״ה גִּימַטְרִיָּה נוֹאֵ״ף (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן תקכו), כִּי אִם לוֹקֵחַ רַק אֶת הַלְּשׁוֹנוֹת שֶׁל הַהַגְשָׁמָה, הֲרֵי הוּא סְתָם מְדַבֵּר בְּדַקּוּת נְאוּף, וּמִכָּל שֶׁכֵּן זֶה שֶׁמְּחַלֵּק תִּקּוּנִים וְכוּ׳, אוֹ נוֹתֵן יְחוּדִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ, כִּי מִימֵי הָאֲרִי זַ״ל נִפְסַק כָּל הָעִנְיָן, וְאֵין יְלוּד אִשָּׁה שֶׁיִּתֵּן תִּקּוּנִים אוֹ יְחוּדִים, וְזֶה פָּשׁוּט, וְגַם הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע וְכָל תַּלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים וְתַלְמִידֵיהֶם, וְתַלְמִידֵי תַּלְמִידֵיהֶם, שֻׁכֻּלָּם הָיוּ קְדוֹשִׁים וּטְהוֹרִים — לֹא עָסְקוּ בָּזֶה, רַק גִּלּוּי אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, גִּלּוּי אֱלֹקוּת בְּמַדְרֵגָה עֶלְיוֹנָה עַד מְאֹד, וּבִפְרָטִיּוּת אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, בִּכְלָל אֵין דְּבָרִים כָּאֵלּוּ.

מָה אֹמַר לְךָ! אֵין עוֹד דָּבָר שֶׁיְּכוֹלִים לְהַטְעוֹת בְּנֵי אָדָם כְּמוֹ בִּלְמוּד קַבָּלָה, שֶׁשָּׁם יְכוֹלִים לַעֲבֹד מְאֹד עַל בְּנֵי אָדָם. וּכְבָר אָמַרְתִּי לְאֶחָד שֶׁעָשָׂה פְּרוּשִׁים עַל ״הָאוֹצָרוֹת חַיִּים״ וְחֵלֶק גָּדוֹל ״מִפְּרִי עֵץ חַיִּים״, הָעִקָּר רְאֵה שֶׁלֹּא יִהְיֶה הַלִּמּוּד רַק עַל הַכְּתָב, רְאֵה שֶׁיִּהְיֶה הַלִּמּוּד חָקוּק הֵיטֵב בְּלִבְּךָ (כִּי רָאִיתִי אֶת הַנְּהָגוֹתָיו שֶׁמְּדַבֵּר וּמְפַטְפֵּט עִם כָּל אֶחָד כְּכָל הָעוֹלֶה עַל רוּחוֹ וּמִתְנַהֵג כְּשׁוֹטֶה), וְלָכֵן אַף שֶׁעָשָׂה הַגָּהוֹת וּפֵרוּשִׁים עַל סִפְרֵי קַבָּלָה, אֲבָל אִם הַלִּמּוּד אֵינוֹ תּוֹאֵם אֶל הַהַנְהָגָה, סִימָן שֶׁהַכֹּל הֶבֶל, וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן רכה), שֶׁלִּמּוּד קַבָּלָה זוֹ חָכְמָה כְּמוֹ שְׁאָר חָכְמוֹת. וְהַיּוֹם רוֹאִים, שֶׁנָּשִׁים וּפוֹרְקֵי עֹל לוֹמְדִים קַבָּלָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְיֵשׁ לָהֶם בְּקִיאוּת גְּדוֹלָה בָּזֶה... אָז מָה?! צְרִיכִים לְהִתְפַּעֵל מֵהֶם?!

הַסֵּפֶר ״פִּתְחֵי שְׁעָרִים״ לְרַבִּי יִצְחָק אַיְזִיק חָבֵר זַ״ל, שֶׁהָיָה בַּעַל מְקֻבָּל גָּדוֹל, נִדְפַּס עַכְשָׁו מְסֻדָּר בְּתַכְלִית, עִם הֶסְבֵּרִים וּפֵרוּשִׁים וְכוּ׳, וְכָל זֶה סִדְרָה אִשָּׁה... וְהִיא רָצְתָה שֶׁאֶתֵּן לָהּ הַסְכָּמָה... וְהִתְחַמַּקְתִּי מִמֶּנָּה: ״אֲנִי לֹא נוֹתֵן הַסְכָּמוֹת עַל סְפָרִים״, וְהָלְכָה לָהּ. הַאִם נִתְפַּעֵל מִזֶּה?! כָּךְ הֵם הַלִּמּוּדִים שֶׁקּוֹרִים הַיּוֹם, שִׁיּוּשְׁבִים יַחַד וְכוּ׳ וְכוּ׳.

עִקַּר הַלִּמּוּד קַבָּלָה הוּא לְהוֹצִיא לְעַצְמוֹ עַל־יְדֵי־זֶה עֵצוֹת, אֵיךְ לְהוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפֹּעַל גִּלּוּי אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־פִּי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל יְכוֹלִים לְקַיֵּם אֶת זֶה בִּשְׁלֵמוּת, וְלֹא כְּמוֹ שֶׁנּוֹהֵג הַיּוֹם וְכוּ׳ וְכוּ׳, שֶׁמִּתְפַּלְּלִים וּמְדַפְּדְּפִים דַּף אַחַר דַּף, וּמְסַתְּכְּלִים כְּתַרְנְגוֹל בִּכְנֵי אָדָם...

וְלָכֵן אַל תְּבַלְבֵּל עַצְמְךָ מִלִּמּוּדִים אֵלּוּ, אַדְרַבָּה תְּעַיֵּן בִּדְרוּשֵׁי ה׳בַּעַל הַתַּנְיָא׳, וּבִדְרוּשֵׁי בְּנוֹ הַקָּדוֹשׁ, וּבְסִפְרֵי ה׳צֶּמַח צֶדֶק׳ וְכוּ׳, וְשָׁם תִּרְאֶה אֵיךְ לָמְדוּ קַבָּלָה בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה, בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה גְּדוֹלָה, וְהַכֹּל כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ אֱלֹקוּת בְּמֹחַ וּבְדַעַת הָאָדָם, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ, וְאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת אֲחֵרִים!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תשג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ט כִּסְלֵו, ה׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הָעִקָּר בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא הִתְחַזְּקוּת, צְרִיכִים וּמֻכְרָחִים לְהִתְחַזְּקוּת בְּכָל מְחִיר, כִּי אַף שֶׁאָדָם אוֹמֵר, שֶׁלֹּא צָרִיךְ בִּשְׁבִילוֹ הִתְחַזְּקוּת, זֶה אֵינוֹ כָּךְ, כִּי כָּל עוֹד אָדָם חַי, הוּא צָרִיךְ הִתְחַזְּקוּת, לְהַחֲזִיק מַעֲמָד בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר, כְּפִי רִבּוּי הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁרַק עוֹבְרִים עַל בְּנֵי־אָדָם מֻכְרָחִים הִתְחַזְּקוּת, וְזֶה מְקַבְּלִים רַק אֶצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁעוֹשֶׂה עַצְמוֹ כְּלִי לְקַבֵּל מֵרַבֵּנוּ זַ״ל — הוּא יְקַבֵּל, וּמַהוּ הַכְּלִי? שֶׁצְּרִיכִים לִשְׁטֹף הֵיטֵב הֵיטֵב אֶת הַמֹּחַ מַחֲשָׁבָה מֵהֶעָבָר, כְּדֶגְמַת כְּלִי שֶׁבִּשְּׁלוּ בּוֹ אֶתְמוֹל חָמִין, וְהִשְׁאִירוּ אֶת כָּל הַנּוֹתָר, אֲזַי בֵּן יוֹם הַכֹּל מִתְיַבֵּשׁ וְכוּ׳, וְאִם רוֹצִים הַיּוֹם לְבַשֵּׁל מַאֲכָל אַחֵר, הַהֶכְרֵחַ לְהַדִּיחַ הֵיטֵב אֶת הַכְּלִי, אַחֶרֶת הַמַּאֲכָל יִתְקַלְקֵל וְכוּ׳, כֵּן דָּבָר אִם רוֹצִים לְקַבֵּל מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, הַהֶכְרֵחַ לִשְׁטֹף אֶת שְׁיָרֵי הַלִּכְלוּךְ שֶׁנּוֹתְרוּ מִתְּמוֹל שִׁלְשׁוֹם וְכוּ׳, כִּי אַחֶרֶת לֹא יְקַבְּלוּ כְּלוּם. וְזוֹ הָיְתָה מַעֲלָתוֹ שֶׁל מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל שֶׁאָמַר: ״סִלַּקְתִּי אֶת הַמֹּחַ שֶׁלִּי לְגַמְרֵי, וְכָל דִּבּוּר שֶׁקִּבַּלְתִּי מֵרַבֵּנוּ זַ״ל — זֶהוּ שֵׂכֶל חָדָשׁ״, וְכָךְ עָלָה וְנִתְעַלָּה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, עַד שֶׁעָבַר וְנִתְעַלָּה יוֹתֵר מִכָּל תַּלְמִידֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אַף שֶׁהָיוּ כֻּלָּם קְדוֹשִׁים בַּעֲלֵי הַשָּׂגָה וְרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ מַמָּשׁ, עִם כָּל זֹאת מֵאַחַר שֶׁרַק הוּא הִשְׁלִיךְ אֶת דַּעְתּוֹ מִנֶּגֶד לִפְנֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, לָכֵן הוּא דַּיְקָא זָכָה לְמַה שֶׁזָּכָה, וְדַיְקָא עַל יָדוֹ עָבַר הָאוֹר שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמִתְפַּשֵּׁט עַד הַיּוֹם הַזֶּה בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, בְּלִי שׁוּם גֻּוְמָא כְּלָל, כִּי אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן לְקַבֵּל מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, רַק אִם זוֹרְקִים אֶת הַשֵּׂכֶל לְגַמְרֵי, וְיוֹדְעִים שֶׁאֵין יוֹדְעִים כְּלָל, רַק כָּל מַה שֶּׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל — זֶה קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים, וּבְאֹפֶן כָּזֶה יְכוֹלִים לְקַבֵּל הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ זַ״ל.

הַהֶכְרֵחַ לִי לוֹמַר לְךָ, זֶה לֹא קַל, כִּי כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ חָכְמוֹת שֶׁל

הֶבֶל, וְחוֹשֵׁב שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֵׂכֶל עַצְמִי, וְלָכֵן הוּא אֵינוֹ מְקַבֵּל כְּלוּם מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, מַה שֶּׁאֵין כֵּן מִי שֶׁלְּגַמְרֵי מְסַלֵּק אֶת דַּעְתּוֹ, אֲזַי יְקַבֵּל הַרְבֵּה, הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד, לֹא יֵאָמֵן כִּי יְסֻפַּר, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כְּלָל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תשד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ט כִּסְלֵו, ה׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנְכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הָעִקָּר בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא שִׂמְחָה, כִּי יְמֵי חַיֵּינוּ הֶבֶל, הַנֵּה יוֹם, וְהִנֵּה לַיְלָה, וְהַכֹּל מְמֵילָא פּוֹרֵחַ. וְלָכֵן מַה וְלָמָּה צְרִיכִים שֶׁיַּעַבְרוּ הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת בְּעַצְבוּת וּבְמְרִירוּת וּבְדָאוֹן?! וְזֶה לֹא עוֹזֵר לָאָדָם כְּלָל, אַדְרַבָּה מְסַבֵּךְ אוֹתוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכוּ׳, כִּי הָעַצְבוּת רַק מַקְטִינָה אֶת הַמֹּחַ וּמְצַמְצֶמֶת אֶת הַשֵּׂכֶל, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִכְנָס יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּלַחַץ וּבְקַטְנוּת, וְאָז סוֹבֵל יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכוּ׳. וְלָכֵן עִקַּר הָעֵצָה רַק שִׂמְחָה, לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה. וְעֵצָה לְהַגִּיעַ לְזֶה — תָּמִיד רַק לְדַבֵּר עִם אֲחֵרִים מִשִּׂמְחָה, לְחַזֵּק אֶת הַזּוּלַת לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאָז גַּם עָלָיו תִּפֹּל שִׂמְחָה, וְאִם תּוּכַל לִרְקֹד עִם הַזּוּלַת בְּכָל יוֹם — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ט כִּסְלֵו, ה׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנְכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

דַּע לְךָ, שֶׁאָסוּר לִהְיוֹת עַצְלָן. וְאֶחָד מֵהַסִּימָנִים שֶׁל עַצְלָן — שֶׁבַּלַּיְלָה אֵינוֹ הוֹלֵךְ לִישֹׁן בַּזְּמַן, אֵינוֹ לוֹמֵד וְאֵינוֹ אוֹכֵל, רַק סְתָם מְבַטֵּל הַזְּמַן בִּשְׁטְיוֹת, זֶהוּ סִימָן שֶׁל עַצְלָן, כִּי הוֹלֵךְ בָּטֵל כְּיָשֵׁן דָּמִי, וְלָכֵן עָדִיף לָלֶכֶת לִישֹׁן, וְיַחֲלִיף אֶת כֹּחוֹתָיו, וְיוּכַל לָקוּם מֻקְדָּם לַתְּפִלָּה וְלִלְמֹד תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. וְלָכֵן שְׁמֹר מְאֹד בַּלַּיְלָה לֹא לְפַגֵּר עִם הַזְּמַן הַיָּקָר, אֶלָּא תֵּכֶף־וּמִיָּד לֵךְ לִישֹׁן, וַאֲדוֹנִי אָבִי מוֹרִי וְרַבִּי (זי״ע) הוּא בָּזֶה חִדּוּשׁ נִפְלָא, כִּי הוֹלֵךְ לִישֹׁן מֻקְדָּם מְאֹד, וּלְעוֹלָם לֹא בְּטֵל כְּלָל, וְלָכֵן כָּל יְמֵי חַיָּיו הָיָה יָכוֹל לָקוּם בְּשִׁתַּיִם בַּלַּיְלָה, וְלָמַד עַד תְּפִלַּת הַוָּתִיקִין, וְכָךְ הִתְנַהֵג תָּמִיד, וְהַרְבֵּה פְּעָמִים כְּשֶׁבָּאתִי לְבַקְּרוֹ בְּתְחִלַּת הָעֶרֶב, וְדִבַּרְתִּי עִמּוֹ קְצָת, וְתֵכֶף־וּמִיָּד לְפָנַי הִתְחִיל לִקְרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמִּטָּה, עַל מְנַת לְהַדְרִיכֵנִי, שֶׁכָּךְ צְרִיכִים לִנְהֹג — לֹא לְבַטֵּל אֶת הַזְּמַן בִּדְבָרִים שֶׁל מַה בְּכָךְ, אֶלָּא תֵּכֶף־וּמִיָּד הוֹלְכִים לִישֹׁן, וְכָךְ יְכוֹלִים לָקוּם מֻקְדָּם. וִידוּעָה אִמְרַת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ כְּשֶׁהָיוּ שׁוֹאֲלִים אוֹתָם עֵצָה לָקוּם מֻקְדָּם, הָיוּ אוֹמְרִים: לָלֶכֶת לִישֹׁן מֻקְדָּם.

וּבְעִנְיַן לִמּוּד ״עֵין יַעֲקֹב״ — זֶהוּ דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד, וְכֵן נָהַג רַבֵּנוּ זַ״ל לִלְמֹד הַרְבֵּה ״עֵין יַעֲקֹב״, וְכֵן מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל חָקָה אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּזֶה. וְשָׁמַעְתִּי בְּשֵׁם צַדִּיקִים, שֶׁסְּגֻלָּה קְדֶם הַשָּׁנָה — לִלְמֹד ״עֵין יַעֲקֹב״, כְּדֵי לְהִנָּצֵל מִמִּקְרֶה, חַס וְשָׁלוֹם.

רַק חֲזַק לִלְמֹד סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּכָל יוֹם, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשו.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ט כִּסְלֵו, ה׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הָעִקָּר שְׁמֹר פִּתְחֵי פִיךָ, וְאַל תַּרְבֶּה בְּדִבּוּרִים יְתֵרִים, אָז תַּצְלִיחַ

דַּרְכְּךָ בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר. וְרָאִיתִי פַּעַם בְּסֵפֶר, שֶׁבִּשְׁבִיל זֶה יֵשׁ לָאָדָם שְׁתֵּי אָזְנַיִם וּפֶה אֶחָד — שֶׁיִּשְׁמַע כָּפוּל מִמַּה שֶׁיְּדַבֵּר, הַיְנוּ תָּמִיד טוֹב לִשְׁמֹעַ מַה הַהוּא רוֹצֶה מִמְּךָ, וְאָז תָּשִׁיב לוֹ בְּקִצָּרָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה לֹא תִּסְתַּכְסֵךְ.

אַשְׁרֵנוּ שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל זֶה, וְרָאוּי לָנוּ לִתֵּן תּוֹדָה בְּכָל יוֹם עַל שֶׁזָּכִינוּ לְהִתְוַדַּע מֵאוֹר הַגָּנוּז הַזֶּה, וְהָעִקָּר הוּא הַדִּבּוּר, לְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו. וְזוֹ הַמַּתָּנָה הֲכִי יָפָה שֶׁקִּבַּלְנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְרַק עַל־יְדֵי־זֶה אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לֵידַע אִם בֶּאֱמֶת אָנוּ מְקָרְבִים אֵלָיו, כִּי כָּל עִנְיַן שִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, זֶה בָּא רַק מֵהַצַּדִּיק הָאֱמֶת, כַּמּוּבָא בִּדְבָרָיו זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ס׳), שֶׁהַצַּדִּיק פּוֹתֵחַ אֶת הַפֶּה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁשּׁוֹמְעִים אֶת קוֹל הַצַּדִּיק שֶׁמְּעוֹרֵר מֵהַשָּׁנָה, עַל־יְדֵי־זֶה נִפְתָּח הַפֶּה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. [וְלָכֵן זֶהוּ הַסִּימָן הַמֻּכְהָק אִם אָדָם מְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל — אִם יֵשׁ לוֹ הִתְבּוֹדְדוּת].

וּבְעִנְיַן חִבּוּק וְנִשּׁוּק וְכוּ׳, עַיֵּן בְּשׁוּ״ת חַתַּ״ם סוֹפֵר (יוֹרֶה דֵּעָה, תְּשׁוּבָה ק״ע): חִבּוּק וְנִשּׁוּק אָסוּר מִן הַתּוֹרָה כְּכָל הָעֲרָיוֹת, עַיֵּן שָׁם; הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יְרַחֵק אוֹתְךָ מֵהַכְּעוּר וְהַדּוֹמֶה לוֹ, צְרִיכִים רַק עֲזוּת דִּקְדֻשָּׁה, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל, חַס וְשָׁלוֹם, מִשּׁוּם בְּרִיָּה בְּשָׁעָה שֶׁבָּאִים לִידֵי נִסָּיוֹנוֹת כָּאֵלּוּ. הַהֶכְרֵחַ לְקַצֵּר בִּדְבָרִים אֵלּוּ עַל פְּנֵי הַכְּתָב, וְדַי לְחַכִּימָא.

הַמְצַפֶּה לִרְאוֹתְךָ בְּקָרוֹב...

י״ב תשז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ט כִּסְלֵו, ה׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל... תִּחְיֶה.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

אוֹדוֹת אֲמִירַת ׳תִּקּוּן הַכְּלָלִי׳ לְנָשִׁים וְכוּ׳, בְּוַדַּאי זֶה גַּם־כֵּן שַׁיָּךְ, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כט), אֲשֶׁר ׳תִּקּוּן הַכְּלָלִי׳ זוֹרֵק תִּקּוּנִין לְכָל מְקוֹמוֹת הַצָּרִים, וְזֶה תִּקּוּן לִכְלָלִיּוּת כָּל הַחַטָּאִים, וְזֶה שַׁיָּךְ גַּם לְנָשִׁים וְכוּ׳, כִּי עַל כָּל אֶחָד עוֹבֵר מַה שֶּׁעוֹבֵר — צָרוֹת וְיִסּוּרִים, יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת וְכוּ׳, כְּפִי שֶׁכָּל אֶחָד יוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ, וְזֶה שַׁיָּךְ גַּם לְנָשִׁים, שֶׁגַּם הֵן נוֹפְלוֹת וְנִכְשָׁלוֹת לְפִי בְּחִינוֹתֵיהֶן, וְלָכֵן גַּם לְאִשָּׁה שַׁיָּךְ לוֹמַר אֶת ה׳תִּקּוּן הַכְּלָלִי׳, וְזוֹ גַּם סְגֻלָּה לְפַרְנָסָה וְלִרְפוּאָה וְכוּ׳, אֲשֶׁר גַּם זֶה נָשִׁים צְרִיכוֹת כַּמּוּבָן.

וְלָכֵן אַשְׁרֵי אִשָּׁה הָאוֹמֶרֶת גַּם־כֵּן אֶת הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים, שֶׁהֵם ה׳תִּקּוּן הַכְּלָלִי׳, בְּכָל יוֹם.

הַמְאַחֵל לָךְ הַצְלָחָה.

י״ב תשח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ט כִּסְלֵו, ה׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק בְּנֵי־אָדָם בֶּאֱמוּנָה, וְכֵן לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְלִבְטֹחַ רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזוֹ מִצְוָה גְּדוֹלָה מְאֹד, וּמַה גַּם כְּשֶׁאַתָּה תְּדַבֵּר עִם הַזּוּלַת, הַדִּבּוּרִים יַחְזְרוּ אֵלֶיךָ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קפד): כְּשֶׁאָחָד מְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ בְּיִרְאַת שָׁמַיִם, נַעֲשֶׂה מֵהַדִּבּוּרִים אוֹר יָשָׁר וְאוֹר חוֹזֵר, הַיְנוּ שֶׁהַדִּבּוּרִים חוֹזְרִים אֵלָיו; וְלָכֵן תִּהְיֶה חָזָק בָּזֶה, וְאָז תִּרְאֶה אֶת גֹּדֶל הַהִתְחַזְּקוּת שֶׁתִּהְיֶה לְךָ מִזֶּה, כִּי הַרְבֵּה פְּעָמִים הָאָדָם מָלֵא דִּבּוּרִים, אֲבָל הַדִּבּוּרִים יְשָׁנִים אֶצְלוֹ, וּבָזֶה שֶׁמּוֹצִיאָם מִלִּבּוֹ וּמְדַבֵּר עִם הַזּוּלַת, זֶה קוֹפֵץ חֲזָרָה אֵלָיו, וְלָכֵן זֶהוּ דָּבָר גָּדוֹל לְדַבֵּר עִם הַזּוּלַת, וְאָז גַּם לוֹ תִּהְיֶה הִתְחַזְּקוּת עֲצוּמָה מִזֶּה, תְּנַסֶּה וְתִרְאֶה אֵיךְ תַּצְלִיחַ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תשט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ט כִּסְלֵו, ה׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

שָׁלַחְתִּי לְךָ כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים מִכְתָּבִים.

מָה אֹמַר לְךָ! אִם אַתָּה רוֹצֶה שֶׁיִּהְיֶה לְךָ שָׁלוֹם־בַּיִת, אַתָּה צָרִיךְ לִהְיוֹת וַתְּרָן, אַף שֶׁזֶּה קָשֶׁה לְךָ. עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי הָאִשָּׁה הִיא עֶצֶם מֵעַצְמְךָ, וְזָכָה — עוֹזַרְתּוֹ, לֹא זָכָה — כְּנֶגְדּוֹ (יְבָמוֹת סג.), אִשְׁתְּךָ הִיא עֶצֶם שֶׁלְּךָ, וּמַה שַּׁיָּךְ לְהִתְרַגֵּז עַל אִשְׁתְּךָ, הֲלֹא זֶה כְּמוֹ שֶׁאַתָּה מִתְרַגֵּז עַל עַצְמְךָ, יָד יָמִין כְּשֶׁתַּכֶּה אֶת יַד שְׂמֹאל, הַאִם לֹא תַּרְגִּישׁ?! כְּמוֹ־כֵן הָאִשָּׁה הִיא חֵלֶק מִבַּעְלָהּ, וְלָכֵן חָבָל מְאֹד שֶׁיֵּשׁ בֵּינֵיכֶם וִכּוּחִים, אִם אַתָּה רוֹצֶה שְׁלוֹם־בַּיִת אֲמִתִּי, תְּכַבֵּד וּתְיַקֵּר אוֹתָהּ וְתִהְיֶה וַתְּרָן עַל הַכֹּל, וְאִם תְּקַבֵּל אֶת דְּבָרַי, אָז יִהְיוּ לְךָ חַיִּים נִצְחִיִּים, וְהַהִפּוּךְ מוּבָן מֵאֵלָיו, שֶׁיִּהְיֶה הַגֵּיהִנּוֹם בְּבֵיתְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תשי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ט כִּסְלֵו, ה׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְאָכֵן קִבַּלְתִּי אֶת הַסְּפָרִים, וּתְשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל זֶה, כִּי אֲנִי צָמֵא לִסְפָרִים חֲדָשִׁים, וְזוֹ הַמַּתָּנָה הֲכִי יָפָה שֶׁיְּכוֹלִים לְהָבִיא — עוֹד סֵפֶר וְעוֹד סֵפֶר, הֵן עַל סֵדֶר הַשַּׁ״ס, וְהֵן סִפְרֵי שׁוּתִי״ם, וְהֵן סִפְרֵי חֲסִידוּת וְקַבָּלָה וְכוּ׳, וְסִפְרֵי דְּרוּשׁ וּמוּסָר וְכוּ׳. תַּאֲמִין לִי, אֵין עוֹד טוֹב מִתּוֹרָה, וְרַבֵּנוּ זַ״ל רָצָה שֶׁנִּטְעֲלֶה וְנִהְיֶה בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה

הַקְּדוֹשָׁה (עֵין שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן כח), וְלָכֵן תְּשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל כָּל הַסְּפָרִים שֶׁשָּׁלַחְתָּ לִי, וַאֲנִי בִּבְחִינַת אוֹהֵב סְפָרִים לֹא יִשְׂבַּע סְפָרִים.

וּמִי יִתֵּן, שֶׁאֶזְכֶּה לְטַיֵּל וְלִהְיוֹת בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תשיא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ט כִּסְלֵו, ה׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאַף שֶׁזּוֹ עֲבוֹדָה הֲכִי קָשָׁה, עִם כָּל זֹאת עַל־יְדֵי שִׂמְחָה מִתְדַּבְּקִין בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, כִּי ״עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ״ (דִּבְרֵי־הַיָּמִים טז, כז).

שָׁמַעְתִּי בְּשֵׁם חָכָם אֶחָד שֶׁפֵּרֵשׁ אֶת הַפָּסוּק (תְּהִלִּים א, ו): ״כִּי יוֹדֵעַ ה׳ דֶּרֶךְ צַדִּיקִים, וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים תֹּאבֵד״, הַיְנוּ דֶּרֶךְ צַדִּיקִים הִיא לְהַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ אֲשֶׁר הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, ״כִּי יוֹדֵעַ ה׳״ בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת מָה עוֹבֵר עָלֶיךָ, וּלְהֵפֶךְ ״וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים תֹּאבֵד״, הָרְשָׁעִים אוֹמְרִים: ״הַכֹּל אָבוּד״, רַחֲמָנָא לִצְלָן, כִּי אֵין לָהֶם אֱמוּנָה, וְלָכֵן מְיָאֲשִׁים אֶת הָאָדָם. וּבֶאֱמֶת רַבֵּנוּ ז״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן עח): אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל, אֵין דָּבָר כָּזֶה לְהִתְיָאֵשׁ, רַק לִבְטֹחַ בּוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד. וְכָל אֵלּוּ שֶׁהֶחֱזִיקוּ מַעֲמָד וְלֹא הִתְיָאֲשׁוּ — הֵם הִצְלִיחוּ בְּגָדוֹל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תשיב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ט כִּסְלֵו, ה׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם אֶל הָאַבְרֵךְ הַיָּקָר ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

זְכֹר גַּם זְכֹר, מִי שֶׁצָּרִיךְ אֵלֶיךָ יָבוֹא אֵלֶיךָ, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְמִשְׁפָּט וּבְהַשְׁגָּחָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, הַדְּבֵק עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתֵדַע שֶׁדָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן. מִי שֶׁיִּצְטָרֵךְ אֵלֶיךָ אוֹ שַׁיָּךְ לְשׁוֹרֶשׁ נִשְׁמָתְךָ הוּא יָבוֹא אֵלֶיךָ. וְלָכֵן אַל תַּעֲשֶׂה שׁוּם פְּעֻלּוֹת שֶׁיָּבוֹאוּ אֵלֶיךָ.

זְכֹר, מִי שֶׁמֵּעִיק וּמַזִּיק לְךָ, יְקַבֵּל אֶת עָנְשׁוֹ הַמַּגִּיעַ לוֹ בִּשְׁלֵמוּת, כִּי לֹא יִתֵּן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֵׁבֶט הָרְשָׁעִים עַל הַצַּדִּיקִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תשיג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ט כִּסְלֵו, ה׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חֲזַק וֶאֱמַץ מְאֹד. בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים רַק לְהִתְחַזֵּק, וְזוֹ גְּדֻלַּת בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁיָּכוֹל לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו.

אַתָּה אַל תִּסְתַּכֵּל עַל אַף אֶחָד. סִפְּרֵי רַבֵּנוּ ז״ל מְחַזְּקִים וּמְחַיִּים אוֹתְךָ, וּמַפִּיחִים בְּךָ חִיּוּת חֲדָשָׁה בְּכָל פַּעַם. וְעַל־כֵּן מֶה עָלֶיךָ לְהִסְתַּכֵּל עַל מִי שֶׁמּוֹנֵעַ אוֹתְךָ מִלִּלְמֹד בָּהֶם. תָּאֵר לְעַצְמְךָ אֶחָד צָרִיךְ הַנְשָׁמָה, וְאִי אֶפְשָׁר לוֹ לִחְיוֹת בְּלִי זֶה, הַאִם יִסְתַּכֵּל אוֹ יִשְׁמַע לְאֶחָד שֶׁיֹּאמַר לוֹ תִּזְרֹק אֶת הַהַנְשָׁמָה?! הֲלֹא יִלְעַג לוֹ וְיֹאמַר: ״זוֹהִי חִיּוּתִי,

זוֹהִי הִתְחַזְּקוּתִי, זוֹהִי תִּקְוָתִי״, וְלָכֵן גַּם מִי שֶׁמִּתְנַגֵּד עַל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁלָּנוּ — אַל תִּסְתַּכֵּל עָלָיו, הִסְתַּכֵּל רַק מַה שֶּׁטּוֹב בַּעַדְךָ, וְאָז תַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ תָּמִיד.

הַמְצַפֶּה לִרְאוֹתְךָ בְּקָרוֹב...

י״ב תשיד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ט כִּסְלֵו, ה׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

דַּע לְךָ, אֲשֶׁר הָעַיִן הוּא הָאֵיבָר הַכִּי חָשׁוּב לָאָדָם, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (עַיֵּן רַשׁ״י, בְּכוֹרוֹת טז.): הָעַיִן דּוֹמָה לְעוֹלָם קָטָן, הָעַפְעַפַּיִם — הָעֶלְיוֹן כְּנֶגֶד הָרָקִיעַ, וְהַתַּחְתּוֹן כְּנֶגֶד הָאָרֶץ, וְהַלָּבָן שֶׁמַּקִּיף אֶת הָעַיִן כְּנֶגֶד יָם, אוֹקְיָנוּס שֶׁסּוֹבֵב אֶת הָעוֹלָם, וְהַשָּׁחֹר שֶׁבּוֹ שֶׁהוּא עָגֹל, דּוֹמֶה לְגַלְגַּל חַמָּה, עַיִן שָׁם; חֲרֵי שֶׁהָעַיִן נִקְרֵאת עוֹלָם קָטָן, וּבָהּ תָּלוּי כָּל הָעוֹלָם הַגָּדוֹל: הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם; כִּי אִם אָדָם שׁוֹמֵר עַל עֵינָיו, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא יָכוֹל לִרְאוֹת תָּמִיד אֶת שֵׁם הַוָּיָ״ה בָּרוּךְ הוּא לְנֶגֶד עֵינָיו. וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רנד), שֶׁהָעֵינַיִם הֵם דְּבָרִים עֶלְיוֹנִים, וְיכוֹלִים לִרְאוֹת דְּבָרִים רוּחָנִיִּים, אִם רַק זוֹכֶה לִשְׁמֹר עַל עֵינָיו. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (עֲבוֹדָה זָרָה כח.): שׁוֹרַיְנָא דְּעֵינָא בְּאוֹבְנְתָא דִּלְבָּא תַּלְיָא, אֲשֶׁר זֶה קָשׁוּר בָּזֶה, הַיְנוּ הָעֵינַיִם עִם הַלֵּב, כִּי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְדַבֵּק עַצְמוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְתָמִיד מְצַיֵּר בְּדַעְתּוֹ, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וּמְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵיהוּ מְמַלֵּא כָל עָלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין, אֲזַי יִתְגַּלֶּה לְפָנָיו עוֹלָם חָדָשׁ לְגַמְרֵי, וְלָכֵן מַתְחִיל רַבֵּנוּ זַ״ל אֶת סִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״: כִּי אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, שֶׁזֶּה הַחִיּוּת אֱלֹקוּת הַמְחַיֶּה וּמְהַוֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה; כִּי דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, זֶה לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְתָמִיד צְרִיכִים לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל הָרוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת הַמְחַיֶּה כָּל דָּבָר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (נְחֶמְיָה

ט, ו): ״וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת כֻּלָּם״, וְאָז יִהְיֶה מְזֻכָּךְ לְגַמְרֵי, וְזֶה שֶׁמּוּבָא בַּסֵּפֶר ״חֶסֶד לְאַבְרָהָם״ (מַעְיַן ב׳, נָהָר לג): ״הָעֵינַיִם הֵם מָבוֹא אֶל הַשֵּׂכֶל״, עַיִן שָׁם; כִּי הָעִקָּר הוּא הָעֵינַיִם, אִם תָּמִיד מִסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת, אֲזַי נִזְדַּכֵּךְ שִׂכְלוֹ לְגַמְרֵי, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁמַּפְקִיר אֶת עֵינָיו לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים וְכוּ׳, וְעַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה וְזִמָּה וְכוּ׳, עַל־יְדֵי־זֶה מִתְפַּשֵּׁט שִׂכְלוֹ וְלִבּוֹ לְגַמְרֵי, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מְזֻהֶ מְשֻׁגָּע לְגַמְרֵי, וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר בַּתּוֹכֵחָה (דְּבָרִים כח, לד): ״וְהָיִיתָ מְשֻׁגָּע מִמַּרְאֵה עֵינֶיךָ״; הַיְנוּ דַּיְקָא מִפְּנֵי שֶׁמַּפְקִירִים אֶת הָעֵינַיִם נַעֲשִׂים מְשֻׁגָּע; כִּי (סוֹטָה ג.): אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה, אֶלָּא אִם־כֵּן נַעֲשָׂה מְשֻׁגָּע; וְרוֹאִים בְּנֵי־אָדָם שֶׁכָּל־כָּךְ נָפְלוּ בְּדַעְתָּם, עַד שֶׁצְּרִיכִים לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה שֶׁעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וּמַמָּשׁ מִשְׁתַּגְּעִים מִזֶּה וְכוּ׳, וְעַיֵּן ״בְּעֵץ חַיִּים״, שַׁעַר י״ח, פֶּרֶק ה׳: חוּשׁ הָרְאוּת קָרוֹב לְחוּשׁ הַדַּעַת יוֹתֵר מִשְּׁאָר חוּשִׁים, וְלָכֵן מְקַבֵּל כֹּחַ מֵהַנְּשָׁמָה שֶׁהִיא בְּדַעַת, וְעַל־כֵּן כְּשֶׁאָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת עֵינָיו, נִמְשָׁךְ לוֹ דַּעַת דִּקְדֻשָּׁה, וּלְהֶפֶךְ — מִי שֶׁאֵינוֹ נִזְהָר בִּשְׁמִירַת הָעֵינַיִם, נִמְשָׁךְ לוֹ דַּעַת דִּקְלִפָּה, וּבִלְעָם הָרָשָׁע יוֹכִיחַ, שֶׁבְּכָל מָקוֹם שֶׁרַק הִסְתַּכֵּל, הִמְשִׁיךְ טֻמְאָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְלָכֵן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לִשְׁמֹר עַל עֵינָיו.

הַמְבָרֵךְ אוֹתְךָ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה...

י״ב תשטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ט כִּסְלֵו, ה׳ דַּחֲנָבָה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חֲזַק וֶאֱמַץ מְאֹד, וְתִבְרַח מִכָּל מִינֵי לֵיצָנִים שֶׁהֵם נוֹאֲפִים וְכוּ׳, כִּי מִי שֶׁמִּתְלוֹצֵץ מִצַּדִּיק הַדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא מְגַלֶּה אֶת פְּנִימִיּוּת מַעֲשָׂיו הָרָעִים, שֶׁהוּא נוֹאֵף, רַחֲמָנָא לִצְלָן. וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁבּוֹרֵחַ מִלֵּץ, שֶׁיָּכוֹל בְּנָקֵל לְהַפִּיל גַּם אוֹתוֹ בַּשְּׁאוֹל תַּחְתִּית

וּמִתַּחְתָּיו, כִּי מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל אָמַר: עִקַּר פֶּתַח הַטֻּמְאָה זֶהוּ לֵיצָנוּת. וְהָרַמְחַ״ל כּוֹתֵב בְּמִסְלַת יְשָׁרִים (פֶּרֶק ה׳), שֶׁלֵּיצָנוּת הִיא כְּמוֹ שִׂרְיוֹן נֶגֶד מוּסָר, וְלָכֵן הַלֵּצִים אֵינָם מְעֻנְיָנִים לְקַבֵּל מוּסָר מִשּׁוּם בְּרִיָה, וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁבּוֹרֵחַ מִלֵּץ, אֲשֶׁר לֵ״ץ אוֹתִיּוֹת צֵ״ל, כִּי מִי שֶׁעוֹשֶׂה לֵיצָנוּת, הוּא עוֹשֶׂה צֵל לְעַצְמוֹ שֶׁלֹּא יָאִיר עָלָיו אוֹר הַשְּׂכִינָה.

הַמְאַחֵל לְךָ כָּל טוּב...

י״ב תשטז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ט כִּסְלֵו, ה׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעִנְיַן מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכוּ׳.

יֵשׁ סִפּוּר מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁפַּעַם דִּבֵּר אָחִיו רַבִּי יְחִיאֵל עִמּוֹ, וְסִפֵּר לוֹ, שֶׁהַיּוֹם מֵאֵיזוֹ סִבָּה לֹא אָמַר פֶּרֶק ׳אֵיזֶהוּ מְקוֹמָן׳ בְּשַׁחֲרִית בַּאֲמִירַת הַקָּרְבָּנוֹת, אָמַר לוֹ רַבֵּנוּ זַ״ל בִּתְמִיהָה גְּדוֹלָה: אֵיךְ יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁגֶּבֶד הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב זי״ע לֹא יֹאמַר ׳אֵיזֶהוּ׳, [וַוי קוּמְט דָּאס דָּעם בַּעַל שֵׁם טוֹבְ׳ס אֵיינִיקֶל זָאל נִישְׁט זָאגִין ׳אֵיזֶהוּ׳?] וְיֵשׁ לוֹמַר הַפֵּרוּשׁ לְשִׂיחָה זוֹ, כִּי מַה כָּתוּב בְּמִשְׁנָה זוֹ: ״אֵיזֶהוּ מְקוֹמָן שֶׁל זְבָחִים קָדָשֵׁי קָדָשִׁים שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן״, וּפֵרְשׁוּ הַצַּדִּיקִים: אֵיזֶה הַמָּקוֹם שֶׁצָּרִיךְ לִזְבֹּחַ אֲפִלּוּ מִי שֶׁהוּא קֹדֶשׁ קָדָשִׁים (צַדִּיק גָּדוֹל), שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן, שֶׁהוּא הַכֶּסֶף הַנִּקְרָא צָפוֹן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אִיּוֹב לז, כב): ״מִצָּפוֹן זָהָב יֵאָתֶה״, הַיְנוּ שֶׁיָּצָא מִתַּאֲוַת מָמוֹן. וְלָכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל לְאָחִיו רַבִּי יְחִיאֵל זַ״ל, נֶכֶד הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב זי״ע, שֶׁאֵיךְ יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁלֹּא יֹאמַר ׳אֵיזֶהוּ׳, הַיְנוּ לִשְׁבֹּר תַּאֲוַת מָמוֹן.

לְדַעְתִּי, זוֹ כָּל הַבְּעָיָה שֶׁלְּךָ, שֶׁכָּל הַמַּחַ שֶׁלְּךָ זֶהוּ רַק כֶּסֶף, אֵיךְ מַשִּׂיגִין כֶּסֶף וְכוּ׳, אֵיךְ עוֹשִׂין כֶּסֶף וְכוּ׳. הָיָה טוֹב שֶׁתִּלְמַד אֶת הַסִּפּוּר שֶׁל הַבַּעַל תְּפִלָּה (עַיֵּן סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה יב), אֵיךְ שֶׁאֵצֶל הַבַּעַל

תְּפִלָּה אָסוּר הָיָה לְדַבֵּר מִכֶּסֶף, וְזֶה דָּבָר שֶׁמַּדִּיף רֵיחַ רַע... וּלְצַעֲרֵנוּ הָרַב, כֻּלָּם רָצִים אַחַר הַסְּרָחוֹן הַזֶּה, וְאֵין מִי שֶׁיַּעֲצֹר לְרֶגַע לַחֲשֹׁב מַה שֶּׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כג), שֶׁבַּכֶּסֶף טְמוּנָה כָּל הָעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁבָּעוֹלָם, עַיֵּן שָׁם; וְלָכֵן פֶּלֶא בְּעֵינַי, אֵיךְ אֶחָד הַנִּקְרָא ״חָסִיד בְּרֶסְלֶב״ כָּל הָרֹאשׁ שֶׁלּוֹ יִהְיֶה רַק כֶּסֶף... וְזוֹ כָּל הַבְּעָיָה שֶׁלְּךָ. וְלָכֵן תִּתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיּוֹצִיא מִמְּךָ אֶת הַדְּמְיוֹנוֹת שֶׁל כֶּסֶף, וְאָז תִּהְיֶה לְךָ יְשׁוּעָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תשיז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ט כִּסְלֵו, ה׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חָזָק וֶאֱמַץ מְאֹד, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְרָאוּי לְשַׁמֵּחַ מְאֹד עַל נֹעַם חֶלְקֵנוּ, עַל ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״ נוֹבַע שָׁם חֶלְקֵנוּ וְגוֹרָלֵנוּ, אֲשֶׁר אֵין עוֹד שִׂמְחָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזּוֹ, שֶׁאֲנַחְנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי כָּזֶה, וּתְהִלָּה לָאֵל, אֵיֵּנוּ חוֹלְקִים עָלָיו, אַדְרַבָּה אֲנַחְנוּ זוֹכִים לְשַׁמֵּשׁ אוֹתוֹ בְּהַדְפָּסַת סְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, אֲשֶׁר אֵין עֵרֶךְ אֲלֵיהֶם. וְעַל כֻּלָּם אֲנַחְנוּ מְפִיצִים אֶת סְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים בְּכָל כַּדּוּר הָעוֹלָם, וּמְגַלִּים וּמְפַרְסְמִים אֶת דַּעְתּוֹ, וּמוֹסִיפִים בָּתִּים לְבֵית הַתְּפִלָּה (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ח׳), שֶׁעוֹד אֲנָשִׁים יִתְבּוֹדְדוּ וְיִתְפַּלְּלוּ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב בַּשָּׁמַיִם, שֶׁנּוֹתְנִים מִלְּיוֹנֵי בָּתִּים, כַּמּוּבָא בְּ״חַיֵּי־מוֹהֲר״ן״ עַל הַתּוֹרָה הַזֹּאת מֵעִנְיַן הַבָּתִּים שֶׁל הַתְּפִלָּה, עַיֵּן שָׁם בַּאֲרִיכוּת.

בְּעִנְיַן מַה שֶּׁאוֹמְרִים שֶׁאַתֶּם עוֹשִׂים חִלּוּל הַשֵּׁם וְכוּ׳, אוֹי לְאוֹתָהּ חֶרְפָּה, וְאוֹי לְאוֹתָהּ בּוּשָׁה. רָצִיתִי שֶׁתַּעֲשֶׂה סֵקֶר בֵּין חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב בִּכְלָלִיּוּת, וְתִתְוַדַּע דֶּרֶךְ מִי הִתְקָרְבוּ אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל — אִם לֹא דֶּרֶךְ אֵלּוּ הַסְּפָרִים וְהַקּוּנְטְרֵסִים שֶׁאָנוּ מְפִיצִים בָּרְחוֹבוֹת וּבַשְּׁוָקִים וְכוּ׳.

וְלָכֵן אַל תִּתְפַּעֵל מֵהֶם, וּזְכֹר מַאֲמַר הַתַּנָּא (אָבוֹת ד, כא): הַקִּנְאָה מוֹצִיאָה אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם.

הָרַב הַקָּדוֹשׁ מִצַּאנְז זי״ע אָמַר פַּעַם לְאֶחָד שֶׁאָמַר לוֹ: אִם לֹא יִפְעַל וְכוּ', זֶה יִהְיֶה חִלּוּל הַשֵּׁם; אֲזַי הֵחֵל לִצְעֹק: אַתֶּם מְדַבְּרִים מֵחִלּוּל הַשֵּׁם? חִלּוּל הַשֵּׁם זֶהוּ שֶׁמַּסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כְּרֶגַע, אַ חִלּוּל הַשֵּׁם אִיז וֶוער עֶס אִיז מַסִּיחַ דַּעַת פּוּן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֲפִלּוּ אִיין מִינוּט; הַלְוַאי שֶׁנַּכְנִיס דִּבּוּרִים אֵלּוּ בְּתוֹךְ לְבָבֵנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תשיח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ט כִּסְלֵו, ה' דַּחֲנֻכָּה ה'תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יְרִדְפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לָנְכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הֵיטֵב חָרָה לִי — עַל שֶׁאַתָּה מְשַׁחֵרֵר אֶת לְשׁוֹנְךָ וּמְנַבֵּל פִּיךָ נֶגֶד לוֹמְדִים שֶׁמְּפַלְפְּלִים בַּהֲלָכָה, וְיוֹרֵק מִפִּיךָ זֶהֲמָה וְכוּ', שֶׁאֵינָהּ מַתְאִימָה כְּלָל לְאַבְרֵךְ יְרֵא שָׁמַיִם. הֲלֹא קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חָדֵי בְּפִלְפּוּלָא דְּאוֹרַיְתָא, וְכָל פַּטְטַיָּא אֲסִירָא בַּר מִפַּטְטַיָּא דְּאוֹרַיְתָא, יְהוּדִים לוֹמְדִים, כָּל רֹאשָׁם מֵנַח בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּמְחַבְּרִים דִּבְרֵי תּוֹרָה מִמָּקוֹם לְמָקוֹם וּמְחַדְּשִׁים חִדּוּשִׁין, וְאֵיךְ תָּעֵז לְדַבֵּר גַּגְדָּם?! אֵין זֶה אֶלָּא אַתָּה עַם הָאָרֶץ גָּמוּר, וְאֵינְךָ מֵבִין אֶת הַשִּׂיחוֹת חֻלִּין שֶׁלָּהֶם וְכוּ' וְכוּ', וְלָכֵן מֵרֹב קִנְאָה אַתָּה מְדַבֵּר עֲלֵיהֶם וְכוּ', כְּאִלּוּ הֵם נֶגֶד חֲסִידִים וְכוּ', צֵא וּלְמַד אֵיךְ שֶׁכָּל גְּדוֹלֵי הַצַּדִּיקִים הָיוּ 'לוֹמְדִים' עֲצוּמִים וּפִלְפְּלוּ בְּדִבְרֵי תּוֹרָה, וְהַרְבֵּה מֵהֶם הוֹצִיאוּ סְפָרִים בְּפִלְפּוּלִים עֲצוּמִים, וְאֵיךְ מְלַאֲךָ לִבְּךָ וּפִיךָ וְכוּ' לְהִתְלוֹצֵץ מֵהֶם?! וּמִכָּל שֶׁכֵּן לָבוֹא בִּכְתָב עֲלֵיהֶם בְּדִבְרֵי דֹּפִי?! בּוֹשׁ לְךָ בְּבוּשָׁה עֲצוּמָה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יָשִׁיב אוֹתְךָ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּמֵהַיּוֹם שְׁמֹר פִּיךָ. הַתִּקּוּן שֶׁלְּךָ, שֶׁתְּעַיֵּן בְּכָל יוֹם לְכָל הַפָּחוֹת בְּחָמֵשׁ

תְּשׁוּבוֹת מִסְפְּרֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת מִגְּדוֹלֵי הַפּוֹסְקִים, כְּגוֹן: הַחַתַּ״ם־סוֹפֵר, הַדִּבְרֵי־חַיִּים וְכוּ׳, וְשָׁם תִּרְאֶה מַה זּוֹ מְתִיקוּת דִּבְרֵי תּוֹרָה, וְאֵיךְ שֶׁמְּקַשְּׁרִים וּמְשַׁלְּבִים דִּבְרֵי תּוֹרָה מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, וּמַה גַּם, שֶׁזֶּה יְטַהֵר וְיַחַדֵּד אֶת מֹחַ מַחֲשַׁבְתְּךָ הַמָּלֵא נְאוּף וְזִהוּם, שְׁקוּץ וְתִעוּב מֵהֶרְהוּרִים רָעִים שֶׁל נָשִׁים וְכוּ׳ וְכוּ׳, פֶּלֶא גָּדוֹל, אֵיךְ אַבְרֵךְ שֶׁקּוֹרִין אוֹתוֹ יֶרֶא שָׁמַיִם... יְשַׁחֵרֵר כָּל־כָּךְ אֶת לְשׁוֹנוֹ, וִידַבֵּר דִּבְרֵי בֶּלַע עַל לוֹמְדֵי תּוֹרָה, אֵין זֶה אֶלָּא הָרַע וְהַקְלָפוֹת שֶׁנִּדְבְּקוּ בְּךָ מֵרֹב פְּגָמֵי הַבְּרִית שֶׁלְּךָ, זֶה הֵבִיא אוֹתְךָ לְדַבֵּר כָּךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ בַּעֲדְךָ, שֶׁתַּחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה עַל פְּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים, וְרָאוּי לְךָ לִלְמֹד עַכְשָׁו אֶת הַמַּאֲמַר ״חֲדִי רַבִּי שִׁמְעוֹן״ בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ס״א, וְשָׁם תִּרְאֶה אֶת פְּגָמְךָ.

הַמְצַפֶּה לְטוּבָתְךָ הַנִּצְחִית...

י״ב תשיט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ט כִּסְלֵו, ה׳ דַּחֲנֻכָּה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חֲזַק וֶאֱמַץ מְאֹד בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַרְגֵּל עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּשִׂפַת הָאֵם שֶׁלְּךָ בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וְזֶה יַדְבִּיק אוֹתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵין עוֹד מָקוֹם הַצָּלָה לָאָדָם לְהִנָּצֵל מִכָּל רָעָה כְּמִי שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְחַבֵּא אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי שֶׁמַּרְגִּיל עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזוֹהִי הַמַּתָּנָה הַכִּי יָפָה שֶׁקִּבַּלְנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי בָּזֶה שֶׁזּוֹכִים לִשְׁמֹעַ אֶת קוֹל הַהִתְעוֹרְרוּת שֶׁלּוֹ, כְּמוֹ־כֵן נִפְתָּח הַפֶּה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כַּמּוּבָא בִּדְבָרָיו זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ס׳), אֲשֶׁר עַל־יְדֵי שֶׁשּׁוֹמְעִים אֶת הִתְעוֹרְרוּת הֶחָכָם, עַל־יְדֵי־זֶה נִפְתָּח הַפֶּה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְזֶהוּ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תְּרוּמוֹת פֶּרֶק

ב׳): חֵרֵשׁ — אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ וְאֵינוֹ מְדַבֵּר, כְּשֶׁאֵין שׁוֹמְעִין אֶת הִתְעוֹרְרוּת הֶחָכָם, עַל־יְדֵי־זֶה אִי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

הָעִקָּר בְּרַח לְךָ מִלֵּצִים הַמִּתְלוֹצְצִים מִדְּבָרֵי אֵלּוּ, אֲשֶׁר יְסוֹדָתָם בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר פַּעֲמַיִם לַ״ץ עוֹלֶה בִּדְיוּק עַמָּלֵ״ק, כִּי מִי שֶׁהוּא לֵיצָן, יֵשׁ בּוֹ שֹׁרֶשׁ שֶׁל עַמָּלֵ״ק מִבַּיִת וּמִבַּחוּץ, וְדוֹ״ק.

הַמְצַפֶּה לִרְאוֹתְךָ בְּקָרוֹב...

י״ב תשכ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ״ט כִּסְלֵו, ה׳ דַּחֲנָבָה ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רָאוּי לְךָ לִשְׂמֹחַ, שֶׁאַתָּה מְקֹרָב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְשׂוֹקֵד עַל סְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, כִּי רַק זוֹ נִקְרֵאת הִתְקָרְבוּת אֲמִתִּית — מִי שֶׁמַּתְמִיד בְּסִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״, עַד שֶׁהוּא שָׁגוּר עַל פִּיו, כִּי כָּךְ אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל עַל סִפְרוֹ, שֶׁזֶּהוּ אַתְחַלְתָּא דִּגְאֻלָּה (חַיֵּי־מוֹהֲר״ן, סִימָן שמו), עִקַּר הַגְּאֻלָּה, אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל, (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ז׳) זֶה אֱמוּנָה, כִּי לְהַפּוּךְ — עִקַּר הַגָּלוּת זֶה מֵחֲמַת חֶסְרוֹן אֱמוּנָה, וְלָכֵן כְּשֶׁאָדָם מְקֹרָב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, עַל־יְדֵי־זֶה נִבְנֵית לוֹ הָאֱמוּנָה, וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֱמוּנָה זוֹכֶה לְכָל הַבְּרָכוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הֶחָכָם מִכָּל הָאָדָם (מִשְׁלֵי כח, כ): ״אִישׁ אֱמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת״, וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ה׳): הָעִקָּר הוּא אֱמוּנָה, וּצְרִיכִים לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ אֵיךְ אוֹחֲזִ בֶּאֱמוּנָה, כִּי יֵשׁ סוֹבְלֵי חֲלָאִים, שֶׁסּוֹבְלִים רַק מֵחֲמַת חֶסְרוֹן אֱמוּנָה וְכוּ׳. וְעִקַּר הָאֱמוּנָה בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, לְהַכְנִיס בְּעַצְמוֹ שֶׁמְּלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְדוֹמֶם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, זֶהוּ לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אַשְׁרֵי הַמַּאֲמִין וְיַגִּיעַ!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תשכא.

בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, רֹאשׁ חֹדֶשׁ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

דַּע לְךָ, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רֶגַע מַמָּשׁ כְּפִי רִבּוּי הַבִּלְבּוּלִים שֶׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד, כִּי בֶּאֱמֶת הַנְּשָׁמָה הִיא חֵלֶק אֱלוֹק מִמַּעַל מַמָּשׁ, וְהִיא מְאִירָה לָאָדָם תָּמִיד אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אַךְ בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן, וּכְדֵי שֶׁתִּזְדַּכֵּךְ יוֹתֵר וְיוֹתֵר הַנְּשָׁמָה וְתַשִּׂיג יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֱלֹקוּת, עַל־יְדֵי־זֶה נֶעֱלָם וְנִסְתָּר בְּכָל פַּעַם מֵהָאָדָם אוֹר נִשְׁמָתוֹ, וְהוּא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, כִּי הַהֶעְלֵם וְהַהֶסְתֵּר גּוֹרֵם לְהַחְשִׁיךְ אֶת הָאוֹר לְגַמְרֵי, וּמִשָּׁם נִשְׁתַּלְשֵׁל כָּל הַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת וְקַטְנוּת הַמֹּחִין לָאָדָם שֶׁהוּא נִשְׁבָּר לְגַמְרֵי, וְלָכֵן צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת מַמָּשׁ בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, כְּדֵי לְעוֹרֵר אֶת הַנְּקֻדָּה הַפְּנִימִית וְכוּ׳, הַיְנוּ אֶת נִשְׁמָתוֹ, וְיַעַן שֶׁאָדָם נִמְצָא בָּעוֹלָם הַגַּשְׁמִי וְהַחֻמְרִי הַמָּלֵא תּוֹעֵבוֹת רָעוֹת וְכוּ׳, מָלֵא כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת וְכוּ׳, מָלֵא נְאוּף, רַחֲמָנָא לִצְלָן, הֵן בְּפֹעַל שֶׁמִּסְתּוֹבְבוֹת קְלִפּוֹת פְּרוּצוֹת מַמָּשׁ וְכוּ׳, וְהֵן בִּכְתָב כָּל הָעִתּוֹנִים וּכְלֵי הַתִּקְשֹׁרֶת, הַמְלֵאִים זֶהֳמָה שֶׁל זֶבֶל, מִינוּת, כְּפִרוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, שְׁקוּץ עֵירֹם וְזֶהוּם וְכוּ׳, אֲשֶׁר מְסַנְוְרִים אֶת הָעֵינַיִם, עַד שֶׁמַּסְתִּירִים לְגַמְרֵי אֶת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִשָּׁם בָּא, שֶׁבְּנֵי־אָדָם שׁוֹכְחִים מֵהֵיכָן הֵם בָּאִים, וּלְאָן הֵם הוֹלְכִים, וּמַה תַּכְלִיתָם בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמִכָּל זֶה בָּא לָאָדָם תָּמִיד דִּכָּאוֹן פְּנִימִי, עַצְבוּת וּמְרִירוּת, קַטְנוּת וַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, עַד שֶׁבְּעַצְמוֹ אֵינוֹ מֵבִין לָמָּה הוּא נוֹפֵל בְּכָל פַּעַם וְכוּ׳, וּבֶאֱמֶת כְּשֶׁרַק מִתְבּוֹנְנִים קְצָת, כְּבָר מַתְחִילִים לְהַרְגִּישׁ, אֲשֶׁר הַנְּשָׁמָה הִיא חֵלֶק אֱלוֹק מִמַּעַל, וְנִמְצֵאת בְּתוֹךְ לְבוּשׁ גּוּף גַּשְׁמִי וְחֻמְרִי שֶׁמַּסְתִּיר אוֹתָהּ, וְלָכֵן עִקַּר עֲבוֹדַת בַּר יִשְׂרָאֵל בְּזֶה הָעוֹלָם — לְגַלּוֹת תָּמִיד אֶת הַנְּשָׁמָה הַפְּנִימִית שֶׁתָּאִיר לוֹ, וְאָז הַכֹּל מִתְהַפֵּךְ לוֹ לְגַמְרֵי — הַחֹשֶׁךְ לְאוֹר, הָעַצְבוּת לְשִׂמְחָה, הַמְּרִירוּת לְמְתִיקוּת, קַטְנוּת הַמֹּחִין לְגַדְלוּת הַמֹּחִין, חֲלִישׁוּת הַדַּעַת לִדְבֵקוּת עֲצוּמָה, עַד מְסִירוּת

נֶפֶשׁ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְצָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל גִּלּוּי נִשְׁמָתוֹ, רַק עַל־יְדֵי הִתְקָרְבוּת אֲמִתִּית אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת הַדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא בָּטֵל וּמְבֻטָּל לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, דַּיְקָא צַדִּיק כָּזֶה, שֶׁבָּטֵל אֶל עֶצֶם עַצְמִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, יָכוֹל לְהָאִיר אֶת אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ לִכְלַל הַנְּשָׁמוֹת הַמִּתְקָרְבוֹת אֵלָיו, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת מְקֹרָב אֶל צַדִּיק אֱמִתִּי, שֶׁאָז יָאִיר אֶת נִשְׁמָתוֹ בְּאוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תשכב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, רֹאשׁ חֹדֶשׁ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מְאֹד מְאֹד נִזְדַּעְזַעְתִּי לִשְׁמֹעַ מַה שֶּׁקּוֹרֶה עִמְּךָ וְכוּ׳, אַךְ צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, שֶׁחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בְּרָכוֹת ה:): מִי חָשִׁיד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דַּעֲבִיד דִּינָא בְּלָא דִּינָא; כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם זֶה בְּחֶשְׁבּוֹן צֶדֶק, אֵין דָּבָר כָּזֶה בְּחִנָּם וְכוּ׳, וְלָכֵן אִם אַתָּה סוֹבֵל כָּל־כָּךְ מֵהַיְלָדִים שֶׁלְּךָ, מִי יוֹדֵעַ כַּמָּה צָעַרְתָּ אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְּךָ?! כַּמָּה דְּמָעוֹת וַאֲנָחוֹת הוֹצֵאתָ מֵהֶם?! וְעַכְשָׁו אַתָּה מְשַׁלֵּם בְּיֹקֶר, כִּי הַיְלָדִים מַחֲזִירִים לְךָ כְּפֶל כְּפָלַיִם בִּרְצִיחָה כָּזוֹ וְכוּ׳ כְּמוֹ שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב וְכוּ׳, אוּלַי תִּזָּכֵר כַּמָּה צָעַרְתָּ אֶת הַהוֹרִים שֶׁלְּךָ, וְגָרַמְתָּ לָהֶם עָגְמַת נֶפֶשׁ וְצַעַר גָּדוֹל וַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, וְלָכֵן עַכְשָׁו הִגִּיעַ זְמַן הַפְּרָעוֹן שֶׁלְּךָ וְזֶה בָּרוּר [אַחַר יִשּׁוּב הַדַּעַת אֲמִתִּי].

וְלָכֵן הָעֵצָה — לִדֹּם וְלִשְׁתֹּק, וְרַק לִבְרֹחַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִשְׁפֹּךְ שִׂיחַ וּתְפִלָּה וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עַל עַצְמְךָ, וְלַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְאַל תִּכָּנֵס בְּוִכּוּחִים עִם יְלָדֶיךָ, אַל תְּבַקֵּשׁ מֵהֶם שׁוּם דָּבָר, אַל תַּכְבִּיד עֲלֵיהֶם, אֶלָּא תִּמְסֹר עַצְמְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמַה שֶּׁהוּא יִתְבָּרַךְ רוֹצֶה כֵּן יִהְיֶה מִמֵּילָא, וְלָכֵן רַק הַדְבֵּק עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה

שְׁלֵמָה עַל פְּגַם כִּבּוּד אָב וָאֵם, שֶׁפָּגַמְתָּ בָּהֶם וְצִעַרְתָּ אוֹתָם, וּתְקַבֵּל עַכְשָׁו כָּל אֲשֶׁר בָּא עָלֶיךָ — צַעַר וְעָגְמַת נֶפֶשׁ מִילָדֶיךָ בְּאַהֲבָה, וְאַל תֹּאמַר לָהֶם שׁוּם דָּבָר וְכוּ׳, כִּי זֶה מִמֵּילָא זֶה לֹא יַעֲזֹר, קַבֵּל הַכֹּל בְּדוּמִיָּה וְכוּ׳, וְתָמִיד תִּבְכֶּה וּתְיַלֵּל אֲלָיו יִתְבָּרַךְ עַל שֶׁפָּגַמְתָּ בַּעָוֹן זִלְזוּל אָבִיךָ וְאִמְּךָ, וְעַד שֶׁיְּלָדֶיךָ לֹא יַחְזְרוּ אֵלֶיךָ, דַּע לְךָ שֶׁעַדַיִן הֶעָוֹן שֶׁפָּגַמְתָּ תָּלוּי וְעוֹמֵד עָלֶיךָ, וְתִבְכֶּה כָּל יוֹם וָיוֹם מֵחָדָשׁ, שֶׁיִּמְחֹל לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאָז כְּשֶׁפִּתְאֹם תִּרְאֶה שֶׁכֻּלָּם הִתְהַפְּכוּ אֵלֶיךָ, וּמִתְנַהֲגִים עִמְּךָ כְּבָר בְּטוֹב, אָז תֵּדַע אֲשֶׁר וְשָׁב וְרָפָא לְךָ.

וְלָכֵן עֲצָתִי לֹא לְדַבֵּר עִמָּהֶם מִטּוֹב וְעַד רַע, שְׁתֹּק, שְׁתֹּק, אֲהוּבִי, יְדִידִי! אַף שֶׁזֶּה כּוֹאֵב לְךָ, אֲבָל זְכֹר, שֶׁגַּם אַתָּה הִכְאַבְתָּ לְאָבִיךָ אוֹ לְאִמְּךָ אוֹ לְשָׁנֵיהֶם יַחַד, וְזֶה בָּרוּר כַּשֶּׁמֶשׁ אֶצְלִי, שֶׁזֶּהוּ עֹנֶשׁ לְךָ בַּעֲבוּר מַה שֶּׁעָשִׂיתָ, כִּי לֹא יְקַבֵּל אָדָם מַכּוֹת מְשֻׁנּוֹת כָּאֵלּוּ מִילָדִים שֶׁהוֹלִיד וְגִדֵּל וְטִפַּח וְכוּ׳ וְעָזַר לָהֶם, אֵין זֹאת אֶלָּא לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר אַתָּה פָּגַמְתָּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תשכג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי לְסִדְרַ מִקֵּץ, רֹאשׁ חֹדֶשׁ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ! הָעִקָּר רַק סַבְלָנוּת, תַּרְגִּיל עַצְמְךָ בַּמִּדָּה הַיְקָרָה שֶׁל סַבְלָנוּת שֶׁתִּלּוּיָה בֶּאֱמוּנָה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קנה), שֶׁמִּי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֱמוּנָה, וְיוֹדֵעַ שֶׁכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו זֶה רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, הוּא יִסְבֹּל אֶת הַכֹּל, וְיַאֲרִיךְ אַפּוֹ עַל כָּל מַה שֶּׁבָּא עָלָיו, וְדַיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה יִהְיֶה לוֹ כֹּחַ הַגָּדֵל וְכֹחַ הַצּוֹמֵחַ, כִּי הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי, שֶׁמַּאֲמִין שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, הוּא עוֹבֵר עַל הַכֹּל.

וּבֶאֱמֶת כְּפִי פִּגְעֵי וּמִקְרֵי הַזְּמַן, אִי אֶפְשָׁר לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם, כִּי אִם עִם מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, לְכוֹפֵף אֶת הָרֹאשׁ עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, כְּעֵין שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְבָמוֹת קכא.): עַל כָּל גַּל וְגַל נְעַנַּעְתִּי אֶת רֹאשִׁי; וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ד׳): כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מְאוֹרָעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא, כִּי כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם, זֶה לְטוֹבָתוֹ. וּכְעֵין שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת ס:): כָּל מַה דְּעָבִיד רַחֲמָנָא לְטַב הוּא דְּעָבִיד; כָּל מַה שֶּׁעוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא — זֶהוּ לְטוֹבָתוֹ הַנִּצְחִית, אִם לְתַקֵּן מַה שֶּׁפָּגַם בַּגִּלְגּוּל הַקּוֹדֵם, אִם לְתַקֵּן מַה שֶּׁקִּלְקֵל עַכְשָׁו, הַכֹּל הוּא בִּכְלַל תִּקּוּנִים שֶׁעָלָיו לְתַקֵּן, וְזֶה דָּבָר לְמַעְלָה מִדַּעְתֵּנוּ וְהַשָּׂגָתֵנוּ, וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁהוּא סָבְלָן בְּחַיָּיו עַל כָּל הַבָּא אֵלָיו, וּבוֹרֵחַ תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי שֶׁמַּרְגִּיל עַצְמוֹ לֵילֵךְ בִּמְקוֹם סֵתֶר שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וְשָׁם יוֹשֵׁב וּמְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ בְּתִמִּימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, אֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר מַה זֶּה עוֹשֶׂה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, אַשְׁרֵי עַיִן רָאֲתָה זֹאת!

בְּעִנְיַן הָרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים וְכוּ׳, הִנֵּה נִכְנְסְנוּ לָגוּר בַּמּוֹשָׁבָה יַבְנְאֵל, שֶׁזֶּה עַכְשָׁו כְּפָר קָטָן, אֲבָל יִהְיֶה בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ עִיר וְכוּ׳, יֵשׁ שָׁם רְשָׁעִים אֲרוּרִים, שֶׁגַּם בִּימֵי סְדוֹם וַעֲמוֹרָה הָיוּ חִדּוּשִׁים בְּרִשְׁעָתָם, לֹא יֵאָמֵן כִּי יִסָּפֵר אֵיךְ בְּנֵי אָדָם יְכוֹלִים לְהִתְהַפֵּךְ לְחַיּוֹת טוֹרְפוֹת, זֶהוּ רַק קֹמֶץ קָטָן — כְּעֶשְׂרִים מִשְׁפָּחוֹת, שֶׁאֲבוֹתֵיהֶם וַאֲבוֹת אֲבוֹתֵיהֶם הָיוּ כְּבָר בְּחִינַת ׳שָׁנָה וּפָרַשׁ׳ וְכוּ׳, וְהֵם שׁוֹנְאִים יְהוּדִי דָּתִי עִם זָקָן וּפֵאוֹת בְּתַכְלִית הַשִּׂנְאָה, וּבְיוֹתֵר הֵם שׁוֹנְאִים שִׂנְאַת מָוֶת אֶת אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵעֵדוֹת הַמִּזְרָח, אֲשֶׁר לֹא רוֹאִים דָּבָר זֶה בְּשׁוּם מָקוֹם, וְהָרַב... שֶׁלָּהֶם עוֹלֶה עַל כֻּלָּם בְּרִשְׁעוּתוֹ, הוּא רַק רוֹצֶה לַעֲקֹר אוֹתָנוּ מִפֹּה, אֲבָל לֹא יוֹעִיל לוֹ כְּלָל, כִּי לְבַסּוֹף יִתְגַּלֶּה קְלוֹנוֹ בָּרַבִּים. הֵן אֱמֶת, שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁנִּכְנַסְתִּי לִמְקוֹם מִדְבָּר שְׁמָמָה מֵהַיַּהֲדוּת, מְקוֹם נָחָשׁ, שֶׁרֶץ וְעַקְרָב וְכוּ׳ אֲבָל דַּיְקָא כָּאן אָקִים יְשׁוּב חֲרָדִי, וְלֹא יוֹעִיל לְהַסָּמ״ךְ־מ״ם הָרָשָׁע מְרֻשָּׁע וַחֲבוּרָתוֹ הָרְשָׁעִים שׁוּם דָּבָר [הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר שֶׁיִּהְיֶה בְּרַחֲמִים].

וּבִכְלָל רוֹאִים בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָעֵרֶב־רַב הִכְנִיסוּ שִׂנְאָה כָּל־כָּךְ

נֶגֶד הַדָּת, עַד שֶׁלֹּא יְכוֹלִים לְסַבֵּל יְהוּדִי עִם זָקָן וּפֵאוֹת, כִּי הֵם יוֹדְעִים, אֲשֶׁר לְבַסּוֹף הַטֻּמְאָה וְהַזֻּהֲמָה שֶׁהֵקִימוּ תִּתְבַּטֵּל, וְהַיַּהֲדוּת הַחֲרֵדִית תַּעֲלֶה מַעְלָה, וְלָכֵן הֶחְדִּירוּ בַּנּוֹעַר שִׂנְאָה כְּבוּשָׁה עַל הַדָּת וְעַל שׁוֹמְרֵי תּוֹרָה וּמִצְווֹת, וְלָכֵן עָלֵינוּ לִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁינוּ לְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם עַכְשָׁו אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, וְכָל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁחָטָא וּפָגַם בִּפְגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, שֶׁהַחֵטְא הַזֶּה מָצוּי עַכְשָׁו בְּיוֹתֵר מֵרֹב הַהֶפְקֵרוּת שֶׁשּׁוֹרָה בְּכָל מָקוֹם וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת עִקַּר הַתִּקּוּן רַק לַעֲסֹק בַּהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, וְאַף שֶׁבֵּין כָּךְ נַעֲשֵׂיתִי מַטָּרָה לַחֵץ גַּם מִבִּפְנִים, שֶׁמִּתְלוֹצְצִים מִמֶּנִּי וְיוֹרְקִים לִי בְּפָנַי וְכוּ׳, אֲבָל אֵינֶנִּי מִתְפַּעֵל מֵהֶם, כִּי הֵם סְתָם חֲבוּרָה שֶׁל לֵיצָנִים, אֲשֶׁר אֵין לָהֶם עִם רַבֵּנוּ זַ״ל כְּלוּם וְכוּ׳. וּזְכֹר כִּי (תְּהִלִּים צב, ט): ״וְאַתָּה מָרוֹם לְעוֹלָם יְהוָ״ה״, וּפֵרֵשׁ רַשְׁ״י: לְעוֹלָם יָדְךָ עַל עֶלְיוֹנָה.

בְּעִנְיַן לִמּוּד ״עֵין יַעֲקֹב״, זֶהוּ דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד לִהְיוֹת בָּקִי בְּאַגָּדוֹת חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, וְגַם רַבֵּנוּ זַ״ל הִתְמִיד בָּזֶה כַּמּוּבָא בִּשְׂבָחָיו הַקְּדוֹשִׁים (עַיֵּן בַּסֵּפֶר שִׁבְחֵי־הָר״ן), וְזוֹ סְגֻלָּה לִירֵאַת שָׁמַיִם, וּבִפְרָטִיּוּת מִי שֶׁלּוֹמְדָם קֹדֶם הַשֵּׁנָה, זוֹהִי סְגֻלָּה נֶגֶד מִקְרֶה לַיְלָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְלוֹמְדִים בְּכָל לַיְלָה קֶטַע אֶחָד אוֹ שְׁנַיִם וְיוֹתֵר, וּלְאַט לְאַט מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְאָז לְבַסּוֹף יִזְכֶּה לְסַיְּמוֹ וְיַתְחִיל עוֹד פַּעַם, וְכֵן רָאוּי לְהִתְנַהֵג כָּל יְמֵי חַיָּיו, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סִפְרֵי עֵקֶב): רְצוֹנְךָ לְהַכִּיר אֶת מִי שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם — לְמֹד אַגָּדָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תשכד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, רֹאשׁ חֹדֶשׁ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

וְהִנֵּה אֵין עֵצָה אַחֶרֶת לִתֵּן לְךָ כְּמוֹ תְּפִלָּה, לִהְיוֹת רָגִיל לְדַבֵּר

עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, שֶׁזּוֹ נִקְרֵאת הִתְבּוֹדְדוּת, וַעֲבוֹדָה זוֹ הִיא קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים, אָדָם בּוֹדֵל וּמְבוֹדֵד עַצְמוֹ מִבְּנֵי אָדָם, וְשׁוֹפֵךְ דְּמָעוֹת כַּמַּיִם, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי עַל־יְדֵי תְּפִלָּה יְכוֹלִים לִפְעֹל הַכֹּל, אִם יֵדַע אֵיךְ לְהִתְפַּלֵּל וְאֵיךְ לְהִתְבּוֹדֵד. וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רנ): הַטֶּבַע מְחַיֵּב כָּךְ, וְהַתְּפִלָּה מְשַׁנָּה אֶת הַטֶּבַע; וְלָכֵן, אֲהוּבִי, יְדִידִי הַיָּקָר! כָּל מַה שֶּׁאַתָּה צָרִיךְ, הַרְגֵּל עַצְמְךָ רַק לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין טוֹב מִזֶּה, כִּי מַה שֶּׁתְּפִלָּה פּוֹעֶלֶת — שׁוּם דָּבָר בָּעוֹלָם אֵינוֹ פּוֹעֵל.

ר׳ נַפְתָּלִי, תַּלְמִיד רַבֵּנוּ זַ״ל, הָיָה לוֹ בֵּן שֶׁפָּרַק עֹל, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וְעָזַב אֶת הַיַּהֲדוּת, וְהִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁיְּקַח אוֹתוֹ מִזֶּה הָעוֹלָם, וּכְשֶׁשָּׁמַע זֹאת מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, הִקְפִּיד עָלָיו מְאֹד וְאָמַר: אִם יֵשׁ לוֹ כֹּחַ הַתְּפִלָּה, הָיָה צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל שֶׁיַּחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, וְלֹא לְהִתְפַּלֵּל שֶׁיָּמוּת. וְלָכֵן גַּם אַתָּה רְאֵה לְהִתְפַּלֵּל עָלָיו שֶׁיַּחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה. עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר בְּזֶה הָעוֹלָם אִי אֶפְשָׁר לָדַעַת מַה זֶּה נִקְרָא עֲלִיָּה וִירִידָה וְכוּ׳, יָכוֹל לִהְיוֹת דַּיְקָא בְּשָׁעָה שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהוּא בִּירִידָה, וְיֵשׁ לוֹ לֵב נִשְׁבָּר, אָז דַּיְקָא הוּא בַּעֲלִיָּה גְּדוֹלָה, וְלִפְעָמִים נִדְמֶה לוֹ שֶׁהוּא בְּגַדְלוּת הַמֹּחִין, וְאָז דַּיְקָא הוּא נִמְצָא בִּירִידָה גְּדוֹלָה. הַכְּלָל, שֶׁבֵּר יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, תָּמִיד יִזְכֹּר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְיִשְׁתַּדֵּל לֹא לְהַסִּיחַ דַּעַת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאָז דַּיְקָא כָּל חַיָּיו יִשְׁתַּנּוּ לְטוֹבָה, כִּי מִי שֶׁמַּכְנִיס בְּדַעְתּוֹ תָּמִיד רַק אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כָּל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ מִשְׁתַּנִּים לְטוֹבָה, אַשְׁרֵי עַיִן רָאֲתָה זֹאת! וְלָכֵן חֲזַק וֶאֱמַץ מְאֹד, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל אֲחֵרִים כְּלָל, רַק תֵּלֵךְ עִם הַגִּלּוּי שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל עַל הַפָּסוּק (יְחֶזְקֵאל לג, כד): ״אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם״, שֶׁהָיָה בְּחִינַת אֶחָד בָּעוֹלָם, הָיָה דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא הִסְתַּכֵּל עַל הַזּוֹלַת כְּלָל, וְדַיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה הִצְלִיחַ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תשכה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, רֹאשׁ חֹדֶשׁ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַכֶּסֶף לְהַדְפָּסָה, אַשְׁרֶיךָ שֶׁיֵּשׁ לְךָ חֵלֶק בִּזְכוּת הָרַבִּים, אֲשֶׁר ׳כָּל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים אֵין חֵטְא בָּא עַל יָדוֹ׳.

דַּע לְךָ, אֲשֶׁר צַדִּיק נִסְתָּר אֵינוֹ נִקְרָא מִי שֶׁהוֹלֵךְ קָרוּעַ וּבָלוּי וְכוּ׳, עִם כּוֹבַע קָמוּט וְעִם שַׂק שְׁמַאטֶס עַל הַכָּתֵף (כְּמוֹ שֶׁקִּטְנֵי הַדַּעַת חוֹשְׁבִים), אָדָם כָּזֶה הוּא מְשֻׁגָּע וְכוּ׳, אוֹ מֹחַ קָטָן וְכוּ׳, אֶלָּא צַדִּיק נִסְתָּר זֶהוּ אָדָם שֶׁיּוֹדֵעַ לִלְמֹד, וּמְחַדֵּשׁ חִדּוּשִׁים נִפְלָאִים, וְגַם מְגַלֶּה אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְכָל אֶחָד, מְחַזֵּק וּמְעוֹדֵד אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה. אָדָם זֶה נִקְרָא צַדִּיק נִסְתָּר, כִּי כָּל מַה שֶּׁיּוֹדְעִים מִמֶּנּוּ עֲדַיִן אֵין יוֹדְעִים אוֹדוֹת אֶחָד מִנִּי אֶלֶף מִמַּה שֶּׁהוּא הִשִּׂיג, כִּי אִם רוֹאִים גֹּדֶל כֹּחוֹ בְּחִדּוּשִׁין דְּאוֹרַיְתָא וּבְקִרּוּב רְחוֹקִים, זֶה עֲדַיִן אֵינוֹ בָּא אֶל אֶחָד מִנִּי אֶלֶף שֶׁנֶּעֱלָם וְנִסְתָּר לְגַמְרֵי בְּתוֹךְ פְּנִימִיּוּתוֹ, וְהַמֵּבִין יָבִין.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשכו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, רֹאשׁ חֹדֶשׁ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְמְסֹר נַפְשְׁךָ תָּמִיד אֲלֵיהֶם יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין תַּעֲנוּג יוֹתֵר גָּדוֹל מִזֶּה, אֲבָל עַל זֶה צְרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד אֶת הַדִּבּוּר, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב רַבִּי חַיִּים וִיטָאל זַ״ל: הַתְּנַאי הָרִאשׁוֹן בְּהַשָּׂגַת הַחָכְמָה הוּא שְׁמִירַת הַדִּבּוּר, לֹא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחוֹ, כִּי זֶה פּוֹגֵם מְאֹד בַּנֶּפֶשׁ, כִּי

הִנֵּה סוֹד הַדְּבֵקוּת הוּא — שֶׁיְּבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ מִכֹּל וָכֹל, וְיִצַּיֵּר תָּמִיד בְּדַעְתּוֹ, אֵיךְ שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ הַכֹּל אֱלֹקוּת, וְדוֹמֶם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, זֶה לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְלָכֵן כָּל דִּבּוּר בָּטֵל וּמְבַטֵּל מֵהַדְּבֵקוּת, וְזֶה שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לח): סִימָן לְהַדְּבֵקוּת הוּא תְּפִלִּין, כִּי בַּתְּפִלִּין אָמְרוּ, שֶׁאָסוּר לְהַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מֵהֶם כְּלָל, וְנָהֲגוּ יְרֵאִים וּשְׁלֵמִים לֹא לְדַבֵּר בַּתְּפִלִּין, שֶׁלֹּא יָבוֹא לִידֵי הַסָּחַת דַּעַת מֵהַתְּפִלִּין, וּכְמוֹ־כֵן הוּא בִּדְבֵקוּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, כְּכָל שֶׁהוּא זוֹכֶה לִשְׁתֹּק, אֲזַי מֵאִיר עָלָיו אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאוֹר גָּדוֹל וְנוֹרָא עַד מְאֹד.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשכז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, רֹאשׁ חֹדֶשׁ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת לְמוּד קַבָּלָה וְכוּ׳, כְּבָר הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל מְאֹד, וְאָמַר (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן תקכו): קַבָּל״ה גִּימַטְרִיָּה נוּא״ף, רַחֲמָנָא לִצְלָן — אִם לוֹמֵד כְּפִשׁוּטוֹ הַלְּשׁוֹנוֹת שֶׁל הַגְּשָׁמָה וְכוּ׳ וְכוּ׳. וְרַבֵּנוּ זַ״ל בְּעֹמֶק תְּמִימוּתוֹ בְּהַשָּׂגַת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הִזְהִיר מְאֹד שֶׁלֹּא לְדַבֵּר מִזֶּה בָּרַבִּים, וּכְמַאֲמָרָם זַ״ל (חֲגִיגָה יא:): וְלֹא בַּמֶּרְכָּבָה בְּיָחִיד; וּפַעַם דִּבְּרוּ לְפָנָיו שְׁנֵי חֲסִידֵי וְכוּ׳, וְאָמַר לָהֶם רַבֵּנוּ זַ״ל: הַפְסִיקוּ לְדַבֵּר נִבּוּל פֶּה, כִּי הֵבִין בְּחָכְמָתוֹ שֶׁאֵינָם יוֹדְעִים בֵּין יְמִינָם וּשְׂמֹאלָם וְכוּ׳, וּסְתָם מְדַבְּרִים מֵאֵיבָרִים וְכוּ׳ וְזִוּוּגִים וְכוּ׳, לָכֵן אָמַר לָהֶם: הַפְסִיקוּ לְדַבֵּר נִבּוּל פֶּה.

הָעִקָּר לְפָרְשָׁם עַל־פִּי הַהַקְדָּמוֹת שֶׁקִּבַּלְנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְעַל־יְדֵי־זֶה יֵצְאוּ עֵצוֹת נִפְלָאוֹת בַּעֲבוּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיִזְכֶּה לְיַחֵד יְחוּדִים

קְדוֹשִׁים, וְהַכֹּל בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ, כִּי הַלִּמּוּד הַזֶּה אֵינוֹ שַׁיָּךְ בָּרַבִּים [וְיֵשׁ עוֹד לְהַאֲרִיךְ בָּזֶה].

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תשכח.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, רֹאשׁ חֹדֶשׁ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חֲזַק וֶאֱמַץ, וְאַל תִּירָא וְאַל תֵּחָת.

בְּעִנְיַן מַה שֶּׁקּוֹרֶה בְּבֵיתְךָ וְכוּ׳, שְׁמַע בְּקוֹלִי, שְׁתֹק, שְׁתֹק! וְאַל תְּדַבֵּר וְכוּ׳, כִּי הַדִּבּוּר הַמְיֻתָּר רַק יְגָרֵם לְךָ צַעַר וְעַגְמַת נֶפֶשׁ יוֹתֵר גְּדוֹלָה וְכוּ׳, וְלָכֵן לֹא כְּדַאי לְךָ לְהִכָּנֵס בְּוִכּוּחִים וְכוּ׳, כִּי אֵין דָּבָר טוֹב יוֹצֵא מֵהַמַּחֲלֹקֶת וְכוּ׳, וְלָכֵן שְׁמֹר מְאֹד מְאֹד לֹא לְהִכָּנֵס בְּשׁוּם דִּין וּדְבָרִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה תַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ.

רְאֵה לְהַרְגִּיל עַצְמְךָ לוֹמַר בְּכָל יוֹם כַּמָּה דַּפִּים תִּקּוּנֵי זֹהַר שֶׁזֶּה תִּקּוּן לַנְּשָׁמָה, אִם אֶפְשָׁר חֲמִשָּׁה דַּפִּים בְּיוֹם — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי הָאֲרִיזַ״ל נָתַן תִּקּוּן לְבַעַל תְּשׁוּבָה, שֶׁיֹּאמַר חֲמִשָּׁה דַּפִּים זֹהַר בְּכָל יוֹם, וְכֵן תִּקּוּנֵי זֹהַר, וּמָה וְאֵיךְ יֵשׁ עוֹד תִּקּוּן יוֹתֵר גָּדוֹל מִזֶּה, מַה שֶּׁהָאֲרִיזַ״ל נָתַן, וְזֶה כָּל־כָּךְ קַל, וְלֹא צְרִיכִים לְהַשְׁקִיעַ הַרְבֵּה.

הַמְצַפֶּה לִרְאוֹתְךָ בְּקָרוֹב...

י״ב תשכט.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, רֹאשׁ חֹדֶשׁ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רֶגַע מַמָּשׁ, כְּפִי פְּגִעֵי וּמִקְרֵי הַזְּמַן, שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד יְרִידוֹת וַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת וְכוּ', וְלָכֵן צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק וְלֹא לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ כְּלָל, אַדְרַבָּה, צְרִיכִים רַק לִשְׂמֹחַ וְלִרְקֹד וְכוּ', וּבָזֶה מַכְנִיעִים אֶת כָּל הַקְּלִפּוֹת הָרוֹצוֹת לְהִתְאַחֵז בָּאָדָם, וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר אֲצָל דָּוִד הַמֶּלֶךְ, שֶׁהָיָה בַּדְחָא דְּמַלְכָּא (שְׁמוּאֵל ב׳, ו׳): ״וְדָוִד מְכַרְכֵּר לִפְנֵי הַוָי״ה״ וְגוֹ׳, וּמוּבָא בְּדִבְרֵי הַמְקֻבָּלִים, אֲשֶׁר מִסְפַּר מְכַרְכֵּ״ר הוּא ת״פ — כְּמִסְפַּר הַשֵּׁם שֶׁל הַקְּלִפָּה הַמַּחְטֵאת אֶת הָאָדָם, וְהִיא לילי״ת, הַמַּכְנֶסֶת יְלָלָה בָּאָדָם, וְעַל־יְדֵי שִׂמְחָה שֶׁל מִצְוָה וְרִקּוּדִין, יְכוֹלִים לְבַטֵּל אוֹתָהּ. וְלָכֵן כְּדַאי תָּמִיד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְלִרְקֹד תָּמִיד — הֵן בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב, וְהֵן בַּחֲתֻנָּה, וְהֵן בְּכָל יוֹם בְּשִׂמְחָה שֶׁל מִצְוָה, וְלֹא שֶׁל לֵיצָנוּת וְקַלּוּת רֹאשׁ, וְעַל־יְדֵי שִׂמְחָה שֶׁל מִצְוָה יִזְכֶּה לְהִכָּלֵל בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַמְצַפֶּה לִרְאוֹתְךָ בְּקָרוֹב...

י״ב תשל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, רֹאשׁ חֹדֶשׁ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעִנְיַן תְּפִלָּה, צְרִיכִים רַק לְבַקֵּשׁ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, וְלֹא לִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה, כֵּן גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כ׳, וְסִימָן קצז), כִּי תְּפִלָּה שֶׁהִיא בִּדְחִיקַת הַשָּׁעָה זֶה בְּחִינַת גְּזֵלָה, וְגוֹרֶמֶת לָאָדָם אַחַר־כָּךְ כְּאֵב לֵב, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת לב:): הַמְעַיֵּן בִּתְפִלָּתוֹ וּמַאֲרִיךְ בָּהּ, סוֹף בָּא לִידֵי כְּאֵב לֵב; וּפֵרֵשׁ רַשׁ״י זַ״ל: כֵּיוָן שֶׁמְּעַיֵּן בִּתְפִלָּתוֹ שֶׁמְּכַרְחִים לַעֲשׂוֹת כְּמוֹ שֶׁהוּא רוֹצֶה, וְאִם זֶה לֹא בָּא, אֲזַי הוּא בָּא לִכְאֵב לֵב עַל שֶׁלֹּא נַעֲשָׂה רְצוֹנוֹ וְכוּ', וְלָכֵן צְרִיכִים רַק לְבַקֵּשׁ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים בִּתְמִימוּת

וּבְפִשְׁיטוּת, וְאִם יִתֵּן — יִתֵּן, וְאִם לָאו — לָאו, וְהַכֹּל צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּלֵב אֱמֶת, לֵב תָּמִים, וְאָז תִּרְאֶה אֶת הַנִּסִּים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַמְצַפֶּה לִרְאוֹתְךָ בְּקָרוֹב...

י״ב תשלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, רֹאשׁ חֹדֶשׁ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

נָא וְנָא לֹא לִפֹּל בְּדַעְתְּךָ כְּלָל מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי הַכֹּל נִסְיוֹנוֹת שֶׁמְּמַנְּסִים אוֹתָנוּ מֵהַשָּׁמַיִם, לִרְאוֹת אֶל מִי נִפְנֶה בְּעֵת צָרָה וְכוּ׳, הָעִקָּר לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְלֹא לְהַכְבִּיד עַל עַצְמוֹ עֲבוֹדוֹת וְכוּ׳, וְלֹא לְהַכְבִּיד עַל עַצְמוֹ שִׁעוּרִים יוֹתֵר מִדַּאי, כִּי אַחַר־כָּךְ תִּפֹּל לְגַמְרֵי. רַבֵּנוּ זַ״ל לִמֵּד אוֹתָנוּ, אֲשֶׁר ׳מְעַט גַּם־כֵּן טוֹב׳, אַשְׁרֵי מִי שֶׁיּוֹדֵעַ אֵיךְ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד בְּכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, וְאֵינוֹ מְאַבֵּד אֶת עֶשְׁתּוֹנוֹתָיו, כִּי בֶּאֱמֶת בְּעֵת שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם נִסָּיוֹן, הוּא נִמְצָא בְּסַכָּנָה גְּדוֹלָה, שֶׁלֹּא יִפֹּל בְּנוּקְבָא דִּתְהוֹמָא רַבָּה, סְפֵקוֹת בֶּאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁזֶּה נו״ן שַׁעֲרֵי טֻמְאָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּחֲזִיק מַעֲמָד בְּזֶה הָעוֹלָם בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, לֵידַע שֶׁכָּל מְאוֹרָעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תשלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, רֹאשׁ חֹדֶשׁ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, אֲשֶׁר אֶת כָּל הַסְּפָרִים שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא זְכָנִי לְחַבֵּר — תִּרְאֶה לְהַדְפִּיס, כִּי אֵינִי יוֹדֵעַ מַה יֵּלֵד יוֹם, עַל־כָּל־פָּנִים זֶה יִשָּׁאֵר מִמֶּנִּי, כִּי רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יָעִיד כַּמָּה עֲלִבּוֹנוֹת וּבִזְיוֹנוֹת אֲנִי סוֹבֵל מֵאָז שְׁנַת תשכ״ד, שֶׁהִתְחַלְתִּי לְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, מַמָּשׁ הַסְּמ״ק־מֵ״ם בְּעַצְמוֹ לָקַח עַצְמוֹ עָלַי וְכוּ׳, וַאֲנִי סוֹפֵג בִּזְיוֹנוֹת וְעֶלְבּוֹנוֹת יוֹם אַחַר יוֹם, שָׁעָה אַחַר שָׁעָה וְכוּ׳, וְכָל אֶחָד מְדַבֵּר עָלַי וְנַעֲשֵׂיתִי כְּמַטָּרָה לַחֵץ וְכוּ׳, אֲבָל זוֹ שִׂמְחָתִי, שֶׁהִשְׁאַרְתִּי אַחֲרַי סְפָרִים נִפְלָאִים, שֶׁעוֹד יְחַיּוּ אַלְפֵי אֲלָפִים וְרֹב רִבְבוֹת רִבְבוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁנָּפְלוּ בִּשְׁבִי הַסְּמ״ק־מֵ״ם, וְהַסְּפָרִים הָאֵלּוּ יוֹצִיאוּ אוֹתָם, רַק תַּעֲזֹר לִי לְהַדְפִּיסָם וְלַהֲפִיצָם, וְיַגִּיעַ יוֹם שֶׁכְּבָר נִהְיֶה לְמַעְלָה וְכוּ׳, וּמִשָּׁם נִסְתַּכֵּל אֵיךְ הַסְּפָרִים מִתְפַּשְׁטִים בָּעוֹלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תשלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, רֹאשׁ חֹדֶשׁ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הָעִקָּר הוּא שִׂמְחָה וְלִרְקֹד, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן י׳): עַל־יְדֵי הַמְּחָאַת כַּפַּיִם וְרִקּוּדִין, נִמְתָּקִין כָּל הַדִּינִין; וְזוֹ הָיְתָה מַעֲלַת דָּוִד הַמֶּלֶךְ, שֶׁהָיָה מְכַרְכֵּר וּמְפַזֵּז לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בִּדְבֵקוּת עֲצוּמָה, וְלֹא הִסְתַּכֵּל עַל אַף אֶחָד בָּעוֹלָם, וְעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשָׂה מֶרְכָּבָה רְבִיעִית לִשְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהָיָה נִקְרָא 'בְּדִיחָא דְּמַלְכָּא' (זֹהַר ח״ב קז.), שֶׁהָיָה מְשַׂמֵּחַ כְּבָיכוֹל אֶת הַשְּׁכִינָה וְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְזוֹ מַעֲלַת בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁזּוֹכֶה לְשַׂמֵּחַ וּלְשַׂמֵּחַ אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר מַעֲלָתוֹ גְּבוֹהָה מְאֹד מְאֹד, כִּי אֲצִלּוֹ יִתְבָּרַךְ נֶאֱמַר

(דִּבְרֵי־הַיָּמִים־א׳ טז, כז): ״עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקֹמוֹ״, שֶׁשָּׁם שְׂרוּיָה רַק שִׂמְחָה, וְלָכֵן כְּשֶׁאָדָם תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, הוּא נִמְצָא אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ. וְהָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי אַהֲרֹן מִקָּארְלִין זי״ע אָמַר עַל הַפָּסוּק (שִׁיר הַשִּׁירִים ד, ח): ״תָּשׁוּרִי מֵרֹאשׁ אֲמָנָה״, אִם הָאָדָם שָׂר תָּמִיד שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הוּא זוֹכֶה לְהַגִּיעַ לֶאֱמוּנָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תשלד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, רֹאשׁ חֹדֶשׁ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנֶכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעִנְיַן הַשָּׁלוֹם־בַּיִת שֶׁלְּךָ וְכוּ׳, דַּע לְךָ, שֶׁאַתָּה חוֹלֶה נֶפֶשׁ וְכוּ׳, וְאִם לֹא תְּיַשֵּׁב עַצְמְךָ הֵיטֵב, תִּצְטָרֵךְ לָקַחַת כַּדּוּרִים וְכוּ׳, נָא וְנָא תְּרַחֵם עַל עַצְמְךָ, כִּי אֲנִי רוֹאֶה, אֲשֶׁר אִם לֹא תִּקַּח עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, יִהְיֶה גֵּט בְּלִי רַחֲמָנוּת, יֵשׁ לְךָ אִשָּׁה טוֹבָה, כְּלִילַת הַמַּעֲלוֹת, וְאֵינְךָ מַכִּיר בַּטּוֹבָה שֶׁנָּתַן לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אַתָּה רוֹדֵף אוֹתָהּ עַד חָרְמָה עַל לֹא דָּבָר וְכוּ׳, וְרַק מְחַפֵּשׂ אַחַר מוּמִין וְחֶסְרוֹנוֹת, אוֹי לְךָ וְאוֹי לְנַפְשְׁךָ, אֲשֶׁר אַתָּה בְּכְלַל שׁוֹטֶה הַמְאַבֵּד מַה שֶּׁנּוֹתְנִים לוֹ (חֲגִיגָה ד׳). הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רְחֵם עָלֶיךָ, וְנָתַן לְךָ מַתָּנָה אִשָּׁה וְכוּ׳, וְאַתָּה מְזַלְזֵל בָּהּ כָּל־כָּךְ וּמַשְׁפִּילָהּ, וּמוֹצֵא תָּמִיד רַק בִּקֹּרֶת עַל כָּל מַה שֶּׁהִיא עוֹשָׂה וְכוּ׳. בְּכֵן אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, כַּלֵּךְ מִדַּרְכְּךָ זוֹ לִפְנֵי שֶׁיִּהְיֶה מַר.

הַמְצַפֶּה לְדַבֵּר עִמְּךָ...

י״ב תשלה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, רֹאשׁ חֹדֶשׁ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת שְׁאֵלָתְךָ בְּעִנְיַן רֹאשׁ הַשָּׁנָה, הַקִּבּוּץ הוּא בְּאוּמַן, וְאִם אִי אֶפְשָׁר מֵאֵיזוֹ סִבָּה, אֲזַי בְּכָל מָקוֹם שֶׁמִּתְקַבְּצִים אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וּמִתְקַשְּׁרִים אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, שָׁם הוּא הַקִּבּוּץ הַקָּדוֹשׁ שֶׁלָּנוּ, וְרַבֵּנוּ זַ״ל יוֹרֵד מֵהֵיכַל ״קֶן צִפּוֹר״, וּמִתְחַבֵּר עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְאִם נִזְכֶּה שֶׁיִּפְתַּח הַגְּבוּל, אֲזַי כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב הַמְצַיְּתִים אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, צְרִיכִים לִנְסֹעַ לְאוּמַן, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מֵאַף אֶחָד בָּעוֹלָם הַמּוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב, יִהְיֶה גָּדוֹל כְּמוֹ שֶׁהוּא... דְּבָרָיו בְּטֵלִים וּמְבֻטָּלִים נֶגֶד בַּקָּשָׁתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁכָּל־כָּךְ בִּקֵּשׁ, שֶׁכֻּלָּנוּ נִהְיֶה אֶצְלוֹ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן תג). וְלָכֵן אֵין לְהִסְתַּכֵּל עַל אַף אֶחָד בָּעוֹלָם, כָּל מִי שֶׁדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל יְקָרִים בְּעֵינָיו, יִקַּח אֶת חֲבִילַת עֲצָמוֹתָיו, וְיָבִיא אוֹתָם לְאוּמַן, וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קנב), שֶׁלִּפְעָמִים שָׁמִים יִרְא שָׁמַיִם עַל הַפֶּתַח שֶׁהוּא יִמְנַע וְכוּ׳, וְלָכֵן לֹא צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת שׁוּם עֵסֶק מִמֶּנּוּ, וְכֻלָּנוּ נִסַּע לְאוּמַן עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אֲשֶׁר בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (שָׁם, סִימָן תה), שֶׁכָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ תָּלוּי בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁלִּי, וּבְוַדַּאי יֵשׁ עַל זֶה נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים, כִּי בְּפֵרוּשׁ אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (עֵין שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן קמא), שֶׁכָּל דָּבָר שֶׁרַק שַׂיָּךְ אֵלַי, אֲפִלּוּ הַדָּבָר הֲכִי קָטָן, הַסָּמ״ךְ־מֵ״ם עוֹשֶׂה כָּל מַה שֶּׁבִּיכָלְתּוֹ לְעַכֵּב, וְלָכֵן אָסוּר לִשְׁמֹעַ לְאֵלּוּ הַשּׁוֹעֲלִים קְטַנִּים, אֶפְרוֹחִים שֶׁלֹּא נִפְתְּחוּ עֵינֵיהֶם, הַמִּסְתּוֹבְבִים גַּם בְּתוֹכֵנוּ, וּמְדַבְּרִים נֶגֶד הַנְּסִיעָה לְאוּמַן עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וַאֲפִלּוּ עַל אֵלּוּ הַנִּקְרָאִים גְּדוֹלִים, לֹא צְרִיכִים לִשְׁמֹעַ לָהֶם, כִּי מִי שֶׁמִּקָּרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, צָרִיךְ לְצַיֵּת אֶת רַבּוֹ. וְהָיָה טוֹב שֶׁתַּעֲבֹר עַכְשָׁו עַל כָּל הַשִּׂיחוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, הַמּוּבָאוֹת בְּ״חַיֵּי מוֹהַר״ן״, וְשָׁם תִּרְאֶה מִמַּעֲלַת הַבָּא אֵלָיו עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה [עֵין חַיֵּי־מוֹהַר״ן, אוֹת מַעֲלַת רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁלּוֹ], וְאָז כְּבָר לֹא תִּהְיֶינָה לְךָ שׁוּם מְנִיעוֹת. רָאוּי לָנוּ לַעֲשׂוֹת כְּרוּזִים גְּדוֹלִים, וְלַעֲסֹק בְּפִרְסוּמִים עֲנָקִיִּים בְּעִנְיַן מַעֲלַת רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוּמַן דַּיְקָא, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מֵאַף אֶחָד.

הַמְצַפֶּה לִרְאוֹתְךָ בְּקָרוֹב...

י״ב תשלו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, רֹאשׁ חֹדֶשׁ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

דַּע לְךָ, שֶׁאָסוּר לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ מִשּׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, וְיִהְיֶה מַה שֶּׁיִּהְיֶה וְכוּ׳, וְצָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, שֶׁעַל כֻּלָּם בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרִים מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּחֲזִיק מַעֲמָד, וְזֶה עִקַּר גְּדֻלָּתוֹ שֶׁל בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁיּוֹדֵעַ אֵיךְ לְהִתְחַזֵּק. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר: דֶּרֶךְ עִקָּר שֶׁקּוֹרִין דֶּרֶךְ הָאלְטִין, הַיְנוּ הָעִקָּר הוּא לְהִתְחַזֵּק; רוֹאִים פְּצָצָה וְכוּ׳, מָה הַתַּקָּנָה לָזֶה? קֹדֶם מְנַטְרְלִים אוֹתָהּ שֶׁלֹּא תִּתְפּוֹצֵץ וְלֹא תַּזִּיק, כְּמוֹ־כֵן כְּשֶׁאָדָם בְּמֻתָּח וּבַעֲצַבִּים, בִּירָאוֹת וּבִפְחָדִים וְכוּ׳, קֹדֶם צְרִיכִים לְחַזֵּק אוֹתוֹ, לִשְׁפֹּךְ עָלָיו הֲמוֹן הִתְחַזְּקוּת וְכוּ׳, כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, לֹא נִכְנָסִים עִם אָדָם שֶׁהוּא כָּל כֵּלּוֹ סוֹעֵר וְנִסְעָר וְכוּ׳ וְעַצְבָנִי וְכוּ׳ בְּדִין וּבְדִבָּרִים — מָה וּמִי וְאֵימָתַי וְכוּ׳, רַק שׁוֹפְכִים הִתְחַזְּקוּת, שֶׁזֶּה בִּכְלַל הַצָּלַת נְפָשׁוֹת מַמָּשׁ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁיָּכוֹל לְחַזֵּק אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁאָז יֵשׁ לוֹ חֵלֶק בְּהַגְּאֻלָּה.

הַמְבָרֵךְ אוֹתְךָ בִּבְרַכַּת הַצְלַח וַחֲזַק...

י״ב תשלז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, רֹאשׁ חֹדֶשׁ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לִהְיוֹת חָזָק וְאַמִּיץ בְּדַעְתְּךָ, אָדָם צָרִיךְ לִבְחֹר לְעַצְמוֹ דֶּרֶךְ וְלֵילֵךְ עִמָּהּ, לֹא לְשַׁנּוֹת דְּרָכִים מִפַּעַם לְפַעַם, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן קטו), שֶׁהוּא בָּרַר לוֹ דֶּרֶךְ, וְהָלַךְ עִם הַדֶּרֶךְ הַזֶּה זְמַן רַב וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; כִּי יֵשׁ בְּנֵי אָדָם שֶׁמְּשַׁנִּים אֶת הַדֶּרֶךְ

שֶׁבָּחֲרוּ מִפַּעַם לְפַעַם וְכוּ׳, וְזֶה מְבַלְבֵּל אוֹתָם מְאֹד מְאֹד, כִּי בְּכָל פַּעַם מְשַׁנִּים כִּוּוּן, עַד שֶׁמִּתְבַּלְבְּלִים לְגַמְרֵי וְלֹא עוֹשִׂים כְּלוּם, וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁבּוֹחֵר לְעַצְמוֹ סֵדֶר יוֹם, וְלֹא שַׁיָּךְ לָתֵת לְכָל אֶחָד אוֹתוֹ סֵדֶר, כִּי כָּל אֶחָד מְשֻׁנֶּה מֵחֲבֵרוֹ: זֶה צָרִיךְ לִישֹׁן הַרְבֵּה, זֶה צָרִיךְ לֶאֱכֹל הַרְבֵּה, זֶה טָרוּד בְּפַרְנָסָה, וְזֶה עוֹבְרִים עָלָיו מַשְׁבְּרִים אֲחֵרִים וְכוּ׳, וְלָכֵן כְּדַאי שֶׁכָּל אֶחָד יְבָרֵר לְעַצְמוֹ דֶּרֶךְ כְּפִי בְּחִינָתוֹ, וְיִהְיֶה חָזָק בָּזֶה מְאֹד מְאֹד וְאָז יַצְלִיחַ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשלח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ג׳ טֵבֵת (זֹאת חֲנֻכָּה) ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים רַק הִתְחַזְּקוּת בְּכָל הָעִנְיָנִים, וְלֹא לְהִתְפַּחֵד כְּלָל מִשּׁוּם דָּבָר, כִּי כָּךְ מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן טו): עַל־יְדֵי מִשְׁפָּט שֶׁאָדָם שׁוֹפֵט עַצְמוֹ עַל כָּל מַעֲשָׂיו, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מוֹרִיד מֵעַצְמוֹ כָּל מִינֵי פְּחָדִים וְכוּ׳, שֶׁאֵינוֹ מְפַחֵד — לֹא מִשֵּׂר וְלֹא מֵחַיָּה רָעָה וְכוּ׳. וְלָכֵן הַרְגֵּל עַצְמְךָ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִשְׁפֹּט עַצְמְךָ עַל כָּל דָּבָר אֵיךְ אַתָּה מִתְנַהֵג וְכוּ׳.

רְאֵה לִשְׁמֹר עַל הָעֵינַיִם שֶׁלְּךָ, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ח.): אֵין יֵצֶר הָרַע שׁוֹלֵט אֶלָּא בַּמֶּה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת; וְלָכֵן צְרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד קֹדֶם עַל הָעֵינַיִם, וּלְהַרְגִּיל עַצְמוֹ רַק לְהִסְתַּכֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּכְמוֹ שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל מַתְחִיל אֶת סִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ: אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, שֶׁהוּא הַחִיּוּת אֱלֹקוּת הַמְחַיֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה, כִּי דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, זֶה לְבוּשׁ לְגַבֵּי אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְעַל־יְדֵי שֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְחַיֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה,

אֲזַי כָּל חַיָּיו הוֹלְכִים כְּבָר בְּצוּרָה אַחֶרֶת לְגַמְרֵי, כִּי הַמִּסְתַּכֵּל עַל רוּחָנִיּוּת, הוּא נִכְלָל בְּרוּחָנִיּוּת, כִּי כָּךְ אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כא): בְּמָקוֹם שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב שָׁם כָּל הָאָדָם; וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁרַק מַכְנִיס עַצְמוֹ בְּרוּחָנִיּוּת — נִמְצָא בְּרוּחָנִיּוּת, וְאֵין עוֹד נֹעַם וְתַעֲנוּג וַעֲרֵבוּת יוֹתֵר מִזֶּה.

בְּעִנְיַן הַלִּמּוּדִים, מַה טּוֹב אִם תִּהְיֶה קָבוּעַ בְּלִמּוּד מְסֻדָּר: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא וּמִדְרָשׁ. אֲשֶׁר הָאַרְבָּעָה לִמּוּדִים הָאֵלּוּ הֵם כְּנֶגֶד הָאַרְבָּעָה עוֹלָמוֹת: אֲצִילוּת, יְצִירָה, עֲשִׂיָּה, כְּשֶׁלּוֹמְדִים אֶת הָאַרְבָּעָה לִמּוּדִים הָאֵלּוּ, מַדְלִיקִים אֶת הַנְּשָׁמָה עִם אוֹר אֱלֹקִי.

מִלְּבַד זֹאת כְּדַאי לִלְמֹד הַרְבֵּה הֲלָכָה, טוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וְהָרַב הַקָּדוֹשׁ הַשַּׂר שָׁלוֹם מִבֶּעלְז זי״ע אָמַר, שֶׁשָּׁאַב הַרְבֵּה הַרְבֵּה יִרְאַת שָׁמַיִם מִלִּמּוּד טוּר וּבֵית יוֹסֵף, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כְּלָל!

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ג׳ טֵבֵת (זֹאת חֲנֻכָּה) ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעִנְיַן הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה שֶׁנִּלְכַּדְתָּ בּוֹ, וְהוּא חֵטְא הֶחָמוּר שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, טוֹב שֶׁתִּתְעַיֵּן וְתִלְמַד בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, אֶבֶן הָעֵזֶר, סִימָן כ״ג, וְטוֹב שֶׁתַּחֲזֹר בְּסִימָן זֶה — הֵן בַּטּוּר וְהֵן בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ וְהֵן בָּאַחֲרוֹנִים, וְשָׁם תִּרְאֶה חֻמְרַת הֶעָוֹן הַזֶּה, וְלֹא כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ (שְׁטֵיוֹת וַהֲבָלִים), כִּי חָכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (נִדָּה יג.), שֶׁחַיָּב מִיתָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, בְּוַדַּאי יֵשׁ תִּקּוּן לְחֵטְא זֶה, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן עא), אֲבָל לֹא לִכְתֹּב (שְׁטֵיוֹת וַהֲבָלִים), שֶׁזֶּה רַק חֻמְרָה וְכוּ׳, הֲרֵי בְּכָל טִפָּה יְכוֹלִים לִרְאוֹת בְּזִכּוּכִית מַגְדֶּלֶת צוּרַת

וָלָד: רֹאשׁ, גּוּף, יָדַיִם, וְרַגְלַיִם; נִמְצָא, שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁשּׁוֹפֵךְ זַרְעוֹ לְבַטָּלָה, הוּא הוֹרֵג וָלָד, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קמא), שֶׁכָּל הַמַּשְׁחִיתִים שֶׁבָּרָא בָּעוֹן הַחֵטְא הַזֶּה מְלַוִּין אוֹתוֹ אַחַר מִיתָתוֹ, וְגוֹדֶל הַבּוּשָׁה שֶׁיֵּשׁ לוֹ, זֶה אֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל. וְלָכֵן רְאֵה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, וְתַרְבֶּה לִלְמֹד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְשָׁם תִּמְצָא תִּקּוּנִים בַּעֲבוּר נִשְׁמָתְךָ הַפְּגוּמָה.

הַמְאַחֵל לְךָ תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה...

י״ב תשמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ג׳ טֵבֵת (זֹאת חֲנֻכָּה) ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

נָא וְנָא הַרְגֵּל עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר שֶׁאֵין עוֹד עֵצָה יוֹתֵר טוֹבָה לִתֵּן לְךָ מֵעֵצָה זוֹ, שֶׁתֵּלֵךְ לְמָקוֹם פָּנוּי, אֲשֶׁר שָׁם אֵין בְּנֵי־אָדָם, וְתַתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ בִּשְׂפַת הָאֵם שֶׁלְּךָ [בְּאִידִישׁ], וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְדַע לְךָ, שֶׁכָּל דִּבּוּר, כָּל תְּפִלָּה, כָּל דִּמְעָה עוֹשָׂה רֹשֶׁם לְמַעְלָה. וְלָכֵן אַל תִּתְיָאֵשׁ מִתְּפִלָּה, כִּי רַק זֶה יוֹעִיל לְךָ לָצֵאת מִצָּרָתְךָ שֶׁנָּפַלְתָּ אֵלֶיהָ, וְאַף שֶׁבְּתְחִלָּה יִהְיֶה נִדְמֶה לְךָ שֶׁאֵין מִי שֶׁשּׁוֹמֵעַ לְךָ, דַּע לְךָ זֶה בְּעַצְמוֹ עֲוֹנוֹתֶיךָ וְכוּ׳, שֶׁמַּחֲלִישִׁים אֶת דַּעְתְּךָ כְּאִלּוּ לֹא רוֹצִים אוֹתְךָ בַּשָּׁמַיִם, וּכְאִלּוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֵינוֹ חָפֵץ בְּךָ, וּכְאִלּוּ אָבַד מָנוֹס וְתִקְוָה מִמְּךָ וְכוּ׳, עָלֶיךָ לִזְכֹּר, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי עֲוֹנוֹת, וּבִפְרָט עֲוֹן פְּגַם הַבְּרִית, הוּא בּוֹרֵא קְלִפּוֹת וּמַשְׁחִיתִים, שֶׁהֵם מְכַסִּים אֶת עֵינֵי הַשֵּׂכֶל שֶׁלּוֹ בְּמַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת וּבַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, כְּאִלּוּ אֵין מִי שֶׁשּׁוֹמֵעַ אוֹתוֹ, אֲבָל בֶּאֱמֶת הַכֹּל דִּמְיוֹן, כִּי כָּל תְּפִלָּה וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ עוֹשָׂה רַעַשׁ בַּשָּׁמַיִם, וּבִפְרָט בְּשָׁעָה שֶׁטּוֹעֵן עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְסַפֵּר לוֹ אֶת כָּל לִבּוֹ, וּמַסְבִּיר לוֹ יִתְבָּרַךְ מָה הֵבִיא אוֹתוֹ אֶל כָּל הַחֲטָאִים הָאֵלֶּה, זֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב אֲצָלוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל

(לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קכד); כִּי כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ בִּטְעָנוֹת וּבַקָּשׁוֹת, וְרוֹצֶה לְנַצֵּחַ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, יֵשׁ לוֹ יִתְבָּרַךְ תַּעֲנוּג גָּדוֹל מִזֶּה, וְשׁוֹלֵחַ לוֹ דִּבּוּרִים שֶׁיּוּכַל לְנַצֵּחַ אוֹתוֹ. וְלָכֵן אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן, בֹּא וּבְרַח לְךָ עַכְשָׁו אֶל מָקוֹם פָּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי אָדָם, וְתִשְׁפֹּךְ שִׂיחַ וּתְפִלָּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִבְכֶּה מְאֹד מְאֹד, כִּי הַבְּכִיָּה פּוֹתַחַת אֶת כָּל הַשְּׁעָרִים הַסְּגוּרִים, וּבְוַדַּאי בַּהַתְחָלָה יִדְמֶה לְךָ שֶׁאֵין מִי שֶׁשּׁוֹמֵעַ אוֹתְךָ וְכוּ׳, וְיִהְיֶה נִדְמֶה לְךָ שֶׁלֹּא צְרִיכִים אוֹתְךָ וְכוּ׳, וּכְאִלּוּ אֵינְךָ פּוֹעֵל וְכוּ׳, וְתִכָּנֵס בְּדַעְתְּךָ וּבִלְבָבְךָ חֲלִישׁוּת גְּדוֹלָה וְכוּ׳, רְאֵה לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל זֶה, רַק הַשְׁלֵךְ אֶת שִׂכְלְךָ וְאֶת דַּעְתְּךָ וְאֶת חָכְמָתְךָ הַמְדֻמָּה, וְתַכְנִיס עַצְמְךָ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא, וּבִלְעָדָיו אֵין שׁוּם נִמְצָא, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּהְיֶה חָזָק וְאַמִּיץ בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, וּלְבַסּוֹף תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים.

הַמְצַפֶּה בְּטוֹבָתְךָ הַנִּצְחִית...

י״ב תשמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ג׳ טֵבֵת (זֹאת חֲנֻכָּה) ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הָעִקָּר רַק לַחֲשֹׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֵיךְ שֶׁמִּלֹּא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְכָל דָּקָה שֶׁאָדָם רַק חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, מְקַיֵּם מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁל (דְּבָרִים י׳, כ) ״וּבוֹ תִּדְבָּק״, וְאָמַר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע: ״הָאֱמוּנָה הִיא הַדְּבֵקוּת, וְהַדְּבֵקוּת הִיא הָאֱמוּנָה״, וְלָכֵן אַתָּה צָרִיךְ לְהִתְמַקֵּד רַק בִּנְקֻדָּה זוֹ, לְחַפֵּשׂ אַחַר הָאֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, וּמִמֵּילָא יִתְפָּרְדוּ כָּל פְּעָלֵי אָוֶן (תְּהִלִּים צב, י), וְלָכֵן צְרִיכִים הַיּוֹם הַרְבֵּה לְדַבֵּר מֵאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים פט, ב): ״אוֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ בְּפִי״, וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן מד): הָאֱמוּנָה תּוֹלָה בַּפֶּה שֶׁל אָדָם, אִם אָדָם מְדַבֵּר הַרְבֵּה מֵאֱמוּנָה — יָבוֹא לֶאֱמוּנָה.

וְלָכֵן בְּעֵת כָּזֹאת, אֲשֶׁר הָעֵרֶב־רַב, יִמַּח שְׁמָם וְזִכְרָם, לָקְחוּ לְעַצְמָם לְהַשְׂכִּיחַ, כִּבְיָכוֹל, אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּלְהוֹצִיא מִפִּיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל אֶת שֵׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עָלֵינוּ רַק לְמַלֵּא אֶת הָעוֹלָם עִם אֱמוּנָה, וּלְהִשְׁתַּדֵּל שֶׁכֻּלָּם יְדַבְּרוּ מֵאֱמוּנָה, וְיִהְיֶה שֵׁם שָׁמַיִם שָׁגוּר בְּפִי כָּל אֶחָד, בִּבְחִינַת (תְּהִלִּים קיט, מו): ״וַאֲדַבְּרָה בְעֵדֹתֶיךָ נֶגֶד מְלָכִים וְלֹא אֵבוֹשׁ״, וְיָדוּעַ, אֲשֶׁר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע קֹדֶם הִתְגַּלּוּתוֹ הָיָה מִסְתּוֹבֵב בֵּין פְּשׁוּטֵי עָם, וְהָיָה שׁוֹאֵל אֶת כָּל אֶחָד: ״אֵיךְ אַתָּה מַרְגִּישׁ?״ עָנָה וְאָמַר: ״בָּרוּךְ הַשֵּׁם״. ״אֵיךְ מַרְגִּישָׁה אִשְׁתְּךָ וְהַיְלָדִים?״ עָנָה וְאָמַר: ״תּוֹדָה לָאֵל״. ״הַאִם הַפָּרָה נוֹתֶנֶת מַסְפִּיק חָלָב?״ עָנָה וְאָמַר: ״חַסְדֵי הַשֵּׁם״, וְכֵן שָׁאַל לְכָל אֶחָד בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת מַה קּוֹרֶה עִמּוֹ וְכוּ׳, וְכָל כַּוָּנָתוֹ הָיְתָה לְהוֹצִיא מִפִּיהֶם דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה, וּלְהַזְכִּיר אֶת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, רוֹאִים מִכָּאן, שֶׁזֶּהוּ עִנְיָן גָּדוֹל עַד מְאֹד, וּבִפְרָטִיּוּת בָּעִתִּים הַלָּלוּ, שֶׁהָעֵרֶב־רַב לָקְחוּ עַצְמָם רַק לַעֲקֹר אֶת שֵׁם הַשֵּׁם מִפִּיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְלָכֵן זֶה לְעֻמַּת זֶה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים עַכְשָׁו לִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁנוּ לְהַחְדִּיר אֱמוּנָה בִּנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּלְהָפִיץ לָהֶם אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל. וּכְלָל זֶה יִהְיֶה לְךָ — מִי שֶׁמְּדַבֵּר נֶגֶד, הוּא נוֹאֵף, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וּצְרִיכִים לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ לְגַמְרֵי, כְּמוֹ שֶׁמִּתְרַחֲקִים מִנְּבֵלָה מַסְרַחַת וְכוּ׳, כִּי מִי שֶׁמְּדַבֵּר עַל רַבֵּנוּ זַ״ל — זֶהוּ טָמֵא מְטֻמָּא וְכוּ׳, וְאֵין לְהִתְבַּיֵּשׁ לְפָרְסֵם אֶת זֶה בָּרַבִּים.

הַמְצַפֶּה לִרְאוֹתְךָ בְּקָרוֹב...

י״ב תשמב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ג׳ טֵבֵת (זֹאת חֲנֻכָּה) ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... תִּחְיֶה.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאִי לְכַבֵּד אֶת בַּעְלֵךְ, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ט׳): אֵיזוֹהִי אִשָּׁה כְּשֵׁרָה? הָעוֹשָׂה רְצוֹן בַּעְלָהּ; וְאָמְרוּ (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה ט׳): אֵיזוֹ אִשָּׁה כְּשֵׁרָה הָעוֹשָׂה רְצוֹן בַּעְלָהּ; וְדַעַת

לְנָבוֹן, שֶׁזֶּה שַׁיָּךְ רַק אִם הַבַּעַל רוֹצֶה אֶת רְצוֹן הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אָז הָאִשָּׁה צְרִיכָה לַעֲשׂוֹת רְצוֹן בַּעְלָהּ, אֲבָל אִם הוּא רוֹצֶה לְקָרֵר אֶת הָאִשָּׁה מִירְאַת שָׁמַיִם וְכוּ׳, אוֹ רוֹצֶה דָּבָר שֶׁהוּא נֶגֶד רְצוֹן הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אָז הִיא לֹא צְרִיכָה לִשְׁמֹעַ בְּקוֹלוֹ כְּלָל.

הָעִקָּר תִּרְאוּ שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם וְאַהֲבָה וַחֲבָנָה הֲדָדִית בֵּינֵיכֶם, וְאָז הַשְׁכִינָה תִּשְׁרֶה בֵּינֵיכֶם, כִּי אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ — שְׁכִינָה בְּנֵיהֶם, לֹא זָכוּ — אֵשׁ אוֹכַלְתָּן (סוֹטָה יז.); אֵצֶל הָאִישׁ יֵשׁ י׳ וְאֵצֶל הָאִשָּׁה יֵשׁ ה׳, וּכְשֶׁמּוֹצִיאִין אֶת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ יָ״הּ מֵהָאִישׁ וְהָאִשָּׁה — נִשְׁאָר אֵשׁ, וְאֶחָד שׂוֹרֵף אֶת הַשֵּׁנִי, וְכָל הַבַּיִת מִתְמַלֵּא עִם אֵשׁ הַכַּעַס, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַשְׁרֶה אֶת שְׁכִינָתוֹ בֵּינֵיכֶם תָּמִיד.

הַמְבָרֵךְ אֶתְכֶם בְּשִׂים שָׁלוֹם...

י״ב תשמג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ג׳ טֵבֵת (זֹאת חֲנֻכָּה) ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֵךְ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלַיִךְ.

וְהִנֵּה עָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי הַהִתְנַהֲגוּת שֶׁל בַּעְלֵךְ אֵינָהּ מַתְאִימָה כְּלָל לְתַלְמִידַי, וּפֹה אֲנִי שׁוֹלֵחַ לָךְ קוּנְטְרֵס ״שְׁלֵמוּת הַבַּיִת״, שֶׁתִּקְרְאִי בּוֹ יַחַד עִם בַּעְלֵךְ, וְאָז תִּרְאִי אֵיךְ צְרִיכִים לְהֵרָאוֹת תַּלְמִידַי.

בְּעִנְיַן לְהַכְנֵס לָגוּר בְּיַבְנְאֵל, רַק הִצַּעְתִּי בִּשְׁבִיל טוֹבָתֵךְ, הֱיוֹת שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ כִּי אַתְּ סוֹבֶלֶת הַרְבֵּה מֵחָמִיךְ וַחֲמוֹתֵךְ, עַל־כֵּן הִצַּעְתִּי שֶׁתִּכָּנְסוּ לָגוּר רָחוֹק מִשְּׁנֵי הַהוֹרִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּהְיֶה לָכֶם יְשׁוּעָה, וְזוֹ הָיְתָה כָּל כַּוָּנָתִי רַק בַּעֲבוּר טוֹבָתֵךְ.

בַּעְלֵךְ צָרִיךְ עוֹד הַרְבֵּה לִלְמֹד אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, עַד שֶׁיִּהְיֶה בֶּן

אָדָם, וְאֵין לָךְ לְהַאֲשִׁים אֶת בְּרֶסְלֶב מִפְּאַת הִתְנַהֲגוּתוֹ, כִּי כָּל הַנְהָגָתוֹ אֵינָהּ שַׁיֶּכֶת לְגַמְרֵי לְמִי שֶׁהוֹלֵךְ עַל־פִּי דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהוּא יוֹדֵעַ אֶת זֶה וְגַם שׁוֹמֵעַ מִמֶּנִּי אֶת הַשִּׁעוּרִים בְּעִנְיַן אֱמוּנָה וְשִׂמְחָה וּשְׁלוֹם־בַּיִת.

עַל־כֵּן רְאִי לָדוּן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, וַאֲנִי אֶהֱיֶה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁאוּכַל לְשַׁנּוֹת אֶת הַמִּדּוֹת שֶׁלּוֹ, וְתָדוּרוּ בְּיַחַד בְּאַהֲבָה וְאַחֲוָה, רֵעוּת וְשָׁלוֹם, וַחֲבָל לָכֶם לְהִתְגָּרֵשׁ.

בְּוַדַּאי לֹא טוֹב כְּשֶׁהַהוֹרִים מִתְעָרְבִים בְּעֵסֶק הַיְלָדִים, וְאַתְּ בְּהֶחְלֵט צוֹדֶקֶת, וַאֲנִי אֶשְׁתַּדֵּל עוֹד לְדַבֵּר עִמּוֹ פָּנִים אֶל פָּנִים, וְכֵן אֶרְאֶה לִכְתֹּב לָךְ, וּלְעֵת עַתָּה תִּרְאִי לִקְרֹא עִמּוֹ בְּיַחַד אֶת הַקּוּנְטְרֵס הַנַּ״ל, וַאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁזֶּה יַשְׁפִּיעַ לְטוֹבָה.

רְאִי לִכְתֹּב לִי אִם נִשְׁתַּנָּה הַמַּצָּב.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשדמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ג׳ טֵבֵת (זֹאת חֲנֻכָּה) ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּכְבָר כָּתַבְתִּי לְךָ שְׁנֵי מִכְתָּבִים.

וְהִנֵּה קִבַּלְתִּי מִכְתָּב מֵאִשְׁתְּךָ, וּבוֹ הִיא מְתָאֶרֶת אֶת כָּל הַמַּצָּב וְהַסִּפּוּר בֵּינֵיכֶם לְגַמְרֵי אַחֶרֶת מִמַּה שֶׁאַתָּה סִפַּרְתָּ לִי.

לְדַעְתִּי, לֹא כְּדַאי לְהִתְקוֹטֵט וְלַהֲפֹךְ אֶת הַבַּיִת לְגֵיהִנּוֹם, כִּי, תְּהִלָּה לָאֵל, יֵשׁ לְךָ אִשָּׁה טוֹבָה, אִשָּׁה כְּשֵׁרָה וְכוּ׳, אַף עָבְרָה הַרְבֵּה מַשְׁבְּרִים בְּהְיוֹתָהּ בְּבֵית חוֹלִים וְכוּ׳, וְזֶה גָּרַם לָהּ דְּכָאוֹן, וּבְוַדַּאי בְּמַצָּב כָּזֶה הָיִיתָ צָרִיךְ לִהְיוֹת עִמָּהּ כָּל הַזְּמַן.

וְהִנֵּה לְהַאֲרִיךְ אֵין לִי עַכְשָׁו הַפְּנַאי, אַף שָׁלַחְתִּי לְךָ וּלְאִשְׁתְּךָ

קוּנְטְרֵס ״שְׁלֵמוּת הַבַּיִת״, וְרָאוּי לִשְׁנֵיכֶם לִלְמֹד בָּזֶה, וְכֵן אֶת קוּנְטְרֵס ״כְּבוֹד הַבַּעַל״ וּ״כְבוֹד הָאִשָּׁה״ וְ״שָׁלוֹם בְּבֵיתְךָ״ וּ״שְׁלֵמוּת הַמִּשְׁפָּחָה״ וְ״שָׁלוֹם בְּאָהֳלֶךָ״, וְשָׁם תִּרְאֶה אֶת דַּעְתִּי, שֶׁהִיא דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְדַיְקָא עַל־יְדֵי קוּנְטְרֵסִים אֵלּוּ תֵּדַע אֵיךְ רָצָה רַבֵּנוּ זַ״ל שֶׁנִּתְנַהֵג בִּדְבָרִים שֶׁבֵּינוֹ לְבֵינָהּ, וַעֲלֵיהֶם אֵין לִגְרֹעַ וְאֵין לְהוֹסִיף, וְאִם תְּקַיֵּם אֶת כָּל זֹאת אָז תַּצְלִיחַ בְּחַיֶּיךָ.

הֵכַפֵּל הַדָּבָר, נָא וְנָא רְאוּ לְהַשְׁלִים בֵּינֵיכֶם, וְעוֹד תִּרְאוּ דְּבָרִים יָפִים בְּחַיֵּיכֶם, אִם תְּכַבְּדוּ זֶה אֶת זוֹ וְזוֹ אֶת זֶה, וּלְבַל תְּעָרְבוּ אֶת מִשְׁפַּחְתְּכֶם כְּלָל בְּחַיֵּיכֶם הַפְּרָטִיִּים.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ג׳ טֵבֵת (זֹאת חֲנֻכָּה) ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

פֹּה תְּקַבֵּל רָצוּף אַרְבָּעָה קוּנְטְרֵסִים חֲדָשִׁים וּרְאֵה לְהַדְפִּיסָם, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם שֶׁתַּצְלִיחוּ דַּרְכְּכֶם.

הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לָדוּן גַּם אֶת עַצְמְךָ לְכַף זְכוּת, וְתָמִיד תְּחַפֵּשׂ וְתִמְצָא גַּם בְּעַצְמְךָ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, כִּי כְּמוֹ שֶׁצְּרִיכִים לָדוּן אֶת אֲחֵרִים לְכַף זְכוּת וְלִמְצֹא בָּהֶם נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, כֵּן צְרִיכִים לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וְלִמְצֹא בְּעַצְמוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, כַּמּוּבָא (בְּלִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רפב), וְיָדוּעַ מַה שֶׁאָמַר הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל רַבֵּנוּ בַּעַל הֶ״חָפֵץ חַיִּים״, שֶׁאָסוּר לְסַפֵּר גַּם עַל עַצְמוֹ לְשׁוֹן־הָרָע, כִּי גַּם כְּשֶׁמְּסַפְּרִים עַל עַצְמוֹ לְשׁוֹן־הָרָע עוֹבְרִים עַל הַרְבֵּה לָאוִין וְכוּ׳, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

וְעַל־כֵּן אָסוּר לְךָ לְהִסְתּוֹבֵב בִּרְגְשׁוֹת אַשְׁמָה, אַדְרַבָּה רְאֵה לִשְׁמֹחַ שֶׁזָּכִיתָ לִהְיוֹת עַל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַתָּה זוֹכֶה לְזַכּוֹת אֶת אֲחֵרִים בְּהַדְפָּסַת הַקּוּנְטְרֵסִים, אֲשֶׁר הַזְּכוּת הַזּוֹ אִי אֶפְשָׁר לְתָאֵר

וּלְשַׁעֵר כְּלָל, וְאֵין דִּבּוּרִים בַּפֶּה וּמִכָּל שֶׁכֵּן בִּכְתָב לְסַפְּרוֹ וּלְרָשְׁמוֹ, כִּי בָּזֶה מְזַכִּים אֶת הָרַבִּים.

פֹּה תְּקַבֵּל מִכְתָּבִים, וּרְאֵה לִשְׁלֹחַ אֶת זֶה עַל פְּנֵי הַדֹּאַר.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשמו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ג׳ טֵבֵת (זֹאת חֲנֻכָּה) ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, ר׳ ... נֵרוֹ יָאִיר.

חַסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲנִי מְקַבֵּל בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת מֵהַשְׁעוּרִים שֶׁאַתָּה לוֹמֵד בָּרַבִּים סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּתְהִלָּה לָאֵל, הֵם חֲזָקִים מְאֹד בְּדַעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתּוְכֶּה לְהוֹסִיף כָּכָה אֶלֶף פְּעָמִים.

וְהִנֵּה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מַכּוֹת כג.): אֵין מְזָרְזִין אֶלָּא לְמִזָּרְזִין, וְכֵן אָמְרוּ (סִפְרֵי נָשׂא): אֵין מְחַזְּקִין אֶלָּא לִמְחֻזָּקִים, עַיֵּן שָׁם; וְיֵשׁ לוֹמַר בִּפְשִׁיטוּת, כִּי דַּיְקָא אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים הָעוֹסְקִים לְחַזֵּק אֶת אֲחֵרִים, וְדַיְקָא אוֹתָם הָאֲנָשִׁים הַמְזָרְזִים עַצְמָם בִּדְבָרִים קְדוֹשִׁים, הֵם צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת וּזְרִיזוּת יוֹצֵאת מִן הַכְּלָל, כִּי כְּשֶׁאָדָם לוֹמֵד עִם אֲחֵרִים, בְּדֶרֶךְ כְּלָל נִדְמֶה לוֹ שֶׁאֵינוֹ פּוֹעֵל כְּלָל, וַחֲבָל עַל הַזְּמַן שֶׁלּוֹ, כִּי בְּחִנָּם הוּא מְבַלֶּה אֶת זְמַנּוֹ הַיָּקָר, כִּי אֵינוֹ רוֹאֶה שׁוּם תּוֹעֶלֶת מַעֲבוֹדָתוֹ עֲבוֹדַת־הַקֹּדֶשׁ. וּבֶאֱמֶת גְּלָה רַבֵּנוּ זַ״ל לְמוֹהַרַנ״תְ זַ״ל, שֶׁלֹּא כֵן הוּא, אֶלָּא הָאָדָם צָרִיךְ לְדַבֵּר עִם זוּלָתוֹ וּבְוַדַּאי פּוֹעֵל, כַּיָּדוּעַ סִפּוּר שֶׁפַּעַם אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל לְמוֹהַרַנ״תְ זַ״ל, שֶׁיְּדַבֵּר עִם אֲנָשִׁים בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאָמַר מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל לְרַבֵּנוּ זַ״ל: הֲלֹא אֵינִי יוֹדֵעַ מָה עוֹבֵר עַל זוּלָתִי, וְאָמַר לוֹ רַבֵּנוּ זַ״ל: אַתָּה תְּדַבֵּר כְּמוֹ שֶׁתְּדַבֵּר. וְהֵבִין מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁבְּוַדַּאי פּוֹעֲלִים, אִם

רַק מְדַבְּרִים עִם אֲחֵרִים — פּוֹעֲלִים, כִּי כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הִתְחַזְּקוּת וְהִתְעוֹרְרוּת שֶׁהוּא מְדַבֵּר עִם זוּלָתוֹ עוֹשֶׂה רֹשֶׁם. וַאֲנִי יָכוֹל לְהָעִיד לְךָ, כִּי בְּמֶשֶׁךְ שְׁבַע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לָמַדְתִּי בָּרַבִּים בְּכָל לֵיל רְבִיעִי עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּבְכָל שָׁבוּעַ בָּאוּ פָּנִים חֲדָשׁוֹת, אֵלּוּ הָלְכוּ וְאֵלּוּ בָּאוּ, וְכִמְעַט שֶׁלֹּא חִסַּרְתִּי שָׁבוּעַ אֶחָד, וְהַרְבֵּה פְּעָמִים לִמַּדְתִּי עִם חֹם גָּבוֹהַּ, שֶׁלֹּא הָיִיתִי בְּקַו הַבְּרִיאוּת, וְלֹא רָצִיתִי לְבַטֵּל אֶת הַשִּׁעוּר, וּבְחַסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ, תְּהִלָּה לָאֵל, הֶעֱמַדְתִּי תַּלְמִידִים הַרְבֵּה, וְרַבִּים הֵשַׁבְתִּי מֵעָוֹן, כַּאֲשֶׁר יָעִיד עָלַי הַיּוֹדֵעַ תַּעֲלוּמוֹת, וְאַף שֶׁאַחַר־כָּךְ נִתְהַפְּכוּ לִהְיוֹת מִתְנַגְּדִים וְכוּ׳, זֶה כְּבָר חֶשְׁבּוֹן שֶׁלְּמַעְלָה וְכוּ׳, וְאֵין לָנוּ עֵסֶק בְּנִסְתָּרוֹת כָּאֵלּוּ, עַל־כָּל־פָּנִים אֵינִי מְיָאֵשׁ עַצְמִי כְּלָל, רַק אֲנִי מְדַבֵּר עַכְשָׁו בְּדִיּוּק כְּמוֹ שֶׁדִּבַּרְתִּי תָּמִיד, אַךְ קָשֶׁה לִי מִכַּמָּה טְעָמִים לְלַמֵּד בְּאֶמְצַע הַשָּׁבוּעַ, כִּי אֲנִי טָרוּד מְאֹד לְסַדֵּר אֶת כָּל סְפָרַי שֶׁיִּדְפְּסוּ בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ: ״שְׁפַת הַנַּחַל״ עַל ה״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, ״נַהֲרֵי אַפַּרְסְמוֹן״ עַל ״סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת״, ״בְּאוּרֵי הַמִּדּוֹת״ עַל ״סֵפֶר־הַמִּדּוֹת״, ״וְחַסְדֵּי אָבוֹת״ עַל ״מַסֶּכֶת אָבוֹת״, ו״תְּהִלּוֹת נָתָן״ עַל תְּהִלִּים, וְלָאַחֲרוֹנָה הִתְחַלְתִּי פֵּרוּשִׁי ״מַרְאֶה אֵשׁ״ עַל כָּל הַזֹּהַר, יַעַזְרֵנוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְהוֹצִיאָם לָאוֹר, וּמִלְבַד זֹאת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים שֶׁהֵם סֹלֶת בְּרוּרָה מִסִּפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְכֵן עוֹד כַּמָּה סְפָרִים.

אֲבָל אַתָּה רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לְלַמֵּד בְּכָל שָׁבוּעַ פַּעַם אַחַת בִּירוּשָׁלַיִם וּפַעַם אַחַת בִּבְנֵי־בְּרַק, וְתִהְיֶה חָזָק וְאַמִּיץ בָּזֶה, וְאָז תִּרְאֶה הַרְבֵּה יְשׁוּעוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ז׳, כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ פַּרְנָסָה הוּא צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה אִישׁ חַיִל, וְלֹא יִהְיֶה הַהֶפּוּךְ, שֶׁקּוֹרִין רַע מַזָּל, (שְׁלֵימַזְל), וְצָרִיךְ שֶׁתִּהְיֶה לוֹ קְצָת מֶמְשָׁלָה, כִּי כָּל הַפַּרְנָסָה נִמְשֶׁכֶת מֵהַמַּלְכוּת וְכוּ׳, וְעַל־כֵּן מִי שֶׁרוֹצֶה לְקַבֵּל פַּרְנָסָה, צָרִיךְ שֶׁתִּהְיֶה לוֹ קְצָת מֶמְשָׁלָה, כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה לוֹ אֵיזוֹ שַׁיָּכוּת עִם הַמַּלְכוּת וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

נָא וְנָא אַל תִּתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי תְּהִלָּה לָאֵל יֵשׁ, לְךָ כֹּחוֹת עֲצוּמִים, וְאַל תִּהְיֶה קָטָן בְּעֵינֶיךָ. וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל בַּשִּׁיר שֶׁלּוֹ: ״וְאַל תִּהְיֶה כַּפִּיל הַגָּדוֹל וְכַגָּמָל, אֲפִלּוּ כְּשֶׁמְּשַׁכְּחוּ בְּחָטְמוֹ הָעַכְבָּר לֹא יִבְעַט בּוֹ, וְכָל זֶה מֵחֲמַת שְׁטוּת, שֶׁאֵין יוֹדֵעַ

מִכֹּחוֹ״ וְכוּ׳, וְדָבָר זֶה סוֹבֵב גַּם עַל כָּל דָּבָר, מִי שֶׁעוֹסֵק לְדַבֵּר עִם אֲחֵרִים, הוּא צָרִיךְ שֶׁיֵּדַע שֶׁיֵּשׁ לוֹ כֹּחוֹת עֲצוּמִים, וּבִפְרָט אַתָּה, שֶׁאֲנִי מַכִּיר אוֹתְךָ בִּפְרָטִיּוּת וְכוּ׳, שֶׁיֵּשׁ לְךָ כֹּחוֹת לָזֶה, אֲבָל רַק אַל תִּתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם — לֹא מִבִּפְנִים וְלֹא מִבַּחוּץ, וְאָז תַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ, וְסוֹף הַכָּבוֹד לָבוֹא, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַכְלֵל מֵאוֹרוֹ הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, הַמָּלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה מג): ״וְהָאָרֶץ הֵאִירָה מִכְּבֹדוֹ״.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשמז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ד׳ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, נִתְבַּטְּלִים מִמֶּנּוּ כָּל רִגְשׁוֹת הָאַשְׁמָה וְכוּ׳, וְנִתְרַחֶבֶת דַּעְתּוֹ וְכוּ׳.

עָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי עִקַּר הַצְלָחַת הָאָדָם בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת הִיא כְּפִי הַשִּׂמְחָה שֶׁבּוֹ, וְעַל־כֵּן תַּעֲשִׂי כָּל מִינֵי מַאֲמַצִּים לִהְיוֹת רַק שְׂמֵחָה וְעַלִּיזָה, וּתְשַׂמְּחִי אֶת בַּעְלֵךְ, וְאָז יִשְׁתַּנֶּה הַמַּצָּב אֶצְלֵךְ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תשמח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ד׳ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אוֹדוֹת מַה שֶּׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם בְּבֵיתְכֶם וְכוּ׳, הָיָה רָאוּי שֶׁתִּבְדְּקוּ אֶת

מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי רֹב הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם הֵן כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

רְאֵה לְהַקְפִּיד לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין, וְתֹאמַר עִמָּהֶן קְרִיאַת שְׁמַע.

הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לוֹמַר בְּכָל יוֹם הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים שֶׁגִּלָּה רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהֵם ׳תִּקּוּן הַכְּלָלִי׳, וּפוֹתְחִים אֶת הַמַּזָּל שֶׁל הָאָדָם, וְהֵם: ט״ז, ל״ב, מ״א, מ״ב, נ״ט, ע״ז, צ׳, ק״ה, קל״ז, ק״נ, וְעַל־יְדֵי אֲמִירַת עֲשָׂרָה מִזְמוֹרִים אֵלּוּ בְּכָל יוֹם, יִפָּתַח מַזָּלְךָ לְטוֹבָה.

רְאֵה שֶׁאִשְׁתְּךָ תַּדְלִיק שִׁבְעָה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּבְעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת לְבַקֵּשׁ אָז מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁאַתֶּם צְרִיכִים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁיִּפְתַּח מַזָּלְכֶם וְתַצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצָּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ד׳ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֵךְ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל, שֶׁלְּבַעְלֵךְ תִּהְיֶה רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְיַחֲזֹר לְבֵיתוֹ בָּרִיא וְשָׁלֵם.

הָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתִּבְדְּקִי אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי רֹב הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם הֵן כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ מְזוּזוֹת פְּסוּלוֹת.

מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם יְכוֹלִים לְהַנִּיחַ עִם הַבַּעַל בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין כְּשֵׁרוֹת אֲפִלּוּ לְכַמָּה דַּקּוֹת, כִּי כָּל הַמַּנִּיחַ תְּפִלִּין — זוֹכֶה לְחַיִּים (מְנָחוֹת מד.).

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַאֲרִיךְ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו, וְיַחֲזֹר לְתַפְקֵד כָּרָאוּי.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תשנ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ד׳ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, גֶּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגֹדֶל שִׂמְחָתִי — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! רְאֵה לְהוֹצִיא מִלִּבְּךָ וְדַעְתְּךָ כָּל מִינֵי מַחֲשָׁבוֹת שֶׁל הֶבֶל, כְּאִלּוּ יֵשׁ עָלֶיךָ הַקְפָּדָה וְכוּ׳, הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ וְכוּ׳, כִּי תְּהִלָּה לָאֵל, אֲנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ אַהֲבָה אֲמִתִּית, אַהֲבָה כָּזוֹ, שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, וּבְפָרָט שֶׁזִּכָּה אוֹתְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בִּזְכֻיּוֹת חִנָּם לְהוֹצִיא שָׁלֹשׁ קַסָּטוֹת, וּבָהֶן נִגּוּנִים שֶׁל אֱמוּנָה, אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁעוֹד מְעַט תֵּצֵא מֵהַחוֹבוֹת, וְתִזְכֶּה לַעֲשׂוֹת קַסֶּטָה רְבִיעִית, וּבָהּ תַּתְחִיל אֶת הַנִּגּוּן: ״יֵשׁ עֲיָרָה״, אֲשֶׁר הַנִּגּוּן הַזֶּה עוֹד יוּשַׁר בְּפִי רִבְבוֹת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי הַגְּאֻלָּה תַּתְחִיל מֵהַגָּלִיל הַתַּחְתּוֹן שֶׁהוּא יַבְנְאֵל, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׂמַח לִבֵּנוּ.

אֲנִי שׁוֹלֵחַ אֶת הַמִּכְתָּבִים בַּעֲבוּרְךָ אֶל הַהוֹרִים, כִּי אֵינִי יוֹדֵעַ אִם מַגִּיעִים לְךָ הַמִּכְתָּבִים לְבֵיתְךָ, עַל־כֵּן רְאֵה לְכָתֹב לִי אִם אַתָּה מְקַבֵּל אֶת מִכְתָּבַי שֶׁאֲנִי שׁוֹלֵחַ לְךָ.

הֵכַפֵּל הַדָּבָר, אַתָּה חָקוּק בִּפְנִימִיּוּת לִבִּי, וְאֵין לְךָ מָה לִרְאוֹג כְּלָל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשנא.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ד׳ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ בְּשׂוֹרָה מְשַׂמַּחַת, שֶׁאַתָּה עוֹסֵק עַכְשָׁו בְּהַדְפָּסַת הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ ״פְּעֻלַּת הַצַּדִּיק״ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי הַסֵּפֶר הַזֶּה כְּבָר עוֹרֵר בִּתְשׁוּבָה הֲמוֹן אֲנָשִׁים. וּכְבָר גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רמח), אֲשֶׁר הַסְּפוּרִים מִצַּדִּיקִים מְעוֹרְרִים וּמַמְשִׁיכִים וּמְלַהֲבִים אֶת נֶפֶשׁ הַקּוֹרֵא בָּהֶם, וְעַל יָדָם נִתְעוֹרֵר וְנִתְלַהֵב הַלֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּחֵשֶׁק נִמְרָץ מְאֹד וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; וּבִפְרָטִיּוּת הַסִּפּוּרִים מֵרַבֵּנוּ זַ״ל בְּעַצְמוֹ, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֶיךָ וְאַשְׁרֵי חֶלְקֶךָ, וְיַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּמְתְּקוּ מִמְּךָ כָּל הַדִּינִים.

נָא וְנָא רְאֵה לָצֵאת מִקַּטְנוּת הַמֹּחִין, וְתִהְיֶה רָגִיל לִהְיוֹת תָּמִיד בִּגְדֻלּוּת הַמֹּחִין. וְגִלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל עֵצָה עַל זֶה — לְדַבֵּר עִם אֲחֵרִים וּלְעוֹרְרָם בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קו). אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, שֶׁאָנוּ זוֹכִים לֵידַע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשנב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ד׳ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּהּ שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת.

לְדַעְתִּי, רְאֵה לְקַיֵּם מַאֲמָרָם זַ״ל (עֵין בָּבָא מְצִיעָא עה:): ״מָאן דְּבִישׁ לֵיהּ בְּמָתָא דָּא יֵלֵךְ לְמָתָא אַחֲרִינָא״, מְשַׁנֶּה מָקוֹם מְשַׁנֶּה מַזָּל, שֶׁתֵּצֵא לָגוּר בִּמְדִינָה אַחֶרֶת, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִתֵּן לְךָ מַזָּל חָדָשׁ.

רְאֵה לוֹמַר בְּכָל יוֹם הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים שֶׁגִּלָּה רַבֵּנוּ זַ״ל בִּשְׁבִיל תִּקּוּן פְּגַם הַבְּרִית, וְהֵם 'תִּקּוּן הַכְּלָלִי', וְיֵשׁ בְּכֹחַ הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים אֵלּוּ לְשַׁנּוֹת אֶת מַזָּלְךָ לְטוֹבָה, וּלְהוֹצִיא אוֹתְךָ מִן הַבּוֹץ.

הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִתְוַדֶּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל כָּל מַה שֶּׁעָשִׂיתָ, כִּי כָּל הַצָּרוֹת שֶׁהָאָדָם סוֹבֵל, הֵן מִפְּנֵי חַטָּאָיו הַמְרֻבִּים, וּבִפְרָטִיּוּת פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וּכְשֶׁאָדָם מִתְוַדֶּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה יוֹצְאִים הָעֲוונוֹת מֵעַצְמוֹתָיו, וְזוֹכֶה לִרְפוּאָה שְׁלֵמָה וּלְהַצָּלָחָה גְּדוֹלָה.

רְאֵה לִבְדֹּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת.

תִּשְׁתַּדֵּל לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ בְּכָל הַהִדּוּרִים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַצְלִיחַ.

הַכְּפֵל הַדָּבָר, רְאֵה לְקַיֵּם אֶת כָּל הַנֶּאֱמַר כָּאן, וְלֹא לְשַׁנּוֹת דָּבָר.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשנג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וַיֵּצֵּא, ד׳ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַמָּעוֹת לְפִדְיוֹן נֶפֶשׁ, וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ מִתְפַּלְלִים לִרְפוּאַת אִמְּךָ, וְאַף שֶׁיֵּשׁ גְּזַר דִּין גָּדוֹל, עִם כָּל זֹאת כְּבָר גִּלּוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת ה.), שֶׁאֲפִלּוּ חֶרֶב מֻנַּחַת עַל צַוָּארוֹ שֶׁל אָדָם, אַל יִתְיָאֵשׁ עַצְמוֹ מִן הָרַחֲמִים. וּבֶאֱמֶת יוֹתֵר מִלְּבַקֵּשׁ רַחֲמִים אֵין בְּיָדֵינוּ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתֵנוּ, וְנִזְכֶּה לִשְׁמֹעַ רַק בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עַל אִמְּךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשנד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וַיֵּצֵּא, ד׳ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... שֶׁיִּחְיוּ.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְכֶם הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם מִבְּנְכֶם.

רְאוּ לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה.

רְאוּ שֶׁבְּנְכֶם יָנִיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין כְּשֵׁרוֹת, וְאִם אֶפְשָׁר לְבַדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלּוֹ — מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים.

בְּוַדַּאי רָאוּי לְשַׁדְּכוֹ, אֲבָל טוֹב שֶׁתִּהְיֶה נֶכָה כָּמֹהוּ, שִׁדּוּךְ כָּזֶה יַחֲזִיק מַעֲמָד.

עַל אַף כָּל הַצָּרוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עֲלֵיכֶם בְּבֵיתְכֶם, רְאוּ לְחַזֵּק אֶת עַצְמְכֶם וְלֹא לְהִשָּׁבֵר, כִּי הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם מְלֵאִים נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשנה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ד׳ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאִי לְבָדֵק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי כָּל הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם הֵן כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

רְאִי לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ אַרְבָּעָה נֵרוֹת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּבְעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ עַל יְלָדִים, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

רְאוּ לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי, שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לְזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא.

רְאִי לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשָׁלוֹם וּבְאַהֲבָה עִם בַּעְלֵךְ, וְאַף פַּעַם אַל תָּרִיבוּ, וְאָז תִּרְאוּ אֵיךְ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲשֶׂה עִמָּכֶם נִסִּים וְנִפְלָאוֹת.

הֵכְפֵּל הַדָּבָר, לְהִשְׁתַּדֵּל שֶׁתִּשְׂרֶה בֵּינֵיכֶם אַהֲבָה גְּדוֹלָה.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ד׳ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי אִם רוֹצִים לִחְיוֹת טוֹב עִם הָאִשָּׁה, צְרִיכִים לְכַבֵּד מְאֹד אֶת הוֹרֶיהָ, וְאַף שֶׁהַהוֹרִים הֵם רְשָׁעִים וְכוּ׳, וְעוֹשִׂים רִשְׁעוּת וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לְכַבֵּד אוֹתָם, וְזֶה מַשְׁפִּיעַ גַּם עַל הַבַּת, וּכְבָר הֶאֱרַכְתִּי מֵעִנְיָנִים אֵלּוּ בַּקּוּנְטְרֵס ״שְׁלֵמוּת הַבַּיִת״ — קָחֵם מִשָּׁם, וְאִם תְּקַיֵּם מַה שֶּׁכָּתוּב בַּקּוּנְטְרֵס הַזֶּה, תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁאִשְׁתְּךָ תַּחֲזֹר אֵלֶיךָ.

הָיָה רָאוּי שֶׁתְּבַקֵּשׁ סְלִיחָה מֵאִמָּהּ, וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה קָשֶׁה לְךָ מְאֹד מְאֹד וְכוּ׳, וְיָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁיֵּשׁ לְךָ טְעָנוֹת צוֹדְקוֹת נֶגְדָּהּ, עִם כָּל זֹאת אַתָּה צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁסּוֹף כָּל סוֹף זוֹ אִמָּהּ, וְלֹא יְכוֹלִים לְשַׁנּוֹת אֶת הַמְּצִיאוּת.

רְאֵה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאַף שֶׁזּוֹ הָעֲבוֹדָה הֲכִי קָשָׁה, עִם כָּל זֹאת אִם תְּחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תִּרְאֶה יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה מִן הַשָּׁמַיִם.

רְאֵה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד וְאַל תִּשָּׁבֵר. גַּם רְאֵה לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה. גַּם רְאֵה לִבְדֹּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשנז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרַ וַיִּגַּשׁ, ח׳ טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

רְאֵה, אָהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְאַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ כְּרֶגַע, וְאַף שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ מַה שֶּׁעוֹבֵר בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, עִם כָּל זֶה כְּבָר גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל וְתַלְמִידוֹ מוֹהֲרַנ״תְ זַ״ל עֲצוּמוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת אֵיךְ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְלַעֲבֹר עַל הַכֹּל, וְעָלֵינוּ רַק לְהַכְנִיס אֶת עַצְמֵנוּ בְּתוֹךְ הַלִּמּוּד הַקָּדוֹשׁ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְלִהְיוֹת רָגִיל בִּסְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וּמִשָּׁם נְקַבֵּל אֶת הַשְׁקָפָתֵנוּ בַּחַיִּים וְאֶת הִתְחַזְּקוּתֵנוּ וְדַרְכֵּנוּ בְּחַיֵּי יוֹם יוֹם.

וּבֶאֱמֶת כְּפִי הַשִּׁטְיַּת מֹחַ שֶׁעוֹשִׂים בָּעוֹלָם — הֵן הַמִּינִים וְהָאֶפִּיקוֹרְסִים וְהֵן הַלֵּצִים הַבּוּרִים וְהָרֵיקִים וְכוּ׳, יְכוֹלִים לִפֹּל בְּיֵאוּשׁ וְכוּ׳, וּלְהִתְרַחֵק לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי דִּבְרֵיהֶם הֵם דִּבְרֵי אֶרֶס נֶגְדּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁאֵינוֹ מְגַלֶּה אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אַפְלוּ שֶׁהֵם דִּבּוּרִים פְּשׁוּטִים, זוֹ כְּבָר כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁמְּדַבְּרִים בְּפֶרוּשׁ נֶגְדּוֹ יִתְבָּרַךְ, אוֹ מִתְלוֹצְצִים מִבְּנֵי אָדָם וּמֵאֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים, שֶׁזֶּה בְּוַדַּאי רוֹקֵם כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת בְּתוֹךְ דַּעַת הָאָדָם, וְנֶעֱקָר לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּצְרִיכִים לִבְרֹחַ מֵהֶם וּמִדִּבּוּרֵיהֶם כְּמוֹ שֶׁבּוֹרְחִים מֵאֵשׁ שׁוֹרֵף.

וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִבְרֹחַ מִכָּל מִינֵי לֵצִים וְאֶפִּיקוֹרְסִים, כּוֹפְרִים וְרֵיקִים וּפוֹחֲזִים, וּלְהִתְחַבֵּר עִם יְרֵאִים אֲמִתִּיִּים הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּדְבֵקוּת אֱמֶת, וְעַל יָדָם נִזְכֶּה גַּם אֲנַחְנוּ לְהִתְקָרֵב וְלָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּפֶרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן מג), אֲשֶׁר אֶרֶס פִּיהֶם שֶׁל הָרְשָׁעִים מַזִּיק מְאֹד, כִּי אֲפִלּוּ הָאֲוִיר שֶׁיּוֹצֵא מִפִּיהֶם מַזִּיק וּמוֹלִיד נְאוּף בְּהַשּׁוֹמֵעַ דִּבּוּרֵיהֶם, וְכֵן הַנּוֹשֵׁם אֲוִיר דִּבּוּרֵיהֶם, גַּם־כֵּן נוֹלַד בּוֹ נְאוּף,

רַחֲמָנָא לִצְלָן, עַיִן שָׁם; וּמִדָּה טוֹבָה מְרֻבָּה בְּאֵין עֵרֶךְ כְּלָל, כִּי הַשּׁוֹמֵעַ דִּבּוּרֵי הַצַּדִּיקִים הַמְדַבְּרִים אֲפִלּוּ שִׂיחוֹת חֻלִּין, וּמִכָּל שֶׁכֵּן דִּבּוּרֵי יִרְאַת שָׁמַיִם וֶאֱמוּנָה, שָׁאז נִתְלַהֵב לֵב הָאָדָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְרוֹצֶה גַּם־כֵּן לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בִּתְשׁוּקָה עֲצוּמָה, וּמַה גַּם שֶׁאֲוִיר הַנְּשִׁימָה שֶׁל הַצַּדִּיקִים מוֹלִיד קְדֻשָּׁה.

עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לָאֲדוֹן הַכֹּל עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שֶׁזָּכִינוּ לְהִתְוַדַּע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל וּמִתַּלְמִידוֹ מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, וְאָנוּ מְשִׁתּוֹקְקִים לֵילֵךְ בְּדַרְכֵיהֶם בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וּתְהִלָּה לָאֵל, אֵין אָנוּ מִתְנַגְּדִים עֲלֵיהֶם, בָּזֶה בְּעַצְמוֹ רָאוּי לָנוּ לִשְׂמֹחַ עַד מְאֹד, כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, בְּדוֹרוֹת אֵלּוּ הַחֹשֶׁךְ וְהַסִּטְרָא אָחֳרָא וְהַטֻּמְאָה וְהָעִוָּרוֹן כָּל־כָּךְ חֲזָקִים, עַד אֲשֶׁר אֲפִלּוּ כַּאֲשֶׁר מְגַלִּים גִּלּוּי אוֹרוֹת נִפְלָאִים, גִּלּוּי אֱלֹקוּת בְּמַדְרֵגָה עֶלְיוֹנָה עַד מְאֹד, שֶׁאֲפִלּוּ הֲכִי גָּרוּעַ וַהֲכִי פָּשׁוּט, אִם רַק יְבַטֵּל דַּעְתּוֹ וְשִׂכְלוֹ וְחָכְמָתוֹ, וְיַשֶּׁה הֵיטֵב אָזְנוֹ וְלִבּוֹ, גַּם־כֵּן יִתְלַהֵב לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיָאִיר אֶת נַפְשׁוֹ בְּהֶאָרַת זִיו שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ, עִם כָּל זֹאת אָנוּ רוֹאִים בְּחוּשׁ, אֵיךְ שֶׁהַבַּעַל־דָּבָר מְכַסֶּה וּמַעֲלִים וּמַסְתִּיר אוֹרוֹת נוֹרָאִים, אוֹרוֹת צַחְצָחוֹת כָּאֵלּוּ, עַד אֲשֶׁר נִמְצָאִים אֲפִלּוּ מִבֵּין אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַכְּשֵׁרִים, שֶׁכָּל עִנְיַן רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא בְּעֵינֵיהֶם לְלַעַג וּלְקֶלֶס, בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, וְאוֹתָנוּ הַקַּטָּנִים וְהַשְּׁפָלִים וְהַפְּחוּתִים, זָכָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּזִכְיוֹת חִנָּם לֵידַע מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כָּזֶה, וּלְהַאֲמִין בּוֹ, וּלְהִשְׁתַּדֵּל לְקַיֵּם וּלְקַבֵּל אֶת דְּבָרָיו עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר כְּהוּא זֶה, בָּזֶה בְּעַצְמוֹ רָאוּי לָנוּ לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד.

וְהִנֵּה מֵאַחַר שֶׁזָּכָנוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לֵידַע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל וּמִתַּלְמִידוֹ מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, עָלֵינוּ לְהַתְמִיד בְּדִבְרֵיהֶם בְּכָל יוֹם וָיוֹם, וְאַל יֶחְסַר לָנוּ יוֹם אֶחָד מִבְּלִי לִלְמֹד וּלְעַיֵּן בְּדִבְרֵיהֶם הַנּוֹרָאִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִהְיוּ לָנוּ כֹּחוֹת וְהִתְחַזְּקוּת אֵיךְ לַעֲמֹד עַל עָמְדֵנוּ, וְאֵיךְ לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, עַל אַף יְרִידָתֵנוּ וּנְפִילָתֵנוּ וְהַשְׁלָכוֹתֵינוּ וְכוּ׳, שֶׁאָנוּ יוֹרְדִים וְנוֹפְלִים וְנִשְׁלָכִים בְּכָל יוֹם וָיוֹם בְּמָקוֹם שֶׁאָנוּ יוֹרְדִים וְנוֹפְלִים וְנִשְׁלָכִים, כַּאֲשֶׁר כָּל אֶחָד יוֹדֵעַ בְּעַצְמוֹ נִגְעֵי לִבּוֹ וּמַכְאוֹבָיו, עִם כָּל זֹאת עַל־יְדֵי דִּבּוּרֵיהֶם הַנּוֹרָאִים וַעֲצוֹתֵיהֶם

הַנִּפְלָאוֹת יֵשׁ לָנוּ כֹּחוֹת עֲצוּמִים לְהִתְחַזֵּק, וְלָצֵאת וְלַעֲלוֹת וְלַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַאֲפִלּוּ שֶׁאָנוּ יוֹרְדִים וְנוֹפְלִים וְנִשְׁלָכִים כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים בְּיוֹם אֶחָד וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת רַבֵּנוּ זַ״ל וְתַלְמִידוֹ הַקָּדוֹשׁ מוֹהַרַנ״תְּ זַ״ל מַכְנִיסִים בָּנוּ הִתְחַזְּקוּת וְהִתְעוֹרְרוּת כָּזוֹ, שֶׁאֵין אָנוּ מְיָאֲשִׁים אֶת עַצְמֵנוּ כְּלָל, רַק עוֹשִׂים כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

נָא וְנָא רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בַּעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וּלְבַל יֶחְסַר לְךָ יוֹם אֶחָד מֵהָעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, אֲשֶׁר זֶה הַמַּפְתֵּחַ וְהַיְסוֹד לְהַשִּׂיג וְלָבוֹא לְכָל הַקְּדֻשּׁוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, וְכָל זְמַן שֶׁאָדָם חָזָק בָּזֶה, שֶׁיִּהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה וְיִהְיֶה מַה שֶּׁיִּהְיֶה יָשִׂיחַ וִיסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לִבּוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה לִבּוֹ יִהְיֶה בָּטוּחַ, שֶׁסּוֹף כָּל סוֹף יִזְכֶּה לָצֵאת מֵעִמְקֵי עֲמָקִים מֵהַשְּׁאוֹל תַּחְתִּיּוֹת וּמִתַּחְתָּיו שֶׁנָּפַל לְשָׁם, כִּי עַל־יְדֵי הַדִּבּוּר, הָאָדָם זוֹכֶה לָצֵאת מִמָּקוֹם שֶׁהוּא שָׁם וְכוּ׳, וְזוֹכֶה לְהָאִיר עַל נַפְשׁוֹ הֶאָרַת הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, כִּי הַדִּבּוּר הוֹלֵךְ עִם הָאָדָם בְּכָל מָקוֹם, אֲפִלּוּ בַּמְּקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים (עֵין לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן עח), וְרַבֵּנוּ זַ״ל רָצָה מְאֹד שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִקְבַּע לְעַצְמוֹ חֹק קָבוּעַ בְּכָל יוֹם לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁאָדָם חָזָק בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ בְּעַקְשָׁנוּת גְּדוֹלָה אֲפִלּוּ מְעַט דְּמְעַט, סוֹף כָּל סוֹף יִזְכֶּה לָצֵאת מֵחַשְׁכוּתוֹ וּמִקַּטְנוּתוֹ וִירִידָתוֹ, כִּי הַדִּבּוּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ מַמְשִׁיךְ עָלָיו אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמִּתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וּבֶאֱמֶת מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַכְנִיס בְּעַצְמוֹ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְהוּא יוֹדֵעַ וָעֶד, אֲשֶׁר בְּכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, הָאָדָם הַזֶּה יִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד עַל דִּבּוּרֵי פִּיו, וְיַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר בְּנַחַת עִם הַבְּרִיּוֹת, וְכֵן יִהְיֶה לוֹ בְּנֶקֶל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי, שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ, אֲזַי בְּנֶקֶל לוֹ לְקַיֵּם אֶת כָּל זֹאת. וּכְבָר סִפֵּר

הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי נָחוּם מִטְשֶׁרנוֹבִיל זי״ע: מַעֲשֶׂה בְּמֶלֶךְ אֶחָד, שֶׁהָיָה נוֹהֵג לְהִתְחַפֵּשׂ וּלְהִתְלַבֵּשׁ בְּמַלְבּוּשִׁים שׁוֹנִים וּמְשֻׁנִּים, כְּדֵי שֶׁלֹּא יַכִּירוּ אוֹתוֹ, וּלְהִתְהַלֵּךְ בֵּין פְּשׁוּטֵי הָעָם וּבֵין אַנְשֵׁי חֵילוֹתָיו, כְּדֵי לִשְׁמֹעַ מַה בְּפִיהֶם, וְהַחֲכָמִים שָׂיְדְעוּ עַל דַּרְכּוֹ זֹאת שֶׁל הַמֶּלֶךְ, הָיוּ נִזְהָרִים תָּמִיד מִלְדַבֵּר דְּבָרִים שֶׁלֹּא כַּהֶגֶן, שֶׁמָּא נִמְצָא הַמֶּלֶךְ בְּמִסְבָּתָם, וְסִיַּם: תֵּדְעוּ, כְּמוֹ הַמֶּלֶךְ הַזֶּה, בְּאֶלֶף אַלְפֵי הַבְדָּלוֹת, גַּם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁהוּא מֶלֶךְ אֵל רָם וְנִשָּׂא, הַמִּתְלַבֵּשׁ וּמִסְתַּתֵּר בְּכַמָּה מִינֵי לְבוּשִׁים, לְבוּשֵׁי דָּלָבִישׁ בְּצַפְרָא לָא לָבִישׁ בְּרַמְשָׁא (תִּקּוּנֵי זֹהַר, דַּף סה.), וְהוּא נִמְצָא בֵּין בְּנֵי אָדָם לִרְאוֹת מַעֲשֵׂיהֶם וְלִשְׁמֹעַ דִּבּוּרֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים לא, יח): ״וְאָנֹכִי הַסְתֵּר אַסְתִּיר אֶת פָּנַי״, הַיְנוּ בִּלְבוּשִׁים, וְלָכֵן צָרִיךְ הָאָדָם לֵידַע, כִּי ה׳ נִמְצָא עִמּוֹ תָּמִיד, וְתָמִיד יַשְׁוֶה אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ נֶגֶד עֵינָיו, בְּחִינַת (תְּהִלִּים טז, ו): ״שִׁוִּיתִי ה׳ לְנֶגְדִּי תָּמִיד״, וַאֲפִלּוּ אָדָם עוֹסֵק בְּסְחוֹרָה וּבְעִסְקֵי הַפָּרָט, מִכָּל מָקוֹם הַמֶּלֶךְ מַלְכוֹ שֶׁל עוֹלָם מֻסְתָּר בַּכֹּל. וְצָרִיךְ לְהִזָּהֵר מְאֹד, וְלָדַעַת שֶׁלֹּא לְדַבֵּר דְּבָרִים שֶׁאֵינָם כָּרָאוּי בְּמַעֲמָד הַמֶּלֶךְ, וְדִבְרֵי פִּי חָכָם חֵן; וּבֶאֱמֶת מִי שֶׁמַּכְנִיס בְּעַצְמוֹ דִּבּוּרִים אֵלּוּ, תָּמִיד מֵאִיר לוֹ, כִּי יוֹדֵעַ וָעֵד אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ, וְאַף שֶׁנִּכְשָׁל בְּאֵיזוֹ עֲבֵרָה, חַס וְשָׁלוֹם, עָלָיו רַק לִפְתֹּחַ אֶת פִּיו, וּלְהִתְוַדּוֹת וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מַעֲשָׂיו בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, וְיִשְׁתַּדֵּל לְהַצְדִּיק אֶת עַצְמוֹ בְּדִיּוּק כְּמוֹ שֶׁעוֹמֵד לִפְנֵי מִשְׁפָּט וְרוֹצִים לְשָׁפְטוֹ וְכוּ׳ — לְמָוֶת וְכוּ׳, אוֹ לָעֲנָשִׁים קָשִׁים וּמָרִים וְכוּ׳, שֶׁאָז בְּוַדַּאי הָיָה עוֹמֵד וּמִתְחַנֵּן לִפְנֵי הַשּׁוֹפֵט, וְטוֹעֵן אֶת טַעֲנוֹתָיו, וּמַצְדִּיק אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי הַצְדָּקוֹת וְכוּ׳, כְּמוֹ־כֵן וְיוֹתֵר מִכֵּן בְּאֵין עֵרֶךְ כְּלָל, צָרִיךְ כָּל אָדָם לִשְׁפֹּט אֶת עַצְמוֹ בְּכָל יוֹם לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְלַמֵּד עַל עַצְמוֹ זְכוּת, וּלְסַפֵּר מַה וּמִי הֵבִיא אוֹתוֹ אֶל הַדְּבָרִים הַמְגֻנִּים הָאֵלּוּ, אֲשֶׁר אָז כְּשֶׁיֵּשׁ דִּין וּמִשְׁפָּט לְמַטָּה, אֵין דִּין וּמִשְׁפָּט לְמַעְלָה, וְיֵצֵא זַכַּאי בַּדִּין לְמַעְלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כֻּלָּם, וְאֵין לוֹ כְּבָר מַה לִפְחֹד מִשּׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם, וּבִלְבָד שֶׁתִּהְיֶה חָזָק וְאַמִּיץ בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, חֹק וְלֹא יַעֲבֹר — לְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, וּבְאֹפֶן הַזֶּה יִהְיֶה מְקֻשָּׁר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ עוֹד בַּחַיִּים חַיּוּתוֹ, וְיַהֲפֹךְ אֶת תַּכְלִית גַּשְׁמִיּוּתוֹ אֶל אוֹר רוּחָנִי, אַשְׁרֵי

מִי שֶׁשּׁוֹמֵעַ בְּקוֹל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמִתְבּוֹדֵד עַצְמוֹ בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

נָא וְנָא, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! אַל תַּטְעֶה אֶת עַצְמְךָ מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם יְכוֹלִים לְהַטְעוֹת אֶת עַצְמוֹ מְאֹד, כִּי יֵשׁ כָּל מִינֵי צְבוּעִים וְשַׁקְרָנִים גַּם בִּפְנִים, וּמִכָּל שֶׁכֵּן בַּחוּץ, וְרַבֵּנוּ זַ״ל הִתְבַּטֵּא פַּעַם עַל אֵיזֶה עַז פָּנִים שֶׁהִתְחַצֵּף נֶגְדּוֹ, שֶׁהָאָדָם הַזֶּה כְּבָר שָׂכַב בְּכַמָּה בָּתֵּי קְבָרוֹת... (מֵרֹב גִּלְגּוּלִים שֶׁנִּתְגַּלְגֵּל וְחָזַר אֶל זֶה הָעוֹלָם). וְכֵן הֵבִיאוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ פַּעַם אַחַת אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל מְקָרֵב אֶחָד, שֶׁהָיָה נִרְאֶה מִבַּחוּץ מְאֹד יָרֵא וְחָרֵד, וְחָשְׁבוּ שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל יֵהָנֶה מִמֶּנּוּ וְכוּ', וּכְשֶׁיָּצָא, הִקְפִּיד רַבֵּנוּ זַ״ל עַל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְאָמַר לָהֶם בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: ״וָואס הָאט אִיהֶר מִיר גִיבְּרֶענְגְט אַ פֶּעסִיל קִישְׁקֶעס״ (מַה הֵבֵאתֶם אֵלַי חֲבִית עִם כִּרְכָּשִׁין), כִּי הָיָה פָּגוּם מְאֹד מְאֹד, רַחֲמָנָא לִצְלָן, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם יְכוֹלִים לְהַטְעוֹת אֶת עַצְמוֹ עַד מְאֹד, וְעַל־כֵּן רְאֵה לִשְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ אֲפִלּוּ בִּפְנִים מִכָּל שֶׁכֵּן מִבַּחוּץ, וְתָמִיד יִהְיֶה דִּבּוּרְךָ דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית וְדִבְרֵי הִתְחַזְּקוּת וְהִתְעוֹרְרוּת, וּבְמָקוֹם שֶׁמְּקָרְבִים אוֹתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּבְמָקוֹם שֶׁמַּכְנִיסִים בְּךָ חֵשֶׁק לִלְמֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה — שָׁם תִּשָּׁאֵר, וְשָׁם תְּקַבֵּל אֶת הִתְחַזְּקוּתְךָ.

נָא וְנָא, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן, רַק תַּעֲשֶׂה לְעַצְמְךָ שִׁעוּר קָבוּעַ בְּכָל יוֹם בִּגְמָרָא כְּסִדְרָן, לוֹמַר דַּף אַחַר דַּף, אֲשֶׁר לְמוּד הַגְּמָרָא מְזַכֵּךְ אֶת הָאָדָם עַד מְאֹד, וּמַמְשִׁיךְ עַל הָאָדָם אוֹר הַשְּׁמִירָה מֵאַרְבַּעַת הַמַּלְאָכִים הַמְסַבְּבִים תָּמִיד אֶת הָאָדָם וְשׁוֹמְרִים אוֹתוֹ, שֶׁהֵם: גַּ׳בְּרִיאֵל, מִ׳יכָאֵל, רָ׳פָאֵל, א׳וֹרִיאֵל (רָאשֵׁי תֵּבוֹת: גְּ׳מָ׳רָ׳א׳), וְאִם הָיוּ בְּנֵי אָדָם יוֹדְעִים מַעֲלַת לְמוּד גְּמָרָא, אֲשֶׁר אֲפִלּוּ הָאֲמִירָה בְּעָלְמָא מְזַכֶּכֶת אֶת הַנֶּפֶשׁ, הָיוּ תָּמִיד עוֹסְקִים בָּזֶה, וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְסַפְּרִים, שֶׁפַּעַם אַחַת הָיָה ר׳ חַיְיקֶל, הַחַזָּן שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, עַל הַצִּיּוּן הַקָּדוֹשׁ, וּבָכָה שָׁם הַרְבֵּה מְאֹד, וּבְתוֹךְ תְּפִלָּתוֹ וְשִׂיחָתוֹ שָׁמְעוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֵיךְ שֶׁמְּבַקֵּשׁ בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: ״רִבּוֹנוֹ, רְאוֹ שֶׁבָּנַי יִזְכּוּ לְסַיֵּם אֶת כָּל הַשַּׁ״ס כֻּלּוֹ, כִּי בְּפֵרוּשׁ שָׁמַעְתִּי מִכֶּם, אֲשֶׁר אֵין מֵאִיר עַל פְּנֵי הָאָדָם צֶלֶם אֱלֹקִים לִפְנֵי שֶׁלּוֹמֵד וּמְסַיֵּם אֶת כָּל הַשַּׁ״ס כֻּלּוֹ״, וּמִשָּׁם

נוֹבַעַת הַשִּׂיחָה שֶׁמִּסְתּוֹבֶבֶת בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר, ״שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ צֶלֶם אֱלֹקִים, כִּי אִם כְּשֶׁזָּכָה לְסַיֵּם אֶת כָּל הַשַּׁ״ס כֻּלּוֹ״. וּמוּבָא בַּסֵּפֶר ״רַחֲמֵי אָב״, שֶׁבְּעֵינָיו רָאָה אִישׁ פָּשׁוּט סַנְדְּלָר אֶחָד, שֶׁהָיְתָה דַּרְכּוֹ לוֹמַר בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה דַּפִּים גְּמָרָא בִּפְשִׁיטוּת, וְזָכָה לְסַיֵּם כַּמָּה פְּעָמִים אֶת כָּל הַשַּׁ״ס, שֶׁהֵאִיר פָּנָיו בְּהֶאָרָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה, וְכֵן מוּבָא בְּשִׂיחוֹתָיו שֶׁל רַבֵּנוּ בַּעַל הֶ״חָפֵץ חַיִּים״ שֶׁסִּפֵּר, שֶׁפַּעַם אַחַת נִכְנַס יְהוּדִי חֶנְוָנִי לִישִׁיבַת הַגָּאוֹן רַבִּי חַיִּים מְוָואלָאזִ׳ין, וְקָם לְפָנָיו מִלֹּא קוֹמָתוֹ, וְדִבֵּר עִמּוֹ מַה שֶּׁדִּבֵּר וְיָצָא, וְהַתַּלְמִידִים שֶׁהָיוּ בְּעַצְמָם גְּאוֹנִים עֲצוּמִים, מְאֹד הִתְפַּלְאוּ לָמָּה רַבָּם קָם מִלֹּא קוֹמָתוֹ לִפְנֵי חֶנְוָנִי פָּשׁוּט, הֲלֹא הֵיכָן כְּבוֹד הַתּוֹרָה?!... וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְאַפֵּק, וְשָׁאֲלוּ אֶת רַבָּם, אִם לֹא יַקְפִּיד עֲלֵיהֶם בָּזֶה שֶׁשּׁוֹאֲלִים אוֹתוֹ מַדּוּעַ קָם רַבֵּנוּ לִפְנֵי חֶנְוָנִי פָּשׁוּט מִלֹּא קוֹמָתוֹ? וְהֵשִׁיב לָהֶם רַבָּם: הָאָדָם הַזֶּה זָכָה לְסַיֵּם אֶת כָּל הַשַּׁ״ס כֻּלּוֹ, בַּעֲבוּר זֶה קַמְתִּי לְפָנָיו מִלֹּא קוֹמָתִי. וּכְשֶׁשָּׁמְעוּ דִּבְרֵי רַבָּם חִיְּכוּ (כִּי הֵם הָיוּ גְּאוֹנִים וַעֲמָקָנִים, שֶׁלָּמְדוּ בְּעַמְקוּת עֲצוּמָה, וַעֲדַיִן לֹא זָכוּ לְסַיֵּם שַׁ״ס, כִּי דֶּרֶךְ לִמּוּדָם הָיְתָה בְּעַמְקוּת עֲצוּמָה, וְאֵיךְ חֶנְוָנִי פָּשׁוּט כְּבָר סִיֵּם כָּל הַשַּׁ״ס?), וְכִרְאוֹת רַבָּם אֶת הַחִיּוּךְ עַל פְּנֵיהֶם, עָנָה וְאָמַר לָהֶם: יֵשׁ כַּמָּה הוֹצָאוֹת דְּפוּסֵי הַשַּׁ״ס, יֵשׁ דְּפוּס זוֹלְצְבַאךְ, שֶׁהוּא הָיָה מֵהַדְּפוּסִים הָרִאשׁוֹנִים, שֶׁהָיָה מָלֵא טָעֲיוֹת וְחֶסְרוֹנוֹת חָסֵר וְיָתֵר וְכוּ׳, וְיֵשׁ דְּפוּס אַמְסְטֶרְדַם, שֶׁזֶּה כְּבָר הָיָה מֵהַדְּפוּסִים הַמְאֻחָרִים, וְתִקְּנוּ שָׁם רֹב הַטָּעֲיוֹת, וְנִדְפַּס עִם הָרַשַּׁ״שׁ וְעוֹד פֵּרוּשִׁים שֶׁהִגִּיהוּ אֶת הַשַּׁ״ס. וְהִנֵּה בְּוַדַּאי הַשַּׁ״ס דְּפוּס אַמְסְטֶרְדַם הוּא יוֹתֵר מְעֻלֶּה, כִּי הוּא מוּגָה מְאֹד בְּלִי טָעֲיוֹת, אֲבָל גַּם שַׁ״ס דְּפוּס זוֹלְצְבַאךְ נִקְרָא שַׁ״ס, אֶלָּא הוּא מָלֵא טָעֲיוֹת, וְלֹא יְכוֹלִים לוֹמַר עַל הַשַּׁ״ס הַזֶּה שֶׁאֵינוֹ נִקְרָא שַׁ״ס, אֶלָּא הוּא שַׁ״ס מָלֵא טָעֲיוֹת. וְסִיֵּם: כְּמוֹ־כֵן אֲנַחְנוּ לוֹמְדִים בְּעַמְקוּת, וְעוֹשִׂים שַׁ״ס מוּגָה וְכוּ׳, אֲבָל הַחֶנְוָנִי הַזֶּה, הֵן אֱמֶת שֶׁלָּמַד וְסִיֵּם אֶת כָּל הַשַּׁ״ס, וְלֹא הֶבִין רֹב הַדְּבָרִים, כִּי הָיָה אִישׁ פָּשׁוּט מְאֹד, עִם כָּל זֹאת יֵשׁ עִמּוֹ שַׁ״ס, אַף שֶׁהוּא מָלֵא טָעֲיוֹת, אֲבָל כְּשֶׁיָּבוֹא לְמַעְלָה לָעוֹלָם הָעֶלְיוֹן, אָז יַעֲמִידוּ אוֹתוֹ עַל הָאֱמֶת, וְיִתַּקְּנוּ לוֹ אֶת כָּל טָעֲיוֹתָיו, וְיִתְּנוּ לוֹ לְהָבִין מַה שֶּׁלֹּא הֵבִין בָּזֶה הָעוֹלָם.

רוֹאִים מִכָּל זֹאת מַעֲלַת אֲמִירַת דַּפִּים גְּמָרָא בְּכָל יוֹם, לְסַיֵּם פֶּרֶק אַחַר פֶּרֶק, מַסֶּכְתָּא אַחַר מַסֶּכְתָּא, עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְסַיֵּם אֶת כָּל הַשַּׁ״ס כֻּלּוֹ, אַף שֶׁנִּרְאֶה כְּחוֹכָא וּטְלוֹלָא — מַה בְּכָךְ?! סוֹף כָּל סוֹף לֹא יִשָּׁאֵר מֵהָאָדָם רַק הַדַּפִּי גְּמָרָא שֶׁזָּכָה לִלְמֹד וּלְסַיֵּם בְּכָל יוֹם.

וְעַל־כֵּן, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן, וְאַל תִּתְבַּיֵּשׁ מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, רַק קַח בְּכָל יוֹם אֶת הַגְּמָרָא הַקְּדוֹשָׁה, וְתֹאמַר כַּמָּה דַּפִּים בְּתָמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסַיֵּם פֶּרֶק אֶחָד, וְתֵלֵךְ אֶל פֶּרֶק הַשֵּׁנִי, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסַיֵּם מַסֶּכְתָּא אַחַת שְׁלֵמָה, וְכֵן תֵּלֵךְ מִמַּסֶּכְתָּא לְמַסֶּכְתָּא, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסַיֵּם כָּל הַשַּׁ״ס כֻּלּוֹ.

וּמוּבָא בְּסֵפֶר ״קֶב הַיָּשָׁר״, שֶׁהָיָה אָדָם אֶחָד, שֶׁסִּיֵּם פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר מַסֶּכֶת חֲגִיגָה, וּכְשֶׁנִּפְטַר וְיָצָא מִזֶּה הָעוֹלָם, בָּאָה אֵלָיו אִשָּׁה וְאָמְרָה, שֶׁהִיא הַמַּסֶּכְתָּא חֲגִיגָה שֶׁלָּמַד, וְהוֹלִיכָה אוֹתוֹ לְגַן־עֵדֶן. הֲרֵי לְךָ מַעֲלַת מִי שֶׁמַּתְמִיד בִּלְמוּד גְּמָרָא. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ריד): תַּלְמוּ״ד גִּימַטְרִיָּה שְׁמָהּ שֶׁל הַקְּלִפָּה לִילִי״ת, שֶׁהִיא הַמַּחְטֵאת אֶת הָאָדָם בִּפְגַם הַבְּרִית, וְעַל־יְדֵי לִמּוּד תַּלְמוּד שֶׁהוּא גְּמָרָא, מְבַטְּלִים אוֹתָהּ לְגַמְרֵי, עַיֵּן שָׁם.

וְהָעוֹלֶה עַל הַכֹּל, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לָדוּן אֶת עַצְמְךָ לְכַף זְכוּת, וְתִהְיֶה שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ תָּמִיד עַל נַעַם חֶלְקְךָ, שֶׁזָּכִיתָ לְהִתְוַדַּע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְתַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת לִהְיוֹת תָּמִיד אַךְ וְרַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְאַף שֶׁזֶּה בָּא לְךָ מְאֹד קָשֶׁה, מֵרֹב הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים, הַמְּרִירוּת וְהָרִפְתָּקָאוֹת שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ בְּכָל יוֹם, עִם כָּל זֹאת תֵּדַע, שֶׁמִּדַּת הַשִּׂמְחָה הִיא הַמִּדָּה הֲכִי יְקָרָה וְנִפְלָאָה לִזְכּוֹת אֵלֶיהָ, כִּי הַשִּׂמְחָה פּוֹתַחַת אֶת הַמֹּחַ וּמַרְחֶבֶת אֶת הַדַּעַת, וּמַמְשֶׁכֶת רְפוּאָה לָאָדָם גַּם בְּגַשְׁמִיּוּת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּרוּחָנִיּוּת, כִּי עַל־יְדֵי שִׂמְחָה זוֹכֶה שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מוֹחֵל לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו. וְאָמַר מוֹהֲרַנ״תְּ זַ״ל, שֶׁאֵין לְךָ עוֹד דָּבָר שֶׁהַיֵּצֶר הָרָע מַלְבִּישׁ עַצְמוֹ בְּמִצְוֹוֹת כְּמוֹ בְּמִצְוַת הַשִּׂמְחָה, שֶׁמְּסִית אֶת הָאָדָם לִהְיוֹת שָׁבוּר וְכוּ׳, וְרֶשֶׁת הוּא מַטְמִין תַּחַת רַגְלָיו, שֶׁיִּפֹּל בְּעַצְבוּת וּבְמָרָה שְׁחוֹרָה. וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לְצַיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְלַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת

שֶׁבָּעוֹלָם לִזְכּוֹת לְהַגִּיעַ אֶל מִצְוַת הַשְׂמָחָה, שֶׁהִיא הַמִּצְוָה הַכִּי גְּדוֹלָה. וּבְמִצְוַת הַשְׂמָחָה תְּלוּיוֹת כָּל הַמִּצְוֹות, כִּי כְּשֶׁאָדָם שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ בְּקִיּוּם הַמִּצְוֹות, בָּזֶה מְגַלֶּה אֶת טֹהַר לִבּוֹ, אֵיךְ שֶׁכָּל חֶשְׁקוֹ וְכַוָּנָתוֹ הוּא לְקַיֵּם אֶת מִצְוֹותָיו יִתְבָּרַךְ וּבְלֵב תָּמִים.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁדִּבּוּרִים אֵלּוּ יִכָּנְסוּ בְּךָ, וְתַחֲזֹר בָּהֶם תָּמִיד, וְאָז תִּזְכֶּה לְכָל טוּב אֲמִתִּי וְנִצְחִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשנח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גָּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי שָׂמֵחַ, שֶׁאַתָּה לוֹקֵחַ אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתְּצַיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל תָּמִיד, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

תִּהְיֶה חָזָק לֵילֵךְ בְּכָל יוֹם לַמִּקְוֶה, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ מוֹהַרַנַ״תְּ זַ״ל: מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּכָל יוֹם לַמִּקְוֶה בִּשְׁבִיל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, יֵשׁ לוֹ תִּקְוָה לְתַקֵּן הַכֹּל, וְרָאוּי וְנָכוֹן לִתֵּן בְּכָל יוֹם תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אַחַר טְבִילַת הַמִּקְוֶה, שֶׁתִּתְהַלֶּה לָאֵל, הוּא יָכוֹל לְטַבֵּל אֶת עַצְמוֹ, וְאֵינוֹ צָרִיךְ שֶׁאֲחֵרִים יְטַבְּלוּ אוֹתוֹ... וּבֶאֱמֶת מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל בְּכָל יוֹם עַל הַתַּכְלִית, וְיוֹדֵעַ אֲשֶׁר כָּל יוֹם הוּא יוֹם הָאַחֲרוֹן שֶׁלּוֹ, הוּא מָלֵא שִׂמְחָה כְּשֶׁהָלַךְ כְּבָר הַיּוֹם לַמִּקְוֶה, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה אֵינוֹ צָרִיךְ שֶׁהַחֶבְרָא קַדִּישָׁא יְטַבְּלוּ אוֹתוֹ כְּבָר...

נָא וְנָא רְאֵה לִשְׂמֹחַ בְּכָל יוֹם וְלִרְקֹד, כִּי הַשִּׂמְחָה וְהָרִקּוּדִים הֵם רְפוּאָה גְּדוֹלָה בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת, כִּי עַל־יְדֵי שִׂמְחָה נִתְרַחֶבֶת דַּעְתּוֹ, וּמַתְחִיל לְהָבִין שֶׁכָּל אֵלּוּ הַפְּחָדִים שֶׁנִּכְנְסוּ בּוֹ, הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ וְסָתָם דְּמְיוֹנוֹת וְכוּ׳.

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ בַּאֲמִירַת פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם, וְאִם תּוּכַל לוֹמַר בְּכָל יוֹם כַּמָּה דַּפִּים גְּמָרָא — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי עַל־יְדֵי אֲמִירַת גְּמָרָא הָאָדָם מְסֻבָּב עִם אַרְבָּעָה מַלְאֲכֵי הַשְּׁמִירָה, שֶׁהֵם: גַּ׳בְרִיאֵל, מִ׳יכָאֵל, רְ׳פָאֵל, א׳וּרִיאֵל, וְאֵין לוֹ כְּבָר מַה לְּהִתְפַּחֵד מִשּׁוּם בְּרִיָה שֶׁבָּעוֹלָם.

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לִכְתֹּב לִי בְּכָל פַּעַם מִכְתָּב, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנָּפַח בִּי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשנט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ אֵיךְ שֶׁאַתְּ מְחַזֶּקֶת אֶת בַּעְלֵךְ, יַעֲזֹר לָךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתַּעַבְרִי אֶת הַכֹּל בְּשָׁלוֹם. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ט׳): אֵיזוֹ אִשָּׁה כְּשֵׁרָה? הָעוֹשָׂה רְצוֹן בַּעְלָהּ.

אַתְּ יְכוֹלָה לָגֶשֶׁת לְגוֹרְמִים מֻמְשַׁלְתִּיִים וּלְקַבֵּל קִצְבָּה וְכוּ׳, וְאֵין לָךְ מַה לְּהִתְבַּיֵּשׁ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַצְלִיחַ אֶת דַּרְכֵּךְ.

הָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתִּלְכִי לְהָפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, כִּי מִי שֶׁמֵּפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים יֵשׁ לוֹ בְּרָכָה בְּכִיסוֹ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁיִּתְהַפֵּךְ מַזָּלְכֶם לְטוֹבָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה רוֹצֶה לְהִכָּנֵס בָּעֵסֶק, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּהְיֶה הָעֵסֶק לְהַצְלָחָה גְּדוֹלָה, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל רָצָה, שֶׁכָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִהְיֶה לוֹ כְּלִי בַּעֲבוּר פַּרְנָסָה (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן תקא).

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ, וּתְחַזֵּק אֶת אִשְׁתְּךָ, וְתִהְיוּ תָּמִיד שְׂמֵחִים וְעַלִּיזִים. וּבְפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת הַצְלָחָה, סִימָן א׳), אֲשֶׁר מִי שֶׁהוּא תָּמִיד שָׂמֵחַ, הוּא תָּמִיד מַצְלִיחַ, כִּי הַשִּׂמְחָה מַרְחֶבֶת אֶת הַדַּעַת וְאֶת הַמֹּחַ, וְגוֹרֶמֶת לַחֲשֹׁב יָשָׁר, לֹא־כֵן מִי שֶׁהוּא תָּמִיד מְמֹרָמָר, הוּא מְאַבֵּד אֶת שִׁוּוּי מִשְׁקָלוֹ, וְאֵינוֹ יָכוֹל לַחֲשֹׁב יָשָׁר.

הֵן אֱמֶת, שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה עוֹבֵר עֲכָשָׁו נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וּבִפְרָטִיּוּת בְּעִנְיַן שְׂכַר דִּירָה, עִם כָּל זֹאת הַכֹּל נִסָּיוֹן מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אַשְׁרֵי מִי שֶׁחָזָק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז יִזְכֶּה לְרַב טוּב הַצָּפוּן.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשסא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִכֶּם, שֶׁאִשְׁתְּךָ חָזְרָה אֵלֶיךָ.

רְאֵה לְהִשְׁתַּדֵּל מְאֹד לְכַבְּדָהּ וּלְיַקְּרָהּ, כַּאֲשֶׁר הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, וְצָרִיךְ שֶׁתֵּדַע שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהַקְרֵא עַל שֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל כְּשֶׁלֹּא מְצַיְּתִים אוֹתוֹ, הֲלֹא רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ בְּפֵרוּשׁ, שֶׁרָאוּי וְנָכוֹן לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת אִשְׁתּוֹ מְאֹד מְאֹד (עַיֵּן שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָנִים: רסג, רסד), כִּי הַבַּעַל־דָּבָר גּוֹרֵם שֶׁיִּהְיֶה נַעֲשָׂה חִלּוּקֵי דֵּעוֹת וּפֵרוּדִים בֵּינֵיהֶם וְכוּ׳, כְּדֵי לְלָכְדוֹ בְּמְצוּדָתוֹ, וְעַל־כֵּן אִם אַתָּה רוֹצֶה לְקַרֵּא אֶת עַצְמְךָ תַּלְמִיד רַבֵּנוּ זַ״ל, הַלּוֹמֵד בְּהֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ, עָלֶיךָ לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר מְאֹד אֶת אִשְׁתְּךָ, וְכֵן רְאֵה לְשָׁמֹר מְאֹד מְאֹד בְּכְבוֹד חָמִיךָ וַחֲמוֹתְךָ, אֲשֶׁר זֶה יְסוֹד גָּדוֹל בְּשָׁלוֹם־בַּיִת. וְעָלֶיךָ לְהָבִין, שֶׁאֵיךְ שֶׁהוּא הֵם הַהוֹרִים שֶׁל אִשְׁתְּךָ, וְאִם אַתָּה מְדַבֵּר עֲלֵיהֶם, מְאֹד כּוֹאֵב לָהּ. וְלָכֵן רְאֵה לְהִזָּהֵר מְאֹד מְאֹד מֵהַיּוֹם וָהָלְאָה לְהִזָּהֵר בְּכְבוֹדָם, אֲפִלּוּ שֶׁיֵּשׁ לְךָ הַרְבֵּה טְעָנוֹת עֲלֵיהֶם, אַל תּוֹצִיא אֶת הַטְּעָנוֹת בִּפְנֵי אִשְׁתְּךָ, כִּי זֶה רַק יוֹסִיף שֶׁמֶן לַמְּדוּרָה.

אֲקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּשְׁתַּמַּע וּתְצַיֵּת אוֹתִי, וְאָז לֹא תִּתְחָרֵט לֹא בָּזֶה וְלֹא בַּבָּא.

רְאֵה לְהַתְמִיד מְאֹד בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאַל יֶחְסַר לְךָ יוֹם בְּלִי לִמּוּד מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

תִּקְרָא אֶת הַמִּכְתָּב הַזֶּה יַחַד עִם אִשְׁתְּךָ, וְתַרְאֶה לָהּ מַה דַּעְתִּי לְגַבֵּי שָׁלוֹם־בַּיִת, וְלֹא כְּמוֹ הַשּׁוֹטִים הַמְּפִיצִים שְׁקָרִים וְכוּ׳, אַדְרַבָּה, מִי שֶׁאֵינוֹ לוֹמֵד אֶת הַלִּמּוּדִים הָאֵלּוּ (הַכְּתוּבִים בְּמִכְתָּב זֶה), הוּא אֵינוֹ יָכוֹל לִקְרֹא לְעַצְמוֹ 'בְּרֶסְלֶב' כְּלָל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ

שֶׁנִּצַּלְתָּ מִפַּח יָקוּשׁ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, וְרָאוּי לְךָ לִשְׁמֹחַ מְאֹד מְאֹד עַל נֵעָם חֶלְקְךָ, אֲשֶׁר בַּנַּחַל שָׂם גּוֹרָלְךָ, וְאַתָּה זוֹכֶה לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר בְּוַדַּאי בִּזְכוּת זֶה נִצַּלְתָּ.

וְהִנֵּה הֱיוֹת שֶׁהָיִיתָ שָׁם וְכוּ׳, וְרָאִיתָ רַק זְמַן קָצָר מַה קּוֹרֶה שָׁם בְּעִנְיַן נְאוּף וּכְפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת וְכוּ׳, מִכָּל זֶה תָּבִין וְתַשְׂכִּיל אֵיךְ שֶׁבּוֹעֵר בִּי כָּל עִנְיַן הַהַדְפָּסָה וְהַהֲפָצָה — לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בָּעוֹלָם, לֵידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהַוָּדַע, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ מַעְלָה וּמַטָּה, מִזְרָח, מַעֲרָב, צָפוֹן, דָּרוֹם, שֶׁהֵם הַשִּׁשָּׁה קְצָווֹת, וְ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ נוֹשֵׂא אֶת כֻּלָּם, כַּמּוּבָא כָּל זֶה בְּסֵפֶר יְצִירָה, עַיֵּן שָׁם; וּבֶאֱמֶת כְּשֶׁאָדָם מַכְנִיס בְּעַצְמוֹ אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא יוֹצֵא מִכָּל הַלְּבוּשִׁים, וְזוֹכֶה לְגִלּוּי שְׁכִינָה. כִּי עַכְשָׁו הַכֹּל מְלֻבָּשׁ בִּדְמוּת אָדָם וְכוּ׳, בְּסוֹד (יְחֶזְקֵאל א, כו): ״וְעַל דְּמוּת הַכִּסֵּא דְּמוּת כְּמַרְאֵה אָדָם״ וְגוֹ׳, שֶׁכָּל זֶה הוּא סוֹד חָכְמַת הַקַּבָּלָה, אֲבָל כְּשֶׁיָּבוֹא מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, שֶׁאָז יִתְגַּלֶּה אוֹרָיְתָא דְּעַתִּיקָא סְתִימָאָה, שֶׁאָז קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִתְפַּשֵּׁט מִלְּבוּשִׁים דִּילֵהּ וְכוּ׳, וְלִזְכוֹת לָזֶה הוּא עַל־יְדֵי רִבּוּי דִּבּוּרִים לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא כְּלִי לְקַבֵּל אֶת הַשֶּׁפַע אוֹר אֱלֹקִי, אוֹרָיְתָא דְּעַתִּיקָא סְתִימָאָה וְכוּ׳ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָנִים: ל״ג, ל״ד).

וְלֹא בְּחִנָּם כּוֹאֵב לִי מְאֹד, וְאֵינִי יָכוֹל לִמְחֹל לְאֵלֶּה הָרְשָׁעִים וְהַקַּלֵּי עוֹלָם וְכוּ׳, שֶׁבְּדַעְתִּי סָפֵק גָּדוֹל בְּקֻדֻּשַׁת יַהֲדוּתָם (כַּאֲשֶׁר הֶאֱרַכְתִּי מִזֶּה בְּמָקוֹם אַחֵר), וְהָלְכוּ וּמָסְרוּ אוֹתִי, אֵיךְ לֹא יִתְבַּיְּשׁוּ פּוֹחֲזִים כָּאֵלּוּ לַעֲשׂוֹת דָּבָר זֶה?! וְעַל־כֵּן בִּשְׁבִיל זֶה בּוֹעֵר בִּי כָּל־כָּךְ לְהַחְדִּיר בְּעַם יִשְׂרָאֵל אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, וּלְחַזֵּק אֶת כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנָּפְלוּ בְּפַח יָקוּשׁ שֶׁל נְאוּף עֵרֹם שִׁקּוּץ וְתוֹעֵב וְכוּ׳, וְאֵיךְ יְכוֹלִים רֵיקִים וּפוֹחֲזִים כָּאֵלֶּה לְהַלְבִּישׁ אֶת עַצְמָם בִּלְבוּשׁ הַיִּרְאָה, וּלְהִקָּרֵא עַצְמָם עַל שֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל, אַךְ סוֹף כָּל סוֹף יָבוֹא בַּעַל הַבֶּרֶם, וְיִכְלֶה אֶת הַקּוֹצִים אֲשֶׁר בְּכַרְמוֹ.

עָלֵינוּ לְהַמְשִׁיךְ בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ לְהָפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, וּלְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל בֶּאֱמוּנָה

פְּשׁוּטָה, כִּי רַק זֶה יִשָּׁאֵר מֵאִתָּנוּ, וְיוֹתֵר מִזֶּה הַכֹּל הֶבֶל, כִּי יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ הֶבֶל, הִנֵּה אֲנַחְנוּ כָּאן, וְהִנֵּה כְּבָר נִהְיֶה שָׁם, וּמַה שֶּׁזָּכִינוּ לַחֲטֹף בְּכָל יוֹם אֵיזוֹ נְקֻדָּה טוֹבָה, רַק זֶה יִשָּׁאֵר מֵאִתָּנוּ, וּבִפְרָטִיּוּת בָּזֶה שֶׁזָּכִינוּ לְהָפִיץ אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל.

נָא וְנָא מֵאַחַר שֶׁטָּעַמְתָּ עַל עוֹרְךָ מַה שֶּׁטָּעַמְתָּ וְכוּ׳, וְרָאִיתָ מַה שֶּׁרָאִיתָ שָׁם וְכוּ׳, תּוֹדָה עַל נְכוֹנוּת דְּבָרֵינוּ, וַאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲשֶׁר תָּמִיד תַּחֲזִיק בַּעֲבוּדַת הַקֹּדֶשׁ עֲבוּדַת הַהֲפָצָה, וְלֹא תִּתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַדְרַבָּה רְאֵה לְהָפִיץ בֵּין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים, כְּדֵי לְהַצִּילָם מֵרֶדֶת שַׁחַת, וּלְהַדְבִּיקָם בְּאוֹר הַשִּׂכְינָה, אַשְׁרֵי מִי שֶׁעוֹסֵק בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ אֵיךְ אַתְּ זוֹכָה וּמְזַכָּה אֶת הָרַבִּים בַּהֲפָצַת הַיַּהֲדוּת בֵּין נְשׁוֹת יַבְנְאֵל. יַעֲזֹר לָךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, בִּזְכוּת הָעֵסֶק הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, שֶׁתִּתְבָּרְכוּ בְּכָל הַבְּרָכוֹת הַכְּתוּבוֹת בַּתּוֹרָה.

אוֹדוֹת הַיְלָדִים, יְדוּעָה אִמְרַת מוֹהַרַנ״תְּ זַ״ל שֶׁאָמַר, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כָּל־כָּךְ גָּדוֹל, שֶׁיָּכוֹל לְרַפֵּא גַּם עַל־יְדֵי רוֹפֵא... וְכֵן הִתְבַּטֵּא פַּעַם רַבֵּנוּ זַ״ל וְאָמַר: אִם כְּבָר הוֹלְכִים אֶל רוֹפֵא, שֶׁיֵּלְכוּ אֶל הָרוֹפֵא הַכִּי גָּדוֹל וַהֲכִי מֻמְחֶה, וְעַל־כֵּן זֹאת עֲשׂוּ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁמַּלְאָךְ רָפָאֵל יַעֲמֹד עַל יְמִין הָרוֹפֵא, וְלַיְלָדִים תִּהְיֶה רְפוּאָה שְׁלֵמָה.

נָא וְנָא רְאִי לְחַזֵּק אֶת בַּעְלֵךְ, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (תָּנָא

דִּבֵּי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ט׳): אֵיזוֹ אִשָּׁה כְּשֵׁרָה? הָעוֹשָׂה רְצוֹן בַּעְלָהּ; וְדָבָר זֶה סוֹבֵב עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט בַּחַיִּים.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשסד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, הָרַב ... נֵרוֹ יָאִיר.

בָּאתִי לְעוֹרְרְךָ וּלְחַזְּקְךָ, שֶׁתַּמְשִׁיךְ בַּעֲבוֹדָתְךָ עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ לִלְמֹד תּוֹרָה בָּרַבִּים, אֲשֶׁר אֵין לְךָ לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (עֵיֵן מְגִלָּה ג.), אֲשֶׁר אֵין מְבַטְּלִים תּוֹרָה דְּרַבִּים אֲפִלּוּ לִבְנְיַן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ. עָמֹד וּתְתָאֵר לְעַצְמְךָ, עוֹמְדִים בְּאֶמְצַע עֲבוֹדַת בְּנְיַן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, וּמְחַפְּשִׂים פּוֹעֲלִים שֶׁיַּעַזְרוּ לִבְנוֹת, כִּי אֵין מַסְפִּיק פּוֹעֲלִים לְהַשְׁלִים אֶת הַמְּלָאכָה, וּפֹה יוֹשְׁבִים קִבּוּץ שֶׁל יְהוּדִים, וְלוֹמְדִים תּוֹרָה בָּרַבִּים, וּבָאִים וְנִכְנָסִים אֲלֵיהֶם וְאוֹמְרִים לָהֶם: בֹּאוּ וְעִזְרוּ לָנוּ לִגְמֹר אֶת בְּנְיַן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, אוֹמְרִים לָהֶם: אֵין מְבַטְּלִים תּוֹרָה דְּרַבִּים, עַכְשָׁו אֲנַחְנוּ בְּאֶמְצַע הַשִּׁעוּר. עָמֹד וּרְאֵה וְהִשְׁתּוֹמֵם גֹּדֶל הָעִנְיָן שֶׁל לִמּוּד תּוֹרָה בָּרַבִּים, כִּי בָּזֶה שֶׁלּוֹמְדִים עִם רַבִּים, וּמַחֲזִירִים אֶת רַבִּים בִּתְשׁוּבָה, הוּא שֶׁבַח גָּדוֹל בַּשָּׁמַיִם, כִּי לְכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ מִשְׁפָּחָה שְׁלֵמָה, וַאֲפִלּוּ שֶׁיֵּשׁ עַכְשָׁו הַרְבֵּה רְוָקִים, בְּמֶשֶׁךְ הַזְּמַן גַּם הֵם יִתְחַתְּנוּ וְיָקִימוּ מִשְׁפָּחוֹת, וּבָזֶה שֶׁמַּחֲזִירִים אוֹתָם בִּתְשׁוּבָה, מַחֲזִירִים דּוֹרוֹת שְׁלֵמִים. וְתָמִיד צְרִיכִים לְהִתְבּוֹנֵן עַל הָעֲתִיד, בָּזֶה שֶׁאֲנִי מְחַיֶּה וּמְחַזֵּק וּמְאַמֵּץ יְהוּדִי שֶׁיַּחֲזוֹר בִּתְשׁוּבָה הֲרֵי אֲנִי מְזַכֶּה לוֹ וּלְדוֹרוֹתָיו עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת. וְעַל כֵּן אֵין מִלִּים בְּפִי לְשַׁבֵּחַ אֶת עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ שֶׁאַתָּה עוֹסֵק בָּזֶה לִלְמֹד בָּרַבִּים, וּמִי יִתֵּן, שֶׁתִּלְמַד בָּרַבִּים בְּכָל לַיְלָה בְּעִיר אַחֶרֶת וְיִתְרַבּוּ הַמְקָרָבִים.

וְהִנֵּה אֲנִי מִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת עַכְשָׁו תַּעֲמוּלָה חֲזָקָה, שֶׁיִּקְחוּ אֶת הַסְּפָרִים מִמְּךָ, כִּי דַּעְתִּי, שֶׁאָסוּר לִמְסֹר אֶת עִנְיַן הַהַדְפָּסָה לְיַד אֶחָד,

כִּי הַמְצִיאוּת הֲרֵאָתָה, שֶׁבַּסּוֹף נִתְרַשֵּׁל וְהִפְסִיד וְנִגְמַר הַדָּבָר, לֹא־כֵן כְּשֶׁיֵּשׁ הַרְבֵּה מַדְפִּיסִים, אֲזַי אַף פַּעַם לֹא יַפְסִיק הָעִנְיָן, כְּשֶׁזֶּה נֶחֱלָשׁ, הַשֵּׁנִי מִתְחַזֵּק, כְּשֶׁהַשֵּׁנִי נֶחֱלָשׁ, הַשְּׁלִישִׁי מִתְחַזֵּק וְכוּ׳, וְכָךְ מַמְשִׁיכִים לְהַדְפִּיס וּלְהָפִיץ. וּבֶאֱמֶת כְּפִי הִתְפַּשְּׁטוּת הַכְּפִירוּת וְהָאֶפִּיקוֹרְסוּת, הַשִּׁקּוּץ וְהַתִּעוּב, הָעֵרֹם וְהַנְּאוּף וְכוּ׳, הָעֲנִיּוּת וְהַדַּחֲקוּת, הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים, שֶׁעוֹבְרִים עַכְשָׁו עַל אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַסְּפָרַדִּים בְּאַרְצָנוּ הַקְּדוֹשָׁה, עָלֵינוּ לִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁנוּ בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְלִזְכֹּר תָּמִיד אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁאָמַר לְמוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל: ״אַתָּה רְאֵה לְדַבֵּר עִם אֲנָשִׁים״, וְשָׁאַל אוֹתוֹ מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל: הֲלֹא אֵינִי יוֹדֵעַ מָה עוֹבֵר עֲלֵיהֶם? עָנָה לוֹ רַבֵּנוּ זַ״ל עַל זֶה: ״מָה אִכְפַּת לְךָ מַה שֶּׁעוֹבֵר, אַתָּה רְאֵה לְדַבֵּר״. וְהֵבִין מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁבְּוַדַּאי פּוֹעֲלִים. וּבֶאֱמֶת הַחוּשׁ מֵעִיד, שֶׁבָּזֶה שֶׁמְּדַבְּרִים עִם זוּלָתוֹ דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהִתְחַזְּקוּת וּמְחַזְּקִים אוֹתוֹ, הַדִּבּוּרִים פּוֹעֲלִים לְטוֹבָה; אַשְׁרֵי מִי שֶׁחָזָק בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ.

נָא וְנָא אַל תִּתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי מַה לְּךָ עִם אַחֵר?! וּתְהִלָּה לָאֵל, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הִכְנִיס בְּךָ כֹּחוֹת עֲצוּמִים, וְאַתָּה צָרִיךְ לְהוֹצִיא אֶת כֹּחֲךָ מִכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל, וְלִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ לַעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, וְאָז בֶּאֱמֶת תַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ.

כְּבָר כָּתַבְתִּי לְךָ כַּמָּה פְּעָמִים, כְּשֶׁעוֹסְקִים עִם רַבִּים, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְשַׁלֵּם גַּם בִּגַשְׁמִיּוּת, כִּי הַרְבֵּה שְׁלוּחִים לַמָּקוֹם, וְלֹא צְרִיכִים לָתֵת עֵצוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֵיךְ וּמָה וְאֵימָת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשסה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת כָּל מִכְתָּבֵיךְ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְתַמְשִׁיךְ לָלֶכֶת אֶל הַשְּׁעוּרִים בָּעִיר אַשְׁדּוֹד, וְתִהְיֶה מְחֻבָּר אֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַקְּדוֹשִׁים, כִּי כָּל הַמְחֻבָּר לְטָהוֹר — טָהוֹר (כֵּלִים יב, יג), וּבְוַדַּאי בָּזֶה שֶׁתִּהְיֶה מְאֻחָד אִתָּם, תַּצְלִיחַ אֶת דַּרְכְּךְ.

רְאֵה לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית, הַצְלָחָה כָּזוֹ שֶׁאֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל. וּמִי שֶׁרָגִיל בִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, נָכוֹן לִבּוֹ יִהְיֶה בָּטוּחַ בַּה׳ שֶׁיַּעֲזוֹר לוֹ, וְיַרְחִיב לוֹ בְּהַכֹּל.

הַמְאַחֵל לְךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשסו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךְ.

רְאֵה לְהַתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהָעִקָּר בְּ״סֵפֶר־הַמִּדּוֹת״, כִּי הַמִּדּוֹת הֵן יְסוֹד הָאָדָם, וּבְמִדָּה שֶׁאָדָם מוֹדֵד — בָּהּ מוֹדְדִים לוֹ (מְגִלָּה יב:).

עָלֶיךְ לָדַעַת, כִּי עִקַּר עֲבוֹדָתְךְ צְרִיכָה לִהְיוֹת עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, וְכָל מַה שֶּׁתִּשְׂמַח יוֹתֵר — תַּצְלִיחַ יוֹתֵר, כִּי הַשִּׂמְחָה מַמְשֶׁכֶת הַצְלָחָה, וְכָל אֵלּוּ שֶׁתָּמִיד מְמֻרְמָרִים, הֵם מְלֵאִים כִּשְׁלוֹנוֹת בַּחַיִּים, וּמְלֵאִים פְּחָדִים.

הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךְ לוֹמַר הַרְבֵּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְזֶה יִשְׁמֹר אוֹתְךְ מִכָּל רַע.

הַמְאַחֵל לְךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשסז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

וְהִנֵּה רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם פּוֹגֵם בַּבְּרִית, מֻכְרָח לִשְׁמֹעַ מַחֲלֹקֶת עַל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, וְכֵן בְּהֶכְרֵחַ שֶׁיִּפָּנְסוּ בּוֹ קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עַל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, וְכָל זֶה לְמַעַן הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן, לִרְאוֹת אִיךְ יַחֲזִיק מַעֲמָד (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ה׳), וְעַל־כֵּן מֵאַחַר שֶׁזָּכָה אוֹתְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְהִתְוַדַּע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, עָלֶיךָ לְהַחֲזִיק בּוֹ מְאֹד, וְלֹא לְהַחֲלִיפוֹ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, כִּי סוֹף כָּל סוֹף אֵין בְּרִיָּה בָּעוֹלָם שֶׁיְּכוֹלָה לְהָבִין אוֹתְךָ, רַק רַבֵּנוּ זַ״ל בְּעַצְמוֹ, עַל־כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מַאֲמַצִּים לְהַתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבְפָרָטִיּוּת בְּהַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם תַּמְצִית דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּלָשׁוֹן קַלָּה.

נָא וְנָא רְאֵה לַעֲבֹד עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הוּא יְסוֹד וְעִקַּר בֵּיהֲדוּת, וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר מִצְוָה גְּדוֹלָה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְלָכֵן רָאוּי לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ לְהַגִּיעַ וּלְהַשִּׂיג אֶת הַמִּצְוָה הַגְּדוֹלָה הַזּוֹ, וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (אָבוֹת ה, כב): לְפוּם צַעֲרָא אַגְרָא; לְפִי הַצַּעַר כֵּן הַשָּׂכָר, הֵינוּ אִם הָאָדָם בְּדֶרֶךְ כְּלָל מְמֻרְמָר, וְעוֹבֵד עַל שִׂמְחָה, וּמְהַפֵּךְ אֶת הַיָּגוֹן וַאֲנָחָה לְשִׂמְחָה, וְשׁוֹבֵר אֶת טִבְעוֹ הָרָע, שְׁכָרוֹ הַרְבֵּה מְאֹד, מֵאַחַר שֶׁהָפַךְ הַכֹּל מֵהִפּוּךְ אֶל הִפּוּךְ, מֵעַצְבוּת וּמְרִירוּת אֶל שִׂמְחָה גְּדוֹלָה, וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁמֹּרֶב קַטְנוּת וִירִידוּת וּנְפִילוֹת שֶׁעָבְרוּ עָלֶיךָ בִּימֵי חַיֶּיךָ, קָשֶׁה לְךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, עָלֶיךָ לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ עַל מִצְוַת הַשִּׂמְחָה, כִּי זֶה יְרַפֵּא אוֹתְךָ בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת.

רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן כ׳): כְּשֶׁהָאָדָם כָּל הַיּוֹם

בְּשִׂמְחָה, אֲזַי בְּנָקֵל לוֹ לְיַחֵד לוֹ שָׁעָה בַּיּוֹם לְשַׁבֵּר אֶת לִבּוֹ, וּלְהָשִׂיחַ אֶת אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַיִן שָׁם. וְעַל־יְדֵי שֶׁמְּדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה בֶּאֱמֶת לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְיִזְכֶּה לְכָל טוּב אֲמִתִּי וְנִצְחִי, כִּי אֵין לְךָ טוֹב מִתְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, כִּי זֶה הַשַּׁעַר וְהַפֶּתַח לְהִכָּנֵס אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ.

אֲקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתְּצַיֵּת אוֹתִי בְּכָל זֶה, וְתִרְאֶה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וְאָז טוֹב לְךָ לָנֶצַח.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשסח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לָנֶכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, כִּי זֶה זְמַן אָרֹךְ שֶׁלֹּא רְאִיתִיךָ, וְלֹא שָׁמַעְתִּי מִמְּךָ שׁוּם דָּבָר, וְלֹא יָדַעְתִּי מַה לַּחֲשֹׁב.

וְהִנֵּה בַּמֶּה שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב, שֶׁאַתָּה מַרְגִּישׁ אֶת עַצְמְךָ מְרֻחָק וְכוּ׳, לְדַעְתִּי, אַתָּה מְרַחֵק אֶת עַצְמְךָ, כִּי תְּהִלָּה לָאֵל, אֶצְלֵנוּ לוֹמְדִים אֶת לִמּוּד רַבֵּנוּ זַ״ל עַכְשָׁו בְּדִיּוּק כְּמוֹ שֶׁלָּמַדְנוּ לִפְנֵי עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה, וְלֹא נִתְחַלֵּף אֶצְלֵנוּ שׁוּם דָּבָר, וּכְבָר הִזְהַרְתִּי אוֹתְךָ לִפְנֵי שָׁנִים, שֶׁתִּשְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ לֹא לְהִסְתּוֹבֵב בֵּין לֵצִים, כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, סְבִיב חַדְרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל יֵשׁ הַרְבֵּה לֵצִים, וְכָל מָקוֹם שֶׁהַקְּדֻשָּׁה יוֹתֵר גְּדוֹלָה, הַלֵּיצָנוּת יוֹתֵר מִתְפַּשֶּׁטֶת וּמִתְגַּבֶּרֶת, וְאִם הָיִיתָ מְצַיֵּת אוֹתִי, לֹא הָיִיתָ נוֹפֵל בְּפַח כָּזֶה שֶׁנָּפַלְתָּ וְכוּ׳, שֶׁהִתְגָּרַשְׁתָּ כְּבָר פַּעֲמַיִם, רַחֲמָנָא לְצָלָן, וּמִי יוֹדֵעַ מַה יֵּלֵד יוֹם, וּמִי יִתֵּן שֶׁעַל־כָּל־פָּנִים תַּתְחִיל לְצַיֵּת אוֹתִי מֵעַכְשָׁו, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים, כִּי יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ הֶבֶל, וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ כָּאן, וְעוֹד מְעַט כְּבָר נִהְיֶה שָׁם.

נָא וְנָא אַל תִּהְיֶה כָּל־כָּךְ מְמֻרְמָר, בְּרַח לְךָ מִכָּל מִינֵי לֵצִים הַמִּסְתּוֹבְבִים בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְתֵדַע שֶׁהֵם שְׁלוּחֵי הַסָּמ״ךְ־מ״ם, כְּמוֹ הַדְּבוֹרִים הַמִּסְתּוֹבְבוֹת סְבִיב הַדְּבַשׁ, וְאָז דַּיְקָא תַּצְלִיחַ אֶת דַּרְכְּךָ.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי דְּבַר רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת עֲמֻקָּה, עָמֹק עָמֹק מִי יִמְצָאֶנּוּ, לִהְיוֹת רָגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וּכְשֶׁאָדָם חָזָק בָּזֶה — מַצְלִיחַ אֶת דַּרְכּוֹ. עַל־כֵּן רְאֵה לְחַדֵּשׁ יָמֶיךָ כְּקֶדֶם, וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וְתֵדַע וְתָבוֹא אֶל יְדִיעָה זוֹ, שֶׁאֵין לְךָ בְּזֶה הָעוֹלָם מִי שֶׁיְּבִין אוֹתְךָ וְכוּ׳, וְאֵין לְךָ בְּזֶה הָעוֹלָם מִי שֶׁיַּעֲזֹר לְךָ רַק רַבֵּנוּ זַ״ל, וּכְשֶׁתֵּדַע יְדִיעוֹת אֵלּוּ, אָז תְּצַיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אֵין עֵצָה אַחֶרֶת רַק לִבְרֹחַ תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לוֹמַר בְּכָל יוֹם כַּמָּה דַּפִּים גְּמָרָא וְכַמָּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, כִּי רַק זֶה יִשָּׁאֵר מִמְּךָ, וּרְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁאוּכַל לִהְיוֹת אִתְּךָ בְּקֶשֶׁר תָּמִיד.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר ! אֵין דִּבּוּרִים בָּעוֹלָם לְהַסְבִּיר אֶת גֹּדֶל הָעִנְיָן שֶׁל לִמּוּד תּוֹרָה בָּרַבִּים, עַד שֶׁהִתְבַּטְּאוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֵין מְגִלָּה ג.), שֶׁזֶּה גָּדוֹל מִבְּנְיַן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ. עֲמֹד וְתָאֵר לְעַצְמְךָ, אוֹחֲזִים

בְּאֶמְצַע בִּנְיַן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, וּמְחַפְּשִׂים אֲנָשִׁים שֶׁיָּכוֹאוּ לַעֲזוֹר בְּבִנְיַן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁאָנוּ מְחַכִּים לָזֶה, וּכְשֶׁקִּבּוּץ יְהוּדִים יוֹשְׁבִים וְלוֹמְדִים בָּרַבִּים, אָסוּר לְבַטְּלָם. מִכָּל זֶה רוֹאִים אֶת גֹּדֶל הָעִנְיָן שֶׁל לִמּוּד בָּרַבִּים, עַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לִהְיוֹת חָזָק וְאַמִּיץ בִּנְקֻדָּה זֹאת — לִלְמֹד עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּלְעוֹרְרָם וּלְחַזְּקָם וּלְאַמְּצָם, וּבִזְכוּת זֶה יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁגַּם אַתָּה תִּהְיֶה חָזָק וְאַמִּיץ, כִּי הַמְחַזֵּק אֶת אֲחֵרִים, הוּא בְּעַצְמוֹ מִתְחַזֵּק בֵּינְתַיִם.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לֹא לִפְחֹד מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי מַה יַּעֲשֶׂה לְךָ אָדָם?! כִּי הַכֹּל בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְפִי שֶׁאָדָם חוֹקֵק בְּעַצְמוֹ אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה הַזֹּאת, כֵּן מַצְלִיחַ בְּחַיָּיו.

נָא וְנָא רְאֵה לְעוֹרֵר אֶת כָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים שֶׁיַּחֲזִיקוּ בְּקֶשֶׁר, וּבְיַחַד נִתְחַזֵּק, כִּי לְבַד יְכוֹלִים לִפֹּל.

הָיָה טוֹב מְאֹד, אִם תִּשְׁלַח לִי רְשִׁימָה עִם הַכְּתֹבֶת שֶׁל כָּל אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים לַשִּׁעוּר, וְיִהְיֶה לִי קֶשֶׁר עִמָּהֶם.

גַּם אַתָּה רְאֵה לִכְתֹּב לִי בְּכָל שָׁבוּעַ מִכְתָּב אֶחָד אֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם בְּעִנְיַן הַשִּׁעוּר.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשע.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגֹדֶל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי אַתָּה חָקוּק בְּנִימֵי נַפְשִׁי, וַאֲנִי לֹא יָכוֹל לִשְׁכֹּחַ אוֹתְךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, לֵידַע שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת

גָּמוּר הוּא, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מַנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (חֻלִּין ז׃): אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְמַטָּה, אֶלָּא אִם־כֵּן מַכְרִיזִים עָלָיו מִלְמַעְלָה; וְאָמְרוּ (יוֹמָא לח.): אֵין אָדָם נוֹגֵעַ בַּמֶּה שֶׁמּוּכָן לַחֲבֵרוֹ, וְאֵין מַלְכוּת נוֹגַעַת בְּמַלְכוּת חֲבֵרְתָּהּ אֲפִלּוּ כְּמִלְא נִימָא; וְעַל־כֵּן, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! בִּידִיעוֹת אֵלּוּ תִּפָּטֵר מִכָּל הַצָּרוֹת, וְתִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עָלֶיךָ אוֹר הַגָּנוּז לַצַּדִּיקִים, אַשְׁרֵי מִי שֶׁשָּׂם וְחוֹקֵק בְּתוֹךְ לִבּוֹ דְּבָרִים אֵלּוּ, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לְהִשְׁתַּדֵּל לָלֶכֶת אֶל אִיזֶה שִׁעוּר שֶׁלּוֹמְדִים בָּרַבִּים, כִּי תּוֹרָה דְּרַבִּים מְאֹד חָשׁוּב אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמִי יִתֵּן שֶׁתֵּלֵךְ אֶל שִׁעוּר הֲלָכָה, לְמַעַן תֵּדַע אֵיךְ לְהִתְנַהֵג. וְאִם אֵין שִׁעוּר כָּזֶה, רָאוּי לְךָ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם שְׁתַּיִם אוֹ שָׁלֹשׁ הֲלָכוֹת מֵהַ׳בֶּן אִישׁ חַי׳, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי, שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ בְּכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשעא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ וְגַם הַחִדּוּשִׁים שֶׁחִדַּשְׁתָּ.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! יֵשׁ לְךָ כֹּחוֹת עֲצוּמִים, וּמִי יִתֵּן שֶׁתִּזְכֶּה לְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם חִדּוּשִׁים חֲדָשִׁים. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר חִדּוּשִׁין דְּאוֹרַיְתָא הֵם תִּקּוּן לִפְגַם הַבְּרִית, תִּקּוּן הַמַּחֲשָׁבָה (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן קה).

אוֹדוֹת שֶׁאַתָּה שׁוֹאֵל, אִם לִלְמֹד בְּסִפְרֵי חַבַּ״ד, תָּמֵהַּ אֲנִי עָלֶיךָ, אֵיךְ עוֹלֶה בְּמַחֲשַׁבְתְּךָ לִשְׁאֹל קֻשְׁיָה וּשְׁאֵלָה כָּזוֹ, הֲלֹא בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁנִּלְמַד בְּכָל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים, וְרַבֵּנוּ זַ״ל רָצָה

שֶׁנִּטַּיל וְנִהְיֶה בְּכָל הַסְּפָרִים (עֵץ שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן כח), וּבִפְרָטִיּוּת כְּשֶׁלּוֹמְדִים סִפְרֵי חַבַּ״ד, נִפְתָּח מֹחוֹ וְדַעְתּוֹ שֶׁל הָאָדָם וְכוּ׳.

וּבֶאֱמֶת כָּל סִפְרֵי הַקַּבָּלָה מַלְבִּישִׁים אֶת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בִּדְמוּת אָדָם, בְּסוֹד (יְחֶזְקֵאל א, כו): ״וְעַל דְּמוּת הַכִּסֵּא דְּמוּת כְּמַרְאֵה אָדָם עָלָיו מִלְמַעְלָה״ וְגוֹ׳, וְסִפְרֵי חֲסִידוּת מוֹצִיאִים אֶת הָאֱלֹקוּת מֵהַלְבוּשִׁים, וְרַבֵּנוּ זַ״ל מְגַלֶּה לָנוּ אֶת אוֹרַיְתָא דְּעַתִּיקָא סְתִימָאָה, שֶׁאָז יִהְיֶה גִּלּוּי אֱלֹקוּת בְּלִי שׁוּם לְבוּשִׁים כְּלָל, עַד שֶׁיִּרְאוּ בְּעֵינֵי שִׂכְלָם וּבְעֵינֵי הַבָּשָׂר אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וִידַבְּרוּ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, אֲשֶׁר זֶה עִקַּר הַשְׁלֵמוּת שֶׁאָדָם צָרִיךְ לִזְכּוֹת לְהַגִּיעַ בְּזֶה הָעוֹלָם — אֶל דַּרְגַּת גִּלּוּי אֱלֹקוּת כָּזֶה, עַד שֶׁתָּמִיד יְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וְיַרְגִּישׁ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ עָלָיו בְּהִתְגַּלּוּת נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, שֶׁזֶּה סוֹד ׳הָאָבוֹת הֵן הֵן הַמֶּרְכָּבָה׳ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה מז, סִימָן ו׳), הַיְנוּ שֶׁיְּבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי לְגַבֵּי גִּלּוּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה מֶרְכָּבָה לוֹ יִתְבָּרַךְ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהִשְׁתּוֹקֵק לְהַגִּיעַ אֶל דְּבָרִים אֵלּוּ. וְאֶל כָּל זֶה אַתָּה יָכוֹל לִזְכּוֹת עַל־יְדֵי הַתְּמָדָה בִּתְשׁוּקָה רַבָּה בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְקַיֵּם הֲלָכָה לְמַעֲשֶׂה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתַּעֲלֶה מַעְלָה מַעְלָה בַּלִּמּוּד, וּתְקָרֵב עוֹד אֲנָשִׁים אֶל דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי הוּא תִּקּוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד לְהוֹסִיף שְׂכֵנִים וּמְקֹרָבִים חֲדָשִׁים.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנָּפַח בִּי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשעב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאִי לְבָדֵק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה. גַּם תִּשְׁמְרִי מְאֹד עַל הַמַּאֲכָלִים שֶׁאַתְּ אוֹכֶלֶת, שֶׁלֹּא יִהְיֶה בָּהֶם אֵיזֶה שֶׁמֶץ שֶׁל טְרֵפוֹת וּנְבֵלוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, וּלְדַקְדֵּק שֶׁיִּהְיוּ כְּשֵׁרִים לְמְהַדְּרִין.

רְאִי לִשְׁמֹחַ וּלְשַׂמֵּחַ אֶת אֲחֵרִים, כִּי עִקַּר הַצְּלָחַת הָאָדָם הִיא הַשִּׂמְחָה, וְכָל מַה שֶּׁאָדָם שָׂמֵחַ יוֹתֵר — מַצְלִיחַ יוֹתֵר, וּבְמָקוֹם לְדַבֵּר אֶל עַצְמֵךְ, רְאִי לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מָלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְעַל־יְדֵי שֶׁמְּדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, זוֹכִים לֶאֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻכֶּכֶת. אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלַיִךְ, שֶׁתִּזְכִּי לִמְצֹא אֶת בֶּן זוּגֵךְ הָאֲמִתִּי.

נָא וְנָא לֹא לִהְיוֹת בָּרְנָנִית, וְאָז תִּרְאִי יְשׁוּעָה נִפְלָאָה שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תשעג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְכֶם הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר בְּבֵית אֲחוֹתֵךְ.

רְאֵה לְעוֹרֵר אוֹתָהּ שֶׁתִּבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתָהּ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה.

הָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתִּסַּע אֲחוֹתֵךְ עִם בַּעְלָהּ וְהַיְלָדִים אֶל צִיּוּן רַבִּי

מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס, וּלְהַדְלִיק שָׁם כּוֹס שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּהֶם נִסִּים נִגְלִים, וְאָז לְכַבּוֹת אֶת הַנֵּר, וְלִשְׁפֹּךְ אֶת הַשֶּׁמֶן לְתוֹךְ הַבַּקְבּוּק, וְלָקַחַת אֶת הַבַּקְבּוּק הַבַּיְתָה, וְלִשְׁפֹּךְ בְּכָל חֶדֶר כַּמָּה טִפּוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וְכֵן לְהַכְנִיס כַּמָּה טִפּוֹת לְתוֹךְ הָאֹכֶל, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לִמְכֹּר אֶת הַדִּירָה, וְלַעֲבֹר תֵּכֶף־וּמִיָּד לְדִירָה אַחֶרֶת, וּמְשַׁנֶּה מָקוֹם מְשַׁנֶּה מַזָּל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשעד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאִי לְבָדֵק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי רֹב הַצָּרוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עַל הָאָדָם הֵן רַק מֵחֲמַת שֶׁיֵּשׁ לוֹ מְזוּזוֹת פְּסוּלוֹת.

רְאִי לְדַקְדֵּק מְאֹד עַל הַמַּאֲכָלִים שֶׁאַתְּ אוֹכֶלֶת, שֶׁיִּהְיוּ רַק מַאֲכָלִים כְּשֵׁרִים.

רְאִי לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם, וְאִם תְּקַיְּמוּ אֶת כָּל זֹאת, תִּרְאוּ נִסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תשעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... שֶׁיִּחְיוּ.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתַּבְכֶם, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְכֶם הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם.

עֲלֵיכֶם לָדַעַת, כִּי אֵין רְשׁוּת בְּיַד הָרוֹפְאִים לְיָאֵשׁ, וְאֵין הָרוֹפְאִים הַפּוֹסְקִים הָאַחֲרוֹנִים.

רְאוּ לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת.

רְאֵה לְהִזָּהֵר מְאֹד לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין, כִּי הַתְּפִלִּין מַמְשִׁיכִים חַיִּים (מְנָחוֹת מד.). וְהָיָה טוֹב מְאֹד אִם תִּבְדֹּק אֶת הַתְּפִלִּין עַל־יְדֵי סוֹפֵר יְרֵא שָׁמַיִם, וְאִם תִּהְיֶה חָזָק בְּהַנָּחַת תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם, תִּזְכֶּה לְהַאֲרִיךְ יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת.

רְאֵה לָלֶכֶת בְּשַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְבֵית־הַכְּנֶסֶת.

רְאִי לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ אַרְבָּעָה נֵרוֹת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ אָז הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

נָא וְנָא אַל תִּפְלוּ בְּדַעְתְּכֶם, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבְוַדַּאי עוֹד תִּרְאוּ נִסִּים נִגְלִים, אִם תְּקַיְּמוּ אֶת דְּבָרַי אֵלֶּה.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשעו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עַל כָּל מִשְׁפַּחְתְּכֶם, שֶׁיַּחְזְרוּ בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְשֶׁיִּהְיֶה לָהֶם רַק טוֹב בַּחַיִּים.

רְאִי לְעוֹרֵר אֶת כָּל אֶחָד מִבְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה הַזְּקוּקִים לִישׁוּעָה, שֶׁיִּבְדְּקוּ אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתָם, כִּי רֹב הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם הֵן כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

גַּם שֶׁיִּדַּקְדְּקוּ מַה שֶּׁאוֹכְלִים, שֶׁיִּהְיוּ מַאֲכָלִים כְּשֵׁרִים.

רְאִי לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ שִׁבְעָה נֵרוֹת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי הַנֵּרוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת נֵרוֹת, מְאֹד מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תשעז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

לְדַעְתִּי, הַבָּחוּר הוּא בָּחוּר טוֹב מְאֹד, וְאַתֶּם מַתְאִימִים זֶה לָזֶה.

רְאִי לַחֲשֹׁב תָּמִיד רַק טוֹב, וְאָז יִהְיֶה לָךְ טוֹב, וְאַל תַּחְשְׁבִי רַע וְכוּ׳.

אַל תִּהְיִי כָּל־כָּךְ בָּרָנִית, וְתִגְמְרִי אֶת הַשִּׁדּוּךְ בְּכִי טוֹב. וְעָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי הַקֶּשֶׁר בָּא אַחַר־כָּךְ, וְאִם יֵשׁ בֵּינֵיכֶם הֲבָנָה הֲדָדִית, רְאוּ לְהִנָּשֵׂא תֵּכֶף־וּמִיָּד, כִּי בֶּאֱמֶת בְּדַקּוֹת יֵשׁ קֶשֶׁר גָּדוֹל בֵּינֵיכֶם, וַחֲבָל לְנַתֵּק אֶת הַקֶּשֶׁר.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלַיִךְ שֶׁתַּצְלִיחִי בְּחַיַּיִךְ, וְתִהְיִי תָּמִיד שְׂמֵחָה וְעַלִּיזָה.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תשעח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לוֹמַר בְּכָל יוֹם ״יוֹם תְּהִלִּים׳, הַיְנוּ כִּי סֵפֶר תְּהִלִּים נֶחֱלָק לְשִׁבְעָה יְמֵי הַשָּׁבוּעַ, וְעָלֶיךָ לִגְמוֹר בְּכָל יוֹם ״יוֹם תְּהִלִּים׳, בְּאֹפֶן שֶׁתִּזְכֶּה לְסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים, וְכָךְ תִּתְנַהֵג כָּל הַשָּׁנָה.

רְאֵה לִבְדֹּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה אֵיזוֹ אוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, בַּתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ.

הַתְמֵד מְאֹד בְּלִמּוּד מִשְׁנָיוֹת, וְתִשְׁתַּדֵּל לוֹמַר בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֲשֶׁר הָאֲמִירָה בְּגִרְסָא לְבַד מְאֹד מְסֻגֶּלֶת לְהַנְשָׁמָה.

אִם תְּקַיֵּם אֶת כָּל זֹאת תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לִמְצֹא אֶת בַּת זוּגֶךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשעט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... שֶׁיִּחְיוּ.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתַּבְכֶם, וּמְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְכֶם הַקָּשֶׁה.

רְאוּ לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי רֹב הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם הֵן כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

רְאוּ לְבַדֵּק מְאֹד מָה אַתֶּם אוֹכְלִים, וְאִם אֵינְכֶם נִכְשָׁלִים, חַס וְחָלִילָה, בְּמַאֲכָלוֹת אֲסוּרִים, שֶׁזֶּה מֵבִיא לָכֶם אֶת כָּל הַצָּרוֹת.

רְאוּ לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ שִׁבְעָה נֵרוֹת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּבְעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וְיִרַחֵם עֲלֵיכֶם, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

רְאֵה לְבַדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה אֵיזוֹ אוֹת, חַס וְשָׁלוֹם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם שֶׁיִּתְרַחֵב לָכֶם.

רְאוּ לְקַיֵּם אֶת כָּל זֹאת, וְאָז תִּרְאוּ יְשׁוּעָה מֵהַשָּׁמַיִם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשפ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי רֹב הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם הֵן כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

רְאֵה לְבַדֵּק גַּם אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ, וְכֵן אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁל הַבֵּן.

תִּשְׁתַּדֵּל לוֹמַר בְּכָל יוֹם 'יוֹם תְּהִלִּים', כִּי הַסֵּפֶר הַתְּהִלִּים נֶחֱלָק לְשִׁבְעָה חֲלָקִים לְפִי יְמוֹת הַשָּׁבוּעַ, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עַל בִּתְּךָ וְעַל בִּנְךָ, שֶׁיִּזְכּוּ לִמְצֹא אֶת זִוּוּגָם, וְיַצְלִיחוּ בְּחַיֵּיהֶם.

הֵכִפַּל הַדָּבָר, רְאֵה לְקַיֵּם אֶת כָּל זֹאת, וְאָז תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשפא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמְךָ וּלְשַׂמֵּחַ אֶת אִשְׁתְּךָ וּלְשַׂמֵּחַ אֶת בִּתְּךָ, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא הַיְסוֹד בַּיַּהֲדוּת, וְעִקָּר גָּדוֹל בְּהַצְלָחַת הָאָדָם.

רְאֵה לְבָדֵק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה.

לְדַעְתִּי, אַל תִּתְגָּרֵשׁ מֵאִשְׁתְּךָ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, כִּי הִיא זִוּוּגְךָ הָאֲמִתִּי מִן הַשָּׁמַיִם, רְאוּ שְׁנֵיכֶם לְהַרְאוֹת לַבַּת אַהֲבָה יוֹצֵאת מִן הַכְּלָל, וְלֹא לְדֹאֶג, כִּי הַכֹּל יִסְתַּדֵּר עִמָּהּ.

רְאֵה לֹא לְהַחֲסִיר מִתְּפִלָּה בְּצִבּוּר עַל־כָּל־פָּנִים בְּיוֹם שֵׁנִי וּבְיוֹם חֲמִישִׁי, שֶׁאָז קוֹרְאִים בַּתּוֹרָה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּשַׁבַּת־קֹדֶשׁ. בִּימֵי שֵׁנִי וַחֲמִישִׁי כְּשֶׁתָּבוֹא לְבֵית־הַכְּנֶסֶת, תַּדְלִיק לִפְנֵי תֵּבַת הַתְּפִלָּה אַרְבָּעָה גֵּרוֹת, וְכָךְ תִּתְנַהֵג תָּמִיד, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יָאִיר אֶת מַזָּלְךָ תָּמִיד.

הֵכִפַּל הַדָּבָר, רְאֵה שֶׁתִּהְיֶה שִׂמְחָה שׁוֹרָה בְּבֵיתְךָ, וְתִשְׁתַּדְּלוּ

אַתָּה וְאִשְׁתְּךָ וְהַבַּת לִהְיוֹת רַק שְׂמֵחִים וְעַלִּיזִים, וְזֶה יָבִיא לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשפב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ בְּכָל הָאֶפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת שְׂמֵחָה וְעַלִּיזָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא יְסוֹד הַצְלָחַת הָאָדָם, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁתָּמִיד שָׂמֵחַ, וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁמֹּרֶב הַבִּלְבּוּלִים שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ, קָשֶׁה לְךָ לְהִתְרַכֵּז לִהְיוֹת שָׂמֵחַ, עִם כָּל זֹאת כְּבָר אָמַר הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ (אָבוֹת ה, כב): לְפוּם צַעֲרָא אַגְרָא, הַיְנוּ כְּפִי שֶׁבָּא קָשֶׁה לָהָאָדָם לִהְיוֹת שָׂמֵחַ, וְהוּא מִתְגַּבֵּר עַל זֶה, כֵּן הַשָּׂכָר גָּדוֹל. וְלָכֵן תִּשְׁתַּדְּלִי לִהְיוֹת תָּמִיד רַק שְׂמֵחָה וְעַלִּיזָה וּתְחַיְכִי לְכֻלָּם.

אַל תִּהְיִי בָּרְגָנִית, אֶלָּא הַשִּׁדּוּךְ הָרִאשׁוֹן שֶׁיַּצִּיעוּ לָךְ תִּרְאִי לִגְמֹר עִמּוֹ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלַיִךְ, שֶׁתִּזְכִּי לִמְצֹא אֶת בֶּן זוּגֵךְ הָאֲמִתִּי, וְתִנָּשְׂאִי לוֹ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תשפג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאֵה לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי רֹב הַבְּעָיוֹת שֶׁאָדָם סוֹבֵל מֵהֶן, הֵן רַק מֵחֲמַת שֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

רְאֵה לִבְדֹּק אֶת הַתְּפִלִּין אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין כְּשֵׁרוֹת, כִּי הַתְּפִלִּין מַמְשִׁיכִים חַיִּים וַאֲרִיכוּת יָמִים לָאָדָם.

רְאֵה לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְהַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ.

רְאֵה שֶׁאִשְׁתְּךָ תַּדְלִיק שִׁבְעָה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּבְעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת שֶׁאִשְׁתְּךָ תְּבַקֵּשׁ הַרְבֵּה עַל הַצְלָחָתֵךְ וְעַל הַצְלָחַת כָּל הַבַּיִת, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְרֻצָּה וּמְקֻבֶּלֶת בַּשָּׁמַיִם.

רְאֵה לִהְיוֹת שָׁשׁ וְשָׂמֵחַ, וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁמֹּרֶב צָרוֹת וּתְלָאוֹת שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ, קָשֶׁה לְךָ לִהְיוֹת שָׂמֵחַ, עִם כָּל זֹאת תִּמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ עַל נְקֻדָּה זוֹ — לִהְיוֹת שָׂמֵחַ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְבַּטְלוּ כָּל הַבִּלְבּוּלִים וְהַסְּפֵקוֹת וְהַמְּרִירוּת מִמְּךָ, כִּי כְּשֶׁאָדָם שָׂמֵחַ, עַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ לוֹ רְפוּאָה בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ שֶׁתַּצְלִיחַ בְּחַיֶּיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשפד.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסִדְרַ וַיִּחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אֶת אִשְׁתְּךָ וּלְכַבְּדָהּ מְאֹד, וְתִשְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ לֹא לָרִיב עִמָּהּ בְּשׁוּם פָּנִים.

רְאֵה לְבָדֹק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה.

רְאֵה לְבָדֹק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת.

וְתִשְׁתַּדֵּל לוֹמַר בְּכָל יוֹם הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים, שֶׁגִּלָּה רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהֵם תִּקּוּן וְהַצָּלָחַת הַנֶּפֶשׁ: ט״ז, ל״ב, מ״א, מ״ב, נ״ט, ע״ז, צ׳, ק״ה, קל״ז, ק״נ.

רְאֵה שֶׁאִשְׁתְּךָ תַּדְלִיק אַרְבָּעָה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת.

אִם אֶפְשָׁר לְאָרֵחַ פַּעַם אֵיזֶה אוֹרֵחַ לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ — מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים.

וְאִם תְּקַיֵּם אֶת כָּל זֹאת, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא, וְתַצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצָּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאוּ לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי רֹב הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם הֵן כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

רְאִי לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ אַרְבָּעָה נֵרוֹת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי

גֵּרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ אָז הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (ראש השנה טז:): מְשַׁנֶּה מָקוֹם מְשַׁנֶּה מַזָּל; וְעַל־כֵּן אִם אַתְּ מַרְגִּישָׁה כָּל־כָּךְ מְמֻרְמֶרֶת, תַּעַבְרִי לָגוּר בְּמָקוֹם שֶׁלִּבֵּךְ חָפֵץ.

הָעִקָּר תִּשְׁתַּדְּלוּ לִהְיוֹת שְׂמֵחִים וְעַלִּיזִים וּשְׂמֵחִים בְּחֶלְקְכֶם, וְתִשְׁמְרוּ אֶת עַצְמְכֶם שֶׁלֹּא תִּהְיֶה מַחֲלֹקֶת בֵּיתְכֶם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לִרְווֹת נַחַת מֵהַיְלָדִים, וְתַצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תשפו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאֵה שֶׁאִשְׁתֵּךְ תַּדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ אַרְבָּעָה נֵרוֹת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ אָז הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁהִיא צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

תִּשְׁתַּדֵּל לְהִתְפַּלֵּל עֶרֶב וָבֹקֶר בְּמִנְיָן, וְאִם תּוּכַל לָלֶכֶת בְּכָל יוֹם לַמְּקוֹם — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

נָא וְנָא רְאֵה לִשְׁמֹר עַל שְׁלוֹם בֵּיתֵךְ, וּתְכַבֵּד מְאֹד אֶת אִשְׁתֵּךְ.

רְאֵה לְקַבֵּעַ אֶת עַצְמֵךְ בְּקְבִיעוּת לִלְמֹד בְּכָל יוֹם אֶת הַדַּף הַיּוֹמִי, וְאִם אִי אֶפְשָׁר בְּעִיּוּן רְאֵה לִלְמֹד אֲפִלּוּ בְּדֶרֶךְ אֲמִירָה וּבְגִרְסָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי, שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְבָנִים זְכָרִים.

נָא וְנָא אַל תִּתְיָאֲשׁוּ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב, וְעוֹד תִּרְאוּ יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה בְּחַיֵּיכֶם.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשפז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֵךְ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלַיִךְ וְעַל הַיְלָדִים.

רְאִי לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה.

רְאִי לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ אַרְבָּעָה נֵרוֹת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּבְעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ עַל הַצְלָחַת הַיְלָדִים, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

רְאִי לֹא לְהַכּוֹת אֶת הַיֶּלֶד, כִּי בָּזֶה יִתְפָּרֵעַ יוֹתֵר וְיִבְרַח לְגַמְרֵי מֵהַבַּיִת, חַס וְשָׁלוֹם, תֵּלְכִי עִמּוֹ רַק בְּאַהֲבָה. וְהָעוֹלֶה עַל הַכֹּל — רְאִי לְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וִירַחֵם עָלַיִךְ, שֶׁכָּל מִשְׁפַּחְתֵּךְ יַחְזְרוּ בִּתְשׁוּבָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁתַּצְלִיחוּ בַּחַיִּים.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תשפח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... שֶׁיִּחְיוּ.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתַּבְכֶם, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת מִכֶּם.

רְאוּ לָגוּר בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת, וּלְכַבֵּד אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי. וַעֲלֵיכֶם לָדַעַת, כִּי בְּבֵית שֶׁיֵּשׁ שָׁלוֹם, שָׁם הַשְׁכִינָה שְׁרוּיָה, וְהַיְלָדִים מִתְפַּתְּחִים מַהֵר.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁתַּצְלִיחוּ כָּל יְמֵי חַיֵּיכֶם.

נָא וְנָא לְהִשְׁתַּדֵּל שֶׁתִּהְיֶה רַק שִׂמְחָה שׁוֹרָה בְּבֵיתְכֶם וְאָז תַּצְלִיחוּ.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשפט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאוּ לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי רֹב הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם הֵן כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

רְאִי לְהַדְלִיק אַרְבָּעָה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף עוֹד שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּבְעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ,

שֶׁיָּחוּס וְיִרַחֵם עָלַיִךְ, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

רְאוּ לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁיִּהְיֶה לָכֶם רַק טוֹב בְּחַיֵּיכֶם, וּלְבִנְכֶם תִּהְיֶה רְפוּאָה שְׁלֵמָה.

נָא וְנָא לֹא לֵילֵךְ אִתּוֹ בְּיַד קָשָׁה רַק עִם סַבְלָנוּת.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשצ.

בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי מִכָּל צָרָה יְכוֹלִים לָצֵאת, אִם רַק רוֹצִים לִשְׁמֹעַ אֶת הָרוֹפֵא הָאֲמִתִּי (שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן סז).

וְהִנֵּה רַבֵּנוּ ז״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר שִׂמְחָה הִיא רְפוּאָה לַכֹּל — בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן כד), עַל־כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מַאֲמַצִּים לִהְיוֹת תָּמִיד רַק שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ, וְתִשְׁתַּדֵּל בְּכָל מִינֵי אֶפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּמַצָּב רוּחַ טוֹב, וְתִשְׁמַע מוּסִיקָה וּכְלֵי זֶמֶר, וְזֶה יַעֲזֹר לְךָ בְּכָל הַתְּחוּמִים.

רְאֵה לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ, כִּי כָּל הַבְּרָכוֹת נִמְשָׁכוֹת אֶל הָאָדָם מִשַּׁבַּת־קֹדֶשׁ (זֹהַר ח״ב פח:).

רְאֵה לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם, כִּי כָּל הַמַּנִּיחַ תְּפִלִּין זוֹכֶה לַאֲרִיכוּת יָמִים (מְנָחוֹת מד:), וּמַמְשִׁיךְ עָלָיו חַיִּים מֵחַי הַחַיִּים.

רְאֵה לִשְׁמֹר מְאֹד עַל שְׁלוֹם בֵּיתְךָ, וּתְכַבֵּד מְאֹד מְאֹד אֶת אִשְׁתְּךָ.

רְאֵה לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁתִּהְיֶה לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּכָל אֵיבָרֶיךָ וְגִידֶיךָ, וּבְכָל טִפֵּי דָּמֶיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשצא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת.

רְאֵה לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ, וְתֵדַע כִּי כָּל הַיְשׁוּעוֹת שֶׁל הָאָדָם נִמְשָׁכוֹת מִשְּׁמִירַת שַׁבָּת.

רְאֵה לְהִתְפַּיֵּס תֵּכֶף־וּמִיָּד עִם אִשְׁתְּךָ, וּתְכַבְּדָהּ מְאֹד מְאֹד, וּתְבַקֵּשׁ מִמֶּנָּה סְלִיחָה, וּמֵהַיּוֹם וָהָלְאָה תִּשְׁתַּדֵּל לָדוּן אוֹתָהּ לְכַף זְכוּת, וְתִמְחֹל לָהּ עַל כָּל הֶעָבָר, וְאָז אִם יִהְיֶה לְךָ שְׁלוֹם־בַּיִת, תִּהְיֶה בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר כָּל הַצְלָחַת הָאָדָם תְּלוּיָה עַל־יְדֵי הָאִשָּׁה. וְכֵן אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בָּבָא מְצִיעָא נט:): תְּכַבְּדוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה תִּתְעַשְּׁרוּ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ בְּחַיֶּיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשצב.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י״ד טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחַיֶּה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֵךְ הַקָּשֶׁה. וְתַאֲמִינִי לִי, שֶׁאֵין יוֹם שֶׁאֵינִי מְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עָלַיִךְ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי, וְתִזְכִּי לְהִפָּקֵד בְּזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא.

נָא וְנָא אַל תִּתְיָאֲשִׁי, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ. עָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי כָּל אֵלּוּ הַבְּזָיוֹנוֹת וְהַשְׁפָּכוּת דָּמִים שֶׁאַתְּ סוֹבֶלֶת מֵהַשְּׁכֵנִים, זֶה רַק יַעֲזֹר לָךְ, כִּי בִּזְכוּת זֶה יִשְׁמַע הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת תְּפִלָּתֵךְ, וְיַעֲזֹר לָךְ לַעֲבֹר עַל הַכֹּל, וּלְהוֹלִיד בֵּן נֶחֱמָד.

רְאִי לְהַמְשִׁיךְ וּלְהִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּכָל יוֹם, וְסוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב, וְאַף שֶׁנִּדְמֶה לָךְ שֶׁאֵין לָךְ כְּבָר כֹּחַ וּמֹחַ, תֵּדְעִי כִּי דַּרְכֵי הַמָּקוֹם בָּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ נֶעֱלָמוּ וְנִסְתָּרוּ מִכֹּל, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּחֲזִיק מַעֲמָד, וְאֵינוֹ מְיָאֵשׁ אֶת עַצְמוֹ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תשצג.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י״ח טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כְּלָלִיּוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חַסִידֵי בְּרֶסְלֶב", תַּלְמִידֵי "הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ", דִּי בְּכָל אֲתַר וַאֲתַר, הֲוָיָ״ה עֲלֵיהֶם יַשְׁרֶה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! רְאוּ לְחַזֵּק אֶת עַצְמְכֶם בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי אֶת זֶה הָעוֹלָם אִי אֶפְשָׁר לַעֲבֹר, כִּי אִם עַל־יְדֵי מִדַּת

הַהִתְחַזְּקוּת, כִּי הָאָדָם הוּא חֹמֶר גַּס וְעָב, וְנִשְׁמָתוֹ הִיא דַּקָּה רוּחָנִית, הַנֶּאֱצֶלֶת מֵעוֹלָם הָאֲצִילוּת, וְעַל־כֵּן הֵם שְׁנֵי הֲפָכִים, הַגּוּף מוֹשֵׁךְ אֶל גַּשְׁמִיּוּת הָעוֹלָם הַזֶּה וַהֲבָלָיו, וְהַנְּשָׁמָה מוֹשֶׁכֶת עַצְמָהּ אֶל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְדָבָר זֶה מְבַלְבֵּל וּמַטְרִיד אֶת הָאָדָם, כִּי אִם הוּא כָּאן, אֵינוֹ שָׁם, וְאִם הוּא שָׁם אֵינוֹ כָּאן וְכוּ׳, כִּי אִי אֶפְשָׁר לִהְיוֹת בִּשְׁנֵי מְקוֹמוֹת, אוֹ שֶׁהוּא גַּשְׁמִי וְכוּ׳ אוֹ שֶׁהוּא רוּחָנִי וְכוּ׳. וְעִקַּר עֲבוֹדַת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל הִיא — לַהֲפֹךְ אֶת הַחֹמְרִי לְרוּחָנִי, הַיְנוּ שֶׁגּוּפוֹ יִהְיֶה כִּסֵּא לְנִשְׁמָתוֹ, וְיִקַּיֵּם אָצְלוֹ (איוב יט, כו): ״מִבְּשָׂרִי אֶחֱזֶה אֱלוֹק״, הַיְנוּ שֶׁמִּבְשַׂר גַּשְׁמִיּוּת גּוּפוֹ, יִזְכֶּה גַּם־כֵּן לְהַרְגִּישׁ אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְכָל זְמַן שֶׁאֵין הָאָדָם בָּא לְמַדְרֵגָה זוֹ, אֲזַי הוּא תָּמִיד מְבֹהָל וּמְבֻלְבָּל, כִּי הַגּוּף מוֹשֵׁךְ עַצְמוֹ אֶל הַגַּשְׁמִיּוּת, וְהַנְּשָׁמָה מוֹשֶׁכֶת עַצְמָהּ לְרוּחָנִיּוּת וְכוּ׳, וְלִזְכּוֹת לַהֲפֹךְ אֶת הַגַּשְׁמִיּוּת לְרוּחָנִיּוּת, עַד שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בֵּין הַגּוּף לְהַנְּשָׁמָה, זֶה אִי אֶפְשָׁר, כִּי אִם עַל־יְדֵי רִבּוּי תְּפִלָּה, לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִתְפַּלֵּל לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁצָּרִיךְ בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת; כִּי בֶּאֱמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁאָדָם מַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בִּידִיעָה זוֹ, אֲשֶׁר הַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, אָז הוּא תָּמִיד מְדַבֵּר וּמֵשִׂיחַ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת הוּא מְבַקֵּשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי רַק הוּא יִתְבָּרַךְ יָכוֹל לַעֲזוֹר לוֹ, וּבִלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ אֵין מִי שֶׁיַּעֲזוֹר לוֹ. וּכְשֶׁאָדָם חָזָק בִּידִיעָה זוֹ, אֲשֶׁר כָּל מַה שֶּׁהוּא צָרִיךְ בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי, הוּא פּוֹנֶה רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְדַבֵּר רַק לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, בָּזֶה בְּעַצְמוֹ יִתְקַשֵּׁר גּוּפוֹ לְנִשְׁמָתוֹ, וְיִתְהַפֵּךְ גּוּפוֹ לִהְיוֹת כִּסֵּא לְאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁר זֶה עִקַּר הַתַּכְלִית לָמָּה נִבְרָא הָעוֹלָם הַזֶּה הַחֹמְרִי וְהַגַּשְׁמִי, כְּדֵי לְקַשְּׁרוֹ אֶל עוֹלָם הַבָּא, עוֹלָם הָרוּחָנִי, לְהוֹרִיד אֶת רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם. וְזֶה עִקַּר הַשַּׁעֲשׁוּעַ לְמַעְלָה — כְּשֶׁגַּשְׁמִיּוּת וְרוּחָנִיּוּת מִתְאַחֲדוֹת יַחַד, וּבָזֶה בָּאִים וּמְגַלִּים אֶת הַכַּוָּנָה הָעֶלְיוֹנָה, שֶׁרַק בִּשְׁבִילָהּ בָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ.

וּבֶאֱמֶת רוֹאִים, שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים בְּכָל

יוֹם וָיוֹם, וְאֵין לְךָ אָדָם שֶׁלֹּא יִסְבֹּל יִסּוּרִים קָשִׁים וּמָרִים, יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, חֲלִישׁוּת הַדַּעַת וְכוּ׳, עָגְמַת נֶפֶשׁ, בִּזְיוֹנוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים וְהַשְׁפָּלוֹת וְכוּ׳, עֲנִיּוּת וְדַחֲקוּת וְכוּ׳, מַחֲלוֹת וָחֳלָאִים רָעִים וְכוּ׳, וְהַכֹּל מִפְּנֵי שֶׁאֵין הָאָדָם רוֹצֶה לְבַטֵּל אֶת יֵשׁוּתוֹ וְגַשְׁמִיּוּתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הַגַּשְׁמִיּוּת שֶׁל הָאָדָם מַסְתֶּרֶת וּמְכַסָּה וּמַעְלֶמֶת אֶת רוּחָנִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶה בְּעַצְמוֹ הַגּוֹרֵם לְכָל הַמַּשְׁבְּרִים וְהַגַּלִּים, הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת וְכוּ׳ שֶׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד. וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ שֶׁאֵין לוֹ רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ, אֲשֶׁר רַק הוּא יָכוֹל לַעֲזֹר לוֹ, וּבָא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וּמְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וּמְסַפֵּר לוֹ אֶת כָּל מַה שֶּׁדּוֹחֵק לוֹ וְכוּ׳, אָז דַּיְקָא נִמְתָּקִים מִמֶּנּוּ כָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים, וְזוֹכֶה לְהִוָּשַׁע בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת. וְכָל זְמַן שֶׁאֵין הָאָדָם בָּא אֶל הַכָּרָה זוֹ, אוֹ אֵינוֹ רוֹצֶה לְקַבֵּל הַכָּרָה זוֹ, שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְאֵינוֹ רוֹצֶה לַהֲפֹךְ אֶת הַגַּשְׁמִיּוּת לְרוּחָנִיּוּת, וּלְהוֹרִיד אֶת הָרוּחָנִיּוּת לְגַשְׁמִיּוּת, אָז יִסְבֹּל מַה שֶּׁיִּסְבֹּל. אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם מְבַטֵּל אֶת יֵשׁוּתוֹ לְגַמְרֵי, וּבָא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, עַל־יְדֵי־זֶה מְבַטֵּל אֶת גַּשְׁמִיּוּת, יֵשׁוּתוֹ וְחָמְרוֹ, וְנַעֲשֶׂה כְּסֵא לְגִלּוּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְזוֹכֶה לְדַבֵּר תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִמְתָּקִים מִמֶּנּוּ כָּל הַצָּרוֹת וְכָל הַיִּסּוּרִים, וְזוֹכֶה לַחֲזוֹת בַּעֲרֵבוּת נְעִימוּת זִיו יְרִידוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ אֲשֶׁר בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים לִהְיוֹת סַבְלָן גָּדוֹל, וְעַל־יְדֵי מִדַּת הַסַּבְלָנוּת נִגְאָל מִכָּל צָרוֹתָיו, כִּי כָּל הַכַּעַס וְהַקְּפֵדוּת, הַבִּזְיוֹנוֹת וְהַשְׁפִיכוּת דָּמִים, הָרְצִיחוֹת וְהַמַּחֲלֹקֶת וְהַמְּרִיבוֹת, בָּאִים רַק עַל־יְדֵי שֶׁאֵין לוֹ סַבְלָנוּת, כִּי אִם הָיָה הָאָדָם סַבְלָן אֲמִתִּי, לֹא הָיָה מֵגִיב עַל דִּבְרֵי זוּלָתוֹ וְכוּ׳, וְלֹא הָיָה כְּלַל מִתְיַחֵס לְמַה שֶּׁזּוּלָתוֹ מְדַבֵּר עָלָיו אוֹ עוֹשֶׂה עִמּוֹ, וּמֵאַחַר שֶׁאֵין לָאָדָם הַסַּבְלָנוּת, הוּא יוֹצֵא לָרִיב עִמּוֹ, וְזֶה מֵבִיא לִידֵי קְטָטוֹת, עַד כְּדֵי שְׁפִיכוּת דָּמִים וּרְצִיחָה מַמָּשׁ וְכוּ׳. וְלִזְכּוֹת לְסַבְלָנוּת אִי אֶפְשָׁר, כִּי אִם עַל־יְדֵי שֶׁמְּקַשֵּׁר אֶת רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ אֶל הַגַּשְׁמִיּוּת, לֵידַע שֶׁגַּם הַגַּשְׁמִיּוּת הוּא כִּסֵּא

לֵאלקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יוֹדֵעַ אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלקוּת גָּמוּר הוּא, וּבָזֶה נִגְאָל מִכָּל צָרוֹתָיו, וּמַמְתִּיק מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַדִּינִים. וְלִזְכּוֹת לְקַשֵּׁר רוּחָנִיּוּת אֶל גַּשְׁמִיּוּת הוּא, עַל־יְדֵי רִבּוּי שִׂיחָה וּתְפִלָּה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ.

עַל־כֵּן רְאוּ, אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים, מַה לִּפְנֵיכֶם! וְאֶל מָה רַבֵּנוּ זַ״ל רוֹצֶה לְהָבִיא אוֹתָנוּ, אִם נִזְכֶּה לְצֵאת אוֹתוֹ בֶּאֱמֶת, וּלְהַרְגִּיל אֶת עַצְמֵנוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לִבֵּנוּ, וּלְחַזֵּק אֶת עַצְמֵנוּ בְּמִדַּת הַסַּבָּלָנוּת, לִסְבֹּל אֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֵינוּ, וּלְחַכּוֹת וּלְקַוּוֹת וּלְצַפּוֹת לִישׁוּעָתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר רַק הוּא יִתְבָּרַךְ בְּעַצְמוֹ יָכוֹל לַעֲזֹר לָנוּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל מַדְרֵגָה כָּזוֹ, שֶׁנַּהֲפֹךְ אֶת הַגַּשְׁמִיּוּת לְרוּחָנִיּוּת, וּנְקַשֵּׁר עוֹלָם הַזֶּה אֶל עוֹלָם הַבָּא, וְנוֹרִיד רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ אֶל זֶה הָעוֹלָם, עַד שֶׁלֹּא יֵרָאֶה לְמַרְאֶה עֵינֵינוּ רַק אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי נוֹרָא וְנִפְלָא כָּזֶה, שֶׁנִּזְכֶּה לִרְאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ וּלְהַרְגִּישׁוֹ אֲפִלּוּ בְּעֵינֵי בָּשָׂר.

נָא וָנָא, אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! הַחֲזִיקוּ עַצְמְכֶם בְּיַחַד, וְאֶחָד יִרְצֶה בְּטוֹבָתוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ, שֶׁבָּזֶה בְּעַצְמוֹ מִתְגַּלֶּה טֹהַר לִבּוֹ, שֶׁהוּא מַאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ בֶּאֱמֶת, וּמְקַשֵּׁר רוּחָנִיּוּת לְגַשְׁמִיּוּת, כִּי כָּל זֶה תָּלוּי בְּמִדַּת הַשָּׁלוֹם וְהָאַחְדוּת.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשצד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י״ח טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן מח), אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם, כִּי אִם עַל־יְדֵי מִדַּת

הַהִתְחַזְּקוּת. וְשָׁמַעְנוּ מִצַּדִּיק אֲמִתִּי שֶׁאָמַר, שֶׁאִלּוּ הָיָה אוֹמֵר לוֹ אֶחָד, יִהְיֶה מִי שֶׁיִּהְיֶה בְּעֵת שֶׁעָסַק בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם בִּתְחִלָּתוֹ: אָחִי, חֲזַק וֶאֱחֹז עַצְמְךָ, הֱיֵיתִי רָץ וּמְזָדְּרֵז מְאֹד בַּעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי גַּם עָלָיו עָבַר, וְלֹא הָיָה שׁוֹמֵעַ הִתְחַזְּקוּת מִשּׁוּם אָדָם. רוֹאִים מִכָּאן, אֵיךְ שֶׁבְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק תָּמִיד, וְכֵן לְחַזֵּק אֶת אֲחֵרִים, אֲשֶׁר אֵין לְךָ עוֹד מִצָּוָה גְּדוֹלָה מִזּוֹ, הַיְנוּ כְּמוֹ שֶׁצְּרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּעַצְמוֹ, כְּמוֹ־כֵן צְרִיכִים לְהִשְׁתַּדֵּל לְחַזֵּק אֶת זוּלָתוֹ. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מַאֲמַצִּים לְהִתְחַזֵּק וּלְחַזֵּק אֶת אֲחֵרִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה גַּם אַתָּה תִּתְחַזֵּק.

וְהָיָה טוֹב שֶׁתַּתְחִיל בְּבֵיתְךָ, בָּזֶה שֶׁתְּחַזֵּק אֶת בְּנֵי בֵּיתְךָ, יִהְיֶה גַּם לְךָ חִזּוּק, וְכֵן תְּחַזֵּק אֶת אֲחֵרִים, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה. וְעִקַּר הַחִזּוּק הוּא בְּמִדַּת הַסַּבְלָנוּת, כִּי בָּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד אֶת מִדַּת הַסַּבְלָנוּת — הֵן לְסִבֹּל מֵעַצְמוֹ וְהֵן לְסִבֹּל מֵאֲחֵרִים. וְרַבֵּנוּ זַ״ל סִפֵּר לָנוּ, שֶׁבִּימֵי קָטְנוּתוֹ כְּשֶׁהָיְתָה אִמּוֹ מְסָרֶקֶת אֶת שַׂעֲרוֹ, אַף פַּעַם לֹא הִתְאַנַּח וְלֹא צָעַק, כִּי הֵבִין כְּבָר אָז, שֶׁבָּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים לְסִבֹּל הַרְבֵּה מְאֹד. וּבֶאֱמֶת כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ יְדִיעָה זוֹ, שֶׁבָּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים לְסִבֹּל, וּמִדַּת הַסַּבְלָנוּת הִיא הַמִּדָּה הֲכִי יְקָרָה שֶׁאָדָם צָרִיךְ לִזְכּוֹת אֵלֶיהָ, אָז הוּא תָּמִיד סוֹבֵל, וּמְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, כִּי סַבְלָנוּת צְרִיכִים בְּכָל הָאֲפָנִים — הֵן לְסִבֹּל אֶת עַצְמוֹ וְהֵן לְסִבֹּל אֶת זוּלָתוֹ, כִּי עַל־פִּי־רֹב רוֹאִים שֶׁעִקַּר הַיְרִידָה וְהַנְּפִילָה שֶׁל כָּל אֶחָד הוּא שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְסִבֹּל אֶת עַצְמוֹ, וְכֵן אֵינוֹ יָכוֹל לְסִבֹּל אֶת זוּלָתוֹ, וְזֶה הוֹרֵס אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם בָּא אֶל מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, סוֹבֵל אֶת עַצְמוֹ וְסוֹבֵל אֶת זוּלָתוֹ, וְדָן אֶת עַצְמוֹ וְאֶת אֲחֵרִים לְכַף זְכוּת, וְעַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ לוֹ מִדַּת הַהִתְחַזְּקוּת לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ וּלְחַזֵּק אֶת אֲחֵרִים, וּבָזֶה עוֹבֵר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה בְּשָׁלוֹם.

אָחִי, אָחִי! אַל תַּחְשֹׁב שֶׁהֵם סְתָם דִּבּוּרִים, אֶלָּא תִּתְעַמֵּק בָּהֶם הֵיטֵב הֵיטֵב, וְאָז תִּרְאֶה וְתָבִין וְתַשְׂכִּיל, שֶׁכָּל הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת וְהַהַשְׁלָכוֹת שֶׁלְּךָ, הֵן רַק מֵחֲמַת שֶׁאֵינְךָ יָכוֹל לְסִבֹּל אֶת עַצְמְךָ, כִּי כָּל־כָּךְ נָפַלְתָּ בְּעֵינֶיךָ, עַד שֶׁנִּדְמֶה לְךָ כְּאִלּוּ מִמְּךָ כְּבָר אַף פַּעַם לֹא יִהְיֶה מַשֶּׁהוּ, וְכֵן הַרְבֵּה פְּעָמִים הָאָדָם נוֹפֵל מִזּוּלָתוֹ, כִּי אֵינוֹ יָכוֹל

לִסְבֹּל אוֹתוֹ, אוֹ שֶׁחוֹשֵׁב שֶׁהַלָּה הוּא אִישׁ מֻצְלָח וּמְקַנֵּא בּוֹ וְכוּ׳, אוֹ שֶׁנִּדְמֶה לוֹ שֶׁהַלָּה רוֹצֶה אֶת רָעָתוֹ, וְיוֹצֵא לָרִיב עִמּוֹ וְכוּ׳, תָּמִיד בָּאָה הַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת וְהַקַּטְנוּת בְּשָׁעָה שֶׁאָדָם אֵין לוֹ סַבְלָנוּת, שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִסְבֹּל לֹא אֶת עַצְמוֹ וְלֹא אֶת אֲחֵרִים, וְאָז הוּא הוֹלֵךְ וּמִסְתּוֹבֵב שָׁבוּר כְּחֶרֶס הַנִּשְׁבָּר, וְצָר וּמָר לוֹ מְאֹד, עַד שֶׁמֵּרֹב יִסּוּרִים וּבִלְבּוּלִים, הוּא יָכוֹל לְהִשְׁתַּגֵּעַ מַמָּשׁ.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְהַתְחִיל לְצַיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא מְלַמֵּד אוֹתָנוּ, אֲשֶׁר בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים מְאֹד אֶת מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, וּבְזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים לָדוּן הֵן אֶת עַצְמוֹ וְהֵן אֶת אֲחֵרִים לְכַף זְכוּת, וּבָזֶה שֶׁדָּנִים אֶת עַצְמוֹ וְאֶת אֲחֵרִים לְכַף זְכוּת, עַל־יְדֵי־זֶה בֶּאֱמֶת יוֹצֵא מִכַּף חוֹבָה לְכַף זְכוּת, וְזוֹכֶה לִישׁוּעָה גְּדוֹלָה. וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לָקַחַת אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ אַחַת וּלְתָמִיד, וְתֵצֵא מֵהַקַּטְנוּת וְהַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת שֶׁלְּךָ, וְתַתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל עַל הַצַּד הַטּוֹב וְהָאוֹר שֶׁבַּחַיִּים, וְאַף שֶׁנִּדְמֶה לְךָ כְּאִלּוּ סוֹפְךָ הִגִּיעַ וְכוּ׳, וּכְאִלּוּ אֵין לְךָ תִּקְוָה וְכוּ׳, תֵּדַע שֶׁכָּל זֶה הֶבֶל וְדִמְיוֹן מֵהַדִּמְיוֹנוֹת שֶׁנִּכְנָסִים בָּאָדָם, אֲשֶׁר הַדִּמְיוֹן הוֹרֵס אוֹתוֹ לְגַמְרֵי בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת. וְדָבָר זֶה גּוֹרֵם לָאָדָם קִנְאָה וְשִׂנְאָה, שֶׁיִּקַּנֵּא בְּזוּלָתוֹ וְתֶחְלֶשׁ דַּעְתּוֹ מִזּוּלָתוֹ, עַד שֶׁרֻבָּם כְּכֻלָּם נוֹפְלִים וְנִתְרַחֲקִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ רַק מֵחֲמַת הַדִּמְיוֹנוֹת הָאֵלּוּ, שֶׁאֵינָם יְכוֹלִים לִסְבֹּל אֶת עַצְמָם וְאֶת זוּלָתָם, וְנִדְמֶה לָהֶם שֶׁהַכֹּל חָשׁוּךְ, וּכְאִלּוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עֲדַיִן לֹא עָזַר לָהֶם אַף פַּעַם.

וּבֶאֱמֶת כְּשֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לָדוּן אֶת אֲחֵרִים לְכַף זְכוּת, וְסוֹבֵל אֶת זוּלָתוֹ, וְכֵן דָּן אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת, וְסוֹבֵל אֶת עַצְמוֹ, אָז מִשְׁתַּנֶּה לְגַמְרֵי מַהֲלַךְ מַחֲשַׁבְתּוֹ, כִּי מַתְחִיל לִרְאוֹת אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְרוֹאֶה אוֹר בְּחַיָּיו, וּמַתְחִיל לְהִתְבּוֹנֵן בַּחֲסָדִים וּבְרַחֲמִים גְּמוּרִים שֶׁכְּבָר עָשָׂה עִמּוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

כִּי זֶה תָּלוּי בָּזֶה, הַיְנוּ כְּפִי שֶׁהָאָדָם מִסְתַּכֵּל עַל אַחֵר בְּעַיִן חֶמְלָה וּבְעַיִן טוֹבָה, וְדָן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת וְסוֹבֵל אוֹתוֹ, כְּמוֹ־כֵן הוּא יְחַזֵּק וְיַאֲמֵץ אוֹתוֹ, וִידַבֵּר לוֹ דִּבּוּרֵי נִחוּמִים וְהִתְחַזְּקוּת, וּכְמוֹ־כֵן יִסְתַּכֵּל

עַל עַצְמוֹ בְּעַיִן חֻמְלָה וּבְעַיִן טוֹבָה, וְיָדוּן אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת, וְיִתְחַזֵּק גַּם אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי דִּבּוּרִים וְנִחוּמִים, וְאָז בֶּאֱמֶת יָאִירוּ לוֹ חַיָּיו; כִּי כְּשֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לֵילֵךְ בַּדֶּרֶךְ הַזּוֹ, תָּמִיד טוֹב לוֹ, וְאֵין לוֹ שׁוּם טְעָנוֹת לֹא עַל עַצְמוֹ וְלֹא עַל זוּלָתוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לֹא עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְעַל כָּל דָּבָר שֶׁרַק קוֹרֶה עִמּוֹ אוֹמֵר: ״גַּם זוֹ לְטוֹבָה״ (תַּעֲנִית כא.), ״וְכָל מַה דְּעָבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עָבִיד״ (בְּרָכוֹת ס.), וּכְשֶׁפּוֹגֵשׁ אֵיזֶה אָדָם, וְהַלָּה שׁוֹאֵל אוֹתוֹ: ״מָה אִתְּךָ״? מֵשִׁיב לוֹ: ״בָּרוּךְ הַשֵּׁם, הַכֹּל טוֹב״ (אַף שֶׁבֶּאֱמֶת בְּתוֹךְ תּוֹךְ לִבּוֹ מְאֹד מָר לוֹ מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁשּׁוֹאֲלִים לִשְׁלוֹמוֹ, עוֹנֶה בְּלָשׁוֹן חִיּוּבִית, וְאָז בֶּאֱמֶת נַעֲשָׂה לוֹ טוֹב).

וּבְפֵרוּשִׁי: ״תְּהִלּוֹת נָתָן״ עַל תְּהִלִּים פֵּרַשְׁתִּי אֶת הַפָּסוּק (תְּהִלִּים קלו): ״הוֹדוּ לַה׳ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ״, כִּי צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהַרְגִּיל עַצְמוֹ לִתֵּן תָּמִיד תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל הַטּוֹב שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ, וּכְשֶׁאָדָם שׁוֹאֵל אוֹתוֹ: ״מָה עִמּוֹ, וְאֵיךְ הוֹלֵךְ לוֹ?!״ יֹאמַר תָּמִיד: ״הוֹדוּ לַה׳ כִּי טוֹב״ (עֵסֶ אִיז זַייער גוּט), וְעַל־יְדֵי־זֶה בֶּאֱמֶת יִמְשַׁךְ עָלָיו וְעַל הַשּׁוֹמֵעַ חֶסֶד וְטוֹב, וּכְמוֹ שֶׁהִתְבַּטֵּא פַּעַם מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל וְאָמַר: כְּשֶׁאָדָם שׁוֹאֵל אֶת זוּלָתוֹ אֵיךְ הוֹלֵךְ לוֹ וּמָה עִמּוֹ, וְהוּא עוֹנֶה: טוֹב מְאֹד (זַייער גוּט), אֲזַי אוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: זֶה נִקְרָא טוֹב (דָּאס אִיז גוּט)?! אֲנִי אַרְאֶה לְךָ מַה זֶּה טוֹב, וּבֶאֱמֶת מֵיטִיב עִמּוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְאִם הָאָדָם מַתְחִיל לְהִתְאַנֵּחַ בְּשָׁעָה שֶׁשּׁוֹאֲלִים אוֹתוֹ מָה עִמּוֹ וְאֵיךְ הוֹלֵךְ לוֹ, וְהוּא עוֹנֶה: אוֹי, כָּל־כָּךְ רַע לִי וּמָרִים לִי הַחַיִּים, אוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: זֶה נִקְרָא רַע?! אֲנִי אַרְאֶה לְךָ מַה הוּא רַע, וְעוֹבֵר עָלָיו בֶּאֱמֶת רַע.

וּבֶאֱמֶת אָדָם שֶׁהוּא מָלֵא צָרוֹת וְיִסּוּרִים, וְעוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר, וּכְשֶׁפּוֹגֵשׁ אוֹתוֹ אֵיזֶה בַּר יִשְׂרָאֵל וְשׁוֹאֵל אוֹתוֹ: מָה עִמּוֹ, וְאֵיךְ הוֹלֵךְ לוֹ? וְהוּא עוֹנֶה: הוֹדוּ לַה׳ כִּי טוֹב, בָּרוּךְ הַשֵּׁם הַכֹּל טוֹב, אַף שֶׁמָּר לוֹ מְאֹד אֵינוֹ מְגַלֶּה אֶת זֶה לְזוּלָתוֹ, אֲזַי כְּשֶׁחֲבֵרוֹ שׁוֹמֵעַ שֶׁלָּאָדָם הַזֶּה שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ רוֹאֶה כֵּיצַד רָע לוֹ, עִם כָּל זֹאת אוֹמֵר: הַכֹּל טוֹב, אֲזַי נִכְנֶסֶת גַּם בּוֹ תִּקְוָה, שֶׁגַּם לוֹ יִהְיֶה טוֹב. נִמְצָא, בָּזֶה שֶׁאוֹמְרִים לַחֲבֵרוֹ תָּמִיד כִּי טוֹב לוֹ, אֲזַי מַמְשִׁיכִים חֶסֶד גַּם לְזוּלָתוֹ,

כִּי הַלָּה רוֹאֶה שֶׁעֲדַיִן יֵשׁ תִּקְוָה. וְזֶה פֵּרוּשׁ: ״הוֹדוּ לַה׳ כִּי טוֹב״, כְּשֶׁאָדָם אוֹמֵר תָּמִיד עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו: ״הוֹדוּ לַה׳ כִּי טוֹב״, וְהַכֹּל טוֹב לוֹ, גּוֹרֵם ״כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ״, שֶׁמַּמְשִׁיךְ חַסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ עַל הָעוֹלָם הַזֶּה, כִּי בְּנֵי־אָדָם שֶׁגַּם הֵם נִמְצָאִים בְּצַעַר שׂוֹמְעִים אֵיךְ שֶׁהוּא אוֹמֵר: ״הוֹדוּ לַה׳ כִּי טוֹב״, עַל אַף שֶׁהֵם יוֹדְעִים שֶׁרָע וָמָר לוֹ, זֶה גּוֹרֵם שֶׁנִּתְרַחֵב גַּם לָהֶם לִבָּם וְדַעְתָּם, וְנִכְנֶסֶת גַּם בָּהֶם תִּקְוָה, שֶׁגַּם לָהֶם יִהְיֶה פַּעַם טוֹב, כִּי בָּזֶה שֶׁהָאָדָם אוֹמֵר: ״הוֹדוּ לַה׳ כִּי טוֹב״, נִמְשָׁךְ עַל הָעוֹלָם חֶסֶד, ״כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ״, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מָלֵא חֶסֶד וְרַחֲמִים.

וּבֶאֱמֶת כַּאֲשֶׁר אָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לֵילֵךְ בְּדֶרֶךְ זוֹ, כָּל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ מִשְׁתַּנִּים, כִּי טֶבַע הָאָדָם, שֶׁמּוֹשֵׁךְ אֶת עַצְמוֹ תָּמִיד אֶל הָרָע וְהַחֹשֶׁךְ וְהַמְּרִירוּת, כִּי מֵחֲמַת הַגּוּף שֶׁהוּא חֹמֶר עַב וְגַס וְחָשׁוּךְ וְכוּ׳, עַל־כֵּן נִמְשָׁךְ תָּמִיד אֶל חָמְרִיּוּת וְגַשְׁמִיּוּת, שֶׁשָּׁם חֹשֶׁךְ וּמְרִירוּת, עַצְבוּת וְדַכָּאוֹן וְכוּ׳, לֹא־כֵן הַנְּשָׁמָה הִיא חֵלֶק אֱלוֹהַּ מִמַּעַל, רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הִיא תָּמִיד מַמְשֶׁכֶת עַצְמָהּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר ״עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ״ (דִּבְרֵי־הַיָּמִים־א׳ טז, כז), וְזוֹ הַמִּלְחָמָה בֵּין הַגּוּף וּבֵין הַנְּשָׁמָה, בֵּין הַיֵּצֶר טוֹב לְבֵין הַיֵּצֶר הָרַע, הַגּוּף שֶׁמִּמֶּנּוּ נִמְשָׁךְ הַיֵּצֶר הָרָע תָּמִיד מוֹשֵׁךְ אֶת הָאָדָם אֶל הַחֹשֶׁךְ וְהָרַע, וּמְגַלֶּה לוֹ שֶׁהַכֹּל חֹשֶׁךְ וְרַע, וְאַף פַּעַם לֹא יִהְיֶה לוֹ כְּבָר טוֹב וְכוּ׳, לֹא־כֵן הַנְּשָׁמָה שֶׁמִּמֶּנָּה נִמְשָׁךְ הַיֵּצֶר טוֹב, מְאִירָה בָּאָדָם אֵיךְ שֶׁהַכֹּל טוֹב וְהַכֹּל אוֹר וְהַכֹּל חֶסֶד וְרַחֲמִים רַבִּים.

וְעִקַּר עֲבוֹדָתֵנוּ — לְקַשֵּׁר אֶת הַנְּשָׁמָה עִם הַגּוּף, הַיְנוּ לַהֲפֹךְ אֶת הַגּוּף לַנְּשָׁמָה, בְּסוֹד (אִיּוֹב יט): ״וּמִבְּשָׂרִי אֶחֱזֶה אֱלוֹהַּ״, שֶׁגַּם מִבְּשַׂר הַגּוּף הַגַּשְׁמִי יִזְכֶּה לִרְאוֹת אֶת עַצְמִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה עִקַּר הַשְּׁלֵמוּת — כְּשֶׁמְּהַפְּכִים אֶת הַיֵּצֶר הָרָע לְיֵצֶר טוֹב, כִּי הָרָע נַעֲשָׂה כִּסֵּא לַטּוֹב, וְאָז כְּשֶׁאָדָם מְקַשֵּׁר אֶת גּוּפוֹ אֶל נִשְׁמָתוֹ, אָז מְאִירָה אֲצִלּוֹ נִשְׁמָתוֹ תָּמִיד, וְרוֹאֶה רַק אֶת הַטּוֹב שֶׁבְּכָל פְּרָט וּפְרָט מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, וְאוֹמֵר עַל כָּל דָּבָר: ״הוֹדוּ לַה׳ כִּי טוֹב״, שֶׁבָּזֶה הוּא מַמְשִׁיךְ אֶת חַסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ, ״כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ״, הַיְנוּ שֶׁמַּמְשִׁיךְ חַסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ עַל הָעוֹלָם.

אָחִי הַיָּקָר! עָלֵינוּ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, שֶׁזָּכִינוּ לְהִתְוַדַּע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר מְלַמְּדֵנוּ עֵצוֹת נוֹרָאוֹת כָּאֵלּוּ אֵיךְ לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵנוּ, לְקַשֵּׁר אֶת נִשְׁמִיּוֹת גּוּפֵנוּ אֶל רוּחָנִיּוּת חִיּוֹת אֱלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, לַהֲפֹךְ אֶת הַנִּשְׁמִיּוֹת אֶל רוּחָנִיּוּת, וְלִמְצֹא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּכָל פְּרָט מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, אֲשֶׁר אָז יְכוֹלִים לְהַחֲזִיק מַעֲמָד; כִּי כְּשֶׁאָדָם מַכְנִיס בְּתוֹךְ צָרוֹתָיו וְיִסּוּרָיו וּמְרִירוּתוֹ וְהַרְפַּתְקָאוֹתָיו אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְיוֹדֵעַ וָעֵד שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְקָרֵר אֶת כְּאֵב הַיִּסּוּרִים, וּבְרִבּוֹת הַזְּמַן יָכוֹל לְבַטְּלָם לְגַמְרֵי.

וּמוּבָא בְּדִבְרֵי הָרַב הַקָּדוֹשׁ ר׳ יֵיבִי מֵאוֹסְטְרָאָה, שֶׁהַגּוּף וְהַנְּשָׁמָה דּוֹמִים לְבַעַל וְאִשָּׁה, וּכְמוֹ שֶׁבְּאִשָּׁה נֶאֱמַר (בְּרֵאשִׁית ג, טז): ״וְאֶל אִישֵׁךְ תְּשׁוּקָתֵךְ״, הַיְנוּ שֶׁהָאִשָּׁה מִשְׁתּוֹקֶקֶת לְהִנָּשֵׂא, כִּי (יְבָמוֹת קיח:): טַב לְמֵיתַב טַן דּוּ, כֵּן הַגּוּף מִשְׁתּוֹקֵק לִהְיוֹת עִם הַנְּשָׁמָה, וְאַף־עַל־פִּי שֶׁזֶּה גֶּשֶׁם וְזֶה רוּחַ, הֲרֵי מִכֵּיוָן שֶׁהַגּוּף יוֹדֵעַ, שֶׁבְּלִי הַנְּשָׁמָה אֵין הוּא יָכוֹל לְהִתְקַיֵּם, לָכֵן הוּא רוֹצֶה בְּקִיּוּם הַנְּשָׁמָה, כְּדֵי שֶׁגַּם הוּא יִחְיֶה, וּבְשָׁעָה שֶׁנִּשְׁמָע הַגּוּף לִדְבְרֵי הַנְּשָׁמָה, אָז (בְּרֵאשִׁית כב, ג): ״וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹקִים״, הַיְנוּ שֶׁשְּׁנֵיהֶם יַחַד, הַגּוּף וְהַנְּשָׁמָה הוֹלְכִים לְאוֹתוֹ מָקוֹם אֶל הָאֱלֹקִים, וְזוֹכִים לְהַגִּיעַ לַמַּדְרֵגָה הָעֶלְיוֹנָה, וְדִבְרֵי פִּי חָכָם חֵן.

וְבֶאֱמֶת זֶה סוֹד קִיּוּמוֹ שֶׁל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל בְּזֶה הָעוֹלָם, הַיְנוּ הַנְּשָׁמָה הִיא חֵלֶק אֱלוֹהַּ מִמַּעַל, אֲשֶׁר ״עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ״, וְתָמִיד נִמְשֶׁכֶת אֶל הַשִּׂמְחָה וְהַדְּבֵקוּת וְהַחִיּוּת וְהַזִּיו, וְשָׁם כֻּלּוֹ טוֹב, כֻּלּוֹ רַחֲמִים, וְהַגּוּף הוּא חֹמֶר עַב גַּשְׁמִי וְחָשׁוּךְ, וְתָמִיד מוֹשֵׁךְ אֶל עַצְבוּת וּמְרִירוּת, צָרוֹת וְיִסּוּרִים, בִּזְיוֹנוֹת וְעָגְמַת נֶפֶשׁ, וְכִמְעַט שֶׁיְּאַבֵּד עַצְמוֹ לָדַעַת לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לִצְלָן, מֵרֹב צָרוֹתָיו וְיִסּוּרָיו וְהַרְפַּתְקָאוֹתָיו שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו, וּכְשֶׁזּוֹכִים לְקַשֵּׁר אֶת הַנְּשָׁמָה אֶל הַגּוּף וְהַגּוּף אֶל הַנְּשָׁמָה, אָז מְהַפְּכִים אֶת הַיָּגוֹן וְהָאֲנָחָה אֶל הַשִּׂמְחָה, אֶת הַחֹשֶׁךְ לְאוֹר גָּדוֹל, אֶת הַמְּנִיעוֹת וְהַמְּרִירוּת לְנְעִימוּת עֶלְיוֹנָה, וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לָזֶה, אֲזַי הוּא בָּא לְתַכְלִית מַדְרֵגָה עֶלְיוֹנָה, אֲשֶׁר בִּשְׁבִיל זֶה נִבְרָא.

אָחִי הַיָּקָר! רְאֵה לְהַכְנִיס דִּבּוּרִים אֵלּוּ בְּעַצְמְךָ, וְתֵדַע שֶׁעַל

נְקֵדָה זוֹ סוֹבְבִים וְהוֹלְכִים כָּל דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֵיךְ לְקַשֵּׁר רוּחָנִיּוּת לְגַשְׁמִיּוּת וְגַשְׁמִיּוּת לְרוּחָנִיּוּת, לִרְאוֹת אֶת הַטּוֹב בְּכָל פְּרָט וּפְרָט מֵחַיָּיו, לְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אֶת עַצְמוֹ, וּלְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ את זוּלָתוֹ, וְאָז מוֹרִידִים אֶת הַשְׁכִינָה בְּזֶה הָעוֹלָם, וְחַיִּים חַיִּים טוֹבִים עֲרֵבִים וְנָעִימִים.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִשְׁבוֹת בְּשַׁבָּת שִׁירָה (פָּרָשַׁת בְּשַׁלַּח) בִּיבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, וְאָז נִתְרָאֶה פָּנִים אֶל פָּנִים, כִּי מְאֹד אֲנִי מִשְׁתּוֹקֵק לִרְאוֹתְךָ וּלְדַבֵּר עִמְּךָ בִּפְרָטִיּוּת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשצה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י״ט טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת הַהוֹדָעָה וְכוּ׳ מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכוּ׳.

רְאֵה לְהַפְסִיק לִהְיוֹת בָּרְגָן, רַק אֶת הַשִּׁדּוּךְ הָרִאשׁוֹן שֶׁיְזַדְּמֵן לְךָ תִּתְחַתֵּן עִמּוֹ לְשֵׁם שָׁמַיִם.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! אֵיךְ עָבְרוּ עָלֶיךָ הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים, וְנָפַלְתָּ בְּמָקוֹם שֶׁנָּפַלְתָּ וְכוּ׳, כְּבָר הִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁתִּבְנֶה בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל, וְתוֹלִיד בָּנִים וּבָנוֹת.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ, וּבִזְכוּת שְׁמִירַת שַׁבָּת תִּזְכֶּה לַעֲשִׁירוּת גְּדוֹלָה.

רְאֵה לְהִזָּהֵר לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין כְּשֵׁרוֹת, כִּי הַתְּפִלִּין מַמְשִׁיכִים חַיִּים לָאָדָם (מְנָחוֹת מד.).

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י״ט טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, וְאֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ, וְאֵיךְ שֶׁתְּהִלָּה לָאֵל, אַתָּה גָּר יַחַד עִם אִשְׁתְּךָ בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת וְכוּ׳, אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר הַשִּׂמְחָה הַגְּדוֹלָה הַזּוֹ, כִּי קַוִּיתִי שֶׁיִּהְיֶה לְךָ רַק טוֹב בְּחַיֶּיךָ.

רְאֵה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי סוֹף כָּל סוֹף לֹא יִשָּׁאֵר מֵאִתָּנוּ רַק מַה שֶּׁאָנַחְנוּ לוֹמְדִים.

רְאֵה לְדַבֵּר עִם בַּחוּרִים מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְתִשְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ מִלֵּצִים, וְתִבָּרַח מִשְּׂכוֹנָתָם כְּמוֹ שֶׁבּוֹרְחִים מֵאֵשׁ. וּכְבָר הִזְהִירָנוּ דָּוִד הַמֶּלֶךְ בְּהַתְחָלַת סִפְרוֹ: ״אַשְׁרֵי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הָלַךְ בַּעֲצַת רְשָׁעִים וּבְדֶרֶךְ חַטָּאִים לֹא עָמָד, וּבְמוֹשַׁב לֵצִים לֹא יָשָׁב״, וּבָזֶה הִתְחִיל אֶת סִפְרוֹ הַכָּלוּל מִכָּל טוּב לְבֵית יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא תְּהִלּוֹת וּתְפִלּוֹת עַם יִשְׂרָאֵל, כִּי דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָיָה תְּפִלָּתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְהוּא פָּתַח לָנוּ אֶת דֶּרֶךְ הַתְּפִלָּה, וּמִמֶּנּוּ יֵצֵא מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ כַּיָּדוּעַ, וְעַל־כֵּן בְּהַתְחָלַת סִפְרוֹ שִׁבַּח אֶת הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הָלַךְ בַּעֲצַת רְשָׁעִים, כִּי קֹדֶם צְרִיכִים לְהִזָּהֵר מְאֹד לֹא לֵילֵךְ בַּעֲצַת רְשָׁעִים, וְלֹא לִשְׁמֹעַ לָהֶם, אֲשֶׁר אֲוִיר פִּיהֶם מַזִּיק, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן מג), וְאָז כְּשֶׁנִּזְהָר לֹא לֵילֵךְ בַּעֲצַת רְשָׁעִים הַמְקָרְרִים אֶת הָאָדָם, עַל־יְדֵי־זֶה ״בְּדֶרֶךְ חַטָּאִים לֹא עָמָד״, לֹא יָבוֹא לַעֲמֹד בְּדַרְכָּם, וְעַל־יְדֵי שֶׁלֹּא יַעֲמֹד בְּדַרְכָּם, אָזַי ״וּבְמוֹשַׁב לֵצִים לֹא יָשָׁב״, לֹא יָבוֹא לֵישֵׁב בֵּינֵיהֶם, וּצְרִיכִים לִבְרֹחַ מֵהֶם מְאֹד מְאֹד.

וְזֶה הַיְסוֹד וְהָעִקָּר בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל — לִזְכֹּר שֶׁאָסוּר לֵילֵךְ וְלַעֲמֹד וְלֵישֵׁב בֵּין רְשָׁעִים חַטָּאִים וְלֵצִים, כִּי לְבַסּוֹף יְקָרְרוּ אוֹתְךָ, וּכְשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם הַקְדָּמוֹת אֵלּוּ, אָז יַמְשִׁיךְ בַּעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת כָּל יְמֵי חַיָּיו, וְעַל פָּסוּק זֶה סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ כָּל סֵפֶר

הַתְּהִלִּים; הֵיְנוּ כִּי סֵפֶר תְּהִלִּים הוּא תְּפִלּוֹת, תְּחִנּוֹת וּבַקָּשׁוֹת, שֶׁהָאָדָם שׁוֹפֵךְ אֶת לִבּוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן הִזְהִירָנוּ מְאֹד לִבְרֹחַ מֵרְשָׁעִים וְחַטָּאִים וְלֵצִים, לֹא לֵילֵךְ וְלֹא לַעֲמֹד וְלֹא לֵישֵׁב עִמָּהֶם יַחַד, וְאָז יַצְלִיחַ.

לָכֵן עָצָתִי אֱמוּנָה, שֶׁיּוֹתֵר טוֹב לְהִתְפַּלֵּל בֵּין הֲמוֹן עַם מִלְּהִתְפַּלֵּל בְּיַחַד עִם רְשָׁעִים וְחַטָּאִים וְלֵצִים, כִּי הֵם מְאֹד מְסֻכָּנִים, כִּי לִפְעָמִים שׁוֹמְעִים אֵיזֶה דִּבּוּר רַע מֵאֵיזֶה רָשָׁע חוֹטֵא וָלֵץ, וְאַף שֶׁהַדִּבּוּר מַצְחִיק... עִם כָּל זֹאת הַמְצִיאוּת מַרְאָה, שֶׁדִּבּוּר אֶחָד יְכוֹלָה לְנַקֵּר אֶת הַמֹּחַ שִׁבְעִים שָׁנָה, וּלְבַסּוֹף יוֹצֵא מִכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל. וְעַל־כֵּן רְאֵה לִבְרֹחַ מֵהֶם, וְיוֹתֵר טוֹב שֶׁתִּתְחַבֵּר עַצְמְךָ עִם תַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, וּתְדַבְּרוּ יַחַד בְּתִמִּימוּת וּבְפָשִׁיטוּת מֵעֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמַה טּוֹב וּמַה נָּעִים אִם תִּזְכֶּה לְעוֹרֵר אֶת הַבַּחוּרִים הַמְקֻרָבִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁיָּבוֹאוּ פַּעַם בַּשָּׁבוּעַ לְאֵיזֶה שִׁעוּר שֶׁאַתָּם נוֹתְנִים, וְכֵן מִי יִתֵּן שֶׁתִּזְכּוּ לִפְתֹּחַ מִנְיַן ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, וְאָז יִהְיֶה טוֹב לְכֻלָּם.

נָא וְנָא רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לְהַתְמִיד בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה, וְאָז תִּזְכֶּה לְכָל טוּב אֲמִתִּי וְנִצְחִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, כִּי מַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים אַתָּה נוֹפֵחַ בִּי.

י״ב תשצז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר שְׁמוֹת, כ״ג טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַחֲמִשִּׁים דּוֹלָר לְצָרְכֵי בֵּיתִי, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּשֶׁפַע, וְיַרְחִיב לְךָ כְּמוֹ שֶׁהִרְחַבְתָּ לִי.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְהִתְחַזֵּק לְחַדֵּשׁ בְּכָל פַּעַם חִדּוּשִׁין דְּאוֹרַיְתָא, הַמְזַכְּכִים וּמְצַחְצְחִים אֶת הַנְּשָׁמָה. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, שֶׁהוּא תִּקּוּן גָּדוֹל עַד מְאֹד — לְחַדֵּשׁ בְּכָל פַּעַם חִדּוּשִׁים חֲדָשִׁים, כִּי כְּנֶגֶד זֶה שֶׁחָשַׁב עַד עַכְשָׁו מַחֲשָׁבוֹת פְּגוּמוֹת, יִשְׁתַּדֵּל לְחַדֵּשׁ חִדּוּשֵׁי תוֹרָה, וְעַל־כֵּן טוֹב וְיָפֶה הַדָּבָר שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה, שֶׁהִנְּךָ מְחַדֵּשׁ חִדּוּשִׁין דְּאוֹרַיְתָא, וְהָיָה טוֹב יוֹתֵר שֶׁתַּעְתִּיק אֶת זֶה לְעַצְמְךָ, וְיִהְיֶה אִצְלְךָ לְמִשְׁמֶרֶת. וּבֶאֱמֶת עָלֶיךָ לָדַעַת, שֶׁזֶּה כָּל סוֹד רַבֵּנוּ זַ״ל — לְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אֶת נְקֻדַּת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וּלְגַלּוֹת לוֹ, שֶׁיֵּשׁ לוֹ כֹּחוֹת עֲצוּמִים גַּם־כֵּן לְחַדֵּשׁ וּלְהִתְעַלּוֹת בְּתוֹרָה וּבְיִרְאַת שָׁמַיִם.

רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתֵדַע שֶׁאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וּצְרִיכִים לְהַכְנִיס אֶת הַדָּבָר הַזֶּה הֵיטֵב הֵיטֵב בְּמֹחַ מַחֲשַׁבְתּוֹ, וְאַל יֵקַלּוּ בְּעֵינֶיךָ דְּבָרִים אֵלּוּ, כִּי אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל הֵם עִקָּר וְיסוֹד גָּדוֹל.

רְאֵה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּלְחַזֵּק אֶת חֲבֶרֶיךָ וִידִידֶיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשצח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר שְׁמוֹת, כ״ג טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַמֵּאָה שְׁקָלִים לְפִדְיוֹן, וְהִנְנִי לוֹמֵד עַכְשָׁו אֶת הַתּוֹרָה מֵהַפִּדְיוֹנוֹת, וְגַם אוֹמֵר אֶת הַתְּפִלָּה מִ״לְקוּטֵי־תְּפִלּוֹת״ עָלֶיהָ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי, שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עַל בִּנְךָ, שֶׁתִּהְיֶה לוֹ רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּתוֹךְ שְׁאָר חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין לָנוּ רַק תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה, וּכְפִי מַה שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם מְרִירוּת דִּמְרִירוּת וְכוּ׳ בְּכָל יוֹם וָיוֹם, צָרוֹת וְיִסּוּרִים וְהַרְפַּתְקָאוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, אֵין לָנוּ עֵצָה אַחֶרֶת רַק תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה, לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְפַּלֵּל רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה מַה שֶּׁלִּמֵּד אוֹתָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל. יַעֲזֹר לָנוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁנִּזְכֶּה לְקַיֵּם אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְתָמִיד לִהְיוֹת רָגִיל בִּתְפִלָּה וּבַקָּשָׁה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְהִתְפַּלֵּל וּלְהִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיַּמְתִּיק מֵעָלֵינוּ כָּל הַדִּינִים.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֶפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי הָעִקָּר בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא הִתְחַזְּקוּת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תשצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר שְׁמוֹת, כ״ג טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִכֶּם.

רְאִי לְהַמְשִׁיךְ לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ אַרְבָּעָה נֵרוֹת וּשְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּבְעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת תְּבַקְּשִׁי הַרְבֵּה עַל יְלָדִים, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

רְאִי לְשַׂמֵּחַ תָּמִיד אֶת בַּעְלֵךְ, וּבִזְכוּת הַשִּׂמְחָה בֵּינֵיכֶם וְהָאַהֲבָה תִּזְכִּי לְבָנִים זְכָרִים.

תַּמְשִׁיכִי לְנַהֵג בַּמִּנְהָג טוֹב שֶׁאַתְּ נוֹהֶגֶת לְסַיֵּם אֶת כָּל סֵפֶר תְּהִלִּים בְּכָל שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לְהִפָּקֵד בְּזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תת.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ו טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

חַסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁזָּכִינוּ לְהִתְוַדַּע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר הוּא מוֹלִיכֵנוּ בְּדֶרֶךְ הַתָּם וְהַפָּשׁוּט, שֶׁקִּבַּלְנוּ מֵאֲבוֹתֵינוּ וְרַבּוֹתֵינוּ מִדּוֹר דּוֹר, כִּי לְמּוּד רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא לְמּוּד כְּלָלִי עַד מְאֹד, כִּי כּוֹלֵל בְּעַצְמוֹ אֶת כָּל חָכְמַת הַקַּבָּלָה מֵהַקַּדְמוֹנִים וְכוּ׳ וְעַד הָאֲרִיזַ״ל וְתַלְמִידָיו וְכוּ׳, וְכֵן כּוֹלֵל אֶת כְּלַל קִיּוּם הַתּוֹרָה וְהַמִּצְווֹת בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, לְקַיְּמָם בְּחִיּוּת וּבִדְבֵקוּת עֲצוּמָה, כִּי הַלְמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל מְקַשֵּׁר אֶת רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ אֶל תּוֹךְ זֶה הָעוֹלָם, וּמְגַלֶּה אֵיךְ שֶׁכְּלַל הַמִּצְווֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁצִּוָּנוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל־יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, עַל אַף שֶׁהֵן הֲלָכוֹת בְּחַיֵּי יוֹם יוֹם, עִם כָּל זֹאת הֵן מְקֻשָּׁרוֹת וּמְשֻׁלָּבוֹת אֶל הָעוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל מְגַלֶּה וּמְחַבֵּר נִגְלֶה וְנִסְתָּר יַחַד, וּמַעֲלֶה אֶת כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמוֹרִיד אֶת שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ אֶל כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְהַלְמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא לְמּוּד עָמֹק עָמֹק מִי יִמְצָאֶנּוּ, וְהַתְּמִימוּת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא דָּבָר נִפְלָא מְאֹד מְאֹד, כַּיָּדוּעַ לְכָל הַהוֹגִים בְּסִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן״ הַגָּלוּל מֵהַכֹּל, כִּי בַּסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה כְּלוּלִים כָּל הַסּוֹדוֹת וְהָרָזִין רָזֵי דְּרָזִין סִתְרֵי נִסְתָּרוֹת, כַּאֲשֶׁר גִּלָּה מְאוֹר עֵינֵינוּ חִיּוּת נַפְשֵׁנוּ מוֹהַרַנ״תְּ זַ״ל בְּסִפְרוֹ הַנִּפְלָא ״לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת״, כִּי הוּא מְבָאֵר וּמְפָרֵשׁ אֶת כָּל הֲלָכוֹת הַתּוֹרָה וְאַרְבָּעָה חֶלְקֵי שֻׁלְחָן עָרוּךְ, אֵיךְ שֶׁהֵם מְקֻשָּׁרִים וּמְשֻׁלָּבִים בְּאוֹר אֱלֹקִי, וְאֵיךְ כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל יָכוֹל לִמְצֹא לְעַצְמוֹ עֵצוֹת וְהִתְחַזְּקוּת, הַנְהָגוֹת וּדְרָכִים יְשָׁרוֹת לַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,

אֲפִלּוּ שֶׁנָּפַל כְּבָר בְּמָקוֹם שֶׁנָּפַל וְכוּ׳, וְאֵיךְ יָכוֹל לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם וְכוּ׳, וְאֵיךְ יָכוֹל לְהִתְחַזֵּק בְּחַיֵּי יוֹם יוֹם עִם כָּל בִּלְבּוּלָיו וְהַרְפַּתְקָאוֹתָיו וְיִסּוּרָיו וּמְרִירוּתוֹ וְכוּ׳, כִּי הַגִּלּוּיִים שֶׁמְּגַלֶּה מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל בְּתוֹרַת רַבֵּנוּ זַ״ל, הֵם גִּלּוּיִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים מְאֹד, אַשְׁרֵי מִי שֶׁיִּתְמִיד בְּכָל יוֹם בִּלְמוּד ״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״ וּבִלְמוּד ״לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת״, שֶׁאָז יַרְגִּישׁ טַעַם אַחֵר בְּחַיָּיו, וְתִכָּנֵס בּוֹ תְּשׁוּקָה וְחִיּוּת וְזִיו וְחֶשְׁקוּת בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְיַרְגִּישׁ כָּל מִינֵי נְעִימוּת וְאוֹרוֹת בְּפַרְדֵּ״ס הַתּוֹרָה.

וּבֶאֱמֶת רָאוּי לָנוּ לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד עַל נֹעַם חֶלְקֵנוּ, ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״ שָׁם גּוֹרָלֵנוּ, שֶׁאָנוּ זוֹכִים לֵידַע מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כָּזֶה, רַבִּי הַמְחַיֶּה אוֹתָנוּ כָּל־כָּךְ, וּמֶה הָיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבֵּנוּ זַ״ל? וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל זֶה, וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מַה שֶּׁעוֹבֵר וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת רָאוּי לְךָ לִשְׂמֹחַ, שֶׁעַדַיִן אַתָּה אוֹחֵז אֶת עַצְמְךָ בְּרַבֵּנוּ זַ״ל, וְתִשְׁתַּדֵּל בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לְהַתְמִיד בִּסְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, אֲשֶׁר שָׁם גְּנוּזִים פָּנָיו, שִׂכְלוֹ וְחָכְמָתוֹ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קצב); וּבֶאֱמֶת רוֹאִים, אֲשֶׁר מִי שֶׁמַּתְמִיד וְלוֹמֵד יוֹתֵר בִּסְפָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲצָלוֹ מֵאִיר יוֹתֵר אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמִי שֶׁמִּתְרַשֵּׁל בִּלְמוּד סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲצָלוֹ נִתְחַשֵּׁךְ אוֹרוֹ הַגָּנוּז. וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לִהְיוֹת בֵּין תַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ הַמַּתְמִידִים בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וַאֲשֶׁר בָּהֶם מֵאִיר יוֹתֵר אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל מִכְּלַל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְהַמְפֹרָסָמוֹת אֵינָן צְרִיכוֹת לְרְאָיָה, כִּי, תְּהִלָּה לָאֵל, שֶׁהַקָּטָן בְּתַלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ בָּקִי יוֹתֵר בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל מֵהַזָּקֵן שֶׁבַּזְּקֵנִים... וְדָבָר זֶה יָדוּעַ וּמְפֹרָסָם לְמִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל בְּעֵין הָאֱמֶת.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לֹא לִהְיוֹת בַּטָּלָן, רַק לִקְבֹּעַ עִתִּים בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר מְאֹד הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל לִלְמֹד בִּסְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וּבְפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר יְכוֹלִים לְהֵעָשׂוֹת בַּעַל תְּשׁוּבָה וּבַעַל מֹחַ וּבַעַל הַשָּׂגָה גְּדוֹל עַל־יְדֵי סִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן שמו, שמז), וְכֵן הִתְבַּטֵּא פַּעַם מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל וְאָמַר עַל סִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ ״לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת״, שֶׁזֶּה הַגַּן־עֵדֶן שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־

הוּא. וּבֶאֱמֶת מִי שֶׁהִתְמִיד בִּלְמוּד ״לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת״, מֻכְרָח לְהוֹדוֹת, שֶׁסֵּפֶר זֶה כָּלוּל מִכָּל טוּב, וּמְאַמֵּץ וּמְחַזֵּק אֶת נֶפֶשׁ הַמְעַיֵּן בּוֹ, וּמַגְבִּיהוֹ וּמַעֲלֵהוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אַף שֶׁנָּפַל לְמָקוֹם שֶׁנָּפַל וְכוּ׳, וְעָשָׂה מַה שֶּׁעָשָׂה וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת יֵשׁ שָׁם לְמוּדִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים כָּאֵלּוּ, אֲשֶׁר אֶפְלוּ הַכִּי גָּרוּעַ וַהֲכִי יָרוּד וַהֲכִי פָּחוּת, גַּם־כֵּן יָכוֹל לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אִם רַק לֹא יַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ.

נָא וְנָא רְאֵה לִבְרֹחַ מִכָּל מִינֵי דִּמְיוֹנוֹת הַמְּצוּיִים עַכְשָׁו בָּעוֹלָם, וְכֵן בְּרַח לְךָ מִכָּל מִינֵי בַּעֲלֵי דִּמְיוֹנוֹת הַמִּסְתּוֹבְבִים בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְתֵדַע שֶׁבְּלִי לִמּוּד סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וְתַלְמִידוֹ מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל, אִי אֶפְשָׁר לְהִקָּרֵא עַל שְׁמוֹ כְּלָל, כִּי הַכֹּל דִּמְיוֹן גָּדוֹל, וְכֵן מִי שֶׁאֵינוֹ בָּקִי בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּעַל־פֶּה לֹא יוּכַל לְהִתְפָּאֵר שֶׁהוּא כְּבָר מְקֹרָב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי הַהֶכְרֵחַ לְהַתְמִיד בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּהַתְמָדָה כָּזוֹ, עַד שֶׁיִּהְיוּ דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וְתַלְמִידוֹ מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל שְׁגוּרִים עַל לְשׁוֹנוֹ, וְאָז כְּשֶׁבָּקִי בָּהֶם, שַׁיָּךְ לְהִתְפָּאֵר שֶׁהוּא מְקֹרָב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל.

נָא וְנָא לְמַעַן טוֹבָתְךָ הַנִּצְחִית אַל תְּבַלְבֵּל אֶת עַצְמְךָ מִכָּל הַשְּׁטֻיּוֹת וְהַבִּלְבּוּלִים שֶׁמְּבַלְבְּלִים אוֹתְךָ בֵּין בִּפְנִים וּבֵין בַּחוּץ וְכוּ׳, כִּי הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ. הִנֵּה אֲנַחְנוּ כָּאן, וְעוֹד מְעַט נִהְיֶה שָׁם, וּמַה נָּשִׂיב לְשׁוֹלְחֵינוּ דָּבָר וְכוּ׳. וְיֵשׁ דִּבּוּר מִמּוֹהַרַנ״תְ זַ״ל, שֶׁפַּעַם אָמַר בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: ״אָט אִיז דָּא מִיט וֶועמֶען צוּ רֶעדֶן, אוּן אָט אִיז שׁוֹין נִיט דָּא מִיט וֶועמֶען צוּ רֶעדֶן״ (הִנֵּה יֵשׁ עִם מִי לְדַבֵּר, וְהִנֵּה כְּבָר אֵין עִם מִי לְדַבֵּר), כְּאוֹמֵר שֶׁהַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם כָּל־כָּךְ קְצָרִים, שֶׁאַף אֶחָד אֵינוֹ בָּטוּחַ אֲפִלּוּ יוֹם אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם וְכוּ׳, וְעַל־כֵּן מַה וְלָמָּה לְהִתְעָרֵב בְּמַחֲלֹקֶת וּבִבְלְבּוּלִים וּבְפוֹלִיטִיקָה שֶׁל הֶבֶל, הַמָּצוּי עַכְשָׁו בָּעוֹלָם, מַדּוּעַ לֹא נַכְנִיס אֶת מֹחֵנוּ וְרֹאשֵׁנוּ וְדַעְתֵּנוּ וּמַחְשְׁבוֹתֵינוּ בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר יָאִיר לָנוּ בְּכָל מִינֵי מַצָּבִים שֶׁבָּעוֹלָם.

וּמִסֵּפֶר בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁפַּעַם אַחַת לָמַד מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל שְׁתֵּי תּוֹרוֹת מִסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן״ לִפְנֵי הַתְּפִלָּה, וְאַחַר־כָּךְ הִתְפַּלֵּל בְּדִבֵּקוּת וּבְחִיּוּת נִפְלָאָה עַד מְאֹד, וּכְשֶׁסִּיֵּם אֶת

תְּפִלָּתוֹ אָמַר: מָה אֲנִי, שֶׁזָּכִיתִי לְהִתְפַּלֵּל בְּחִיּוּת וּבִדְבֵקוּת עַל־יְדֵי שְׁתֵּי תּוֹרוֹת בִּלְבָד מֵהַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״, אֵיךְ יִתְפַּלֵּל מָשִׁיחַ אֶת כָּל סֵדֶר הַתְּפִלָּה, עַל־יְדֵי לִמּוּדוֹ קֹדֶם בְּכָל הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״, הַיְנוּ עַל־יְדֵי כָּל הַתּוֹרוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הַמּוּבָאוֹת שָׁם. וְכַוָּנָתוֹ הָיְתָה, כִּי מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ יַכְנִיס בָּעוֹלָם אֶת לִמּוּד ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״, וְעַל־יְדֵי־זֶה יַכְנִיס חֶשֶׁק וּתְשׁוּקָה וְהִתְלַהֲבוּת בְּלֵב כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּחִיּוּת וּבִדְבֵקוּת גְּדוֹלָה עַד מְאֹד.

כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל פּוֹתֵחַ אֶת הָעֵינַיִם, וּמְגַלֶּה אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁכָּל אֶחָד שֶׁזּוֹכֶה לִלְמֹד אֶת סְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, נִפְתַּחַת קַשְׁיוּת גִּידֵי לִבּוֹ (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן שמט), וְלִבּוֹ בּוֹעֵר וּמִתְלַהֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁנִּפְתָּח פִּיו, וּמַתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ס׳) אֶת דִּבְרֵי הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ (תְּרוּמוֹת, פֶּרֶק א׳): סְתָם חֵרֵשׁ — שֶׁאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ וְאֵינוֹ מְדַבֵּר, דְּהַיְנוּ מֵחֲמַת שֶׁאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ הַהִתְעוֹרְרוּת שֶׁל הֶחָכָם, עַל־יְדֵי־זֶה אֵינוֹ יָכוֹל לְדַבֵּר דִּבּוּרִים אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּכְשֶׁהֶחָכָם מְעוֹרְרוֹ וּמְחַזְּקוֹ וְשׁוֹמֵעַ דְּבָרָיו, אֲזַי נִפְתָּח פִּיו לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וּפֵרַשְׁתִּי בָּזֶה בְּסִפְרִי ״תְּהִלּוֹת נָתָן״ עַל תְּהִלִּים אֶת הַפָּסוּק (תְּהִלִּים יט, ד): ״אֵין אֹמֶר וְאֵין דְּבָרִים בְּלִי נִשְׁמָע קוֹלָם״, הַיְנוּ כְּשֶׁאֵין שׁוֹמְעִים אֶת קוֹל הַצַּדִּיק וְהֶחָכָם הָאֱמֶת, עַל־יְדֵי־זֶה ״אֵין אֹמֶר וְאֵין דְּבָרִים״, אֵין לוֹ דִּבּוּרִים וַאֲמִירוֹת לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הַהֶכְרֵחַ לִשְׁמֹעַ אֶת הִתְעוֹרְרוּת הֶחָכָם הָאֱמִתִּי, עַד שֶׁנִּפְתָּח פִּיו לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְדָבָר זֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ, אֲשֶׁר כָּל זְמַן שֶׁאֵין הָאָדָם יוֹדֵעַ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְכָל זְמַן שֶׁאֵין הָאָדָם מַתְמִיד בְּסִפְרָיו הַקְּדוֹשִׁים, הוּא רָחוֹק לְגַמְרֵי מֵעִנְיַן הַתְּפִלָּה וְהַהִתְבּוֹדְדוּת, לְדַבֵּר וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהִתְקָרֵב וּלְהִתְוַדַּע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וּמַתְחִיל לִלְמֹד בְּסִפְרָיו הַקְּדוֹשִׁים, עַל־יְדֵי־זֶה נִפְתָּח פִּיו וְלִבּוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו

בְּתִמִּימוּת וּבְפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וּמַרְגִּישׁ חַיִּים חֲדָשִׁים, כִּי אֵין לְךָ עוֹד טוֹב וְנָעִים כְּמִי שֶׁזּוֹכֶה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לֹא לִהְיוֹת בַּטְלָן, רַק קַח אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְתִבְרַח אֶל סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְשָׁם תִּמְצָא מַרְגּוֹעַ לְנַפְשֶׁךָ, וּתְקַיֵּם אֶת כָּל דְּבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה. וְצָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! אֲשֶׁר עִנְיַן רַבֵּנוּ זַ״ל נִדְמֶה לְמִטְבָּח, שֶׁמְּבַשְּׁלִין בּוֹ כָּל מִינֵי מַאֲכָלִים טוֹבִים עֲרֵבִים וּנְעִימִים לַחֵךְ, וּמַעֲלֶה רֵיחַ טוֹב. וְיֵשׁ בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שְׁתֵּי כִּתּוֹת: כִּתָּה אַחַת בָּאִים לְהָרִיחַ אֶת הַמַּאֲכָלִים, וּמַרְגִּישִׁים כָּל מִינֵי רֵיחוֹת טוֹבִים, וּמְעַנְּגִים אֶת עַצְמָן עִם הָרֵיחַ בְּעַצְמוֹ, וְכִתָּה שְׁנִיָּה אוֹכְלִים אֶת הַמַּאֲכָלִים הַטּוֹבִים וְהַנְּעִימִים, וְלֹא דַּי לָהֶם לָצֵאת עִם הָרֵיחַ הַטּוֹב, הַיְנוּ יֵשׁ מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אֲשֶׁר בָּאִים וּמִסְתּוֹבְבִים בְּחַדְרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי מַרְגִּישִׁים שָׁם אוֹר נִפְלָא וְנוֹרָא, אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לִמְצֹא בְּשׁוּם מָקוֹם בָּעוֹלָם, אֲבָל אֵינָם מְקַיְּמִים לְעֲבֹדָה וּלְמַעֲשֶׂה מַה שֶּׁרַבֵּנוּ זַ״ל מְבַקֵּשׁ, אֲבָל יֵשׁ מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר אֵינָם מַטְעִים אֶת עַצְמָם, רַק מִשְׁתַּמְּשִׁים עִם הָעֵצוֹת וְהַהַדְרָכוֹת וְהַהַנְהָגוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לִהְיוֹת מֵאוֹתָם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, תַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים, שֶׁאֵינָם מַטְעִים אֶת עַצְמָם כְּלָל, רַק מְקַיְּמִים אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל כִּפְשׁוּטוֹ, וּמַתְמִידִים בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה כְּסִדְרָן, עַל־פִּי סֵדֶר־הֶרֶךְ־הַלִּמּוּד שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, הַמּוּבָא בְּשִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן ע״ו, וְכֵן מְטַיְּלִים בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה כִּרְצוֹנוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁרָצָה שֶׁכָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִהְיֶה בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר פַּעַם: רָאוּי לָאָדָם שֶׁיַּעֲבֹר וְיֵלֵךְ בְּזֶה הָעוֹלָם בְּכָל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים, וְלִלְמֹד בְּכֻלָּם, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה בְּכָל מָקוֹם, כְּמוֹ שֶׁנִּמְצָא הַשָּׂרִים הַגְּדוֹלִים, שֶׁהוֹלְכִים וְעוֹבְרִים בַּמְּדִינוֹת, וּמוֹצִיאִים הוֹצָאוֹת רַבּוֹת עַל זֶה, כְּדֵי שֶׁיּוּכְלוּ אַחַר־כָּךְ לְהִתְפָּאֵר וְלוֹמַר, שֶׁהָיוּ בַּמְּדִינוֹת, כְּמוֹ שֶׁדֶּרֶךְ הַשָּׂרִים לְהִתְפָּאֵר וְלוֹמַר: הָיִיתִי בְּוַרְשָׁא וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה. כְּמוֹ־כֵן רָאוּי שֶׁיִּהְיֶה הָאָדָם בָּעוֹלָם הַזֶּה בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה, כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לְהִתְפָּאֵר בָּעוֹלָם הַבָּא שֶׁהָיָה בְּכָל מָקוֹם, דְּהַיְנוּ בְּכָל הַסְּפָרִים

הַקְּדוֹשִׁים, וְלֶעָתִיד בָּעוֹלָם הַבָּא מַזְכִּירִים אוֹתוֹ כָּל מַה שֶּׁלָּמַד בָּעוֹלָם הַזֶּה (עֵין שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן כח).

וְדָבָר זֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ, אֵיךְ שֶׁכָּל תַּלְמִיד מֵ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ מְשְׁתּוֹקֵק לְקַיֵּם שִׂיחוֹת אֵלּוּ מִסֵּדֶר דֶּרֶךְ הַלִּמּוּד בִּשְׁלֵמוּת, וְכֵן רוֹצִים לְחַקּוֹת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁסִּפֵּר לָנוּ אֵיךְ הִתְמִיד מְאֹד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה בְּהִיוֹתוֹ בְּגִיל קָטָן, כַּמּוּבָא בְּשִׁבְחֵי־הָר״ן, סִימָן ז׳, שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל הָיָה מַתְמִיד בְּלִמּוּדוֹ מְאֹד, וְלָמַד הַרְבֵּה מְאֹד שַׁ״ס וּפוֹסְקִים וְתַנַ״ךְ וְעֵין יַעֲקֹב וְסִפְרֵי הַזֹּהַר וְהַתִּקּוּנִים וְכָל כִּתְבֵי הָאֲרִיזַ״ל, וּשְׁאָר סְפָרִים הַרְבֵּה מְאֹד, וְסִפְרֵי מוּסָר הַרְבֵּה מְאֹד, וְאָמַר, שֶׁכָּל הַסְּפָרִים קְטַנִּים הַמְדַבְּרִים מִמּוּסָר, כֻּלָּם הָיוּ בְּבֵית אָבִיו, וְלָמַד מִכֻּלָּם וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; וְכֵן מְקַיְּמִים אֶת הַנְהָגָתוֹ בִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁהָיְתָה דַּרְכּוֹ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ, וּמְקַיֵּם אֶת כָּל זֹאת.

נָא וָנָא רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְיַשֵּׁב אֶת עַצְמְךָ בִּישׁוּב הַדַּעַת אֲמִתִּי, מֵאַחַר שֶׁכְּבָר זָכִיתָ לְהִתְוַדַּע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, לָמָּה לֹא תְּצָרֵף אֶת עַצְמְךָ וְלִהְיוֹת מִתַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ הָאֲמִתִּיִּים, אֲשֶׁר אֵינָם מַטְעִים אֶת עַצְמָם, וּמְקַיְּמִים אֶת כָּל זֶה, וּרְאֵה לִבְרֹחַ מִכָּל מִינֵי בַּעֲלֵי דִּמְיוֹנוֹת הַמִּסְתּוֹבְבִים בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בִּפְרָטִיּוּת, וּמִבַּעֲלֵי דִּמְיוֹנוֹת הַמִּסְתּוֹבְבִים עַכְשָׁו בִּכְלָלִיּוּת בָּעוֹלָם, כִּי בְּלִי לִמּוּד סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּהַתְמָדָה רַבָּה וּבִתְשׁוּקָה חֲזָקָה, הַכֹּל דִּמְיוֹן גָּדוֹל, וּכְשֶׁלּוֹמְדִים סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, יוֹדְעִים הֵיכָן הָאֱמֶת.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִשְׁבוֹת בְּשַׁבָּת שִׁירָה ״פָּרָשַׁת בְּשַׁלַּח״ בִּירֻשָׁלַיִם עִיר בְּרֶסְלֶב, וַאֲנִי מְקַוֶּה לִרְאוֹתְךָ, וּבְיַחַד נִשְׂמַח וּנְחַזֵּק אֶת עַצְמֵנוּ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ו טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ, רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לִכְתֹּב לִי, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנָּפַח בִּי.

אַל תִּדְאַג כְּלָל, כִּי הַכֹּל הֶבֶל, "חֲלוֹמוֹת הַשָּׁוְא יְדַבְּרוּן" (זְכַרְיָה י, ב), הָעִקָּר הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ קֹדֶם הַשֵּׁנָה לְעַיֵּן בְּסֵפֶר־הַמִּדּוֹת, וְעִם זֶה תֵּלֵךְ לִישֹׁן בְּכָל לַיְלָה כַּמָּה סְעִיפִים, אֶחָד הַמַּרְבֶּה וְאֶחָד הַמַּמְעִיט.

רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אֶת אִשְׁתְּךָ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַשְׁרֶה שְׁמָחָה בְּבֵיתְכֶם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ו טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהִכָּנֵס בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּלְהִתְעַלּוֹת מַעְלָה מַעְלָה.

נָא וְנָא אַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ בְּשׁוּם פָּנִים כְּלָל, יִהְיֶה מַה שֶׁיִּהְיֶה וְיִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, הֵן אֱמֶת שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ עֲכָשָׁו מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, עִם כָּל זֹאת הָעִקָּר בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא הִתְחַזְּקוּת, לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו.

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הַדִּבּוּר הוֹלֵךְ עִם הָאָדָם בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא שָׁם, וְהַדִּבּוּר הוּא הַסֻּלָּם לַעֲלוֹת אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַל־כֵּן הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה יְקָרֵב אוֹתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

מְאֹד מְאֹד רָצִיתִי לִשְׁמַע בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת, שֶׁאַתָּה עוֹמֵד לִבְנוֹת בַּיִת בְּיִשְׂרָאֵל.

אַל תִּדְאַג כָּל־כָּךְ, כִּי הַדְּאָגָה מְכַלָּה אֶת הָאָדָם, וְכֵן אַל תְּדַקְדֵּק כָּל־כָּךְ עַל עַצְמְךָ, כִּי צְרִיכִים לֶאֱהֹב גַּם אֶת עַצְמוֹ, וְלָדוּן גַּם אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת, הַיְנוּ כְּמוֹ שֶׁצְּרִיכִים לֶאֱהֹב אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ־כֵן צְרִיכִים לֶאֱהֹב גַּם אֶת עַצְמוֹ.

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וְעַל־יְדֵי־זֶה לֹא יִנָּתֵק הַקֶּשֶׁר בֵּינֵינוּ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדְרָא, כ״ו טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמַע הַטּוֹב מִמְּךָ, וְאֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהָעוֹלֶה עַל הַכֹּל — שָׂמַחְתִּי שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לְחַדֵּשׁ חִדּוּשֵׁי דְּאוֹרַיְתָא. מָה אֹמַר לְךָ, אֵין לְךָ דָּבָר גָּדוֹל בְּזֶה הָעוֹלָם מִלְּקָרֵב אֲחֵרִים, וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר כָּל מַה שֶּׁהַמְלַמֵּד יוֹתֵר גָּדוֹל, הוּא יָכוֹל לְהוֹרִיד אֶת עַצְמוֹ אֶל יוֹתֵר קָטָן, כְּמוֹ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, אַף שֶׁהָיָה בְּמַדְרֵגָה וּבְמַעֲלָה הֲכִי גְּבוֹהָה בָּעוֹלָם, עִם כָּל זֹאת הָיָה יָכוֹל לְהוֹרִיד אֶת עַצְמוֹ, עַד שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁרָאֲתָה שִׁפְחָה עַל הַיָּם, מַה שֶּׁלֹּא רָאָה יְחֶזְקֵאל

בֶּן בּוּזִי, כִּי כָּל מַה שֶּׁהַמְלַמֵּד יוֹתֵר גָּדוֹל יָכוֹל לְהוֹרִיד אֶת עַצְמוֹ אֶל יוֹתֵר קְטַנִּים (עַיֵּן לְקוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ל׳), וְזֶה כָּל הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל — לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁאֲפִלּוּ אֲנָשִׁים בַּחוּצוֹת וּבָרְחוֹבוֹת גַּם־כֵּן יַשִּׂיגוּ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַשְׁרֵי וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לַהֲפִיצָם בֵּין כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּתְהִלָּה לָאֵל, זְכֵנִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עִם הַקּוֹנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם תַּמְצִית דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁכָּל מִי שֶׁיִּפִּיצָם תִּהְיֶה לוֹ פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ו טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

לְדַעְתִּי, אֵינְךָ צָרִיךְ לְבַלְבֵּל אֶת עַצְמְךָ מִשּׁוּם דָּבָר, וְאִם קָשֶׁה לְךָ עִנְיַן הַפָּצָה אַל תָּפִיץ, וְיֵשׁ עֵצָה לְהָפִיץ בֵּין אֲנָשִׁים חֲרֵדִים וְכוּ׳, עַל־כָּל־פָּנִים אִם בָּא לְךָ דָּבָר זֶה בְּבִלְבּוּלִים, אַל תְּבַלְבֵּל אֶת עַצְמְךָ.

רְאֵה לְהַחֲזִיק עַצְמְךָ אֵצֶל הָרַב ... גֵּרוֹ יָאִיר, כִּי תְּהִלָּה לָאֵל, יֵשׁ לוֹ דַּעַת וְשֵׂכֶל עָמֹק בְּדַעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאֵינְךָ צָרִיךְ לִרְעוֹת בִּשְׂדוֹת אֲחֵרִים, וְדַי לְחַכִּימָא.

רְאֵה לִלְמֹד וְלִהְיוֹת בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מְזַכֶּכֶת אֶת הָאָדָם, וְלֹא שַׁיָּךְ לִבְחֹר זֶה כֵּן לוֹמְדִים וְזֶה לֹא לוֹמְדִים וְכוּ׳, עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי הִרְהוּרִים רָעִים בָּאִים לָאָדָם מֵחֲמַת מַעֲשָׂיו.

חֶמְדַּת לִבְבִי! רְאֵה לְהַרְבּוֹת בַּאֲמִירַת מִשְׁנָיוֹת, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל

הַיָּמִים, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לוֹמַר בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְהַרְבֵּה דַּפִּים גְּמָרָא, שֶׁהַלְּמוּדִים הָאֵלּוּ יְזַכּוּ אוֹתוֹ.

רְאֵה לְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק בַּחוּרִים אֶל דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כְּלָלִיּוּת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, ״חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב״, תַּלְמִידֵי ״הַיַּכַל־הַקֹּדֶשׁ״, דִּי בְּכָל אֲתַר וַאֲתַר, הַוְיָ״ה עֲלֵיהֶם יַשְׁרֶה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! חִזְקוּ וְאִמְצוּ מְאֹד מְאֹד בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַל־פִּי דֶּרֶךְ הַתָּם וְהַפְּשׁוּט שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל. וְתֵדְעוּ, כִּי לְמוּד רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא דֶּרֶךְ פָּשׁוּט וְקַל מְאֹד, אֲבָל עָמֹק עָמֹק מִי יִמְצָאֶנּוּ, וּכְמוֹ שֶׁהִתְאוֹנֵן מוֹהֲרַנ״תְ זַ״ל לִפְנֵי הִסְתַּלְקוּתוֹ, וְאָמַר בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: ״אִם אֹמַר שֶׁלֹּא לָמַדְתִּי מַסְפִּיק, אוֹ לֹא הִתְפַּלַּלְתִּי מַסְפִּיק, אוֹ לֹא חִדַּשְׁתִּי בַּתּוֹרָה מַסְפִּיק, אֵינִי יָכוֹל לוֹמַר, כִּי שָׁמַרְתִּי אֶת הַזְּמַן, אֲבָל מִי יוֹדֵעַ אִם קִיַּמְתִּי אֶת הַתִּמִּימוּת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל״. עִמְדוּ וְהִתְבּוֹנְנוּ בְּעֹמֶק הַדְּבּוּרִים הָאֵלּוּ, וּמִזֶּה אָנוּ יְכוֹלִים לְהָבִין אֶת הַתִּמִּימוּת הָעֲמֻקָּה שֶׁבְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי אִם מְקַיְּמִים אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּתִמִּימוּת וּבִפְשִׁיטוּת הֲכִי גְּדוֹלָה, אֵין לָכֶם דַּרְגָּה שֶׁלֹּא יָבִיא אֶתְכֶם רַבֵּנוּ זַ״ל אֵלֶיהָ (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן שנד), וּבִפְרָטִיּוּת כָּל הָעִנְיָן שֶׁל הַשִּׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, זֶה בְּוַדַּאי תָּלוּי בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, כִּי כָּל זְמַן שֶׁהָאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֵיזוֹ דַּעַת וְאֵיזֶה שֵׂכֶל וְאֵיזוֹ הֲבָנָה, אוֹ שֶׁהוּא אֵיזֶה עַמְקָן וְלַמְדָן, אוֹ מַשְׂכִּיל וְכוּ׳, הוּא לֹא יְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי בַּשֵּׂכֶל הַפָּשׁוּט וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּהַשְׂכָּלָה וְהַעֲמָקָה וְהִתְבּוֹנְנוּת וְכוּ׳, הָאָדָם אַף פַּעַם לֹא יְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הֵם שְׁנֵי הֲפָכִים לְגַמְרֵי, הַיְנוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה כְּדֶרֶךְ שֶׁהַנָּשִׁים מְדַבְּרוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְכוּ׳, וּלְהָבִין אֶת זֶה בְּשֵׂכֶל

וּבְהִתְבּוֹנְנוּת וּבְהַעֲמָקָה, זֶה אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן וְכוּ׳, וּבָזֶה תְּלוּיָה כָּל הַתְּמִימוּת הָעֲמֻקָּה שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהָאָדָם יִזְכֶּה לְסַלֵּק וּלְבַטֵּל אֶת חָכְמָתוֹ וּבִינָתוֹ וְדַעְתּוֹ לְגַמְרֵי, כְּאִלּוּ אֵין לוֹ שׁוּם שֵׂכֶל עַצְמִי כְּלָל, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ שׁוּם דָּבָר, רַק מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּשִׂפַת הָאֱמֶת שֶׁלּוֹ כְּדֶרֶךְ הַנָּשִׁים הַכְּשֵׁרוֹת הַמְדַבְּרוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת כְּלָל, רַק מַאֲמִינוֹת בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ שׁוֹמֵעַ כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים עִמּוֹ, וְכָל דִּבּוּר וְדִבּוּר נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל לְמַעְלָה וְכוּ׳, וְעוֹשֶׂה רֹשֶׁם גָּדוֹל מְאֹד בְּכָל הָעוֹלָמוֹת וְכוּ׳, וְאָז כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהַגִּיעַ אֶל הַתְּמִימוּת הַזּוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, אָז דַּיְקָא יִזְכֶּה לְכָל הַמַּדְרֵגוֹת שֶׁבָּעוֹלָם.

אַךְ בְּהֶכְרֵחַ שֶׁתֵּדְעוּ, כִּי לְהַגִּיעַ לְכָל זֶה הוּא דָּבָר קָשֶׁה מְאֹד מְאֹד, כִּי טֶבַע שֶׁל הָאָדָם שֶׁקָּשֶׁה לוֹ לְסַלֵּק אֶת שִׂכְלוֹ וְדַעַת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי, כִּי לְכָל אֶחָד נִדְמֶה שֶׁיֵּשׁ לוֹ עֲדַיִן אֵיזֶה שֵׂכֶל וַהֲבָנָה וְהַשְׂכָּלָה וְכוּ׳, וְעַל־כֵּן קָשֶׁה לוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ. וּבֶאֱמֶת גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהָעִקָּר לָמָּה הִגִּיעַ לְמַדְרֵגָתוֹ הוּא רַק עַל־יְדֵי עִנְיַן פְּרָאסְטַק (הַיְנוּ פְּשִׁיטוּת וּתְמִימוּת), שֶׁהָיָה מְדַבֵּר הַרְבֵּה וּמְשִׂיחַ הַרְבֵּה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, וְאָמַר תְּהִלִּים הַרְבֵּה בִּפְשִׁיטוּת, וְעַל־יְדֵי־זֶה דַּיְקָא הִגִּיעַ לְמַה שֶׁהִגִּיעַ. וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל: אִם הָיִיתִי יוֹדֵעַ, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲשֶׂה מִמֶּנִּי מַה שֶּׁאֲנִי עַתָּה, דְּהַיְנוּ חִדּוּשׁ כָּזֶה, הָיִיתִי עוֹשֶׂה בְּיוֹם אֶחָד מַה שֶּׁעָשִׂיתִי בְּשָׁנָה כֻּלָּהּ (כְּלוֹמַר שֶׁהָיָה מְזֻדָּרֵז כָּל־כָּךְ בַּעֲבוֹדָתוֹ, עַד שֶׁמָּה שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה וְעוֹבֵד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּשָׁנָה כֻּלָּהּ, הָיָה עוֹשֶׂה בְּיוֹם אֶחָד), וְהָיָה מִתְגַּעְגֵּעַ מְאֹד אַחַר מַעֲלַת הָעֲבוֹדָה, בִּבְחִינַת פְּרָאסְטַאק בֶּאֱמֶת, וְאָמַר: אִי אִי פְּרָאסְטַאק, גַּם אָמַר, שֶׁדִּבֵּר עִם כַּמָּה צַדִּיקִים גְּדוֹלִים, וְאָמְרוּ גַּם־כֵּן שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ לְמַדְרֵגָתָם, כִּי אִם עַל־יְדֵי עִנְיַן פְּרָאסְטַאק, שֶׁעָסְקוּ בַּעֲבוֹדָתָם בִּפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, בְּהִתְבּוֹדְדוּת וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ וְכוּ׳, וְעַל־יְדֵי־זֶה הִגִּיעוּ לְמַה שֶׁהִגִּיעוּ, אַשְׁרֵי לָהֶם (עַיֵּן שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן קנד), וְזֶה מַה שֶּׁרַבֵּנוּ זַ״ל רוֹצֶה מֵאִתָּנוּ.

אֲבָל מִצַּד שֶׁנִּי גַּם מְאֹד מְאֹד הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל עַל לִמּוּד פּוֹסְקִים, שֶׁנִּהְיֶה זְהִירִים בִּלְמוּד זֶה יוֹתֵר מִכָּל הַלִּמּוּדִים. וְאָמַר, שֶׁרָאוּי לִלְמֹד כָּל הָאַרְבָּעָה חֶלְקֵי שֻׁלְחָן עָרוּךְ כֻּלָּם מֵרֹאשָׁם עַד סוֹפָם

כְּסֵדֶר, אִם יָכוֹל לִלְמֹד כָּל הָאַרְבָּעָה שֻׁלְחָן עָרוּךְ עִם כָּל הַפֵּרוּשִׁים הַגְּדוֹלִים מַה טּוֹב, וְאִם לָאו, עַל־כָּל־פָּנִים יִלְמַד כָּל הָאַרְבָּעָה שֻׁלְחָן עָרוּךְ הַקְּטַנִּים (הַיְנוּ מְחַבֵּר רַמ״א וּבָאֵר הֵיטֵב, שֶׁהָיָה נִדְפַּס אָז בִּפְנֵי עַצְמוֹ), וְהוּא תִּקּוּן גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, כִּי עַל־יְדֵי חֲטָאִים נִתְעָרֵב טוֹב וְרַע, וְעַל־יְדֵי לִמּוּד פּוֹסֵק, שֶׁמְּבָרֵר הַכָּשֵׁר וְהַפָּסוּל, הַמֻּתָּר וְהָאָסוּר, הַטָּהוֹר וְהַטָּמֵא, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְבָּרֵר וְנִפְרָשׁ הַטּוֹב מִן הָרַע (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ח׳); וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁכָּל אִישׁ יִשְׂרְאֵלִי מְחֻיָּב לִלְמֹד בְּכָל יוֹם וָיוֹם פּוֹסְקִים חֹק וְלֹא יַעֲבֹר, וְאַף אִם הוּא אָנוּס, וְאֵין לוֹ פְּנַאי, יִלְמַד עַל־כָּל־פָּנִים אֵיזֶה סָעִיף שֻׁלְחָן עָרוּךְ בְּאֵיזֶה מָקוֹם שֶׁהוּא, אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא בִּמְקוֹמוֹ שֶׁהוּא עוֹמֵד עַתָּה בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, כִּי צָרִיךְ לִלְמֹד אֵיזֶה דִּין בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ בְּכָל יוֹם כָּל יְמֵי חַיָּיו, וּכְשֶׁאֵינוֹ אָנוּס יִלְמַד כְּסֵדֶר כָּל הָאַרְבָּעָה שֻׁלְחָן עָרוּךְ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וּכְשֶׁיִּגְמֹר וִיסַיֵּם הָאַרְבָּעָה שֻׁלְחָן עָרוּךְ, יַחֲזֹר וְיַתְחִיל לְלָמְדָם כְּסֵדֶר, וְכֵן יִנְהַג כָּל יְמֵי חַיָּיו (עַיֵּן שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן כט).

וּמְאֹד מְאֹד הִקְפִּיד רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁלֹּא לָצֵאת מֵהֲלָכָה אַחַת מֵהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, וְעַל דָּבָר זֶה הָיָה אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל קְפֵדָה גְּדוֹלָה מְאֹד, דְּהַיְנוּ שֶׁלֹּא לַעֲבֹר, חַס וְשָׁלוֹם, עַל אֵיזֶה סָעִיף, מִכָּל שֶׁכֵּן עַל אֵיזֶה סִימָן בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ. וּפַעַם אַחַת בָּא אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לִפְנֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהֶרְאָה לוֹ אֶת חִדּוּשָׁיו שֶׁחִדֵּשׁ בְּסִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא: ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״, וְנֶהֱנָה רַבֵּנוּ זַ״ל מֵחִדּוּשָׁיו, וְהִפְטִיר רַבֵּנוּ זַ״ל וְאָמַר בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: ״אִיהֵר מֶעגְט קְנֵייטְשִׁין מַיִין סֵפֶר וּוי אִיהֵר וּוילְט, אָבֶּער פּוּן אַ סָעִיף קָטָן פּוּן שֻׁלְחָן עָרוּךְ נִיט אָפְּטְרֵייטֶן״ (אַתֶּם יְכוֹלִים לַהֲפֹךְ אֶת סִפְרֵי אֵיךְ שֶׁאַתֶּם רוֹצִים, וּבִלְבָד שֶׁלֹּא לָסוּר מִסָּעִיף קָטָן אֶחָד בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ); הֲרֵי לָכֶם אֵיךְ שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל הִקְפִּיד מְאֹד לֹא לָצֵאת מִדַּרְכֵי שֻׁלְחָן עָרוּךְ.

וְלָכֵן, אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! רְאוּ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְכֶם לִלְמֹד הַרְבֵּה בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, כְּדֵי שֶׁתֵּדְעוּ אֵיךְ לְהִתְנַהֵג, וּכְדֵי שֶׁתֵּדְעוּ מַה צְּרִיכִים לִשְׁאֹל שְׁאֵלַת חָכָם, כִּי בֶּאֱמֶת כָּל שְׁאֵלָה שֶׁרַק נֶאֱרַע בְּבֵית אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי, עָלָיו לִפְנוֹת אֶל רַב מֻסְמָךְ, וְלִשְׁאֹל אֶת כָּל סְפֵקוֹתָיו, וְאָסוּר לִסְמֹךְ עַל דַּעַת עַצְמוֹ כְּלָל, וַאֲפִלּוּ שֶׁרוֹאֶה אֶת הַהֲלָכָה בְּפֵרוּשׁ,

אִם נוֹגֵעַ בִּשְׁאֵלַת נְדָה אוֹ אִסּוּר וְהֶתֵּר, אָסוּר לִסְמֹךְ עַל דַּעַת עַצְמוֹ, וַאֲפִלּוּ שֶׁרוֹאֶה פָּתוּחַ בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ יִשְׁאַל שְׁאֵלַת חָכָם, וְזֶה בְּעַצְמוֹ הֲלָכָה בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ — לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל הַחֲכָמִים הָאֲמִתִּיִּים, אֲשֶׁר רַק הֵם יוֹדְעִים לְבָרֵר אֶת הַהֲלָכָה. וְאָז כְּשֶׁאָדָם חָזָק בָּזֶה — לִשְׁאֹל אֶת כָּל סְפֵקוֹתָיו מֵרַב מֻסְמָךְ, אֲזַי נָכוֹן לִבּוֹ יִהְיֶה בָּטוּחַ, שֶׁאַף פַּעַם לֹא יֵצֵא מֵהֲלָכָה, חַס וְשָׁלוֹם. וְזִכְרוּ זֹאת הֵיטֵב, כִּי בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן אָסוּר לִסְמֹךְ עַל דַּעַת עַצְמוֹ כְּלָל בְּשׁוּם שְׁאֵלַת נְדָה אוֹ בְּשְׁאֵלַת אִסּוּר וְהֶתֵּר, רַק לִשְׁאֹל רַב מֻסְמָךְ. וּמָצָאתִי לְנָכוֹן לְהַזְהִיר עַל דָּבָר זֶה, כִּי לָאַחֲרוֹנָה שָׁמַעְתִּי וְרָאִיתִי אֵיךְ בְּנֵי אָדָם מְזַלְזְלִים, בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, בִּדְבָרִים אֵלּוּ, וְאֵינָם הוֹלְכִים לִשְׁאֹל רַב מֻסְמָךְ, רַק סוֹמְכִים עַל דַּעְתָּם, אֲשֶׁר לְדַעְתִּי בָּרוּר הוּא, שֶׁנִּכְשָׁלִים, בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, בַּמֶּה שֶׁנִּכְשָׁלִים. עַל־כֵּן רְאוּ לְקַיֵּם אֶת כָּל זֶה, וְאָז טוֹב לָכֶם כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הָעִקָּר רְאֵה לִשְׁמֹר מְאֹד עַל זְמַנְּךָ הַיָּקָר, וְאַל תְּבַלֶּה אֶת זְמַנְּךָ בְּהֶבֶל וּבְרִיק, כִּי אֵין לְךָ עוֹד דָּבָר שֶׁהוֹרֵס כָּל־כָּךְ אֶת הָאָדָם, כְּמִי שֶׁמְּבַלֶּה אֶת זְמַנּוֹ בְּהֶבֶל וָרִיק.

רְאֵה לְהַתְמִיד בַּאֲמִירַת מִשְׁנָיוֹת, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

גַּם הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁתִּזְכֶּה לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לָצֵאת מֵהָרָע שֶׁנִּלְכַּדְתָּ בּוֹ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד נִשְׂבָּר לִבִּי בְּקִרְבִּי לִשְׁמֹעַ כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלַיִךְ מִבַּעְלֵךְ וְכוּ׳.

לְדַעְתִּי, רְאִי לִהְיוֹת סַבְלָנִית, וּכְשֶׁהוּא מִתְפָּרֵעַ, תַּגִּידִי לוֹ גְּלֵיּוֹת: בַּעְלִי הַיָּקָר, אִם לֹא תַּחְדֵּל מֵהִתְנַהֲגוּתְךָ, אֶתְגָּרֵשׁ מִמְּךָ וְכוּ׳, וְאִם הוּא יַגְבִּיהַּ עָלַיִךְ יָדַיִם, תֹּאמְרִי לוֹ בְּקוֹר רוּחַ שֶׁתִּקְרְאִי לְמִשְׁטָרָה וְכוּ׳. הָעִקָּר אַל תִּפְחֲדִי מִמֶּנּוּ, כִּי בָּרֵגַע שֶׁהָאִשָּׁה מַרְאָה פַּחַד מִבַּעְלָהּ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מִשְׁתַּלֵּט עָלֶיהָ, וּכְשֶׁמִּשְׁתַּלֵּט עַל אִשְׁתּוֹ, הִיא נִשְׁבֶּרֶת לְגַמְרֵי, וְזֶה סַם הַמָּוֶת בְּקִיּוּם הַבַּיִת, כִּי צְרִיכִים הַבַּעַל וְהָאִשָּׁה שֶׁתִּהְיֶה הֲבָנָה הֲדָדִית בֵּינֵיהֶם, שֶׁאֶחָד יָבִין אֶת הַשֵּׁנִי, וּלְכָל אֶחָד תִּהְיֶה הַזְּכוּת שֶׁלּוֹ. וְעַל־כֵּן עָלַיִךְ לַעֲבֹד עַל עַצְמֵךְ לֹא לְהִשָּׁבֵר, וְלֹא לִפֹּל בִּמְרִירוּת, כִּי זֶה לֹא יָבִיא אוֹתָךְ אֶל שׁוּם דָּבָר.

אִם תִּקְחִי אֶת עַצְמֵךְ בַּיָּדַיִם, וְתִשְׁתַּדְּלִי לְדַבֵּר עִמּוֹ קָשׁוֹת וְרַכּוֹת, אֲזַי הוּא יִתְהַפֵּךְ, כִּי לָאִשָּׁה יֵשׁ כֹּחוֹת עֲצוּמִים לַהֲפֹךְ אֶת דַּעַת בַּעְלָהּ, הָעִקָּר לֹא לִפְחֹד כְּלָל.

וְעַל כֻּלָּם — צְרִיכִים הַרְבֵּה תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְפַּלֵּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וְיִרַחֵם עָלַיִךְ, וְתִזְכִּי כְּבָר לְהִנָּצֵל מֵהַפַּח יָקוּשׁ הַזֶּה, כִּי מַה שֶּׁתִּפְלָה פּוֹעֶלֶת, שׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם אֵינוֹ פּוֹעֵל.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלַיִךְ שֶׁתְּוָשְׁעִי בְּכָל מִינֵי יְשׁוּעוֹת.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחַיֶּה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ אֶת הַבְּשׂוֹרָה מְשַׂמַּחַת, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלַיִךְ, שֶׁתַּעַבְרִי אֶת הַהֶרָיוֹן בְּשָׁלוֹם, וְתוֹלִידִי בְּנָקֵל.

רְאִי לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמֵךְ לוֹמַר בְּכָל יוֹם שְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים, וּתְבַקְּשִׁי וְתִתְפַּלְּלִי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהַכֹּל יַעֲבֹר בְּשָׁלוֹם, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת עַל עַצְמָהּ, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁתַּעַבְרִי אֶת הַכֹּל בְּשָׁלוֹם.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ, וּמְאֹד מְאֹד נִזְדַּעְזָעָה נַפְשִׁי מֵהַסִּפּוּר שֶׁלָּךְ וְכוּ׳.

מָה אֹמַר לָךְ, יְדִידִי הַיָּקָר! הָעוֹלָם הַזֶּה מָלֵא רַמָּאִים וְנוֹכְלִים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהִזָּהֵר וּלְהִשָּׁמֵר מֵהֶם וְכוּ׳, עַל־כָּל־פָּנִים אֵיךְ

שֶׁהוּא אַתָּה גַּם־כֵּן מֵאֵלּוּ הַקְּרֻבָנוֹת שֶׁנִּלְכְּדוּ בְּצוּרָה אֲיֻמָּה כָּזוֹ, שֶׁבַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, רַבִּים רַבִּים כָּמוֹךָ נָפְלוּ בְּפַח יָקוּשׁ כָּזֶה, אֲבָל בֶּאֱמֶת עָלַי לוֹמַר לְךָ, כִּי לְאַבֵּד אֶת עַצְמוֹ לָדַעַת אֵין זוֹ עֵצָה, וּבִפְרָט שֶׁזֶּה יַגְבִּיר הַצַּעַר וְהַמַּכְאוֹב לַהוֹרִים וּלְכָל הַמִּשְׁפָּחָה.

קֹדֶם — הָיָה טוֹב, שֶׁתִּפְנֶה אֶל אֵיזֶה עוֹרֵךְ דִּין טוֹב, לִבְדֹּק מַה יְכוֹלִים לְהַצִּיל עַל־פִּי הַחֹק, כִּי יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁיֵּשׁ מַשֶּׁהוּ עַל שְׁמוֹ, הַמִּגְרָשׁ וְכוּ׳, וְאַתָּה יָכוֹל לְהַצִּיל קְצָת מִכַּסְפְּךָ. וּמִלְּבַד זֹאת, רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי סוֹף כָּל סוֹף זֶה רַק קְצָת, הֵן אֱמֶת שֶׁאַתָּה חַיָּב לָאֲנָשִׁים, לְדַעְתִּי, אִם תֹּאמַר לְכֻלָּם, שֶׁתִּשָּׁלֵם לָהֶם עַד הַפְּרוּטָה הָאַחֲרוֹנָה וְתַרְגִּיעַ אוֹתָם, הֵם לֹא יַטְרִידוּ אוֹתְךָ, כִּי הֵם רַק מְפַחֲדִים שֶׁאַף פַּעַם לֹא תְּשַׁלֵּם לָהֶם.

מָה אֹמַר לְךָ! בְּוַדַּאי סוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב, אִם תַּחֲזִיק מַעֲמָד, וְגָדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאַף שֶׁנִּדְמֶה לְךָ הַכֹּל כַּחֲלוֹם, תֵּדַע כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁתֵּצֵא מֵהַצָּרָה הַמָּרָה הַזֹּאת שֶׁנָּפַלְתָּ בָּהּ, וְאֶזְכֶּה לִשְׁמֹעַ בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת וּמְשַׂמְּחוֹת מִמְּךָ.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי, וְתִהְיֶה בְּקֶשֶׁר.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלַיִךְ.

רְאִי לָקַחַת אֶת עַצְמֵךְ בְּיָדַיִךְ, וְאַל תַּעַזְבִי אֶת עַצְמֵךְ, חַסְדֵי הַשֵּׁם

יִתְבָּרַךְ, שֶׁעָזַר לָךְ עַד עַכְשָׁו, וּתְהִלָּה לָאֵל יֵשׁ לָךְ יְלָדִים נֶחֱמָדִים וּבְרִיאִים, וּבָזֶה רָאוּי לָךְ לִשְׁמֹחַ מְאֹד מְאֹד, כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, שׁוֹמְעִים בְּכָל יוֹם סִפּוּרִים כָּאֵלּוּ הַמְזַעְזְעִים אֶת הַנֶּפֶשׁ, מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל בְּנֵי אָדָם, וּתְהִלָּה לָאֵל, עָזַר לָךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עִם יְלָדִים בְּרִיאִים חַיִּים וְקַיָּמִים, וְעִם בַּעַל בָּרִיא, עָלַיִךְ לְהוֹדוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא תָּמִיד.

אַל תִּהְיִי בְּמֻתָּח כְּלָל, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם, וְעוֹד תִּזְכִּי לִבְנוֹת בַּיִת נֶחְמָד בְּיַבְנְאֵל, וְיִהְיֶה בֵּיתְכֶם בֵּית וַעַד לַחֲכָמִים מָלֵא אוֹרְחִים, וְלֹא יֶחְסַר לָכֶם שׁוּם דָּבָר.

רְאִי לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וּתְשַׂמְּחִי אֶת אֲחֵרִים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁתַּצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתיא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסִדְרָא וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי אֵין זוֹ עֵצָה לְהַשְׁפִּיל אֶת עַצְמוֹ, וְלָדוּן אֶת עַצְמוֹ תָּמִיד לְכַף חוֹב, אַדְרַבָּה תַּתְחִילִי לְהִסְתַּכֵּל עַל צַד הַיָּפֶה שֶׁבְּחַיַּיִךְ, וְאָז תִּזְכִּי לִמְצֹא רַב טוּב.

עָלַיִךְ לָדַעַת, כְּמוֹ שֶׁצְּרִיכִים לֶאֱהֹב אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וּצְרִיכִים לָדוּן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, כְּמוֹ־כֵן צְרִיכִים לֶאֱהֹב אֶת עַצְמוֹ, וְלָדוּן אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת. מַה לָּךְ לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאַחֵר, תְּהִלָּה לָאֵל, יֵשׁ לָךְ טוֹב הַרְבֵּה, וְאַתְּ עֲדַיִן צְעִירָה, וְכָל הָעוֹלָם לְפָנַיִךְ, בָּרֵגַע שֶׁתַּכְנִיסִי

בְּדַעְתֵּךְ יְדִיעוֹת אֵלּוּ, תְּהִיִי עַצְמָאִית, וְתַרְגִּישִׁי אֶת עַצְמֵךְ שֶׁאַתְּ שָׁוָה מַשֶּׁהוּ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּזְכִּי לִמְצֹא אֶת בֶּן זוּגֵךְ הָאֲמִתִּי, וְתִתְחַתְּנִי עִמּוֹ, וְתִבְנִי בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל, עַל־פִּי דַּעַת תּוֹרָתֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלַיִךְ, שֶׁתַּצְלִיחִי בְּחַיַּיִךְ תָּמִיד.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתיב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךְ, וְכֵן אֶת הָרְשִׁימָה שֶׁל כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַבָּאִים אֶל הַשִּׁעוּר, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִרְאוֹת קִבּוּץ גָּדוֹל כָּזֶה, וּמִי יִתֵּן שֶׁתִּשְׁלַח לִי אֶת יֶתֶר הָרְשִׁימָה, לְמַעַן נִהְיֶה אִתָּם בְּיַחַד בְּקֶשֶׁר חָזָק.

עָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי מִי שֶׁעוֹסֵק עִם רַבִּים, עָלָיו עוֹבֵר מַה שֶּׁעוֹבֵר וְכוּ׳, וְאַף שֶׁזֶּה נִסָּיוֹן גָּדוֹל מְאֹד וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת כְּדַאי וּכְדַאי הַיְגִיעָה וְהַטִּרְחָה, כִּי סוֹף כָּל סוֹף תָּבוֹא עַל שְׂכָרְךָ בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא.

עָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי הָאָדָם חָטָא וּפָגַם כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר מִי יוֹדֵעַ כַּמָּה יָמִים וְשָׁנִים יְכוֹלִים לְתַקֵּן אֲפִלּוּ חֵטְא אֶחָד, וְכָל שֶׁכֵּן כָּל כָּךְ הַרְבֵּה חֲטָאִים. וְגִלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר בָּזֶה שֶׁמְּקָרְבִים עוֹד אֲנָשִׁים אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמַחֲזִירִים אֲנָשִׁים בִּתְשׁוּבָה, עַל־יְדֵי־זֶה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְכַפֵּר עַל עֲוֹנוֹתָיו (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן

תמז). וְעַל־כֵּן רָאוּי לְךָ לִשְׁמֹחַ מְאֹד, שֶׁנָּפַל בְּחֶלְקְךָ לִלְמֹד בָּרַבִּים מִתּוֹרַת רַבֵּנוּ זַ״ל וּלְקָרֵב רְחוֹקִים, וְזֶה צָרִיךְ לְחַזֵּק אוֹתְךָ תָּמִיד.

רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל יוֹם תְּדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְזֶה יַכְנִיס בְּךָ בִּטָּחוֹן עַצְמִי, שֶׁלֹּא תִּפְחַד מֵאַף אֶחָד שֶׁבָּעוֹלָם, וּמַה יִּהְיֶה עִם יְסַלְּקוּ אוֹתְךָ מֵהַתַּלְמוּד תּוֹרָה?! גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְרֻוַח וְהַצָּלָה יִהְיֶה מִמָּקוֹם אַחֵר, וּפַרְנָסָה יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הָעִקָּר רְאֵה לִהְיוֹת הַכְּתֻבֶת לְכָל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בָּעִיר אַשְׁדּוֹד, וְתָמִיד תְּדַבֵּר מֵעֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, כְּפִי שֶׁלּוֹמְדִים אֶת זֶה בְּ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים, וְזֶה יָבִיא לְךָ פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ בִּתְפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לָצֵאת מֵהַמֵּצַר, וְיֶמְתְּקוּ מִמְּךָ כָּל הַדִּינִים, וְתִזְכֶּה לְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ בָּאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְכֵן אִשְׁתְּךָ תַּעֲבֹר אֶת הַכֹּל בְּשָׁלוֹם, וְתִהְיוּ כֻּלְּכֶם בְּרִיאִים, וְיִהְיֶה לָכֶם הַרְבֵּה נַחַת מֵהַיְלָדִים, וּפַרְנָסָה בְּשֶׁפַע.

הֶכְפֵּל הַדָּבָר, נָא וְנָא לֹא לִפְחֹד מִשּׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי הַכֹּל יַעֲבֹר.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתיג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים שֶׁהִדְפַּסְתָּ. מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין לִי דִּבּוּרִים בְּפִי וּמִכָּל שֶׁכֵּן בִּכְתָב לְהַסְבִּיר לְךָ אֶת נִפְלָאוֹת עֲבוֹדָתְךָ, וּמִי כְּבָר מְדַבֵּר מִגְּדֶל זְכוּתְךָ, עַל זֶה אִי אֶפְשָׁר אֲפִלּוּ לַחֲשֹׁב, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לְדַבֵּר, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן לְרָשְׁמָם עַל פְּנֵי הַכְּתָב, כִּי הִיא זְכוּת הָרַבִּים לְדוֹרוֹת עוֹלָם.

מָה אֹמַר לְךָ! עוֹבֵר עַכְשָׁו עַל כְּלַל יִשְׂרָאֵל מַה שֶּׁעוֹבֵר — מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, וְכָל אֶחָד יֵשׁ לוֹ הַיְרִידוֹת וְהָעֲלִיּוֹת שֶׁלּוֹ, וְהַקּוּנְטְרֵסִים הָאֵלּוּ הֵם כְּמַיִם קָרִים עַל נֶפֶשׁ עֲיֵפָה, עַל־כֵּן רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, לַעֲסֹק בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, וּפַרְנָסָה יִתֵּן לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וּבֶאֱמֶת מִי שֶׁעוֹסֵק בְּצָרְכֵי רַבִּים בֶּאֱמוּנָה, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְשַׁלֵּם שְׂכָרוֹ, שָׂכָר גַּשְׁמִי וְשָׂכָר רוּחָנִי.

רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשׂוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם לֹא יוּכַל לִשְׁבֹּר אוֹתְךָ, וְאָז תִּרְאֶה הַצְלָחָה מְרֻבָּה בְּמַעֲשֶׂיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתיד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיֶּה.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים שֶׁהִדְפַּסְתֶּם. מָה אֹמַר לָךְ! עוֹד לֹא רָאִיתִי יְפִי כָּזֶה, הֵן הָאוֹתִיּוֹת וְהֵן הַהַדְפָּסָה, וְהֵן הָעֲבוֹדָה וְהַיְגִיעָה וְכוּ׳. עָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי עַל כָּל יְגִיעָה וִיגִיעָה, וְעַל כָּל טִרְחָה וְטִרְחָא שֶׁטָּרַחְתְּ לְמַעַן הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וּלְמַעַן רַבֵּנוּ זַ״ל, יְשַׁלֵּם לָךְ שָׂכָר גָּדוֹל עַד מְאֹד עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן בָּעוֹלָם הַבָּא. וְעִקַּר הַשָּׂכָר — שֶׁתִּזְכִּי בֶּאֱמֶת לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּבְנֵיכֶם וּבְנוֹתֵיכֶם יִהְיוּ צַדִּיקִים וְצִדְקָנִיּוֹת, וְתִרְוֶה מֵהֶם רֹב נַחַת, וְתִזְכּוּ לְגַדֵּל אֶת בְּנֵיכֶם בְּנָקֵל.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וּתְחַזְּקִי אֶת בַּעְלֵךְ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לְפַרְנָסָה בְּשֶׂפַע, וְתֵצְאוּ מֵהַמֵּצַר, וְיִהְיֶה לָכֶם רַק טוֹב.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תתטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, הָרַב ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְחַנֵּךְ בְּקָרוֹב אֶת כָּל יְלָדֶיךָ, וְתִרְוֶה מֵהֶם רֹב נַחַת, וּבָנִים יִוָּלְדוּ לְךָ, וּבְנֵי בָנִים וּבְנֵי שִׁלְשִׁים, וּבְנֵי רִבְּעִים, וְתִזְכֶּה לַאֲרִיכוּת יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת — אַתָּה וְאִשְׁתְּךָ.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק וּלְחַזֵּק אֶת הַיְלָדִים, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁיִּהְיֶה לָכֶם כָּל טוּב.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתטז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלַיִךְ, שֶׁתִּזְכִּי לִמְצֹא אֶת בֶּן זוּגֵךְ הָאֲמִתִּי, וְתִתְחַתְּנִי עִמּוֹ.

נָא וְנָא אַל תְּהִי בָּרְנִית, רַק אֶת הַשִּׁדּוּךְ הָרִאשׁוֹן שֶׁמַּצִּיעִים לָךְ תִּתְחַתְּנִי בְּשָׁלוֹם.

רְאִי לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלַיִךְ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תתיז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁיִּהְיֶה לָכֶם רַק טוֹב בְּחַיֵּיכֶם.

רְאִי לְהַדְלִיק חֲמִשָּׁה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ אָז הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת וּמִתְפַּלֶּלֶת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

רְאוּ לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי רֹב הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם הֵן כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

הַמְאַחֵל לְךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתיח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת הַבִּלְבּוּלִים שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ בְּשָׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע וְכוּ׳, הָיָה טוֹב מְאֹד שֶׁתִּלְמַד בְּלִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ע״ב, אֶת הַתּוֹרָה הַנִּפְלָאָה הַמּוּבֵאת שָׁם, וְתֹאמַר עָלֶיהָ הַתְּפִלָּה מִלִּקּוּטֵי תְּפִלּוֹת, וְשָׁם תִּמְצָא מַרְגּוֹעַ לְנַפְשְׁךָ.

נָא וְנָא אַל תְּבַלְבֵּל אֶת עַצְמְךָ מִשּׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם, רַק לְהַדְבִּיק עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתָמִיד תְּדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּלְשׁוֹן נוֹכֵחַ: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי מַאֲמִין בְּךָ, שֶׁאַתָּה נִמְצָא פֹּה אִתִּי, עִמִּי וְאֶצְלִי וְכוּ׳, וְתָשִׂיחַ וּתְסַפֵּר עִמּוֹ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה לֶאֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻכֶּכֶת.

אוֹדוֹת עִנְיַן סַנְדָּקָאוּת לֹא כְּדַאי לַעֲשׂוֹת מַחֲלֹקֶת, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי הַמַּחֲלֹקֶת בְּשָׁעַת הַבְּרִית מְאֹד מַשְׁפִּיעָה לְרָעָה, חַס וְשָׁלוֹם, לְהַתִּינוֹק, וְעַל־כֵּן תַּעֲשֶׂה הַכֹּל עַל הַצַּד הַטּוֹב וְעַל צַד הַשָּׁלוֹם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתיט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ בְּכָל מִינֵי אֶפְנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ אֲבִי יְתוֹמִים, וּבְוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם.

רְאִי לוֹמַר בְּכָל יוֹם תְּהִלִּים כְּסִדְרָן, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וִירַחֵם עָלַיִךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בִּתְפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עָלַיִךְ, שֶׁתִּזְכִּי כְּבָר לְהִוָּשַׁע.

נָא וְנָא אַל תִּדְחֲקִי אֶת הַזְּמַן, וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁכּוֹאֵב לָךְ מְאֹד מְאֹד לִהְיוֹת לְבַד, עִם כָּל זֹאת עֲשִׂי לְמַעַן הַיְלָדִים, לְחַזְּקָם וּלְאַמְּצָם וּלְעוֹדְדָם, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הָרוֹפֵא לִשְׁבוּרֵי לֵב, יְרַפֵּא אֶת לְבָבֵךְ הַנִּשְׁבָּר, וְנִזְכֶּה לִשְׁמֹעַ בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת מִכֶּם.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תתכ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ח טֵבֵת ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

אֵינִי רוֹצֶה לְהִכָּנֵס בְּדִין וּבְדָבָרִים וְכוּ׳, אֲבָל זֹאת תֵּדַע, כִּי שָׁמַעְתִּי מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ שִׂיחָה מֵרַבֵּנוּ זַ״ל שֶׁאָמַר: ״גַּם בָּעִנְיָן שֶׁלִּי יִהְיוּ מְפֻרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר״, וּמוּבָן שֶׁכָּל אֶחָד הַמְקַנֵּא בַּזּוּלַת זוֹרֵק אֶת הַשִּׂיחָה הַזּוֹ עַל הַשֵּׁנִי (כִּי בְּכָל מַחֲלֹקֶת שֶׁאֶחָד חוֹלֵק עַל הַשֵּׁנִי, זֶה רַק מֵחֲמַת קִנְאָה וְכוּ׳ — יֵשׁ לְהַהוּא יוֹתֵר כֶּסֶף... יֵשׁ לְהַהוּא יוֹתֵר אֲנָשִׁים... הוּא יוֹדֵעַ יוֹתֵר לִלְמֹד... וְכַדּוֹמֶה, כִּי אֵין מַחֲלֹקֶת לְשֵׁם שָׁמַיִם בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֶלָּא רַק קִנְאָה, קִנְאָה, קִנְאָה, וְזֶה בָּרוּר לְמִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל בְּעֵין הָאֱמֶת). וְלָכֵן בֶּאֱמֶת קָשֶׁה לְפִי זֶה לֵידַע מִי בֶּאֱמֶת ״מְפֻרְסָם שֶׁל שֶׁקֶר בִּדְבַר רַבֵּנוּ זַ״ל״; וְהַתֵּרוּץ הוּא פָּשׁוּט, כָּל מִי שֶׁמְּפַרְסֵם יוֹתֵר אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, הוּא יוֹתֵר אֲמִתִּי, אָדָם שֶׁמַּפְקִיר אֶת שְׁמוֹ, וּמוּכָן שֶׁיְּדַבְּרוּ עָלָיו כָּל דָּבָר אָסוּר, הֲרֵי זוֹ מְסִירוּת נֶפֶשׁ הֲכִי גְּדוֹלָה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רס): יֵשׁ שֶׁמְּאַבֵּד אֶת שְׁמוֹ שֶׁהוּא נַפְשׁוֹ, זוֹהִי מְסִירוּת נֶפֶשׁ אֲמִתִּית. יֵשׁ אֶחָד שֶׁמַּפְקִיר אֶת כָּל כֻּלּוֹ: כַּסְפּוֹ, אִשְׁתּוֹ וִילָדָיו וְכוּ׳, הָעִקָּר עוֹסֵק לְפַרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, עַל זֶה שַׁיָּךְ

לוֹמַר מְפֻרְסָם שֶׁל שֶׁקֶר?! אוֹ אֶחָד שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֵׁם עוֹלָמִי וְכוּ׳, וְהוּא בֶּאֱמֶת סוֹבֵל עַל הָעֲצַבִּים, יֵשׁ לוֹ פַּחַד גְּבָהִים וְכוּ׳, אֵין לוֹ שׁוּם מוֹסָד עַל שֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל, לֹא תַּלְמוּד תּוֹרָה, לֹא יְשִׁיבָה וְכוּ׳ כְּלוּם, רַק אוֹמֵר שֶׁאֶצְלוֹ הוּא קֶרֶן אוֹרָה, הַאִם זֶה לֹא מְפֻרְסָם שֶׁל שֶׁקֶר?! אֵיךְ הוּא יָכוֹל לַחֲלֹק עַל אַבְרֵךְ עוֹבֵד הַשֵּׁם, שֶׁיֵּשׁ לוֹ תַּלְמוּד תּוֹרָה וִישִׁיבָה וּמְקֻרָב רְחוֹקִים, וְלוֹמַר עָלָיו שֶׁהוּא מְפֻרְסָם שֶׁל שֶׁקֶר, מִפְּנֵי שֶׁאֵינוֹ מִתְנַהֵג כְּפִי שֶׁהוּא רוֹצֶה?! וּמַה בְּכָךְ, אֵין שְׁנֵי בְּנֵי אָדָם שָׁוִין, וּכְשֶׁם שֶׁפַּרְצוּפֵיהֶן שׁוֹנִים, כָּךְ דֵּעוֹתֵיהֶם שׁוֹנוֹת וְאִם פְּלוֹנִי מְקֻרָב רְחוֹקִים וְעוֹשֶׂה בַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה, אַדְרַבָּה, הוּא מְאֹד חָשׁוּב בַּשָּׁמַיִם. אַךְ מַה לַּעֲשׂוֹת?! הַקִּנְאָה מוֹצִיאָה אֶת הָאָדָם מִדַּעְתּוֹ, וְאִם הוּא אֵינוֹ מַצְלִיחַ בְּמַעֲשָׂיו וְכוּ׳, אֲזַי מוֹצֵא דִּפֵּי בַּאֲחֵרִים, אִם הוּא כָּל מַה שֶּׁרוֹצֶה שֶׁיִּתְפָּרְסֵם לֹא הוֹלֵךְ לוֹ, מְחַדֵּשׁ חִדּוּשִׁים עֲמֻקִּים... (כִּלְשׁוֹנוֹ), וְאַף־עַל־פִּי־כֵן אֵינוֹ מוֹשֵׁךְ בְּנֵי הַנְּעוּרִים אֶצְלוֹ... הוּא יוֹצֵא מִדַּעְתּוֹ מֵחֲמַת קִנְאָה עַל הַזּוּלַת, הַאִם אֵין זֶה מְפֻרְסָם שֶׁל שֶׁקֶר בִּדְבַר רַבֵּנוּ זַ״ל?! אַף שֶׁצּוֹעֵק אֲשֶׁר הַמַּעְיָנוֹת נוֹבְעִים מֵהַנְּחָלִים וְכוּ׳... וְשׁוּם דָּבָר לֹא הוֹלֵךְ לוֹ... וְלָכֵן מְדַבֵּר עַל זֶה, וְעַל זֶה, הַאִם זֶה לֹא מְפֻרְסָם שֶׁל שֶׁקֶר בִּדְבַר רַבֵּנוּ זַ״ל?! וְיֵשׁ עוֹד לְהַרְבּוֹת בְּדֻגְמָאוֹת, אֲבָל הַקֵּץ לְדִבְרֵי רוּחַ, סְתָם לְהָכְנִס בְּוִכּוּחִים מַה יֵּצֵא מִזֶּה?! כָּל אֱמֶת שֶׁתּוֹכִיחַ, יֵשׁ כְּנֶגְדָּהּ עֲשָׂרָה שְׁקָרִים לְהִתְנַגֵּד אֶל הָאֱמֶת הַבּוֹדֶדָה, וְלָכֵן אֵין טַעַם לְהָכְנִס בְּוִכּוּחִים.

כְּלָל זֶה תִּקַּח בְּיָדְךָ — הֵיכָן שֶׁמְּדַבְּרִים פָּתוּחַ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, הֵיכָן שֶׁיּוֹדְעִים אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּעַל־פֶּה, הֵיכָן שֶׁרוֹאִים אֶחָד שֶׁמּוֹסֵר נַפְשׁוֹ לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ הֲכִי גְּדוֹלָה, וְהִפְקִיר עַצְמוֹ מִכֹּל וָכֹל, זוֹהִי הָאֱמֶת בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמִי שֶׁמִּתְנַגֵּד עָלָיו הוּא, הוּא הַמְפֻרְסָם שֶׁל שֶׁקֶר בִּדְבַר רַבֵּנוּ זַ״ל! אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ, וְאֵינוֹ הוֹפֵךְ אוֹר לְחֹשֶׁךְ, מַר לְמָתוֹק.

הַמְצַפֶּה לִרְאוֹתְךָ בְּקָרוֹב...

י״ב תתכא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בּא, ב׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּיֶתֶר שְׂאֵת וּבְיֶתֶר עֹז, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַה שֶּׁעוֹבֵר, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמִּתְחַזֵּק מַעֲמָד וְאֵינוֹ נִשְׁבָּר מִשּׁוּם דָּבָר, וְזֶה עִקַּר גְּדֻלַּת בַּר יִשְׂרָאֵל, וְרַק בָּזֶה נִמְדֶּדֶת גְּדֻלַּת בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁאֵינוֹ נִשְׁבָּר מִשּׁוּם דָּבָר יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה.

מַה שֶּׁצְּרִיכִים בְּזֶה הָעוֹלָם — לִהְיוֹת חָזָק בֶּאֱמוּנָה, לֵידַע שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא וְאֵין בִּלְעָדָיו נִמְצָא, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר, וּבִידִיעָה זוֹ יִפָּתַח לְךָ הַפֶּה, וְתוּכַל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סב): וּבֶאֱמֶת אִם הָאָדָם הָיָה יוֹדֵעַ, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹמֵד עַל יָדוֹ, וְשׁוֹמֵעַ אֶת תְּפִלָּתוֹ, בְּוַדַּאי הָיָה מְדַקְדֵּק מְאֹד, וּבְשֶׁבִיל שֶׁאָדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ זֹאת, בִּשְׁבִיל זֶה אֵינוֹ מְדַקְדֵּק כָּל־כָּךְ, נִמְצָא שֶׁכָּל עִנְיַן תְּפִלָּה וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ תָּלוּי רַק בֶּאֱמוּנָה, כְּכָל שֶׁהָאָדָם חָזָק בֶּאֱמוּנָה, וּמַרְגִּישׁ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא פֹּה, כְּמוֹ־כֵן יְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וְרַק זוֹהִי הָעֵצָה לְהִנָּצֵל מֵהַכֹּל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתכב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בּא, ב׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעִנְיַן צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל וְכוּ׳, מָתַי אוֹמְרִים אֶת הַוִּדּוּי דְּבָרִים, קֹדֶם

׳תִּקּוּן הַכְּלָלִי׳ אוֹ אַחַר־כָּךְ וְכוּ׳; מָה אֹמַר לְךָ! כְּשֶׁזּוֹכִים לְהַגִּיעַ אֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעִיר אוּמַן, הַדָּבָר הָרִאשׁוֹן כְּבָר מְנַדְּבִים פְּרוּטָה לִצְדָקָה, וּמַתְחִילִים אֶת הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים הַנִּקְרָאִים ׳תִּקּוּן הַכְּלָלִי׳, כִּי אָדָם צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁכָּל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ הֵם גַּם אֶחָד גָּדוֹל, וְאֵין בַּעַל הַגֵּס מַכִּיר בְּנִסּוֹ (נדה לא.), וְלָכֵן כָּל רֶגַע וְדַקָּה שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, זֶהוּ חֶסֶד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לַחֲטֹף וְלִהְיוֹת אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אֵין זְכוּת לְמַעְלָה מִזּוֹ [אֲשֶׁר לֹא הָיָה עוֹד צַדִּיק בָּעוֹלָם שֶׁהִבְטִיחַ הַבְטָחָה כָּזוֹ, שֶׁמִּי שֶׁיָּבוֹא אֶל צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ, וְיִתֵּן פְּרוּטָה לִצְדָקָה, וְיֹאמַר אֶת הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים, אָזַי יוֹצִיאוֹ מֵהַשְּׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו], וְלָכֵן הַדָּבָר הָרִאשׁוֹן אוֹמְרִים אֶת הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים, וְאַחַר־כָּךְ עוֹסְקִים בִּתְפִלּוֹת עִם וִדּוּיִים, וְזֶה פָּשׁוּט, כִּי כָּל רֶגַע מְאֹד חָשׁוּב וְיָקָר, וּמִי יוֹדֵעַ מַה יִּהְיֶה הָלְאָה, וּלְהַשֵּׁם הַתִּשׁוּעָה שֶׁתַּגִּיעַ לְשָׁם.

הַמְבָרֵךְ אוֹתְךָ בִּבְרָכַת צֵאתְכֶם לְשָׁלוֹם...

י״ב תתכג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בֹּא, ב׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לִשְׁמֹר עַל פִּתְחֵי פִיךָ, לֹא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחֲךָ וְכוּ׳, כִּי רִבּוּי הַדִּבּוּרִים מְגַלֶּה עַל טִפְּשׁוּת דַּעְתּוֹ. הֵן אֱמֶת לֹא כָּל מִי שֶׁשּׁוֹתֵק הוּא חָכָם, יֵשׁ שׁוֹטֶה וְטִפֵּשׁ שֶׁאֵין לוֹ מַה לְדַבֵּר וְכוּ׳, וְהָעוֹלָם אוֹחֲזִים מִמֶּנּוּ כְּחָכָם גָּדוֹל, כִּי כְּךָ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים צט.): שְׁתִיקָה יָפָה לַחֲכָמִים קַל וָחֹמֶר לַטִּפְּשִׁים; עִם כָּל זֹאת הַשּׁוֹתֵק תָּמִיד מוֹנֵעַ מֵעַצְמוֹ הַרְבֵּה צָרוֹת, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר הֶחָכָם מִכָּל הָאָדָם (מִשְׁלֵי כא, כג): ״שֹׁמֵר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ שֹׁמֵר מִצָּרוֹת נַפְשׁוֹ״; כִּי אֵיךְ שֶׁהוּא אִם אָדָם הִפְקִיר אֶת דִּבּוּרוֹ, הוּא יָבוֹא לִידֵי רָעָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי י, יט): ״בְּרֹב דְּבָרִים לֹא יֶחְדַּל פָּשַׁע״, וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּקַצֵּר בְּדִבּוּרוֹ,

וּמְדַבֵּר רַק הַמֻּכְרָח לוֹ, וְאֶת הַדִּבּוּר הוּא שׁוֹמֵר לִתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ וְלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאָז יִרְאֶה אֶת הָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁבְּכָל יוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לד, יג): ״מִי הָאִישׁ הֶחָפֵץ חַיִּים אֹהֵב יָמִים לִרְאוֹת טוֹב, נְצֹר לְשׁוֹנְךָ מֵרָע וּשְׂפָתֶיךָ מִדַּבֵּר מִרְמָה״, וְאָמַר ר׳ אַבְרָהָם בְּר׳ נַחְמָן זַ״ל: הַפֶּה שֶׁל הָאָדָם הוּא כְּמוֹ תַּחֲנַת קֶמַח, כְּשֶׁטּוֹחֲנֶת — מוֹצִיאָה קֶמַח, וּכְשֶׁמַּפְסִיקָה לִטְחֹן — אֵינָהּ מוֹצִיאָה קֶמַח, כָּךְ הַפֶּה — כָּל זְמַן שֶׁמְּדַבֵּר בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה, נִמְשָׁךְ עָלָיו מֹחַ אֱלֹקִי בִּדְבֵקוּת אֱמֶת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

הָעִקָּר רְאֵה לִשְׁמֹר עַל בְּרִיאוּתְךָ, וְאַל תִּתְאַמֵּץ יוֹתֵר מִדַּאי בְּשׁוּם דָּבָר אֲפִלּוּ בִּלְמוּד, אֶלָּא הַרְגֵּל עַצְמְךָ לֵילֵךְ לְאַט לְאַט בְּכָל דָּבָר וּבְיִשּׁוּב הַדַּעַת, הָעִקָּר לֹא לְהִכָּנֵס בְּלַחַץ, הַינוּ אַל תַּלְחִיץ אֶת עַצְמְךָ שֶׁאַתָּה מֻכְרָח, אֵין דָּבָר כָּזֶה מֻכְרָח, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן שה), וְהַשִּׂיחָה הַזּוֹ מְאֹד מְאֹד נִצְרֶכֶת לְךָ כִּי תָּמִיד נִדְמֶה לְךָ שֶׁאַתָּה מֻכְרָח וְכוּ׳, וְזֶה מַה שֶּׁמַּפִּיל אוֹתְךָ בְּלַחַץ, וְאַתָּה נִלְחָץ מִזֶּה הַרְבֵּה, וּכְשֶׁאֵינוֹ הוֹלֵךְ כְּמוֹ שֶׁאַתָּה רוֹצֶה, אַתָּה נִשְׁבָּר, וְזֶה הוֹרֵס אוֹתְךָ לִרְסִיסִים וְכוּ׳, אַל תַּעֲשֶׂה כָּךְ, אֶלָּא בְּכָל דָּבָר תִּהְיֶה מָתוּן, וְאָז תַּעֲבֹר וְתַצְלִיחַ. וְטוֹב שֶׁתִּתְעַיֵּן בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, אוֹת שֶׁלֹּא לְהִתְעַקֵּשׁ כְּלָל), וְזֶה יַעֲזֹר לְךָ מְאֹד מְאֹד, כִּי הַהוֹלֵךְ בְּדַרְכּוֹ זוֹ מְאֹד מַצְלִיחַ; אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּצַיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהוֹלֵךְ בִּדְרָכָיו וּבַעֲצוֹתָיו, וְאָז יִהְיֶה אִישׁ כָּשֵׁר כָּל יְמֵי חַיָּיו כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ.

וְאוֹדוֹת סֵפֶר ״קִצּוּר־לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״ שֶׁחִבֵּר מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, טוֹב מְאֹד לַחֲזֹר בָּזֶה, כִּי הוּא חִיּוּת לְנֶפֶשׁ הָאָדָם, וְהוּא תַּמְצִית עֲצוּתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל לְעֲבֹדָה וּלְמַעֲשֶׂה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תתכד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בֹּא, ג׳ שָׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֵין לָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם אֶלָּא תְּפִלָּה, וּמַה שֶּׁתִּפְלָה פּוֹעֶלֶת, שׁוּם דָּבָר בָּעוֹלָם אֵינוֹ פּוֹעֵל, צְרִיכִים רַק לִבְרֹחַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִבְכּוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין לָנוּ אַף אֶחָד שֶׁיָּבִין אוֹתָנוּ רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וַאֲנַחְנוּ אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם בְּי״ג עִקָּרִים שֶׁל הָרַמְבַּ״ם: ״אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה, שֶׁהַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ לוֹ לְבַדּוֹ רָאוּי לְהִתְפַּלֵּל, וְאֵין לְזוּלָתוֹ רָאוּי לְהִתְפַּלֵּל״, ר׳ נַפְתָּלִי זַ״ל הָיָה לוֹ בֵּן שֶׁיָּצָא לְתַרְבּוּת רָעָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְעָזַב אֶת הַדָּת, וְהִתְפַּלֵּל עָלָיו אָבִיו שֶׁיָּמוּת וּמֵת, וּכְשֶׁשָּׁמַע זֹאת מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, הִקְפִּיד עָלָיו וְאָמַר: אִם יֵשׁ לְךָ כֹּחַ הַתְּפִלָּה כָּזֶה, עָדִיף הָיָה לְהִתְפַּלֵּל עָלָיו שֶׁיַּחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה. אֲנִי הִכַּרְתִּי אֶת הָרַב הֶחָסִיד ר׳ שְׁמוּאֵל הוֹרְבִיץ זַ״ל, שֶׁהָיָה לוֹ בֵּן שֶׁיָּצָא לְתַרְבּוּת רָעָה, וְנָסַע אֶל רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי בִּמֵרוֹן, וְלֹא עָזַב אֶת הַמָּקוֹם, וְיָשַׁב שָׁם כַּמָּה שָׁבוּעוֹת, וּבָכָה הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ שֶׁבְּנוֹ יַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, וּלְבַסּוֹף חָזַר בִּתְשׁוּבָה [מִפְּנֵי כְּבוֹד הַמִּשְׁפָּחָה לֹא אֶכְתֹּב אֶת שְׁמוֹ]. רוֹאִים מִזֶּה, מַה שֶּׁתִּפְלָה פּוֹעֶלֶת שׁוּם דָּבָר בָּעוֹלָם אֵינוֹ פּוֹעֵל. וְלָכֵן רְאֵה לִבְכּוֹת הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְבַקֵּשׁ רַחֲמִים מְרֻבִּים עַל עַצְמְךָ וְעַל בִּנְךָ, וְאָז תִּרְאֶה שֶׁסּוֹף כָּל סוֹף הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

אִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ מָה הַדְּמָעוֹת שֶׁלְּךָ פּוֹעֲלוֹת בַּשָּׁמַיִם, הָיִיתָ שׁוֹפֵךְ דְּמָעוֹת כַּמַּיִם, רַק לֹא לְהִתְיָאֵשׁ וְלֹא לְהִכָּנֵס בְּמֻתָּח וַעֲצָבִים, כִּי בִּתְפִלָּה צְרִיכִים רַק רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, וּבִפְרָט כָּל מַה שֶּׁקּוֹרֶה עִמְּךָ, זֶהוּ בִּשְׁבִיל פְּגָמֵי הַבְּרִית שֶׁלְּךָ שֶׁהוֹצִיאתָ זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה בָּרָאתָ קְלִפּוֹת וּמַשְׁחִיתִים, שֶׁהֵם נוֹקְמִים בְּךָ עַכְשָׁו, וְלָכֵן אַתָּה צָרִיךְ לְבַטֵּל אוֹתָם בִּבְכִיּוֹת, וְלִשְׁפֹּךְ אֶת לִבְּךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְדַיִּק הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע מָה הַלָּשׁוֹן ״כִּי תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל אוֹיְבֶךָ״ (דְּבָרִים כא, י), מַה זֶּה לָשׁוֹן יָחִיד ״אוֹיְבֶךָ״, הָיָה צָרִיךְ לוֹמַר עַל הָאוֹיְבִים? אֶלָּא נָקַט לָשׁוֹן יָחִיד, שֶׁכָּל אֶחָד מֵחֲמַת עֲוֹונוֹתָיו הַמְרֻבִּים בּוֹרֵא לְעַצְמוֹ אוֹיְבִים, שֶׁזֶּה נִגְעֵי בְּנֵי־אָדָם שֶׁהֵם נוֹקְמִים בּוֹ, וְלָכֵן אֵין עֵצָה אַחֶרֶת, רַק לִצְעֹק וְלִבְכּוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְהִתְמִיד בָּזֶה בְּהַצְנֵעַ, שֶׁאַף אֶחָד לֹא יֵדַע מִזֶּה, וְאָז תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

נָא וְנָא רְאֵה שֶׁלֹּא יִהְיוּ קַלִּים בְּעֵינֶיךָ הַדִּבּוּרִים הָאֵלּוּ, אֶלָּא תִּקַּח אֶת זֶה בִּמְלֹא הָרְצִינוּת וּבִתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת תְּדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֶת הַמַּתָּנָה הַזֹּאת קִבַּלְנוּ מֵרַבֵּנוּ ז״ל כְּבָר עַכְשָׁו, וְכָל הָעוֹלָם יְקַבְּלוּ אֶת הַמַּתָּנָה עַל־יְדֵי מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר מוֹהַרַ״תְּ ז״ל: כְּשֶׁיָּבוֹא מָשִׁיחַ יַכְנִיס בָּעוֹלָם אֶת עִנְיַן הַהִתְבּוֹדְדוּת וְהַשִּׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, עַד שֶׁיִּהְיֶה דֶּרֶךְ כְּבוּשָׁה לָרַבִּים, כְּמוֹ שֶׁאֵצֶל כֻּלָּם דֶּרֶךְ כְּבוּשָׁה לָלֶכֶת עִם טַלִּית וּתְפִלִּין.

וְלָכֵן מְאֹד אֲבַקֶּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁלֹּא תִּכָּנֵס בִּלְחַץ וּבְדֹחַק וּבַעֲצַבִּים, רַק תָּבוֹא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס דִּבּוּרִים אֵלּוּ בְּתוֹךְ לִבּוֹ, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תתכה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בֹּא, ג׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתִּרְאֶה לְהַשְׁלִים עִם אִשְׁתְּךָ, הִיא אֵינָהּ אֲשֵׁמָה בְּכָל הַצָּרוֹת שֶׁלְּךָ וְכוּ׳, אַדְרַבָּה כְּפִי שֶׁאֲנִי דִּבַּרְתִּי עִמָּהּ, הִיא עוֹזֶרֶת לְךָ וּמוֹסֶרֶת נַפְשָׁהּ בַּעֲבוּרְךָ, וְלָכֵן רְאֵה לְהַכִּיר בַּטּוֹב שֶׁנָּתַן לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא — אִשָּׁה כָּל־כָּךְ טוֹבָה, אִשָּׁה כָּל־כָּךְ צְנוּעָה, וְתִהְיֶה עֵזֶר וְתָמִיךְ לָהּ, וְאָז תִּרְאֶה שֶׁגַּם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יְעַזֵּר, לְךָ כִּי בְּמִדָּה שֶׁאָדָם הוֹלֵךְ — כֵּן הוֹלְכִים עִמּוֹ (סוֹטָה ח:). וּזְכֹר כְּלָל זֶה שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ ז״ל, שֶׁהָאִשָּׁה הִיא בְּחִינַת הַשְּׁכִינָה, וּכְפִי שֶׁאָדָם מִתְנַהֵג עִמָּהּ, כֵּן הִיא מִתְנַהֶגֶת עִמּוֹ.

רַק חֲזַק וֶאֱמַץ, וְאַל תִּכָּנֵס בִּלְחָצִים, וְאָז תִּרְאֶה יְשׁוּעוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי הַכֹּל תָּלוּי כְּפִי הַהִתְחַזְּקוּת שֶׁל הָאָדָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה...

י״ב תתכו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בֹּא, ד׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק תְּקֻנָּה לְעַצְמְךָ מִדַּת הַסַּבְלָנוּת וְכוּ׳, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה קָשֶׁה וְכָבֵד עָלֶיךָ, מֵרֹב הָעַוְלוֹת וְהַהַשְׁפָּלוֹת שֶׁעָשׂוּ לְךָ, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לְהַדְבִּיק עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתַצְדִּיק עָלֶיךָ אֶת הַדִּין, וְתֵדַע שֶׁהַכֹּל כַּפָּרַת עֲוֹנוֹת. וְאָמַר רַבֵּנוּ אִישׁ הָאֱלֹקִי הַגְּרָ״א זי״ע: אִם הָיָה הָאָדָם יוֹדֵעַ בַּמֶּה מִתְכַּפֵּר לוֹ כָּל צַעַר, כָּל עָגְמַת נֶפֶשׁ וְכָל חֲלִישׁוּת הַדַּעַת שֶׁרַק סוֹבֵל בְּזֶה הָעוֹלָם, הָיָה שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ מְאֹד מְאֹד עַל כָּל מַה שֶּׁעָבַר עָלָיו וְכוּ׳. אֲבָל תַּאֲמִין לִי, גַּם עַל זֶה צְרִיכִים רַחֲמִים וְהִתְחַזְּקוּת עֲצוּמָה, שֶׁיּוּכַל לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, כִּי בְּשָׁעָה שֶׁבָּאָה אֶל הָאָדָם צָרָה קָשָׁה, וְכָבֵד לוֹ לְקַבֵּל אֶת זֶה, וּבָא לוֹ הַדָּבָר מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה לְהַשְׁלִים עִם גּוֹרָלוֹ וְכוּ׳, דַּיְקָא אָז צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת עֲצוּמָה בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

הָעִקָּר שְׂחֹק — בֵּין בְּדִבּוּר וּבֵין בְּמַחֲשָׁבָה, וְכָךְ תַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ תָּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תתכז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בֹּא, ד׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אִם אַתָּה רוֹצֶה לִחְיוֹת חַיִּים טוֹבִים וְנָעִימִים, שְׁמֹר עַל פִּתְחֵי פִיךָ, כִּי כָּךְ אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לח), אֲשֶׁר כָּל

מַה שֶּׁאָדָם סוֹבֵל, זֶה רַק מֵחֲמַת שֶׁמַּפְקִיר אֶת פִּתְחֵי פִּיו, וּמְדַבֵּר כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קמח, ח): ״רוּחַ סְעָרָה עֹשָׂה דְּבָרוֹ״, עַל־יְדֵי רוּחַ פִּיו שֶׁמַּפְקִיר, זֶה גּוֹרֵם לוֹ שֶׁנַּעֲשֶׂה רוּחַ סְעָרָה בְּמֹחוֹ. וְאֵלּוּ בְּנֵי אָדָם שֶׁחוֹקְרִים תָּמִיד רַק אַחַר הָרַע שֶׁל אֲחֵרִים, אֵלּוּ הֵם מִסְטָרָא דְּקַיִן, שֶׁרַק רוֹאֶה חוֹב וְכוּ׳. וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מִתְעָרֵב עִם אֲחֵרִים כְּלָל, רַק יוֹשֵׁב אֹהֶל, וּמַכְנִיס עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְשׁוֹאֵב מִשָּׁם רוּחַ חָכְמָה וְטָהֳרָה.

וְרָאִיתִי דָּבָר מְאֹד מְעַנְיֵן בַּסֵּפֶר ״אִגֶּרֶת הַמּוּסָר״ לְרַבִּי יְהוּדָה אִבְּן תִּבּוֹן (אֲשֶׁר תִּרְגֵּם הַרְבֵּה סְפָרִים מֵעַרְבִית לִלְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ), וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: ״בְּנִי, שִׂים סִפְרֶיךָ חֲבֵרֶיךָ, וְאַרְגָּזֶיךָ וְתֵבוֹתֶיךָ פַּרְדֵּסֶיךָ וְגִנּוֹתֶיךָ, רְעֵה בְּגִנּוֹתֵיהֶם וְלִקּוּטֵי שׁוֹשַׁנִּיהֶם, וַאֲרֵה מִפְּרִיהֶם בְּשָׂמֶיהֶם וּמוֹרֵיהֶם, וְאִם תָּקוּץ נַפְשְׁךָ וְתִלְאֶה, הַעְתֵּק מִגַּן אֶל גַּן, וּמֵעֲרוּגָה אֶל עֲרוּגָה, וּמִמַּרְאֶה אֶל מַרְאֶה, כִּי אָז יִתְחַדֵּשׁ חֶפְצְךָ וְתֶהֱנֶה נַפְשְׁךָ״, עַיֵּן שָׁם.

תַּאֲמִין לִי, שֶׁאֵלּוּ דְּבָרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים עַד מְאֹד, וּתְהִלָּה לָאֵל, אֲנִי מְקַיֵּם זֹאת בְּמֶשֶׁךְ כָּל שְׁנוֹתַי שֶׁזָּכִיתִי לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, אֵין לִי עֵסֶק אַחֵר, אֶלָּא עִם הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים, אֵלּוּ הַחֲבֵרִים הֲכִי טוֹבִים שֶׁל הָאָדָם. וְיָדוּעַ מַה שֶּׁפֵּרֵשׁ מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל יוֹמַיִם לִפְנֵי הַהִסְתַּלְקוּת שֶׁלּוֹ: ״עֲשֵׂה לְךָ רַב״, מַאי זִיךְ אַיין רֶבִּי״ן, וְאִם אֵין לְךָ רַב אֶל מִי לְהִתְקָרֵב — ״וְקְנֵה לְךָ חָבֵר״ זַיי זִיךְ מִתְחַבֵּר צוּם פֶּען, תִּתְחַבֵּר עַצְמְךָ אֶל הַקָּנֶה וְהַקַּלְמוּס, הַיְנוּ אֶל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים מִצַּדִּיקֵי אֱמֶת, שֶׁנִּתְחַבְּרוּ עַל־יְדֵי קָנֶה וְקַלְמוּס, וּבֶאֱמֶת מִי שֶׁמַּכְנִיס עַצְמוֹ אֶל תּוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, שָׁם מוֹצְאִים כָּל מִינֵי פְּנִינִים וְיַהֲלוֹמִים, אֲשֶׁר אֵין עֵרֶךְ אֲלֵיהֶם, אַשְׁרֵי שֶׁיִּאָחֲזוּ בָּהֶם!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תתכח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בֹּא, ה׳ שָׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רַק חֲזַק וֶאֱמַץ מְאֹד, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, הָעִקָּר מַה שֶּׁאַתָּה צָרִיךְ לָנוּחַ הַרְבֵּה, כִּי מִי שֶׁהָעֲצַבִּים שֶׁלּוֹ מְתוּחִים, צָרִיךְ הַרְבֵּה מְנוּחָה, וְתִזְכֹּר אֶת מַאֲמַר הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ (אָבוֹת ג, יז): כֹּל שֶׁחָכְמָתוֹ מְרֻבָּה מִמַּעֲשָׂיו — חָכְמָתוֹ מִתְבַּטֶּלֶת, כֹּל שֶׁמַּעֲשָׂיו מְרֻבִּין מֵחָכְמָתוֹ — חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת, וְהָעִנְיָן הוּא, שֶׁמִּמַּה בָּא שֶׁבֶר עֲצַבִּים? אָדָם רוֹצֶה יוֹתֵר מִמַּה שֶּׁיָּכוֹל, וּכְשֶׁרוֹאֶה שֶׁלֹּא הוֹלֵךְ לוֹ הוּא נִשְׁבָּר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁאָדָם אֵינוֹ רוֹצֶה שׁוּם דָּבָר, רַק לִהְיוֹת יְהוּדִי פָּשׁוּט: הוֹלֵךְ לַמִּקְוֶה בְּכָל יוֹם, מִתְפַּלֵּל אֶת הַשָּׁלֹשׁ תְּפִלּוֹת שַׁחֲרִית, מִנְחָה, עַרְבִית בְּשִׂמְחָה וּבְמְנָיָן דַּיְקָא, מִלָּה בְּמִלָּה מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר, וְקוֹבֵעַ לְעַצְמוֹ שִׁעוּר בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה, בִּגְמָרָא, בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ וְכוּ׳, וַאֲפִלּוּ קְצָת דִּקְצָת, וְהוּא תָּמִיד שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ עִם נְקֻדַּת יַהֲדוּתוֹ, וְאֵינוֹ חָפֵץ בִּגְדוֹלוֹת, שֶׁזֶּה ׳כֹּל שֶׁמַּעֲשָׂיו מְרֻבִּין מֵחָכְמָתוֹ׳, אֲזַי ׳חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת׳, מַה שֶּׁאֵין כֵּן מִי שֶׁרוֹצֶה רַק מַדְרֵגוֹת וְהַשָּׂגוֹת, שֶׁזֶּה ׳חָכְמָתוֹ מְרֻבָּה מִמַּעֲשָׂיו׳, אֲזַי מִתְבַּטֶּלֶת חָכְמָתוֹ לְגַמְרֵי, וּמְקַבֵּל שֶׁבֶר עֲצַבִּים וְכוּ׳.

וְעַל־כֵּן הָאָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְיִרְאוּ עַל פָּנָיו חִיּוּךְ, וְאַף שֶׁזֶּה קָשֶׁה לוֹ — יִמְסֹר נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּר זֶה, כִּי הַשִּׂמְחָה מַרְחֶבֶת אֶת הַדַּעַת בְּיוֹתֵר.

וְעִם נוֹסֶפֶת אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ לְטוֹבָתְךָ הַגַּשְׁמִית וְהַנִּצְחִית, שְׁמֹר עַל הַשֵּׁנָה, וְזֶה דִּבּוּר מֵרַבֵּנוּ זַ״ל: מֵע דַארְף הִיטִין דֶּעם שְׁלָאף, צְרִיכִים לִשְׁמֹר עַל הַשֵּׁנָה, כִּי זֶה מוֹעִיל לֶאֱמוּנָה, כִּי כְּשֶׁאָדָם יָשֵׁן, אֲזַי יֵשׁ לוֹ נִיחָא לְמֹחִין, וּמִתְחַדֶּשֶׁת אֶצְלוֹ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה (שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן קו). וְאַל תִּהְיֶה חָכָם בְּעֵינֶיךָ, כִּי אַתָּה מְשַׂחֵק עִם הַבְּרִיאוּת שֶׁלְּךָ. אֱמֶת, שֶׁעָבַרְתָּ מַשְׁבֵּר גָּדוֹל בְּחַיֶּיךָ, עִם כָּל זֹאת זְכֹר וְגַם זְכֹר מַה שֶּׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן כו): אֵצֶל הָעוֹלָם מִדַּת הַשִּׂכְחָה הִיא דָּבָר רַע, אֲבָל אֶצְלִי מִדַּת הַשִּׂכְחָה דָּבָר טוֹב מְאֹד, כִּי

תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁעוֹבֵר מַשֶּׁהוּ הוּא שׁוֹכֵחַ, וְעוֹשֶׂה הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, וּכְאִלּוּ לֹא הָיָה דָּבָר שֶׁמַּטְרִידוֹ לְגַמְרֵי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ תָּמִיד...

י״ב תתכט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בֹּא, ו׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חֲזַק וֶאֱמַץ, וְתָמִיד תָּבוֹא אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְתִבְכֶּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בִּבְכִיּוֹת עֲצוּמוֹת, וְכָל מַה שֶּׁאַתָּה צָרִיךְ תְּבַקֵּשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי רַק הוּא יִתְבָּרַךְ יָכוֹל לַעֲזֹר לְךָ לָצֵאת מֵהַפַּח יָקוּשׁ שֶׁאֵלָיו נָפַלְתָּ.

הָעִקָּר לֹא לְהִכָּנֵס בְּלַחַץ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לֹא לְהִכָּנֵס בְּיֵאוּשׁ, שֶׁזֶּה יוֹתֵר גָּרוּעַ מֵהַכֹּל, וְרַבֵּנוּ ז״ל הִזְהִירָנוּ עַל יֵאוּשׁ יוֹתֵר מֵהַכֹּל, וְאָמַר שֶׁהַסָּמ״ךְ־מ״ם עוֹשֶׂה כָּל מַה שֶּׁבִּיכָלְתּוֹ לִשְׁבֹּר אֶת הָאָדָם וּלְהַכְנִיס בּוֹ יֵאוּשׁ וְדַכָּאוֹן. וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ אַל תִּכָּנֵס בְּלַחַץ, וְתִרְאֶה יְשׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

רַק חֲזַק וֶאֱמַץ מְאֹד לִהְיוֹת חָזָק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַמְבָרֵךְ אוֹתְךָ תָּמִיד...

י״ב תתל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, ט׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֲהוּבִי, יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֹךְ, וְלַהֲשִׁיבְךָ צְרִיכִים אֲרִיכוּת גְּדוֹלָה עַד מְאֹד, וְאֵין עֵטִי בְּיָדִי כְּלָל מֵרֹב טִרְדוֹתַי הַמְרֻבּוֹת, אַךְ פָּטוּר בְּלִי כְּלוּם אִי אֶפְשָׁר, וְלָכֵן אָמַרְתִּי לָרוּץ שׁוּרוֹתַיִם אֵלּוּ לְפָנֶיךָ.

קֹדֶם — עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל עַל כָּל הַחֶסֶד חִנָּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שֶׁזָּכִינוּ לְהִתְוַדַּע מֵאוֹר הַגָּנוּז הַזֶּה, אוֹר עֶלְיוֹן, אוֹר נוֹרָא אֲשֶׁר יִתְגַּלֶּה אוֹרוֹ בְּבִיאַת מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סו): עִקַּר גְּדֻלָּתֵנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ יִתְגַּלֶּה לֶעָתִיד, וּכְמוֹ שֶׁשָּׁר מוֹהַרַנַ״תְּ זַ״ל: אוּנְזֶער גְּרוֹיסְקֵייט אוּן אוּנְזֶער שֵׁיינְקֵייט וֶוועט מֶען זֶעהֶן וֶוען מָשִׁיחַ וֶוועט קוּמֶען [גְּדֻלָּתֵנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ תִּתְגַּלֶּה בְּבִיאַת מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ], וְזֶה צָרִיךְ לִהְיוֹת עִקַּר שִׂמְחָתֵנוּ, כִּי מֶה הָיִינוּ עוֹשִׂים בִּלְעֲדֵי רַבֵּנוּ זַ״ל? וַעֲכְשָׁו אַחַר הַיְדִיעָה הַזּוֹ, וְהַשִּׂמְחָה בְּשִׂמְחַת הִתְקָרְבוּתֵנוּ אֵלָיו זַ״ל, עָלֵינוּ לְקַיֵּם אֶת עֲצוּתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, אֲשֶׁר אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ נָתְנוּ סִימָן בְּתֹבֶת שִׂ׳מְ׳חָ׳, הַיְנוּ כִּי יְסוֹד הַיְסוֹדוֹת אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל הָיָה שִׂמְחָה — לִשְׂמֹחַ בְּשִׂמְחַת יַהֲדוּתֵנוּ, שֶׁזָּכִינוּ לְהִבָּרֵא מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל וְלֹא עָשָׂנוּ גּוֹי כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת, אֲשֶׁר הַשִּׂמְחָה הַזּוֹ עוֹלָה עַל כָּל הַשְּׂמָחוֹת, וְאִם אָדָם שָׂמֵחַ בְּשִׂמְחַת ״שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ גּוֹי״, אֲזַי אַף אֶחָד אֵינוֹ יָכוֹל לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, כִּי הַשִּׂמְחָה הַזּוֹ תָּבִיא אוֹתוֹ אֶל יִשּׁוּב הַדַּעַת (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן י׳): מַה שֶּׁהָעוֹלָם רְחוֹקִים מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מִפְּנֵי שֶׁאֵין לָהֶם יִשּׁוּב הַדַּעַת, וְלָמָּה אֵין לָהֶם יִשּׁוּב הַדַּעַת? מִפְּנֵי שֶׁאֵינָם בְּשִׂמְחָה, וְעִקַּר הַשִּׂמְחָה — לִשְׂמֹחַ בְּשִׂמְחַת יַהֲדוּתוֹ ״שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גּוֹי״, עַיֵּן שָׁם. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן כד): מִצְוָה גְּדוֹלָה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְגַם חַכְמֵי הָרוֹפְאִים אָמְרוּ, שֶׁכָּל הַמַּחֲלוֹת וְהֶחָלָאִים רָעִים בָּאִים לָאָדָם רַק מֵחֲמַת עַצְבוּת וּמְרִירוּת (מָרָה שְׁחוֹרָה וְדִכָּאוֹן), וְלָכֵן הָעִקָּר שֶׁבְּכָל הָעִקָּרִים לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וְלַעֲשׂוֹת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא שָׂמֵחַ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יַגִּיעַ אֶל שִׂמְחָה אֲמִתִּית. וְהִנֵּה מֵאוֹתִיּוֹת שִׂ׳מְ׳חָ׳ יוֹצְאִים אַרְבָּעָה יְסוֹדוֹת בַּחֲסִידוּת בְּרֶסְלֶב, שֶׁכָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ עָלָיו לְקַיְּמָם — אִם רוֹצֶה לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל רַבֵּנוּ זַ״ל:

ש׳ — שֶׁלְּחָן עָרוּךְ, אֲשֶׁר עַל לְמוּד זֶה הִזְהִירָנוּ יוֹתֵר מִכָּל

הַלְמוּדִים, וְאָמַר (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן כט): חִיּוּב עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לִלְמֹד בְּכָל יוֹם פּוֹסֵק, הַיְנוּ הֲלָכָה, כְּדֵי שֶׁיֵּדַע אֵיךְ יְהוּדִי צָרִיךְ לְהִתְנַהֵג. וְכֵן אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סב), שֶׁעַל־יְדֵי לִמּוּד פּוֹסֵק נִתְיַשֵּׁר הַלֵּב מִכָּל מִינֵי עַקְמוּמִיּוּת וְקֻשְׁיוֹת וְכוּ׳, וְזוֹכֶה לְהַגִּיעַ אֶל אֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻכֶּכֶת, וּמַה גַּם כְּשֶׁאָדָם מַכְנִיס דַּעְתּוֹ בְּלִמּוּד פּוֹסְקִים, הוּא נַעֲשֶׂה בַּעַל־הַבַּיִת בְּזֶה הָעוֹלָם (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רפו), וְכֵן זוֹכֶה שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל יָדוֹ מוֹפְתִים (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן מא); וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁלּוֹמֵד בְּכָל יוֹם פּוֹסֵק, הַיְנוּ שֻׁלְחָן עָרוּךְ.

מ׳ — מִקְוֶה, צְרִיכִים לְהִשְׁתַּדֵּל לָלֶכֶת בְּכָל יוֹם לַמִּקְוֶה, כִּי מִקְוֶה מְטַהֵרֶת אֶת נֶפֶשׁ הָאָדָם מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה, וּמוֹהַרַנ״תְ זַ״ל הִבְטִיחַ, שֶׁכָּל מִי שֶׁיִּטְבֹּל בְּכָל יוֹם בַּמִּקְוֶה, יֵשׁ לוֹ תִּקְוָה לְתַקֵּן הַכֹּל, וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן קכג): מִקְוֶה אֵינָהּ מַזֶּקֶת, וְהָרוֹפֵא שֶׁאוֹמֵר שֶׁמִּקְוֶה מַזֶּקֶת אֵינוֹ רוֹפֵא, אַדְרַבָּה מִקְוֶה הִיא רְפוּאָה, כִּי יֵשׁ לָאָדָם נְקֻבֵי זֵעָה, וְעַל־יְדֵי טְבִילַת מִקְוֶה נִפְתָּחִים הַנְּקָבִים הָאֵלּוּ, וְזֶה מְאֹד בָּרִיא לָאָדָם, וּמִלְבַד זֹאת מִקְוֶה מְבִיאָה יְשׁוּעָה לָאָדָם וְהַמְתָּקַת הַדִּינִים, כִּי כְּשֶׁאָדָם מִתְחַבֵּא בְּמֵי הַמִּקְוֶה, עַל־יְדֵי־זֶה נִמְתָּקִים מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים [וְיֵשׁ שֶׁהוֹלְכִים קֹדֶם הַתְּפִלָּה בַּבֹּקֶר, וְיֵשׁ שֶׁהוֹלְכִים בַּלַּיְלָה קֹדֶם חֲצוֹת, הָעִקָּר לְבַל יֶחְסַר לוֹ יוֹם בְּלֹא מִקְוֶה].

ח׳ — לִהְיוֹת עֵר בִּנְקוּדַת חֲ׳צוֹת, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי זֶהוּ הַמְתָּקַת הַדִּינִים, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רמט), וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁאָדָם אוֹמֵר אָז סֵדֶר תִּקּוּן חֲצוֹת, אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, שֶׁהוּא מְבַקֵּשׁ וּמִתְחַנֵּן אָז עַל גָּלוּת הַשְּׁכִינָה וְצָרוֹת יִשְׂרָאֵל, אָז נִקְרָא בֵּן לַמָּקוֹם בָּרוּךְ הוּא, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מִתְפָּאֵר עִמּוֹ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, אַשְׁרֵי לוֹ!

ה׳ — הִ׳תְבּוֹדְדוּת, הַיְנוּ אָדָם שֶׁמַּרְגִּיל עַצְמוֹ לָלֶכֶת בִּמְקוֹם שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי אָדָם, וּמְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בִּשְׂפַת הָאֵם שֶׁלּוֹ (כָּל אֶחָד כְּפִי מְקוֹם הֲלַדְתּוֹ, בְּאֵיזוֹ שָׂפָה שֶׁיּוֹתֵר נֹחַ לוֹ), זוֹ מַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה הֵימֶנָּה, כַּמּוּבָא הַרְבֵּה בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ

זַ״ל, וְזֶה הַבְּרִיחַ הַתִּיכוֹן, שֶׁבָּזֶה תִּלּוּיָה כָּל הַהִתְקָרְבוּת אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת פּוֹתֵחַ אֶת הַלֵּב וּמְעוֹרֵר מֵהַשֵּׁנָה, כַּמּוּבָא (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ס׳), וְלָכֵן הַהִתְבּוֹדְדוּת הִיא מַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, וְגוֹרֶמֶת שַׁעֲשׁוּעִים נִפְלָאִים לְמַעְלָה, שֶׁלֹּא עָלוּ שַׁעֲשׁוּעִים כָּאֵלּוּ מִימוֹת עוֹלָם, כַּמּוּבָא (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן כה), וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ק׳), אֲשֶׁר כָּל הַצַּדִּיקִים לֹא בָאוּ אֶל מַדְרֵגָתָם, אֶלָּא עַל־יְדֵי הִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁהָיוּ רְגִילִים לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, שֶׁדָּבָר זֶה מַדְבִּיק אֶת הָאָדָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמַעֲלַת זֶה הָעִנְיָן, שֶׁל שִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ אִי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר בְּדִבּוּרִים כְּלָל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן בִּכְתָב, כִּי כָּךְ הָאָדָם אֵינוֹ לְבַד, תָּמִיד הוּא דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהֵיכָן שֶׁרַק הוֹלֵךְ, הוּא הוֹלֵךְ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה מַרְגִּיעַ אֶת עַצְבָּיו לְגַמְרֵי, מֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֶל מִי לִפְנוֹת בְּעֵת צָרָתוֹ וְהוּא הֲכִי מְאֻשָּׁר בְּחַיָּיו, כִּי בֶּאֱמֶת מִי שֶׁאֵין לוֹ אֱמוּנָה, הוּא מְבֹהָל וּמְבֻלְבָּל לְגַמְרֵי, וְחַיָּיו אֵינָם חַיִּים, וְהוּא תָּמִיד מְדֻכָּא וְשָׁבוּר, וּמָלֵא בִּלְבּוּלִים וּסְפֵקוֹת, וְהוֹלֵךְ עִם קֻשְׁיוֹת אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, אֲבָל מִי שֶׁזּוֹכֶה לֶאֱמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא הֲכִי מְאֻשָּׁר בְּחַיָּיו, וְהוּא חַי חַיִּים נְעִימִים, וּבִפְרָטִיּוּת כְּשֶׁרָגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אַזַי הוּא הֲכִי מְאֻשָּׁר, אַשְׁרֵי לוֹ!

מָה אֹמַר לְךָ! יְכוֹלִים עוֹד לְהַרְחִיב עַד שֶׁיִּתְמַלְּאוּ אֶלֶף עַמּוּדִים, אֲבָל בְּוַדַּאי סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּיָדֶיךָ, הַפֹּךְ בָּהֶם דְּכֻלָּא בָּהֶם: הִתְחַזְּקוּת, וְהִתְעוֹרְרוּת, וְעֵצוֹת עַל כָּל פְּרָט בְּחַיֵּי הָאָדָם.

עָלַי לְגַלּוֹת לְךָ, אֲשֶׁר מִי שֶׁאֵינוֹ בָּקִי בְּ״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״, וּבְ״סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת״, וּבְ״סֵפֶר־הַמִּדּוֹת״ וּבְשִׂיחוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהֵן: ״שִׂיחוֹת־הָרַ״ן וְ״חַיֵּי־מוֹהַר״ן״, כָּל הַהִתְקָרְבוּת שֶׁלּוֹ הִיא רַק מֵהַשָּׂפָה וְלַחוּץ, כִּי לוֹ יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת שְׁטִיפַת מֹחַ טוֹבָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְהַיּוֹם יֵשׁ כָּל מִינֵי מֹחוֹת פְּגוּמִים וְכוּ׳, וּמַה גַּם בַּעֲלֵי עֲבֵרוֹת וְכוּ׳, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְהֵם הֶדְיוֹטִים אֲשֶׁר קוֹפְצִים בָּרֹאשׁ, וְנַעֲשִׂים הוֹגֵי דֵּעוֹת בַּחֲסִידוּת בְּרֶסֶלֶב וְכוּ׳, וְזֶה גְּחוּךְ וּצְחוֹק מַכְאִיב וְכוּ׳, אָדָם שֶׁחַטֹּאוֹת נְעוּרָיו עֲדַיִן מַסְרִיחִין וְכוּ׳, וּמֹחוֹ מָלֵא מוֹתָרוֹת וְטִנּוּף (עַל־יְדֵי פְּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים, וְלוֹעֵג עַל סְפָרִים הַמְגַלִּים אֶת

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כַּמּוּבָא בִּדְבָרָיו זַ״ל לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סא), אָדָם מְגֻוָּל כָּזֶה עוֹשֶׂה עַצְמוֹ רֹאשׁ וּמַנְהִיג, בְּשָׂעָה שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹלִיךְ אֶת עַצְמוֹ, וְאֵיךְ יוֹלִיךְ אֶת אֲחֵרִים?! וְזֶה מַמָּשׁ צְחוֹק מַכְאִיב מְאֹד מַה שֶּׁקּוֹרֶה הַיּוֹם, כָּל אֶחָד שֶׁיֵּשׁ לוֹ עֶבֶר מְלֻכְלָךְ עִם נָאוּף וְכוּ׳ (וַעֲדַיִן לֹא נִטְהַר מִזֶּה), וְהוּא מָלֵא כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְהוּא תּוֹפֵס כַּמָּה מְחוֹת קְטַנִּים, וּמִתְפָּאֵר בְּהִתְפָּאֲרוּת וְכוּ׳ (כַּמּוּבָא בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן טו); וּבֶאֱמֶת אֵלּוּ הַקְּטַנִּי עֵרֶךְ וְכוּ׳, מוֹלִיכִים שׁוֹלָל אֶת בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וְחוֹתְכִים אוֹתָם מִמְּקוֹר חַיּוּתָם — אוֹי לָהֶם וְאוֹי לְנַפְשָׁם! וְלָכֵן כָּל זְמַן שֶׁאָדָם אֵינוֹ בָּקִי הֵיטֵב בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּעַל פֶּה, הוּא בְּסַכָּנָה גְּדוֹלָה מְאֹד, שֶׁלֹּא יוֹלִיךְ אוֹתוֹ שׁוֹלָל אֵיזֶה תַּלְמִיד, שֶׁלֹּא שָׁמַשׁ כָּל צָרְכּוֹ, אֲשֶׁר מֵהֶם נִמְשֶׁכֶת כָּל הַמַּחֲלֹקֶת בִּפְנִים (וְיֵשׁ כְּהַיּוֹם הָרַבֵּה כָּאֵלּוּ שֶׁעָבְרוּ אֶת פֶּתַח בֵּיתִי וְכוּ׳, וַאֲנִי מַכִּיר הֵיטֵב מַעֲשֵׂיהֶם וְכוּ׳, כִּי הֵם בְּעַצְמָם סִפְּרוּ לִי אֶת מַעֲשֵׂיהֶם הָרָעִים וְתוֹעֲבוֹתֵיהֶם וְכוּ׳, וּתְהִלָּה לָאֵל הוֹצִאתִי אוֹתָם מֵהַבּוֹר וְכוּ׳ שֶׁנָּפְלוּ לְשָׁם, וְלָכֵן לֹא בְּחִנָּם שֶׁעַכְשָׁו מִתְבַּיְּשִׁים מִמֶּנִּי, וְלָכֵן יָצְאוּ לַחֲלֹק וּלְדַבֵּר עָלַי... כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ הֵיטֵב אֶת הֶעָבָר שֶׁלָּהֶם, וּמִתְבַּיְּשִׁים וְכוּ׳, וּכְדֵי לְהַסְתִּיר אֶת עֶבְרָם הַמְלֻכְלָךְ, הֵם מְדַבְּרִים עָלַי כָּל דָּבָר אָסוּר. וְלָכֵן אִם תִּשְׁמַע אֶחָד מְדַבֵּר עָלַי, תֵּכֶף־וּמִיָּד תַּחֲקֹר אִם לֹא הָיָה פַּעַם אֶצְלִי וְכוּ׳, וְאָז יִתְגַּלֶּה לְךָ אֶת מַעֲשָׂיו הַמְטֻנָּפִים, וְאַתָּה יָכוֹל לִקְרֹא אוֹתוֹ נוֹאֵף בָּרַבִּים). אֶת כָּל זֶה הָיָה הַהֶכְרֵחַ לִכְתֹּב לְךָ, מֵאַחַר שֶׁהֶאֱרַכְתָּ כָּל־כָּךְ בִּמְכִתָּבְךָ, וּבִפְרָט שֶׁיֵּשׁ הַיּוֹם הֲמוֹן מְקָרְבִים חֲדָשִׁים, וַחֲבָל שֶׁיִּתְרַחֲקוּ מִדֶּרֶךְ הָאֱמֶת, עַל־יְדֵי שׁוּעָלִים קְטַנִּים מְחַבְּלֵי כְּרָמִים, אֲפִרוּחִים שֶׁלֹּא נִפְקְחוּ עֵינֵיהֶם, וְגַם בָּזֶה יֵשׁ לְהַאֲרִיךְ, אַךְ לְמַעַן יַעַמְדוּ דְּבוּרִים אֵלּוּ יָמִים רַבִּים רָשַׁמְתִּי לְךָ כָּל זֹאת. וְהָעִקָּר תֵּדַע מַה הַיְסוֹד בַּחֲסִידוּת בְּרֶסְלֶב, וְאֵיךְ שֶׁצְּרִיכִים לִשְׁמֹר מֵחֲדָשִׁים מְקֹרוֹב בָּאוּ וְכוּ׳.

וְהַנִּרְאֶה בְּעֵינַי כָּתַבְתִּי...

י״ב תתלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, י׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעִנְיַן לְחַבֵּר סֵפֶר וְכוּ׳, עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סא): יֵשׁ סְפָרִים, וַעֲתִידִין לִהְיוֹת סְפָרִים, וְכֻלָּם צְרִיכִים לָעוֹלָם, וְאָסוּר לִלְעֹג עַל אֶחָד מֵהֶם, וּמִי שֶׁלּוֹעֵג עַל סְפָרִים חֲדָשִׁים, סִימָן שֶׁיֵּשׁ לוֹ מוֹתָרוֹת בְּרֹאשׁוֹ, בְּסוֹד שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲרוּבִין כא:): הַלּוֹעֵג עַל דִּבְרֵי חֲכָמִים נִדּוֹן בְּצוֹאָה רוֹתַחַת; שֶׁעוֹד עַכְשָׁו יֵשׁ לוֹ מוֹתָרוֹת בְּרֹאשׁוֹ, וְעוֹלִין לוֹ עֲשָׂנִים סְרוּחִים בְּרֹאשׁוֹ.

עִם כָּל זֹאת יֵשׁ כָּל מִינֵי סְפָרִים וְחִדּוּשֵׁי תּוֹרָה, שֶׁעַל־פִּי־רֹב הַמְחַבֵּר, חִבֵּר חִבּוּרוֹ לְעַצְמוֹ, וְנִכְתְּבוּ לְפִי מַדְרֵגָתוֹ, וְזֶה לֹא שַׁיָּךְ לְאַחֵר כְּלָל, וְלָכֵן אֵין לְהִתְבַּלְבֵּל שֶׁהוּא אֵינוֹ מֵבִין בְּסִפְרוֹ שֶׁל זוּלָתוֹ, כִּי הַסֵּפֶר נִכְתַּב רַק לְהַמְחַבֵּר, וְזֶה לֹא שַׁיָּךְ לְאַחֵר, וְלָכֵן מַה לּוֹ לְהִתְיַגֵּעַ בְּדִבְרֵי זוּלָתוֹ, כִּי הַהוּא כָּתַב רַק לְפִי בְּחִינָתוֹ וְשִׂרְשׁ נַפְשׁוֹ. וְיֵשׁ שֶׁכּוֹתֵב סֵפֶר לַלּוֹמְדִים כְּמוֹתוֹ, שֶׁרַק מְעַטִּים יְכוֹלִים לְהָבִין בָּזֶה, וְגַם בְּסֵפֶר זֶה לֹא כְּדַאי לְהִתְיַגֵּעַ וּלְהָבִין, כִּי זֶה לֹא שַׁיָּךְ לוֹ, וְאֵין לוֹ לְהִתְבַּלְבֵּל מֵהַזּוֹלֶת כְּלָל, כִּי כָּל אֶחָד כּוֹתֵב כְּפִי בְּחִינָתוֹ וּכְפִי שִׂרְשׁ נִשְׁמָתוֹ, וְזֶה לֹא שַׁיָּךְ לְכֻלָּם, וְלָכֵן אֵין לְבַלְבֵּל עַצְמוֹ וְלִפֹּל בַּחֲלִישׁוּת הַדַּעַת — לָמָּה אֵינוֹ מֵבִין אֶת הַחִדּוּשִׁים שֶׁהַזּוֹלֶת כָּתַב סֵפֶר בְּנִגְלֶה, פְּשָׁט בִּגְמָרָא, פֵּרוּשׁ רַשׁ״י, תּוֹסְפוֹת וְכוּ׳, אוֹ בְּנִסְתָּר וְכוּ׳, כִּי אֵין זֶה שַׁיָּךְ אֵלָיו רַק לְהַמְחַבֵּר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן גְּדוֹלֵי מְבֻחָרֵי הַצַּדִּיקִים, הֵם כָּל כָּךְ נִכְלָלִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁהַחִיבּוּרִים וְסִפְרֵיהֶם נִתְחַבְּרוּ בְּרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ גָּבֹהַּ עַד מְאֹד, וְלָכֵן כָּל אֶחָד נִמְשָׁךְ אַחַר דִּבְרֵיהֶם, וְכֻלָּם מוֹצְאִים עַצְמָם בְּתוֹךְ הַסְּפָרִים וְהַחִדּוּשִׁים הָאֵלּוּ, וְכָל אֶחָד מוֹצֵא עַצְמוֹ בָּהֶם מֵהַגָּדוֹל שֶׁבַּגְּדוֹלִים עַד הַקָּטָן שֶׁבַּקְּטַנִּים, וְשָׁם כְּבָר לֹא שַׁיָּךְ שֶׁכֵּן מֵבִין אוֹ לֹא מֵבִין וְכוּ׳, תֵּכֶף כְּשֶׁהוּא רַק מַתְחִיל לִקְרֹא

בָּהֶם, אֲזַי לִבּוֹ נִמְשָׁךְ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַכְלִית עֲצוּמָה עַד מְאֹד. רוֹאִים מִזֶּה בְּעַצְמוֹ, שֶׁנִּתְחַבְּרוּ בְּרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ עָצוּם.

וּבֶאֱמֶת מִי שֶׁרוֹצֶה לְחַבֵּר סֵפֶר, צָרִיךְ קֹדֶם שֶׁיִּסַּיֵּם פַּעַם אַחַת לְכָל הַפָּחוֹת אֶת כָּל הַתַּנַ״ךְ, שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, גְּמָרָא, בַּבְלִי, יְרוּשַׁלְמִי, תּוֹסֶפְתָּא, וְכָל הַמִּדְרָשִׁים כֻּלָּם, וְסִפְרֵי הַזֹּהַר, וְהַתִּקּוּנִים, וְכָל סִפְרֵי הַפּוֹסְקִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, כִּי הַתּוֹרָה מְחַדֶּדֶת אֶת הַמֹּחַ, וְדִבְרֵי תּוֹרָה — עֲנָיִים בִּמְקוֹמָם וַעֲשִׁירִים בְּמָקוֹם אַחֵר (יְרוּשַׁלְמִי רֹאשׁ הַשָּׁנָה), וְאָז יָכוֹל לִהְיוֹת, שֶׁיִּגַּע בְּלֵב הַקּוֹרֵא דְּבָרָיו, בָּרֶגֶשׁ הַפְּנִימִי שֶׁלּוֹ וְיעוֹרְרוֹ.

עַל־כָּל־פָּנִים אָסוּר לִלְעֹג עַל שׁוּם סֵפֶר, רַק עַל סִפְרֵי מִינִים וּסְפָרִים שֶׁחִבְּרוּ שֵׁדִין יְהוּדָאִין, שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כח), שֶׁאֵינָם יְכוֹלִים לַעֲזֹר לְעַצְמָם, וְאֵיךְ יַעֲזְרוּ לַאֲחֵרִים?! אַדְרַבָּה מַפִּילִין אֶת הַזּוֹלַת בִּכְפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְלָכֵן הַשּׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ יִתְרַחֵק מֵהֶם וּמֵהֲמוֹנָם, כִּי בְּנָקֵל יַפִּילוּ אוֹתְךָ לְנוּקְבָא דִּתְהוֹמָא רַבָּה, הָעִקָּר לְעַיֵּן בְּסֵפֶר שֶׁנִּתְחַבֵּר בְּרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ וּבְגִלּוּי אֱלֹקוּת בְּמַדְרֵגָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה עַד מְאֹד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תתלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, י״א שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק עַצְמְךָ בְּיֶתֶר שְׂאֵת עַל הַזְּכוּת חָנָם שֶׁזָּכִיתָ לִהְיוֹת אֵצֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אֵין עוֹד זְכוּת יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזּוֹ, וְכָל זְמַן שֶׁאָנוּ מְלֻבָּשִׁים בִּלְבוּשׁ גַּשְׁמִי וְחָמְרִי, אֵין לָנוּ הַשָּׂגָה מַה זֶּה לִזְכוֹת לִהְיוֹת אֵצֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אֵין עֵרֶךְ אֵלָיו, אַשְׁרֶיךָ וְאַשְׁרֵי חֶלְקְךָ שֶׁזָּכִיתָ לְכָךְ!

רַק תִּהְיֶה חָזָק לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא רְפוּאָה בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן כד), שֶׁגַּם חַכְמֵי הָרוֹפְאִים אָמְרוּ, שֶׁכָּל הַמַּחֲלוֹת וְהֶחָלָאִים רָעִים בָּאִים לָאָדָם רַק מֵחֲמַת עַצְבוּת וּמָרָה שְׁחוֹרָה, וְלָכֵן צְרִיכִים לְהַכְרִיחַ עַצְמוֹ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה עַצּוּמָה, אַף שֶׁזֶּה בָּא מְאֹד קָשֶׁה, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מַה שֶּׁרַק יְכוֹלִים לִהְיוֹת שָׂמֵחַ מְאֹד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תתלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, י״ג שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה רַק לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, אַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה בָּא לְךָ קָשֶׁה, כִּי הַטֶּבַע שֶׁלְּךָ הוּא לְהִמָּשֵׁךְ אַחַר עַצְבוּת וְדַכָּאוֹן פְּנִימִי, וּבִפְרָטִיּוּת שֶׁפָּגַמְתָּ בְּפֹגֶם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה וְכוּ׳, אֲשֶׁר זֶה עָוֹן חָמוּר מְאֹד, שֶׁהוֹרֵג אֶת בָּנָיו וּבְנוֹתָיו, כִּי מִכָּל טִפָּה יָכוֹל לִהְיוֹת וָלָד וְכוּ׳, וּמַה גַּם שֶׁהַחֵטְא הַזֶּה מְטַמְטֵם אֶת הַלֵּב וְאֶת הַמֹּחַ, וּמַכְנִיס בָּאָדָם חֶלְשַׁת עֲצַבִּים וְכַעַס וּרְצִיחָה וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה יג, אוֹת ו׳), אֲשֶׁר עִקַּר רְפוּאַת הַבַּת מֶלֶךְ (נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל) הִיא עַל־יְדֵי שִׂמְחָה, עֲשָׂרָה מִינֵי נְגִינָה, שֶׁבָּזֶה מוֹצִיאִין אֶת הָעֲשָׂרָה מִינֵי חִצִּים אַרְסִיִּים, שֶׁיָּרָה הַמֶּלֶךְ הָאַכְזָר (שֶׁהוּא הַיֵּצֶר הָרָע), בְּבַת מֶלֶךְ (שֶׁהִיא הַנְּשָׁמָה), וְזֶה סוֹד עֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים הַנִּקְרָאִים 'תִּקּוּן הַכְּלָלִי', שֶׁצְּרִיכִים לְהִזָּהֵר לְאָמְרָם בְּכָל יוֹם אַחַר הַתְּפִלָּה כָּל יְמֵי חַיָּיו, חֹק וְלֹא יַעֲבֹר, וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רה), שֶׁזֶּה תִּקּוּן גָּמוּר לִפְגַם הַבְּרִית, וְלָכֵן רְאֵה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְכֵן תֹּאמַר אֶת הָעֲשָׂרָה מִינֵי נְגִינָה, שֶׁהֵם הַ'תִּקּוּן הַכְּלָלִי', וְזֶה יָבִיא אוֹתְךָ לְשִׂמְחָה.

וְצָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲשֶׁר שִׂמְחָה מְחַזֶּקֶת אֶת הָעֲצַבִּים, וּכְכָל שֶׁהוּא יוֹתֵר בְּשִׂמְחָה, יוֹתֵר יִתְרַחֵב לוֹ בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי, רַק לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם. וּלְמַעַן טוֹבָתְךָ הַנִּצְחִית רְאֵה לְעַיֵּן בְּכָל יוֹם בְּכַמָּה מִכְתָּבִים בִּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, כִּי כָּל הַמִּכְתָּבִים רַק בִּשְׁבִילְךָ, וְאִם יִהְיוּ לְךָ פַּעַם כַּסְפֵּי צְדָקָה, תְּנַדֵּב לְהַדְּפִיס אֵיזֶה כֶּרֶךְ, אֲשֶׁר זֶה תִּקּוּן נִפְלָא לְכָל הַחַטָּאִים, כִּי כָּל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, אֵין חֵטְא בָּא עַל יָדוֹ, וְאֵין עוֹד זְכוּת הָרַבִּים כְּמוֹ סִפְרֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, אֲשֶׁר מְחַיִּים וְעוֹד יְחַיּוּ אֲלָפִים וְרִבְבוֹת בְּנֵי הַנְּעוּרִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתלד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר יִתְרוֹ, ט״ז שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַכֶּסֶף לְהַדְפָּסָה, אֲשֶׁר אֵין עוֹד צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזּוֹ, כִּי כָּל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים — אֵין חֵטְא בָּא עַל יָדוֹ (יוֹמָא פו.), וְאֵיזוֹ עוֹד צְדָקָה לִזְכוּי הָרַבִּים כְּמוֹ הַדְפָּסַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוֹלְכִים מִסּוֹף הָעוֹלָם וְעַד סוֹפוֹ, וְהִיא זְכוּת הָרַבִּים לְדוֹרֵי דּוֹרוֹת, כִּי סֵפֶר נִדְפָּס וְחוֹזֵר וְנִדְפָּס פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר, וּמַגִּיעַ לְרִבּוּי אֲנָשִׁים.

הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ רַבִּי יוֹסֵף עֶנְגִּל זי״ע, חִבֵּר הֲמוֹן סְפָרִים כַּיָּדוּעַ, וּפַעַם שָׁאֲלוּ אוֹתוֹ: לָמָּה אֵינוֹ מֵקִים יְשִׁיבָה, כִּי הָיָה גָּאוֹן עָצוּם, וּבַעַל כֹּשֶׁר הֶסְבֵּר נִפְלָא וְכוּ׳, עָנָה וְאָמַר: אֲנִי מְחַבֵּר סְפָרִים וּמְפִיצָם בָּעוֹלָם, וְלָכֵן יֵשׁ לִי כְּבָר יְשִׁיבָה גְּדוֹלָה עַד מְאֹד, וְהַיְשִׁיבָה תִּהְיֶה נִמְשֶׁכֶת לְכַמָּה דּוֹרוֹת, עַל־יְדֵי שֶׁיִּלְמְדוּ בִּסְפָרָיו.

הָרַב הַקָּדוֹשׁ מִטְשֶׁהרִין זי״ע לֹא רָצָה אַף פַּעַם לוֹמַר תּוֹרָה לִפְנֵי אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אַף שֶׁהָיָה גָּאוֹן בְּנִגְלֶה וּבְנִסְתָּר, וּפַעַם שָׁאֲלוּ אוֹתוֹ

אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: מָה הַסִּבָּה שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה לוֹמַר תּוֹרָה? עָנָה וְאָמַר: אֵיךְ וֶועל נָאךְ זָאגִין אוֹף דּוֹרוֹת (אֲנִי עוֹד יֹאמַר תּוֹרָה לְדוֹרוֹת), כִּי הוּא חִבֵּר סֵפֶר ״פַּרְפְּרָאוֹת לַחָכְמָה״, פֵּרוּשׁ עַל ה״לִּקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״, אֲשֶׁר כַּמָּה דּוֹרוֹת נֶהֱנוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ מִפֵּרוּשׁוֹ.

וּתְהִלָּה לָאֵל, זָכְנִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עִם פֵּרוּשׁ ״שִׂפַת הַנַּחַל״ עַל כָּל ה״לִּקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״, ״נַהֲרֵי אֲפַרְסְמוֹן״ עַל כָּל ה״סִּפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת״, ״בְּאוּרֵי הַמִּדּוֹת״ עַל כָּל ״סֵפֶר־הַמִּדּוֹת״, וּמִי יִתֵּן שֶׁעוֹד אֶזְכֶּה בִּימֵי חַיַּי עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה לִרְאוֹת בְּהַדְפָּסָתָן וּבַהֲפָצָתָן בָּעוֹלָם, וְלָכֵן אַשְׁרֶיךָ שֶׁיֵּשׁ לְךָ חֵלֶק לַעֲזֹר לְהַדְפִּיס אֶת הַסְּפָרִים שֶׁחָנָנִי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּדַעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁדַּיְקָא סְפָרִים אֵלּוּ מְקָרְבִים נְפָשׁוֹת אֶל דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל. וְאִם תַּעֲרֹךְ סֵקֶר וְיִתְוַדַּע לְךָ, אֵיךְ שֶׁרֹב בְּנֵי הַנְּעוּרִים בַּדּוֹר הַזֶּה הִתְקָרְבוּ אֶל דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל רַק הוֹדוֹת הַסְּפָרִים שֶׁזָּכִיתִי לְחַדֵּשׁ בִּדְבָרָיו זַ״ל [וּמֻחֲמַת קִנְאָה חוֹלְקִים עָלַי וְכוּ׳], וְזוֹ מְצִיאוּת — שֶׁכָּל בְּנֵי הַנְּעוּרִים מִתְקָרְבִים אֶל דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל רַק בִּזְכוּת הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים, וְאַחַר־כָּךְ נַעֲשִׂים רָאשִׁים... וְחוֹלְקִים עַל הַסְּפָרִים... וְלָכֵן עָלֵינוּ לֹא לְהִתְפַּעֵל, וּלְהַמְשִׁיךְ וּלְהַדְפִּיס וּלְהָפִיץ אֶת הַסְּפָרִים בָּרְחוֹבוֹת וּבַשְּׁוָקִים בְּבָתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת, בְּכוֹלֵלִים וּבְיִשִׁיבוֹת, וּלְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא הַחֵן וְהַיֹּפִי וְהַפְּאֵר שֶׁל כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, כַּמּוּבָא בִּדְבָרָיו זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן סז), וּכְשֶׁיִּתְגַּלֶּה הַצַּדִּיק הַזֶּה, אָז יִפְתְּחוּ אֶת הָעֵינַיִם לִרְאוֹת בִּגְדֻלַּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וְהָעִקָּר לְהִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ אֵיךְ אוֹחֵז בְּמִדּוֹתָיו וְכוּ׳, וְיָאִיר בּוֹ מְאוֹרֵי אוֹר, וְיִנָּצֵל מִמְּאוֹרֵי אֵשׁ, שֶׁהֵם הַמְפֻרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר וְכוּ׳ הַמַּרְבִּים בְּמַחֲלֹקֶת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תתלה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר יִתְרוֹ, ט״ז שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מַה נֹּאמַר וּמַה נְּדַבֵּר, שֶׁהַגָּלוּת כָּל־כָּךְ מִתְגַּבֶּרֶת וּמִתְפַּשֶּׁטֶת וְכוּ׳, וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ז׳), אֲשֶׁר עִקַּר הַגָּלוּת הוּא מֵחֲמַת חֶסְרוֹן אֱמוּנָה, כִּי הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי, שֶׁמַּאֲמִין שֶׁהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא וְאֵין בִּלְעָדָיו נִמְצָא, אֶצְלוֹ לֹא שַׁיֶּכֶת גָּלוּת, אֲבָל כְּבָר הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל וְאָמַר (שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן רכ), שֶׁקֹּדֶם בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ שֶׁיִּגָּאֲלֵנוּ, תִּתְפַּשֵּׁט הַכְּפִירוּת בָּעוֹלָם. וּמוּבָא בַּתִּקּוּנִים (תִּקּוּן יג): וְדוֹחֲקָא דְּגָלוּתָא דְּעֵרֶב רַב לְיִשְׂרָאֵל מְמַהֵר לוֹ פּוּרְקָנָא וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; בָּזֶה שֶׁהָעֵרֶב־רַב דּוֹחֲקִין אֶת יִשְׂרָאֵל בַּגָּלוּת, זֶה מְמַהֵר אֶת הַגְּאֻלָּה.

וּלְצַעֲרֵנוּ הָרַב, אָנוּ סוֹבְלִים מֵהֶם מְרִירוּת דְּמְרִירוּת, כִּי הוּא דּוֹרוֹ שֶׁל שְׁמַד, שֶׁעוֹקְרִין אֶת הָאֱמוּנָה מִנִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמְדַבְּרִים פָּתוּחַ נֶגְדּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנֶגֶד כָּל הַקָּדוֹשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, וּמְלִיּוֹנִים מֵאַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל — עָקְרוּ מֵהֶם אֶת קְדֻשַּׁת הַשַּׁבָּת וְהַטָּהֳרָה וְכוּ׳, עַד שֶׁאֵינָם יוֹדְעִים מַה זֶּה שְׁמַ״ע יִשְׂרָא״ל הַוָ״ה אֱלֹקֵינ״וּ הַוָ״ה אֶח״ד.

וְלָכֵן עָלֵינוּ לִמְסֹר נַפְשֵׁנוּ בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת עַכְשָׁו, לְמַלֵּא אֶת כָּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עִם סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, סִפְרֵי אֱמוּנָה, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁיִּהְיֶה לוֹ חֵלֶק בַּהֲפָצַת ״אוֹצַר הָאֱמוּנָה״, שֶׁסֵּפֶר זֶה נֶחְטָף אֵצֶל הֲמוֹן־עַם, כִּי בִּפְנִימִיּוּת נִשְׁמָתָם מִשְׁתּוֹקְקִים לַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְרַק סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל יוֹדְעִים אֵיךְ לְקָרְבָם, וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לַהֲפִיצָם בֵּין כָּל שִׁכְבוֹת הָעָם. וְכֵן יֵשׁ לָנוּ סֵפֶר נִפְלָא ״אוֹצַר הַחַיִּים״, שֶׁהוּא גַּם־כֵּן מְאֹד מְאֹד נָחוּץ, כִּי יֵשׁ הֲמוֹן מְקֻרִים שֶׁל הִתְאַבְּדֻיּוֹת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְהַסֵּפֶר הַזֶּה מַכְנִיס בָּהֶם תִּקְוָה וּבִטָּחוֹן לְחָיוֹת, וּמַרְאֶה אֶת יְפִי הַחַיִּים, אַשְׁרֵי מִי שֶׁעוֹסֵק לַהֲפִיצָם בֵּין אִלּוּ שֶׁעֲדַיִן רְחוֹקִים, וּזְכוּתוֹ תִּגְדַּל בַּשָּׁמַיִם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתלו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר יִתְרוֹ, י״ז שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן שמו): אִם לוֹמְדִים אֶת סְפָרוֹ, כְּבָר לֹא צְרִיכִים סֵפֶר מוּסָר אַחֵר, כִּי סְפָרוֹ ״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״, מָלֵא מוּסָר עַד מְאֹד, וְתוֹרָתָיו וּמַאֲמָרָיו מוֹשְׁכִין אֶת לֵב הָאָדָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וּבִפְרָטִיּוּת אִם זוֹכִים לוֹמַר גַּם אֶת הַתְּפִלָּה מִסֵּפֶר ״לִקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת״ עַל סֵדֶר הַתּוֹרוֹת, אֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל, כַּמָּה זֶה מוֹשֵׁךְ לִבּוֹ שֶׁל הָאָדָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְכַיָּדוּעַ, אֲשֶׁר צְרִיכִים לִלְמֹד בְּכָל יוֹם מוּסָר, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ הַחַיָּד״א זי״ע, וְיָדוּעַ מַה שֶׁאָמַר הָאִישׁ הָאֱלֹקִי הַחָתָ״ם־סוֹפֵר זי״ע: יוֹם שֶׁאֵינוֹ לוֹמֵד מוּסָר, מַרְגִּישׁ קְרִירוּת בִּירְאַת שָׁמַיִם; הוֹי, הוֹי, אִישׁ אֱלֹקִים קָדוֹשׁ כָּזֶה יֹאמַר דָּבָר כָּזֶה, אָז אֲנָן מַה נַּעֲנֶה אַבַּתְרֵיהּ?! וְלָכֵן מִצְוָה עָלֵינוּ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם בְּסִפְרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל ״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ״ל בְּעַצְמוֹ הֵעִיד, שֶׁזֶּהוּ סֵפֶר מוּסָר, מִלְּבַד זֹאת הִרְגַּלְתִּי אֶת עַצְמִי לִפְנֵי הַרְבֵּה שָׁנִים, שֶׁבְּכָל בֹּקֶר כְּשֶׁאֲנִי אוֹמֵר בִּרְכוֹת הַתּוֹרָה, אֲנִי לוֹמֵד אַחַר־כָּךְ פֶּרֶק מֵאָבוֹת, כִּי מַסֶּכֶת אָבוֹת נֶחֱלֶקֶת לְשִׁשָּׁה פְּרָקִים, וַאֲנִי לוֹמֵד פֶּרֶק לְיוֹם, וּבְכָל פַּעַם מִתְחַדֵּשׁ אֶצְלִי אֵיזֶה חִדּוּשׁ חָדָשׁ, וּמִזֶּה יָצְאוּ לִי כְּבָר כַּמָּה סְפָרִים עַל מַסֶּכֶת אָבוֹת, מִי יִתֵּן שֶׁאָזְכֶּה לִרְאוֹתָם מֻדְפָּסִים, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לִי לְחַבֵּר סְפָרִים עַל פִּרְקֵי אָבוֹת, שֶׁהֵם מוּסָרֵי הַתַּנָּאִים, בְּשֵׁמוֹת כְּפִי סֵדֶר אָלֶף־בֵּית, כְּגוֹן: ״אַהֲבַת אָבוֹת״, ״בְּרִית אָבוֹת״ וְכוּ׳ וְכוּ׳, כִּי אֵין עוֹד טוֹב כְּמוֹ מוּסָרֵי הַתַּנָּאִים.

רַק חֲזַק וֶאֱמַץ מְאֹד בְּיִרְאַת שָׁמַיִם שְׁלֵמָה, וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מִשּׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם. וְתַאֲמִין לִי, אִם תַּעֲשֶׂה לְעַצְמְךָ קְבִיעוּת חֲזָקָה

בְּלִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת כְּסִדְרָן, תִּהְיֶה לְךָ הֲמוֹן הִתְחַזְּקוּת, כִּי דְּבָרָיו מְתוּקִים כַּדְּבַשׁ וְנֹפֶת צוּפִים, אַשְׁרֵי שֶׁיֹּאחַז בָּהֶם תָּמִיד!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תתלז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר יִתְרוֹ, י״ז שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

דַּע לְךָ, מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ שֶׁל שָׁלוֹם, הוּא תָּמִיד מַצְלִיחַ, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֵקֶצִין פ״ג): לֹא מָצָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כְּלִי הַמַּחֲזִיק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ הַשָּׁלוֹם; כִּי שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שָׁלוֹם (עֵין שַׁבָּת י׳); וְלָכֵן צְרִיכִים רַק לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם, וּבִפְרָטִיּוּת בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הִזְהִיר רַבֵּנוּ זַ״ל מְאֹד, שֶׁיִּהְיֶה רַק שָׁלוֹם, וְאָמַר (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן רצב): הָעוֹלָם רָאוּי שֶׁיִּתְמְהוּ עַל גֹּדֶל הַשָּׁלוֹם בֵּינֵינוּ. וּלְצַעֲרִי הָרַב, מֵעוֹדִי רָאִיתִי אֵיךְ שֶׁהַסָּמ״ךְ־מ״ם מִתְעָרֵב בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לַעֲשׂוֹת מַחֲלֹקֶת, וְהַכֹּל מַתְחִיל עִם שְׁטֻיּוֹת וְכוּ׳, עַד שֶׁנַּעֲשֵׂית שִׂנְאָה עַמֻּקָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְלָכֵן תַּעֲשׂוּ שָׁלוֹם, וְאָז רַבֵּנוּ זַ״ל יִשְׁרֶה בֵּינֵיכֶם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״ב תתלח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר יִתְרוֹ, י״ח שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתִּהְיֶה חָזָק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְעָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, כָּל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ הוֹלְכִים בְּצוּרָה אַחֶרֶת לְגַמְרֵי, כִּי עַל־יְדֵי הָאֱמוּנָה זוֹכִים לְהִתְדַּבֵּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁחָזָק בֶּאֱמוּנָה, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר יִתְרוֹ, י״ט שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ בָּאתִי חֲזָרָה מֵהַנְּסִיעָה הַקְּדוֹשָׁה בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וּבְוַדַּאי פָּעַלְתִּי שָׁם מַה שֶּׁהֻצְרַכְתִּי לִפְעֹל, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעְזְרֵנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁאֶזְכֶּה עוֹד לִפְעֹל הַרְבֵּה עִנְיָנִים שֶׁעָלַי לִפְעֹל.

פֹּה בָּאתִי לְהוֹדוֹת לְךָ עַל גֹּדֶל הַחֶסֶד שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּדִי, שֶׁמֵּהֲרֵגַע שֶׁהִגַּעְתִּי לְאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה עַד הָרֶגַע שֶׁעָלִיתִי לַמָּטוֹס, לֹא זָזָה יָדְךָ מִיָּדִי, וְעָמַדְתָּ לְשַׁמֵּשׁ אוֹתִי, אֵין בְּפִי מִלִּים לְהוֹדוֹת לְךָ עַל גֹּדֶל הַחֶסֶד הַזֶּה, אֲנִי מְקַוֶּה שֶׁלָּמַדְתָּ אֶצְלִי אָז בַּהֶרֶךְ הַרְבֵּה דְּבָרִים, כִּי יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר בְּפֵרוּשׁ, אֶלָּא עַל־יְדֵי רְמָזִים, כַּמּוּבָא בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן (חֵלֶק ב׳, סִימָן ז׳), עַיֵּן שָׁם.

רְאֵה לְצַיֵּת אוֹתִי בְּעִנְיַן הַהַדְפָּסָה וְלִהְיוֹת מְצֻמְצָם, וְאָז תּוּכַל לְהַדְפִּיס יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְהַגְדִּיל תּוֹרָה וּלְהַאֲדִירָהּ.

אוֹדוֹת הַדְּרָשׁוֹת שֶׁאַתָּה רוֹצֶה לְהַקְלִיט בְּקַסֶּטוֹת, רְאֵה לְהִזָּהֵר מְאֹד לְהַדְפִּיס אֶת הָעֲטִיפוֹת לַקַּסֶּטוֹת, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעְזֹר, שֶׁתִּזְכֶּה עוֹד לְהַדְפִּיס אֶת כָּל סִפְרֵי הַדְּרָשׁוֹת, שֶׁהֵם בְּדֶרֶךְ כְּלָל דִּבְרֵי

תּוֹרָה וְשִׂיחוֹת וְעִנְיָנִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים, סִפּוּרִים הַמְעוֹרְרִים אֶת לֵב הַשּׁוֹמְעִים עַל־פִּי הַתּוֹרוֹת בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן.

נָא וְנָא רְאֵה לְקַבֵּעַ לְעַצְמְךָ שִׁעוּרִים כְּסִדְרָן בְּכָל יוֹם בְּמִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, מִכָּל לְמוּד מְעַט, וְאָז תַּרְגִּישׁ אָדָם אַחֵר, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁיּוֹתֵר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל הַכֹּל, וְלֹא יוֹתֵר עַל לְמוּד תּוֹרָה (עַיֵּן יְרוּשַׁלְמִי חֲגִיגָה א, ז), וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לִלְמֹד בְּכָל יוֹם אֵיזֶה לְמוּד.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי בְּכָל שָׁבוּעַ מִכְתָּב אֶחָד, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנָּפַח בִּי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר יִתְרוֹ, י״ט שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

מַה מְּאֹד אֲנִי מְבַקֵּשׁ אֶת סְלִיחָתֶךָ, שֶׁבַּעֲלֶךָ עָזַב אֶת הַבַּיִת שָׁבוּעַ שָׁלֵם, וְנָסַע עִמִּי בְּכָל מָקוֹם, וְכַמָּה פְּעָמִים בִּקַּשְׁתִּי מִמֶּנּוּ שֶׁיַּחֲזֹר אֶל בֵּיתוֹ, וְיַעֲזֹר לָךְ לְטַפֵּל בַּיְלָדִים וְכוּ׳, וְהוּא אָמַר שֶׁהַכֹּל בִּרְשׁוּתֵךְ, עִם כָּל זֹאת בָּאתִי לְבַקֵּשׁ מִמֵּךְ סְלִיחָתֵךְ, אִם גָּרַמְתִּי לָךְ אֵיזוֹ אִי נְעִימוּת, שֶׁבַּעֲלֵךְ לֹא הָיָה בַּבַּיִת כָּל הַשָּׁבוּעַ.

אֵין לִי מִלִּים בַּפֶּה וּמִכָּל שֶׁכֵּן בִּכְתָב לְפָרֵשׁ לָךְ אֶת גֹּדֶל הַזְּכוּת שֶׁלָּךְ, שֶׁאַתְּ זוֹכָה לְנַקֵּד וּלְהַדְפִּיס אֶת הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים, תְּהִלָּה לָאֵל, יֵשׁ בְּדַעְתִּי לְהַדְפִּיס עַכְשָׁו הַמּוֹן סְפָרִים, וַאֲקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁהַכֹּל יַעֲבֹר דַּרְכֵּךְ.

אַגַּב אָמַרְתִּי עוֹד פַּעַם לְהַזְכִּיר לָךְ, אִם אַתְּ רוֹאָה שֶׁצְּרִיכִים לְתַקֵּן אֶת הַלָּשׁוֹן וְכוּ׳, הֵן בְּדִקְדּוּק וְהֵן בִּכְתִיבָה — רְאִי לְתַקֵּן אֶת הַלָּשׁוֹן.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לְכָל טוּב סֶלָה.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תתמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר יִתְרוֹ, י״ט שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ הָאָרֹךְ, וּמְאֹד מְאֹד נִשְׂבָּר לִבִּי בְּקִרְבִּי לִשְׁמֹעַ אֶת כָּל מַה שֶּׁאַתְּ סוֹבֶלֶת.

בֵּין כָּךְ נָסַעְתִּי לְאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וְלֹא הָיָה לִי הַפְנַאי לַהֲשִׁיבֵךְ תֵּכֶף־וּמִיָּד, וּמַה גַּם שֶׁחָשַׁבְתִּי, שֶׁאוּלַי בְּיַבְנְאֵל אוּכַל לִשְׁמֹעַ אוֹתָךְ, וְלֹא יָצָא מִכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל, עַל־כֵּן אָמַרְתִּי לָרוּץ אֲלֵיךְ בְּשׁוּרוֹתַיִם אֵלּוּ.

קֹדֶם עָלַיִךְ לָדַעַת, שֶׁדִּבַּרְתִּי הַרְבֵּה עִם בַּעְלֵךְ אֵיךְ לְהִתְנַהֵג עִם אִשָּׁה, וַאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁהַדְּבָרִים יִכָּנְסוּ בְּלִבּוֹ.

עָלַיִךְ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי אִשָּׁה אָסוּר לָהּ לִהְיוֹת סְמַרְטוּט וְכוּ׳, אֶלָּא תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁיֵּשׁ לָהּ מַה לְהָגִיב עַל דִּבְרֵי בַּעְלָהּ, שֶׁתֹּאמַר אֶת זֶה, וְדַעַת לְנָבוֹן, כִּי אֵין צָרִיךְ לְהִתְפָּרֵעַ, אֲבָל מֻתָּר לָאִשָּׁה לְהָגִיב עַל דִּבְרֵי בַּעְלָהּ, וְאַדְרַבָּה זֶה מַכְנִיס בַּבַּעַל הַעֲרָכָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה לְאִשְׁתּוֹ, כִּי אֵין אָדָם אוֹהֵב שֶׁאִשְׁתּוֹ תִּהְיֶה שׁוֹטָה וְכוּ׳, הַיְנוּ שֶׁאֵין לָהּ מַה לְהָגִיב עַל דְּבָרָיו, וְאַף שֶׁאִשָּׁה לֹא יְכוֹלָה לְהַאֲמִין דָּבָר כָּזֶה, כִּי הִיא חוֹשֶׁבֶת שֶׁבַּעְלָהּ רוֹצֶה לִהְיוֹת שְׁתַלְטָן עָלֶיהָ, עִם כָּל זֹאת זוֹ הַמְצִיאוּת, כִּי הַבַּעַל אוֹהֵב אִשָּׁה שֶׁמְּגִיבָה עַל דְּבָרָיו, אֲבָל בְּוַדַּאי צָרִיךְ לִהְיוֹת הַכֹּל בְּשֵׂכֶל וּבְחָכְמָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הֶחָכָם מִכָּל אָדָם (מִשְׁלֵי יד, א): ״חַכְמוֹת נָשִׁים בָּנְתָה בֵיתָהּ וְאִוֶּלֶת בְּיָדֶיהָ תֶּהֱרָסֶנּוּ״, הַיְנוּ כְּשֶׁהָאִשָּׁה הוֹלֶכֶת בְּדֶרֶךְ חָכְמָה וְשֵׂכֶל, וּכְשֶׁמַּרְגִּישָׁה שֶׁבַּעְלָהּ עוֹשֶׂה עִמָּהּ אֵיזוֹ עַוְלָה, וְתֵכֶף־וּמִיָּד מְגִיבָה, וְכַמּוּבָן בְּשֵׂכֶל וּבְאַהֲבָה וּבְחֵן, אֲזַי בְּדֶרֶךְ זוֹ תּוּכַל לַהֲפֹךְ אֶת דַּעַת בַּעְלָהּ אֵלֶיהָ,

לֹא־כֵן אִם הָאִשָּׁה נַעֲשֵׂית סְמַרְטוּט אוֹ מִתְפָּרַעַת וְכוּ׳, אֲזַי הִיא הוֹרֶסֶת אֶת בֵּיתָהּ. וּלְדַעְתִּי, אִם תִּקְחִי בְּיָדֵךְ אֶת הַכְּלָל הַזֶּה אָז תַּצְלִיחוּ.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי מֵהָרֶגַע שֶׁבַּעְלֵךְ הִתְקָרֵב אֵלֵינוּ הִתְחִיל לְהִשְׁתַּנּוֹת, וְאַף שֶׁעֲדַיִן לֹא נִרְאֶה כָּל־כָּךְ, סוֹף כָּל סוֹף הַכֹּל יִשְׁתַּנֶּה אֶצְלוֹ לְטוֹבָה, וְעִקַּר הַטּוֹבָה תֵּצֵא לָךְ, רְאִי לִהְיוֹת סַבְלָנִית גְּדוֹלָה לְעֵת עַתָּה, וְאָז תִּרְאִי אֵיךְ שֶׁבְּמֶשֶׁךְ הַזְּמַן יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה בְּכָל הָעִנְיָנִים, כִּי כָּל הַלִּמּוּדִים שֶׁלָּנוּ הֵם רַק אֵיךְ לְהָקִים בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל, וְאֵיךְ לְהַשְׁרוֹת אֶת הַשְּׁכִינָה בַּבַּיִת, וְלַהֲפֹךְ גַּשְׁמִיּוּת לְרוּחָנִיּוּת וְרוּחָנִיּוּת לְגַשְׁמִיּוּת, וְזֶה לְמוּד עָמֹק מְאֹד.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ אֶצְלְכֶם לְטוֹבָה, וְתִרְוֵי רֹב נַחַת מֵהַיְלָדִים, וְתוּכְלִי לְגַדֵּל אוֹתָם בְּנָקֵל.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תתמב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר יִתְרוֹ, י״ט שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר אֶת גֹּדֶל הַשִּׂמְחָה שֶׁנִּכְנְסָה בְּלִבִּי כְּשֶׁרָאִיתִי אֶת בִּתְּךָ וְכוּ׳, וַאֲשֶׁר סִפַּרְתָּ לִי שֶׁהַכֹּל מִסְתַּדֵּר וְכוּ׳, כִּי תְּהִלָּה לָאֵל, זְכָה אוֹתְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּאִשָּׁה מַשְׂכֶּלֶת, כֵּן יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּבְנֶה אֶת בֵּיתְךָ עַל־פִּי הַהַקְדָּמוֹת שֶׁקִּבַּלְתָּ אֶצְלֵנוּ, וְאָז תִּזְכֶּה לָרֶשֶׁת עוֹלָם הַבָּא בָּעוֹלָם הַזֶּה, וְיִתְהַפֵּךְ בֵּיתְךָ לְבֵית וַעַד לַחֲכָמִים, וְיִהְיֶה בֵּיתְךָ גַּן־עֵדֶן מַמָּשׁ.

כְּבָר יָדַעְתָּ כִּי לְמוּדֵינוּ הֵם לַהֲפֹךְ אֶת הַגַּשְׁמִיּוּת לְרוּחָנִיּוּת וְרוּחָנִיּוּת לְגַשְׁמִיּוּת, וְאֵין זֶה סוֹתֵר כְּלָל, הֵינוּ גַּשְׁמִיּוּת אֵינָהּ סוֹתֶרֶת אֶת הָרוּחָנִיּוּת וְרוּחָנִיּוּת אֵינָהּ סוֹתֶרֶת אֶת הַגַּשְׁמִיּוּת, כִּי תֵּכֶף־וּמִיָּד

כְּשֶׁאָדָם מַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וַאֲשֶׁר גַּם הַכֵּלִים הֵם אוֹרוֹת וְכוּ׳, אָז כְּבָר שׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם לֹא יְבַלְבְּלוֹ, וְאַף שֶׁכָּךְ בָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת עוֹלָמוֹ עַל־פִּי אוֹרוֹת וְכֵלִים, כַּמּוּבָא בִּכְתְבֵי הָאֲרִיזַ״ל, הַיְנוּ הַכֵּלִים הֵם הַצְּמְצוּמִים לְקַבֵּל אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ, וְהַצְּמְצוּמִים הֵם כְּלַל הַבִּלְבּוּלִים שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם בְּחַיֵּי יוֹם יוֹם וְכוּ׳, וּבִפְרָטִיּוּת בֵּיתוֹ זוֹ אִשְׁתּוֹ וְכוּ׳ וְהַיְלָדִים וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁגַּם הוּא חֵלֶק אֱלוֹהַּ מִמַּעַל, הַיְנוּ שֶׁגַּם הַכֵּלִים הֵם בְּעֶצֶם אוֹרוֹת, אָז יָכוֹל לַעֲבֹר עַל הַכֹּל, וְעַל־כֵּן, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! אִם תֵּלֵךְ בַּהַקְדָּמוֹת הָאֵלּוּ, אָז תִּחְיֶה עִם אִשְׁתְּךָ בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת, וְתִשְׁרֶה בֵּינֵיכֶם אַהֲבָה גְּדוֹלָה, וְאֶחָד יָבִין אֶת הַשֵּׁנִי, וְיִשְׁתַּדֵּל לַעֲזֹר לְהַשֵּׁנִי, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שֶׁתּוֹלִידוּ בָּנִים וּבָנוֹת חַיִּים וְקַיָּמִים, וְתִרְווּ רֹב נַחַת מֵהֶם.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי סוֹף כָּל סוֹף לֹא יִשָּׁאֵר מֵאִתָּנוּ רַק מַה שֶּׁזּוֹכִים לַחֲטֹף בְּכָל יוֹם מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, וְכֵן רְאֵה לְהָפִיץ אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ, וּבִפְרָטִיּוּת בְּדוֹרוֹת אֵלּוּ, אֲשֶׁר הַכְּפִירוֹת וְהָאֶפִּיקוֹרְסוּת מְאֹד מִתְגַּבְּרוֹת בָּעוֹלָם, רָאוּי לָנוּ לִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁנוּ בַּעֲבוֹר הָעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנָּפַח בִּי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתמג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר יִתְרוֹ, י״ט שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֹךְ.

וְהִנֵּה לַהֲשִׁיבְךָ עַל הַכֹּל בִּפְרָטִיּוּת, תִּקְצַרְנָה הַיְרִיעוֹת, וּבִפְרָטִיּוּת שֶׁכְּבָר זָכִיתָ לִשְׁבוֹת עִמָּנוּ בְּשַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְשָׁמַעְתָּ אֶצְלֵנוּ מַה שֶּׁשָּׁמַעְתָּ בְּאַרְבַּע סְעֻדּוֹת, אֲשֶׁר רָאוּי לְךָ לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמְךָ עִם דִּבּוּרִים אֵלּוּ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וּבִפְרָטִיּוּת שֶׁהַדִּבּוּרִים שֶׁדִּבַּרְנוּ אָז נִדְפְּסוּ בְּקֻבָּץ ״תּוֹךְ הַנַּחַל״, כִּי מַה שֶּׁאֲנַחְנוּ מְדַבְּרִים בְּשַׁבָּת אַחַת, תְּהִלָּה לָאֵל, זָכָה אוֹתִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עִם תַּלְמִידִים יְקָרִים, אֲשֶׁר מַעְתִּיקִים וְרוֹשְׁמִים אֶת זֶה עַל פְּנֵי הַכְּתָב, וְנִדְפְּסוּ לְזַכּוֹת אֶת עַם יִשְׂרָאֵל.

עִם כָּל זֹאת אָמַרְתִּי לָרוּץ אֵלֶיךָ בְּשׁוּרוֹתַיִם אֵלּוּ.

רְאֵה הָעִקָּר לַעֲבֹד עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, כִּי כְּשֶׁאָדָם שָׂמֵחַ, אֲזַי כָּל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ מִשְׁתַּנִּים, כִּי רֹב הַקְּשָׁיוֹת וְהַסְּפֵקוֹת וְהַבִּלְבּוּלִים שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם, הֵם בִּגְלַל שֶׁאֵינוֹ שָׂמֵחַ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁנּוֹפֵל בְּעַצְבוּת וּבִמְרִירוּת, בּוֹ בָּרֶגַע שֶׁהָאָדָם שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ, אֲזַי זוֹכֶה שֶׁנִּתְרַחֵב לִבּוֹ וְדַעְתּוֹ, וּבָרֶגַע שֶׁיֵּשׁ לוֹ הַרְחָבוֹת הַדַּעַת, הוּא זוֹכֶה לַחֲשֹׁב מַה לְּפָנָיו, לֹא־כֵן כְּשֶׁאָדָם עָצוּב וְנוֹפֵל בְּדִכָּאוֹן, שֶׁאָז אֵינוֹ מְסֻגָּל לְרַכֵּז אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ לַחֲשֹׁב מֶה עָלָיו לַעֲשׂוֹת, וְעַל־כֵּן הָעִקָּר בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לִהְיוֹת תָּמִיד שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ, וּלְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לָדוּן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, וּבִפְרָט אֶת אִשְׁתּוֹ, וְאָז תִּהְיֶה הֲבָנָה בֵּינֵיהֶם.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ אֲפִלּוּ כַּמָּה שׁוּרוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִזְכֶּה לְהִתְכַּתֵּב וּלְהָשִׁיב עַל כָּל סְפֵקוֹתֶיךָ וְקֻשְׁיוֹתֶיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתמד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר יִתְרוֹ, י״ט שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין בְּפִי דִּבּוּרִים וּמִכָּל שֶׁכֵּן לְרָשְׁמָם

עַל פְּנֵי הַכְּתָב, לְשַׁבֵּחַ וּלְפָאֵר אוֹתְךָ עַל גֹּדֶל הַזְּכוּת שֶׁזָּכִיתָ לְהַדְפִּיס עוֹד פַּעַם אֶת הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא ״פְּעֲלַת הַצַּדִּיק״, אֲשֶׁר הִרְבֵּה יָגַעְתִּי עָלָיו, וְשַׁמְתִּי לֵילוֹת כַּיָּמִים לְהוֹצִיא דָּבָר הַשָּׁלֵם, כִּי נִלְקַט מִכָּל סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּסֵדֶר נָכוֹן, וְכֵן כָּל הַתַּאֲרִיכִים הֵם מְדֻיָּקִים עַד מְאֹד, וְעָבַרְתִּי עַל זֶה עִם כַּמָּה מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַבְּקִיאִים בִּדְבָרִים אֵלּוּ, וּכְבָר פָּעַל וְעָשָׂה הַסֵּפֶר הַזֶּה בָּעוֹלָם מַה שֶּׁפָּעַל וְעָשָׂה, וְאַתָּה זָכִיתָ זוֹ כְּבָר הַפַּעַם הַשְּׁנִיָּה לְהַדְפִּיסוֹ, יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁתִּזְכֶּה לַחֲזֹר וּלְהַדְפִּיסוֹ כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים, וּבְזְכוּת זֶה תִּהְיֶה לְךָ פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע, וְתִזְכֶּה לְטָהֳרַת הַמַּחֲשָׁבָה, וְיַעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִסִּים נִגְלִים, כִּי כְּשֶׁמְּגַלִּים וּמְפַרְסְמִים אֶת סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל צַדִּיקִים — נִטְהֶרֶת הַמַּחֲשָׁבָה (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רלד), וְזוֹכִים לְהַמְשִׁיךְ אֶת אוֹרוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ בָּעוֹלָם, וּלְהַרְחִיק אֶת הַחֹשֶׁךְ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת בְּגָדִים, חֵלֶק ב׳, סִימָן א׳).

עַל־כֵּן רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לְהָפִיץ אֶת הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִתֵּן לְךָ פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע, וְתָמִיד תִּהְיֶה פַּרְנָסָתְךָ עַל־יְדֵי שִׁמּוּשׁ רַבֵּנוּ זַ״ל, הֵינוּ בְּהַדְפָּסַת וְהָפָצַת סְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, כִּי מַה לְּךָ לְהַדְפִּיס סְפָרִים אֲחֵרִים, אֲשֶׁר בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ יִהְיֶה מִי שֶׁיַּדְפִּיסֵם, יוֹתֵר טוֹב לְךָ לְהַדְפִּיס סְפָרִים מִסִּפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת ׳מֵת מִצְוָה׳, שֶׁאֵין מִי שֶׁיִּטַּפֵּל בָּהֶם, וּבִפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים אֲשֶׁר מוֹשְׁכִים אֶת לֵב עַם יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁיִּזְכֶּה לְהַדְפִּיסָם, וְאָז יַמְשִׁיךְ עָלָיו הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁפַע גָּדוֹל בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, אַשְׁרֵי לוֹ!

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנָּפַח בִּי, וְכֵן רְאֵה לְדַבֵּר עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים דִּבְרֵי חִזּוּק, וְאָז יִהְיֶה נַעֲשֶׂה אֶצְלְךָ אוֹר יָשָׁר וְאוֹר חוֹזֵר.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר יִתְרוֹ, כ׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם לְתַפְקֵד, וְתִזְכּי שֶׁיִּמָּלֵא ה׳ מִשְׁאֲלוֹת לִבְּכֶם לְטוֹבָה.

הָיָה רָאוּי שֶׁתַּדְלִיקִי לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ אַרְבָּעָה נֵרוֹת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ אָז עַל יְלָדִים, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

גַּם הָיָה רָצוּי מְאֹד, שֶׁתִּבְדְּקִי אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי רֹב הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם הֵן כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת. גַּם הַבַּעַל יִבְדֹּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלּוֹ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם וּלְכָל הַמִּשְׁפָּחָה, וְנָא לוֹמַר גַּם לָהֶם לַעֲשׂוֹת כַּנַּ״ל.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״ב תתמו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר יִתְרוֹ, כ׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

חַסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בָּאתִי לְבֵיתִי חֲזָרָה, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִתְגַּעְגֵּעַ אֲלֵיהֶם, וּמִי יִתֵּן שֶׁכְּבָר אֶזְכֶּה לְהוֹצִיא מִכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל חֶשְׁקִי וּרְצוֹנִי, וְלָבוֹא וּלְהִתְגּוֹרֵר בְּיַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב.

אֵין בְּפִי לְהוֹדוֹת לְךָ עַל כָּל הַטּוֹב שֶׁעָשִׂיתָ, שֶׁבִּשַּׁלְתָּ לְכָל הָאוֹרְחִים, אֲשֶׁר מַעֲלַת הַדָּבָר הַזֶּה אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי מַעֲלַת הַכְנָסַת אוֹרְחִים אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שבועות לה:), שֶׁהִיא יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִקַּבָּלַת פְּנֵי הַשְּׁכִינָה. עָמֹד וּרְאֵה וְהִתְבּוֹנֵן, הָאָדָם צָרִיךְ לְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בִּדְבֵקוּת אֱמֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְיַחֵד יְחוּדִים לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ הֶאָרַת נַעַם זִיו שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְכוּ', וְאָז כְּשֶׁזּוֹכִים לְהַכְנִיס אוֹרְחִים, אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁזֶּה יוֹתֵר מִקַּבָּלַת פְּנֵי שְׁכִינָה, וְעַל־כֵּן כָּל יְגִיעָה וִיגִיעָה שֶׁיָּגַעְתָּ בָּזֶה שֶׁבִּשַּׁלְתָּ לָאוֹרְחִים יִהְיֶה כְּמוֹ שֶׁאַתָּה בְּעַצְמְךָ הִכְנַסְתָּ אוֹרְחִים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ לִרְווֹת רֹב נַחַת מִבִּנְךָ וּמִבִּתְּךָ, וּתְגַדְּלָם בְּנָקֵל עַל־פִּי דַּעַת הַתּוֹרָה וְהַיִּרְאָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״ב תתמז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר יִתְרוֹ, כ׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

מַה מְּאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, וְכֵן גְּדֹל צַעֲרִי שֶׁמָּצָאתִי אוֹתְךָ בִּמְרִירוּת וּבְקַטְנוּת כָּזוֹ, אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁזּוֹ תִּהְיֶה תּוֹפָעָה עוֹבֶרֶת, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַחֲזִיר לְךָ אֶת הַמֹּחִין, וְתִזְכֶּה לִהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

נָא וְנָא אַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם מְלֵאִים נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד בְּזֶה הָעוֹלָם.

מְסֻפָּר בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁפַּעַם אַחַת נִכְנַס אֶחָד מִתַּלְמִידֵי מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל אֵלָיו וְהִתְחַצֵּף נֶגְדּוֹ מְאֹד, וְרָצוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְזָרְקוֹ

בַּחוּץ, עָנָה וְאָמַר מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: עִזְבוּ אוֹתוֹ, וְכֵן הָיָה, וּלְבַסּוֹף יָצָא. וּכְשֶׁיָּצָא, סִפֵּר מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל: מִסְתָּמָא הַתַּלְמִיד הַזֶּה הִתְעַנָּה שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לֵילוֹת, וּכְשֶׁסִּיֵּם אֶת תַּעֲנִיתוֹ בָּא הַבַּיְתָה, וְרָצָה לְהַחֲיוֹת אֶת נַפְשׁוֹ מֵרֹב חֻלְשָׁתוֹ, וְאִשְׁתּוֹ לֹא הֵכִינָה שׁוּם דָּבָר, וְעַל־יְדֵי־זֶה נָפַל בְּכַעַס גָּדוֹל וְהִתְקוֹטֵט עִמָּהּ, וּבָרַח מֵהַבַּיִת וּבָא אֵלַי, וְחָשַׁב שֶׁיִּתְחַזֵּק אֶצְלֵנוּ, וּלְבַסּוֹף הוֹצִיא אֶת כָּל הָעֲצָבִים עָלַי. עַל־כֵּן רְאוּ לִמְחֹל לוֹ, וְאָז דִּבֵּר מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל בְּעִנְיַן מְסִירוּת נֶפֶשׁ, כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה דָּבָר בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ, הוּא צָרִיךְ לִהְיוֹת מוּכָן, שֶׁיַּעֲבֹר עָלָיו מַה שֶּׁיַּעֲבֹר, וְאָסוּר לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁעוֹשֶׂה אֵיזֶה דָּבָר בִּדְבַר רַבֵּנוּ זַ״ל, צָרִיךְ לִהְיוֹת מוּכָן לִפֹּל בְּחוֹבוֹת וְכוּ׳, וְאִם אִי אֶפְשָׁר לוֹ, אֲזַי יוֹתֵר טוֹב שֶׁלֹּא יַתְחִיל, וְהֶאֱרִיךְ בְּשִׂיחָה זוֹ, כִּי כָּל מִי שֶׁעוֹסֵק בְּאֵיזוֹ עֲבוֹדָה שֶׁל מְסִירוּת נֶפֶשׁ, עָלָיו לִהְיוֹת חָזָק שֶׁלֹּא יִפֹּל אַחַר־כָּךְ בְּנוּקְבָא דִּתְהוֹמָא רַבָּא.

חֶמְדַּת לִבִּי! רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ, וְתִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנָּפַח בִּי. זְכֹר כַּמָּה אֲנָשִׁים אַתָּה מְחַיֶּה עִם הַנִּגּוּנִים שֶׁלְּךָ, וְעוֹד תְּחַיֶּה אַלְפֵי וְרִבְבוֹת אֲנָשִׁים, כִּי תְּהִלָּה לָאֵל, דְּבַר רַבֵּנוּ זַ״ל מִתְפַּשֵּׁט בָּעוֹלָם מְאֹד, אַשְׁרֵי מִי שֶׁחָזָק בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, אַשְׁרֵי לוֹ בָּזֶה וְאַשְׁרֵי לוֹ בַּבָּא!

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תַּם וְנִשְׁלַם, שֶׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

בְּרִיךְ רַחֲמָנָא, שֶׁזִּכָּנוּ לְסַיֵּם אֶת כָּל הַחִבּוּר הַנִּפְלָא הַזֶּה, וְהוּא כְּרֶךְ סב יְזַכֵּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְסַדֵּר עַכְשָׁו לְדְפוּס אֶת כֶּרֶךְ סג לְהַגְדִּיל תּוֹרָה וּלְהַאְדִּירָהּ.

אָנָּא ה׳ הוֹשִׁיעָה נָא, אָנָּא ה׳ הַצְלִיחָה נָא.

❖ ❖ ❖

תֹּכֶן הָעִנְיָנִים

חֵלֶק ס״ב

פְּתַח דָּבָר . . . . . **ג**

הַקְדָּמָה . . . . . **ה**

י״ב תקפא . . . . . **יא**

מִכְתָּב כְּלָלִי לַחֲבוּרַת בַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה הַהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיַחֲזֵק וְיַאֲמֵּץ עַל שִׁמְחַת הַמִּצְוּוֹת וְלִפְתֹּחַ הַפֶּה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיַדַּבֵּר מֵעִנְיַן מְחִיַּת עֲמָלֵק, וְעִנְיַן מִצְרַיִם וּפוּרִים, וְשֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׁוֹכֵן עִם יִשְׂרָאֵל בְּטֻמְאָתָם, וְעַל שִׁמְחַת הָאֱמוּנָה, וְעַל הַהֲפָצָה — לְקָרֵב אֲחֵרִים בִּתְשׁוּבָה, וְיַמְתִּיק מַאֲמַר חֲזַ״ל עַל מַעֲשֶׂה רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא מֵהָעִזִּים וְהַדֻּבִּים עַל עִנְיַן קְרוּב רְחוֹקִים.

י״ב תקפב . . . . . **יז**

יִתֵּן תְּשׁוּבָה לְמִתְחַזֵּק אֶחָד בָּעִיר אַשְׁדּוֹד, וְיַגָּלֶה לוֹ כֹּחוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל לְהַחֲזִיר אֶת הָאָדָם בִּתְשׁוּבָה.

י״ב תקפג . . . . . **יח**

יְדַבֵּר מִנְּשִׁיאַת חֵן וּמִזְרִיזוּת, וְיִסַּפֵּר מִתְּפִלָּתוֹ עַל הַנִּמְצָן.

י״ב תקפד . . . . . **יח**

יוֹכִיחַ בַּת יִשְׂרָאֵל אוֹדוֹת רְצוֹנָהּ הַמֻּטְעֶה לְקַשֵּׁר חַיֶּיהָ עִם בֶּן נֵכָר, וְיַחֲזֵקֶנָּה לָשׁוּב עַל זֶה וְלִשְׁמֹר שַׁבָּת, וְיִרְאֶה לָהּ גֹּדֶל הַטָּעוּת שֶׁבְּצַעַד אֶמְלָל זֶה.

י״ב תקפה . . . . . **יט**

יְדַבֵּר מִבְּדִיקַת תְּפִלִּין וּמְזוּזוֹת וּמֵרְפּוּאָה לַבֵּן עַל־יְדֵי אֲמִירַת מִזְמוֹר כ״ט.

י״ב תקפו . . . . . **כ**

יְחַזֵּק מְאֹד לֶאֱסֹף אֶת כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ תַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, וּלְדַבֵּר עִמָּהֶם מִדִּבּוּרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיַאֲרִיךְ לְהַפְלִיג וּלְגַלּוֹת מַעֲלַת הָעִנְיָן הַנִּשְׁגָּב הַזֶּה, וְיחַזֵּק מְאֹד בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיַגָּלֶה שֶׁבְּעִנְיַן רַבֵּנוּ זַ״ל, אַף שֶׁרוֹאִים שֶׁכְּבָר אָבַד מָנוֹס, פִּתְאֹם בָּאָה הַיְשׁוּעָה.

י״ב תקפז . . . . . כב
יַבִּיעַ שִׂמְחָתוֹ עַל הִתְחַזְּקוּת בְּבִנְיַן עִיר בְּרֶסְלֶב, וְיַחְדִּיר אַהֲבָה וְאַחְדוּת בֵּין נְשׁוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

י״ב תקפח . . . . . כג
יְחַזֵּק אַחַת הַמְחַזֶּקֶת אֶת תּוֹשָׁבוֹת הַמָּקוֹם בְּיַבְנְאֵל.

י״ב תקפט . . . . . כד
יְחַזֵּק אוֹדוֹת הָאַהֲבָה בֵּין הַנָּשִׁים, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מִתְגַּבֶּרֶת הָאַהֲבָה בֵּין הַגְּבָרִים, וְיִגְלֶה מַעֲלַת הָעִנְיָן.

י״ב תקצ . . . . . כד
יִשְׁתַּתֵּף בְּצַעַר אוֹדוֹת הַדִּירָה, וְיחַזֵּק שֶׁהַכֹּל נִסְיוֹנוֹת מִשָּׁמַיִם, וְצָרִיךְ הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ עַל זֶה מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

י״ב תקצא . . . . . כה
יַבִּיעַ שִׂמְחָתוֹ עַל הַשִּׁעוּרִים שֶׁמַּעֲבִירָה הַנִּמְעֶנֶת בְּטָהֳרַת הַמִּשְׁפָּחָה, וְיעוֹרֵר אוֹדוֹת חֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, וְיִגְלֶה מַעֲלַת הָעִנְיָן.

י״ב תקצב . . . . . כו
מִכְתָּב כְּלָלִי לִכְלָלִיּוּת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, בּוֹ יְדַבֵּר אוֹדוֹת נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, וְיגַלֶּה מַעֲלָתָהּ וְהַדֶּרֶךְ לִזְכוֹת אֵלֶיהָ, וְיִפָּרֵשׁ עַל־פִּי זֶה פָּסוּק: ״יֵעָרַב עָלָיו שִׂיחִי אָנֹכִי אֶשְׂמַח בַּה׳, יִתַּמּוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ״, בְּאֹפֶן נוֹרָא וְנִפְלָא עַד מְאֹד.

י״ב תקצג . . . . . כז
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן רְפוּאַת וְחִנּוּךְ הַיְלָדִים לִשְׁמִירַת שַׁבָּת, וּבְדִיקַת כַּשְׁרוּת הַמְּזוּזוֹת.

י״ב תקצד . . . . . כח
יַדְרִיךְ הוֹרִים כֵּיצַד לְהִתְנַהֵג עִם בְּנָם הַנִּמְצָא בְּגִיל הַהִתְבַּגְּרוּת, וְיַזְהִירֵם לְשָׁמְרוֹ הֵיכָן מִסְתּוֹבֵב, וְיַמְלִיץ עַל טִפּוּל מִקְצוֹעִי וְאָמִין, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן חוֹבָתֵנוּ לְהִצָּמְדוּת לְשֻׁלְחָן עָרוּךְ.

י״ב תקצה . . . . . לב
יוֹכִיחַ מְאֹד אִשָּׁה נְשׂוּאָה הַמְקֻלָּה בְּכִסּוּי רֹאשָׁהּ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְיַזְהִירֶנָּה עַל חֻמְרַת הָעִנְיָן, וְיצַטֵּט מֵהַ״פָּגֵן וָשֶׁמֶשׁ״ אוֹדוֹת הַהֶתֵּר בִּזְמַנֵּנוּ לַחֲבשׁ פֵּאָה, וְאֲשֶׁר זֶה מַצִּיל מֵהַנִּסָּיוֹן לֵילֵךְ בְּגִלּוּי שֵׂעָר, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

י״ב תקצו . . . . . לג
יְחַזֵּק עַל בְּדִיקַת מְזוּזוֹת וּשְׁמִירַת שַׁבָּת.

י״ב תקצז . . . . . לד
מִכְתָּב כְּלָלִי לְבַחוּרֵי הַיְשִׁיבָה, בּוֹ יְדַבֵּר מִגְּדֻלַּת אוֹרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמַה שֶּׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל בְּעִנְיַן הִתְפָּרְסְמוּת מְאוֹרֵי אוֹר לְעַמַּת מְאוֹרֵי אֵשׁ, וְחוֹבָתֵנוּ לְהָפִיץ וּלְקָרֵב עוֹד וָעוֹד, וְיעוֹרֵר עַל לְמוּד ״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״ וְ״לִקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת״, וִידַבֵּר מֵחֹמֶר פְּגַם הַבְּרִית, וּמֵעִנְיַן הַתִּקּוּן וְהַתְּשׁוּבָה עַל זֶה עַל־פִּי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וּמוֹהַרַנ״תְ זַ״ל, וִידַבֵּר מִמַּעֲלַת חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם וְכוּ׳, וּמֵאֱמוּנָה וּקְדֻשַּׁת הַדִּבּוּר, וְיעוֹרֵר לַהֲגוֹת בְּקִבְיעוּת בַּסֵּפֶר ״קְדֻשַּׁת יִשְׂרָאֵל״, וְיחַזֵּק עַל זֶה מְאֹד.

י״ב תקצח . . . . . לט
יְחַזֵּק מְאֹד עַל הֲפָצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעִיר נְתִיבוֹת, וּבְעִקָּר אֶת הַסִּדּוּר עִם פֵּרוּשׁוֹ עַל־פִּי דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל.

י״ב תקצט . . . . . לט
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הַהֲפָצָה, אֲשֶׁר זֶה קוֹץ בְּעֵינֵי הַסָּמֶ״ךְ־מֵ״ם.

י״ב תר . . . . . מ
יְחַזֵּק מְאֹד לִהְיוֹת שָׂרוּי בְּשִׂמְחָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה יֵצֵא מִכָּל הַצָּרוֹת, וִידַבֵּר מִגְּלוּי אֱלֹקוּת לְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וּמֵהֲפָצָה בָּעִיר לוֹס אַנְגִ׳לֶס.

י״ב תרא . . . . . מא
יְדַבֵּר כַּמָּה עִנְיָנִים פְּרָטִיִּים לְמִשְׁפַּחַת הַנִּמְעָנֶת, וַיַּמְלִיץ לִפְשׁט יָדַיִם כְּלַפֵּי מַעְלָה בִּתְפִלָּה, בִּמְקוֹם לִהְיוֹת שָׂרוּי בִּדְכָאוֹן.

י״ב תרב . . . . . מב
יוֹכִיחַ וְיִיסֵּר מְאֹד בָּחוּר צָעִיר שֶׁמֵּצִיק לַחֲבֵרָיו וְהוֹרָיו, וְיִתְאַר לוֹ אֶת גֹּדֶל מַעֲלַת הַגִּיל שֶׁלּוֹ — אִם יִקַּח עַצְמוֹ בַּיָּדַיִם, וְיִזָּרְזוֹ לִלְמֹד חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם.

י״ב תרג . . . . . מג
יְדַבֵּר מֵהַהִתְחַזְּקוּת הַנִּצְרֶכֶת בְּחַיֵּי הָעוֹלָם הַזֶּה, וַיַּרְאֶה אֶצְבַּע מְכַוֶּנֶת לְכִוּוּן סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וּסְפָרָיו הַחֲדָשִׁים, וְיחַזֵּק לְלָמְדָם.

י״ב תרד . . . . . מד
יְגַלֶּה צַעֲרוֹ, שֶׁהָרַע שֶׁל אֵלּוּ שֶׁקָּרֵב נִדְבָּק בּוֹ כְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיַבְהִיר

שֶׁהוּא יוֹדֵעַ מִי עוֹשֶׂה לוֹ בְּשֶׂקֶט אֶת הַצָּרוֹת וְכוּ', וְיעוֹרֵר לְגַלּוֹת אוֹר רַבֵּנוּ זַ"ל בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ.

י"ב תרה . . . . . מה
יְגַלֶּה נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת מִדַּת הַשִּׂמְחָה, וּמִי שֶׁנִּמְשָׁךְ לְעַצְבוּת וּמִתְגַּבֵּר לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה שְׁכָרוֹ גָּדוֹל מְאֹד, וְיָפֹרֵשׂ פָּסוּק בְּתְהִלִּים אוֹדוֹת הַזּוֹכֶה לִהְיוֹת עָנָו וְשָׁפֵל וְסַבְלָן וּמִתְגַּבֵּר לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה.

י"ב תרו . . . . . מו
יְחַזֵּק אַבְרֵךְ בְּשָׁנָה רִאשׁוֹנָה עַל לִמּוּד הַתּוֹרָה בְּעַקְשָׁנוּת שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן וְכוּ', וִידַבֵּר מִפְּעִילוּת הַפַּצַּת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, וּמִגִּדֶל הַהַעֲלָמָה וְהַהַסְתָּרָה שֶׁיֵּשׁ בָּעוֹלָם, וּלְבַסּוֹף לֹא מַפְסִידִים מִזֶּה, וִידַבֵּר מִנְּחִיצוּת הַהִתְקַבְּצוּת אַחַת לְשָׁבוּעַ וּמַעֲלָה גְּדוֹלָה שֶׁיֵּשׁ מִנָּיִן.

י"ב תרז . . . . . מט
יְחַזֵּק מְאֹד עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה, וְיגַלֶּה שֶׁרַק עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִים לְתִפֹּס אוֹרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל, וְיַרְגִּיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ אֲפִלּוּ כַּמָּה דִּבּוּרִים, וְעִנְיַן שֶׁהוֹלֶכֶת לוֹ הָעֲבוֹדָה כְּסֵדֶר, וְהִיא מַכְנֶסֶת בָּאָדָם יִשּׁוּב הַדַּעַת, וְיעוֹרֵר לַחֲטֹף לִמּוּדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

י"ב תרח . . . . . נא
יְגַלֶּה מַה קּוֹרֶה לָאָדָם שֶׁפּוֹגֵם בַּבְּרִית וְכוּ', וְיַרְגִּיל לוֹמַר בְּכָל יוֹם הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים וְכוּ'.

י"ב תרט . . . . . נב
יְעוֹרֵר עַל שְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וִיבַקֵּשׁ עַל תְּפִלָּה בַּעֲבוּר הַנִּמְעֶנֶת, וְשֶׁלֹּא תִּהְיֶה בָּרָנִית.

י"ב תרי . . . . . נב
יְחַזֵּק מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, אַף שֶׁקָּשֶׁה מְאֹד לְמִי שֶׁלֹּא בָּנְתָה אֶת בֵּיתָהּ עֲדַיִן.

י"ב תריא . . . . . נג
יְחַזֵּק עַל שִׂמְחָה וְעַל לִמּוּד הַתּוֹרָה וַהֲלָכוֹת וְ"תִקּוּן הַכְּלָלִי".

י"ב תרבי . . . . . נד
יְדַבֵּר עַל כַּשְׁרוּת הַמְּזוּזוֹת וְהַמַּאֲכָלִים, וְיאַחֵל וְיָבָרֵךְ.

י"ב תריג . . . . . נה
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן גַּם שֶׁנַּעֲשָׂה כְּשֶׁדָּחוּ גְּזַר־דִּין בַּמִּשְׁפָּט, וְיסַפֵּר סִפּוּר אוֹדוֹת

עִנְיָן שֶׁל פְּקָחִים שֶׁרָצוּ לְהַפְרִיעַ לְהָרַב הַקָּדוֹשׁ מִסַּאטְמָאר זי״ע בְּסִפָּתוֹ, וְיִגְלֶה שֶׁכָּל דִּבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים אֲלֵיהֶם יִתְבָּרַךְ, עוֹשֶׂה רֹשֶׁם בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְצָרִיךְ הָאָדָם שֶׁתִּהְיֶה לוֹ אֱמוּנָה בְּעַצְמוֹ, וְיִסַּפֵּר עִנְיָן יְרִידַת נִשְׁמַת רַבֵּנוּ זַ״ל לְזֶה הָעוֹלָם הַמֻּרְמָז בְּסִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת מַעֲשֶׂה מֵהַזְּבוּב וְעַכָּבִישׁ.

י״ב תריד . . . . . **נו**

יְגַלֶּה, שֶׁעִקַּר הַדִּבּוּר שֶׁלָּנוּ צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה בְּדִבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית וְכוּ׳, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן אֱמוּנַת חֲכָמִים וְכוּ׳, שֶׁזֶּה בָּא רַק עַל־יְדֵי שֶׁאֵינוֹ פָּגוּם בַּבְּרִית. וִידַבֵּר מֵעִנְיַן הָרַחֲמָנוּת שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְשֶׁהַתְּפִלּוֹת שׁוֹבְרוֹת כָּל הַמְּחִיצוֹת.

י״ב תרטו . . . . . **נח**

יוֹכִיחַ מְאֹד אֶת הַנִּמְצָן שֶׁאֵינוֹ שָׁרוּי בְּשִׂמְחָה, וְיעוֹרְרוֹ מְאֹד לְהַרְבּוֹת בְּשִׂמְחָה וְרִקּוּדִים, וְלִהְיוֹת דָּבוּק בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי־זֶה.

י״ב תרטז . . . . . **ס**

יְחַזֵּק שְׁתֵּי נְשָׁמוֹת יְקָרוֹת וְיָזֵרָן מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְלִזְכּוֹת לְרִקּוּדִים בְּקִדֻּשָּׁה, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכּוּ לָצֵאת מִן הַגָּלוּת.

י״ב תריז . . . . . **סא**

יְדַבֵּר מֵישָׁרִים לְזוּג שֶׁלֹּא יִתְגָּרְשׁוּ, וְלֹא יִתְּנוּ לַשָּׂטָן לְהַחֲרִיב אֶת בֵּיתָם וְכוּ׳, וְיגַלֶּה שֶׁמֵּאָז וּמֵעוֹלָם הָיוּ הִתְמוֹדְדִיּוֹת בֵּין בְּנֵי זוּג.

י״ב תריח . . . . . **סג**

יְגַלֶּה שֶׁעִקַּר הָעֵצָה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, וְהָעִקָּר לִזְכֹּר, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ צְוָה וְלֹא לְהָקֵל.

י״ב תריט . . . . . **סד**

יְגַלֶּה מַעֲלַת הַזּוֹכֶה לְדַבֵּר דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה, וְלָשִׁיר שִׁירִים שֶׁל אֱמוּנָה, בְּסוֹד: ״אוֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ בְּפִי״, וִיסַפֵּר עַל הַנְהָגָתוֹ שֶׁל הָרַב הַקָּדוֹשׁ מִצַּאנְז, וִיחַזֵּק מְאֹד בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

י״ב תרכ . . . . . **סה**

יְדַבֵּר מֵעִנְיַן שְׁלוֹם־בַּיִת, שֶׁאָסוּר לַעֲנוֹת וּלְהָגִיב כְּלָל, וְיגַלֶּה מַעֲלַת הַזּוֹכֶה לִשְׁתֹּק וּלְקַבֵּל בְּזִיּוֹנוֹ בְּאַהֲבָה, וְיִשַּׁבַּח מַעֲלַת הַשְׁתִּיקָה.

י״ב תרכא . . . . . **סו**

יְדַבֵּר מֵעִנְיַן שֶׁאֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא חָשׁוּד כְּבְיָכוֹל, לַעֲשׂוֹת דִּין שֶׁאֵינוֹ צוֹדֵק, וַיַּמְלִיץ לְקַיֵּם עֲצַת הָאַרְבָּעִים יוֹם הִתְבּוֹדְדוּת שֶׁלְּפִי דִּבְרֵי מוֹהַרַנ״תְּ

זַ״ל מֻכְרָחִים לִרְאוֹת שִׁנּוּי לְטוֹבָה, וְזוֹ מַתָּנָה שֶׁקִּבַּלְנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וּמָשִׁיחַ יְגַלֶּה לְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ.

י״ב תרכב . . . . . **סז**
יְגַלֶּה וְיָבֹאר מַעֲלַת הַבְּזִיּוֹנוֹת, אֵיךְ שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְכַּפֵּר לָאָדָם הַכֹּל, וּבִפְרָט כְּשֶׁאֵינוֹ מֵשִׁיב לִמְחָרְפוֹ דָּבָר, וְאִם הָיָה יוֹדֵעַ אָדָם מַה יִּזְכֶּה בַּעֲבוּר כָּל בְּזָיוֹן, הָיָה שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ עַל זֶה.

י״ב תרכג . . . . . **סח**
יְדַבֵּר מִכָּךְ, שֶׁאַל לוֹ לָאָדָם לִפְסֹל אֶת כֻּלָּם, וְגַם לִפְסֹל אֶת עַצְמוֹ, אֶלָּא לִרְאוֹת אֶת הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בְּמַבָּט טוֹב וְחִיּוּבִי, וְאָז יִרְאֶה עוֹלָם מְתֻקָּן, וְיִסַּפֵּר מַעֲשִׂיָּה מִמּוֹהַרַנַ״תְ זַ״ל בְּעִנְיָן זֶה.

י״ב תרכד . . . . . **ע**
יוֹכִיחַ וְיַחֲזֵק מְאֹד אֶת הָאָדָם שֶׁלֹּא יִפֹּל אֶל כַּעַס, וְיגַלֶּה חֹמֶר גְּנוּת מִדַּת הַכַּעַס, וּמַה נֶּאֱרָע עִם הָאָדָם הַכּוֹעֵס, וְיַחֲזֵק עַל־פִּי זֶה מְאֹד.

י״ב תרכה . . . . . **עא**
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן יְצִיאַת הַשַּׁבָּת כְּשִׁיטַת רַבֵּנוּ תָּם, וְיעוֹרֵר עַל זֶה, וְיִשַּׁבַּח אֶת הַמְאַחֲרִים לָצֵאת מִן הַשַּׁבָּת, וְיִתְיַחֵס לְאֵלּוּ הַמְדַבְּרִים עָלָיו, שֶׁמִּמַּה נַּפְשָׁךְ הָאִישׁ הַמְדַבֵּר הוּא רָשָׁע גָּמוּר, וְרַחִיק מִלְּהִסְתַּכֵּל בְּסֵפֶר הַמְדַבֵּר נֶגֶד רַבֵּנוּ זַ״ל, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

י״ב תרכו . . . . . **עד**
יְזָרֵז הַנִּמְעָן לַעֲבֹד בְּחַיָּיו עַל נְקֻדָּה אַחַת — נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, וְיחַזֵּק עַל זֶה מְאֹד.

י״ב תרכז . . . . . **עה**
יְגַנֶּה מִדַּת הַבָּרְנָנוּת, שֶׁאָדָם אֵינוֹ נוֹשֵׂא אִשָּׁה מֵחֲמַת שֶׁלֹּא מַחְלִיט לְהִנָּשֵׂא לְשֵׁם שָׁמַיִם.

י״ב תרכח . . . . . **עה**
יְחַזֵּק מְאֹד בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְיגַלֶּה שֶׁאִי אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת לָזֶה רַק עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק.

י״ב תרכט . . . . . **עו**
יַרְחִיק אֶת הִתְעָרְבוּת הָאֵם בְּחַיֵּי נִשּׂוּאֵי בִּתָּהּ, שֶׁזֶּה הוֹרֵס אֶת הַשָּׁלוֹם־בַּיִת, וְיחַזֵּק עַל כָּךְ מְאֹד.

י״ב תרל . . . . . עז
יְחַזֵּק לַעֲשׂוֹת הַתְחָלָה וְהִתְחַדְּשׁוּת חֲדָשָׁה וְכוּ׳, וּלְחַפֵּשׂ אֶת הַצַּדִּיק וְכוּ׳, וִידַבֵּר מִמִּדַּת הַהִתְחַדְּשׁוּת וּנְחִיצוּתָהּ.

י״ב תרלא . . . . . עח
יְדַבֵּר מִשְׁמִירַת הַזְּמַן, וְשֶׁאֲבִדַת הַזְּמַן הִיא אֲבֵדָה נוֹרָאָה הַמְבִיאָה כָּל רַע, וְיעוֹרֵר מְאֹד עַל כָּךְ, וְיָבֹאר שֶׁעִקַּר יְשׁוּב הַדַּעַת זוֹכִים עַל־יְדֵי קְדֻשַּׁת הַמַּחֲשָׁבָה, וְיַגֵּלֶה נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת מִדַּת הַשִּׂמְחָה.

י״ב תרלב . . . . . עט
יְעוֹרֵר לִלְמֹד הֲלָכוֹת וּבְרָכוֹת שֻׁלְחָן עָרוּךְ, וּלְהוֹצִיא מִזֶּה לֶקֶט סְפוּם דִּבְרֵי הַפּוֹסְקִים מֻחְמַת חֲמָרָתָן וּנְחִיצוּתָן בְּחַיֵּי יוֹם יוֹם, וְיעוֹרֵר עַל לְמוּד קִצּוּר ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״.

י״ב תרלג . . . . . פ
יְחַזֵּק וְיאַמֵּץ לָצֵאת מִכָּל מִינֵי דְּמְיוֹנוֹת, וְלִטְעֹם טַעַם עוֹלָם הַבָּא בָּעוֹלָם הַזֶּה, עַל־יְדֵי שֶׁמִּסְתַּגְּרִים בַּחֶדֶר וְחוֹטְפִים הוֹן נִצְחִי בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, וִידַבֵּר מֵהַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ וּמִפֵּרוּט הָרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים בַּפֶּה.

י״ב תרלד . . . . . פא
יְבָאֵר שֶׁכְּשֶׁאָדָם אֵינוֹ עוֹזֵב אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לַמְרוֹת כָּל הַנִּסְיוֹנוֹת, זוֹכֶה לְאוֹר גָּדוֹל, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן דִּבְרֵי הָאַלְשִׁיךְ, שֶׁבְּפַרְנָסָה צָרִיךְ לָבוֹא אֶל הַצַּדִּיק.

י״ב תרלה . . . . . פב
יְדַבֵּר מֵהַקֻּשְׁיוֹת שֶׁיֵּשׁ עַל הַצַּדִּיקִים, וְיַעְתִּיק עַל זֶה קֶטַע מֵהַסֵּפֶר ״מָאוֹר וָשֶׁמֶשׁ״, וְיחַזֵּק עַל כָּךְ מְאֹד.

י״ב תרלו . . . . . פג
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן שְׁבִירַת תַּאֲוַת מָמוֹן, וּמֵהִשְׁתַּדְּלוּת וְסִיָּעְתָּא דִּשְׁמַיָּא, וּרְדִיפָה אַחַר הַכָּבוֹד, וּמַה שֶּׁרָאִינוּ אֵצֶל הַצַּדִּיקִים, שֶׁנָּתְנוּ לָהֶם פֶּסֶף רַב, וְהֵם חִלְקוּ זֹאת לִצְדָקָה, וּמֵהַנְהָגַת הָרַב הַקָּדוֹשׁ מֵרִיבְנִיץ זי״ע, וְיגַנֶּה אֶת אֵלּוּ הַהוֹלְכִים עִם שֶׁקֶר.

י״ב תרלז . . . . . פה
יְחַזֵּק וְיאַמֵּץ מְאֹד לַחֲשֹׁב תָּמִיד אוֹדוֹת הַתַּכְלִית הַנִּצְחִית, וְיגַלֶּה מַעֲלַת הַמַּרְגִּיל עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ הַרְבֵּה.

י״ב תרלח . . . . . פה
יְעוֹרֵר אִשָּׁה הָרוֹצָה לְהִתְגָּרֵשׁ אוֹדוֹת טָעוּתָהּ הַחֲמוּרָה וְהַמְסֻכֶּנֶת, כִּי בַּעְלָהּ הוּא טוֹב, וְחֶסְרוֹנוֹת יֵשׁ לְכָל אֶחָד, וַיְזַהִירֶנָּה מְאֹד מִצַּעַד פָּזִיז כָּזֶה.

י״ב תרלט . . . . . פו
יְעוֹרֵר מְאֹד אֶת אֲשֶׁר נִפְגַּם וְנָפַל בְּפַח יָקוּשׁ, שֶׁיְּבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם רַק עַל שִׂמְחָה, כִּי זֶהוּ תִּקּוּנוֹ הַיָּחִיד וְהַמְיֻחָד.

י״ב תרמ . . . . . פז
יוֹכִיחַ וְיַחֲזֵק אִשָּׁה כְּשֶׁרָה עַל שְׁלוֹם בֵּיתָהּ, שֶׁצְּרִיכָה לְהִשְׁתַּדֵּל בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ, שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם גָּמוּר בַּבַּיִת.

י״ב תרמא . . . . . פח
יְגַלֶּה שֶׁעִקַּר יְסוֹד דַּעְתּוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁלֹּא נִשְׁבַּח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כְּלָל.

י״ב תרמב . . . . . פח
יְגַלֶּה מַעֲלַת הֲפָצַת הַקּוּנְטְרֵסִים וְעִנְיַן שֶׁמְּדַבְּרִים עִם אֲנָשִׁים, שֶׁבְּוַדַּאי פּוֹעֲלִים, וְיעוֹרֵר אֶת הַנִּמְצָן לַעֲרֹךְ בִּסְעֻדָּה שְׁלִישִׁית קִבּוּץ וּלְקָרֵב אֲחֵרִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

י״ב תרמג . . . . . צ
יְחַזֵּק הַנִּמְצָן בְּעִנְיַן אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבְעִנְיַן הַסֵּבֶל שֶׁסּוֹבֵל בַּיְשִׁיבָה, וּמַה שֶּׁמְּחָרְפִין יִרְאֵי ה׳, וְאָסוּר לַחְתֹּם כְּנֶגֶד חֲבֵרוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן צַדִּיקֵי הַדּוֹר, וְיַחֲזֵק מְאֹד.

י״ב תרמד . . . . . צא
יְחַזֵּק מְאֹד לְהַתְמִיד בַּתּוֹרָה שֶׁעוּרִים כְּסִדְרָן, וְיִשְׁלֹל קִנְיַת מְכוֹנִית לִפְנֵי הַנִּשּׂוּאִין לְנַצֵּל אֶת יְמֵי הַנְּעוּרִים לַעֲבוֹדַת ה׳, וְיַרְגִּיל לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

י״ב תרמה . . . . . צב
יְדַבֵּר מִנְּסִיוֹנוֹת הַחַיִּים הַקָּשִׁים וְהַמָּרִים, וְיגַלֶּה שֶׁכָּל הָרְפוּאוֹת בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת תְּלוּיוֹת בְּמִדַּת הַשִּׂמְחָה, וְיעוֹרֵר לְהִזָּהֵר בַּאֲכִילָה בְּרִיאָה.

י״ב תרמו . . . . . צג
יְגַלֶּה נִפְלָאוֹת אֵיךְ יוּכַל אֶחָד שֶׁנָּפַל לַשְּׁאוֹל תַּחְתִּית לְתַקֵּן אֶת עַצְמוֹ עַל־יְדֵי הִתְקָרְבוּת לְרַבֵּנוּ זַ״ל, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן אֲמִירַת ״תִּקּוּן הַכְּלָלִי״ וְכוּ׳, וְלִמּוּד מִשְׁנָיוֹת וְלִמּוּד סֵפֶר ״שְׁמִירַת הַבְּרִית״.

י״ב תרמז . . . . . צד
יְחַזֵּק וְיאַמֵּץ מְאֹד אִשָּׁה שֶׁנִּשּׂוּאֶיהָ עוֹמְדִים עַל סַף פֵּרוּק, וְיַדֵּבֵּר עַל לִבָּהּ שֶׁלֹּא תַּעֲשֶׂה כָּזֹאת, וְיוֹרֶה לָהּ גֹּדֶל הַטָּעוּת בָּזֶה.

י״ב תרמח . . . . . צה
יְשַׁבֵּח אֶת הַנִּמְצָן שֶׁעוֹסֵק בַּעֲבוֹדַת הַהַדְפָּסָה, וּמוֹצִיא לָאוֹר כַּמָּה סְפָרִים נִפְלָאִים, וְיִתֵּן הַדְּרָכוֹת בְּעִנְיַן עֲרִיכָה וְנִקּוּד וְכוּ׳, וְיסַפֵּר כֵּיצַד הִתְחִילָה כָּל הַהִתְעַסְּקוּת בַּ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״ וְכוּ׳, וְאֵיךְ כְּהַיּוֹם הַהַדְפָּסָה הוֹלֶכֶת כְּסֵדֶר, וְיחַזֵּק מְאֹד.

י״ב תרמט . . . . . צז
יְשַׁבֵּח אֶת עֲבוֹדַת הַנִּקּוּד שֶׁל הַסֵּפֶר ״שְׁמִירַת הַבְּרִית״, וְיוֹרֶה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וּלְהִזָּהֵר מִמְּתָחִים.

י״ב תרנ . . . . . צז
יְחַזֵּק רַב אֶחָד שֶׁמּוֹסֵר שִׁעוּרִים בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיגַלֶּה לוֹ יְדִיעוֹת מֵהַשֶּׁטַח שֶׁשִּׁעוּרָיו פּוֹעֲלִים פְּעֻלּוֹת, וְיחַזְּקוֹ לְהַמְשִׁיךְ בְּיֶתֶר שְׂאֵת בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ וְכוּ׳.

י״ב תרנא . . . . . צח
יְדַבֵּר מִמְּצִיאַת הַזִּוּוּג וְהַנָּחַת תְּפִלִּין.

י״ב תרנב . . . . . צט
יְדַבֵּר מִמְּזוּזָה וּשְׁלוֹם־בַּיִת וְהַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וּתְפִלָּה אָז.

י״ב תרנג . . . . . צט
יְחַזֵּק אוֹדוֹת מְזוּזָה וְשַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

י״ב תרנד . . . . . ק
יַבִּיעַ אַהֲבָתוֹ לַנִּמְצָן שֶׁמְּזַכֶּה אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּמוֹסְרוֹ לָהֶם שִׁעוּרִים בְּדַעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיחַזְּקוֹ לְהַמְשִׁיךְ בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ הַזּוֹ.

י״ב תרנה . . . . . קא
יְגַלֶּה מַעֲלַת הַתּוֹכֵחָה בְּדַרְכֵי נֹעַם דַּיְקָא, וְיַדֵּבֵּר מִמְּצִיאַת הַזִּוּוּג וּמִתְּפִלִּין.

י״ב תרנו . . . . . קא
יְגַלֶּה מַעֲלַת הַזּוֹכֶה לֶאֱהֹב אֶת עַצְמוֹ, וְלָדוּן אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת.

י״ב תרנז . . . . . קב
יְעוֹרֵר לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מֵאַף מִקְרֶה שֶׁבָּעוֹלָם, וְיַדֵּבֵּר מֵהַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבָּת, וְיאַחֵל וְיבָרֵךְ.

י״ב תרנח . . . . . קג
יְחַזֵּק וְיאַמֵּץ מְאֹד אֶת זֶה שֶׁנָּפַל לְעֹמֶק הַתְּהוֹם הַנּוֹרָא שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית, וְיִתֵּן לוֹ עֵצוֹת נְכוֹנוֹת אֵיךְ זוֹכִים לָצֵאת מִן הַחֹשֶׁךְ הַנּוֹרָא, וִידַבֵּר מִלְּמוּד מִשְׁנָיוֹת, וְיָבֵאר עִנְיַן שֶׁאָסוּר לִשְׁקֹעַ בְּתוֹךְ הַבּוֹץ וְכוּ׳, וְיחַזֵּק לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְיסַפֵּר עַל מֹשֶׁה אַלְיָה אֵיךְ נִתְקָרֵב לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְנַעֲשָׂה אִישׁ כָּשֵׁר, וְיעוֹרֵר לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

י״ב תרנט . . . . . קה
יְחַזֵּק מְאֹד בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה וּבְטָחוֹן בַּה׳, וְיעוֹרֵר עַל כְּבוֹד הָאִשָּׁה.

י״ב תרס . . . . . קו
יְבָאֵר הָעִנְיָן שֶׁתֹּכֶף כַּאֲשֶׁר הָאָדָם מַתְחִיל לְקָרֵב אֲחֵרִים אֶל דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל מִתְעוֹרֶרֶת עָלָיו הִתְנַגְּדוּת גְּדוֹלָה, וְיַבְהִיר שֶׁזּוֹ מִסִּבַּת שִׂנְאַת הַסָּמ״ךְ־מ״ם הָרָשָׁע, וְיסַפֵּר מִמַּה שֶּׁעָבַר עָלָיו מֵאָז שֶׁהֵחֵל לְהִכָּנֵס בְּעִסְקֵי הָרַבִּים, וְיחַזֵּק עַל הָרְהוּרִים וְעַל לִמּוּד כְּסֵדֶר.

י״ב תרסא . . . . . קז
יְבָאֵר שֶׁעַל־יְדֵי תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה אִי אֶפְשָׁר לְהַמְתִּיק הַכֹּל וְיִשַּׁבַּח תְּפִלַּת הַנְּשִׁים, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן פְּרִיָּה וּרְבִיָּה, וְאוֹרַח לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

י״ב תרסב . . . . . קח
יִתֵּן עֵצוֹת פְּרָטִיּוֹת לְאִשָּׁה מְבֻגֶּרֶת בְּהִתְמוֹדְדוּת עִם קְשָׁיֵי הַחַיִּים.

י״ב תרסג . . . . . קט
יְדַבֵּר מִבְּדִיקַת מְזוּזוֹת וּשְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

י״ב תרסד . . . . . קי
יְדַבֵּר מֵהַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְיאַחֵל וְיבָרֵךְ.

י״ב תרסה . . . . . קי
יַאֲרִיךְ בְּדִבּוּרִים עֲרֵבִים וּמְתוּקִים וּבְשִׂיחוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת אוֹדוֹת מַעֲלַת עִנְיַן הַהִתְקָרְבוּת לְרַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְמַה שֶּׁזּוֹכִים הַמְקָרְבִים, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן חֲנֻכָּה וּמְסוֹד צִיצִית וּתְפִלִּין, וּמַה שֶּׁמְּרַמֵּז לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם בְּעִנְיַן הַצְּמְצוּמִים וְהָאָרַת הַמֹּחִין, וְיָבֵאר עִנְיַן שֶׁהַסָּמ״ךְ־מ״ם שׂוֹנֵא אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וִידַבֵּר מִמַּה שֶּׁזָּכוּ אֲנָשִׁים מְגֻשָּׁמִים מְאֹד לִהְיוֹת נַעֲשִׂים בַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה מֻפְלָגִים, עַל־יְדֵי עִנְיַן רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁנִּכְנַס בָּהֶם לְחוֹלֵל בָּהֶם מַהְפֵּכָה רוּחָנִית כַּבִּירָה, וְיסַפֵּר כַּמָּה מַעֲשִׂיּוֹת נָאוֹת בָּעִנְיָן, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁעָלָיו וּמֵעִנְיַן הָאַחְדוּת, שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁמַּחֲזִיקִים עַצְמָם בְּיַחַד זוֹכִים לְמַה שֶּׁזּוֹכִים וְכוּ׳.

י״ב תרסו . . . . . קיז
יְחַזֵּק אֶת אַחַת מִנְּשׁוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁפּוֹעֶלֶת רַבּוֹת בִּתְחוּם הַחִנּוּךְ וְהַשְׁפָּעָה לְנָשִׁים, וְיעוֹדְדָהּ וְיאַמְּצָהּ בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ לְבַל תִּתְפַּעֵל מֵאַף בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם וְכוּ׳.

י״ב תרסז . . . . . קיח
יְגַלֶּה מַעֲלַת הָאִשָּׁה שֶׁבַּעְלָהּ בְּיָדָהּ לְטַב וּלְמוּטָב, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן תְּפִלָּה בְּמִנְיָן, וְיַבִּיעַ תִּקְוָתוֹ שֶׁבְּיַבְנְאֵל יִהְיוּ מִנְיָנִים לְכָל הַזְּמַנִּים.

י״ב תרסח . . . . . קכ
יַבִּיעַ שִׂמְחָתוֹ עַל הַשָּׁלוֹם וְשַׁלְוָה וַהֲבָנָה הֲדָדִית שֶׁשּׁוֹרִים בְּבֵית הַנִּמְעֶנֶת, וִיגַלֶּה מַעֲלַת הָעִנְיָן הַזֶּה, וְאֵיךְ זוֹכִים לוֹ עַל־יְדֵי שִׂמְחָה תְּמִידִית.

י״ב תרסט . . . . . קכא
מִכְתָּב כְּלָלִי לִכְלָלִיּוּת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, בּוֹ יְחַזְּקֵם מְאֹד עַל הָאַהֲבָה זֶה עִם זֶה, וִידַבֵּר מִכָּךְ שֶׁעֲדַיִן אֵינוֹ גָּר בֵּינוֹתָם בְּיַבְנְאֵל ״עִיר בְּרֶסְלֶב״, וִיגַלֶּה עִנְיַן רַבֵּנוּ ז״ל, שֶׁיִּתְגַּלֶּה שָׁם דַּיְקָא, וְעוֹד יֵהָפֵךְ לְמָקוֹם רוּחָנִי.

י״ב תרע . . . . . קכב
יְחַזֵּק עַל הַדְּלָקַת נֵרוֹת שַׁבָּת, וּלְהַרְבּוֹת אָז בִּתְפִלָּה וּבְדִיקַת מְזוּזוֹת וְהִתְבּוֹדְדוּת, אֲשֶׁר לְמַעֲלָתָהּ אֵין עֵרֶךְ.

י״ב תרעא . . . . . קכג
יָגִיב בַּאֲרִיכוּת אוֹדוֹת מַה שֶּׁנִּדְפַּס בַּסֵּפֶר שִׂיחוֹת בְּשֵׁם רַבֵּנוּ ז״ל עַל קְרִיאַת ׳שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם׳ בְּעֶרֶב שַׁבָּת דַּיְקָא, וִיבָאֵר, שֶׁאִם אָמְנָם זֶה נָכוֹן עַל־פִּי הַקַּבָּלָה, וְעַל־פִּי מִצְוָה מִן הַמֻּבְחָר, אַךְ אִי אֶפְשָׁר לְצַוּוֹת כָּךְ לָרַבִּים, שֶׁלְּבַסּוֹף יִתְרַשְּׁלוּ, וּבְפָרָט בִּימֵי הַחֹרֶף, וְלָכֵן מִיּוֹם רִאשׁוֹן וָאֵילָךְ יִהְיֶה נִקְרָא עִם הַצִּבּוּר, וִיגַלֶּה עִנְיַן הַסֵּפֶר הַנַּ״ל, שֶׁאִם אָמְנָם יֵשׁ בּוֹ, אַךְ אֵינוֹ מַדִּיק לְעַמַּת הַשִּׂיחוֹת שֶׁרָשַׁם זֶה שָׁנִים מֵר׳ לֵוִי יִצְחָק, וִיחַזֵּק וִיאַמֵּץ מְאֹד אוֹדוֹת הָעִנְיָן הַנַּ״ל.

י״ב תרעב . . . . . קכז
יְחַזֵּק מְאֹד לִשְׁמֹחַ בִּכְלָלִיּוּת, וְלֹא לְדַקְדֵּק בִּקְטַנּוֹת, וְלִרְאוֹת חוֹב בְּעַצְמוֹ תָּמִיד וְכוּ׳, וִיבָאֵר בְּאֹפֶן נִפְלָא דִּבּוּר מִמּוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל, שֶׁיֵּשׁ בַּאֲנָשִׁים חִסָּרוֹן, שֶׁמַּחֲמַת שֶׁרוֹצִים לְהַדֵּר בְּאֵיזֶה עִנְיָן אֵינָם עוֹשִׂים כְּלָל.

י״ב תרעג . . . . . קכח
יְחַזֵּק בַּת יִשְׂרָאֵל עַל שְׁמִירַת שַׁבָּת, וִידַבֵּר מֵאֲמִירַת ׳תִּקּוּן הַכְּלָלִי׳, וְיאַחֵל וִיבָרֵךְ.

י״ב תרעד . . . . . קכט
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, וּמִבְּדִיקַת מְזוּזוֹת, וּמֵהַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּמֵהַתְּפִלָּה הַמְסֻגֶּלֶת אָז.

י״ב תרעה . . . . . קל
יְדַבֵּר מִסַּבְלָנוּת וּמִבְּדִיקַת מְזוּזוֹת וּמִכַּשְׁרוּת הַבָּשָׂר וּמִשְּׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וְיָבָרֵךְ.

י״ב תרעו . . . . . קלא
יְחַזֵּק מְאֹד אִשָּׁה בְּמַר גּוֹרָלָהּ, אֲשֶׁר בַּעְלָהּ הִתְמַכֵּר לְסַמִּים, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְיִתֵּן לָהּ עֵצוֹת וְיַחֲזֶקֶנָּה כְּיצַד תִּזְכֶּה לִרְאוֹת נִסִּים וְנִפְלָאוֹת.

י״ב תרעז . . . . . קלב
יְעוֹרֵר עַל כְּבוֹד הַבַּעַל וְעַל שְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

י״ב תרעח . . . . . קלב
יִתֵּן עֵצָה בְּעִנְיַן שֶׁמֶן הַדּוֹלֵק עַל צִיּוּן רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס כְּסֻגָּלָה לָעִנְיָן הַפְּרָטִי שֶׁל הַנִּמְצָן.

י״ב תרעט . . . . . קלג
יְחַזֵּק אִשָּׁה אוֹדוֹת הַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וְהַתְּפִלָּה אָז, וְיעוֹרְרֶנָּה לְכַבֵּד אֶת בַּעְלָהּ וְלָתֵת לוֹ תְּשׁוּמֶת לֵב.

י״ב תרפ . . . . . קלד
יְתִיחֵס לִשְׁאֵיפַת הַנִּמְצָן לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה, וְיִתֵּן לוֹ עֵצָה פְּרָטִית כַּדַּת מַה לַּעֲשׂוֹת.

י״ב תרפא . . . . . קלד
יְחַזֵּק הַנִּמְצָן בְּעִנְיַן פְּעִילוּתוֹ הַקְּדוֹשָׁה לְהָפִיץ בַּשְּׁוָקִים וּבָרְחוֹבוֹת אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, וְיגַלֶּה אוֹדוֹת הַמִּכְתָּבִים שֶׁמְּקַבֵּל כִּתְשׁוּבָה לִפְעִילוּתוֹ, וְיַרְאֶה לוֹ אֶת הַחֲסָדִים שֶׁקִּבֵּל מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן הַקּוּנְטְרֵסִים ״סַם הַמָּוֶת״ וּ״שְׁטִיפַת מֹחַ״, וְיעוֹרֵר לַעֲשׂוֹת כַּמָּה פְּעֻלּוֹת לִזְכוּת לְמִדַּת הַשִּׂמְחָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִנָּצֵל מִפֻּגַם הַבְּרִית, וְיעוֹרֵר עַל הֲפָצָה שֶׁהִיא לְעֵמַת עֲבוֹדָתָם הַטְּמֵאָה שֶׁל הַמִּסְיוֹן, יִמַּח שְׁמָם.

י״ב תרפב . . . . . קלו
יְגַלֶּה מַעֲלַת הַמְחַזֵּק אֲחֵרִים, וְיסַפֵּר מִמּוֹהַרַנַ״תְ זַ״ל אֵיךְ הִתְנַהֵג בְּעִנְיָן זֶה, וְיגַלֶּה שֶׁמִּי שֶׁרוֹצֶה רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֵין לוֹ שׁוּם חֲלִישׁוּת הַדַּעַת כְּלָל, וִידַבֵּר מֵהַלִּמּוּד הַנִּפְלָא שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל לָדוּן לְכַף זְכוּת.

י״ב תרפג . . . . . קלח
יְאַשֵּׁר קַבָּלַת הַנְּדָבָה, וְיַחֲזֵק לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאִם זֶה בָּא קָשֶׁה — הַשָּׂכָר גָּדוֹל יוֹתֵר.

י״ב תרפד . . . . . קלח
יָשִׁיב לְגַבֵּי אֶחָד הַמְחָרֵף אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁאֵין לַעֲנוֹת לַכְּסִיל, וּלְבַסּוֹף יִתְגַּלֶּה פַּרְצוּפוֹ הַטָּמֵא בָּעוֹלָם.

י״ב תרפה . . . . . קלט
יְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה הָאָדָם עוֹבֵר עַל הַכֹּל וְחַי בְּעוֹלָם הַחֲרוּת, וְיחַזֵּק עַל לְמוּד מִשְׁנָה.

י״ב תרפו . . . . . קלט
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן הַדְּפָסָה וּמִסְדֶּרֶת הַסְּפָרִים ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, וְאֵיךְ הֵם צְרִיכִים לִהְיוֹת מֻדְפָּסִים, וְיִשַּׁבַּח אֶת אֵלּוּ שֶׁעָסְקוּ בָּזֶה בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ.

י״ב תרפז . . . . . קמא
יְגַלֶּה מַעֲלַת מִדַּת הַוִּתְּרָנוּת בְּמִדּוֹתָיו, אַךְ לֹא עַל חֶשְׁבּוֹן הַיַּהֲדוּת, שֶׁבָּזֶה אָסוּר לְוַתֵּר אֲפִלּוּ עַל קוֹצוֹ שֶׁל יוֹד לִנְטוֹת מֵהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ.

י״ב תרפח . . . . . קמב
יְבָאֵר וְיגַלֶּה כֵּיצַד הַחֵטְא הַמְזֹהָם נוֹקֵם בָּאָדָם עַד שֶׁמַּרְגִּישׁ רַע מְאֹד, וְיגַלֶּה שֶׁעִקַּר תִּקּוּנוֹ שֶׁל הַפּוֹגֵם הוּא — לַעֲסֹק בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְהִתְקָרֵב לַאֲנָשָׁיו וְכוּ׳, וּלְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אוֹרוֹ, וְלִהְיוֹת רָגִיל בְּשִׂיחוֹתָיו, וּלְקַיֵּם כָּל שִׂיחָה כִּפְשׁוּטָהּ, וְיחַזֵּק מְאֹד עַל כָּךְ וְעַל אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה.

י״ב תרפט . . . . . קמד
יְחַזֵּק וְיאַמֵּץ לְהַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ אֶל תּוֹךְ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה.

י״ב תרצ . . . . . קמה
יְחַזֵּק וְיאַמֵּץ הַנִּמְצָן עַל הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁבּוֹ, וְיוֹרֵנוּ לַעֲשׂוֹת לוֹ סֵדֶר בִּלְמוּד הַתּוֹרָה כְּסִדְרָן וּבְקִבְיעוּת וְכוּ׳, וְעַל הָאָדָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה בְּחֶלְקוֹ, וְיִתֵּן לוֹ סֵדֶר לִמּוּד מְפֹרָט, וְיחַזְּקוֹ לִבְחֹר בַּטּוֹב.

י״ב תרצא . . . . . קמח
יְגַלֶּה שֶׁאִם רוֹצִים לִפְעֹל מַשֶּׁהוּ, זֶהוּ רַק עַל־יְדֵי תְּפִלָּה, וְיבָאֵר שֶׁגַּם עַל תְּפִלָּה צָרִיךְ סַבְלָנוּת, שֶׁלֹּא לִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה.

י״ב תרצב . . . . . קמח
יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת מִדַּת הַשָּׁלוֹם בְּכָל תְּחוּם וְעִנְיָן, וְיחַזֵּק שֶׁמִּצִּדּוֹ יִהְיֶה שָׁלוֹם תָּמִיד, וְיעוֹרֵר עַל לִמּוּד כְּסִדְרָן בְּעַקְשָׁנוּת וּבְעַקְבִיּוּת, וְיַדֵּבֵר מֵעִנְיַן גַּן־עֵדֶן וְגֵיהִנּוֹם בְּזֶה הָעוֹלָם דַּיְקָא.

י״א תרצג . . . . . קנ
יְדַבֵּר מֵהַנִּצָּחוֹן הָאֲמִתִּי שֶׁהוּא סַבְלָנוּת, וְשֶׁאָסוּר לְהִתְעַקֵּשׁ כְּלָל, וְיחַזֵּק לִהְיוֹת בָּטֵל לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

י״ב תרצד . . . . . קנא
יְגַלֶּה שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁאָדָם חָזָק בֶּאֱמוּנָה, יָכוֹל לְנַצֵּחַ כָּל הַפְּחָדִים, וְיעוֹרֵר לְדַבֵּר עִם בְּנֵי אָדָם בְּנַחַת.

י״ב תרצה . . . . . קנב
יְדַבֵּר מִנְּחִיצוּת הַהִתְחַזְּקוּת כְּנֶגֶד הִתְחַדְּשׁוּת הַיֵּצֶר שֶׁבְּכָל יוֹם, וְעֵזֶר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הוּא, שֶׁשּׁוֹלֵחַ צַדִּיקִים נוֹרָאִים וְכוּ׳, וְיעוֹרֵר לְחַפֵּשׂ אַחַר הַצַּדִּיקִים הָאֵלּוּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִפְתָּחוֹת הָעֵינַיִם לִרְאוֹת בִּגְדֻלָּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

י״ב תרצו . . . . . קנג
יְדַבֵּר מִשְּׁלֵמוּת הַהִתְקָרְבוּת לְצַדִּיקִים לְצַיֵּת אוֹתָם עַל כָּל מַה שֶּׁיֹּאמְרוּ, וְכֵן הוּא בְּשִׂיחוֹת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיגַלֶּה נִפְלָאוֹת מֵהַמַּעֲלָה הַמְיֻחֶדֶת שֶׁיֵּשׁ בְּלִמּוּד סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיעוֹרֵר לְהַתְמִיד בְּשִׂיחוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, וְהָעִקָּר לִשְׁטֹף הַתְּפִלּוֹת בְּמַיָּא דִּצְלוֹתָא.

י״ב תרצז . . . . . קנה
יְדַבֵּר נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת הַהִתְחַזְּקוּת, וְייַעֵץ לַנִּמְצָן שֶׁעָלָיו לַעֲשׂוֹת שְׁעוּר קָבוּעַ בְּקְרִיאַת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, וְיגַלֶּה מַעֲלָתָם וְאֵיךְ הֶחֱזִירוּ בִּתְשׁוּבָה הֲמוֹן אֲנָשִׁים, וְיַאֲרִיךְ בָּזֶה וּבְעִנְיַן הַדְפָּסָתָם וְסֵדֶר הַדְפָּסָתָם וְכוּ׳, וְעִנְיַן תְּשׁוּבָה שֶׁל שַׁבָּת וְעִנְיַן שָׂמֵחַ בְּחֶלְקוֹ תָּמִיד.

י״ב תרחצ . . . . . קנח
יְגַלֶּה וְישַׁבַּח מַעֲלַת הַנּוֹתֵן צְדָקָה לְהַדְפָּסַת תּוֹרַת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת שֶׁהִיא צְדָקָה הַקַּיֶּמֶת לְעוֹלָם.

י״ב תרצט . . . . . קנט
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן תִּקּוּן הָעֵצָה, וְיגַלֶּה עִנְיַן הַבַּקָּשָׁה ״וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ״ וְכוּ׳, וְיַאֲרִיךְ מְאֹד לְגַלּוֹת מַעֲלַת הַשָּׁלֹשׁ תְּפִלּוֹת בְּכַוָּנָה גְּדוֹלָה, וְיחַזֵּק וְיעוֹרֵר מְאֹד עַל כָּךְ.

י״ב תש . . . . . קסא
יְגֻנָּה מִדַּת הַכַּעַס, וְיַזְהִיר לְדַבֵּר הַדִּבּוּרִים בְּנַחַת וּבְיִשּׁוּב הַדַּעַת, וְכָל אֶחָד אוֹהֵב שֶׁמְּדַבְּרִים אֵלָיו רַכּוֹת, וְלֹא בִּצְעָקוֹת וּבְקִפְקֻדוֹת, וְיִחַזֵּק עַל זֶה מְאֹד.

י״ב תשא . . . . . קסב
יְחַזֵּק וְיאַמֵּץ מְאֹד בְּמִדַּת הַסַּבְלָנוּת שֶׁל הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי הַיּוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁשּׁוֹתֵק לְמִחָרְפֵהוּ זֶהוּ סִימָן שֶׁהוּא מָלֵא בֶּאֱמוּנָה, וְיגַלֶּה נִפְלָאוֹת מִמַּה שֶּׁזּוֹכֶה הָאָדָם הַשּׁוֹתֵק לְמִחָרְפוֹ וְכוּ׳, וְיַדַּבֵּר מִנּוֹרָאוֹת מַעֲלַת קְדֻשַּׁת הַדִּבּוּר, שֶׁמְּסַגֵּן אֶת כָּל מַה שֶּׁמְּדַבֵּר.

י״ב תשב . . . . . קסה
יְחַזֵּק וְיאַמֵּץ מְאֹד עַל לִמּוּד סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְשֶׁתִּהְיֶינָה שִׂיחוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שְׁגוּרוֹת בְּפִיו, וְכֵן הַלִּקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, וְיַדַּבֵּר מֵעִנְיַן לִמּוּד הַקַּבָּלָה הַקָּדוֹשׁ, שֶׁאֵינָהּ כְּפִי שֶׁלּוֹמְדִים הַיּוֹם בְּגַסּוּת הַלֵּב, וְיגַלֶּה כִּיצַד צְרִיכָה וּמֻתֶּרֶת לִהְיוֹת הַקַּבָּלָה הַנִּלְמֶדֶת עַל־יְדֵי אֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים בְּאֵימָה וּבִירְאָה.

י״ב תשג . . . . . קסח
יְדַבֵּר מִנְּחִיצוּת מִדַּת הַהִתְחַזְּקוּת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכְּלָל, וְיגַלֶּה נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת הַהִתְחַזְּקוּת שֶׁמְּקַבְּלִים אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיבָאֵר שֶׁעִקַּר הַקַּבָּלָה מֵרַבֵּנוּ זַ״ל הוּא רַק כַּאֲשֶׁר מְסַלְּקִים לְגַמְרֵי אֶת כָּל הַשֵּׂכֶל הָעַצְמִי הַקּוֹדֶם, כְּדֶרֶךְ שֶׁשּׁוֹטְפִים הַכְּלִי מִלְּכְלוּךְ הָאֶתְמוֹל, וְיחַזֵּק עַל זֶה מְאֹד.

י״ב תשד . . . . . קסט
יְחַזֵּק מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְיגַלֶּה עֵצוֹת בְּקִצָּרָה כְּיצַד לִזְכּוֹת לָזֶה.

י״ב תשה . . . . . קסט
יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַשּׁוֹמֵר עַל זְמַנּוֹ, וְאֵינוֹ מְבַטְּלוֹ בְּלָלֶכֶת לִישֹׁן מְאֻחָר וּלְחַפֵּשׂ מַה לַּעֲשׂוֹת, וְיסַפֵּר מֵהַנְהָגַת אָבִיו הַגָּדוֹל בְּעִנְיַן הַהֲלִיכָה.

י״ב תשו . . . . . קע
יְעוֹרֵר לִשְׁמֹר עַל פִּתְחֵי הַפֶּה, וְאַשְׁרֵנוּ שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבֵּנוּ זַ״ל וּמִמַּתָּנָתוֹ הַנֶּהְדֶּרֶת — הִתְבּוֹדְדוּת, וְעַל־יְדֵי־זֶה נוֹדָע שֶׁאָנוּ מְקֹרָבִים אֵלָיו.

י״ב תשז . . . . . קעא
יְבָאֵר הַאִם אֲמִירַת ״תִּקּוּן הַכְּלָלִי״ בְּכָל יוֹם שַׁיֶּכֶת גַּם לָנָּשִׁים.

י״ב תשח . . . . . קעב
יְעוֹרֵר הַנִּמְצָן לְחַזֵּק אֲחֵרִים לְהַאֲמִין לִשְׁמֹחַ וְלִבְטֹחַ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִהְיוּ הַדִּבּוּרִים כְּאוֹר חוֹזֵר אֵלָיו.

י״ב תשט . . . . . קעג
יוֹכִיחַ וְיַזְהִיר לִשְׁמֹר עַל שְׁלוֹם־בַּיִת עַל־יְדֵי וַתְּרָנוּת וּמְנִיעָה מִוִּכּוּחִים.

י״ב תשי . . . . . קעג
יַבִּיעַ תּוֹדָתוֹ עַל מִשְׁלוֹחַ סְפָרִים חֲדָשִׁים, וְיבַטֵּא בִּכְמִיהָה אֶת כִּסּוּפָיו וְאַהֲבָתוֹ לִסְפָרִים חֲדָשִׁים בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה.

י״ב תשיא . . . . . קעד
יְחַזֵּק מְאֹד שֶׁלֹּא לְהִתְיָאֵשׁ וְלַחֲשֹׁב שֶׁהַדֶּרֶךְ אֲבוּדָה, אֶלָּא הַהֵפֶךְ הוּא הַנָּכוֹן, כִּי אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל, וְעַל־פִּי פֵּרוּשׁ מִזְמוֹר א׳ שֶׁבִּתְהִלִּים.

י״ב תשיב . . . . . קעה
יְחַזֵּק לְהַאֲמִין בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְלֹא לַעֲשׂוֹת שׁוּם פְּעֻלּוֹת שֶׁיָּבוֹאוּ אֵלָיו.

י״ב תשיג . . . . . קעה
יְחַזֵּק שֶׁלֹּא לָשִׁית לֵב לַמּוֹנֵעַ אוֹתוֹ מִלִּלְמֹד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיַשְׁוֶה אוֹתוֹ לְמִיַּעַץ לַחוֹלֶה לִזְרֹק מֵעָצְמוֹ אֶת מְכוֹנַת הַהַנְשָׁמָה, וְכִי יִשְׁמַע לוֹ?!

י״ב תשיד . . . . . קעו
יְדַבֵּר נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת שְׁמִירַת הָעֵינַיִם, וְיגַלֶּה עִנְיַן עֵינַיִם עַל־פִּי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעַל־יְדֵי הַסֵּפֶר ״חֶסֶד לְאַבְרָהָם״ וְ״עֵץ חַיִּים״ הַקָּדוֹשׁ, וְיחַזֵּק מְאֹד.

י״ב תשטו . . . . . קעז
יְגַנֶּה אֶת מִדַּת הַלֵּיצָנוּת, וְיגַלֶּה אֶת מַעֲשָׂיו שֶׁל הַדָּבוּק בְּמִדָּה זוֹ, וְהֵיא פֶּתַח הַטֻּמְאָה.

י״ב תשטז . . . . . קעח
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן אֲמִירַת פֶּרֶק ״אֵיזֶהוּ מְקוֹמָן״ כָּל שַׁחֲרִית, וְיגַנֶּה מְאֹד תַּאֲוַת מָמוֹן, וְיוֹכִיחַ הַנִּמְצָן עַל שֶׁהוּא נָגוּעַ בְּתַאֲוָה זוֹ, וְיפָרֵשׁ שִׂיחָה מֵרַבֵּנוּ זַ״ל עַל זֶה.

י״ב תשיז . . . . . קעט
יַבִּיעַ שִׂמְחָתֵנוּ שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְזוֹכִים לְשַׁמֵּשׁ אוֹתוֹ וּלְהָפִיץ דַּעְתּוֹ עַל פְּנֵי כָּל דּוֹר הָאָרֶץ, וְיִדַּבֵּר מֵרִבּוּי הַבָּתִּים שֶׁנַּעֲשִׂים עַל־יְדֵי־זֶה, וְיָשִׁיב כְּנֶגֶד הַמְקַטְרְגִים שֶׁזֶּהוּ חִלּוּל ה׳, וְיגַלֶּה מַהוּ חִלּוּל ה׳ עַל־פִּי שִׂיחַת הָרַב הַקָּדוֹשׁ מִצַּאנְז זי״ע.

י״ב תשיח . . . . . **קפ**
יוֹכִיחַ מְאֹד אַבְרֵךְ אֶחָד שֶׁפּוֹעֵר פִּיו לְדַבֵּר סָרָה בִּגְדוֹלֵי תּוֹרָה מֻבְהָקִים, וְהַכֹּל בִּלְבוּשׁ חֲסִידוּת, וְיַזְהִירוֹ לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה עַל פְּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים.

י״ב תשיט . . . . . **קפא**
יְחַזֵּק מְאֹד בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִפְתָּח הַפֶּה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהוּא עַל־יְדֵי הִתְעוֹרְרוּת הֶחָכָם, וְיַגֶּה מִדַּת הַלֵּיצָנוּת.

י״ב תשכ . . . . . **קפב**
יְחַזֵּק עַל לִמּוּד סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז״ל, וְיַגֶּלֶה שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִבְנֵית אֶצְלוֹ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל הַצָּרוֹת הֵן מֵחֲמַת חֶסְרוֹן אֱמוּנָה.

י״ב תשכא . . . . . **קפג**
יְגַלֶּה נְחִיצוּת הַהִתְחַזְּקוּת שֶׁבְּכָל יוֹם כְּפִי גֹּדֶל הַבִּלְבּוּל שֶׁבְּכָל יוֹם, וְיָבֹאר מַהוּת עִנְיָן זֶה שֶׁהַחשֶׁךְ מַסְתִּיר אוֹר נִשְׁמָתוֹ, וְהִיא סוֹבֶלֶת, וְעַל זֶה נוֹפֵל אָדָם לְדַכָּאוֹן, וְיִתְחַזֵּק עַל כָּךְ מְאֹד.

י״ב תשכב . . . . . **קפד**
יַבִּיעַ נְחוּמִים וְדִבְרֵי חִזּוּק לְאֶחָד שֶׁבָּנָיו מָרְדוּ בּוֹ בְּאֹפֶן מַבְהִיל, וְיגַלֶּה לוֹ שֶׁזּוֹ מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה בַּעֲבוּר שֶׁפָּגַם בְּעַצְמוֹ בִּכְבוֹד אָבִיו וְאִמּוֹ, וְיוֹרֵהוּ כַּדַּת מַה לַּעֲשׂוֹת בַּנִּדּוֹן.

י״ב תשכג . . . . . **קפה**
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן אֱמוּנָה וְסַבְלָנוּת, וְאוֹדוֹת עִיר בְּרֶסְלֶב שֶׁרוֹצֶה לְכוֹנֵן בַּמּוֹשָׁבָה יַבְנְאֵל, וְיסַפֵּר עַל הַשִּׁנְאָה הַכְּבוּשָׁה שֶׁנִּתְקַל בָּהּ תֵּכֶף כְּשֶׁהִגִּיעַ מִצַּד שִׁנְאַת דּוֹרוֹת שֶׁל עַם הָאָרֶץ לְתַלְמִיד חָכָם, וִידַבֵּר בִּכְלָלִיּוּת עִנְיַן שִׁנְאַת הָעֶרֶב־רַב, וּמֵעִנְיַן לִמּוּד ״עֵין יַעֲקֹב״ וּבִפְרָט קֹדֶם הַשָּׁנָה.

י״ב תשכד . . . . . **קפז**
יְדַבֵּר מֵהָעֲבוֹדָה קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים שֶׁל תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, לְבַקֵּשׁ הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְיסַפֵּר מִר׳ נַפְתָּלִי תַּלְמִיד רַבֵּנוּ ז״ל, שֶׁהָיָה לוֹ בֵּן שֶׁפָּרַק עֹל, וְיגַלֶּה שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִים מַה זּוֹ יְרִידָה וּמַה זּוֹ עֲלִיָּה.

י״ב תשכה . . . . . **קפט**
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן צַדִּיק נִסְתָּר, וְיגַלֶּה שֶׁזֶּהוּ אֶחָד שֶׁיּוֹדְעִים מִמֶּנּוּ אֲבָל אֵין מַשִּׂיגִים בֶּאֱמֶת עַד הֵיכָן גָּבהַּ וְעָמק.

י״ב תשכו . . . . . **קפט**
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן הַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיגַלֶּה שֶׁדַּיְקָא עַל־יְדֵי שְׁתִיקָה זוֹכִים לְאוֹר הַדְּבֵקוּת וּכְמוֹ בִּתְפִלִּין.

י״ב תשכז . . . . . קצ
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן לִמּוּד הַקַּבָּלָה שֶׁצָּרִיךְ לְהִזָּהֵר מְאֹד שֶׁלֹּא לִשְׁגּוֹת בּוֹ, וְכֵן שֶׁלֹּא לְפַרְסֵם בָּרַבִּים.

י״ב תשכח . . . . . קצא
יַרְעִיף עֵצָה נְכוֹנָה אֵיךְ לִשְׁתֹּק בַּבַּיִת, וְעִנְיַן לִמּוּד זֹהַר הַקָּדוֹשׁ.

י״ב תשכט . . . . . קצא
יְגַלֶּה מַעֲלַת הַהִתְחַזְּקוּת שֶׁצָּרִיךְ בְּכָל יוֹם וְעִנְיַן רְקוּדִים הַמַּכְנִיעִים אֶת הַקְּלִפָּה וְכוּ׳.

י״ב תשל . . . . . קצב
יְגַלֶּה עִנְיַן תְּפִלָּה שֶׁאָסוּר שֶׁתִּהְיֶה בְּדִחִיקַת הַשָּׁעָה רַק אִם יִתֵּן — יִתֵּן, וְאִם לָאו — לָאו.

י״ב תשלא . . . . . קצג
יְחַזֵּק כְּנֶגֶד כָּל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת, וְלֹא לְהַכְבִּיד עַל עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי שְׁעוּרִים לְמַעְלָה מִכֹּחוֹ, וְיַגֶּלֶה מְגֹדֶל הַסַּכָּנָה שֶׁנִּמְצָא בָּהּ אָדָם בְּעֵת נִסָּיוֹן.

י״ב תשלב . . . . . קצג
יִשְׁטַח תְּחִנָּתוֹ בְּעִנְיַן סְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים שֶׁמְּבַקֵּשׁ לְהַדְפִּיסָם לְמַעַן יְחַיּוּ עַם רַב.

י״ב תשלג . . . . . קצד
יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הָרְקוּדִים וּמְחִיאַת כַּף וְשִׂמְחָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מְשַׂמְּחִים, כְּבָיְכוֹל, אֶת שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ וְכוּ׳.

י״ב תשלד . . . . . קצה
יוֹכִיחַ אֶחָד שֶׁהוֹרֵס אֶת שְׁלוֹם בֵּיתוֹ בַּיְּדַיִם, וַיְזַהִירֵנוּ עַל הַנְהָגָתוֹ הַנְּלוֹזָה.

י״ב תשלה . . . . . קצה
יְגַלֶּה, שֶׁעִקַּר הַקִּבּוּץ רֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא בְּאוּמָן דַּיְקָא, וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל אַף אֶחָד שֶׁאוֹמֵר אַחֶרֶת.

י״ב תשלו . . . . . קצז
יְעוֹרֵר לְהִתְחַזֵּק בְּכָל הָעוֹבֵר עָלָיו, וְכֵן לְחַזֵּק אֲחֵרִים.

י״ב תשלז . . . . . קצז
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן לִבְחֹר לוֹ דֶּרֶךְ וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִדֶּרֶךְ לְדֶרֶךְ.

י״ב תשלח . . . . . קצח
יְדַבֵּר מְמַעֲלַת הַזּוֹכֶה לִשְׁפּט אֶת עַצְמוֹ וְכוּ׳, וְיַזְהִיר עַל שְׁמִירַת הָעֵינַיִם לְהִסְתַּכֵּל עַל הַחִיּוּת אֶלקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר וְעַל קְדֻשַּׁת הַמַּחֲשָׁבָה, וְיעוֹרֵר עַל שְׁעוּרִין כְּסִדְרָן וְטוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ.

י״ב תשלט . . . . . קצט
יְדַבֵּר מֵחֹמֶר הָאִסּוּר שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְשֶׁלֹּא לַחֲשֹׁב, חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁזּוֹהִי רַק חֻמְרָה.

י״ב תשמ . . . . . ר
יְגַלֶּה מַעֲלַת הַשִּׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ בִּפְשִׁיטוּת וּבְבְכִיּוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וּמִתּוֹךְ אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

י״ב תשמא . . . . . רא
יְגַלֶּה נִפְלָאוֹת מִגְּחִיצוּת הָאֱמוּנָה בַּדּוֹר הַזֶּה, וּבִפְרָט כְּפִי אֲשֶׁר לָקְחוּ לְעַצְמָם הָעֲרֶב־רַב לְהַשְׁכִּיחַ שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ עָלֵינוּ לְהַרְגִּיל יְהוּדִים לְדַבֵּר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כְּבִימֵי הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ, וְיחַזֵּק עַל זֶה מְאֹד.

י״ב תשמב . . . . . רב
יְזָרֵז אִשָּׁה לְכַבֵּד אֶת בַּעְלָהּ, וְיבָאֵר שֶׁאַל לָהּ לִשְׁמַע לוֹ כְּשֶׁזֶּהוּ נֶגֶד רְצוֹן הַבּוֹרֵא, וְיַדַּבֵּר מֵעִנְיַן שְׁכִינָה בֵּינֵיהֶם.

י״ב תשמג . . . . . רג
יַבִּיעַ הִשְׁתַּתְּפוּת בְּצַעַר אִשָּׁה שֶׁבַּעְלָהּ אֵינוֹ מִתְנַהֵג עִמָּהּ כַּיָּאוּת, וְיִרְאֶה מַהִי הַדֶּרֶךְ בָּהּ יִשְׁכּוֹן הָאֹשֶׁר.

י״ב תשמד . . . . . רד
יוֹכִיחַ אֶת הַבַּעַל בִּקְצָרָה, וְיַזְהִירֵנוּ לִשְׁמֹר עַל שָׁלוֹם בֵּיתוֹ כְּדַעַת רַבֵּנוּ זַ״ל.

י״ב תשמה . . . . . רה
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן הַחִיּוּב לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לָדוּן עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת, וְאָסוּר לְדַבֵּר לְשׁוֹן הָרָע עַל עַצְמוֹ, וּלְהַאֲשִׁים עַצְמוֹ, וְינַחֵם וְיחַזֵּק הַנִּמְצָן.

י״ב תשמו . . . . . רו
יְחַזֵּק וְישַׁבֵּח הַנִּמְצָן אוֹדוֹת שְׁעוּרָיו שֶׁמְּלַמֵּד בָּרַבִּים בְּדַעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיַבְהִיר נְחִיצוּת הַחִזּוּק לְמִי שֶׁמְּחַזֵּק אֲחֵרִים, וּכְשֶׁמְּדַבְּרִים עִם אֲחֵרִים בְּוַדַּאי פּוֹעֲלִים, וְיסַפֵּר מִמְּסִירוּתוֹ בְּעִנְיַן אֲמִירַת שְׁעוּרִים בְּכָל הַמְּצָבִים, וְיגַלֶּה לוֹ נְחִיצוּת הַהִתְגַּבְּרוּת וְהַמֻּמְשָׁלָה לְמִי שֶׁצָּרִיךְ לְפַרְנֵס.

י״ב תשמז . . . . . רח
יְגַלֶּה שֶׁעַל־יְדֵי שִׂמְחָה מִתְבַּטְּלִים כָּל מִינֵי רִגְשׁוֹת אַשְׁמָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה מַצְלִיחִים.

י״ב תשמח . . . . . רח
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן בְּדִיקַת מְזוּזוֹת, הַנָּחַת תְּפִלִּין, תִּקּוּן הַכְּלָלִי וְהַדְּלָקַת נֵרוֹת שַׁבָּת.

י״ב תשמט . . . . . רט
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן רְפוּאָה שְׁלֵמָה לַבַּעַל וּבְדִיקַת מְזוּזוֹת וְהַנָּחַת תְּפִלִּין.

י״ב תשנ . . . . . רי
יַבִּיעַ אַהֲבָתוֹ לַנִּמְצָן וִידַבֵּר מֵעִנְיַן הַנִּגּוּנִים שֶׁחִבֵּר וְהֵפִיץ, וִיחַזְּקוֹ מְאֹד.

י״ב תשנא . . . . . ריא
יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַסֵּפֶר ״פְּעֻלַּת הַצַּדִּיק״, וְגֹדֶל הַתּוֹעֶלֶת מִסִּפּוּרֵי צַדִּיקִים, וְיעוֹרֵר לִהְיוֹת רָגִיל תָּמִיד בְּגַדְלוּת הַמֹּחִין.

י״ב תשנב . . . . . ריבי
יַמְלִיץ עַל שִׁנּוּי מָקוֹם, וְיעוֹרֵר עַל תִּקּוּן הַכְּלָלִי, וּוִדּוּי דְּבָרִים בְּכָל יוֹם, תְּפִלִּין וְשַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

י״ב תשנג . . . . . ריג
יְבַשֵּׂר מֵעִנְיַן תְּפִלָּתוֹ אוֹדוֹת אִם הַנִּמְצָן, וִידַבֵּר מֵהָאִסּוּר לְהִתְיָאֵשׁ מִן הָרַחֲמִים.

י״ב תשנד . . . . . ריג
יִתֵּן עֵצָה פְּרָטִית אוֹדוֹת בֶּן נָכֶה — לִרְאוֹת מִמֶּנּוּ נַחַת.

י״ב תשנה . . . . . ריד
יְדַבֵּר מִבְּדִיקַת מְזוּזוֹת וּמֵהַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וּמֵאַהֲבָה בַּבַּיִת.

י״ב תשנו . . . . . רטו
יַבְהִיר נְקֻדָּה מֻחְכֶּמֶת הַחַיִּים שֶׁבִּרְצוֹת אָדָם לִחְיוֹת טוֹב עִם אִשְׁתּוֹ צָרִיךְ לְכַבֵּד הוֹרֶיהָ, וְיעוֹרֵר וְיזָרֵז הַנִּמְצָן לְקַיֵּם זֹאת, וִידַבֵּר עַל שִׂמְחָה, וּתְפִלִּין וּמְזוּזוֹת.

י״ב תשנז . . . . . רטז
יְדַבֵּר דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים מִמַּעֲלַת הַזּוֹכֶה לְקַבֵּל הַשְׁקָפַת חַיָּיו מֵרַבֵּנוּ זַ״ל וּמוֹהַרַנַ״תְ זַ״ל, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן הַשְׁטִיפַת מֹחַ שֶׁעוֹשִׂים בָּעוֹלָם שֶׁמַּמְשִׁיךְ כְּפִירוּת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְאֶרֶס פִּי הָרְשָׁעִים מוֹלִיד נְאוּף, כְּמוֹ

שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיִגְלֶה מַעֲלַת הַזּוֹכֶה לְחַזֵּק עַצְמוֹ מִתּוֹךְ כָּל יְרִידוֹתָיו בְּדִבּוּרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וּמוֹהַרַנ״תְ זַ״ל, וְהָעִקָּר לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁאָז סוֹף כָּל סוֹף יִשְׁתַּנֶּה לְגַמְרֵי, וְיִגְלֶה מַעֲלַת הַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ עַל־פִּי מָשָׁל מֵהָרַב הַקָּדוֹשׁ מִטְשֶׁעֶרְנוֹבֶּל זי״ע, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן לִמּוּד גְּמָרָא כְּסִדְרָן, וְיִסַּפֵּר כַּמָּה עֲבֵדוֹת, שֶׁמַּעֲלָתָהּ גְּדוֹלָה מְאֹד אַף אִם אֵינוֹ מֵבִין, וְיַזְהִיר וְיַחֲזֵק לָדוּן אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת תָּמִיד, וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מֵאַף עַזִּין שֶׁבָּעוֹלָם.

י״ב תשנח . . . . . רכג

יְחַזֵּק מְאֹד עַל טְבִילַת מִקְוֶה בְּכָל יוֹם, וּבְעִקָּר מִי שֶׁחוֹשֵׁב עַל תַּכְלִיתוֹ וְכוּ׳, וִידַבֵּר מִמַּעֲלַת שִׂמְחָה וְרִקּוּדִים וַאֲמִירַת מִשְׁנָיוֹת וּגְמָרָא.

י״ב תשנט . . . . . רכד

יְדַבֵּר מֵאֹשֶׁה כְּשֶׁרָה הָעוֹשָׂה רְצוֹן בַּעְלָהּ וְיַחֲזֵק מְאֹד.

י״ב תשס . . . . . רכה

יְדַבֵּר מֵעִנְיַן פַּרְנָסָה לְכָל אֶחָד, וְהַשִּׂמְחָה מַמְשֶׁכֶת הַצְלָחָה, וּמִנִּסְיוֹנוֹת בֶּאֱמוּנָה.

י״ב תשסא . . . . . רכה

יְגַלֶּה דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בְּעִנְיַן שָׁלוֹם־בַּיִת אֵיךְ צָרִיךְ לְהִזָּהֵר בִּכְבוֹד הָאִשָּׁה, וְלֹא כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ חוֹשְׁבִים הַהֵפֶךְ וְכוּ׳.

י״ב תשסב . . . . . רכו

יִתְיַחֵס לַנִּמְצָן שֶׁטָּעַם עַל עוֹרוֹ מַה שֶּׁקּוֹרֶה כַּיּוֹם עִם נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְיַבְהִיר לוֹ שֶׁזּוֹ סִבַּת תַּבְעֶרְתּוֹ לְהָפִיץ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל הָעוֹלָם.

י״ב תשסג . . . . . רכח

יַבִּיעַ שִׂמְחָתוֹ אוֹדוֹת שֶׁהַנִּמְצָנֶת מְקֹרֶבֶת נְשׁוֹת יַבְנְאֵל לַיַּהֲדוּת, וְיַחֲזֵק בְּעִנְיַן רוֹפְאִים וּרְפוּאָה לִילָדִים.

י״ב תשסד . . . . . רכט

יְשַׂבֵּחַ מְאֹד אֶת הַנִּמְצָן, אֲשֶׁר עוֹסֵק בְּמִסְירַת שִׁעוּרִים לָרַבִּים, וְיִתְאַר אֶת גֹּדֶל זְכוּת לִמּוּד הַתּוֹרָה דְּרַבִּים, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן הַדְּפָסָה, וּנְחִיצוּתָהּ, וּמַה שֶּׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל לְמוֹהַרַנ״תְ בְּעִנְיַן לְדַבֵּר עִם אֲנָשִׁים.

י״ב תשסה . . . . . רל

יְדַבֵּר מֵהִתְחַבְּרוּת לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בָּעִיר אַשְׁדּוֹד, וְיַרְגִּיל לְדַבֵּר הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

י״ב תשסו . . . . . **רלא**
יְעוֹרֵר עַל לִמּוּד סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, וְיַחֲזֵק עַל שִׂמְחָה וְלִמּוּד מִשְׁנָיוֹת.

י״ב תשסז . . . . . **רלב**
יְדַבֵּר מִגְּדֻלַּת רַבֵּנוּ זַ״ל וּמֵהַהֶכְרֵחַ שֶׁיִּכָּנְסוּ סְפֵקוֹת עַל הַצַּדִּיקִים, וְיעוֹרֵר לְהַתְמִיד בִּסְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וְלַעֲבֹד עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה יָכוֹל לְיַחֵד לְעַצְמוֹ מָקוֹם פָּנוּי.

י״ב תשסח . . . . . **רלג**
יְדַבֵּר מֵהַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל שֶׁלּוֹמְדִים אֶצְלֵנוּ, שֶׁאֵינוֹ מִשְׁתַּנֶּה זֶה עֲשָׂרוֹת בַּשָּׁנִים, וְיַרְחִיק מֵחֶבְרַת הַלֵּצִים, שֶׁהֵם שְׁלוּחֵי הַסָּמ״ךְ־מ״ם לְרַחֵק, וּדְבַר רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת, וְרַק הוּא מֵבִין אוֹתְךָ, וְיַרְגִּיל בַּלִּמּוּד.

י״ב תשסט . . . . . **רלד**
יְתָאֵר גֹּדֶל מַעֲלַת לִמּוּד הַתּוֹרָה דְּרַבִּים, שֶׁהוּא גָּדוֹל מִבִּנְיַן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, וְיעוֹרֵר לְהַמְשִׁיךְ בָּזֶה, וְיַחֲזֵק עַל הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה וְעַל הַהִתְקַשְּׁרוּת בְּיַחַד.

י״ב תשע . . . . . **רלה**
יְחַזֵּק מְאֹד בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מַנְהִיג עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה נוֹרָאָה וְכוּ׳, וְיעוֹרֵר לֵילֵךְ אֶל שִׁעוּר שֶׁלּוֹמְדִים שָׁם בָּרַבִּים.

י״ב תשעא . . . . . **רלו**
יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת חִדּוּשִׁין דְּאוֹרַיְתָא וְיָשִׁיב עַל שְׁאֵלַת הַנִּמְצָן בְּעִנְיַן לִמּוּד סִפְרֵי חַבַּ״ד, וְיגַלֶּה מַעֲלָתָם, וְיִדַּבֵּר מִסִּפְרֵי הַקַּבָּלָה וְסִפְרֵי הַחֲסִידוּת וְסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֵיךְ שֶׁמְּגַלִּים אֲלֻקוּת בְּאֹפֶן שֶׁיִּפְתַּח הַפֶּה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

י״ב תשעב . . . . . **רלז**
יְחַזֵּק עַל עִקְּרֵי הַיַּהֲדוּת, וְיעוֹרֵר לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

י״ב תשעג . . . . . **רלח**
יִתֵּן עֵצָה בְּעִנְיַן שֶׁמֶן שֶׁדּוֹלֵק עַל צִיּוּן רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס כְּסֻגָּלָה לָעִנְיַן הַפְּרָטִי שֶׁל הַנִּמְצָן.

י״ב תשעד . . . . . **רלט**
יְדַבֵּר מִמְּזוּזָה, מְכַשְּׁרוּת וּמִשְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

י״ב תשעה . . . . . **רלט**
יְחַזֵּק שֶׁלֹּא יִתְיָאֲשׁוּ מִפְּסַק הָרוֹפְאִים, וְיַחֲזֵק עַל עִקְּרֵי יַהֲדוּת.

י״ב תשעו . . . . . רמ
יְדַבֵּר מִבְּדִיקַת מְזוּזוֹת וְכַשְׁרוּת וְהַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

י״ב תשעז . . . . . רמא
יְדַבֵּר מִמַּחֲשָׁבוֹת טוֹבוֹת, וְשֶׁלֹּא לִהְיוֹת בָּרְרָן בַּשִּׁדּוּךְ.

י״ב תשעח . . . . . רמב
יְדַבֵּר מִתְּהִלִּים, תְּפִלִּין, מִשְׁנָיוֹת וּמְצִיאַת הַזִּווּג.

י״ב תשעט . . . . . רמב
יְדַבֵּר מִמְּזוּזָה וּמִכַּשְׁרוּת וּמֵהַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וְהַנָּחַת תְּפִלִּין.

י״ב תשפ . . . . . רמג
יְדַבֵּר מִמְּזוּזָה וּמִתְּפִלִּין וְיוֹם תְּהִלִּים, וְיֹאחֵל וְיִבָּרֵךְ.

י״ב תשפא . . . . . רמד
יִתֵּן עֵצָה פְּרָטִית לְצָרַת הַבַּת, וְיעוֹרֵר עַל תְּפִלָּה בְּצִבּוּר.

י״ב תשפב . . . . . רמה
יְחַזֵּק לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה בְּמִסִּירוּת נֶפֶשׁ, וְלֹא לִהְיוֹת בָּרְרָנִים בְּשִׁדּוּכִים.

י״ב תשפג . . . . . רמה
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן מְזוּזָה וּתְפִלִּין וְשַׁבַּת־קֹדֶשׁ וְהַדְלָקַת נֵרוֹת, וְלִהְיוֹת שָׂמֵחַ עַל אַף כָּל הַתְּלָאוֹת.

י״ב תשפד . . . . . רמו
יִתֵּן כַּמָּה עֵצוֹת פְּרָטִיוֹת לִזְכוּת לְזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא.

י״ב תשפה . . . . . רמז
יְדַבֵּר מִכַּשְׁרוּת הַמְּזוּזוֹת וְהַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְהָעִקָּר לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה.

י״ב תשפו . . . . . רמח
יְדַבֵּר מֵהַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבָּת וּתְפִלָּה בְּמִנְיָן, שְׁלוֹם־בַּיִת וְדַרְךְ הַיּוֹמִי.

י״ב תשפז . . . . . רמט
יִתֵּן עֵצָה לְהִתְנַהֵג עִם הַיֶּלֶד בְּאַהֲבָה, וְלֹא לְהַכּוֹתוֹ, חַס וְשָׁלוֹם.

י״ב תשפח . . . . . רנ
יְחַזֵּק עַל הַשְׁרָאַת שְׂמְחָה וְאַהֲבָה וְכָבוֹד בַּבַּיִת.

י״ב תשפט . . . . . **רנ**
יְדַבֵּר מִבְּדִיקַת מְזוּזוֹת וְהַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וּשְׁמִירָתָהּ, וְסַבְלָנוּת עִם הַיֶּלֶד.

י״ב תשצ . . . . . **רנא**
יְגַלֶּה מַעֲלַת מִדַּת הַשִּׂמְחָה, וְיעוֹרֵר עַל שְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וְהַנָּחַת תְּפִלִּין וּמְזוּזָה.

י״ב תשצא . . . . . **רנב**
יְחַזֵּק מְאֹד עַל שְׁלוֹם־בַּיִת וּכְבוֹד הָאִשָּׁה.

י״ב תשצב . . . . . **רנג**
יְחַזֵּק בַּת יִשְׂרָאֵל עַל צַעֲרָהּ הַגָּדוֹל, וְיגַלֶּה שֶׁהַכֹּל לְטוֹבָתָהּ.

י״ב תשצג . . . . . **רנג**
מִכְתָּב כְּלָלִי לְכָלְלִיּוּת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, בּוֹ יְחַזְּקֵם בְּדִבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים מְאֹד בֶּאֱמוּנָה וּבְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית לַהֲפֹךְ הַגַּשְׁמִיּוּת לְרוּחָנִיּוּת, וּלְקַשֵּׁר הָעוֹלָם הַזֶּה בָּעוֹלָם הַבָּא, וּמִכָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים לִבְרֹחַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְסַבְלָנוּת שֶׁבָּאָה עַל־יְדֵי אֱמוּנָה.

י״ב תשצד . . . . . **רנו**
יְדַבֵּר מִנְּחִיצוּת מִדַּת הַתְחַזְּקוּת, וּלְחַזֵּק אֶת אֲחֵרִים דַּיְקָא, וְיגַלֶּה עִנְיַן מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, שֶׁרַק עִמָּהּ נִתָּן לַעֲבֹר אֶת הַחַיִּים וְאֶת כָּל הַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, וְיחַזֵּק עַל לִמּוּד זְכוּת לוֹ וּלְזוּלָתוֹ, וְאָז טוֹב לוֹ תָּמִיד, וְאֵין לוֹ שׁוּם טְעָנוֹת, כִּי יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל לְטוֹבָה, וַיַּעְתִּיק פַּרְפְּרָאוֹת מֵהַסֵּפֶר ״תְּהִלּוֹת נָתָן״ שֶׁחִבֵּר, עַל עִנְיָן זֶה שֶׁאָדָם רוֹאֶה רַק אֶת הַטּוֹב שֶׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ ה׳ יִתְבָּרַךְ, וְיפָרֵשׁ עַל־פִּי זֶה הַפָּסוּק: ״הוֹדוּ לַה׳ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ״, וְידַבֵּר מֵהַמַּאֲבָק שֶׁבֵּין הַנְּשָׁמָה לַגּוּף, וְשֶׁהַגּוּף מוֹשֵׁךְ רַק לְחָמְרִיּוּת וְהַנְּשָׁמָה אֶל הָאֱלֹקוּת. וְהָעִקָּר לְקַשֵּׁר הַגַּשְׁמִיּוּת לְרוּחָנִיּוּת, וּלְהַכְנִיס אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְתוֹךְ צָרוֹתָיו, וְיגַלֶּה שֶׁזֶּה סוֹד קִיּוּמוֹ שֶׁל יְהוּדִי בְּזֶה הָעוֹלָם.

י״ב תשצה . . . . . **רסב**
יַזְהִיר שֶׁלֹּא לִהְיוֹת בָּרְרָן, וּלְהִתְחַזֵּק בִּשְׁמִירַת שַׁבָּת וְהַנָּחַת תְּפִלִּין.

י״ב תשצו . . . . . **רסג**
יְחַזֵּק מְאֹד לִבְרֹחַ מִלֵּצִים וּרְשָׁעִים הַמְקָרְרִים עֲבוֹדַת הַתְּפִלִּין, וַיַּמְתִּיק עִנְיָן זֶה בְּפָסוּק רִאשׁוֹן שֶׁבִּתְהִלִּים, וְיבָאֵר עַל־יְדֵי־זֶה מַדּוּעַ פָּתַח דָּוִד אֶת סִפְרוֹ דַּיְקָא בְּפָסוּק זֶה.

י״ב תשצז . . . . . רסד
יְשַׁבַּח הַנִּמְעָן אוֹדוֹת הַחִדּוּשֵׁי תּוֹרָה שֶׁלּוֹ, וְיגַלֶּה נְקֻדָּתוֹ, וְיָאִיר בּוֹ אוֹר הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה.

י״ב תשצח . . . . . רסה
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן פִּדְיוֹנוֹת, וְאֵין לָנוּ עֵצָה אַחֶרֶת כִּי אִם תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה.

י״ב תשצט . . . . . רסו
יְשַׁבַּח תְּפִלּוֹת הָאִשָּׁה בְּעֵת הַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבָּת, וְסִיּוּם תְּהִלִּים בְּכָל שַׁבָּת קֹדֶשׁ.

י״ב תת . . . . . רסז
יְחַזֵּק וְיאַמֵּץ מְאֹד לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיגַלֶּה אֶת עֹמֶק הַלִּמּוּד הַנִּפְלָא הַתָּם וְהַפָּשׁוּט, וְיבָאֵר מַהוּ עִנְיַן רַבֵּנוּ זַ״ל אֲלִיבָּא דֶּאֱמֶת, וְיעוֹרֵר מְאֹד לִלְמֹד וְלִקְבַּע שְׁעוּרִים בְּסִפְרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וּנְקֻדַּת תַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ אֵיךְ הֵם חֲזָקִים בְּעִנְיַן רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבְקִיאִים בְּדִבָּרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וְיגַלֶּה עִנְיַן שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִפְתָּח הַפֶּה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִהְיוֹת בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְיעוֹרֵר לְיַשֵּׁב דַּעְתּוֹ עַל־יְדֵי־זֶה.

י״ב תתא . . . . . רעג
יִתֵּן עֵצָה לְאֶחָד שֶׁחֲלוֹמוֹת לֹא טוֹבִים פּוֹקְדִים אוֹתוֹ בִּשְׁנָתוֹ.

י״ב תתב . . . . . רעג
יְחַזֵּק שֶׁלֹּא לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ בְּשׁוּם אֹפֶן, וְיַרְגִּיל לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיַרְחִיק מִן הַדְּאָגָה וּמֵהַדְּקְדּוּק הָעַצְמִי.

י״ב תתג . . . . . רעד
יְשַׁבַּח הַנִּמְעָן עַל חִדּוּשָׁיו בַּתּוֹרָה, וִידַבֵּר מִגְּלוּי רַבֵּנוּ זַ״ל.

י״ב תתד . . . . . ערה
יִמְנַע הַנִּמְעָן מִלְהָפִיץ מֻחְמָת שְׁיֵשׁ לוֹ בִּלְבּוּלִים, וְיגַלֶּה לוֹ מַהוּ לִהְיוֹת בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה, וְיעוֹדֵד לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

י״ב תתה . . . . . רעו
מִכְתָּב כְּלָלִי לְכָלְלִיּוּת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, בּוֹ יְחַזְּקֵם בַּאֲרִיכוּת נִפְלָאָה אוֹדוֹת הַתְּמִימוּת שֶׁבְּעֹמֶק הַלִּמּוּד הַנִּפְלָא שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁרַק עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִים לִפְתֹּחַ הַפֶּה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בִּפְשִׁיטוּת, וְיעוֹרֵר מְאֹד עַל לִמּוּד הֲלָכָה בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ כִּרְצוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל וּלְקַיֵּם הַכֹּל.

י״ב תתו . . . . . רעט
יְדַבֵּר בִּקְצָרָה מִשְׁמִירַת הַזְּמַן, וְלִמּוּד מִשְׁנָיוֹת, וּלְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

י״ב תתז . . . . . רפ
יְחַזֵּק אִשָּׁה קָשַׁת יוֹם מֵחֲמַת הַצָּרוֹת שֶׁמַּשְׁבִּיעָה בַּעְלָהּ מְרוֹרִים, וְיוֹרֶה לָהּ עֵצָה אֵיךְ לְהִתְנַהֵג עִמּוֹ וּלְהַרְבּוֹת בִּתְפִלָּה וּבַקָּשָׁה.

י״ב תתח . . . . . רפא
יְחַזֵּק אִשָּׁה הָרָה, וְיַדְרִיכֶנָּה כֵּיצַד לְהִתְנַהֵג.

י״ב תתט . . . . . רפא
יְחַזֵּק אֶחָד שֶׁנָּפַל קָרְבָּן לְמַעֲשֶׂה נוֹכְלוּת וְיאַמְּצוֹ מְאֹד, וְיִתֵּן לוֹ דֶּרֶךְ וְעֵצָה כֵּיצַד לָצֵאת מֵהַפַּח יָקוּשׁ.

י״ב תתי . . . . . רפב
יְחַזֵּק אִשָּׁה שֶׁתִּסְתַּכֵּל עַל הַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה עִמָּהּ הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְיַנְחֲמָהּ אוֹדוֹת הֶעָתִיד הַטּוֹב.

י״ב תתיא . . . . . רפג
יְחַזֵּק בַּת יִשְׂרָאֵל לְהִסְתַּכֵּל עַל הַצַּד הַחִיּוּבִי שֶׁבְּחַיֶּיהָ, וְיאַחֵל מְצִיאַת הַזִּוּוּג.

י״ב תתיב . . . . . רפד
יְגַלֶּה מַעֲלַת הָעוֹסֵק עִם הָרַבִּים, אַף שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר, וְיָבֵאר שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁמְּקָרְבִים אֲחֵרִים, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מוֹחֵל עֲוונוֹתָיו, וְיגַלֶּה שֶׁעַל־יְדֵי הַדִּבּוּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ יִכָּנֵס בּוֹ בִּטָּחוֹן עַצְמִי, וְיַדַּבֵּר מֵעִנְיַן פַּרְנָסָה בְּשֶׂפַע.

י״ב תתיג . . . . . רפה
יְשַׁבַּח הַנִּמְעָן אוֹדוֹת הַקּוּנְטְרֵסִים שֶׁהִדְפִּיס לְגַלּוֹת אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בָּעוֹלָם, וּבִפְרָטִיּוּת בַּדּוֹר הַזֶּה, שֶׁזֶּה לָהֶם כְּמַיִם קָרִים עַל נֶפֶשׁ עֲיֵפָה.

י״ב תתיד . . . . . רפו
יְחַזֵּק אֶת הָעוֹסֵק בִּמְלֶאכֶת הַנִּקּוּד אֵיךְ שֶׁשְּׁכָרוֹ רַב מִן הַשָּׁמַיִם, וְיגַלֶּה מַעֲלָתוֹ.

י״ב תתטו . . . . . רפז
יְאַחֵל וִיבָרֵךְ בִּרְכָתוֹ לְנַחַת מִן הַיְלָדִים.

י״ב תתטז . . . . . רפז
יְדַבֵּר מִמְּצִיאַת הַזִּוּוּג, וְיַזְהִיר מִבָּרָנוּת בְּשִׁדּוּכִים וּשְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

י״ב תתיז . . . . . רפח
יְדַבֵּר מֵהַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְעִנְיַן כַּשְׁרוּת הַמְּזוּזָה.

י״ב תתיח . . . . . רפח
יְחַזֵּק אוֹדוֹת בִּלְבּוּלִים בִּשְׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע, וְיעוֹרֵר לְהַדְבִּיק עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמֵעִנְיַן מַחֲלֹקֶת אוֹדוֹת סַנְדְּקָאוּת.

י״ב תתיט . . . . . רפט
יְחַזֵּק לֵב נִשְׁבָּר שֶׁל אַלְמָנָה קְשַׁת יוֹם, וְיֹאַחֵל וְיָבֹרֵךְ.

י״ב תתכ . . . . . רצ
יְדַבֵּר מִשִּׂיחַת רַבֵּנוּ זַ״ל הַמְצֻטֶּטֶת בְּפֶה אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁגַּם בְּעִנְיָנוֹ יֵשׁ בְּחִינָה שֶׁל מְפֻרְסָם שֶׁל שֶׁקֶר, וְיַגֶּלֶה הַדֶּרֶךְ לְהִתְוַדַּע הֵיכָן הִיא הָאֱמֶת הַפְּשׁוּטָה וְהַגְּלוּיָה.

י״ב תתכא . . . . . רצב
יְחַזֵּק שֶׁלֹּא לְהִשָּׁבֵר מִשּׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם, רַק לִהְיוֹת חָזָק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

י״ב תתכב . . . . . רצב
יְגַלֶּה דֶּרֶךְ הַהִתְנַהֲגוּת לְמִי שֶׁזָּכָה לְהַגִּיעַ אֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, וְלוֹמַר שָׁם ה׳תִּקּוּן הַכְּלָלִי׳ וְהַוִּדּוּיִים וְכוּ׳.

י״ב תתכג . . . . . רצג
יְדַבֵּר נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת מִדַּת הַשְׁתִּיקָה וּלְקַצֵּר בְּדִבּוּרוֹ, וַיַּזְהִיר לִשְׁמֹר עַל הַבְּרִיאוּת, וְלֹא לִהְיוֹת בְּלַחַץ, וִידַבֵּר מֵהַסֵּפֶר קִצּוּר לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן.

י״ב תתכד . . . . . רצד
יַאֲרִיךְ לְגַלּוֹת וּלְהַרְאוֹת אֶת עֶרֶךְ הַתְּפִלָּה, שֶׁמַּה שֶּׁהִיא פּוֹעֶלֶת, שׁוּם דָּבָר אֵינוֹ פּוֹעֵל, וְיחַזֵּק וְיאַמֵּץ לְהַתְמִיד כָּל יוֹם וָיוֹם בִּתְפִלָּה וּבַקָּשָׁה, עַד שֶׁיָּבוֹא אֶל מְבֻקָּשׁוֹ.

י״ב תתכה . . . . . רצו
יוֹכִיחַ הַנִּמְצָן שֶׁיִּשָּׂלִים עִם אִשְׁתּוֹ, וְיִזְכֶּה לִרְאוֹת טוֹב בְּחַיָּיו.

י״ב תתכו . . . . . רצז
יְחַזֵּק מְאֹד אוֹדוֹת מִדַּת הַסַּבְלָנוּת גַּם כַּאֲשֶׁר עוֹבְרוֹת צָרוֹת וְעַוְלוֹת גְּדוֹלוֹת, וְיחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, שֶׁהַכֹּל לְכַפָּרַת עֲוֹונוֹת, וְיוֹרֵהוּ לִשְׁתֹּק בְּמַחֲשָׁבָה וּבְדִבּוּר.

י״ב תתכז . . . . . רצז
יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַשּׁוֹמֵר עַל פִּתְחֵי פִיו, וַיַּעְתִּיק קֶטַע מֵאִגֶּרֶת הַמּוּסָר הַמְדַבֵּר מֵהַזּוֹכֶה לַעֲשׂוֹת אֶת סְפָרָיו לַחֲבֵרָיו, וְיָצָרְךָ לָזֶה שִׂיחַת מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל קֹדֶם הִסְתַּלְקוּתוֹ, אַשְׁרֵי הַמְחַבֵּר עַצְמוֹ אֶל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

י״ב תתכח . . . . . רחצ
יְחַזֵּק מִי שֶׁעַצְבָּיו מְתוּחִים, וְיִתֵּן לוֹ עֵצָה — מְנוּחָה כִּי טוֹב, וְיעוֹרְרוֹ שֶׁלֹּא יָבוֹא לִידֵי שֶׁבֶר, חַס וְשָׁלוֹם, וְיָבֵאר מִשְׁנָה בְּאָבוֹת אַגַּב אוֹרְחֵיהּ, וְיחַזֵּק עַל שִׂמְחָה וּשְׁמִירַת הַשֵּׁנָה וּמַעֲלַת מִדַּת הַשִּׁכְחָה דִּקְדֻשָּׁה.

י״ב תתכט . . . . . ש
יְעוֹרֵר לָבוֹא לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ תָּמִיד וְלִבְכּוֹת לְפָנָיו, וְיַזְהִיר מִיֵּאוּשׁ וּמִלַּחַץ.

י״ב תתל . . . . . ש
יְגַלֶּה נִפְלָאוֹת מֵאַרְבָּעַת יְסוֹדוֹת עִקָּרִיִּים בַּחֲסִידוּת בְּרֶסְלֶב הָרְמוּזִים בָּאוֹתִיּוֹת שִׂמְחָ״ה, וְיָבֵאר אֶחָד לְאֶחָד, וּמִיהוּ זֶה הַיָּכוֹל לְהִתְפָּאֵר שֶׁמְּקָרָב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיגַלֶּה אֵלּוּ שֶׁעֲדַיִן לֹא נִטְהֲרוּ מִזֻּהֲמַת נְעוּרֵיהֶם, וּכְבָר קוֹפְצִים בָּרֹאשׁ, וּמְדַבְּרִים כָּל דָּבָר אָסוּר עַל הַמְקָרָבִם.

י״ב תתלא . . . . . שה
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן חִבּוּר סְפָרִים, וּבְאֵילּוּ סְפָרִים יֵשׁ לְהִתְיַגֵּעַ לְהָבִין כַּוָּנַת הַמְחַבֵּר, וְאֵילּוּ סְפָרִים נִכְתְּבוּ לְפִי דַּרְגַּת הַמְחַבֵּר, וְאָסוּר לְלַעֵג וּלְבַטֵּל שׁוּם סֵפֶר, וְיגַלֶּה מִי יָכוֹל לְחַבֵּר סֵפֶר וּמַה מַּעֲלָתוֹ אָז.

י״ב תתלב . . . . . שו
יְחַזֵּק מְאֹד הַנִּמְנָע אוֹדוֹת זְכִיָּתוֹ הַגְּדוֹלָה שֶׁזָּכָה לִהְיוֹת אֵצֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיעוֹרֵר עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה שֶׁכָּל הַמַּחֲלוֹת נוֹבְעוֹת בְּהֶעְדְּרָהּ.

י״ב תתלג . . . . . שז
יְחַזֵּק אֶחָד שֶׁנָּפַל לְתוֹךְ נוּקְבָא דִּתְהוֹמָא רַבָּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית, וִידַבֵּר מִסּוֹד הָעֲשָׂרָה מְזֻמּוֹרֵי תְּהִלִּים וְעִנְיָנָם, וְיחַזֵּק עַל שִׂמְחָה הַמּוֹעֶלֶת לָזֶה, וְעִנְיַן ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״ שֶׁמְּחַיֶּה נְפָשׁוֹת.

י״ב תתלד . . . . . שח
יַבִּיעַ אֶת תּוֹדָתוֹ עַל הַנְּדָבָה לְצִדְקַת הַהַרְפָּסָה, וַיַּאֲרִיךְ לְתָאֵר נוֹרָאוֹת מַעֲלַת הַצְּדָקָה הַזּוֹ, וְיחַזֵּק מְאֹד עַל עִנְיַן סְפָרָיו שֶׁמִּתְפַּשְׁטִים בְּכָל הָעוֹלָם וּמְקָרְבִים הֲמוֹן נְפָשׁוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

י״ב תתלה . . . . . שט
יְדַבֵּר מֵהִתְפַּשְׁטוּת הַגָּלוּת מְאֹד, וְזֶה סִימָן עַל הַגְּאֻלָּה, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן הוֹרוֹ שֶׁל שְׁמַד, וּמַעֲלַת הַמַּפְיִיץ בַּדּוֹר הַזֶּה אֶת אוֹרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל — ״אוֹצַר הָאֱמוּנָה״, ״אוֹצַר הַחַיִּים״, וִיחַזֵּק עַל כָּךְ מְאֹד.

י״ב תתלו . . . . . שיא
יְחַזֵּק לִלְמֹד מוּסָר בָּזֶה שֶׁלּוֹמְדִים ״לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן״, וְאוֹמְרִים הַתְּפִלָּה מִ״לִקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת״, וִידַבֵּר מִמּוּסָרֵי הַתַּנָּאִים שֶׁבְּמַסֶּכֶת אָבוֹת, וִיחַזֵּק עַל לִמּוּד ״לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת״.

י״ב תתלז . . . . . שיב
יְגַלֶּה מַעֲלַת הַשָּׁלוֹם בֵּינֵינוּ, וְיעוֹרֵר לִדְבֹק בְּמִדָּה זוֹ תָּמִיד.

י״ב תתלח . . . . . שיב
יְחַזֵּק בִּקְצָרָה עַל אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה לִדְבֹק בָּהּ תָּמִיד.

י״ב תתלט . . . . . שיג
יַבִּיעַ תּוֹדָתוֹ לַנִּמְעָן שֶׁשִּׁמְּשׁוֹ נֶאֱמָנָה מֶשֶׁךְ זְמַן בִּקּוּרוֹ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְיגַלֶּה לוֹ שֶׁיֵּשׁ דְּבָרִים שֶׁנִּתָּן לִלְמֹד רַק דֶּרֶךְ רְמָזִים, וִידַבֵּר מֵהַדְפָּסַת סִפְרֵי דְּרָשׁוֹתָיו, וְיעוֹרֵר מְאֹד לְקַבֵּץ שְׁעוּרִים בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה כְּסִדְרָן.

י״ב תתמ . . . . . שיד
יִתְנַצֵּל בִּפְנֵי אִשָּׁה שֶׁבַּעְלָהּ עֲזָבָהּ כַּמָּה יָמִים לְשַׁמְּשׁוֹ, וִידַבֵּר עַל גֹּדֶל זְכוּתָהּ לְנַקֵּד אֶת הַסְּפָרִים, וְיִתֵּן לָהּ הַדְרָכָה בָּזֶה.

י״ב תתמא . . . . . שטו
יְחַזֵּק מְאֹד אִשָּׁה שֶׁקָּשֶׁה לָהּ בְּבֵיתָהּ, וְיַדְרִיכֶנָּה כֵּיצַד לְהִתְנַהֵג בְּעֵת שֶׁבַּעְלָהּ מַשְׁפִּילָהּ, וִיקַוֶּה עַל שִׁנּוּי לְטוֹבָה בִּזְכוּת קִרְבָתוֹ אֵלָיו.

י״ב תתמב . . . . . שטז
יְדַבֵּר מִנֹּעַם לְמוּדֵנוּ שֶׁהוּא לַהֲפֹךְ אֶת הַגַּשְׁמִיּוּת לְרוּחָנִיּוּת, וְכָךְ בָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת הָעוֹלָם, עַל־יְדֵי אוֹרוֹת וְכֵלִים, וִיחַזֵּק עַל לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

י״ב תתמג . . . . . שיז
יְדַבֵּר מֵהַשַּׁבָּתוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת אֲצָלֵנוּ, וּמַה שֶּׁזּוֹכִים לִשְׁמֹעַ אָז, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם הַכֹּל נִדְפָּס, וִיחַזֵּק מְאֹד עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, וּלְהַרְגִּיל לָדוּן לְכַף זְכוּת.

י״ב תתמד . . . . . שיח
יְחַזֵּק מְאֹד אֶת מִי שֶׁזָּכָה לְאַדְפּוּסֵי אִידְרָא אֶת הַסֵּפֶר ״פְּעֲלַת הַצַּדִּיק״,

וְיִגָּלֶה מַעֲלַת סִפּוּרֵי צַדִּיקִים, וּבִפְרָט מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְיִגָּלֶה מַעֲלַת הַדְּפָסַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל לְעֵמַת הַדְּפָסוֹת אֲחֵרוֹת.

י״ב תתמה . . . . . שכ
יְדַבֵּר מֵהַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וּמִבְּדִיקַת תְּפִלִּין וּמְזוּזוֹת.

י״ב תתמו . . . . . שכ
יְגַלֶּה מַעֲלַת בִּשּׁוּל הַמַּאֲכָלִים לָאוֹרְחִים, שֶׁזֶּהוּ עִנְיַן הַכְנָסַת אוֹרְחִים שֶׁגָּדוֹל מִקַּבָּלַת פְּנֵי הַשְּׁכִינָה.

י״ב תתמז . . . . . שכא
יְחַזֵּק מְאֹד כְּנֶגֶד הַנִּסְיוֹנוֹת הַקָּשִׁים שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם, וְיסַפֵּר מַעֲשֶׂה מִמּוֹהַרַנ״תְ זַ״ל, אֵיךְ לֹא הֵגִיב לְמוּל חֻצְפָּה שֶׁל אֶחָד מִתַּלְמִידָיו, וְאַדְרַבָּה לִמֵּד עָלָיו זְכוּת, וְיגַלֶּה שֶׁאַחַר מְסִירוּת נֶפֶשׁ אָסוּר לִפֹּל, וְיחַזֵּק אֶת הַנִּמְצָן.

י״ב תתמח . . . . . שכב
יְדַבֵּר מִכַּשְׁרוּת הַמְּזוּזוֹת וְהַמַּאֲכָלִים, וּמִשְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

הספר הקדוש הזה נדפס לע"נ

כ"ק האדמו"ר ר' אליעזר שלמה

בן ר' מנחם זאב זי"ע"א

ולזכות מורנו ורבנו הרה"צ ר'

יצחק שמואל אהרון בן רעכיל לעזער

שליט"א

ולזכות ולהצלחת

מנחם אהרון בן חיה וצביה, ועדינה

בת יהודית רבקה

וכל יוצאי חלציהם

יצחק בן רבקה ושמחה בת רחל וכל

יוצאי חלציהם

אליעזר שלמה בן שמחה - לישועה

יאיר בן עדינה ומלכה בת שמחה וילדיהם: אברהם, אליעזר שלמה, יהוסף יוחנן ונחמן נתן בני מלכה, שיזכו להיות מקושרים לצדיק האמת כל ימי חייהם ויזכו לבית משלהם ביבנאל בקרוב, שיהיה תמיד שלום ושמחה ונחת בביתם ושיבורכו בכל הברכות הכתובות בתורה הקדושה.

ולהבדיל לע"נ **יהוסף יוחנן בן מנחם אהרון, חיה צביה בת ישראל משה, יהודית רבקה בת אדל עדינה, אברהם בן טובה.**

הספר הקדוש הזה נדפס להצלחת

שמעון בן סעדה

לאה ברכה חיה בת בלה

השם ישלח להם הצלחה בכל העניינים

ויזכו לצאת מכל החובות.

שהשם יתן להם נחת מהילדים.

הספר הקדוש והנורא הזה הודפס

לעילוי נשמתם של

רבנו הקדוש "רבי נחמן" בן פייגא זי"ע

רבי אליעזר שלמה בן מלכה מוהרא"ש הקדוש

ולהצלחת

מורנו ורבנו עט"ר הרב יצחק שמואל אהרן בן רעכיל

ולזכות

אישתי היקרה מרת **אורית בת בטי ביאה**

לזכות ילדי **ינון ו אליה**

הרב **אברהם בן רבקה שושן**

הרבנית **ורד בת רחל** וכל יוצאי חלציהם

הרב **בנימין בן אסתר מנו**

הרבנית **חגית בת רבקה** וכל יוצאי חלציהם

הרב **ניסים בן אסתר** בוגנים

והרבנית **חנה חיה בת מרים** וכל יוצאי חלציהם

הרב **יחזקאל ששון**

הרבנית **יפה בת גוליה**

לזכות כל הרבנים שעוסקים במסירות נפש אדירה למען הצלחת

"היכל הקודש" בית הכנסת הגדול הרצליה

ולזכות כל תלמידי "היכל הקודש" בית הכנסת הגדול הרצליה

להצלחת הרב **נפתלי הירץ** ואישתו החשובה וכל יוצאי חלציהם

הרב **ישראל דוד באך** ואישתו וכל יוצאי חלציהם

לרפואת הרב מאיר בן עדה שלמה

ולהבדיל לעילוי נשמת הרבנית **אסתר בת אסתריה שלמה**

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

ר' אברהם בן שושנה נ"י

וזוגתו

ציפורה בת יונה תחי'

וילדיהם

הקב"ה ישפיע עליהם שפע ברכה
והצלחה בכל מעשי ידיהם וירחיב
להם בפרנסתם.
שיזכו לרוות רוב נחת דקדושה מכל
יוצאי חלציהם.

ולזכות הבחור **נפתלי בן ציפורה**
הקב"ה יצליח דרכו ויזכה למצוא את זיווגו
ויבנה בית נאמן בישראל, ימצא חן בעיני כל
רואיו ויגדל בתורה וביראת שמיים אכי"ר

הספר הקדוש הזה נדפס לעילוי נשמת

כ"ק אדמו"ר רבי אליעזר שלמה

בן הרב מנחם זאב זיע"א

ולהצלחת החפץ בעילום שמו

הוא ואשתו וילדיו שיזכו לכל

מילי דמיטב.

הספר הקדוש הזה נדפס

להצלחה והמתקת הדינים

דוד בן ז'קלין

ציון בן ז'קלין

הספר הקדוש הזה יהיה לזכות

אברהם אליהו בן אסתר

וזוגתו שרה הענטשא בת חנה לאה

ובניהם

ישראל

יוסף

הספר הקדוש הזה נדפס

לרפואה שלמה לנפש והגוף

לעמית דוד בן ענבל

ושושנה בת שרה

הדפסת הספר הקדוש הזה תהיה לזכות

הצדיק מוהרא"ש זכותו תגן עלינו

לעילוי נשמת

מור אבי **בנימין בן אסתר**

נעומי בת נסריה

לרפואה שלמה של **רחל בת נעומי**

(בעיקר לכתמי העור ולכאב בכפות הרגליים)

ולרפואת **רפאל בן מזל** בחוליות L5

(פגיעה עיצבית משני צדדים)ו L4 ו L1 ,L2

ולרפואה שלמה של כל בני ביתם

להצלחה בכל מעשי ידהם ובזכות הצדיק

שיהיה לנו בית משלנו בשימחה בריאות

ושלום

הספר הקדוש הזה הודפס לרפואת

תמר בת ליסה לאה

ולרפואת : **זאב בן עדה, אפרת בת תג'י,**
אסתר בת חביבה

להצלחת:

שי שלום בן אפרת , ליסה לאה בת שרה,
אדל בת ליסה לאה, שרה בת ליסה לאה
אליעזר שלמה בן ליסה לאה, יהונתן בן ליסה לאה
אביגיל מלכה בת ליסה לאה , תמר בת ליסה לאה.
בר בן אפרת, טופז רבקה בת נגה
נחמן נתן בן טופז, אליעזר שלמה בן טופז

בריאות ברכה ישועה והצלחה

בית במהרה

עדי בת אפרת, אודי בן דינה
עדן בת עדי
דניאל בן עדי
רוני בת עדי

ולהבדיל לעילוי נשמת

כ"ק אדמו"ר אבינו עט"ר רבי אליעזר
שלמה בן ר' מנחם זאב
זצוק"ל זיע"א

ולעילוי נשמת :

עדה בת זהבה, שאול בן שרה
רפי פירוז בן תג'י, אברהם בן תג'י
סוזי בת עדה, רועי בן שרה
מיכאל בן סטלה

ת.נ.צ.ב.ה

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

עזרא בן נעימה נעומי

אשר בנחל זה נדפס לזכות

משפחת מתן

רפואה שלימה

אסתר בת טובה

הלל בן ציונה

רפואה שלימה, חזרה בתשובה
שלימה וזיווג הגון:

ליאור בן אסתר

מיכל בת אסתר

הספר הקדוש הזה נדפס להצלחת

אורלי בת יפה

השם יזכה אותה ללידה קלה, עובר בריא, חזרה

בתשובה והצלחה לכל המשפחה.

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

דקלה בת זהבה ויצחק בן חנה

השם יזכה אותם לזרע קודש בר קיימא, פרנסה,
בריאות, שמחה, לעלות מעלה מעלה בתורה
הקדושה לזכות להיות תלמידי חכמים בקיאים
ברצוא ושוב ותיקון המידות.

ולע"נ

מורנו ורבנו הרב

אליעזר שלמה בן ר' מנחם זאב

ולע"נ

האחיין הילד הזך והטהור

בניהו בן נטלי ומעוז

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות נשמת
מורנו ורבינו
ר' אליעזר שלמה בן ר' מנחם זאב זצוקללה"ה
והרבנית יחנא שפרה בת סאסיא ז"ל

ולהצלחת מורנו הרב
ר' יצחק שמואל אהרון לעזער שליט"א

ולהצלחת הזוג היקר
חיים חי חן ורחל ציפורה סויסה
ובנם **אליעזר שלמה בן רחל ציפורה**
שיזכה להיות מקורב לצדיק האמת כל ימי חייו ולציית אותו
ולגדול בקדושה וטהרה ויראת שמיים, ויזכה להיות מתמיד
בתורה הקדושה ולהיות נוטר הברית בשלמות ולהתחתן בגיל
צעיר וירוו ממנו רוב נחת דקדושה.
וכן שיזכו להדפיס את כל ספרי "אשר בנחל" בתכלית ההידור
והיופי מתוך בריאות איתנה
אמן סלה.

סוֹד ה׳ לִירֵאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעָם
זֶה שְׁמוֹ נָאֶה לוֹ

תִּקּוּן הַכְּלָלִי

תִּקּוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לִכְלָלִיּוּת הַחֲטָאִים
וְהוּא פְּגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִצְלָן

*

וּמְסֻגָּל מְאֹד גַּם לְפַרְנָסָה וּלְהַצָּלָחָה
בְּכָל הָעִנְיָנִים בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת
אַשְׁרֵי מִי שֶׁיֹּאמְרֵם בְּכָל יוֹם

*

יִסְּדוּ, תִּקְּנוּ, גִּלּוּ וְצִוָּה לְפַרְסְמוֹ לְכָל יִשְׂרָאֵל.
רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן
בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

*

הוּבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב

עִיה״ק יְרוּשָׁלַיִם תּוּבַב״א

תִּקּוּן הַכְּלָלִי

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הֲרֵינִי מְקַשֵּׁר עַצְמִי בַּאֲמִירַת הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרִים אֵלּוּ לְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבְּדוֹרֵנוּ, וּלְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שׁוֹכְנֵי עָפָר, קְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הֵמָּה, וּבִפְרָט לְרַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, **רַבֵּנוּ נַחְמָן בֶּן פֵּיגָא**, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, שֶׁגִּלָּה תִּקּוּן זֶה.

לְכוּ נְרַנְּנָה לַיהוָה נָרִיעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ: נְקַדְּמָה פָנָיו בְּתוֹדָה בִּזְמִירוֹת נָרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָה וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הֲרֵינִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבֵּחַ אֶת בּוֹרְאִי לְשֵׁם יִחוּד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ עַל־יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנֶעֱלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טז א **מִכְתָּם לְדָוִד שָׁמְרֵנִי אֵל כִּי־חָסִיתִי בָךְ:**
ב **אָמַרְתְּ לַיהוָה אֲדֹנָי אָתָּה טוֹבָתִי בַּל־עָלֶיךָ:**
ג **לִקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ הֵמָּה וְאַדִּירֵי כָּל־חֶפְצִי־בָם:** ד **יִרְבּוּ עַצְּבוֹתָם אַחֵר מָהָרוּ בַּל־אַסִּיךְ נִסְכֵּיהֶם מִדָּם וּבַל־אֶשָּׂא אֶת־שְׁמוֹתָם עַל־שְׂפָתָי:**
ה **יְהוָה מְנָת־חֶלְקִי וְכוֹסִי אַתָּה תּוֹמִיךְ גּוֹרָלִי:**
ו **חֲבָלִים נָפְלוּ־לִי בַּנְּעִמִים אַף־נַחֲלַת שָׁפְרָה עָלָי:**
ז **אֲבָרֵךְ אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר יְעָצָנִי אַף־לֵילוֹת יִסְּרוּנִי כִלְיוֹתָי:** ח **שִׁוִּיתִי יְהוָה לְנֶגְדִּי תָּמִיד כִּי מִימִינִי בַּל־אֶמּוֹט:** ט **לָכֵן | שָׂמַח לִבִּי וַיָּגֶל כְּבוֹדִי אַף־בְּשָׂרִי יִשְׁכֹּן לָבֶטַח:** י **כִּי | לֹא־תַעֲזֹב נַפְשִׁי לִשְׁאוֹל לֹא־תִתֵּן חֲסִידְךָ לִרְאוֹת שָׁחַת:** יא **תּוֹדִיעֵנִי אֹרַח חַיִּים שֹׂבַע שְׂמָחוֹת אֶת־פָּנֶיךָ נְעִמוֹת בִּימִינְךָ נֶצַח:**

לב א לְדָוִד מַשְׂכִּיל אַשְׁרֵי נְשׂוּי־פֶשַׁע כְּסוּי חַטָּאָה:
ב אַשְׁרֵי־אָדָם לֹא יַחְשֹׁב יְהוָה לוֹ עָוֹן וְאֵין
בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: ג כִּי־הֶחֱרַשְׁתִּי בָּלוּ עַצְמַי בְּשַׁאֲגָתִי
כָּל־הַיּוֹם: ד כִּי | יוֹמָם וָלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדֶךָ נֶהְפַּךְ
לְשַׁדִּי בְּחַרְבֹנֵי קַיִץ סֶלָה: ה חַטָּאתִי אוֹדִיעֲךָ וַעֲוֹנִי
לֹא־כִסִּיתִי אָמַרְתִּי אוֹדֶה עֲלֵי פְשָׁעַי לַיהוָה וְאַתָּה
נָשָׂאתָ עֲוֹן חַטָּאתִי סֶלָה: ו עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל
כָּל־חָסִיד | אֵלֶיךָ לְעֵת מְצֹא רַק לְשֵׁטֶף מַיִם רַבִּים
אֵלָיו לֹא יַגִּיעוּ: ז אַתָּה | סֵתֶר לִי *) מִצַּר תִּצְּרֵנִי
רָנֵּי פַלֵּט תְּסוֹבְבֵנִי סֶלָה: ח אַשְׂכִּילְךָ | וְאוֹרְךָ
בְּדֶרֶךְ־זוּ תֵּלֵךְ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינִי: ט אַל־תִּהְיוּ |
כְּסוּס כְּפֶרֶד אֵין הָבִין בְּמֶתֶג־וָרֶסֶן עֶדְיוֹ לִבְלוֹם
בַּל קָרֹב אֵלֶיךָ: י רַבִּים מַכְאוֹבִים לָרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ
בַּיהוָה חֶסֶד יְסוֹבְבֶנּוּ: יא שִׂמְחוּ בַיהוָה וְגִילוּ
צַדִּיקִים וְהַרְנִינוּ כָּל־יִשְׁרֵי־לֵב:

מא א לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: ב אַשְׁרֵי מַשְׂכִּיל אֶל־
דָּל בְּיוֹם רָעָה יְמַלְּטֵהוּ יְהוָה: ג יְהוָה | יִשְׁמְרֵהוּ
וִיחַיֵּהוּ וְאָשֻׁר בָּאָרֶץ וְאַל־תִּתְּנֵהוּ בְּנֶפֶשׁ אֹיְבָיו:
ד יְהוָה יִסְעָדֶנּוּ עַל־עֶרֶשׂ דְּוִי כָּל־מִשְׁכָּבוֹ הָפַכְתָּ
בְחָלְיוֹ: ה אֲנִי־אָמַרְתִּי יְהוָה חָנֵּנִי רְפָאָה נַפְשִׁי
כִּי־חָטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבַי יֹאמְרוּ רַע לִי מָתַי יָמוּת
וְאָבַד שְׁמוֹ: ז וְאִם־בָּא לִרְאוֹת | שָׁוְא יְדַבֵּר לִבּוֹ

*) אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עיין בלקו״מ ח״א סי׳ ריג)

יִקְבָּץ־אָוֶן לוֹ יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר: ח יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ
כָּל־שֹׂנְאָי עָלַי | יַחְשְׁבוּ רָעָה לִי: ט דְּבַר־בְּלִיַּעַל
יָצוּק בּוֹ וַאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יוֹסִיף לָקוּם: י גַּם־אִישׁ
שְׁלוֹמִי | אֲשֶׁר־בָּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכֵל לַחְמִי הִגְדִּיל עָלַי
עָקֵב: יא וְאַתָּה יְהוָה חָנֵּנִי וַהֲקִימֵנִי וַאֲשַׁלְּמָה לָהֶם:
יב בְּזֹאת יָדַעְתִּי כִּי־חָפַצְתָּ בִּי כִּי לֹא־יָרִיעַ אֹיְבִי
עָלָי: יג וַאֲנִי בְּתֻמִּי תָּמַכְתָּ בִּי וַתַּצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ
לְעוֹלָם: יד בָּרוּךְ יְהוָה | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֵהָעוֹלָם
וְעַד־הָעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן:

מב א לַמְנַצֵּחַ מַשְׂכִּיל לִבְנֵי־קֹרַח: ב כְּאַיָּל תַּעֲרֹג
עַל־אֲפִיקֵי־מָיִם כֵּן נַפְשִׁי תַּעֲרֹג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים:
ג צָמְאָה נַפְשִׁי | לֵאלֹהִים לְאֵל חָי מָתַי אָבוֹא
וְאֵרָאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הָיְתָה־לִּי דִמְעָתִי לֶחֶם יוֹמָם
וָלָיְלָה בֶּאֱמֹר אֵלַי כָּל־הַיּוֹם אַיֵּה אֱלֹהֶיךָ: ה אֵלֶּה
אֶזְכְּרָה | וְאֶשְׁפְּכָה עָלַי | נַפְשִׁי כִּי אֶעֱבֹר | בַּסָּךְ
אֶדַּדֵם עַד־בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹדָה הָמוֹן
חוֹגֵג: ו מַה־תִּשְׁתּוֹחֲחִי | נַפְשִׁי וַתֶּהֱמִי עָלָי הוֹחִלִי
לֵאלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעוֹת פָּנָיו: ז אֱלֹהַי עָלַי
נַפְשִׁי תִשְׁתּוֹחָח עַל־כֵּן אֶזְכָּרְךָ מֵאֶרֶץ יַרְדֵּן
וְחֶרְמוֹנִים מֵהַר מִצְעָר: ח תְּהוֹם־אֶל־תְּהוֹם קוֹרֵא
לְקוֹל צִנּוֹרֶיךָ כָּל־מִשְׁבָּרֶיךָ וְגַלֶּיךָ עָלַי עָבָרוּ:
ט יוֹמָם | יְצַוֶּה יְהוָה | חַסְדּוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עִמִּי
תְּפִלָּה לְאֵל חַיָּי: י אוֹמְרָה | לְאֵל סַלְעִי לָמָּה

שְׁכַחְתָּנִי לָמָּה־קֹדֶר אֵלֵךְ בְּלַחַץ אוֹיֵב: יא בְּרֶצַח |
בְּעַצְמוֹתַי חֵרְפוּנִי צוֹרְרַי בְּאָמְרָם אֵלַי כָּל־הַיּוֹם
אַיֵּה אֱלֹהֶיךָ: יב מַה־תִּשְׁתּוֹחֲחִי | נַפְשִׁי וּמַה־תֶּהֱמִי
עָלָי הוֹחִילִי לֵאלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעֹת פָּנַי
וֵאלֹהָי:

נט א לַמְנַצֵּחַ אַל־תַּשְׁחֵת לְדָוִד מִכְתָּם בְּשָׁלַח
שָׁאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ: ב הַצִּילֵנִי
מֵאֹיְבַי | אֱלֹהָי מִמִּתְקוֹמְמַי תְּשַׂגְּבֵנִי: ג הַצִּילֵנִי
מִפֹּעֲלֵי אָוֶן וּמֵאַנְשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה
אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יָגוּרוּ עָלַי עַזִּים לֹא־פִשְׁעִי וְלֹא־
חַטָּאתִי יְהוָה: ה בְּלִי־עָוֹן יָרוּצוּן וְיִכּוֹנָנוּ עוּרָה
לִקְרָאתִי וּרְאֵה: ו וְאַתָּה יְהוָה־אֱלֹהִים | צְבָאוֹת
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הָקִיצָה לִפְקֹד כָּל־הַגּוֹיִם אַל־תָּחֹן
כָּל־בֹּגְדֵי אָוֶן סֶלָה: ז יָשׁוּבוּ לָעֶרֶב יֶהֱמוּ כַכֶּלֶב
וְיסוֹבְבוּ עִיר: ח הִנֵּה | יַבִּיעוּן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת
בְּשִׂפְתוֹתֵיהֶם כִּי־מִי שֹׁמֵעַ: ט וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׂחַק־
לָמוֹ תִּלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: י עֻזּוֹ אֵלֶיךָ אֶשְׁמֹרָה כִּי־
אֱלֹהִים מִשְׂגַּבִּי: יא אֱלֹהֵי חַסְדִּי יְקַדְּמֵנִי אֱלֹהִים
יַרְאֵנִי בְשׁוּרָרָי: יב אַל־תַּהַרְגֵם | פֶּן־יִשְׁכְּחוּ עַמִּי
הֲנִיעֵמוֹ בְחֵילְךָ וְהוֹרִידֵמוֹ מָגִנֵּנוּ אֲדֹנָי: יג חַטַּאת־
פִּימוֹ דְּבַר־שְׂפָתֵימוֹ וְיִלָּכְדוּ בגאונם [בְּגְאוֹנָם] וּמֵאָלָה
וּמִכַּחַשׁ יְסֻפָּרוּ: יד כַּלֵּה בְחֵמָה כַּלֵּה וְאֵינֵמוֹ וְיֵדְעוּ
כִּי־אֱלֹהִים מֹשֵׁל בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֶלָה:

טו וְיִשְׂבְּעוּ לָעֶרֶב יֶהֱמוּ כַכֶּלֶב וִיסוֹבְבוּ עִיר: טז הֵמָּה
יְנִיעוּן לֶאֱכֹל אִם־לֹא יִשְׂבְּעוּ וַיָּלִינוּ: יז וַאֲנִי |
אָשִׁיר עֻזֶּךָ וַאֲרַנֵּן לַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ כִּי־הָיִיתָ מִשְׂגָּב לִי
וּמָנוֹס בְּיוֹם צַר־לִי: יח עֻזִּי אֵלֶיךָ אֲזַמֵּרָה כִּי־אֱלֹהִים
מִשְׂגַּבִּי אֱלֹהֵי חַסְדִּי:

עז א לַמְנַצֵּחַ עַל־יְדוּתוּן לְאָסָף מִזְמוֹר: ב קוֹלִי *)
אֶל־אֱלֹהִים וְאֶצְעָקָה קוֹלִי אֶל־אֱלֹהִים וְהַאֲזִין
אֵלָי: ג בְּיוֹם צָרָתִי אֲדֹנָי דָּרָשְׁתִּי יָדִי | לַיְלָה נִגְּרָה
וְלֹא תָפוּג מֵאֲנָה הִנָּחֵם נַפְשִׁי: ד אֶזְכְּרָה אֱלֹהִים
וְאֶהֱמָיָה אָשִׂיחָה | וְתִתְעַטֵּף רוּחִי סֶלָה: ה אָחַזְתָּ
שְׁמֻרוֹת עֵינָי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חִשַּׁבְתִּי יָמִים
מִקֶּדֶם שְׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֶזְכְּרָה נְגִינָתִי בַלָּיְלָה
עִם־לְבָבִי אָשִׂיחָה וַיְחַפֵּשׂ רוּחִי: ח הַלְעוֹלָמִים
יִזְנַח | אֲדֹנָי וְלֹא־יֹסִיף לִרְצוֹת עוֹד: ט הֶאָפֵס לָנֶצַח
חַסְדּוֹ גָּמַר אֹמֶר לְדֹר וָדֹר: י הֲשָׁכַח חַנּוֹת אֵל
אִם־קָפַץ בְּאַף רַחֲמָיו סֶלָה: יא וָאֹמַר חַלּוֹתִי הִיא
שְׁנוֹת יְמִין עֶלְיוֹן: יב אֶזְכּוֹר מַעַלְלֵי־יָהּ כִּי־אֶזְכְּרָה
מִקֶּדֶם פִּלְאֶךָ: יג וְהָגִיתִי בְכָל־פָּעָלֶךָ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ
אָשִׂיחָה: יד אֱלֹהִים בַּקֹּדֶשׁ דַּרְכֶּךָ מִי־אֵל גָּדוֹל
כֵּאלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל עֹשֵׂה פֶלֶא הוֹדַעְתָּ בָעַמִּים
עֻזֶּךָ: טז גָּאַלְתָּ בִזְרוֹעַ עַמֶּךָ בְּנֵי־יַעֲקֹב וְיוֹסֵף סֶלָה:
יז רָאוּךָ מַיִם | אֱלֹהִים רָאוּךָ מַיִם יָחִילוּ אַף יִרְגְּזוּ

*) באמרך אל אלהים תכווין המילוי כזה אל״ף למ״ד אל״ף למ״ד ה״י יו״ד מ״ם

תְּהֹמוֹת: יח זְרְמוּ מַיִם | עָבוֹת קוֹל נָתְנוּ שְׁחָקִים
אַף־חֲצָצֶיךָ יִתְהַלָּכוּ: יט קוֹל רַעַמְךָ | בַּגַּלְגַּל הֵאִירוּ
בְרָקִים תֵּבֵל רָגְזָה וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ: כ בַּיָּם דַּרְכֶּךָ
וּשְׁבִילְךָ בְּמַיִם רַבִּים וְעִקְּבוֹתֶיךָ לֹא נֹדָעוּ:
כא נָחִיתָ כַצֹּאן עַמֶּךָ בְּיַד־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ א תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מָעוֹן אַתָּה
הָיִיתָ לָּנוּ בְּדֹר וָדֹר: ב בְּטֶרֶם | הָרִים יֻלָּדוּ
וַתְּחוֹלֵל אֶרֶץ וְתֵבֵל וּמֵעוֹלָם עַד־עוֹלָם אַתָּה אֵל:
ג תָּשֵׁב אֱנוֹשׁ עַד־דַּכָּא וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם:
ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר
וְאַשְׁמוּרָה בַלָּיְלָה: ה זְרַמְתָּם שֵׁנָה יִהְיוּ בַּבֹּקֶר
כֶּחָצִיר יַחֲלֹף: ו בַּבֹּקֶר יָצִיץ וְחָלָף לָעֶרֶב יְמוֹלֵל
וְיָבֵשׁ: ז כִּי־כָלִינוּ בְאַפֶּךָ וּבַחֲמָתְךָ נִבְהָלְנוּ:
ח שַׁתָּה עֲוֹנֹתֵינוּ לְנֶגְדֶּךָ עֲלֻמֵנוּ לִמְאוֹר פָּנֶיךָ: ט כִּי
כָל־יָמֵינוּ פָּנוּ בְעֶבְרָתֶךָ כִּלִּינוּ שָׁנֵינוּ כְּמוֹ־הֶגֶה:
י יְמֵי־שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בִּגְבוּרֹת |
שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרָהְבָם עָמָל וָאָוֶן כִּי־גָז חִישׁ וַנָּעֻפָה:
יא מִי־יוֹדֵעַ עֹז אַפֶּךָ וּכְיִרְאָתְךָ עֶבְרָתֶךָ: יב לִמְנוֹת
יָמֵינוּ כֵּן הוֹדַע וְנָבִא לְבַב חָכְמָה: יג שׁוּבָה יְהוָה
עַד־מָתָי וְהִנָּחֵם עַל־עֲבָדֶיךָ: יד שַׂבְּעֵנוּ בַבֹּקֶר
חַסְדֶּךָ וּנְרַנְּנָה וְנִשְׂמְחָה בְּכָל־יָמֵינוּ: טו שַׂמְּחֵנוּ
כִּימוֹת עִנִּיתָנוּ שְׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה: טז יֵרָאֶה אֶל־
עֲבָדֶיךָ פָּעֳלֶךָ וַהֲדָרְךָ עַל־בְּנֵיהֶם: יז וִיהִי | נֹעַם

אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ
וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ:

קה א הוֹדוּ לַיהוָה קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים
עֲלִילוֹתָיו: ב שִׁירוּ־לוֹ זַמְּרוּ־לוֹ שִׂיחוּ בְּכָל־
נִפְלְאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב |
מְבַקְשֵׁי יְהוָה: ד דִּרְשׁוּ יְהוָה וְעֻזּוֹ בַּקְּשׁוּ פָנָיו
תָּמִיד: ה זִכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר־עָשָׂה מֹפְתָיו
וּמִשְׁפְּטֵי־פִיהוּ: ו זֶרַע אַבְרָהָם עַבְדּוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב
בְּחִירָיו: ז הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־הָאָרֶץ
מִשְׁפָּטָיו: ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף
דּוֹר: ט אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׂחָק:
י וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם:
יא לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת־אֶרֶץ־כְּנָעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם:
יב בִּהְיוֹתָם מְתֵי מִסְפָּר כִּמְעַט וְגָרִים בָּהּ:
יג וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי אֶל־גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל־עַם אַחֵר:
יד לֹא־הִנִּיחַ אָדָם לְעָשְׁקָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
טו אַל־תִּגְּעוּ בִמְשִׁיחָי וְלִנְבִיאַי אַל־תָּרֵעוּ:
טז וַיִּקְרָא רָעָב עַל־הָאָרֶץ כָּל־מַטֵּה־לֶחֶם שָׁבָר:
יז שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ לְעֶבֶד נִמְכַּר יוֹסֵף: יח עִנּוּ
בַכֶּבֶל רַגְלוֹ בַּרְזֶל בָּאָה נַפְשׁוֹ: יט עַד־עֵת
בֹּא־דְבָרוֹ אִמְרַת יְהוָה צְרָפָתְהוּ: כ שָׁלַח מֶלֶךְ
וַיַּתִּירֵהוּ מֹשֵׁל עַמִּים וַיְפַתְּחֵהוּ: כא שָׂמוֹ אָדוֹן
לְבֵיתוֹ וּמֹשֵׁל בְּכָל־קִנְיָנוֹ: כב לֶאְסֹר שָׂרָיו בְּנַפְשׁוֹ

וּזְקֵנָיו יְחַכֵּם: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרָיִם וְיַעֲקֹב גָּר
בְּאֶרֶץ־חָם: כד וַיֶּפֶר אֶת־עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצִמֵהוּ
מִצָּרָיו: כה הָפַךְ לִבָּם לִשְׂנֹא עַמּוֹ לְהִתְנַכֵּל בַּעֲבָדָיו:
כו שָׁלַח מֹשֶׁה עַבְדּוֹ אַהֲרֹן אֲשֶׁר בָּחַר־בּוֹ: כז שָׂמוּ־
בָם דִּבְרֵי אֹתוֹתָיו וּמֹפְתִים בְּאֶרֶץ חָם: כח שָׁלַח
חֹשֶׁךְ וַיַּחְשֵׁךְ וְלֹא־מָרוּ אֶת־דְּבָרוֹ: כט הָפַךְ אֶת־
מֵימֵיהֶם לְדָם וַיָּמֶת אֶת־דְּגָתָם: ל שָׁרַץ אַרְצָם
צְפַרְדְּעִים בְּחַדְרֵי מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עָרֹב
כִּנִּים בְּכָל־גְּבוּלָם: לב נָתַן גִּשְׁמֵיהֶם בָּרָד אֵשׁ
לֶהָבוֹת בְּאַרְצָם: לג וַיַּךְ גַּפְנָם וּתְאֵנָתָם וַיְשַׁבֵּר עֵץ
גְּבוּלָם: לד אָמַר וַיָּבֹא אַרְבֶּה וְיֶלֶק וְאֵין מִסְפָּר:
לה וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאַרְצָם וַיֹּאכַל פְּרִי אַדְמָתָם:
לו וַיַּךְ כָּל־בְּכוֹר בְּאַרְצָם רֵאשִׁית לְכָל־אוֹנָם:
לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וְאֵין בִּשְׁבָטָיו כּוֹשֵׁל:
לח שָׂמַח מִצְרַיִם בְּצֵאתָם כִּי־נָפַל פַּחְדָּם עֲלֵיהֶם:
לט פָּרַשׂ עָנָן לְמָסָךְ וְאֵשׁ לְהָאִיר לָיְלָה: מ שָׁאַל
וַיָּבֵא שְׂלָו וְלֶחֶם שָׁמַיִם יַשְׂבִּיעֵם: מא פָּתַח צוּר
וַיָּזוּבוּ מַיִם הָלְכוּ בַּצִּיּוֹת נָהָר: מב כִּי־זָכַר אֶת־
דְּבַר קָדְשׁוֹ אֶת־אַבְרָהָם עַבְדּוֹ: מג וַיּוֹצֵא עַמּוֹ
בְּשָׂשׂוֹן בְּרִנָּה אֶת־בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אַרְצוֹת
גּוֹיִם וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ: מה בַּעֲבוּר | יִשְׁמְרוּ
חֻקָּיו וְתוֹרֹתָיו יִנְצֹרוּ הַלְלוּיָהּ:

קלז א עַל־נַהֲרוֹת | בָּבֶל שָׁם יָשַׁבְנוּ גַּם־בָּכִינוּ
בְּזָכְרֵנוּ אֶת־צִיּוֹן: ב עַל־עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ תָּלִינוּ
כִּנֹּרוֹתֵינוּ: ג כִּי שָׁם שְׁאֵלוּנוּ שׁוֹבֵינוּ דִּבְרֵי־שִׁיר
וְתוֹלָלֵינוּ שִׂמְחָה שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: ד אֵיךְ נָשִׁיר
אֶת־שִׁיר־יְהוָה עַל אַדְמַת נֵכָר: ה אִם־אֶשְׁכָּחֵךְ
יְרוּשָׁלָם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ו תִּדְבַּק לְשׁוֹנִי | לְחִכִּי
אִם־לֹא אֶזְכְּרֵכִי אִם־לֹא אַעֲלֶה אֶת־יְרוּשָׁלַם עַל
רֹאשׁ שִׂמְחָתִי: ז זְכֹר יְהוָה | לִבְנֵי אֱדוֹם אֵת יוֹם
יְרוּשָׁלַם הָאֹמְרִים עָרוּ | עָרוּ עַד הַיְסוֹד בָּהּ:
ח בַּת־בָּבֶל הַשְּׁדוּדָה אַשְׁרֵי שֶׁיְּשַׁלֶּם־לָךְ אֶת־
גְּמוּלֵךְ שֶׁגָּמַלְתְּ לָנוּ: ט אַשְׁרֵי | שֶׁיֹּאחֵז וְנִפֵּץ אֶת־
עֹלָלַיִךְ אֶל־הַסָּלַע:

קנ א הַלְלוּיָהּ | הַלְלוּ־אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ
עֻזּוֹ: ב הַלְלוּהוּ בִּגְבוּרֹתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ:
ג הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר:
ד הַלְלוּהוּ בְּתֹף וּמָחוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֻגָב:
ה הַלְלוּהוּ בְצִלְצְלֵי־שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה:
ו כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְהוָה שְׁבוּת עַמּוֹ יָגֵל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל:
וּתְשׁוּעַת צַדִּיקִים מֵיְהוָה מָעוּזָּם בְּעֵת צָרָה: וַיַּעְזְרֵם יְהוָה וַיְפַלְּטֵם יְפַלְּטֵם
מֵרְשָׁעִים וְיוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוֹ: